

ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พุทธศักราช ๒๕๒๙ - ๒๕๓๔

จัดทำซ้ำในลักษณะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเชก พุทธศักราช ๒๕๖๒

ที่ รล ๐๐๐๔.๒/๑๙๙๘๖

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐

เรื่อง พระราชทานพระบรมราชานุญาต

เรียน นายวิสิฐ ตันตีสุนทร

เลขาธิการคณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

อ้างถึง หนังสือที่ กบข. ๕๐๔๒/๓๖๑๖/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๔๙๓ - ๒๕๔๘ ตามสำเนาที่แนบไป ไปเผยแพร่ในทีวีดีและลงพิมพ์ในหนังสือ “ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๔๙๓ - ๒๕๔๘” เพื่อมอบแก่ห้องสมุดทั่วประเทศ จำนวน ๑,๐๐๐ ชุด และเพื่อจำหน่าย จำนวน ๕,๐๐๐ ชุด ราคาชุดละ ๕,๐๐๐ บาท โดยจะนำรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายทูลเกล้า ฯ ถวาย โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมทวมงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

พระราชทานพระบรมราชานุญาต

วิสิฐ ตันตีสุนทร

(นายประสพโชค อ่อนกอ)

ผู้ช่วยราชเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

ราชเลขาธิการ

กองข่าว

โทร. ๐๒ ๒๒๐ ๗๒๐๐ ต่อ ๓๔๐๒

โทรสาร ๐๒ ๒๒๐ ๗๓๒๒

คำนำ

ในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างหาที่สุดมิได้ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) จึงได้ดำเนินการจัดพิมพ์ชุดหนังสือและดีวีดี “ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๔๙๓-๒๕๔๘” จำนวน ๒,๑๔๒ องค์กรขึ้น เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติ และเผยแพร่พระอัจฉริยภาพแห่งพระองค์ท่านให้ปรากฏยั่งยืนอยู่ตราบนานเท่านาน โดยพิจารณาเห็นว่าพระราชดำรัสและพระบรมราชาบาทที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่บุคคลต่างหมู่เหล่า ต่างคณะ ในโอกาสต่างกัน ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา นั้น เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วไปว่ามีความงดงามในด้านสาระภาษา อีกทั้งยังเปี่ยมด้วยคุณค่าด้านประวัติศาสตร์ ที่เหล่าพสกนิกรชาวไทยทุกคนควรน้อมนำไปยึดถือปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองส่วนรวม และประเทศชาติสืบไป

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ดำเนินการจัดพิมพ์ชุดหนังสือและดีวีดีดังกล่าว ตามหนังสือสำนักราชเลขาธิการที่ รล ๐๐๐๔.๒/๑๙๙๘ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ และขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือชุดพิเศษ “ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๔๙๓-๒๕๔๘” ครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงสมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

พุทธศักราช ๒๕๕๐

สารบัญ

	หน้า
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๒๙	๙-๗๖
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๓๐	๗๗-๑๗๓
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๓๑	๑๗๔-๒๔๓
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๓๒	๒๔๔-๓๕๒
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๓๓	๓๕๓-๔๑๗
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๓๔	๔๑๘-๔๗๔

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่ อธิการบดีมหาวิทยาลัยฮาวายและคณะ
เฝ้า ฯ พูลเกล้า ฯ ถวายปริญญาคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ สาขามนุษยศาสตร์
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๗ มกราคม ๒๕๒๙

วันนี้ข้าพเจ้ามีความปีติชื่นชมเป็นอย่างมากที่ได้ต้อนรับท่านอธิการบดีและท่านประธานกรรมการสภา
มหาวิทยาลัยฮาวายพร้อมด้วยคณะ ทั้งรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่มหาวิทยาลัยฮาวายมีมติอนุมติปริญญาคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ สาขามนุษยศาสตร์แก่ข้าพเจ้า.

เป็นที่ทราบดีว่ามหาวิทยาลัยฮาวายเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ใหญ่ยิ่งแห่งหนึ่งของสหรัฐอเมริกา ซึ่งทำการ
ศึกษาค้นคว้าวิทยาการสาขาต่าง ๆ กว้างขวางมาก และมีนักศึกษาจากทั่วโลกเข้าศึกษาในวิทยาเขตต่าง ๆ นับ
จำนวนหมื่น. นอกจากนี้ ยังมีจุดมุ่งหมายและความพยายามอย่างสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่จะประสานและ
ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในซีกโลกตะวันตกกับตะวันออก ให้ร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้ความชำนาญ
ด้านต่าง ๆ ระหว่างกัน เพื่อสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ และความเจริญมั่นคงในสากลโลก. และ
มหาวิทยาลัยได้ปฏิบัติบำเพ็ญกรณียกิจดังกล่าวอย่างได้ผล ต่อเนื่องกันมานานปีแล้ว จนปรากฏการณ์เกียรติ
เด่นชัดไปทั่วโลก. ดังนั้น การที่ข้าพเจ้าได้รับการพิจารณาให้ได้รับปริญญาคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ของมหาวิทยาลัย
ในครั้งนี้ โดยที่ท่านทั้งหลายอุตส่าห์พากันมาสดุดีและมอบให้ถึงบ้าน จึงนับเป็นเกียรติพิเศษ ซึ่งย่อมทำให้ข้าพเจ้า
รู้สึกประทับใจและขอบใจเป็นที่สุด.

ขออวยพรให้ท่านทั้งหลาย พร้อมทั้งผู้มีเกียรติทุกคนที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ ประสบความสุข สิริสวัสดิ์
พิพัฒนาผล ทั้งในส่วนตนและส่วนกิจการงาน ตลอดกาลทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก

ประจำปี ๒๕๓๐

เด็ก ๆ นอกจากจะต้องเรียนความรู้แล้วยังต้องหัดทำงานและทำความดีด้วย เพราะการทำงานจะช่วยให้มีความสามารถ มีความขยันอดทนพึ่งตนเองได้ และการทำดี นั้นจะช่วยให้มีความสุขความเจริญ ทั้งป้องกันตนไว้ไม่ให้ตกต่ำ.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันเสาร์ ที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๐

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย ฯ^(๒)

พร้อมด้วยคณะกรรมการ ฯ ฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน

เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล

สำหรับตั้งเป็นทุน “แพทยสมาคมแห่งประเทศไทย” ในมูลนิธิ “อานันทมหิดล”

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๒๙

ก่อนอื่นก็ขอชมเชยแพทยสมาคมที่ได้ดำเนินกิจการมาอย่างดี ถูกต้องตามหลักวิธีที่ได้ทำเอาไว้แต่ต้น อีกทั้งประโยชน์ในการแพทย์เพื่อที่จะให้การแพทย์เจริญขึ้นและสามารถที่จะร่วมมือกันเพื่อให้วิชาแพทย์สาขาต่าง ๆ ได้สอดคล้องกัน และได้บริการเพื่อนมนุษย์ ตลอดจนได้มีกิจกรรมต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ มา เพื่อให้ประชาชนได้มีการช่วยเหลือในด้านโรคภัยไข้เจ็บอย่างถูกต้องตามหลักวิชา และได้มีโอกาสร่วมกันที่ได้ออกไปในท้องที่ต่าง ๆ ก็ได้ช่วยทางมูลนิธิที่ไม่สามารถที่จะจัดมารับบริการในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล นอกจากนี้ก็ได้ให้เงินมาสำหรับสมทบตั้งเป็นทุนแพทยสมาคม ในส่วนที่ตั้งเป็นทุนนั้นก็ประโยชน์อย่างยิ่ง

ในข้อนี้ได้ทราบว่า แม้จะยังมีข้อสงสัยต่าง ๆ ก็ยังอุทิศส่มาได้มาสมทบในทุนของมูลนิธินี้ ซึ่งข้อสงสัยต่าง ๆ ที่ทราบว่างบประมาณหมด หรือว่ามูลนิธินี้ทำไมจึงต้องมี ที่ได้ตั้งไว้ตอนแรกก็ให้สนับสนุนแพทย์ คือเห็นว่าแพทย์ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยก็มีความสามารถ ซึ่งหลักสูตรของโรงเรียนแพทย์ของเราก็ดี เท่าที่ผืนดินที่สำเร็จจากมหาวิทยาลัยในเมืองไทยในด้านการแพทย์ก็มีคุณภาพที่ทัดเทียมกับทั่วโลก แต่ว่าการแพทย์นั้นจะต้องชวนช่วยเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมยิ่งขึ้น และโดยที่การแพทย์นี้มีสาขาออกไปมากมายซึ่งล้วนแต่มีวิชาการหลักสูตรมากจึงต้องมีการเรียนต่อ เห็นว่าเมื่อคุณภาพของแพทย์ที่ออกมาจากมหาวิทยาลัยก็ดี ก็จะต้องให้แพทย์เหล่านี้ได้มีโอกาสได้ไปเห็นวิทยาการขั้นสูงที่ในสถานศึกษาต่าง ๆ ที่เขาเป็นผู้เชี่ยวชาญในแง่หนึ่ง เพื่อที่จะให้กลับมาปฏิบัติงานทำให้การสอนการเรียนแพทย์ในประเทศไทยก้าวหน้ายิ่งขึ้น รวมทั้งบริการในด้านการอาสาและป้องกันให้ดีขึ้น จึงได้ตั้งทุน เดิมก็เรียกว่าเป็นทุนส่งนักเรียนแพทย์ที่ได้จบการศึกษามีคะแนนเยี่ยม ก็เป็นเวลา ๒๐ กว่าปีแล้ว แล้วก็ตามมาก็ได้ตั้งเป็นมูลนิธิเรียกว่ามูลนิธิอานันทมหิดล เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่พระบาท

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายแพทย์ สงคราม ทรัพย์เจริญ

สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลผู้ทรงพระมหากรุณาธิคุณต่อการแพทย์โดยเฉพาะด้วย นอกจากจะทรงพระมหากรุณาอย่างอื่น จึงได้ตั้งขึ้นมาเป็นมูลนิธิและได้ขยายต่อไปในสาขาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ อักษรศาสตร์ เกษตรศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ตลอดจนสาขาอื่น ๆ เกือบทุกสาขา จุดประสงค์นั้นก็ขยายขึ้นไป ขยายขึ้นไปโดยที่จะให้ผู้ที่มีความรู้สูงมีโอกาสที่จะได้เรียนสูงขึ้นไป ได้เป็นผู้ที่มาจากเรียกว่าแหล่งสนับสนุนเดียวกัน เพราะว่านี่อยู่เสมอว่าผู้ที่ไปนั้นเป็นสมาชิกของมูลนิธิคล้ายจะเป็นสมาคมหรือจะเป็นกลุ่มซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้สูง หรือหมั่นชวนชวนให้มีความรู้สูง เมื่อได้กลับมาทำหน้าที่งานการแล้วก็จะสามารถที่จะเข้าใจในสาขาวิชาอื่น ๆ ด้วย เพราะว่าวิชาสาขาอย่างหนึ่ง ๆ แต่ลำพังก็ไม่สามารถที่จะเลี้ยงตัวได้โดยแท้ อย่างเช่นเมื่อหลายปีมาแล้วเคยพูดถึงว่ามีผู้ที่มาจากคณะแพทย์แห่งหนึ่งมาบอกว่า ทำไมต้องมึงงบประมาณมากหนักไปตามกระทรวงกลาโหม ไปตามกระทรวงเกษตร ทำไมไม่มาสร้างโรงพยาบาลสนับสนุนการแพทย์ให้มากกว่านี้ ก็เห็นจะต้องตอบไปว่า ถ้าหากว่าเราไม่สนับสนุนการเกษตร เราสร้างโรงพยาบาลเสียใหญ่โตบริการเสียอย่างดี มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่เรียกว่าครบถ้วนแล้ว คนไข้ที่เราได้รับในโรงพยาบาลนั้น ๆ ที่จะรักษาด้วยเครื่องมือเหล่านั้นโดยแพทย์และบุคลากรเหล่านั้น ก็จะต้องเป็นโรคขาดอาหารเป็นส่วนใหญ่ เพราะว่าไม่สามารถที่จะผลิตผลในทางด้านเกษตรซึ่งเป็นส่วนสำคัญของที่มาของอาหาร ซึ่งจะเห็นว่าผู้ที่เป็โรคก็จะเป็นโรคขาดอาหาร แล้วถ้าหากว่าเราสนับสนุนเกษตรและสนับสนุนการแพทย์ ถ้าหากว่ามีเหตุภัยต่าง ๆ เกิดขึ้น ถ้าไม่มีการป้องกันประเทศ ทั้งหมดก็รอดวายไปโดยสิ้นเชิง ก็สร้างโรงพยาบาลเพื่อให้เขาทำลายก็ไม่ค่อยดี ฉะนั้น ทุกสาขาทุกส่วนก็ย่อมต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

ฉะนั้นที่ได้ตั้งมูลนิธิอานันทมหิดลก็เพื่อที่จะให้เข้าใจว่าชีวิตนี้จะต้องสอดคล้องกันหมดทุกวิชาการ อันนี้ในด้านสูง ก็ในด้านผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้สูง ให้เขาเข้าใจ เพราะบางทีก็ไม่เข้าใจแล้วก็เกิดปัญหาอยู่เสมอทะเลาะเบาะแว้งกัน จนกระทั่งคนไหนจะทำงานอะไรก็ทำงานไม่ได้เพราะว่าติดขัด เมื่อได้ตั้งเป้าหมายเช่นนี้แล้วก็ได้ดำเนินการ เดียวนี้ก็มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านทางการแพทย์วิชาต่าง ๆ และในด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ในด้านเกษตรศาสตร์ ในด้านที่เรียกว่าธรรมศาสตร์ ก็มี เศรษฐกิจ นิติศาสตร์ และมากขึ้นแล้ว

เป็นผลดีไปจากที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ก็เห็นว่าทุกคนก็เข้ามาทำการทำงานด้วยความเข้าใจในวิชาความรู้ ซึ่งเป็นวิชาที่ได้ดีพอสมควร ก็ต้องบอกว่าพอสมควร เพราะว่าก็มีบ้างที่บางคนขนาดกลับมาก็ไม่กลับก็มีเหมือนกันแต่ว่าส่วนมากก็มีเหตุผลที่ไม่กลับ หรือกลับมาเขาก็ทำงานไม่ได้ ส่วนมากก็มีเหตุผลทางสุขภาพอนามัย ก็มีที่เข้ามา เวลาไปแล้วกลับมา กลับมากีมาทำงานการ เป็นครูบ้างเป็นอาจารย์บ้าง เข้าปฏิบัติงานบ้าง แล้วบางที่เขาก็บอกว่าไม่ไหว ร่างกายทรุดโทรม เขาก็ขอทำงานอย่างอื่น แต่การทำงานอย่างอื่นนั้น เราต้องถือว่าไม่ผิดตามหลักของทุน ที่อื่น ๆ ที่ต้องให้ไป ใ้ไปแล้วก็ต้องกลับมาหนึ่งรับราชการเป็นงานเท่านั้น ๆ เพราะฉะนั้นก็ต้องกลับ อันนี้เขากลับมาสมมุติว่าเขาลาออกจากราชการ หรือจากงานประจำของเขา ออกไปเขาก็ไปทำประโยชน์อย่างอื่น ถึงแม้ว่าคนที่ไม่ไปเรียนต่างประเทศเขาบอกไม่กลับซึ่งก็เคยมี ก็ถือว่าบุคคลนั้นก็ยังสำนึกอยู่ในความเป็นคนไทย ในผลที่ได้รับสนับสนุนเขาไปทำงานที่ไหนเขาได้วิชาความรู้ไปแล้ว เขาก็นำวิชาความรู้นั้นไปทำให้เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ก็ไม่กลับมาก็ยังมีประโยชน์อีกส่วนหนึ่ง

แต่ว่ามีคนสงสัยว่า ทำไมมูลนิธินี้จะไปด้วยความเชื่อ หรือความใจดีเป็นพระเวสสันดรหรือยังงี้ ถึงจะให้ไปแล้วก็ไม่บอกว่าต้องกลับมาทำงานเท่านั้น ๆ ใช้หนี้ความจริงไม่เป็นเช่นนั้น เราต้องดูได้ว่าคำนวณได้ว่าคนที่ไม่ไปนั้นไปสอบชิงทุนอะไรก็ตามไปแล้วก็ต้องเซ็นสัญญากันว่าจบแล้วต้องกลับมาทำงานใช้หนี้เท่านั้น ๆ มิฉะนั้นต้องปรับ ตอนนั้นเขาก็บอกว่าไป นี่แหละเขาได้รับคล้าย ๆ รับจ้างไป กลับมากีทำ ถ้าหากว่ามีโอกาสที่จะเสี่ยง แล้วก็มีเงินทองก็ใช้หนี้ ก็ไม่ต้องมีความผูกพันอะไรเลยกับกิจการนี้ ข้อนี้สำคัญ เพราะว่าคนที่ไม่ไปเขารู้ดีว่าเขาไปเรียนกลับมาเขาก็เป็นผู้ใหญ่ ถ้าหากว่าเขาสามารถที่จะปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม เขาก็ปฏิบัติเพื่อส่วนรวม จิตใจอันนี้คือความเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นเป็นหน้าที่ที่ผูกพันต่อหัวใจจิตใจ อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ และก็เคยได้กล่าวแล้วว่า อันนี้ไม่ผูกพัน จะไปไหนก็ไป แต่ว่าเพราะเขาเป็นผู้ใหญ่ เขาเป็นคนที่มีความรู้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบถึงขั้น เขาจึงคิดออกเหมือนกันว่าออกไปก็ต้องเมื่อได้รับทุน หรือได้รับการสนับสนุนย่อมต้องตอบแทน ซึ่งถ้าหากว่าเซ็นสัญญาแล้วการตอบแทนนั้นมันมีอยู่ในสัญญา ต้องทำตามสัญญา แต่ไม่ได้ทำตามจิตใจ ไม่มีจิตใจผูกพัน ผูกพันแต่ว่าในทาง

กฎหมาย ไม่ได้ผูกพันในทางจิตใจ อันนี้ก็ป็นข้อสำคัญที่บอกว่าไม่ปรารถนาที่จะให้เขาต้องผูกมัดตัวเองด้วยเรียกว่าเศษกระดาษ อันนี้ทางมูลนิธิได้มีการถกเถียงกันมาก กรรมการในมูลนิธิก็บอกว่า บางคนไม่กลับมาหรือกลับมาแล้วก็ลาออกจากราชการบอกว่าต้องสัญญา ถึงว่าในฐานะที่เป็นใหญ่ เป็นประธาน หรือเป็นหัวหน้าใหญ่ของกรรมการมูลนิธิ ได้บอกว่าไม่เห็นชอบให้เป็นไปตามเดิม อันนี้ถ้าท่านใดเห็นว่าเป็นความผิดก็ขอรับ เพราะว่าป็นนโยบายที่ตั้งไว้ว่าความผูกพันทางจิตใจดีกว่าความผูกพันทางกฎหมาย แล้วก็ถ้าคนไหนไม่กลับมาหรือไม่ทำตามที่เราเรียกว่าสัญญาเอาไว้หรือควรจะทำสัญญาเอาไว้ก็เป็นเรื่องของการผิดสัญญาของเขา แล้วก็ป็นบุญของเรา เราจะได้ไม่ต้องอยู่กับเขา เราไม่ต้องไปไล่เบียดเขา ถ้าไล่เบียดเขา เราก็คงช้ำแล้วก็ไม่ได้อะไร อย่างมีรายหนึ่ง เขาขอเรียนต่อระดับคำสั่งของมูลนิธิ เขาบอกว่าเขายินดีที่จะคืนเงินให้ในโอกาสอันควร บอกไม่ต้อง.....^(๑) เขาหลุดจากพันธะที่มีในทางที่จะช่วยเหลือประเทศไทยหรือช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ถ้าหากว่าบอกว่าพร้อมได้เมื่อไหร่ก็ไป เขาก็ยังมีความผูกพันทางจิตใจในการที่จะทำงานต่อไป แล้วบุคคลผู้นั้นมิได้ขอยุ่ต่างประเทศเพื่อที่จะไปทำงานไม่สนองคุณของประเทศชาติ เขาขอยุ่ต่างประเทศเพื่อที่จะเรียนขั้นสูงขึ้นไป และต่อไปเขาก็ต้องกลับ ต้องขออีกสองสามปีแล้วจึงกลับมา ฉะนั้นเชื่อว่าคนนั้นเขาเรียนต่อด้วยลำแข้งของตัวเอง เพราะว่าเขาสามารถที่จะหาเงินได้ในระหว่างนั้นด้วยทุนของตัวเอง กลับมาเขาก็ยังคงป็นสมาชิกของมูลนิธิอานันท์ จึงไม่มีความเสียหายอะไร น้ำไม่ขุ่นบัวไม่ช้ำ ฉะนั้นก็ป็นประโยชน์ยิ่งกว่าที่จะมีการผูกมัด

ฉะนั้นก็ที่ท่านได้บริจาคแล้วก็เพื่อนสมาชิกได้สมทบได้บริจาคทกแสนบาทเพื่อตั้งป็นทุนในมูลนิธิอานันท์มหิตลนี้ ถ้าเข้าใจอันนี้ก็คงสบายใจขึ้น ว่าอันนี้ไม่ใช่ว่าเราเอาไปส่งคนแล้วก็ตามบุญตามกรรมของเขา แต่มีเหตุผลในทางจิตใจ แล้วก็ผู้ที่กลับมา ก็ป็นบุคคลที่มีคุณค่าสมตามที่เราต้องการทุกอย่าง แต่อันนี้สิ่งนี้เรียนไปหรือส่ง

(๑) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

นักศึกษาผู้ที่ศึกษาเข้าไปก็เป็นมูลค่าปีละเจ็ดหมื่นบาท ถ้าหากคนหนึ่งเขาเข้าไปอยู่สักสามปีกว่า ๆ ก็นับเป็นเงินสองแสนกว่าบาท ตีว่าสองแสนห้าหมื่นบาทต่อคน ก็เลยได้คำนวณดูว่าถ้าหากว่ามีเงินพอแล้วก็มีดอกผลเจ็ดหมื่นบาทต่อปีก็ได้เป็นทุนตลอดไป แต่ต่อมาค่าใช้จ่ายมากขึ้น ๆ แล้วก็ไปไม่ใช่สามปี ไปเป็นจำนวนมากขึ้น บางทีก็ห้าปีหกปี ก็ทำให้ทุนของเราทยอยทรอลงไป จึงต้องเพิ่มทุนซึ่งก็แพงแล้วก็ดูเหมือนว่าเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นได้แต่น้อย แต่เวลานี้ก็มีผู้เชี่ยวชาญหลายสิบคนแล้วที่กลับมาปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เรียกร้องอะไร ทำงานด้วยความร่าเริง มีประสิทธิภาพ ก็นับว่าเป็นคนที่ดี แล้วก็ทุนที่ได้มาเราไม่ได้โฆษณา เราไม่อยากโฆษณามากเกินไปเดี๋ยวจะโดนศอกกลับ อย่างที่โดนศอกกลับตอนที่ว่าเมื่อกี้ ทำไมบริหารมูลนิธิยังไปคนที่ไม่กลับก็มีเหมือนกัน แต่ว่าถ้าได้ทราบถึงวิธีการก็อาจจะมีผลสบายใจขึ้น แล้วก็ที่แถลงเช่นนี้แล้วก็พูดในส่วนตัวนี้ก็เพราะว่าทราบว่าสงสัยข้อนี้ อย่างยิ่ง ก็ขอรับรองว่าเงินนี้ที่นำมาให้ก็จะเข้ามูลนิธิและจะดำเนินการตามประสงค์ คือจะทำให้ประเทศมีผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณภาพทั้งในวิชาการทั้งในทางจิตใจให้มากขึ้น และโดยที่กลับมาที่ตั้งชมรม ชมรมก็เช่นเดียวกับ.....^(๑)

ในที่นี้ก็ขอขอบใจที่แพทย์สมาคมและสมาชิกทั้งหลายได้ปฏิบัติตัวได้ปฏิบัติงานด้วยดี ทั้งงานประจำที่มีอยู่ทั้งในด้านงานในวิชาของตัวและในด้านสังคมเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และที่ท่านทั้งหลายได้นำเงินมาเพื่อสมทบทุนมูลนิธิอานันทมหิดลก็เป็นข้อที่ขอขอบใจอย่างยิ่ง เพราะว่าทำให้งานหรือกิจการของมูลนิธิอานันทมหิดลสามารถที่จะก้าวหน้าไปโดยราบรื่น สิ่งทั้งหลายที่ท่านได้ปฏิบัติในฐานะแพทย์ ในฐานะสมาคมแพทย์ ในฐานะบุคคลที่มีความรู้สูง และมีความเอื้ออารีต่อส่วนรวม ก็ขอขอบใจ และขอให้การที่ท่านได้ปฏิบัติด้วยความเหนื่อยยากนั้น ทำให้ร่างกายแข็งแรงจิตใจสมบูรณ์เพื่อที่จะปฏิบัติงานต่อไปและได้พบความสำเร็จในทุกด้าน ทั้งในการทำงานโดยตรงและการงานในชีวิตด้วยกันทุกคน

(๑) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะรัฐมนตรีเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณ

ก่อนเข้ารับตำแหน่งหน้าที่^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันศุกร์ ที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๒๙

การที่รัฐมนตรีได้ปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่ของตน ก็เพื่อการเตือนสติว่าจะต้องปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ และด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตามที่ได้กล่าววาทานั้นเป็นการยืนยันความตั้งใจที่จะทำงานให้ดี ทุกคนก็ย่อมจะต้องพยายามทำ เพราะว่าเป็นหน้าที่ของบ้านเมืองที่จะทำให้มีการจัดบริหารให้ดี เพราะว่าเราจะต้องให้มีความมั่นคงเพื่อความผาสุกของประชาชนและประเทศชาติ สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ เมื่อตนทำหน้าที่เพื่อประเทศบนพื้นฐานก่อนที่ใครจะเป็นรัฐมนตรี หรือจะมีหน้าที่ใดก็ย่อมต้องปฏิบัติเช่นนั้นอยู่แล้ว เมื่อมีหน้าที่สำคัญยิ่ง ๆ ขึ้นไป เช่นนี้ยิ่งต้องระมัดระวังให้ดี เพราะว่าการกระทำใด ๆ ที่รัฐมนตรีกระทำ ย่อมต้องมีผลสะท้อนไปอย่างกว้างไกล ก็เป็นสิ่งสำคัญมาก ขอให้ท่านได้พยายามปฏิบัติงานโดยดีที่สุด งานที่เป็นประโยชน์ที่ท่านจะต้องทำสำหรับตัวเองด้วย ถ้าสามารถที่จะทำให้ก้าวหน้าให้ดี จะเป็นความเจริญแก่ส่วนรวม ในขณะเดียวกันก็มีความเจริญแก่ตัวเอง คือความมั่นคงของตัวเอง และจะทำให้มีผู้นำขึ้นได้ ฉะนั้นยิ่งทำงานให้ดีก็ยิ่งทำให้งานที่ต้องทำง่ายขึ้น เมื่องานของรัฐมนตรีง่ายขึ้นและมีผลดีขึ้น ย่อมทำให้ประเทศชาติเป็นสุข

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้เข้ารับหน้าที่และปฏิบัติตามคำสัตย์ปฏิญาณ เพื่อความเจริญมั่นคงของส่วนรวม และเพื่อความสำเร็จความมีเกียรติของส่วนตัวด้วย ขอให้มีความตั้งใจกำลังกายสมบูรณ์ทุกเมื่อไป.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี นำรัฐมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่จำนวน ๗ นาย ได้แก่ พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา รองนายกรัฐมนตรี ร้อยตำรวจเอก สุรรัตน์ โอสถานุเคราะห์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายสุบิน ปิ่นขยัน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง นายประสพ บุษราคม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายมนตรี พงษ์พานิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย นายอรุณ ภาณุพงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงต่างประเทศ และนายอำนาจ ยศสุช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับตำแหน่งหน้าที่

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันศุกร์ ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกวาระหนึ่ง ทั้งที่ได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยพยายามที่จะดำเนินงานและขยายงานด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ท่านทั้งหลายผู้ได้ศึกษาจนสำเร็จปริญญาแล้วนี้ ต้องถือว่าเป็นผู้มีความตั้งใจที่มั่นคงแน่วแน่ ทั้งมีความพากเพียรอย่างสูง และมีความคิดพิจารณาที่ละเอียดรอบคอบอยู่ไม่น้อย เพราะวิชาการที่เรียนในระดับนี้มีข้อจำกัดจำเป็นต้องใช้ความสามารถและใช้เวลาอดทนศึกษาเป็นเวลาแรมปี จึงจะสำเร็จได้ครบถ้วนแน่นแฟ้น. ยิ่งกว่านั้น มักจะมีอุปสรรคตลอดจนสิ่งเขี่ยวนต่าง ๆ มาคอยขัดขวางหรือรบกวนให้เสียการอยู่ตลอดเวลา. กว่าจะสำเร็จเป็นบัณฑิตได้ แต่ละคนต้องระมัดระวังตั้งตัวตั้งใจ ให้เที่ยงตรงและมั่นคงอยู่กับการเรียนอย่างสุดกำลัง.

ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ทุกคนพยายามรักษาจิตใจที่แน่วแน่ พร้อมกับความเพียรพยายามและความคิดวิริยชัยที่เคยช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการศึกษามาแล้วนี้ ไว้ให้มั่นคง ไว้สำหรับใช้ในการประกอบกิจการงานพร้อมกับใช้ต่อสู้อุปสรรค ความยากลำบาก รวมทั้งสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ที่จะต้องผ่านพบ เพราะในการครองชีวิตและการประกอบอาชีพการงานต่อไปนั้น ย่อมมีสิ่งกีดขวางความสำเร็จอยู่มากมายนัก มากยิ่งกว่าในเวลาเรียนหลายเท่า. แต่ละคนต้องอาศัยความจริงใจและความตั้งใจ ต้องใช้ความรู้ ความคิด สติ ปัญญา ความเข้มแข็ง อดทน พร้อมทั้งความสามารถทุกอย่างในตัวเอง เป็นพื้นฐานและเครื่องประกอบส่งเสริมการปฏิบัติตัวปฏิบัติตนอย่างเข้มงวดที่สุด รวมทั้งต้องพยายามร่วมแรงร่วมงานกันโดยประสานสอดคล้องทุก ๆ ฝ่ายทั่วกันด้วย จึงจะช่วยให้สามารถสร้างตนสร้างประเทศชาติให้เจริญมั่นคงสมใจนึกได้.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) พร้อมด้วยคณะกรรมการ

ข้าราชการตุลาการชั้นผู้ใหญ่และภริยา

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๙

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้นำเงินมาเพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชน ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนมีฐานะและความเป็นอยู่ดีขึ้น แล้วก็เชื่อว่าในการนี้ก็จะทำให้เกิดคติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอาจจะบรรเทาลงไปได้ส่วนหนึ่ง เพราะว่าความเดือดร้อนของบุคคลนั้นก็นำมาให้ทำสิ่งที่ดีกฎหมาย และให้ผู้ที่ปฏิบัติมีดีมีชอบนั้นเกิดความเดือดร้อน ทำให้ต้องปราบปรามและต้องจัดการ ซึ่งเป็นงานที่สำคัญในประเทศ ท่านทั้งหลายเกี่ยวข้องกับทางการตุลาการให้ความยุติธรรม ก็คงได้ทราบดีว่าต้นเหตุของคดีต่าง ๆ นี้มีส่วนมากทีเดียวที่จะพบกับความเดือดร้อนส่วนตัวของผู้ที่กระทำผิด ฉะนั้น การที่ท่านได้ช่วยในการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนก็เท่ากับบรรเทาในอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นได้ ในเวลาเดียวกันท่านทั้งหลายก็ได้ปฏิบัติหน้าที่มาด้วยความเข้มแข็ง ก็เป็นการช่วยประเทศให้มีความผาสุกได้ยิ่งขึ้น ก็ขอขอบใจและชมเชยคณะฝ่ายตุลาการที่ได้ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ด้วยความเสียสละ และถูกต้องตามหลักวิชาตลอด ก็ขอฝากขอบใจและชมเชย การที่ท่านทั้งหลายได้ช่วยพัฒนาประเทศประชาชนก็เชื่อว่าจะมีผลดี แต่ว่าอย่างไรก็ตามในที่ไหนก็ตามที่มีคนก็จะต้องมีความขัดแย้งอยู่เสมอ งานของท่านก็คงไม่ลดลงไปเท่าไร ฉะนั้นการที่ท่านตั้งปณิธานที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งนั้น จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในประเทศ เพื่อให้ได้แก่ความยุติธรรมแก่ประชาชนราษฎร และจะทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงได้ ฉะนั้นในที่สุดก็เป็นอันสรุปได้ว่าท่านได้ช่วยความมั่นคงของประเทศชาติ ด้วยการดำเนินงานเข้มแข็งของท่านทั้งในหน้าที่ซึ่งได้ทำสิ่งที่เป็นนอกหน้าที่ แต่ก็เป็นที่ของพลเมืองดีที่จะให้ความเจริญเกิดขึ้นทุกส่วนทุกแห่ง ทุกคน ให้แก่ประเทศชาติ และให้ประเทศชาติมีความยุติธรรมสถิตอยู่ ทำให้ประเทศมีความมั่นคงได้

ก็ขอฝากขอบใจท่านทั้งหลาย ณ ที่นี้ที่ได้บริจาค และขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้ปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็ง ขอให้ประสบความสำเร็จและความเจริญทุกประการ สิ่งใดที่ปฏิบัติอยู่ที่ชอบธรรมก็ให้ผลสำเร็จเต็มที่ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของแต่ละบุคคล ก็ขอให้ประสบผลสำเร็จความสุขความเจริญทุกอย่าง พร้อมด้วยกำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ นายภิญโญ ธีรนิติ

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ^(๒)

ครั้งที่ ๑๙ จังหวัดจันทบุรี

เฝ้า ฯ รับพระราชทานไฟพระฤกษ์

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

กีฬาแห่งชาตินี้ได้จัดขึ้นมาในกรมพลະ จัดขึ้นโดยข้าราชการด้วยกันที่ช่วยให้เกิดการแข่งขันระดับชาติ ซึ่งเป็นงานที่สำคัญและมีประโยชน์ในด้านการกีฬา และประโยชน์ของกีฬานั้นเองที่ทำให้ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนได้มีความสนใจในการออกกำลังกาย การออกกำลังกายนั้นก็เพื่อที่จะให้ทุกคนทำจิตใจให้เป็นนักกีฬา จึงยินดีที่มอบไฟพระฤกษ์นี้ให้เป็นสัญลักษณ์

ไฟนี้ก็เป็นประเพณีที่เป็นประเพณีสากล ซึ่งถือกันมาเป็นหลักการก็ว่าต้องมีสัญลักษณ์อย่างหนึ่ง. ถือเป็นแสงสว่าง แสงสว่างนี้ก็เพื่อให้ได้ปฏิบัติงาน คือรู้และโดยปราศจากอุปสรรค เพราะว่าถ้าเราเดินในที่มืดย่อมจะต้องเกิดอุปสรรคในการเดินเพราะว่าไม่รู้ทาง ไฟของกีฬานั้นเขาเอามาจากที่ภูเขาในเมืองกรีซ ซึ่งภูเขานี้เขาถือว่าเป็นที่อยู่ของผู้ที่เป็นเทวดาเป็นเทพหรือสวรรค์นั่นเอง ช่วยให้ประชาชนได้ทำงานได้ แล้วก็เจ้าบุญเขานั้นบางทีก็ให้คุณให้โทษ แต่ว่าที่รับไฟนี้ก็เพราะถือว่ามาจากส่วนดี ไม่มีโทษไม่มีคุณในทางที่ช่วยนักกีฬา สำหรับเราคนไทยที่ปฏิบัติมาก็ถือว่าไฟนี้เป็นแสงสว่าง...^(๓) และไฟนี้มีความหมายอย่างหนึ่ง เพราะว่าที่จุดมาก็จุดมาจากแสงพระอาทิตย์ ดังนั้นจึงเกิดเป็นสิ่งที่ให้ชีวิตแก่เรา ถ้าเราไม่มีพระอาทิตย์ ไม่มีแสงสว่างมีแต่กลางคืนก็จะไม่สามารถที่จะมีชีวิตอยู่ได้ รวมทั้งบรรดาพืชผลต่าง ๆ สัตว์ทั้งหลายก็อยู่ไม่ได้ถ้าไม่มีแสงพระอาทิตย์ ฉะนั้นไฟนี้มาจากพระอาทิตย์ ก็มีความหมายคือทำแสงสว่างจากชีวิต จึงเป็นสัญลักษณ์ที่ดี และให้เตือนใจว่าทุกคนที่ปฏิบัติงานควรทำแต่สิ่งที่ดีเพื่อความสงบสุข ก็ขอมอบไฟนี้ด้วยความหวังว่า การจัดกีฬาแห่งชาติในครั้งนี้จะลุล่วงไปโดยไม่มีอุปสรรค และเป็นผลดีดังที่ได้กล่าวมา จะช่วยให้ประชาชนมีกำลังใจและกำลังใจที่แข็งแกร่ง ประกอบด้วยความฉลาด ความกล้าหาญ และความสามัคคีซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด แล้วก็ขอให้เป็นดังที่บอกว่กีฬาเป็นยาวิเศษ ก็ให้เป็นยาที่ดีให้เป็นยาที่มีคุณ เพราะว่ายากก็ต้องมีคุณมีโทษ และยาดีย่อมเป็นยาวิเศษเกิดขึ้นมาได้

ขอให้การกีฬาแห่งชาติดำเนินไปด้วยดี พร้อมกันนี้ก็ให้ประสบความสำเร็จทุกประการ ทุกอย่างที่จัดการมาขอให้ผลสำเร็จ ให้มีกำลังใจและกายที่สมบูรณ์ เพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายสมพงษ์ พันธุ์สุวรรณ ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี

(๓) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำคณะผู้พิพากษาประจำกระทรวง

เฝ้า ฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

หน้าที่ผู้พิพากษานั้นเป็นสิ่งสำคัญวางขวาง จึงต้องมีการตั้งสติไว้ให้แจ้งให้ได้อย่างที่กล่าวคำปฏิญาณนี้ ก็เพื่อที่จะเตือนใจว่าหน้าที่สำคัญยิ่ง สำคัญและเป็นสองอย่างที่ง่าย ๆ คือในศาลนั้นผู้ทำหน้าที่ของผู้พิพากษา ก็เรียกว่าเป็นผู้ที่สำคัญที่สุด เพราะว่าเป็นผู้ที่จะต้องตัดสินว่าความยุติธรรมนั้น...^(๓) และความยุติธรรมเป็นสิ่งที่ กว้าง ว่ายุติธรรมก็หมายความว่าต้องให้ยุติสักครั้งในทางธรรมะ หมายความว่าถึงสิ่งที่ตรงสิ่งที่เป็จริง แต่ว่า หากความจริงนี้ยาก จึงต้องมีการยุติธรรม ถ้าหากว่าไม่ยุติ ความจริงนั้นจะไม่สิ้นสุด แต่ก็ต้องทำให้สิ้นสุดสักที เพื่อจะทำหน้าที่ให้ลุล่วงไปได้ การหาความจริงนั้นผู้พิพากษาก็จะต้องได้รับข้อมูลต่าง ๆ จากการให้การเบิกความ ต่าง ๆ และมาดูเปรียบเทียบกับบทกฎหมาย ว่าสิ่งนั้นถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ถ้าไม่ถูกต้องมีการพิพากษาประการใด ก็จะต้องพลิกกฎหมายที่มีไว้ แต่โดยที่กฎหมายที่มีอยู่ทุกฉบับที่ทราบว่าเป็นสิ่งที่เรียกว่าสมมุติขึ้นมาตั้งขึ้นมา บางที ก็ไม่ตรงกับประเด็นที่ของคดี ฉะนั้นผู้พิพากษาก็ต้องมีดุลพินิจ ซึ่งในกฎหมายก็มีดุลพินิจของผู้พิพากษา ดุลพินิจนี้ก็ตามคำที่หมายความว่าให้พิจารณาตามความคิดของตัวเอง และซึ่งน้ำหนักดูว่าทางไหนจะไปทางทิศที่ถูกต้อง ฉะนั้นหน้าที่นี้สำคัญมาก เพราะจะต้องอาศัยความรู้กฎหมายแล้วก็ความรู้ผิดชอบอะไรถูกหรือไม่ถูก อีกอย่างซึ่ง ยากมาก และถ้าหากว่าปฏิบัติได้ทั้งทางวิชาการทางกฎหมายรวมทั้งการมีดุลพินิจที่เหมาะสม คือมีความฉลาดมี ความรู้อะไรที่ถูกต้องควร ก็จะได้ตัดสินได้ถูกต้องและเป็นประโยชน์ ทั้งเป็นประโยชน์แก่ผู้เสียหาย บางครั้งแม้แต่ผู้ ที่ทำความผิดนั้นก็ได้รับประโยชน์ เพราะว่าการกฎหมายนั้นก็ต้องลงโทษหรือปรับ หรือจะอะไรให้เป็นธรรมที่ดีที่สุด ถ้า หากว่าทางกฎหมายไม่ให้ความเป็นธรรม ทั้งผู้เสียหายทั้งผู้ที่เป็นผู้ต้องหาที่เสียหายด้วยกัน ฉะนั้นงานนี้เป็นสิ่ง ที่สำคัญมาก และถ้าพิพากษาดีก็ทำให้บ้านเมืองมีชื่อเสียงมีเกียรติความสงบเรียบร้อย และได้ทำหน้าที่ของผู้ที่มีความรู้ผู้ ที่เป็นผู้ใหญ่ได้เต็มที่ เพื่อให้บ้านเมืองมีความมั่นคง ข้อนี้ก็เป็ด้านแรกของหน้าที่ผู้พิพากษา

ด้านที่สองที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าด้านที่หนึ่ง ซึ่งเรียกว่าในงานของตนในศาล ข้อที่สองนอก

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ นายภิญโญ ธีรนิติ

(๓) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

โรงเรียน ทั้งในและนอกโรงเรียนก็ต้องรักษาที่จะเรียกภาษาสมัยใหม่ว่าภาพพจน์ของค่านิยมของผู้พิพากษา
ข้อนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าถ้าหากว่าภาพพจน์ของผู้พิพากษาของขบวนการยุติธรรมที่ดี ก็ทำให้บ้านเมือง
มีความสงบเรียบร้อยได้ขึ้นมา และทำให้ผู้ที่เป็นผู้พิพากษามีโอกาสที่จะทำหน้าที่เพื่อบ้านเมืองเรียกว่าโดยตรง
แต่ก็ไม่ใช่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว หน้าที่หรือด้านที่สองของหน้าที่ของผู้พิพากษานี้จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญ และปฏิบัติต้อง
ระมัดระวัง ต้องไม่มีการเผลอสติเผลอใจและตามที่ได้ปฏิญาณต่อกันว่าจะปราศจากอคติ ต้องปราศจากอคติตลอด
๒๔ ชั่วโมง ถ้าอยากจะเป็นผู้พิพากษาที่ดี และถ้าอยากจะทำประโยชน์ต่อส่วนรวมเต็มที่ รวมทั้งทำประโยชน์แก่
ตัวเอง เพราะว่าจะทำให้ชื่อเสียงเป็นที่นิยมและเป็นผู้ที่ไว้วางใจของคนทั่วไป ทั้งผู้ใหญ่ทั้งผู้น้อย ทั้งทุก ๆ
ฝ่ายทุกคนทั้งไทยทั้งเทศ จะนับถือตัวผู้พิพากษาที่มีความยุติธรรม มีความฉลาดและวางตัวที่ดี ในการวางตัวของ
ผู้พิพากษาเพื่อภาพพจน์นี้เป็นสิ่งที่ทำยาก เพราะว่าจะต้องวางตัวให้เป็นผู้ใหญ่ที่แท้ เป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ทุกเมื่อ
และการที่จะให้เขานับถือนั้นก็ต้องแบ่งเป็นส่วนที่เป็นวิชาการ คือคนที่มีความรู้ดีในด้านกฎหมาย แต่ว่าก็ต้องมี
ความรู้ดีในด้านความรู้รอบตัว ช่วยเหลือคนอื่นได้เป็นที่ปรึกษาใหญ่ของประชาชนได้ แล้วก็ในด้านอีกอย่างหนึ่ง
ก็คือการประพฤติปฏิบัติตน วางตัวให้ดี ไม่ทำให้เสื่อมเสีย ในการวางตัวในชีวิตประจำวัน

ฉะนั้น หน้าที่ของผู้พิพากษาทั้งสองด้านจะเป็นสิ่งที่หนักเมื่อได้ปฏิบัติ หากเมื่อได้ตั้งใจที่จะปฏิบัติแล้ว ก็
เชื่อว่าทุกคนจะเป็นประโยชน์มากสำหรับสังคมและสำหรับประเทศชาติ ทำให้มีความสงบเรียบร้อยและมีชื่อเสียงดี ดังที่
กล่าวมานี้ก็เพราะว่าเห็นว่าท่านผู้วางตัวเป็นกลางตั้งใจที่จะปฏิบัติเป็นผู้พิพากษา ก็เชื่อว่ามีความแน่วแน่เพราะ
ตั้งใจดี ก็ขอให้อีกทีว่าสิ่งที่ยากลำบากและน่าอึดอัด คือได้สนใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ดี ฉะนั้น ก็ขอให้ทุกคน
สามารถที่จะรักษาความดี และประกอบความดีนำไปให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติชอบ เป็นการที่จะให้เป็นความพอใจในส่วนตัวและ
ความพอใจในส่วนรวมได้มากทำให้ขบวนการยุติธรรมของประเทศไทยซึ่งตั้งมานานแล้วยังยืนต่อไป รวมทั้งทำให้ชื่อ
เสียงของประเทศไทยนี้รุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ก็ขอให้ในการประกอบงานการปฏิบัติตัวปฏิบัติตน ให้มีกำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์ เพราะว่ากำลังกายนั้น
ต้องแข็งแรง ต้องรักษาร่างกายให้ดี เพื่อที่จะให้สามารถที่จะปฏิบัติงานหน้าที่ และกำลังใจนี้ก็รวมกำลังปัญญา
ด้วย ก็ต้องพร้อมอยู่เสมอที่จะวางตัวให้ดีดังที่ปรารถนาไว้ และจะทำให้เกิดผลดี ก็ขอให้มีความแข็งแรง
แข็งแรงปฏิบัติงานใด ๆ ทั้งในหน้าที่นอกหน้าที่ ส่วนตัวส่วนรวม ให้มีความสำเร็จ ขอให้มีความเจริญรุ่งเรืองทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะกรรมการจัดงานวิ่งเทิดพระเกียรติ
และคณะนักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน
เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

การที่ท่านทั้งหลายได้นำเงินมาสมทบในการพัฒนา ก็ขอแจ้งให้ทราบว่าจำนวนเงินนับแสนนี้ ก็เป็นการ
ใช้จ่ายในกิจการต่าง ๆ ประมาณใช้จ่ายไปเกือบครึ่ง ก็ต้องจ่ายไปหลายแสน นอกจากนี้ก็ถือว่าเป็นการพัฒนา
กับการกุศล คือไปพร้อมกันกับการพัฒนา เหลือแล้วก็คงใช้ได้เป็นเวลาประมาณ ๑ เดือน การที่ท่านทั้งหลายได้
จัดงานเดินวิ่งการกุศลนี้ก็เห็นว่าได้เงินไปเป็นระยะหนึ่ง ๆ ก็เป็นที่น่าพอใจที่ได้ช่วยกัน

การที่บอกว่าขอโอวาทนั้น ท่านทั้งหลายก็ได้จัดงานนี้ก็เป็นที่น่าชื่นชม และถ้าจะนำไปเลียนแบบการ
จัดงานเช่นนี้ ก็คงใช้ได้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่แต่ละบุคคลได้ เพราะว่าแสดงว่าจะต้องร่วมแรงกันทำในสิ่งหนึ่ง
สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ และช่วยกันทำให้กิจการนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ประโยชน์นั้นก็สร้างความสามัคคีระหว่าง
กันในระหว่างคนที่ทำหน้าที่แตกต่างกัน ในด้านได้มาร่วมในงานเดียวกัน ก็เท่ากับตระหนักดีว่าบุคคลมีความ
สำคัญ ข้อนี้ก็ข้อที่สำคัญอันหนึ่งของการจัดงานครั้งนี้ การวิ่งหรือเดินเป็นอาการออกกำลังกายนั้น ก็ถือว่าเป็น
เป็นสิ่งที่ดี เพราะว่าอย่างที่ว่าต้องมีร่างกายแข็งแรง จึงจะมีจิตใจแข็งแรงได้ แต่ว่าถ้าจิตใจไม่แข็งแรง ร่างกายก็
แข็งแรงไม่ได้ ก็ต้องอาศัยกัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการทำให้แต่ละบุคคลมีความแข็งแรงมีประโยชน์ได้ ฉะนั้นการ
ขอโอวาทก็ขอให้ท่านได้คิดเอาจากงานที่ทำที่ได้ผลดี และจุดประสงค์วางเอาไว้อย่างไรก็ให้คิด และได้ความสำเร็จ
พอสมควรแล้ว

สำหรับผู้ที่เป็นักศึกษาของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ก็ขอบอกอีกอย่างหนึ่งว่าเคยได้ต้อนรับที่
เชียงใหม่ทุกปี แต่ปีนี้ยังไม่ได้ไปจึงไม่สามารถที่จะไปต้อนรับที่เชียงใหม่ คราวนี้ก็เลยต้อนรับที่กรุงเทพ ฯ นี้เอง ก็
เคยบอกกับทุกรุ่นว่า วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรนี้มีความสำคัญมาก เพราะว่าเป็นผู้ใหญ่ในวงการต่าง ๆ ส่วน
ราชการได้เข้าไปศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของบ้านเมือง แล้วก็เป็ชื่อของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ก็คือสำหรับ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ป้องกันราชอาณาจักร ก็ดูจะเป็นหน้าที่ของทหารเป็นส่วนใหญ่ ตอนแรกก็เข้าใจอย่างนั้น แต่ในวันนี้ก็เห็นได้ว่า วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรนี้มีประโยชน์ สำหรับทุกวงการ เพราะว่าทุกวงการมีหน้าที่ที่จะป้องกัน ราชอาณาจักรจากภัยอันตรายต่าง ๆ ทั้งภัยภายนอกภัยภายใน จะต้องช่วยกันร่วมแรงร่วมใจกัน ด้วยความรู้ด้วย ความสามารถหรือปัญญา และด้วยแล้วความเข้มแข็ง ซื่อสัตย์สุจริต ฉะนั้นก็ขอกล่าวคำนี้สำหรับวิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร

การที่ท่านได้ร่วมในการกุศลนี้ ก็เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ส่วนผู้ที่ได้ช่วยงานนี้ก็ขอแสดงความยินดี ด้วยและชื่นชม ก็ขอให้ทุกท่านได้รักษากำลังกายกำลังใจนี้ไว้ให้แข็งแรง และก็ให้พร้อมด้วยกำลังปัญญา ร่วมกัน สร้างความดี สร้างความเป็นปึกแผ่นแก่ประเทศชาติบ้านเมือง เพื่อที่จะให้อยู่เย็นเป็นสุขทั่วกันทุกคน ขอให้ ประสบความเจริญ ความสำเร็จทุกประการ ในสิ่งที่พึงปรารถนา.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่สมาชิกสโมสรไลออนส์สากล
เนื่องในโอกาสที่จะจัดงานฉลองครบรอบ ๒๐ ปีแห่งการก่อตั้ง
ณ โรงแรมมณเฑียร กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

การทำตามอุดมคติของไลออนส์เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน
ในชาติประเทศเดียวกัน อย่างเหนียวแน่น ย่อมทำให้ชื่อเสียงของไลออนส์ยิ่งดีเด่น ยิ่งเป็น
ที่นิยมยกย่อง และยิ่งเป็นเกียรติเป็นประโยชน์ส่งเสริมผู้เป็นสมาชิกมากขึ้น.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก
ในงานพระราชทานเพลิงศพเจ้าหน้าที่ผู้เสียชีวิต
ในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้าย
ณ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร

วันพุธ ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๙

คนไทยย่อมเสียสละได้แม้ชีวิตและเลือดเนื้อ เพื่อรักษาผืนแผ่นดิน เฝ้าพงศ์และ
ความเป็นไทยของตน.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันอังคาร ที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๙

ผู้เป็นข้าราชการพึงสำเหนียกตระหนักเป็นนิตย์ถึงความรับผิดชอบ ที่จะต้องปฏิบัติ
งานของตัวร่วมกับงานของผู้อื่น และประสานประโยชน์กับทุกฝ่ายให้ได้ผลสมบูรณ์ทุกส่วน
เพื่อนำพาประเทศชาติให้ก้าวไปถึงความเจริญมั่นคงซึ่งเป็นจุดประสงค์แท้จริง.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
โรงเรียนนายเรืออากาศ และ วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ผู้สำเร็จจากสถาบันการศึกษาทางการทหารของไทย มักได้รับความนิยมเชื่อถือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูง ปฏิบัติการได้ผลเชื่อถือได้ ไม่ว่าในราชการปรกติหรือราชการสนาม. แต่อย่างไรก็ดี ท่านทั้งหลายควรจะถือว่าความรู้ความสามารถที่มีอยู่ขณะนี้ เป็นเพียงความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานสำหรับปฏิบัติงานเบื้องต้น ยังจำเป็นที่จะต้องศึกษาและปฏิบัติฝึกฝนต่อไปอีกมากมาย ให้เกิดความชำนาญและความจัดเจนรอบรู้ เพื่อสามารถปฏิบัติงานที่สำคัญ ๆ ในระดับสูงได้.

การปฏิบัติงานให้บรรลุผลเลิศนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการเป็นอย่างดีแล้ว ทุกคนจะต้องมีความสำนึกตระหนักในหน้าที่ของตนที่เป็นทหารและเป็นคนไทย แล้วตั้งใจปฏิบัติงานรับใช้ชาติบ้านเมืองด้วยความพากเพียร กล้าหาญ อดทน และจงรักภักดี จะต้องฝึกหัดคิดพิจารณา ทำความคิด ความเห็น ความเข้าใจของตนในเรื่องต่าง ๆ ให้กระจ่างถูกต้องก่อนลงมือปฏิบัติเสมอ โดยอาศัยหลักวิชาและเหตุผลเป็นเครื่องวินิจฉัย และสำคัญที่สุด จะต้องระลึกให้ได้ตลอดเวลา ว่าการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ นั้นเป็นงานส่วนรวม ที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันทำทั้งทหารทั้งพลเรือน. จึงจำเป็นจะต้องรักษาความสามัคคีในชาติ และความร่วมมือร่วมใจของคนในชาติ ไว้ให้มั่นคงและหนักแน่นทุกเมื่อ โดยไม่ยอมปล่อยให้ผู้ใด สิ่งใด มาแบ่งพวกแบ่งฝ่ายคนไทยด้วยกันเป็นอันขาด. ชาติของเราจึงจะตั้งมั่นอยู่โดยอิสระเสรี มีความผาสุกสงบและความเจริญวัฒนาตลอดไปได้เหมือนดังที่เราต้องการ.

ขออวยพรให้นายทหารใหม่ทุกคนมีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็งสมบูรณ์ และมีความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อ เพื่อสามารถปฏิบัติการงานในหน้าที่ได้เป็นผลสำเร็จ ทั้งให้มีความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และมีความประสงค์ในสิ่งพึงปรารถนาทุก ๆ ประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี

ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๘

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักซ์ชนาธิปัตย์แก่

ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๒

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์แก่

ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๓

และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์แก่

ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๘

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันจันทร์ ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๘ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักซ์ชนาธิปัตย์ เข็มสันติพิทักษ์ และเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูงหลักสูตรผู้กำกับการ และหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ปัจจุบันนี้มีเหตุหลายอย่างทำให้ตำรวจต้องรับภาระหนักยิ่งขึ้นในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยเฉพาะในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการต่อต้านศัตรูผู้บ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศชาติในรูปต่าง ๆ. ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์แต่ละคนจึงต้องมีความรู้ความสามารถสูง และต้องรู้จักใช้ความรู้ความสามารถนั้นอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับสถานการณ์. นอกจากด้านความรู้ความสามารถแล้ว ทางด้านจิตใจ ตำรวจก็จำเป็นจะต้องได้รับการฝึกอบรมเป็นพิเศษ ให้มั่นคงและแข็งแกร่งถึงขนาด เพื่อจักได้สามารถอดทนและอดกลั้นต่อความยากลำบากทุกอย่างรวมทั้งอาภัสเครื่องเขี่ยวนให้ประพตติผิตต่อหน้าที่ด้วย. มิฉะนั้น จะไม่อาจรักษาความสุจริตยุติธรรมและวินัยอันดีงาม ซึ่งเป็นคุณสมบัติหรือความดีของตำรวจไว้ให้เหนียวแน่นตลอดไปได้.

การทำคามดีนั้น โดยมากเป็นการเดินทวนกระแสความพอใจและความต้องการของมนุษย์ จึงทำได้ยาก และเห็นผลช้า แต่ก็จำเป็นต้องทำ เพราะหาไม่ ความชั่ว ซึ่งทำได้ง่าย จะเข้ามาแทนที่ แล้วจะพอกพูนขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่ทันรู้สึกตัว. ตำรวจแต่ละคนจึงต้องตั้งใจและเพียรพยายามให้สุดกำลัง ที่จะสร้างเสริมและสั่งสมรักษาความดีให้สมบูรณ์อยู่เสมอ. และสำคัญที่สุด จะต้องกระทำความดีให้พร้อมทั่วกันทุกฝ่ายทุกคนด้วย จึงจะบังเกิดประสิทธิผล ช่วยทำให้บ้านเมืองมีความสงบเรียบร้อยและเป็นปรกติสุขมั่นคงได้. ตรงข้าม ถ้าปฏิบัติไม่พร้อมเพรียงกัน หรือพากันละเลยไม่รักษาความดีแล้ว ความยุ่งยากกระส่ำระสายก็จะมีตามมา. จึงใคร่ขอให้นายตำรวจทุกคนนำไปคิดพิจารณาให้เห็นถ่องแท้ เพื่อจักได้ประพฤติปฏิบัติตนปฏิบัติหน้าที่ให้ถูก ให้สมควร และให้เป็นกำลังสร้างสรรค์สันติราษฎร์อย่างแท้จริงได้ตลอดไป.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ราชการ และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่สมุหราชองครักษ์^(๒) นำผู้แทนราชองครักษ์

และนายตำรวจราชสำนักเฝ้าฯ

ทูลเกล้าฯ ถวายเงิน “กองทุนรวมใจราชองครักษ์ และนายตำรวจราชสำนัก”

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๒๙

ขอขอบใจสมุหราชองครักษ์ที่ได้มาพบกันเพื่อการกุศลครั้งนี้ พุดถึงว่าก็ไม่ค่อยได้พบกับท่านซึ่งเป็นผู้แทนของราชองครักษ์และตำรวจราชสำนักทั้งหลาย โอกาสที่เป็นวันครบรอบหรือใกล้จะครบรอบการสถาปนากรมราชองครักษ์ นับว่าเป็นความยินดีอีกครั้งที่ได้พบกับท่านอีก ข้อสำคัญอยู่ที่ว่ากรมราชองครักษ์นี้ได้ทำหน้าที่เพื่อที่จะรักษาพระองค์ ซึ่งก็เป็นตามชื่อ แต่ว่าที่สำคัญที่สุดก็คือสามารถที่จะได้พบและได้รู้จักกับนายทหารนายตำรวจที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ งานที่ต้องทำให้ดีที่ส่วนสำคัญคือความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศ ฉะนั้นในโอกาสนี้ขอขอบใจที่ท่านได้สละเงินเพื่อการกุศลและสำคัญที่สุดก็ขอขอบใจที่ท่านได้ทำหน้าที่ทั้งในหน้าที่องครักษ์และตำรวจราชสำนักตลอดจนทำหน้าที่ในการงานที่ได้มีหน้าที่โดยตรง หน้าที่หลัก หน้าที่พิเศษ การที่ได้เข้ามาเป็นองครักษ์และตำรวจราชสำนักนี้ก็เชื่อว่าเป็นประโยชน์กับท่านเอง เพราะว่าได้พบปะกัน วันที่เข้าเวรก็ได้พบกันมีทางที่จะได้สังสรรค์และก็มีทางที่จะได้ปรึกษาหารือได้มาก ซึ่งก็เป็นประโยชน์อีกอย่างจากการเป็นองครักษ์และตำรวจราชสำนัก ซึ่งการรักษาพระองค์ก็ได้ทำหน้าที่อยู่แล้ว และการพบปะกันก็ทำให้หน้าที่บรรลุผลได้ดีทั้งในหน้าที่องครักษ์และหน้าที่การงานประจำ อีกอย่างหนึ่ง ราชองครักษ์พิเศษต่าง ๆ ตำรวจราชสำนักพิเศษต่าง ๆ ที่ไม่ได้มีหน้าที่ประจำก็ได้มีโอกาสมาพบกัน ก็ขอแสดงความดีใจที่ได้พบ

ก็ขอให้ราชองครักษ์ทุกประเภท ตำรวจราชสำนักทุกประเภท มีสุขภาพอนามัยแข็งแรง และทำงานการเป็นผลดี ทั้งในหน้าที่แม้แต่ส่วนตัว ก็ขอให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง ขอขอบใจ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอก นवल จันทร์ตรี

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่สามัคคีสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์
เพื่อเชิญไปอ่านในการชุมนุมนักเรียนและคนไทยในสหราชอาณาจักร
ณ โรงแรมปอร์ตแมน อินเตอร์คอนติเนนตัล ลอนดอน

วันอาทิตย์ ที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๒๙

ขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่สามัคคีสมาคมจัดงานชุมนุมขึ้น เพื่อให้นักเรียนและคนไทยในสหราชอาณาจักรได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และเพิ่มพูนความสมัครสมานสามัคคีระหว่างกันให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น. ในโอกาสนี้ จึงควรจะพูดกับท่านถึงเรื่องความสามัคคี.

ชาติบ้านเมืองประกอบขึ้นด้วยบุคคล ซึ่งมีความรู้ความสามารถ มีอาชีพการงานต่าง ๆ กัน. บุคคลทั้งหลายนี้แต่ละคน แต่ละกลุ่ม แต่ละอาชีพ มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะประพฤติปฏิบัติตนให้สมควรแก่ฐานะหน้าที่ และปฏิบัติกิจการงานตามกำลังปัญญาความสามารถ ให้ประสานสอดคล้องกัน เพื่อผลการปฏิบัติโดยพร้อมเพรียงนั้น จักได้ประกอบพร้อมเข้าด้วยกันและเกื้อกูลส่งเสริมกัน ให้เกิดความเจริญและความมั่นคงของชาติ. ความตั้งใจพยายามทำงานทำประโยชน์ให้ประสานสอดคล้องกันทุกฝ่ายนี้จัดเป็นความสามัคคีอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นความสามัคคีในชาติ. ท่านทั้งหลายควรอย่างยิ่งที่จะได้ศึกษาให้เห็นชัด พร้อมกับอบรมสร้างเสริมขึ้นในตนเอง ด้วยความสำนึกว่าผู้ที่มาอยู่ในต่างประเทศ ก็มีสิทธิและหน้าที่ในการทำความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติอย่างสำคัญ.

ขออวยพรให้การประชุมครั้งนี้บรรลุผลตามความมุ่งหมายทุกอย่าง และให้ทุกคนที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ ประสบความสุข ความสำเร็จ และความเจริญสวัสดิ์พร้อมทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนม กรรมการสหกรณ์การเกษตร
สหกรณ์นิคม และสหกรณ์การประมงที่วราชอาณาจักร
ณ ศาลาดุสิตาลัย

วันศุกร์ ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ายินดีมากที่ได้มีโอกาสพบกับสมาชิกสหกรณ์ทั้งหลาย ที่มาชุมนุมกัน ณ ที่นี้อีกครั้งหนึ่ง และทราบว่าการของสหกรณ์ทุกด้านก็ก้าวหน้าไป มีความเข้าใจในงานการดีขึ้น เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและเป็นประโยชน์ตลอดไปถึงประเทศชาติเป็นส่วนรวม

ก็เคยได้กล่าวถึงคำว่าสหกรณ์มาทุกครั้งว่าเป็นวิธีอย่างหนึ่งที่จะทำให้โดยเฉพาะเกษตรกรได้มีความก้าวหน้าได้ สามารถที่จะมีชีวิตที่เป็นประโยชน์และมีฐานะดีขึ้นเป็นลำดับ เพราะว่าคำว่าสหกรณ์นี้ก็ขออย่าว่ามีประกอบด้วย ๒ คำ คือ “สห” และ “กรณ์” “สห” ก็หมายความว่าด้วยกัน ร่วมกัน และ “กรณ์” ก็เป็นการทำงานทำการด้วยกันร่วมกัน ในคำว่าสหกรณ์นี้ก็ชี้แจงอยู่แล้วว่าเรามีหน้าที่อะไร แต่ว่าให้ลึกซึ้งเข้าไปก็ต้องนึกถึงว่าทำงานด้วยกันร่วมกันนั้นจะต้องทำอะไรบ้าง มีคุณสมบัติอะไรบ้าง คุณสมบัติสำคัญก็คือความเชื่อแผ่ให้แก่กัน ซึ่งก็เรียกกันว่าสามัคคี อีกอย่างหนึ่งก็คือใช้ความรู้ความสามารถนั้นมาเพื่อแผ่มาช่วยกัน คนเดียวทำงานก็ยาก แต่ถ้าร่วมกันทำ งานนั้นจะง่ายขึ้นและจะมีผลที่มั่นคงยิ่งขึ้น แต่ในการทำงานร่วมกันนั้น ก็ต้องมีคุณสมบัติอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญ และก็อยู่ในคำว่าเชื่อแผ่กัน ก็จะต้องมีความสุจริต ความสุจริตนั้นหมายถึงทำอะไรที่ถูกต้องที่ดี การที่บอกว่าถูกต้องหรือที่ดี โดยเฉพาะคำว่าดีนี้ทุกคนก็ต้องการ ความดีนั้นต้องการทั้งนั้น แต่ก็อาจจะมาคิดลึกซึ้งแล้วว่าดีนั้นแปลว่าอะไรบางที่ดี ถ้าเรามีเงินมาก ๆ ก็ดี ถ้าเรามีของมาก ๆ ก็ดี เรามีความสุข แต่ก็การที่มีเงินมาก ๆ นั้นอาจจะดีก็ได้ ไม่ดีก็ได้ ถ้าเรามีเงินมาก ๆ โดยที่ทำงานโดยสุจริตโดยมีความรู้ความสามารถแล้วก็ได้เงินมาก ๆ นั้นก็จริง แต่ถ้าสมมุติว่าเราไปปล้นเขามาได้เงินมากมายก็น่าจะดีเหมือนกัน แต่กลับถูกตำหนิว่าไม่ดี เพราะคนที่ขโมยนั้นจะเป็นผู้ร้ายไม่ใช่ผู้ดี ผู้ดีนั้นเขาไม่ขโมย เขาไม่ปล้นกัน ผู้ดีเขาทำงานทำการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และก็ทำเพื่อที่จะให้ส่วนรวมทั้งครอบครัวทั้งเพื่อนฝูงทั้งหมู่บ้านทั้งกลุ่มของตัวตลอดจนประเทศชาติมีความก้าวหน้าพร้อมกัน นี่เป็นผู้ดี คำว่าผู้ดีนี้ก็หมายถึงคนที่ทำอะไรที่ถูกต้อง ไม่เบียดเบียน แต่ก็ได้ดีเหมือนกัน คือว่าไม่ใช่เสียสละจนกระทั่งจนรอบ ไม่ใช่ออย่างนั้น ความเสียสละนั้นมีประโยชน์เพราะว่าเมื่อ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

เสียสละแล้ว คำว่าเสียนี้ก็ดูเหมือนไม่ดี แต่ว่าเมื่อเสียสละทำให้คนอื่นเขาก็เสียสละเหมือนกัน เราก็จะได้รับความเสียสละของคนอื่นด้วย เราเสียสละ คนอื่นเสียสละ ก็เลยไม่เสีย ก็เป็นการดี ดีนี้คำตรงข้ามก็คำว่าร้าย หรือคำตรงข้ามก็คือเสีย แต่ถ้าหากว่าเราทำดีที่แท้ ๆ ก็จะได้ก่อขึ้นเป็นดีหลายทบ และเราก็ได้ดี อันนี้สำหรับทบทวนคำว่า “สทกรณ” เป็นคำที่สำคัญของเรา เพราะว่าทุกคนก็สนใจและได้ปฏิบัติในกิจการสทกรณจนได้เห็นผลขึ้นมา

วันนี้ก็เป็นตามประเพณีที่เราได้ทำมาหลายปีแล้ว ก็คือในวันพีชมงคลก็ได้ชุมนุมพวกเกษตรกรที่เป็นสมาชิกโคนม และก็เป็นที่สมาชิกของสทกรณในรูปแบบต่าง ๆ มาพบกัน เพื่อที่จะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมาดูกิจการต่าง ๆ ถึงทำให้เกิดความคิดอย่างหนึ่งว่า การทำงานนั้นจะต้องทำงานให้ถูกต้องตามหลักวิชา ซึ่งหลักวิชาสมัยใหม่ก็มี แล้วก็ที่ทำมาชุมนุมกันก็คงได้พูดกัน เช่น การทำการเกษตรกรรมนั้นจะต้องมีวิชาการ วิชาการแผนใหม่ สมัยใหม่ ที่ก้าวหน้า เช่น ไขปุ๋ย วิธีใช้ปุ๋ย วิธีใช้ยาต่าง ๆ วิธีใช้เครื่องกลต่าง ๆ อันนี้ทุกคนก็ปรารถนาที่จะก้าวหน้าเป็นคนสมัยใหม่เป็นคนที่ใช้วิชาการวิทยาการแผนใหม่ คือหมายความว่าอะไร เครื่องจักร เครื่องกลทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ค้นคว้ามาได้ใช้ ในข้อนี้จะต้องคิดดี ๆ บางคนมุ่งที่จะเป็นคนสมัยใหม่ มุ่งจะเป็นคนก้าวหน้า ใช้วิชาการ ใช้วิทยาการ ใช้ที่เรียกว่าเทคโนโลยี คำนี้ก็คงจะเข้าใจ เทคโนโลยีก็หมายถึงเครื่องกลต่าง ๆ ที่เขาค้นคว้ามา เขาเอามาขายเราในราคาแพง แล้วก็เวลาปฏิบัติก็ต้องมีความรู้ช่างกล มีความรู้ในทางวิชาการมากขึ้น ข้อนี้เป็นข้อดีเหมือนกันที่จะก้าวหน้า แต่หมายความว่าทุกคน สมาชิกทุกคนจะต้องเรียนรู้วิชาการให้ใช้วิทยาการต่าง ๆ นี้ให้ถูกต้อง ถ้าใช้ไม่ถูกต้องก็จะเกิดผลเสียหายได้ คือวิชาการทั้งในด้านกลไกต่าง ๆ และวิชาการแม้จะในด้านการตั้งสทกรณหรือในการค้า อันนี้ถ้าใช้วิทยาการที่เรียกว่าแผนใหม่ หรือสมัยใหม่ ก็จะต้องมีความฉลาด หมายถึงต้องมีความฉลาด มีความรู้ ต้องเรียนรู้มาก ๆ แต่ความฉลาดที่สำคัญยิ่งกว่าความฉลาดที่เรียนรู้ก็คือความฉลาดที่เขาเรียกว่าสามัญสำนึก สามัญสำนึกนี้แปลว่าความคิดที่เรามีอยู่ในตัว ทุกคนแม้จะไม่ได้มีโอกาสที่จะเล่าเรียนในชั้นสูง ๆ เข้าวิทยาลัยมหาวิทยาลัยได้ปริญญาอะไรต่าง ๆ นั้น ทุกคนแม้จะไม่ได้เรียนที่เรียกว่าสูงก็มีสามัญสำนึกสูงได้ คือมีความฉลาดที่อยู่ในตัว สามัญสำนึกนี้เป็นความฉลาดที่ประกอบขึ้นมาเองด้วยความตั้งใจที่จะทำอะไรด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและถูกต้อง อันนี้ก็ทุกคนที่มีความสุจริตและมีความถูกต้องย่อมมีสามัญสำนึก

สามัญนั้นนะแปลว่าธรรมดาที่มีทั่วไป สำนึกแปลว่ารู้ รู้ขึ้นมาก็หมายความว่าถึงความรู้ธรรมดา แต่ความรู้ธรรมดานี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ทุกคนใช้ความรู้ธรรมดานี้ อย่าไปดูถูกความรู้ธรรมดานี้ จะต้องมีความรู้ธรรมดานี้ในกิจการทุกอย่าง ฉะนั้นถ้าทุกคนใช้ความคิดของตัวเองด้วยความรู้ธรรมดานี้ ด้วยความรู้ที่สุจริต ด้วยความรู้ที่ตรงไปตรงมา จะได้สร้างกิจการที่ตรงไปตรงมาและที่มีความแข็งแรง ถ้าใช้วิทยาการในตำราของท่านผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ที่มาสอน เราอาจไม่เข้าใจ ไม่ใช่เพราะว่าเราโง่ เพราะวิชาการเหล่านั้นมันกว้างขวางซับซ้อนมาก แล้วถ้าท่านผู้มีวิชา มาสอนเราอาจจะไม่ได้สอนหมดก็ได้ ไม่ได้ชี้แจงหมดทุกอย่าง ทำให้การงานนั้นไม่ครบถ้วนก็ได้ อันนี้เป็นข้อที่ต้องพึงระวัง

ที่พูดอย่างนี้จะขอเตือนสักเล็กน้อย ทั้งท่านผู้เป็นสมาชิกสหกรณ์เป็นเกษตรกรทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ ตลอดจนนักวิชาการผู้หวังดี และผู้ที่ได้มาพยายามแพร่วิชาการ ขอแสดงข้อสังเกตเล็กน้อยอาจจะเข้าใจยากนิดหน่อย แต่ว่าถ้านำไปคิดก็คงต้องเห็นว่าสำคัญ เมื่อ ๒-๓ วันนี้อ่านในหนังสือพิมพ์ เขามีพูดถึงการใช้เครื่องมือสมัยใหม่สำหรับทำการเกษตร เช่น รถไถที่เรียกว่าแทรกเตอร์มาทำเพื่อไถนาเป็นต้น จะเป็นอันตรายได้ แต่ก็ทุกคนเกษตรกรทุกคนต้องการแทรกเตอร์ เพราะว่ามันสมัยใหม่แล้วก็ทำงานได้เร็ว จะแถมอีกอย่างก็คือทุกคนก็อยากใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ทุกคนเห็นว่าถ้าใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ผลผลิตได้มาก แล้วก็ผู้เชี่ยวชาญก็มาบอกเหมือนกัน เกษตรกรต้องฉลาด ต้องใช้ปุ๋ยให้เป็นจะได้มีผลผลิตได้มาก ทั้งสองอย่าง การใช้เครื่องกลสำหรับไถนาหรือทำงานเกษตร ทั้งการใช้วัสดุเคมีคือปุ๋ยมาสำหรับให้มีผลมากนั้น ถ้าทำไม่ถูกต้องจะเกิดผลร้ายได้มากไม่น้อย ที่อ่านในหนังสือพิมพ์นั้นเขาก็มีกล่าวเพียงแค่นั้น แต่ทำให้คิดต่อไปว่าทำไมอันตราย เมื่อสมัยก่อนนี้เกษตรกรไทยเราโดยมากก็ใช้ควาย ใช้คำว่าควายเพราะเราเรียกว่าควาย ไม่ต้องใช้คำว่ากระบือ เราใช้ควายเราใช้วัวสำหรับไถนาสำหรับลากเกวียน เป็นพาหนะบ้าง เป็นเครื่องไถบ้าง ก็ดูจะล้าสมัย แต่ว่าดูให้ลึกซึ้งดูให้ดี ๆ ควายนี้อาจหรือสัตว์พาหนะที่มาช่วยทำนาหรือทำการเกษตรนี้ เป็นสิ่งที่มากกว่าพาหนะหรือมากกว่ารถไถนา คือเป็นเช่นนี้ เวลาเราไถนาควายก็ทำ อาจจะช้าหน่อยแต่ก็ไถไปไถมากก็มีปุ๋ยมาให้กับดิน ปุ๋ยนี้เมื่อสมัยก่อนนี้ เช่นในภาคกลางเวลาน้ำท่วมก็มีน้ำมี

ตะกอนที่มาในแม่น้ำแผ่ออกมาตามขนาดตามไร่ตามที่ต่าง ๆ แล้วก็ตกตะกอนลงไป น้ำถอยไปก็ทำให้ดินของเรามีความอุดมสมบูรณ์ขึ้นทุกปี แต่มาบัดนี้วิทยาการสมัยใหม่ซึ่งเราจำเป็นที่จะทำให้ใช้ก็มีการกันไม่ให้ น้ำท่วม แล้วก็เวลาน้ำท่วมก็ร้องโวยวายว่าน้ำท่วม อีกอย่างหนึ่งน้ำที่ท่วมนั้นโดยที่ได้กันเขื่อนเอาไว้ก็ตกตะกอน น้ำค่อนข้างจะมีปุ๋ยน้อยก็มาทิ้งปุ๋ยไว้ในไร่นาของเราหน่อยลง ฉะนั้นดินของเรา ก็กลายเป็นดินที่เรียกว่าจืด หรือถ้าทิ้งไว้หน่อยก็มีความเปรี้ยวขึ้นมาทำให้เสีย อันนี้ก็เสียหายมาก เวลาเก็บเกี่ยวแล้วก็เผาฟางที่มีอยู่เพื่อให้เร็วด้วย มิฉะนั้นจะไม่สามารถที่จะไถหว่านต่อไป ในขั้นต่อไปก็ต้องรีบทำ ถ้าใช้ควายไม่ทันจึงต้องใช้เครื่องรถพวกเครื่องจักรเครื่องไถ ก็ไม่มีปุ๋ยทั้งน้ำท่วมก็ไม่ได้ปุ๋ย ทั้งควายก็ไม่ได้ปุ๋ยจากควาย ทั้งไม่มีที่เรียกว่าปุ๋ยอินทรีย์ หรือวัตถุอินทรีย์จากฟางข้าวด้วยซ้ำ ดินก็ขาดอาหารคือขาดอาหารสำหรับพืชที่เราจะปลูกก็ต้องเอาปุ๋ยวิทยาศาสตร์มาใส่ แต่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์นั้นก็ให้เห็นแล้วมันเป็นเกล็ด ๆ เป็นเม็ด ๆ ไม่ได้มีที่เรียกว่าปุ๋ยอินทรีย์ในนั้นเลย ปุ๋ยอินทรีย์นั้นก็มาจากพวกฟาง ใบไม้ เป็นต้น หรือแม้แต่ไม้ที่ตัดมากก็เผาหมดแทนที่จะปล่อยให้สลายตัวเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ฉะนั้นในวิทยาการสมัยใหม่ ดินจืดแล้วดินไม่มีอาหารสำหรับพืชก็ใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ก็มาในรูปแบบต่าง ๆ เป็นวัตถุเคมีชนิดต่าง ๆ เอามาใส่ แต่ว่าท่านทั้งหลายทุกคนทราบดีว่าถ้าใส่ปุ๋ยนาน ๆ ไปดินจะเสีย ดินจะเปรี้ยวขึ้นมา และดินจะแข็ง แข็งไม่ซุย อันนี้ทุกคนก็ได้ปฏิบัติมาแล้ว แล้วก็เห็นว่าถ้าใส่ปุ๋ยมาก ๆ ผลก็คือดินแข็งจนกระทั่งไม่สามารถที่จะไถถ้าแห้งลงไปทำไม่ได้ ก็เพราะเหตุว่าปุ๋ยอินทรีย์ไม่มี วัตถุอินทรีย์ไม่มี เพราะเราใส่ แต่ปุ๋ยเคมีนี่ที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ แล้วก็ถ้าจะมีปุ๋ยอินทรีย์ก็ต้องทำงานหนักต้องไปหามาจากที่อื่น ๆ มาใส่ซึ่งสิ้นเปลือง

ฉะนั้น แม้แต่ทางเศรษฐกิจ ทางเศรษฐกิจก็หมายถึงทางรายได้ ทางกลีกรรรมนี้ก็ทุกคนเข้าใจดีว่าเราทำอะไร กลีกรรรมเราไถ เราไถนา เราขุดดิน เสร็จแล้วทำการเพาะปลูกอะไรต่าง ๆ เมื่อได้ผลทางการเพาะปลูกแล้วเราก็เอามาบริโภคเอง คือมาใช้มากินเพื่อที่จะประทังชีวิต แต่บางส่วนก็ขาย อันนี้ก็ไปเกี่ยวข้องกับที่เรียกว่าเศรษฐกิจ “กิจ” ก็แปลว่างานการ “เศรษฐกิจ” ก็หมายความว่า ความร่ำรวย ความมีเงิน มีสิ่งที่จะใช้สอยได้มากก็อย่างที่เขาพูดถึงเศรษฐี เศรษฐีก็เป็นคนที่มีเงินมาก เศรษฐกิจก็เป็นกิจการการงานสำหรับให้เป็นเศรษฐี ก็หมายความว่าให้มีเงินมีทอง มีของใช้ได้มาก ๆ เศรษฐกิจนี่ก็เป็นวิชาการเศรษฐศาสตร์เป็นวิชาของเศรษฐกิจ อันนี้ไม่ได้คิดถึง

ว่าการที่จะต้องใช้รถไถต้องไปซื้อ เราต้องใช้ต้องหาเงินมาสำหรับซื้อน้ำมันสำหรับรถไถ แล้วก็ต้องมีเครื่องอาหารการซ่อมแซม ต้องใช้ทั้งนั้น ต้องเสียเงินทั้งนั้น เวลารถไถเก่าเราต้องยิงซ่อมแซม แต่เวลาใช้นั้นเราก็ต้องป้อนน้ำมันให้เป็นอาหาร เสร็จแล้วมันคายอะไร มันคายควัน ควันเราสูดเข้าไปแล้วก็ปวดหัว ควันของรถไถนี้ถ้าสังเกตดูสุดมาก ๆ ก็ปวดหัวเพราะว่าเป็นพิษ ส่วนควายเวลาเราใช้เราก็ต้องป้อนอาหารต้องให้หญ้าให้อาหารมันกิน แต่ว่ามันคายออกมา ที่มันคายออกมากก็เป็นปุ๋ย แล้วก็ใช้ปุ๋ยได้สำหรับให้ที่ดินของเราไม่เสีย แล้วปุ๋ยนั้นก็ยังมีปุ๋ยอินทรีย์ได้มาก ๆ ด้วย ฉะนั้นการที่จะใช้ของสมัยใหม่นี้ก็มีอันตรายเหมือนกันถ้าไม่ครบถ้วน ใช้ปุ๋ยเคมีดินก็แข็งกระด้างไปหมด ถ้าใช้ปุ๋ยธรรมชาติ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยจากฟางข้าวจากใบไม้ ดินไม่แข็ง ดินจะซุย ทั้งหมดนี้เป็นข้อคิด แต่ที่พูดถึงทางเศรษฐกิจหมายความว่ารายได้รายจ่ายเป็นยังไง รายได้จะมาก ทุกคนก็บอกว่าเรามีผลผลิตมาก ๆ เราก็รวยสิ จริงก็รวย เราขายได้มากแต่เราก็ต้องจ่ายมากเหมือนกัน ถ้าปุ๋ยเราทำปุ๋ยเองไม่ได้ รถเราสร้างเองไม่ได้ น้ำมันเราซูดมาไม่ได้ ต้องซื้อทั้งนั้น ซื้อก็ต้องเป็นรายจ่าย ฉะนั้นทุกคนก็ต้องรู้ดีเกี่ยวกับการทำบัญชีรายจ่ายรับให้ดีกว่าต้องรู้เศรษฐกิจรับรู้มากขึ้น แต่ถ้าเราคำนวณดูแล้วรายได้มันมากกว่ารายจ่าย เศรษฐกิจดี แต่ว่าเราจ่ายมากเราก็จน เศรษฐกิจก็ไม่ดี อันนี้แต่ละคนจะต้องไปคิด โดยเฉพาะผู้ที่ เป็นนักวิชาการที่ไปสอนที่แนะนำและวางแผนก็ต้องพิจารณาดี ๆ ต้องคิดดี ๆ ว่าจะทำอย่างไรสำหรับให้ทุกคนมีความก้าวหน้าได้เป็นส่วนรวม เพราะว่าถ้าคำนวณ ท่านผู้มีความรู้ในทางวิชาการก็สามารถจะคำนวณดูว่า ถ้าเราลงทุนมากได้ผลมากมันคุ้มค่ากันแค่ไหน

แต่ที่เล่าให้ฟังในความคิดนี้ตามที่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ว่าเดี๋ยวนี้เกษตรกรชอบใช้รถไถ ที่ต้องใช้เครื่องจักรนี้ทำให้เกิดความคิดอย่างที่ไดกล่าวนานี้ แต่ว่าจะต้องให้นักวิชาการเขาไปคิดมาก ๆ เพราะวาระหว่างที่จะมีความก้าวหน้ามากกับความก้าวหน้าน้อยนั้นอันไหน เราจะเลือกอันไหน ทุกคนในที่นี้ก็คงต้องตอบว่ามีความก้าวหน้ามากดีกว่ามีความก้าวหน้าน้อย แต่ว่าขอตอบว่าความก้าวหน้ามากอาจจะดีกว่าความก้าวหน้าน้อยก็ได้ เพราะความก้าวหน้ามากนั้นต้องอาศัยปัจจัย คือหมายความว่าเหตุต่าง ๆ มากเหลือเกิน ซึ่งเหตุเหล่านั้นบางทีมีไม่ได้ อย่างเช่นที่ท่านทั้งหลายก็คงได้ยินเดี๋ยวล่าวราคา น้ำมันแพงเดือดร้อนกัน เราแก้ไม่ได้ น้ำมันแพงเพราะว่ามันอยู่

ที่เรื่องการค้า รถไถมันแพงขึ้นไป รถไถพังเราก็ต้องแก้ไขก็ต้องเสียค่าใช้จ่าย ผิด เหมือนกลายเป็นผิดที่เขาเรียกว่า ดุล ดุลนั้นก็มาจากคำว่ากรซัง ก็หมายความว่าเรามีตาชั่งข้างหนึ่งมีน้ำหนักอย่างหนึ่ง อีกข้างหนึ่งมีน้ำหนักไม่เท่ากัน ตาชั่งมันจะเอียง ถ้าทั้งสองข้างของตาชั่งมีน้ำหนักเท่ากันตาชั่งก็อยู่ตรง ตอนนี้อาจหากว่าเราใส่มาก ๆ หมายความว่าเราใช้เงินมาก ๆ สำหรับซื้อเครื่องไถอะไร ๆ ต่าง ๆ มาก ๆ แล้วก็ได้รายได้มาก ๆ ตาชั่งก็สมดุล หมายความว่าตาชั่งนั้นอยู่ตรงเหมาะสมเสมอกัน สมดุล แปลว่าตาชั่งนั้นเสมอกัน แต่ถ้าเราใส่มาก ๆ แล้วก็รายได้ น้อย ตาชั่งก็เอียงไปในทางเดือดร้อน แต่บางทีทางเดือดร้อนนั้นมันเกิดขึ้นมาได้เหมือนกัน ฉะนั้นถ้าหากว่า เราคิดถึงวิธีการที่เราเคยทำมาก่อนนี้อาจจะดูไม่โก้ อาจจะดูไม่ก้าวหน้า แต่ว่าแน่นอนกว่า ฉะนั้นก็ต้องใช้ วิทยาการหรือวิชาการหรือวิธีการตามประเพณีที่เราเคยทำ อย่างสำหรับทางปศุสัตว์ ทางกรมปศุสัตว์โดยเฉพาะ ท่านอธิบดีกรมปศุสัตว์ก็ได้เอาใจใส่อย่างมากเกี่ยวกับที่เราตั้งขึ้นมา แล้วเราตั้งชื่อว่า “ธนาคารโค - กระบือ” ซึ่งเป็นวิธีการของไทยแท้ เพราะว่าประเทศอื่น ๆ ยังไม่มีเลย ธนาคารที่เรียกว่า “ธนาคารโค - กระบือ” ก็เป็นวิธีที่ จะทำอย่างง่าย ๆ อย่างพื้น ๆ ก็ได้ผลดีเหมือนกัน เพราะว่าคนที่เดือดร้อนเขาก็สามารถที่จะหาเครื่องมา คือว่า โคกระบือนี่ก็เป็นเครื่องมาไถนาของเราได้

วันนี้ก็ขอฝากความคิดอย่างนี้ ซึ่งเรียกว่าเป็นการพูดที่กว้างขวางพอสมควร และจะต้องไปพิจารณาอีก มาก เมื่อตะกี้ผู้แทนของเหล่าสหกรณ์ก็ได้บอกแล้วก็อธิบดีปศุสัตว์ขอให้พูดเป็นโอวาท ก็หมายความว่า เป็นคำที่จะ ไปใช้ประโยชน์ได้ ก็ได้พูดอย่างนี้จะเป็นประโยชน์ต่อไป ก็คือท่านทั้งหลายขอให้ได้ไปคิดดี ๆ ว่าทำอย่างไรสำหรับให้ ทุกคนได้ก้าวหน้าได้โดยแน่นอน และทำให้ประเทศชาติทั้งมวลได้มีความก้าวหน้ามีความมั่นคง ก็เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะว่าถ้าแต่ละท่านผู้เป็นสมาชิกสหกรณ์เกี่ยวข้องกับการเกษตรนี้มีความก้าวหน้า มีความเป็นปึกแผ่น ก็ หมายความว่าประเทศชาติมีความปึกแผ่น เพราะว่าท่านทั้งหลายก็มีความสำคัญเป็นประชาชนหลักของประเทศ ชาติและมีจำนวนมากและถ้าท่านทั้งหลายมีความก้าวหน้าด้วยความฉลาดด้วยความตั้งใจ หมายความว่า ประเทศชาติไม่มีทางที่จะล่มจม ใครต่อใครก็บอกว่าเดี๋ยวนี้ประเทศชาติยุ่งยากอย่างโน้นอย่างนี้ มีที่ใช่คำว่า วิกฤตการณ์ คำว่าวิกฤตการณ์นี้ค่อนข้างจะน่ากลัว เพราะว่าเสียงของคำว่าวิกฤตการณ์นั้นก็ดูมันน่ากลัว แต่

วิกฤตการณ์ก็หมายความว่าสถานการณ์หรือเวลาที่ไม่ค่อยดีแค่นั้น ก็ไม่ค่อยดี แต่ว่าถ้าทุกคนช่วยกันทำงาน ทำการของตนให้ดีและเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน แนะนำซึ่งกันและกันก็อยู่ได้ และก็ประเทศจะผ่านวิกฤตการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นได้อย่างดี ทั่วโลกเดี๋ยวนี้กำลังยุ่ง โลกนี้ไม่มีที่จะสงบ ก็ตั้งแต่ทุกสมัยเราดู ๆ ไปมีแต่ความยุ่งยากไม่มีความสงบ แต่ว่าถ้าในเมืองไทยเราช่วยกันทำช่วยกันเผื่อแผ่กันจะมีความสงบและความก้าวหน้า ซึ่งก็เรียกว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศตัวอย่างในโลก ในโลกกว้างนี้เมืองไทยนี่จะเป็นตัวอย่าง ซึ่งเดี๋ยวนี้ชักจะเป็นตัวอย่างเหมือนกัน มีคนมาจากต่างประเทศ คนใหญ่คนโตมาพบ มาจากทุกทวีป ได้มาพบมาพูดคุยด้วย เขาก็ยังบอกว่าเมืองไทยนี้ประหลาด เมืองไทยนี้ประหลาดในทางดี ไม่ใช่ประหลาดในทางไม่ดี เขาชื่นชม บางคนเคยมาหลายครั้งเขาบอกทุกครั้งมีความเปลี่ยนแปลง แต่มีความเปลี่ยนแปลงในทางดีมากเหมือนกัน อย่าไปเชื่อว่าต่างประเทศเขาเหยียดหยามเมืองไทย เขาอิจฉาเมืองไทย อิจฉาเมืองไทยทำไม เพราะพวกเราทุกคนตั้งใจดี ยังมีความเข้มแข็ง ความเข้มแข็งนี้คือไม่เชื่อง่าย ๆ ไม่เชื่อการโฆษณาชวนเชื่อว่าเมืองไทยนี้แย่ เมืองไทยนี้ดีก็ต้องรักษาความดีไว้ และท่านทั้งหลายก็มีส่วนสำคัญในการที่จะทำให้เมืองไทยนี้อยู่ดีแล้วเราก็ยิ้มแย้มแจ่มใสได้ เราก็ภูมิใจได้

วันนี้ก็ขอฝากความคิดแบบนี้ให้ท่าน จะไม่ฝากความคิดในทางวิชาการโดยเฉพาะของการเกษตรต่อไป เพียงแต่อยากให้ทุกคนมีกำลังกายกำลังใจสมบูรณ์แข็งแรงเพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งได้ตั้งเอาไว้ และก็ให้นำไปสู่ความก้าวหน้าความมั่นคง และก็ขอให้ได้ประสบผลสำเร็จในงานการ มีความสุขความสบายทุกคน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร แก่บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง. ขอขอบใจจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ปริญญาศิลปกรรมศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า และขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิตลอดทั้งบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

วิชาการที่บัณฑิตทั้งหลายได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำคัญยิ่งเพราะวิชาการเหล่านั้นมีเนื้อหาประกอบด้วยหลักวิชาและทฤษฎีต่าง ๆ เป็นอันมาก ซึ่งล้วนเป็นหลักความจริงที่ได้พิสูจน์และสรุปลงเป็นกฎเกณฑ์ที่จะยึดถือได้แน่นอน. ผู้ที่มีหลักวิชาหรือมีทฤษฎีอยู่ จึงอาจนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดถึงการประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่ทั้งปวงของตน ให้สำเร็จประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง. มีปัญหาอยู่แต่ว่าจะนำหลักวิชาทั้งหลายไปใช้ให้สำเร็จประโยชน์ที่ต้องการได้อย่างไร. วันนี้ จึงจะแนะนำข้อควรปฏิบัติให้สักสามข้อ. ข้อแรก ควรจะได้เรียนรู้และเข้าใจหลักวิชาทุกอย่างอย่างถูกต้องและกระจ่างแจ่มแจ้งโดยตลอด. ข้อสอง ควรพยายามนำหลักวิชานั้น ๆ มาพิจารณาเทียบเคียงใช้ในกิจประจำวันของตนเองอยู่ตลอดเวลาให้เป็นนิสัย เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และความชำนาญชำนาญในการที่จะนำหลักทฤษฎีมาปฏิบัติได้อย่างคล่องตัว. ข้อสาม ควรฝึกหัดทำความคิดจิตใจของตนให้มั่นคง เทียบตรงเป็นกลาง มีเหตุมีผล มีความจริงใจและบริสุทธิ์ใจ เพื่อให้มีวิจรรณญาณที่ละเอียดรอบคอบและชัดเจนแม่นยำสามารถวินิจฉัยเรื่องราวและปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง. เมื่อท่านทั้งหลายฝึกหัดปฏิบัติได้ครบกระบวนการดังนี้ ก็จะสามารถทราบชัดว่าควรนำหลักวิชาข้อใดมาใช้กับงานประเภทใดให้พอเหมาะพอดี ซึ่งย่อมจะเกื้อกูลให้ปฏิบัติหน้าที่การงานทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จพร้อมทั้งความองงามไพบูลย์ในชีวิตทุก ๆ ประการ.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จความสุขความสมหวังในสิ่งพึงปรารถนา มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร แก่บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา ๒๕๒๘ อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้พูดกับบรรดาบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า การจะนำหลักวิชาต่าง ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานได้นั้น มีข้อควรถือปฏิบัติสามข้อ คือ ควรเรียนรู้วิชาทุกอย่างอย่างถูกต้องและกระจ่างแม่นยำ ควรพยายามนำหลักวิชามาใช้ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอทุกโอกาส ให้จนชำนาญคล่องตัว เป็นนิสัย และควรฝึกหัดทำความเข้าใจให้มั่นคงเป็นกลาง เพื่อให้เกิดวิจารณ์ญาณอันถูกต้องเที่ยงตรงสำหรับวินิจฉัยว่าจะควรนำหลักวิชาข้อใดมาใช้กับงานประเภทใดอย่างไร.

วันนี้ จะเพิ่มเติมข้อควรปฏิบัติแก่ท่านทั้งหลายอีกสามข้อ. ข้อหนึ่ง จะต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นคนที่ทำงานอย่างมีหลักการ มีระเบียบ มีเหตุผลที่ถูกต้อง. ข้อสอง ต้องมีความเพียรพยายามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการทำความดี ทั้งมีความเข้มแข็งอดทนอย่างแท้จริง แม้จะต้องเหนื่อยยาก หรือมีอุปสรรคขัดขวางมากมายเพียงใด ก็ต้องไม่ย่อท้อถอยหลัง. ข้อสาม ต้องเอาใจใส่ศึกษาค้นคว้าหาวิชาและความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งและกว้างขวางรอบด้าน ไว้เป็นข้อมูลในการทำงาน เพราะการมีความรอบรู้และประสบการณ์มาก จะช่วยให้มองเห็นปัญหาได้กระจ่างทั่วถึงสามารถตัดสินใจได้โดยถูกต้องและเป็นประโยชน์เสมอ ไม่มีอับจน. ข้อที่พูดมาทั้งหมดนี้ ถ้าได้ริเริ่มนำไปปฏิบัติในการทำงานส่วนหนึ่งส่วนใดแล้ว ก็จะเห็นผลในงานส่วนนั้นทันที. และเมื่อได้เห็นผลดีนั้นแล้ว ย่อมจะเกิดกำลังใจและความมั่นใจ ที่จะยึดถือปฏิบัติให้กว้างขวางออกไปในกรณีกิจของตนตลอดทุกส่วน. ที่สุดแต่ละคนก็จะได้รับผลสำเร็จ คืออนาคตอันแจ่มใส ทั้งของตนเองและของชาติบ้านเมือง ตามที่มุ่งประสงค์.

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบแต่ความสุขความสมหวังในชีวิต มีความเจริญรุ่งโรจน์ในหน้าที่การงาน และขอทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ จงมีความสุขสนุกสนานทั่วหน้ากัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร แก่บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๘ อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

สองวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า วิชาการศึกษาที่แต่ละคนได้ศึกษามาเป็นสิ่งที่ มีค่าอย่างยิ่ง เพราะอาจนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไปได้อย่างกว้างขวาง และได้พูดถึงข้อควรฝึกหัด ปฏิบัติในการนำวิชาการไปใช้ไว้รวมหกข้อ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะช่วยเกื้อกูลให้ประสบความสำเร็จใน การงานทุกข้อ.

วันนี้ จะพูดเสริมกับท่านทั้งหลายว่า งานสิ่งใดสาขาใดที่ท่านจะออกไปปฏิบัติมันไม่มีสักสิ่งเดียวที่จะ สำเร็จสมบูรณ์ได้ในตัวเอง หากจะต้องเกี่ยวเนื่องถึงงานอื่น ๆ อีกหลาย ๆ ด้าน. ทั้งนี้เพราะงานต่าง ๆ นั้น เมื่อ พิจารณาดูแล้วจะเห็นว่า แท้จริง ย่อมเป็นปัจจัยส่งเสริมเกื้อกูลกันอยู่เป็นส่วนมาก และย่อมประกอบกันเข้าเป็น งานส่วนรวมอันเดียวกันของบ้านเมืองด้วย ดังนั้น งานแต่ละชิ้นแต่ละส่วน จึงต้องปฏิบัติให้ประสานสอดคล้อง กัน ทั้งให้สำเร็จและให้พัฒนาไปพร้อม ๆ กัน โดยเท่าเทียมกัน เพื่อมิให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหยุดชะงักและพาให้ส่วน รวมรวนเรล่าช้าไปทั้งกระบวนการ. ท่านทั้งหลายควรจักได้เตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อม ที่จะปฏิบัติงานประสานกับ บุคคลอื่นฝ่ายอื่นอย่างระมัดระวังและฉลาดเหมาะสม. ในกรณีนี้ ท่านจะต้องทำความคิดและจิตใจให้เปิดกว้าง แต่ หนักแน่น มีเหตุผล มีวิจารณ์ญาณ. พร้อมกันนั้น ก็ต้องมีความจริงใจเห็นใจ และเมตตาปรองดองกัน โดยถือ ประโยชน์ส่วนรวมร่วมกันเป็นวัตถุประสงค์เอก. ที่สำคัญอีกข้อหนึ่ง จะต้องพยายามขจัดความดื้อรั้น ถือตัว ความ เห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนน้อยออกไปให้ได้ ไม่ปล่อยให้เข้ามาครอบงำทำลายความคิดจิตใจที่ตั้งงามของตน. แล้วท่านจะสามารถปฏิบัติกิจการงานทุกอย่างได้ด้วยความราบรื่น เบิกบานใจ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผล สำเร็จตามที่ปรารถนาทุกสิ่งในที่สุด.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบแต่ความสุขความเจริญในชีวิตอนาคต มีความเจริญก้าวหน้ารุ่งเรืองใน หน้าที่การงานยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ

วันพุธ ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อีกวาระหนึ่ง. และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุกด้าน. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมทั้งบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

บัณฑิตทั้งหลายย่อมมีความหวังตั้งใจ ที่จะได้ออกไปทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต. มีข้อแนะนำบางประการที่ใคร่เสนอให้นำไปใช้ปฏิบัติเพื่อความสำเร็จของท่านดังนี้.

ประการแรก ต้องถือว่างานที่ทำทุกอย่างมีความสำคัญ และจำเป็นต้องกระทำให้เสร็จสมบูรณ์อย่างดีที่สุด. ฉะนั้น แต่ละคนจึงต้องตั้งใจทำงานให้จริง ไม่จับจด ต้องมีความรับผิดชอบสูง ต้องมีความเข้มแข็งและความพากเพียรอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผลงาน.

ประการที่สอง ต้องรู้จักปรับความรู้และหลักทฤษฎีให้เข้ากับงานที่ทำ เข้ากับสถานการณ์ และเข้ากับสภาวะที่เกี่ยวข้องแวดล้อม อย่างพอเหมาะพอดี. ดังนั้น จึงต้องพยายามศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ไว้ให้มาก พร้อมกับพยายามสร้างเสริมความคิดวิจารณ์ญาณของตนให้มีความลึกซึ้งที่ ด้วยการฝึกทำจิตใจให้มั่นคง เป็นกลางและหนักแน่นด้วยเหตุผล เพื่อสามารถพิจารณาวินิจฉัยเรื่องราวและปัญหาต่าง ๆ ได้กระจ่างแจ่มแจ้ง และถูกต้องคล่องตัว.

ประการที่สาม ต้องเข้าใจว่าการทำงานทุกอย่างต้องมีการเกี่ยวข้องกับประสานประโยชน์กับผู้อื่น ส่วนอื่นอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ. จึงต้องรู้จักทำตัวทำใจให้กว้าง ให้เห็นความสำคัญของผู้อื่นและงานของผู้อื่น เท่ากับความสำคัญของตนเองและงานของตน. และสำคัญที่สุดต้องเข้าใจให้ถูกว่า การประสานงานกันนั้น คือการไม่แบ่งฝ่ายแบ่งพวกกัน ไม่แย่งประโยชน์ ไม่แย่งความชอบกัน หากแต่ปรองดองกันทำงานด้วยความจริงใจ เห็นใจ และเข้าใจกัน โดยมุ่งหวังผลสำเร็จร่วมกันเป็นสำคัญกว่าสิ่งอื่น.

ถ้าท่านจะพยายามปฏิบัติตัวปฏิบัติงานให้ได้ตามที่กล่าวนี้ ก็น่าจะประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าได้ไม่ยากนัก.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จความสุขความสวัสดิ์ในชีวิต และมีความเจริญรุ่งโรจน์ ในหน้าที่การงาน สมตามปณิธานปรารถนาทุก ๆ สิ่ง.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจาก

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๘

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยสามารถขยายงานออกไปได้ผลดีมาก. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

บัณฑิตทั้งหลายย่อมมีความภูมิใจที่เรียนสำเร็จ และย่อมมีความหวังตั้งใจที่จะได้ทำการงานที่เป็นแก่นสาร ให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปในชีวิต. ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสำเร็จราบรื่น ได้แก่ความรู้จักรับผิดชอบ. วันนี้ จึงอยากจะพูดถึงเรื่อง ความรับผิดชอบ ให้ได้ฟังกัน.

เมื่อกล่าวถึงความรับผิดชอบ ความรู้สึกของคนทั่วไปในทุกวันนี้จะนึกไปถึงการที่จะต้องถูกปรับโทษหรือถูกลงโทษ เมื่อกระทำผิด และนึกถึงการได้รับความชอบหรือได้รับรางวัล เมื่อทำถูก. ท่านควรจะทำความเข้าใจเสียให้ตรงว่า รับผิดชอบ ไม่ใช่รับโทษ และ รับผิดชอบ ก็ไม่ใช่รับรางวัลเสมอไป. การรู้จักรับผิดชอบ คือการยอมรับรู้ว่าสิ่งที่ตนทำมีข้อใดส่วนใดผิดพลาดเสียหาย และเสียหายไปเพราะเหตุใด. ข้อนี้ มีประโยชน์ ทำให้รู้จักพิจารณาการกระทำของตนพร้อมทั้งข้อบกพร่องของตนอย่างจริงจังเป็นทางที่ช่วยให้สามารถคิดหาวิธีปฏิบัติแก้ไขการกระทำและความผิดพลาดต่าง ๆ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ได้. ส่วนการรู้จักรับผิดชอบนั้น คือรู้ว่าสิ่งที่ตนทำ มีส่วนใด ที่ใด ถูกต้องแล้ว คือถูกตามความมุ่งหมาย ตามหลักวิชา ตามวิธีการ ตามสถานการณ์แล้ว. ข้อนี้ มีประโยชน์ทำให้ทราบชัดว่า ตนจะทำงานให้ดี ให้สำเร็จสมบูรณ์ได้อย่างไร จักได้ถือเป็นแนวทางที่จะปฏิบัติและพัฒนางานที่ทำให้เจริญก้าวหน้าต่อไป. เมื่อเข้าใจความหมายของคำว่า รับผิดชอบ ตามนัยดังกล่าวแล้ว ท่านจะสำนึกตระหนักได้ทันที ว่าความรับผิดชอบนี้เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และจำเป็นแท้ที่ทุกคนจะต้องมี. จึงใคร่ขอให้แต่ละคนตั้งใจศึกษาทำความเข้าใจ และสังวรระวังในคุณสมบัติข้อนี้ให้มากที่สุด.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่และทุก ๆ ท่านที่มาประชุมชุมนุมอยู่ในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์ พร้อมทั้งความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตและหน้าที่การงานทุก ๆ ประการ.

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดประชุมรัฐสภา
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
วันจันทร์ ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๙

บัดนี้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำเร็จเสร็จสิ้นลง และได้มีการเรียกประชุมรัฐสภาพุทธศักราช ๒๕๒๙ ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภา เพื่อให้ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติต่อไป.

ขอให้สมาชิกแห่งสภานี้สำนึกถึงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของท่านซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศและสุขทุกข์ของประชาชน จำเป็นที่แต่ละคนจะต้องพยายามปฏิบัติกรทุกอย่างโดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ ด้วยความสุจริตเที่ยงตรง ด้วยความคิดพิจารณาอันสุจริตรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผลที่ถูกต้องและด้วยความสมานสามัคคีกันโดยบริสุทธิ์ใจ ให้งานของชาติบรรลุผลเลิศ และบังเกิดประโยชน์อันพึงประสงค์ โดยครบถ้วน.

ขออวยพรให้การดำเนินงานของรัฐสภาเป็นไปโดยเรียบร้อยและราบรื่น บรรลุผลสำเร็จที่จะอำนวยความเจริญผาสุกอันยั่งยืนแก่อาณาประชาราษฎร์และแก่ชาติบ้านเมืองสืบไป. ขอให้ทุก ๆ ท่านที่ประชุมร่วมกันอยู่ ณ ที่นี้ ประสบความสุขความสวัสดิ์ถึงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีเปิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ณ จังหวัดนครนายก

วันอังคาร ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๒๙

วันนี้ข้าพเจ้ามีโอกาสดียิ่ง ที่ได้มาทำพิธีเปิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและมาร่วมพิธีสวนสนามของเหล่านักเรียนนายร้อย ท่ามกลางผู้บังคับบัญชาทหารชั้นสูงพร้อมทั้งครูบาอาจารย์ และผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นของโรงเรียน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าขึ้น ด้วยความตั้งพระราชหฤทัยที่จะให้ประเทศของเรามีสถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูง สำหรับอบรมบุคคลที่ได้รับคัดเลือกว่ามีคุณสมบัติดีเป็นพื้นฐานแล้วให้เป็นนายทหารที่มีความรู้ มีสติปัญญาความสามารถ ไว้ให้เป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยงานทหารในกองทัพ. และก็เป็นที่น่ายินดี ที่สถานศึกษานี้ได้รับความเอาใจใส่ปรับปรุงต่อมาด้วยดีโดยตลอดจนมีความเจริญมั่นคงอย่างแท้จริง และมีกิจการเกียรติปรากฏแพร่หลาย เป็นที่ยกย่องเชิดชูทั่วไปทั้งในประเทศและนานาชาติ

บัดนี้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ายังได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าไปอีกก้าวหนึ่ง โดยยกย้ายออกมาตั้งในที่ที่เหมาะสมยิ่งแก่การศึกษาอบรมทางวิชาการและยุทธการทุกด้าน ทุกรูปแบบ ซึ่งจะเป็นอุปการะส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษาอบรมและฝึกหัดอย่างสมบูรณ์ครบครันที่สุด เพราะปัจจุบันนี้ นายทหารจำเป็นจะต้องมีความรู้ความสามารถสูงและกว้างขวาง ในการสร้างความมั่นคงทุกด้านทุกแบบให้แก่ประเทศ. ความก้าวหน้าครั้งสำคัญนี้ มิใช่จะก่อให้เกิดประโยชน์และความภาคภูมิใจแก่กองทัพแก่สถาบันทหารเท่านั้น แต่ย่อมจะก่อให้เกิดความพอใจและภูมิใจแก่ประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าด้วย.

ขอให้ผู้บังคับบัญชาทหารและผู้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสถาบันนี้ โดยเฉพาะนักเรียนนายร้อยทุกรุ่นทุกคน สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระปรีชาญาณเห็นการณ์ไกลถึงประโยชน์ที่จะบังเกิดแก่บ้านเมือง จากการตั้งโรงเรียนนายร้อยขึ้น แล้วจงตั้งใจพยายามประพฤติปฏิบัติตัวให้ดี ให้ตรง สัจจะระวังในวินัยและหน้าที่ พร้อมใจพร้อมกำลังกันธำรงรักษาและพัฒนาสถานศึกษาของตนให้มั่นคงก้าวหน้า ด้วยความรู้ ด้วยสติปัญญาความฉลาดรอบคอบ และด้วยความบริสุทธิ์ใจจริงใจเสมอเป็นนิตย์ตลอดไป อย่าให้เสื่อมถอย.

ในวาระอันเป็นมงคลนี้ ขออวยพรให้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าสถิตเสถียรถาวร สมบูรณ์บริบูรณ์ ด้วยชื่อเสียง เกียรติยศ เกียรติศักดิ์ และพัฒนาไปสู่ความก้าวหน้าทุก ๆ สถาน ทั้งขอให้ผู้ร่วมอยู่ในพิธีนี้ทุกคน มีความเจริญรุ่งเรืองในตำแหน่งหน้าที่ และประสบความสุข ความร่มเย็นสวัสดิ์ จงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี^(๒) นำคณะรัฐมนตรีเข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๒๙

เป็นที่น่ายินดีที่นายกรัฐมนตรีได้จัดคณะรัฐมนตรีขึ้นได้สำเร็จเรียบร้อยแล้ว และจากนั้นก็ได้นำปฏิญาณตนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแล้ว จึงพร้อมที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ หน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่สำคัญที่สุด ก็คือเป็นผู้ที่จะดำเนินบริหารงานของประเทศชาติให้ก้าวหน้าให้มั่นคง นี่เป็นสิ่งที่สำคัญ และที่ได้กล่าวว่าปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนั้นก็เป็นการรวมใจกันแล้ว ว่าทุกคนจะพยายามปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยความตั้งใจดีที่สุด เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ

รัฐบาลนั้นเป็นสถาบันหนึ่งในสถาบันสำคัญของประเทศ และจะต้องปฏิบัติโดยถือว่าชาติบ้านเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญ และความอยู่ดีกินดีของประชาชนเป็นสิ่งที่ปรารถนาในการนี้จะต้องใช้ความรู้ความสามารถทุกอย่างมาปฏิบัติ และต้องเข้าใจว่าทุกส่วนทุกสาขาของชีวิตประชาชนจะมารวมอยู่ที่ท่าน จึงต้องมีการร่วมมือการประสานงานที่เหมาะสมโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัว หรือประโยชน์แม้แต่ส่วนของงานที่ตัวทำ จะต้องประสานประโยชน์ทั้งหลายให้เข้ากัน และพยายามทำให้เหมาะสมที่สุด บางคนก็คิดว่าตัวได้รับหน้าที่เฉพาะอย่างหนึ่งก็จะปฏิบัติอย่างดี แต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนที่ซึ่งถ้าไม่สอดคล้องกัน ประโยชน์ส่วนน้อยหรือส่วนเฉพาะจะไม่สำเร็จเหมือนกัน ฉะนั้นประโยชน์ส่วนรวม คำว่าประโยชน์ส่วนรวมนี้ หมายถึงการประสานประโยชน์ส่วนสาขาหรือส่วนงานเฉพาะให้เข้ากัน จึงจะได้มีความสำเร็จในการไปทำประโยชน์อย่างยิ่ง ฉะนั้นก็เชื่อว่าทุกท่านก็ตระหนักดีในความรับผิดชอบที่ได้รับ เพื่อที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะต้องการความตั้งใจจริง ต้องการความซื่อสัตย์สุจริต ต้องการความแข็งแรง หมายถึงสำหรับแต่ละท่านก็มีกำลังทั้งร่างกาย ทั้งจิตใจ ทั้งความรู้พร้อมทุกอย่าง ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังทั้งกาย ทั้งใจ ทั้งความรู้ หรือกำลังปัญญา ที่พร้อม และออกมาใช้เพื่อให้ได้เป็นผลสำเร็จของการทำงานที่ท่านได้รับมอบหมายเป็นแต่ละบุคคลและเป็นส่วนรวมของคณะรัฐมนตรี ฉะนั้นถ้าทุกคนได้ปฏิบัติด้วยความสามารถอย่างนี้ ก็เชื่อว่าบ้านเมืองจะก้าวหน้าและปลอดภัย ซึ่งก็จะต้องเป็นหน้าที่ของแต่ละบุคคลและแต่ละส่วนแต่ละฝ่ายที่จะเร่งในข้อนี้

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ก็ขอให้ทุกท่านประกอบพร้อมด้วยกำลังกาย กำลังสติปัญญา กำลังใจ ความสามารถต่าง ๆ พร้อมมูล ขอให้สามารถปฏิบัติงานการด้วยความสำเร็จ อย่าให้เจ็บไข้แล้วก็เป็นที่ยอมรับชมของประชาชน และของทุกคน แม้แต่ต่างชาติให้เห็นว่าเมืองไทยนี้ปกครองและดำเนินงานด้วยความเรียบร้อย ด้วยความสามัคคี ด้วยความตั้งใจจริง ก็ขอทุกท่านประสบความสำเร็จทุกประการตามที่ทุกคนปรารถนา.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๙

การที่ผู้พิพากษาจะต้องกล่าวคำปฏิญาณเป็นระเบียบที่ได้ตั้งไว้ แล้วก็ระเบียบที่เหมาะสม เพราะว่าผู้พิพากษานั้นเป็นคนที่สำคัญ และจะต้องประกอบด้วยความรู้ความสามารถและความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยิ่ง เพื่อที่จะได้เป็นที่พึ่งของประชาชนและเป็นหลักของประเทศชาติ

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่าจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตปราศจากอคตินั้นเป็นหลักสำคัญที่ทุกคนจะต้องทำ โดยเฉพาะผู้พิพากษานั้นก็ถือว่าเป็นบุคคลที่เป็นที่พึ่งของคนอื่น ฉะนั้นจะต้องรักษาคำสัตย์ปฏิญาณนี้ด้วยใจอย่างดีที่สุด การกล่าวนี้ก็กล่าวสั้น ๆ คือว่าเป็นการสรุป แต่ที่มีความลึกซึ้งมาก เพราะว่าคนเราเวลาปฏิบัติงานใด ๆ ไปประสบเหตุการณ์อะไร บางทีพาให้คิดในทางที่ไม่เป็นกลาง คือจิตใจไม่เป็นกลาง คำว่าเป็นกลางนี่ก็เป็นคำที่ได้อยู่กับผู้พิพากษา ความเป็นกลางนั้นก็อาจจะใช้คำว่าอุเบกขาก็ได้ แต่อุเบกขาโดยมากไปถือว่าเป็นความนิ่งเฉยเป็นความไม่รับรู้ หรือเป็นความเรียกว่าความโง่ด้วยซ้ำ แต่ความจริง คำว่าอุเบกขาหรือความเป็นกลางไม่ได้หมายความว่านิ่งเฉย หรือไม่รับฟังใด ๆ ตรงกันข้ามผู้พิพากษาจะต้องรับฟัง แต่วิธีรับฟังนั้นทั้งฟัง ทั้งดู ทั้งรู้สึกอะไรจะต้องรู้ต้องฟังต้องดู แต่ว่าการดูนั้นหรือฟังนั้นเอามาไว้ที่ใจ ไม่ใช่มาปรุงแต่งให้เข้าข้างในสิ่งที่มีอยู่ในใจ จะต้องรับสิ่งที่ฟังนั้นและมาพิจารณาอย่างรอบคอบอย่างที่เราเรียกว่าเป็นกลาง คือความหมายความว่าเห็นเหตุการณ์เป็นอย่างไรก็ต้องดูเหตุการณ์ว่าเป็นอย่างไร ไม่ใช่มาบิดเบือน ก็ต้องขอโทษที่ใช้คำบิดเบือนกับผู้พิพากษา เพราะว่าผู้พิพากษานั้นย่อมเป็นคนที่มีคุณธรรมไม่บิดเบือน แต่ว่าในคนทุกคนมีสิ่งที่สำคัญว่าไม่เป็นกลาง เพราะว่าโดยมากคนเราก็ต้องเข้าข้างตัวเอง ด้วยความไม่รู้ก็ตาม หรือด้วยความไม่ตั้งใจก็ตาม แต่ก็ต้องระวังข้อนี้ที่จะเข้าข้างตัวเอง แม้แต่ความรู้ของตัวเอง เช่นวิชาความรู้ที่มีอยู่ในตัว บางทีก็ไม่ถูกก็ได้ เพราะว่าไม่ถูกกับสถานการณ์นั้น ๆ ก็ได้ จะต้องทำจิตใจเป็นกลางว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างไร แล้วก็มาดูตามข้อเท็จจริงซึ่งก็เป็นหลักของผู้พิพากษาที่จะรับฟัง เช่นในโรงศาล เวลาไปเบิกความมา จะเป็นฝ่ายจำเลยหรือฝ่ายโจทก์ บอกอะไร ชื่ออะไร

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายภิญโญ ธีรนิติ

เขาต้องเข้าข้างตัวของเขาเอง ซึ่งก็เป็นหลักเหมือนกันว่านายจำเลยก็ต้องพยายามที่จะให้เห็นว่าจำเลยไม่ผิด เข้าข้างจำเลย นายโจทก์ก็ต้องให้จำเลยนั้นผิด ผู้พิพากษานั้นฟังแล้ว ฟังนายจำเลยที่ ก็พลาด ไม่ทำใจ เป็นกลางก็เฮโลไปทางนั้น จิตใจของตัวเฮโลไปทางนั้น ก็เห็นว่าจำเลยผิด และไม่มีผิด ครั้นมาฟังทาง โจทก์ หรืออัยการ ก็ฟังแล้ว เอ้อ...เขาก็ถูก แล้วก็เฮโลไปทางนั้นก็ทำให้จำเลยเขามีความผิด ตกใจไม่ได้ หรือ ตัดสินไม่ได้ เพราะว่าแกลงไปทางอื่นแกลงไปอีกทางหนึ่ง วิธีที่จะฟังเช่นในโรงศาลนี้ ก็คือต้องฟังตามข้อเท็จจริง และก็ฟังทั้งสองข้าง ฟังทุกการเบิกความทุกอย่าง แล้วก็นำมาพิจารณาดูว่าอันไหนน่าจะเป็นจริงอันไหนไม่น่าจะเป็นจริง แล้วก็ตัดสินไปตามที่เป็นกลางนั้น หมายความว่า เป็นกลางนี้ก็ต้องฟังจะต้องคิด และจะต้องปราศจากอคติ ซึ่งได้กล่าวเมื่อตะกี้ว่าอคตินี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้คนเราทำความผิดหรือผิดพลาดได้ง่าย เพราะว่าอคตินี้ เป็นการไปไม่ถูกตามศัพท์ก็เป็นที่ไม่ถูก หมายความว่าเวลาเราเจออะไร ฟังอะไร ไปตามเหตุการณ์นั้นทันที โดยไม่พิจารณา ถ้าหากว่าพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่ามันเป็นทางที่ควรไป หรือไม่ควรไป คำว่าไปนี้ก็ไม่ใช่ว่าเดินไป แต่หมายถึงเดินขบวนการความคิดไปในทางที่ไม่ถูกอคตินั้นก็มาจากหลายอย่าง มาจากกิเลสต่าง ๆ ที่มีคือความโลภ ความโกรธ หรือความไม่รู้ หรือบางทีก็เพราะว่ากลัว บางทีผู้พิพากษาอาจจะเคยได้ยินว่ามีคนอยู่ผู้พิพากษา บ้างอาจจะตัดสินอย่างนั้น ๆ จะแก่งแย่งแต่ถึงชีวิต มันก็กลัว ก็ต้องตัดสินกันในทางที่เป็นอคติ บางทีก็มีเหมือนกันที่มีการตัดสินบน ก็ชอบใจ แล้วสินบนนั้นก็ทำให้เรารวยก็ได้ หรืออะไรก็ได้ ก็ตัดสินไปโดยอคติ บางทีก็เห็นหน้าคนแล้วก็ไม่ชอบเขา ไม่ชอบเขาเฉย ๆ ไม่ชอบก็เป็นอคติ เห็นหน้าคนชอบเขา เขาทำอะไรก็ช่างชอบเขา ก็ตัดสินไปโดยอคติ

อันนี้ถึงกล่าวว่าคำปฏิญาณนั้นกินความลึกซึ้งมาก แล้วก็ถ้าบุคคลตั้งใจที่จะปฏิบัติตามคำปฏิญาณอย่างเคร่งครัดและลึกซึ้ง ก็จะเป็นผู้พิพากษาที่ดี อันนี้ก็ได้กล่าวถึงผู้พิพากษาในโรงศาล แต่นอกโรงศาลก็ต้องปฏิบัติดีเหมือนกัน สมมุติว่าได้ไปเป็นผู้พิพากษาของศาลไหนก็ตาม เวลาที่อยู่ในโรงศาลกับเวลาที่อยู่นอกศาลนั้นมันต่างกัน เวลาอยู่ในโรงศาลก็น้อยกว่าเวลาที่อยู่นอกโรงศาล แต่เวลาอยู่นอกโรงศาลนั้นก็จำเป็นที่จะรักษาความเป็นผู้พิพากษา คือเป็นบุคคลที่น่านับถือที่สุจริตและเป็นที่ยัง จะต้องมีความรู้รอบตัว คนเขามาปรึกษาหารืออย่าไปบอกว่าไม่ใช่หน้าที่ของผู้พิพากษา เป็นหน้าที่ทั้งนั้น เพราะว่าผู้พิพากษาก็เป็นคนชั้นนำ เป็นคนที่เขานับถือ ถ้ามาถาม

เรื่องอะไรก็ตามเราก็สามารถที่จะให้คำแนะนำได้ช่วยเหลือได้ ฉะนั้นชีวิตของท่านทั้งหลายที่ตัดสินใจเป็นผู้พิพากษาก็จะต้องทำหน้าที่ผู้พิพากษาที่ดี ทั้งในโรงเรียน ทั้งนอกโรงเรียน ทั้งในหน้าที่งานการ ทั้งในชีวิตส่วนตัว ให้เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือที่ฟังได้ ฉะนั้นผู้พิพากษานี้ก็เป็นหน้าที่ที่ไม่ใช่ง่าย แต่ทำแล้วก็ภูมิใจได้ว่าเป็นผู้ที่ได้ช่วยเพื่อนร่วมชาติ หรือจะเรียกได้ว่าเพื่อนร่วมโลก มีความสบายใจ มีความยุติธรรม และมีความก้าวหน้ามั่นคงได้เป็นหน้าที่ที่มีเกียรติเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญที่สุด และเมื่อทำได้แล้วแต่ละคนก็จะสามารถที่จะมีความภูมิใจว่า ทำหน้าที่อย่างดีและเป็นคนที่มีเกียรติที่แท้ เป็นคนที่เป็นคนชั้นนำ เป็นคนที่เป็นคนดี ภูมิใจได้ เมื่อภูมิใจได้แล้วทำหน้าที่ดีแล้ว แต่ละคนก็จะมีความสุขมีความพอใจและเรียกว่ามีความเจริญ ใช้คำว่าความเจริญได้ คือเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือและมีความภาคภูมิใจว่าเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือด้วยใจจริง

ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายทุกคนรักษาคำกล่าวคำปฏิญาณไว้ให้ดี และพยายามทบทวนคิดว่าคำกล่าวของตนเป็นอย่างไร ไม่ใช่วันนี้เป็นพิเศษแต่ตลอดไป แล้วก็ประสบความสำเร็จ ประสพความสำเร็จได้ทุกประการ ขอขอบคุณท่านที่ปฏิบัติงานมาตามหน้าที่ และขอให้ประสบแต่ความสำเร็จความเจริญ มีพลานามัยแข็งแรงจิตใจเข้มแข็งทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๘
ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่าการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยลุล่วงไปได้ด้วยดีตามวัตถุประสงค์. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว ถือได้ว่ามีหน้าที่และความรับผิดชอบสำหรับตัวอยู่ทุกคน ที่จะต้องนำวิชาความรู้ตลอดจนความฉลาดความสามารถที่มี ไปใช้ปฏิบัติงานให้เป็นประโยชน์สร้างสรรค์แก่ตนเองและแก่ส่วนรวม. ผู้ที่จะสามารถปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้ผลสมบูรณ์ดังกล่าว จำเป็นต้องมีแม่บทที่ดีสำหรับยึดถือในการทำงาน. แม่บทข้อแรก คือการมีความรู้ความเข้าใจอันแจ่มแจ้งในงาน เช่นเข้าใจถึงลักษณะของงาน ขอบเขตความมุ่งหมายของงาน และผลที่จะพึงเกิดพึงได้จากงานนั้น ๆ ทุกแง่ทุกมุม. ข้อสอง คือการมีความตั้งใจ สุจริตใจ ที่จะทำงานจนเต็มกำลังความรู้ความสามารถ ด้วยความเอาใจใส่ เข้มแข็ง เสมอต้นเสมอปลาย ให้งานสำเร็จผลครบถ้วนตามเป้าหมาย. ข้อสาม คือการมีความเพ่งพินิจในงาน ตรวจตราวิเคราะห์วิจารณ์การปฏิบัติดำเนินงานอย่างรอบคอบอยู่ตลอดเวลา. เมื่อพบอุปสรรคและปัญหา ก็ใช้เหตุผล หลักวิชาและความฉลาดรอบรู้ เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสิน แล้วแก้ไขคลี่คลายให้ลุล่วงไปโดยไม่ชักช้า. ข้อสี่ คือความฉลาดสามารถในการที่จะทำงาน ให้พอเหมาะพอดีกับความรู้ความสามารถ พอดีกับสถานการณ์ สถานเศรษฐกิจ พอดีกับบุคคลที่แวดล้อมเกี่ยวข้องด้วยทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งเป็นแม่บทที่สำคัญมาก เพราะหากขาดไป อาจทำให้ต้องสิ้นเปลืองกำลังงาน กำลังทุนรอน กำลังความคิดสติปัญญาไปเปล่า ๆ โดยไม่ได้รับผลที่พึงประสงค์. จึงใคร่ขอให้บัณฑิตผู้มุ่งหมายความสำเร็จในชีวิต ได้นำเอาแม่บทของการทำงานนี้ไปพิจารณา และนำไปใช้ให้สำเร็จประโยชน์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จ สุข ความเจริญ พร้อมทั้งความก้าวหน้ารุ่งเรืองในตำแหน่งการงาน มีความพร้อมในอันที่จะร่วมกันพัฒนางานของตนของชาติให้ได้ผลก้าวหน้าอย่างแท้จริง และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ผู้นำศาสนาอิสลาม (อิหม่าม)

ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

และผู้แทนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา ๒

ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชนิเวศน์

วันอังคาร ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้พบกับบรรดาอิหม่ามและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง ในโอกาสนี้. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมากกับทุก ๆ คนและทุก ๆ โรงเรียน ที่ได้รับรางวัลชมเชยในการปฏิบัติงานดีเด่น.

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่ยกย่องกันทั่วไป ว่าประกอบด้วยคำสอนอันสมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งส่วนที่เป็น บทบัญญัติทางศาสนาแท้ ๆ และส่วนที่เป็นบทบัญญัติทางระเบียบสังคม ซึ่งเอื้ออำนวยให้อิสลามิกชนสามารถครองตนอยู่ได้ในความสุจริต และครองชีวิตอยู่ร่วมกันได้โดยผาสุกมั่นคง. และผู้นำคำสอนอันประเสริฐนี้มาสั่งสอนเผยแผ่แก่ศาสนิกบริษัทโดยถูกต้องเหมาะสม ให้ได้รับประโยชน์แพร่หลายต่อเนื่องตลอดกันมานั้น ก็คือผู้นำระดับต่าง ๆ ของศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เป็นอิหม่ามอย่างท่านทั้งหลายนี้เอง. ดังนั้น คนทั่วไปตลอดจนทางราชการจึงยกย่องว่าอิหม่ามเป็นบุคคลสำคัญและมีเกียรติ เพราะเป็นผู้จรรโลงสืบทอดศาสนา และเสริมสร้างความเจริญเป็นปึกแผ่นให้แก่สังคม แก่ท้องถิ่น และแก่ชาติบ้านเมืองโดยส่วนรวม. ท่านทั้งหลาย ซึ่งได้รับคัดเลือกว่าผืนผลงานดีเด่น ควรจะยิ่งมีความภาคภูมิใจในตนเอง พร้อมทั้งมีความสำนึกตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีอยู่ต่อส่วนรวมให้มากขึ้นเป็นพิเศษ แล้วตั้งใจพยายามปฏิบัติตัวปฏิบัติงานทุกด้านให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่ง ๆ ขึ้นด้วยความวิริยะอุตสาหะและความสุจริตบริสุทธิ์ใจเสมอทุกเมื่อตลอดไป.

ส่วนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนั้น สังเกตเห็นได้ว่าปีนี้หลายโรงเรียนมีสภาพเปลี่ยนแปลงเจริญขึ้นอีกมาก. ยิ่งมาได้ยินรายงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ว่าได้พยายามส่งเสริมให้โรงเรียนต่าง ๆ ปรับปรุงตัวเองให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารโรงเรียน ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านจริยธรรม และด้านการร่วมมือกับชุมชนด้วยแล้ว ก็ยิ่งพอใจและดีใจ. จึงขอกำชับผู้บริหารโรงเรียนทั้งหลายให้การสนับสนุนของทางราชการให้ได้เต็มที่ พร้อมทั้งพยายามชวนชวนที่จะปฏิบัติส่งเสริมด้วยตนเองโดยพร้อมเพรียงเต็มความสามารถ. การศึกษาในโรงเรียนของท่านซึ่งได้พัฒนามาด้วยดีแล้ว จักได้เจริญรุดหน้าไปอีกพร้อมทุกส่วน และเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนอื่นในการให้การศึกษาเพื่อประโยชน์ของเยาวชน ผู้จะเป็นกำลังสร้างเสริม

ความวัฒนาสถาพรให้แก่ประเทศชาติของเราในวันข้างหน้า.

ขอให้ทุกคนทุกฝ่ายมีกำลังแข็งแรงพร้อม ทั้งในกายในใจ เพื่อสามารถร่วมมือร่วมแรงกันปฏิบัติภารกิจ ในการปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้านในเยาวชนให้ประสมประสานกันโดยสอดคล้องสมส่วนล้วน พอเหมาะพอดี. และขอจงประสบความสุข ความรุ่งเรืองสวัสดิ์ในหน้าที่การงานยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิปัตร์

ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะ

แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจาก

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ

วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือและโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ ประจำปี ๒๕๒๙

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรวมทั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงฝ่ายทหาร อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมากกับทุก ๆ ท่าน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ตามที่รายงานให้ทราบ หลักสูตรการศึกษาอบรมพิเศษของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรและสถาบันการศึกษาชั้นสูงฝ่ายทหาร มีจุดหมายสำคัญที่จะอำนวยความรู้ชั้นสูงด้านการทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการรักษาความมั่นคงของชาติ ให้แก่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของหน่วยราชการทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน เพื่อให้มีความรอบรู้ที่กว้างขวางทั่วถึง มีแนวความคิด เป็นที่สอดคล้องกันนโยบายและกระบวนการปฏิบัติบริหารงานระดับประเทศ ทั้งให้สามารถปฏิบัติงานประสานกันได้ดีทุก ๆ ฝ่าย ให้งานส่วนรวมของชาติดำเนินพร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือความเจริญมั่นคง. ท่านทั้งหลายผู้ผ่านหลักสูตรการศึกษาพิเศษมาโดยครบถ้วน และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถชัดเจน ทั้งในหลักวิชา ทั้งในการปฏิบัติ การร่วมกัน ควรจักได้ทราบตระหนักว่าการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพด้วยความรู้ความสามารถระดับนี้ ย่อมมีศักยภาพ คือพลังในตัวเอง สูงมาก อาจบันดาลผลเลิศได้ทุกทางทุกกรณี. เพราะฉะนั้น จำเป็นที่แต่ละคนจะต้องระมัดระวังตั้งใจให้เที่ยงตรง ที่จะนำความรู้ความสามารถไปใช้แต่ในทางสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมฐานะความเจริญด้านต่าง ๆ ของเรา ซึ่งมีอยู่แล้ว ให้มั่นคงและขยายตัวก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป. เมื่อทุกฝ่ายพร้อมกันปฏิบัติงาน ปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตรงตามเป้าประสงค์ ด้วยความสุจริตบริสุทธิ์ใจ เสถียรภาพและความวัฒนาผาสุกของบ้านเมือง และประชาชนก็จะบังเกิดเพิ่มพูนขึ้นเป็นปรากฏการที่เข้มแข็งที่สุด สำหรับป้องกันและรักษาความมั่นคงของชาติ ราชอาณาจักรไทยของเรา.

ขออวยพรให้ทุกคนมีความกล้าแข็งและเฉลียวฉลาดหนักแน่น ทั้งในความคิดจิตใจและการกระทำทุกสิ่ง เพื่อสามารถปกป้องคุ้มครองประเทศไทย ให้ดำรงอยู่ด้วยความเจริญมั่นคงและด้วยความเป็นอิสระร่มเย็นตลอดไป ทั้งขอให้ประสบความสุข ความสำเร็จ ความสวัสดิมีชัยจงทุกเมื่อ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้ประกอบพิธีประดับยศแก่นายทหารชั้นนายพลในวันนี้และขอแสดงความชื่นชมที่ ท่านทั้งหลายได้เลื่อนยศขึ้นสูงขึ้นมาตามลำดับ

อันตำแหน่งนายพลนี้ก็ถือว่ามีความสำคัญมากขึ้น เป็นเกียรติมากขึ้น เมื่อเป็นเกียรติแล้วและมีความ สำคัญมากขึ้นก็หมายความว่ามีความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งในตำแหน่งหน้าที่การงาน ทั้งในความเด่น ถ้าหากว่า ทำดีก็เป็นความดีเด่น คำว่า “นายพล” นี้ก็ประกอบด้วยคำว่า “นาย” นายก็เรียกว่าเป็นผู้บังคับบัญชา และ “พล” พลนี้ก็กำลัง หมายความว่า เป็นผู้บังคับบัญชากำลัง คำว่า “พล” ที่หมายความว่ากำลังนี้ เราหมายถึงหน่วยที่ เป็นรบของกองกำลังในกองทัพต่าง ๆ ก็เรียกว่าพลทหาร ซึ่งแต่ละคน ๆ ก็เป็นกำลังส่วนหนึ่ง พลทหารนั้นก็ต้องมีผู้บังคับบัญชา ก็เรียกว่านายสิบขึ้นมา นายสิบนั้นก็ไม่มีคำว่าพล แต่ว่าคงหมายถึงว่าบังคับบัญชาคนในจำนวน สิบ ต่อไปก็มีจ่า จ่านายสิบก็หมายความว่าบังคับบัญชานายสิบ ต่อมาก็เป็นนายร้อย ก็หมายถึงว่าบังคับบัญชา จำนวนคนร้อย และต่อมาก็เป็นนายพัน สำหรับทางกองทัพเรือนั้นก็เปลี่ยนแปลงไปหน่อยว่า ไม่ใช่ร้อยไม่ใช่พัน ก็เป็นเรือเป็นนาวา สำหรับกองทัพอากาศก็เช่นเดียวกัน ก็เป็นเรือเป็นนาวา ก็คงเป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้นมา ถึง นายพลก็มาพบกัน ก็เป็นนายพลกันทั้งนั้น ทั้งกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ การที่ได้เป็นนายพลก็ หมายความว่า คำว่านายกับพลนี้ก็กลับมาพบกัน ตั้งแต่หน่วยที่เป็นฐานของกำลังในกองทัพ พลนี้ก็มาถึงตำแหน่ง นายพล ก็เป็นนายของพล

ข้อนี้ที่ชักนัยมากก็ไม่ใช่ว่าจะเล่นคำ แต่ว่าเป็นสิ่งที่มาคิดว่าผู้ที่บังคับบัญชามาตามลำดับชั้น ก็จะต้องมี ความรับผิดชอบต่อจำนวนพลหรือจำนวนคนมากขึ้น มาถึงเป็นนายพลก็มาใช้คำว่าพลประกอบยศ ซึ่งก็หมายถึงว่า เวลาขึ้นมาเป็นนายพล จะต้องบังคับบัญชาทุกส่วนของกองกำลัง และแต่ละส่วนของกองกำลังด้วย หมายถึง ความรับผิดชอบต่อหน่วยของกองกำลัง และหน่วยพื้นฐานของกองกำลังแต่ละคน หมายความว่าทุกคนที่อยู่ใต้ บังคับบัญชาเป็นส่วนรวม และทุกคนเป็นส่วนบุคคล อันนี้ก็เป็นที่สำคัญของผู้ใหญ่ที่จะต้องเอาใจใส่หน่วย ของตัว และผู้ที่ประกอบในหน่วยของตัวจนถึงผู้ที่เป็นตัวประกอบเป็นบุคคล ฉะนั้น หน้าที่ของนายพลนั้นจึง กว้างขวางและจะต้องใช้ความรับผิดชอบอย่างสูง เพื่อให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชามีความเรียบร้อย สามารถที่จะ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด ต้องสวดส้อง ไม่ได้หมายความว่านายทหารชั้นอื่น ๆ จะไม่ต้องสวดส้อง แต่ว่ามาถึงนายพลนี้ก็ต้องสวดส้องเป็นพิเศษ เพราะเป็นผู้ใหญ่มาก การเป็นผู้ใหญ่การมีเกียรติสูงมีเกียรติสูงนั้น ย่อมทำให้คนที่อยู่ใต้บังคับบัญชาและแม้จะคนที่ไม่ได้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้เห็นเด่นชัดขึ้น ได้เห็นว่าจะทำดีก็ชื่นชมมาก ถ้าทำไม่ดีก็ตำหนิมาก

ฉะนั้น แต่ละท่านที่ได้รับยศนายพลในชั้นต่าง ๆ ก็ย่อมต้องสำนึกและตระหนักดีในหน้าที่ที่สำคัญ บางท่านก็บังคับบัญชาหน่วยทหารโดยตรง บางท่านก็มีหน้าที่เป็นการบังคับบัญชาหน่วยที่อาจจะไม่ถือว่าเป็นทหารทางการรบหรือกองกำลังรบ แต่ก็เป็นที่สำคัญทั้งนั้น เพราะว่าเมื่อเป็นทหารก็ต้องรักษาความมั่นคง ความผาสุกของประเทศชาติ และประชาชนเป็นส่วนรวม ฉะนั้นหน้าที่ที่สูงก็มีความรับผิดชอบสูง ถ้ารับผิดชอบสูงได้อย่างดี แต่ละคนก็จะได้รับการชมเชยและชื่นชมว่าเป็นผู้ใหญ่ที่ดี และเป็นที่ยิ่งสำหรับประเทศชาติที่จะดำรงอยู่ต่อไปโดยสวัสดิภาพ มีความมั่นคง มีความสงบสุข และมีความก้าวหน้าอย่างแท้จริง หน้าที่ของทหารทุกคนก็มีที่จะต้องรักษาความเป็นเอกราช ความเป็นปึกแผ่น ความสงบสุขของประเทศชาติเป็นส่วนรวม หน้าที่ของท่านก็คือหน้าที่นี้ ที่จะต้องรักษาประเทศชาติให้อยู่ตามที่ได้รักษามาเป็นเวลาช้านานแล้วให้รักษาต่อไป ชั่วกาลต่อไป

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังจิตใจ กำลังปัญญา กำลังกายที่สมบูรณ์ ที่จะตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญของแต่ละท่านให้ลุล่วงโดยดี และโดยมีประสิทธิภาพสูง ขอให้ท่านสามารถที่จะปฏิบัตินี้โดยได้รักษาจิตใจให้แข็งแรง และประสบความสำเร็จในการทำงานทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิตาลัย

วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ประกอบพิธีประดับยศแก่นายตำรวจชั้นนายพลในวันนี้ และขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งหลายที่ได้เลื่อนยศขั้นสูงขึ้น

การที่ได้เลื่อนยศสูงขึ้นก็เป็นมาเป็นลำดับ และแต่ละครั้งก็ได้รับสัญญาบัตรซึ่งในสัญญาบัตรนั้นก็มิให้ผู้ได้รับยศนั้นระมัดระวังในการปฏิบัติงานอยู่อย่างดี และมีการเชื้อฟุ้งผู้บังคับบัญชาและบังคับบัญชาโดยยุติธรรม ข้อนี้ก็เป็นอย่างสำคัญที่ว่าการที่มีคำสั่งใด ๆ ก็ต้องเป็นคำสั่งโดยชอบ ถูกต้องทั้งหลักวิชาทั้งความเป็นธรรม การบังคับบัญชานี้ก็ต้องอาศัยหลักนี้เป็นสำคัญ ที่จะต้องมีความเป็นธรรม มีความเฉลียวฉลาดรอบคอบอยู่เสมอ จึงจะทำให้งานการดำเนินไปโดยดีมีผลสำเร็จที่ดียิ่ง เพื่อให้การตำรวจของไทยเราได้ปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนตามที่ว่าตำรวจเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ในสมัยนี้สันติราษฎร์ก็ต้องเกิดขึ้น เพราะว่าเราต้องรักษาความสงบรักษาความเรียบร้อยของประเทศอย่างเข้มงวดที่สุด มาสมัยนี้โดยที่อะไร ๆ ก็ก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ การบังคับบัญชาก็ต้องเปลี่ยนแปลงและระมัดระวังยิ่ง ๆ ขึ้น จำนวนคนก็มากขึ้น ทั้งคนดีก็มากขึ้น แต่คนที่ไม่ดีนั้นก็มากขึ้นเหมือนกัน ฉะนั้น งานของตำรวจก็จะเพิ่มพูนอยู่เสมอ งานนี้ก็ตกอยู่แก่ท่านทั้งหลายที่จะต้องจัดให้ลุล่วงโดยดีถ้าท่านได้ปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด อย่างถูกต้องตามหลักวิชาและโดยชอบธรรมนั้น ก็เชื่อว่าจะรักษาความสงบสุขและความเป็นปึกแผ่นของประเทศชาติได้ ราษฎรก็จะได้รับความสงบสุขความมั่นคงได้โดยแท้

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ โดยอาศัยกำลังกายที่สมบูรณ์ กำลังจิตใจที่เข้มแข็ง และกำลังปัญญาที่เฉียบแหลม ก็ขอให้ท่านได้ประสบความสำเร็จทุกประการในหน้าที่งานการ และได้มีชีวิตที่รุ่งเรืองประสบความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
ในโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
และรับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๙

วันนี้เป็นโอกาสอันดี ที่ได้พบกับคณะกรรมการบริหารลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พร้อมกับมอบเหรียญลูกเสือสดุดีแก่ผู้มีอุปการคุณเกื้อกูลกิจการลูกเสือ. ขอขอบใจในไมตรีจิตของท่านที่มีต่อข้าพเจ้า และขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติในครั้งนี้ทุกคน.

การลูกเสือมีหลักปฏิบัติและวิธีการฝึกหัดอบรมที่สะดวกแบายคาย เป็นไปตามธรรมชาติ พอเหมาะพอดีกับความต้องการและความพอใจของบุคคล. จึงสามารถน้อมนำบุคคลทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ ให้เข้ามารับฝึกรับอบรมด้วยความสมัครใจยินดี พร้อมทั้งสามารถดึงเอาศักยภาพหลาย ๆ ด้านอันซ่อนเร้นอยู่ในแต่ละคนออกมาใช้การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง แก่ส่วนรวม ตลอดถึงชาติบ้านเมือง. ดังนั้นตั้งแต่กิจการลูกเสือเข้ามาสู่ประเทศของเรา จึงได้รับความนิยมส่งเสริมอย่างกว้างขวาง และต่อมาทุกฝ่ายก็ยอมรับนับถือทั่วกันว่าลูกเสือเป็นกิจการสำคัญระดับประเทศซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งหนึ่ง ทั้งในการพัฒนาบุคคลและการธำรงรักษาความมั่นคงความเป็นปรกติสุขในแผ่นดิน.

ท่านทั้งหลายทุกคนได้เชื่อว่ามีความศรัทธาหนักแน่นในกิจการลูกเสือ และได้ช่วยกันอุปถัมภ์ค้ำจุนอย่างจริงจังมา จนเห็นผลอันน่าชื่นชมถึงเพียงนี้แล้ว ขอให้ร่วมแรงร่วมใจกันต่อไป ทั้งฝ่ายราชการและมีข้าราชการ ในอันที่จะส่งเสริมดำเนินงานลูกเสือ ด้วยศรัทธา ด้วยปัญญา และด้วยความเมตตากรุณา ให้เต็มกำลัง เพื่อให้กิจการอันทรงคุณค่านี้อำนวยประโยชน์ผลแพร่หลายสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และให้เจริญมั่นคงอยู่ในบ้านเมืองของเราตลอดไป.

ขออานุภาพคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ท่านเคารพนับถือ จงดลบันดาลรักษาท่านให้เจริญยั่งยืนในพรทั้งสี่ประการ ทั้งให้สมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา เพื่อสามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ลูกเสือและประเทศชาติได้สำเร็จสมตามที่ตั้งปรารถนาไว้ทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี^(๒) นำรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย^(๓)

เข้าเฝ้า ฯ

เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๙

การที่รัฐมนตรีจะต้องมีการเปล่งวาจา เป็นการตั้งจิตที่จะปฏิบัติงานให้ดีตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญนั้น ก็มีประโยชน์ที่ว่าจะต้องตัดสินใจที่จะทำงานด้วยความซื่อสัตย์ตามที่กล่าววาจา เพราะว่าหน้าที่รัฐมนตรีมีความสำคัญยิ่งต่อประเทศชาติ จะทำอะไรก็ได้มากหลายอย่าง การเป็นรัฐมนตรีนั้นจึงเป็นหน้าที่ที่อำนวยความสะดวกเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์สำหรับช่วยเหลือบ้านเมืองให้มีความมั่นคง ให้มีความก้าวหน้าจะนั้น ถ้ามีความตั้งใจตามคำสัตย์นี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ขอให้ได้ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ด้วยความสามารถ และด้วยความเห็นแก่งานเป็นสำคัญ จึงจะทำให้สามารถช่วยประเทศชาติตามที่ได้ตั้งใจไว้ และเป็นความก้าวหน้าทั้งในส่วนตัว เพราะว่าถ้าทำดีคนก็เห็น โดยเฉพาะผู้ที่เป็รัฐมนตรีก็เป็นผู้ที่ดีเด่นขึ้นมาผู้คนก็มองมาก ถ้าหากว่าทำความดีก็เป็นเกียรติแก่ตัวเอง และเป็นความพอใจของตัวเองด้วยที่ได้ทำงานที่เป็นประโยชน์ทั้งจะเป็นประโยชน์สำหรับส่วนรวม ซึ่งบ้านเมืองไทยนี้ก็ได้รักษาความเป็นปึกแผ่นมาเป็นเวลาช้านาน ผ่านอุปสรรคต่าง ๆ มากหลายแล้ว จึงจะต้องรักษาต่อไป

ฉะนั้น ก็ขอให้กำลังใจ กำลังกาย กำลังความสามารถ กำลังปัญญา ที่พร้อมสมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จเป็นผลให้เป็นเกียรติแก่ตนเอง และเป็นเกียรติแก่ส่วนรวมทุกอย่าง ขอให้ได้ประสบความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

(๓) นายไสว พัฒโน

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์

ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันพุธ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาร่วมในพิธีตรวจพลสวนสนามของทหารมหาดเล็กราชวัลลภและทหารรักษาพระองค์ อีกวาระหนึ่ง. ขอขอบใจในคำอำนวยการและคำปฏิญาณสัตย์สุจริต ที่ทุกคนกล่าวออกมาจากใจจริง ด้วยความเข้มแข็งเด็ดขาดสมศักดิ์ทหาร และขอสอนพรนั้น ๆ ด้วยใจจริงเช่นเดียวกัน.

ความจงรักภักดีต่อชาติบ้านเมือง คือความสำนึกตระหนักในคุณของแผ่นดินอันเป็นที่เกิดที่อาศัย ซึ่งทำให้บุคคลเกิดความภูมิใจในชาติกำเนิด และมุ่งมั่นที่จะธำรงรักษาประเทศชาติไว้ ให้เป็นอิสระมั่นคง. ความรู้สึกสำนึกเช่นนี้จึงควรจะมีฝังแน่นในจิตใจของทหารทุกคน เพราะทหารมีหน้าที่สำคัญที่จะต้องป้องกันประเทศ และธำรงเอกราชอธิปไตยพร้อมทั้งสถาบันสูงสุดของประเทศไว้ให้ถาวรไปพลู่.

ภารกิจของทหารดังกล่าวเป็นงานหนัก เหตุด้วยมีปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องต่อสู้และขบคิดแก้ไขมาก. ยิ่งกว่านั้น ยังมีข้าศึกศัตรูที่จะต้องปราบต้องข่มให้ราบคาบทั้งภายในและภายนอก ซึ่งได้แก่ข้าศึกศัตรูที่เข้ามาจากภายนอกประเทศอย่างหนึ่ง กับข้าศึกศัตรูที่บ่อนเบียนทำลายความมั่นคงอยู่ภายในบ้านเมือง รวมทั้งความชั่วร้ายและความหลงความเขลาต่าง ๆ ที่แฝงเร้นอยู่ในตัวเอง อีกอย่างหนึ่ง. เพราะฉะนั้นทหารทุกคนจึงจำเป็นต้องศึกษาหาวิชาการ ประสบการณ์ และฝึกหัดปฏิบัติตนปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด เพื่อให้มีความรอบรู้ มีสมรรถภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติบริหารงานและพิจารณาวินิจฉัยปัญหาทุกด้านได้โดยถูกต้อง เทียบตรง ทันเหตุการณ์. สำคัญที่สุด จะต้องอบรมและรักษาความคิดจิตใจของตนให้มั่นคงอยู่ในเหตุผล ในความสุจริตยุติธรรม และในความสามัคคีหนักแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียว. หากแต่ละคนและทุกคนระมัดระวังควบคุมความประพฤติปฏิบัติ ให้ดำเนินไปตามหลักเกณฑ์ทั้งนี้เป็นปกติสม่ำเสมอ ก็จะสามารถกระทำหน้าที่ของทหารได้อย่างสมบูรณ์ ไม่มีข้อตำหนิต่างพร้อย และได้ชื่อว่าเป็นทหารรักษาพระองค์แท้ ผู้ควรแก่การนิยมยึดถือเป็นแบบฉบับของทหารทั้งปวง.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลพิภพกับทั้งอำนาจแห่งความศักดิ์ โดยบริสุทธิ์ใจในชาติบ้านเมือง จงอภิบาลบำรุงทหารทุกคนให้ปลอดภัยจากข้าศึกศัตรูและอันตรายทั้งมวล ให้มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติและปัญญา สามารถที่จะปฏิบัติภารกิจน้อยใหญ่ในหน้าที่ ให้บรรลุผลเลิศทุกอย่าง และให้ประสบความสำเร็จในสิ่งพึงประสงค์ทุก ๆ ประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้า ฯ ถวายพระพรชัยมงคล

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๙

ขอขอบใจท่านทั้งหลายในพรที่ได้ให้มา โดยที่ท่านนายกรัฐมนตรี^(๒) ได้รับฉันทานุมัติของท่านทั้งหลายให้กล่าว คราวนี้จะไม่ทูลหม่อมเรื่องคำกล่าวของท่านนายก ฯ พูดถึงว่าพวกท่านทั้งหลายพร้อมด้วยภรรยา เพราะว่าก็ได้พูดไว้แล้วว่าบางคนก็ไม่มีภรรยา บางคนก็มีภรรยา บางคนภรรยาก็มาในฐานะของตัวเองอีกตำแหน่งหนึ่ง ก็จะนับไม่ถ้วน เพียงแต่ว่าท่านทั้งหลายได้มา และได้มานั่งข้างในนี้ข้างนอก ยืนด้วยเพื่อที่จะมาให้พรจำนวนคณะก็จำนวนมาก เมื่อแต่ก่อนนี้มีการกล่าวชื่อหรือนามของคณะแต่ละคณะ จนทำให้เสียเวลามากมายแต่วันนี้ก็ได้ทราบแล้วว่ามาถึง ๒๘๕ คณะ แต่มาระยะนี้ก็ไม่นานนามของคณะ เพราะว่าถ้าชานามของคณะก็จะใช้เวลานานจนไม่สามารถที่จะได้อยู่เพื่อที่จะคุยกันต่อไป

การที่ท่านทั้งหลายมาก็ด้วยจุดประสงค์ที่จะมาแสดงความยินดี อันนี้ก็ขอรับด้วยความยินดีด้วยกัน และมีความปลาบปล้ำ เพราะว่าท่านทั้งหลายก็มาโดยตั้งใจเองไม่ใช่บังคับให้มา การมานี้ในโอกาสนี้ก็ทำให้คิดอยู่บ้างว่าเป็นการเตือนว่าหนึ่งปีผ่านไปอีก เวลานั้นผ่านไปเรื่อย ๆ ทุกวัน ทุกชั่วโมง ทุกนาที ทุกวินาที ทุกเสี้ยววินาที ก็เป็นการผ่านไป แต่ไม่เห็น เป็นสิ่งที่มองเห็นยาก เพียงแต่ถ้ามีเหตุการณ์อะไรพิเศษก็จะเห็น เช่นครบรอบวันเกิดปีหนึ่ง ก็จะเห็นว่าผ่านล่วงไประยะเวลาที่เรียกว่าหนึ่งปี แล้วก็หนึ่งปีที่ผ่านมานั้นก็นับว่าเป็นเวลาที่ยาวนานก็ได้สั้นก็ได้ คนเราก็มียายุเกิดมาก็นับ เมื่อเด็ก ๆ เวลานั้นหนึ่งขวบก็รู้สึกว่าจะจำไม่ค่อยได้ แต่ว่าเมื่อหันขึ้นไปเป็น ๓ ขวบ ๔ ขวบก็เริ่มจำได้ ก็รู้สึกว่าเวลานั้นมันผ่านไปช้าเหลือเกินเมื่อไรจะโตเสียที เมื่ออายุมากขึ้นก็รู้สึกว่าเวลาก็เริ่มเรียกว่ามีค่า เพราะว่าเวลามันผ่านไป ๆ ทำอะไร ๆ ไม่ทัน เมื่ออายุมากขึ้นรู้สึกว่าปีหนึ่งก็ผ่านไปโดยนับว่าเร็ว คงเป็นเพราะว่ามึนงงหรือมีสิ่งที่น่าทำมากขึ้นทำให้เวลานั้นสั้น ฉะนั้นการที่จะมีมาตรวัดของเวลานี้ก็เป็นสิ่งที่ยาก เวลาเป็นสิ่งที่เราวัดด้วยความยาวที่เรียกว่ายาวนาน ที่จริงความยาวของเวลานี้ก็ดูยาก ไม่เหมือนความยาวของสิ่งของหรือความกว้างความสูงของสิ่งของ ทางนักวิทยาศาสตร์เขาถึงบอกว่ามีสัดส่วน ในโลกนี้ก็มีส่วน ๓ อย่างคือ ความยาว ความกว้าง ความสูง ก็นับได้ วัดได้ ดูได้ด้วยตา ส่วนเวลานั้นดูไม่ได้ด้วยตา ฉะนั้นก็เป็นสิ่งที่ยาก

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ที่จะเห็น แต่ก็เป็นส่วนที่ ๔ ของโลกนี้ ก็จะได้เห็นได้ ถ้าอยากดูต้องเปรียบเทียบกับความยาวในทางสัดส่วน เช่น อย่างดูแม่น้ำ เราดูแม่น้ำนั้นน้ำก็ไหล ดูเหมือนแม่น้ำก็อยู่ตลอดเวลาไม่ได้เปลี่ยนแปลง แต่แท้จริงถ้าไปคิดถึงส่วน อดูหรือก้อนน้ำ ก้อนน้ำนั้นนับเวลา ก็เปลี่ยนไปเรื่อย ถ้าดูอะไรที่เห็นได้ชัดกว่าก็คืออย่างมีผักตบชวาไหลมา เราก็ ดูว่าก้อนผักตบชวานี้ ตอนแรกอยู่ไกล ทีหลังก็มาใกล้ ทีหลังก็ผ่านไปไกลอีก อันนี้ใช้ผักตบชวาเป็นประโยชน์ เพราะว่าโดยมากก็เอะอะกันว่าผักตบชวาเป็นสิ่งที่ขวางความเจริญ และลำบากในการป้องกันน้ำท่วม แต่ว่าก็ใช้ ผักตบชวาเป็นประโยชน์ เป็นสิ่งที่เราจะมองเห็นได้ มองดูว่ามันไหลไปอย่างไรและในเวลาเดียวกันก็จะเห็นได้ว่า จะสามารถที่จะเห็นว่าเวลามันล่องไป ถ้าเปรียบเทียบกับแม่น้ำเราก็ดูว่าน้ำก้อนหนึ่งก็ไหลมาเรื่อย มีการไหลมา ตามลำห้วยลงมาในลำคลอง ลงมาในอ่างเก็บน้ำบ้าง น้ำตกบ้าง แล้วก็ไหลต่อ ๆ มาจนกระทั่งมาถึงแม่น้ำ อย่าง แม่น้ำเจ้าพระยา แล้วก็ไหลต่อไป เข้าไปในคลอง แล้วออกจากคลองก็เข้าล่องไปถึงทะเลก่อนน้ำนั้นก็จะมีชีวิต เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ทีแรกก็ในเมื่อดฝนหรือหมอกที่รวมตัวเข้ามาเป็นหยดน้ำ ก็ดูจะเป็นน้ำที่เรียกว่าใส จน กระทั่งลงมาถึงแม่น้ำเจ้าพระยา ลงมาก็น้ำขุ่นน้ำมีโคลนปนด้วย ผ่านโรงงานก็มาเจอสิ่งที่เป็นมลภาวะผสมเข้าไป ด้วย น้ำก้อนนั้นก็เดือดร้อน อืดอืด จนกระทั่งไหลไป แล้วก็บอกว่าถูกดำบ้าง ว่าเป็นน้ำเสีย น้ำเหม็นน้ำที่ใช่ ไม่ได้ ถูกดำไปเรื่อย จนกระทั่งผ่านเข้ามาในคลอง เวลานั้นก้อนอื่นเขาตันเข้ามาที่ท่วมไหลบ่าเข้าไปในที่ที่บ้านช่อง ของคน ก็ถูกดำน้ำเข้ามา มาท่วมซึ่งอยู่จนเหม็นจนเน่า ก็คือน้ำนั้นแหละถูกดำตลอดเวลา จนกระทั่งทาง เจ้าหน้าทีก็ใช้วิธีต่าง ๆ โดยที่ใช้สูบน้ำเป็นต้นสูบน้ำออกไป เเทลงไปในแม่น้ำอีก น้ำก้อนนั้นก็ไหลต่อไป ถ้าน้ำก้อนนั้น โชคดีก็อาจจะลงไปถึงทะเลได้ ก็ไปเจอน้ำทะเลผสมกับน้ำเค็มก็กลายเป็นน้ำทะเลไปแล้วก็ต่อไปก้อนน้ำนั้นก็ถูกดู ระเหยขึ้นไปในฟ้าไปเป็นก้อนเมฆใหม่ ก้อนเมฆบางบ้าง หนาบ้าง อ้วนบ้าง ผอมบ้าง แล้วก็ถูกเจ้าหน้าที่ฝนหลวง ดึงเอาลงมาให้เป็นฝนอีกต่อไปก็ไม่วายถูกดำ เพราะว่าเขาก็ว่าว่าฝนหลวงนี้ลงมาฝนเป็นพิษทำให้การเพาะปลูก เสียหายหรือถ้าหากว่าลงมาผิดที่ผิดเวลาทำให้พืชผลต่าง ๆ เสียเน่าไป ก็ถูกดำเหมือนกัน แล้วก็ต่อไปก็ไปตาม วัฏฏะตามเดิม ก็หมุนเวียนไปเรื่อย ตลอดทางนั้นก้อนน้ำนั้นก็ถูกดำตลอดทาง

คนเราก็เหมือนกัน เกิดมาก็เป็นเด็กไม่รู้เรื่อง จนกระทั่งโตขึ้น ๆ ก็รู้เรื่องมากขึ้น รู้ทั้งดีทั้งชั่ว คือรู้ดีรู้ชั่ว นั้นก็เป็นอย่างหนึ่ง ถ้าคนเราบอกว่าคนเราต้องรู้ดีรู้ชั่ว ก็หมายความว่ารู้อะไรดี รู้อะไรชั่ว แต่รู้ดีรู้ชั่วในที่นี้ก็

หมายความว่ารู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความดีก็ทำไป ก็เป็นสิ่งที่ดีสร้างสรรค์ บางทีก็รู้ชั่ว แต่ไม่ได้หมายความว่ารู้ว่าเป็นอะไร แต่รู้ความรู้อันจะทำชั่ว ทำได้ อย่างคนที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญที่จะไปขโมย ที่จะไปโกงเขา เขาก็รู้ชั่ว เขาก็ทำได้ แต่ว่าเขาก็ไม่ได้รู้ว่าเป็นความชั่ว ก็มีในทุกคนรู้ทำชั่วรู้ทำดีแต่สิ่งที่สำคัญก็คือเมื่อรู้ทำชั่วแล้วรู้ทำดีแล้ว ต้องรู้ว่าอะไรชั่วอะไรดี ถ้ารู้ว่าอะไรชั่วอะไรดี ก็ดีขึ้นดีกว่า เพราะคนเราจะทำอะไรหรือชั่วก็ตามความสามารถของตัว เช่นเดียวกับก้อนน้ำนั้นที่ลงมาถูกผสมด้วยสิ่งที่เป็นมลภาวะก็ถูกตำว่าเป็นน้ำเน่า คนเราเกิดมาก็มาอยู่ในสังคมซึ่งสอนทั้งดีทั้งชั่วก็ถูกตำเหมือนกันว่าเป็นคนเลว แต่ถ้าคนเรารู้ว่าอะไรเลวอะไรคือเลว อะไรคือดี ก็สามารถที่จะแยกแยะและพยายามที่จะขัดเกลาด้วยตัวเองหรือปฏิบัติตนในทางการให้ดีขึ้น

คำว่าดีคำว่าชั่วนี้ยากที่จะวิเคราะห์ศัพท์ว่าแปลว่าอะไร เพราะว่าความดีความชั่วนั้นรู้ยาก แต่เมื่อทราบจากความคิดทั่ว ๆ ไปว่าอันนี้ดีก็น่าจะทำดี ทราบว่าอะไรอันนี้ไม่ดีก็น่าจะพยายามปฏิบัติเว้น สำหรับก้อนน้ำนั้นลงมาถูกตำว่าเป็นเหตุทำให้น้ำท่วมบ้าง เป็นเหตุให้ทำให้น้ำเน่าบ้าง ก็ตัวเองก้อนน้ำนั้นจะทำไม่ได้ แต่ว่าคนก็ทำได้ที่จะแก้ไขคือน้ำเน่านั้นก็สามารถที่จะนำมาทำให้ความเสียนั้นออกไปโดยใช้วิธีการต่าง ๆ หรือน้ำที่ท่วมก็สามารถที่จะทำให้ไม่ท่วมไม่ให้เป็นพิษเป็นภัยก็ได้ น้ำนั้นก็กลายเป็นน้ำดีน้ำใช้ได้ ฉะนั้นคนเราสามารถในตัวเองที่จะทำได้ให้ชั่วและก็ได้โดยที่รู้ด้วย ทำได้ แต่ว่าเป็นสิ่งที่ยาก เพราะเราโดยส่วนมากก็เกิดมาแล้วก็ไหลเหมือนก้อนน้ำที่ไหลมา แล้วก็ลงทะเล หรือระเหยขึ้นไปเป็นก้อนเมฆ แล้วลงมาใหม่ หมุนเรื่อยแต่คนเรามีความคิด รู้ดี รู้ชอบ ถึงทำให้สามารถที่จะแก้ไขตัวเองได้บ้าง การแก้ไขตัวเองนั้นก็แก้ไขด้วยหลักต่าง ๆ ซึ่งมีตำหรับตำราที่สอนว่าควรจะทำอะไรดีอะไรไม่ดี ควรจะรู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี และเว้นจากความชั่วปฏิบัติความดี อันนี้มีตำราที่สอนอยู่เสมอ ก็เพียงแต่ว่าพยายามที่จะเอาใจใส่ในสิ่งเหล่านั้นบ้าง ถึงจะขึ้นมาเป็นคนที่ดีกว่าดี คนดีนั้นโดยมากก็เหยียดหยามกันว่าเป็นคนที่ศรี เป็นคนที่พูดมาก เป็นคนที่น่าเบื่อ แล้วไม่มีกินไม่รวย แต่ความจริงคนที่ทำดีเป็นส่วนใหญ่จะรวย จะรวยในหลายทาง และคนที่ทำชั่วก็ย่อมจะจมลงไป ไม่ดี ไม่ดีที่รู้ว่าไม่ดี คือไม่สบายและทุกข์ยากมาก ในที่สุด ฉะนั้นการที่ใครต่อใครที่หวังดีสั่งสอนว่าจงทำดีเว้นจากความชั่วนั้น ก็เพราะว่าอยากให้ทุกคนมีความเจริญรุ่งเรือง

เมื่อตอนต้นนี้ก็พูดถึงส่วนต่าง ๆ ส่วนยาว ส่วนกว้าง ส่วนสูง และส่วนของเวลานั้นนะ ๔ อย่างนี้เราต้องคิดอยู่เสมอ ถ้าอยากทำให้ดีต้องดู ๔ ส่วนนี้และก็นำมาพิจารณาอย่างที่มาในวันนี้ ที่ไม่ได้บอก เอ้อ...ที่บอกว่าจะไม่พูดทฤษฎีมัน แต่ก็ขอยกขึ้นมาคิดหนึ่งว่า บางทีเวลามาในงานอย่างวันนี้ ก็มีการทะเลาะกันหรือการไม่พอใจว่าใครจะมานั่งข้างในศาลาตุลาศาลัย ใครจะต้องยืนหรือนั่งอยู่รอบนอก ภายใน และก็ใครที่จะต้องยืนหรือหรือนั่งในรอบด้านนอกของศาลาตุลาศาลัยนี่ก็อยากจะเข้ามาให้มากที่สุด ความจริงก็เคยพูดแล้วว่าคนที่เข้ามาในนี้ มาอยู่ข้างในนี้เดือดร้อนกว่าคนที่อยู่ข้างนอก เพราะว่าคนที่อยู่ข้างนอกถ้าอยากจะลุกขึ้นก็ลุกขึ้นได้ เมื่อยก็ลุกขึ้นได้ ส่วนข้างในนี้บังคับ บังคับให้มันอยู่ เบียดเสียดกันอยู่พอสมควร อันนี้ก็เป็นที่น่าคิดเหมือนกัน แต่ว่าถ้าพิจารณาดูว่าทุกวัตถุทุกสิ่งรวมทั้งตัวร่างกายของคน ไม่สามารถที่จะอยู่ในที่เดียวกันไม่อย่างนั้นก็ยังเดือดร้อนกันใหญ่ จะทำให้เกิดทะเลาะเบาะแว้งอย่างรุนแรงยิ่งขึ้น ก็คิดว่าเข้ามานี่เพื่อให้งานนี้สำเร็จเรียบร้อยดี ไม่ใช่ที่จะมาก่อความเดือดร้อน มาก่อการวิวาทกัน ก็จะต้องเข้าใจถึงสัดส่วนทั้ง ๔ นี้ให้ดี ถ้าหากว่าสมมติว่าใครอยากนั่งแท่งหนึ่ง อีกคนก็อยากนั่งตรงนั้น ในสัดส่วนที่เห็นได้เป็นไปไม่ได้ที่จะให้หนึ่งได้ แต่ถ้าในสัดส่วนที่ ๔ คือเวลาก็ผลัดกันนั่งได้ ผลัดกันนั่งเก้าอี้หรือที่ตรงนั้น ๆ ได้ โดยที่คนหนึ่งตอนแรก ๕ นาทีแรกให้นั่งตรงนั้นแล้วก็ลุกขึ้นไปอีกคนก็มานั่งต่อได้ ก็ที่เดียวกันนั่นเอง ในสัดส่วนที่ ๓ ทั้ง ๓ นั้นก็เหมือนกัน แต่ในสัดส่วนที่ ๔ ต่างกัน

วันนี้ก็ขกนิยายเรื่องสัดส่วนทั้ง ๓ บวกกับสัดส่วนเวลานั้น ก็เพราะว่ามานึกถึงเวลาที่ผ่านไป มาตัดเดือนว่าอายุเพิ่มไปอีก ๑ ปี แต่เดี๋ยววันนี้ยังไม่เข้าปีที่ ๖๐ ยังคงเป็นปีที่ ๕๙ อยู่ตามที่ถือกัน ถ้าหากว่าท่านทั้งหลายมาวันพรุ่งนี้ก็เริ่มแล้ว ก็เป็นปีที่ ๖๐ แล้ว อันนี้ก็ ๕๙ ยังหนุ่ม ๖๐ แก่ เขาก็ถือกันอย่างนั้น ที่จริงมันต่างกันไม่เท่าไร จะนั่นการที่คนเรามีอายุเพิ่มขึ้นไป ไม่มีใครมาเตือน ไม่มีใครมาทัก มันก็ไม่แก่ มันไม่แล่น เวลามันไม่แล่น เรายังเด็กก็ยังคงเด็กอยู่นั้น อายุ ๖๐ ก็ยังเด็ก แต่ใครมาเตือนบอกอายุ ๖๐ แก่แล้ว ก็แก่ นี้อยู่ที่การคิดหรือการเรียกว่าบรู้งแต่ง ถ้าเราบรู้งแต่งในทางที่ว่าเราแก่ ๖๐ มันก็แก่ก็เปลี่ยน ความจริงร่างกายมันก็ไปตามเดิมของเขา ต้องเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ต้องมีอาหาร มีการทำงาน ทำอะไรต่าง ๆ แต่ว่าถ้าไม่ดูก็ไม่ทราบว่าจะแก่ลงเรียกว่าแก่ลงหรือแก่ขึ้นก็ไม่ทราบ อันนี้ก็ถ้าหากว่าเรามาพิจารณาดูอย่างนี้ ลงท้ายอายุ ๖๐ ก็ไม่แก่ เพราะว่ามันก็เวลาเดียวกันอยู่นั้น ๖๑ ก็ไม่แก่ ๖๕ ก็ไม่แก่ ๗๐ ก็ไม่แก่ ถึง ๗๐ ก็ยังไม่ถึงครบรอบอะไร เขาก็ไม่ทักทายอะไร

ต่าง ๆ แต่ถึง ๗๒ ก็คงทักกันว่าหลายรอบแล้ว ก็อย่างสมเด็จพระศรีนครินทร์ท่านเคยบอกว่านี่แม่แก่แล้วนะ แก่แล้วตอนนั้นท่าน ๗ รอบ ๗ รอบมาถึงเดี๋ยวนี้ท่านเกิน ๗ รอบ แต่ท่านก็บอกว่าก็แก่ ก็เหมือนกันเท่ากัน คือ ๗ รอบนั้น ๘๔ เดี่ยวนี้ท่าน ๘๖ ก็ดูท่านไม่แก่กว่า ๘๔ แต่ถึง ๘๔ ก็รู้สึกว่าคุณแก่ก็เพราะว่าเป็นถึงรอบ แล้ว คนก็บังคับท่านว่า ๗ รอบแล้ว ๗ รอบก็รู้สึกว่าแก่แล้วท่านก็บอกว่าคนเขาบอกว่าให้ต่ออายุราชการให้ถึง ๘๔ ท่านก็บอกว่ารู้ไหมลูก ๘๔ นี่มันแก่แล้วนะ ก็เลยบอกว่าสัก ๗๒ ก็พอฟังได้ ท่านว่าอย่างนั้น

ก็เลยทำให้คิดอยู่ว่าเวลาผ่านไปเราต้องรู้ แต่ว่าไม่ต้องปรุงแต่งว่ามันเป็นสิ่งที่ร้ายอะไร คนเราก็มีเวลา บางคนอายุน้อยก็แก่แล้ว บางคนยังไม่เท่าไรก็แก่ ทำอะไรไม่ได้ แต่บางคนอายุมากก็เรียกว่าไม่แก่ เพราะว่าทำอะไร ๆ ได้ดี คล่องแคล่วกระฉับกระเฉงแต่ทั้งนี้ต้องไม่ประมาท อายุมันดำเนินไปเรื่อย ไม่ใช่ทุกปี หรือทุกรอบปี ทุกรอบ ๑๒ ปี ทุกวันทุกเวลา ก็เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย เช่นเดียวกับก้อนน้ำนั้นที่ไหล ในระหว่างที่พุดนี้น้ำก็ไหลไปเรื่อย ไนแม่น้ำเจ้าพระยาไม่ใช่ก้อนน้ำเดียวกันที่อยู่ตอนที่เริ่มพุด ที่อยู่ใต้สะพานพระพุทธยอดฟ้าก็ไหลไปไหนต่อไหนแล้ว เราในระหว่างที่พุดนี้เราก็แก่ไปเยอะแล้ว อันนี้ก็เป็นเรื่องที่จะต้องไม่ประมาท เพราะว่าเราก็เปลี่ยนแปลงไป ก้อนน้ำนี้อีกหน่อยก็ถึงทะเลแล้ว แต่ว่าน้ำที่ผ่านใต้สะพานพุดนั้นก็มิหน้ำที่ที่จะผ่านตลอด ต้องให้มันลอด ถ้าหากว่าน้ำนั้นไม่ผ่านใต้สะพานพระพุทธยอดฟ้า เพราะวาก้อนน้ำที่ผ่านเดี๋ยวนี้ผ่านไปแล้วไม่มีก้อนน้ำมาแทน แม่น้ำเจ้าพระยาก็แห้ง อาจจะมีใจกันว่าไม่ต้องมีปัญหาเรื่องที่ว่าจะป้องกันน้ำท่วม หรือจะทำให้แม่น้ำเจ้าพระยาแยกออกไปเป็นสองสาย อันนี้เราก็หมดปัญหาไป แต่ถ้าหากว่าน้ำไม่ไหลใต้สะพานพระพุทธยอดฟ้าด้วยประการใด ๆ ก็จะมีผลเสียหายอย่างยิ่ง ก็คงลองไปคิดได้แล้วก็ทำไม่ได้ ก็เป็นอย่างนั้น แต่หากว่าเป็นไป กรุงเทพมหานครนี้ต้องอพยพแล้ว เช่นเดียวกับสวรรคโลก แต่ก่อนนี่ก็เป็นเมืองใหญ่รุ่งเรือง แต่ว่าแม่น้ำได้เปลี่ยน แล้วแม่น้ำที่ผ่านแห้งไป ก็ต้องเสียหาย แม่น้ำเจ้าพระยาไหล เราก็ต้องให้ไหลตลอดต่อไป น้ำที่ไปแล้วก็ต้องทดแทน มีน้ำมาทดแทน ในชีวิต คนก็เช่นเดียวกัน คนคนหนึ่งทำหน้าที่อะไรที่สำคัญก็ทำไป เวลาถึงปลดเกษียณแล้วก็ต้องมีคนที่ขึ้นมาทำแทน แล้วก็ไม่ได้หมายความว่ามาทำแทนโดยที่เปลี่ยนแปลงในทางที่จะเปลี่ยนทุกอย่าง แต่ทำงานต่อไปต้องทำทดแทนกัน ต้องต่อเนื่องกันตลอดเวลา ฉะนั้นที่ทางราชการมีกฎเกณฑ์ที่จะให้ผู้ที่มีอายุมากขึ้นไปได้ปลดเกษียณบ้าง ได้ย้ายไปตำแหน่งอื่นบ้าง และมีตำแหน่งมีผู้ที่เข้ามาสวมตำแหน่ง ก็ไม่ได้

หมายความว่า เป็นสิ่งที่เลวร้าย ตรงข้ามเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะว่าคนเราถ้าหากว่าจะทำหน้าที่อยู่อย่างเดียวยุติไปก็ไม่สามารถจะทำ วันหนึ่งก็ต้องแก่ตายจริง ๆ ฉะนั้นก็ต้องมีการทดแทนกันให้ต่อเนื่อง ให้มีการต่อเนื่องของงานการที่เหมาะสมเช่นเดียวกับน้ำที่ต่อเนื่องกัน เพื่อให้แม่น้ำเจ้าพระยาไหลเป็นชีวิตของประเทศ ถ้าหากว่าทำเช่นนั้นด้วยความรู้ ด้วยความสามารถที่จะรู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร ส่วนรวมของเราก็จะอยู่ได้ต่อไป อาจจะเกือบจะไม่นับกาลเวลาได้ ไม่เหมือนกับเมืองอย่างสวรรค์โลกที่จะต้องกลายเป็นเมืองร้าง เมืองอย่างประเทศไทยนี้ก็ทดแทนกันต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาหลายร้อยปี แล้วก็เผ่าไทยก็เรียกว่าเป็นเวลาหลายพันปี ทดแทนกันมาเรื่อย มีความเปลี่ยนแปลงบ้าง แต่ว่าจิตใจหรือความเป็นไทยก็ยังคงอยู่ตลอด และควรจะอยู่ต่อไปตลอด เพียงแต่จะต้องไม่รู้ว่าต้องไม่ทำลาย ทำให้เสียหาย แม้จะนึกว่าทำดีแล้วก็อาจจะเสียหายได้ จึงต้องคิดอะไรรอบคอบ

วันนี้พูดออกจะเคร่งเครียดพอสมควร เพราะว่าที่พูดทั้งหลายนี้ก็ต้องต่อเนื่องจากที่เป็นจุดประสงค์ของงานนี้ ที่มาและคำอำนวยพรก็ทำให้คิด ทั้งสิ่งที่สมควรที่จะพูดก็ออกมาอย่างนี้ ก็ไม่อยากจะพูดมากกว่านี้ เพราะว่าถ้าพูดมากกว่านี้เดี๋ยวท่านจะจำไม่ได้ ท่านทั้งหลายจำไม่ได้แล้วก็ไม่มีประโยชน์ ถ้าจำไม่ได้ก็กลายเป็นการพูดน้ำท่วมทุ่งหรือน้ำท่วมกรุง ก็เป็นสิ่งที่ไม่ชอบกัน ก็ขอขบใจอีกทีที่ท่านทั้งหลายได้มา ถ้าหากว่ามีสิ่งใดที่ดีที่ได้พูดไป ก็ขอให้ท่านได้ไปพิจารณาให้เป็นประโยชน์ สิ่งใดที่ไม่เป็นประโยชน์ อันนี้ก็ลืมเสียดีกว่า สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ก็เอาไปพิจารณาไม่ต้องลืม เพราะว่าคนเราฟังอะไร ๆ ดูอะไร ๆ มากมันก็รกหัว ก็ขอให้ได้นำสิ่งที่เหมาะสมที่ดีไปพิจารณา

ก็ขอขบใจที่ท่านทั้งหลายได้มาให้พร และเรียกว่าตามเคย ขอสนองพรตามที่ท่านมีปณิธานหรือมีความตั้งใจที่จะให้พรให้เป็นผล ก็ขอให้ เป็นผลต่อท่านทุกคน เพราะว่าพรนี้ให้พรไม่มี ใครที่เสีย ทุกคนได้ คือถ้าให้พรก็หมายความว่าตั้งจิตให้ดี ให้เผื่อแผ่ก็ขอให้การตั้งจิตดีเผื่อแผ่นี้สะท้อนกลับไปเป็นความดีความดีเผื่อแผ่ในตัวของแต่ละท่านจะมีฐานะอย่างไร จะมีหน้าที่งานการอย่างไร ก็ขอให้ได้ประสบความสำเร็จ ความเรียบร้อย ความสุขใจ สุขกายทั่วทุกคน.

พระราชดำรัส

ในการเสด็จออกมหาสมาคม

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๖๙

วันศุกร์ ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๙

ข้าพเจ้ามีความปิติชื่นชมอย่างยิ่ง ที่ท่านทั้งหลายพร้อมกันมาอวยพรวันเกิดด้วยไมตรีจิต. ขอขอบใจในคำอำนวยการอันเปี่ยมด้วยความปรารถนาดี และขอทุกท่านจงได้รับพรและไมตรีของข้าพเจ้า เช่นเดียวกัน.

ผู้มีความจงรักและยึดมั่นในชาติบ้านเมือง ย่อมทราบตระหนกอยู่ทั่วกันว่า แต่ไหนแต่ไรมา คนไทยเรา ร่วมกันสร้างความเจริญมั่นคงทุก ๆ อย่างขึ้นมาด้วยน้ำพักน้ำแรง. เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะเวลานี้หรือเวลาไหน เราก็ คงจะต้องช่วยตัวเองต่อไปด้วยกำลังเรี่ยวกำลังทรัพย์ของเรา. ทุกวันนี้ประเทศไทยยังมีทรัพยากรพร้อมมูล ทั้ง ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคล ซึ่งเราสามารถนำมาใช้เสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์และเสถียรภาพอันถาวรของบ้านเมืองได้เป็นอย่างดี. ข้อสำคัญเราจะต้องรู้จักใช้ทรัพยากรทั้งนั้นอย่างฉลาด คือไม่นำมาทุ่มเทใช้ให้สิ้นเปลืองไปโดยไร้ประโยชน์ หรือได้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หากแต่ระมัดระวังใช้ด้วยความประหยัดรอบคอบ ประกอบ ด้วยความคิดพิจารณาตามหลักวิชา เหตุผล และความถูกต้องเหมาะสม โดยมุ่งถึงประโยชน์แท้จริงที่จะเกิดแก่ประเทศชาติ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันยืนยาว. ข้าพเจ้าจึงใคร่จะขอให้ท่านทั้งหลาย ผู้อยู่ในตำแหน่งหน้าที่สำคัญทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน พร้อมทั้งประชาชนชาวไทยทุกคน ตั้งความคิดจิตใจให้แน่วแน่และหนักแน่น ที่จะปฏิบัติบำเพ็ญกรณียกิจของตน ๆ ให้เต็มกำลัง ด้วยสติความรู้ตัว ด้วยปัญญาความรู้คิด และด้วยความไม่ประมาทต่อสถานการณ์ทั้งปวง เพื่อจักได้สามารถนำพาประเทศชาติให้ก้าวหน้าไปอย่างมั่นคงและบรรลุถึงความวัฒนาผาสุกโดยสวัสดิ์.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงอภิบาลบำรุงท่านให้มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์ และให้มีความสุขความรุ่งเรืองก้าวหน้า พร้อมทั้งความสำเร็จในสิ่งพึงปรารถนาจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร

แก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยศิลปากร

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากรในวันนี้. ขอขอบใจมหาวิทยาลัยที่มอบปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขามานุษยวิทยา แก่ข้าพเจ้า และขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

บัดนี้บัณฑิตทั้งหลายต่างมีวิทยฐานะเทียบพร้อม ที่จะออกไปปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ตามศักดิ์และสิทธิ์ของแต่ละคน. การปฏิบัติงานทั้งปวงนั้น กล่าวโดยหลักการย่อมอาศัยปัจจัยพื้นฐานประกอบกันสองอย่าง อย่างหนึ่งได้แก่ความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติ อีกอย่างหนึ่งได้แก่ระเบียบแบบแผนและวิธีการปฏิบัติที่กำหนดไว้สำหรับงานนั้น ๆ. เมื่อใดปัจจัยสองส่วนนี้ประกอบพร้อมกันเข้า เมื่อนั้นงานจะดำเนินไปได้. แต่เมื่อพิจารณาให้ลึกลงไป จะเห็นว่างานที่อาศัยปัจจัยหลักเพียงสองข้อเท่านั้น ยังไม่อาจอำนวยผลที่สมบูรณ์ได้เต็มที่ เพราะตัวผู้ปฏิบัติ ซึ่งมีความรู้ความสามารถพร้อมแล้วนั้นบางทีก็ยังขาดกำลังและคุณภาพทางด้านจิตใจอยู่ เช่น ใจยังไม่พร้อมจะทำงานหรือไม่ศรัทธา ไม่เข้าใจซึ่งถึงประโยชน์ของงานที่จะทำ เป็นต้น จึงทำให้งานบกพร่องเสียหายไปด้วยประการต่าง ๆ. สรุปได้ว่า ไม่ว่าจะการปฏิบัติงานประเภทใด สาขาใด ใหญ่หรือเล็กจำเป็นจะต้องอาศัยปัจจัยสำคัญอีกส่วนหนึ่ง ได้แก่กำลังและคุณภาพด้านจิตใจของผู้ปฏิบัติ เป็นเครื่องประกอบส่งเสริม. ท่านทั้งหลายจะต้องทำการงานต่อไปอีกมากมายตลอดชีวิต จะต้องมีความรู้และพิจารณาความคิดจิตใจตนเอง ด้วยความฉลาดรู้เท่าทัน ให้เห็นแจ้งว่าตัวท่านเองจะต้องเร่งรัดฝึกหัดและอบรมบำรุงความคิดจิตใจ ให้มีกำลังและคุณภาพพร้อมสำหรับงานอยู่เสมอ จึงจะสามารถทำงานได้ดีและราบรื่น จนบรรลุความสำเร็จที่ตนเองพอใจ และผู้อื่นจะยอมรับได้อย่างแท้จริง.

ขออวยพรให้บัณฑิตที่รับปริญญาในวันนี้ ประสบความสุข ความสมหวัง ความเจริญรุ่งเรือง ทั้งในครอบครัวชีวิตและในกิจการงาน ทั้งขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๙

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น อีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจ ที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี โดยได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากทุก ๆ ฝ่ายอย่างพร้อมเพรียง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

บัณฑิตทุกคน เมื่อสำเร็จจากมหาวิทยาลัย ควรจะมีความพร้อมอยู่พอสมควรในการที่จะออกไปประกอบการงานในหน้าที่ต่าง ๆ ตามหลักวิชาของตน เพราะมหาวิทยาลัยได้ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการที่ดีให้ไปแล้วส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ. แต่นอกเหนือจากนั้น ยังมีวิชาความรู้และสิ่งอื่น ๆ อีกมากมาย ที่แต่ละคนจำเป็นต้องชวนชวยศึกษาและอบรมต่อไปให้เกิดมีขึ้นในตนเอง เพื่อประกอบเกื้อกูลให้มีความสามารถเต็มทีสำหรับใช้ปฏิบัติบริหารงาน ให้ประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าอย่างแท้จริง. ดังนั้นจึงถือว่า แม้ทุกคนจะออกไปประกอบอาชีพการงานแล้ว ก็ยังมีหน้าที่ที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมอีก เพราะวิทยาการในโลกมีมากมาย ทั้งยังเปลี่ยนแปลงพัฒนาต่อเนื่องกันไม่ขาดสาย. ที่สำคัญที่สุด ก็คือวิทยาการทั้งหลายนั้นมีส่วนที่สัมพันธ์และประกอบส่งเสริมกันทั่วทุกสาขา. ผู้มีวิชาอย่างหนึ่ง จำเป็นต้องทราบถึงวิชาอย่างอื่นด้วย. จึงขอให้ท่านทั้งหลายทราบตระหนักในข้อนี้ แล้วพยายามตั้งใจใช้เวลาและโอกาสที่มีอยู่ สร้างเสริมเพิ่มพูนความรู้ทั้งด้านลึกและด้านกว้าง คือทั้งวิชาเฉพาะสาขา และวิชาทั่วไป ให้ได้ประโยชน์สูงสุด ไม่ปล่อยให้ล่องลอยไปอย่างไร้ค่า. และการถือปฏิบัติให้ได้เครื่องครัดครบถ้วนดังนี้ จักช่วยให้ท่านประสบความสำเร็จในการทำงาน เป็นบุคคลที่มีคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่และทุกคนที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังความคิดเพียบพร้อมสมบูรณ์ เพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่การงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้มีความสุข ความเจริญมั่นคงในชีวิตพร้อมทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๙

การมาแจกปริญญาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกครั้ง ก็ได้พบกับนักศึกษาปัจจุบันจำนวนมากพอสมควร ทุกครั้ง และได้พูดบางเรื่องให้ทราบให้ฟัง ที่บอกว่าขอให้โอวาทแก่ผู้ที่อยู่ ณ ที่นี้เท่านั้นเอง ก็นับว่าเป็นส่วนหนึ่ง เพราะวามหาวิทยาลัยก็มีนักศึกษาประมาณ ๕,๐๐๐ ที่มาอยู่ต่อหน้าที่นี่ก็ประมาณ ๕๐๐ ก็เป็น ๑ ใน ๑๐ ก็หมายความว่าไม่ทราบว่าจะให้พูดกับ ๑ ใน ๑๐ ของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยทั้งหมด ซึ่งก็ถือว่ายังไม่ถึงจำนวนที่จะถือว่าเป็นเสียงข้างมากของมหาวิทยาลัย แต่ว่าถ้าหากว่าจะให้พูดกับนักศึกษาทุกคนของมหาวิทยาลัยก็จะพูดอย่างหนึ่ง ถ้าจะพูดเฉพาะกับผู้ที่อยู่ตรงหน้าก็จะพูดอีกอย่างหนึ่ง

การที่ได้รายงานว่าเป็นปีนี้ได้มีกิจกรรมต่าง ๆ ก็นับว่าถือว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจทำให้นึกถึงว่าการที่เป็นนักศึกษามีหน้าที่เรียนหนังสือ และมีหน้าที่ขัดเกลาตัวเอง ทาความรู้นอกหลักสูตรหลายอย่าง ก็จะมาพูดถึงนักศึกษาตัวอย่างที่ได้เรียนสำเร็จจากมหาวิทยาลัยนี้ แล้วก็ได้ออกไปทำงานการ ก็ถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดี ก็นายสายัณห์ ได้แสดงตัวว่าเป็นผู้ที่มีไหวพริบและมีความรู้ดี ในคราวที่เกิดอุบัติเหตุเครื่องบินเกือบจะตก ก็มีผลสำคัญที่ทำให้เครื่องบินไม่ต้องประสบความเสียหายมากกว่านี้ และผู้โดยสารคงจะต้องเสียชีวิตไปจำนวนมาก ก็นับว่าเป็นผู้ที่ได้ช่วยให้สถานการณ์ที่ร้ายแรงกลับกลายเป็นสถานการณ์ที่ปลอดภัยได้พอสมควร การนี้จะต้องลองวิเคราะห์ดูว่าทำไมเป็นเหตุการณ์ที่เรียกว่าน่าสนใจ ในการที่นายสายัณห์มีส่วนที่ทำให้เหตุการณ์นั้นคลี่คลายไปได้ ก็คือ นายสายัณห์ ได้เรียนที่โรงเรียนและก็เรียนในมหาวิทยาลัย ได้ความรู้ไป เวลาออกไป ไปทำงานทำการก็ได้พัฒนาตัวเองโดยตลอด คือเรียนเพิ่มเติม ก็เช่นเดียวกับที่ได้ให้โอวาทเมื่อตะกั้กับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาได้เป็นบัณฑิตไปว่าจะต้องศึกษาต่อไป ก็ได้ศึกษาต่อไป ได้ฝึกหัดตัวเองต่อไป จนกระทั่งมีความสามารถที่จะทำหน้าที่เป็นนักบิน นักบินของเครื่องบินใหญ่ รับผิดชอบชีวิตของผู้โดยสารจำนวนมาก ก็หมายความว่าทำตามโอวาทที่ว่าต้องศึกษาต่อไป แล้วข้อสำคัญในการศึกษาและฝึกตนเองต่อไปนั้นก็ได้ศึกษาในวิชาการในงานที่เป็นหน้าที่หรือเป็นอาชีพโดยตรง แต่ว่าถ้าหากว่าได้ฝึกเฉพาะงานในอาชีพหรือหน้าที่โดยตรงเท่านั้นก็ไม่พอ ที่สามารถเผชิญสถานการณ์ได้ก็เพราะว่าได้ฝึกตัวเองให้มีไหวพริบ ไม่ให้ท้อเสียและใจเย็น คนเราก็ต้องมีความใจเย็นก็ต้องพิจารณาโดยดองแท้ทุกครั้งเผชิญเหตุการณ์ แล้วก็การนำมาพิจารณาโดยดองแท้ไม่ได้หมายความว่าต้องใช้

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

เวลานาน แต่ในช่วงเวลานั้นก็ต้องรู้จักการพิจารณาและปฏิบัติ อย่างการขับเครื่องบิน นายสายันท์เองก็ทราบดีว่าทุกเสี้ยววินาทีที่มีความหมายมีความสำคัญในเมื่อมีความวิกฤต ถ้าหากว่าหวัหวัเสียวก็ไม่มีเห็นอะไร หวัหวัเสียวก็ไม่สามารถที่จะแก้สถานการณ์ได้

ฉะนั้น คุณสมบัตินี้จะต้องเรียกว่าเป็นคุณสมบัติที่ดีเด่นนี้จะต้องฝึกมา เพื่อจะฝึกให้ไม่ให้สิ่งใดที่เกิดขึ้นมาทำให้เราเซว ไม่ใช่เฉพาะการขับเครื่องบิน แต่ทุกสิ่งทุกอย่างทุกโอกาส ถ้าเราเผชิญอุปสรรคใด ๆ หรือเราไปเจออะไรก็ตาม ในด้านกายก็หมายความว่า เช่น ขับรถยนต์ หรือเดินไปที่ไหนจะมีอันตรายเกิดขึ้น เราก็ต้องรู้ตัว ไม่ใช่อย่างนั้นเท่านั้นเอง แต่ในทางอื่นก็เช่นเดียวกัน คือสมมุติว่าไปที่ไหนมีคนมาพูดด้วยเราก็ต้องรู้ตัว เราก็ต้องพร้อมเสมอ หมายความว่าพร้อมที่จะรับคำพูดที่เขาว่า แล้วก็มาพิจารณาเพื่อที่จะเข้าใจเขา แล้วก็จะได้ตอบเขาได้ หรือแนะนำเขาได้ ในเมื่อมีความจำเป็นอันนี้หมายความว่าต้องพิจารณาทุกครั้งทุกกรณี แต่การพิจารณานั้น คำว่าพิจารณาโดยมากก็นึกว่าต้องใช้เวลานานเป็นวัน ๆ แต่ว่าที่จริงเป็นเสี้ยววินาทีเท่านั้นเอง เวลาเราเห็นอะไรมันเข้าไปถึงจิตใจของเรา เราเห็นทันที ถ้าเราฝึกหัดดีแล้วเห็นทันที เข้าใจทันที เข้าถึงใจนะ เข้าใจแปลว่า เข้าถึงใจทันที และเข้าอย่างดี ไม่ใช่เข้าไปแล้วก็ไปงุ่นงายในใจ คือถ้าดูดูไปก็เหมือนสิ่งที่เข้าไปในท้อง ถ้าเราเปิดประตูแล้ววิ่งเข้าไปในท้อง เข้าไปในท้องแล้วก็เรวแล้วไม่หยุดวิ่ง แล้วไปชนฝาบ้านอีกก็ทำให้เสียหาย หรือมีโต๊ะมีเก้าอี้อยู่ในห้องเราเดินไปชนเก้าอี้เพราะว่าเราไม่ระมัดระวัง เราเข้าไปในท้องแล้วเราก็ต้องดูว่าตรงไหนมีเก้าอี้มีโต๊ะ ตรงไหนมีตู้ ตรงไหนมีทางเดิน แล้วก็ควรจะหยุดที่ไหนไม่ให้ชนฝา เช่นเดียวกัน เวลาเราดูอะไร สิ่งนั้นที่เรียกว่าอารมณ์ ความคิดนั้นเข้าไปในใจของเรา ถ้าเราไม่ระวัง ความคิดอันนั้นมันก็เข้าไปปะปะในใจเรา แล้วลงท้ายเราไม่เข้าใจ หมายความว่าของนั้นมันเข้าไปในใจแล้วแต่เราไม่เข้าใจ ต้องฝึกว่าเห็นอะไรได้ยินอะไร เราก็เข้าใจแล้วก็เสร็จแล้วเราก็สามารถที่จะปฏิบัติตามที่สมควรที่จะทำ ในกรณีของนายสายันท์เห็นว่า เครื่องมีความไม่เรียบร้อยแน่นอน ก็ปฏิบัติร่วมกับนักบินที่ ๑ แก้ไขสถานการณ์ในพริบตา นั้น ถ้าถามก็คงใช้ว่า ไม่ใช่ต้องมาคิดเกาหัวเป็นเวลาหลายนาที หรือหลายชั่วโมง ในเสี้ยววินาทีนั้นจะต้องทำในสิ่งที่ถูกต้อง จึงทำให้ปลอดภัยได้

ฉะนั้น ผู้ที่เป็นตัวอย่างมายืนต่อหน้าท่านทั้งหลาย ก็ถือว่าต้องดูว่าเป็นบุคคลตัวอย่างจริง ๆ และให้พิจารณาให้ลึกซึ้งว่าตัวอย่างเพราะเหตุใดตามที่อธิบายมานี้ ถึงว่าทุกคนเดี๋ยวนี้กำลังศึกษาอยู่ ก็ทำตามที่มีหลักสูตร

แล้วก็ตามที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำออกไปช่วยพัฒนาช่วยเหลือคนอื่น แล้วก็มิกิจกรรมในด้านกีฬาเพื่อสุขภาพ ก็ที่ตะก็บอกว่ายังงั้นนะ บอกว่ากีฬาเพื่อสุขภาพ และกีฬาเพื่อแข่งขัน แล้วก็เพื่อพลาแนมัย ไม่ทราบว่าจะทำไมพูด ๓ อย่างนี้ แต่ว่าความจริงก็พานั้นเขาว่าเป็นยารวิเศษ แต่ที่ระวังเหมือนกันกีฬาเนี่ย ก็พามันแพ้แต่ว่าคนไม่แพ้ก็เป็นได้เหมือนกัน ก็ต้องระวัง แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมต่าง ๆ ก็มีเพื่อความรู้อีก เพื่อฝึกฝนให้มีความสามารถ ให้มีน้ำใจ และให้มีความสามัคคี ทั้งหมดนี้ก็เป็นประโยชน์ทั้งนั้น ฉะนั้นมีที่จะกำชับก็มียู่ที่ว่า ให้พยายามศึกษาให้ดีในหลักสูตร ปฏิบัติให้ดีในเรื่องที่เป็นหลักสูตรและนอกหลักสูตร หาความรู้ฝึกฝนทั้งความสามารถในทางวิชาการ และความสามารถในทางจิตใจให้ดี จะได้ออกไปเป็นผู้ที่มีประโยชน์ ทุกคนก็อาจจะจะเป็นนักศึกษา นักเรียนเก่าของมหาวิทยาลัยนี่ที่เป็นผู้ดีเด่น ทุกคนก็ดีเด่นได้ ถ้าพยายามทำให้ดีก็จะมีความสำเร็จได้

อหนึ่ง วันนี่ก่อนมาสมเด็จพระราชินีบอกว่าเคยมาเยี่ยมมหาวิทยาลัยขอนแก่นนี่หลายครั้ง คราวนี้ก็อยากมาเหมือนกัน ก็ไม่ได้มาเพราะว่าไม่ค่อยสบาย ก็ขอฝากความระลึกถึงทุกคน ทั้งนักศึกษาทั้งอาจารย์เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย แล้วก็ขอขอบใจที่มีบางคนได้ส่งพรให้มีสุขภาพดี ก็ไม่ทราบว่าจะใคร อยู่ที่นี่หรือไม่ว่า แต่การให้พรไปนั้นนะก็เป็นกำลังใจที่ดีสำหรับผู้ที่ป่วยที่ไม่สบาย ก็เลยขอฝากความระลึกถึงและขอบใจนักศึกษาทั้งหลาย และก็ขอให้ทุกคนได้เรียนดี ๆ เป็นประโยชน์ ทั้งหมดนี้ก็ขอให้ทุกคนมีความสำเร็จในการศึกษาทั้งระยะสั้น หมายความว่าใกล้ ๆ นี้จะมีการสอบใด ๆ ก็ขอให้สอบดี ๆ แล้วก็ระยะยาวให้ได้สำเร็จการศึกษา ก็เหมือนกับบัณฑิตที่ได้รับปริญญาเมื่อตะก็ ให้สามารถที่จะได้ออกไปเป็นกำลังของส่วนรวม แล้วก็เคยพูดเสมอว่า พรนี้มีค่าได้ก็ต่อเมื่อแต่ละคนปฏิบัติให้ได้พร คือว่าพรนี้ก็ให้ไปฟรี ๆ แต่ว่าถ้าใครได้รับโดยที่ไม่ได้บากบั่นเพียรพยายาม ก็รับแล้วก็สลายหายไป ถ้าให้พรไปแล้วก็มีความขยันหมั่นเพียร ความระมัดระวังดี ๆ ความตั้งใจดี ๆ ปฏิบัติที่ดีที่ชอบ พรนั้นก็จะได้ผลดี ขอให้กำลังใจที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่คือการเรียนและฝึกหัดตัวให้เป็นผลสำเร็จ.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ในโอกาสขึ้นปีใหม่

พุทธศักราช ๒๕๓๐

วันพุธ ที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๙

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระที่จะขึ้นปีใหม่ เป็นเวลาที่เราระลึกถึงกันด้วยความเบิกบานใจพร้อมกับส่งความปรารถนาดี และไมตรีจิตไปอวยพรแก่กันและกัน ให้สำเร็จประสงค์ในความปรารถนาทุก ๆ สิ่ง. สิ่งปรารถนาของแต่ละคน คงจะไม่แตกต่างกันนัก คือคงจะปรารถนาความสุขกายสบายใจ ความสมบูรณ์ด้วยพละทานมัย ด้วยทรัพย์ ด้วยเกียรติ ด้วยฐานะความเป็นอยู่ที่มีมั่นคง ตลอดจนความสงบร่มเย็น.

ว่าด้วยความสงบร่มเย็น อาจพูดได้ว่ามีเป็นสองส่วน คือความสงบภายนอกกับความสงบภายใน. ภายนอก ได้แก่สภาวะแวดล้อมหรือสภาวะความเป็นอยู่ที่เป็นปกติ ปลอดภัยจากสิ่งรบกวนที่ทำให้เกิดภัย อันตราย หรือเกิดความกระวนกระวายเดือดร้อนต่าง ๆ เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ หรือความขัดแย้งวุ่นวาย ความมุ่งร้ายทำลายกัน. ภายใน ได้แก่จิตใจที่สะอาดแจ่มใส อิ่มเอิบสบาย ไม่มีกังวล ไม่มีความขุ่นเคืองขัดข้องใจ.

ความสงบภายในหรือจิตใจที่ปลอดภัยจากสิ่งรบกวนนี้สำคัญมาก ควรจะทำให้มีขึ้น เพราะผู้ที่มีจิตใจสงบ จะใช้ความคิดพิจารณาของตนได้อย่างกว้างขวาง และถูกต้องดีขึ้น. ความคิดที่ประกอบด้วยความสงบนี้มี ศักยภาพสูง อาจนำไปใช้คิดอ่านสร้างสรรค์สิ่งที่จะอำนวยความสุข ความเจริญก้าวหน้า ตลอดจนชื่อเสียง เกียรติคุณอันเป็นสิ่งที่แต่ละคนปรารถนา ให้สัมฤทธิ์ผลได้.

ในปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายพยายามทำความคิดความเห็นให้กระจ่างแจ่มใส ทำความเข้าใจอันดีในกันและกันให้เกิดขึ้น แล้วนำความคิดความเข้าใจที่ดีนั้นมาประสมประสานกันให้สอดคล้องเข้ารูป เข้ารอย เพื่อนำไปปฏิบัติและพัฒนากิจการงานของตนของส่วนรวม ให้ดำเนินก้าวหน้าไปโดยราบรื่นและมั่นคง บรรลุถึงจุดประสงค์ตามที่ปรารถนาปรารถนา.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงปกปักรักษาชาติไทยชาวไทยให้แคล้วคลาดจากทุกข์ จากโทษ จากภัยอันตราย และเหตุชั่วร้ายทุกสถาน บันดาลให้แต่ละคนมีกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา และกำลังสามัคคีอันกล้าแข็งพร้อมมูล ที่จะประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่ ให้เกื้อกูลส่งเสริมกัน เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ตนประโยชน์ชาติ ทั้งสามารถธำรงรักษาอิสรภาพ อธิปไตย และความเจริญร่มเย็น ของบ้านเมือง ให้สถิตเสถียรอยู่ตลอดไปชั่วกาลนาน.

ขอทุกท่านจงประสบแต่ความสุข สิริสวัสดิ์ พิชิตนวมงคล และสรรพลีงอันพึงประสงค์พร้อมทุกประการทั่ว
หน้ากัน.

พระบรมราโชวาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการและผู้ได้รับพระราชทานทุนมูลนิธิอานันทมหิดล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๗ มกราคม ๒๕๓๐

นี่สำหรับหมอบที่จะไป รุ่นพี่ ๆ ก็กลับมาแล้ว รุ่นน้องก็ตามไป แต่ว่าข้อสำคัญ ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นนักเรียนทุนของมูลนิธินี้ก็ถือว่าเป็นผู้มีความสามารถ แล้วมูลนิธิก็เห็นสมควรสนับสนุนให้ได้รับความรู้ชั้นสูง จุดประสงค์ของการส่งไป คือเมื่อมีผู้มีความสามารถ มีความเฉลียวฉลาดครบถ้วน รวมทั้งมีความคิดที่ตรง ก็สมควรที่จะสนับสนุนเพื่อให้มีความรู้ที่สูงขึ้น แล้วก็มีความหวังว่าต่อไปเมื่อเรียนได้ดีแล้วก็สามารถจะกลับมาทำหน้าที่ ทั้งสอน ทั้งปฏิบัติ ทั้งค้นคว้า นี่เป็นโดยตรง เป็นจุดประสงค์ แต่จุดประสงค์ที่กว้าง ก็คือเราเลือกคนที่มีความรู้ และมีความคิดที่ดี ความคิดที่ดีก็หมายความว่าความคิดที่ตรง ความคิดที่อยากที่จะสร้างสรรค์ นี่เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง แล้วก็รู้วิชาของตนและต้องรู้วิชาใกล้เคียงด้วย

มูลนิธิอานันทมหิดลนี้ก็ตั้งขึ้นมาด้วยการส่งแพทย์ไปเป็นคนแรก ก็เป็นแพทย์แล้วก็คนที่สองก็เป็นแพทย์ พอดีปีนั้นมีสองคนที่เข้าเกณฑ์ของทุน ตอนนั้นยังไม่ตั้งมูลนิธิ ก็มีนายแพทย์จรัส สุวรรณเวลา และนายแพทย์ประเวศ วะสี สองคน ปีแรกเราส่งไปคนเดียว ปีที่สองโดยที่ยังไม่มีก็เลยส่งไปคนเดียว ตอนหลังจากนั้นมีคนเดียว ปีต่อไปนั้นไม่มีก็เลยส่งกลับคืนกองทุน ตอนนั้นก็ท่านก็คงจำได้ว่ามูลนิธิยังไม่ได้ตั้ง เป็นทุนที่ใช้จ่ายจากที่มีกองทุนการกุศล แล้วก็ยกให้เป็นทุนเรียกว่าทุนอานันทมหิดล ฉะนั้น เมื่อตั้งมูลนิธิด้วยจุดประสงค์ที่จะส่งนักเรียนแพทย์ที่มีความสามารถ จากมูลนิธิที่มีกองทุนสองหมื่นบาท แล้วก็มีการเรียนทุน ๒ คน ก็หมายความว่าเมื่อเริ่มแรกก็แร้นแค้นพอสมควร แต่ว่ารับรองว่าต่อไปก็จะหาเงิน แล้วเงินก็ไหลมาจริง ๆ ก็มีแพทย์ต่อไป แล้วต่อไปก็ได้ตั้งเป็นทุนสำหรับนักวิทยาศาสตร์ แล้วก็ก็มีหลายคณะ ก็มีทางด้านเกษตร ทางด้านเกษตรสหกรณ์ แล้วต่อไปก็เป็นวิศวกรรม แล้วก็ธรรมชาติศาสตร์ ก็ขยายขึ้นไปตามกำลังเงินแล้วก็ต้องทำงานมาหลายปีกว่าจะสร้างคณะเหล่านี้ขึ้น ก็จากจำนวน ๒ ท่านนั้น เดียวนี้ก็เป็นการถึงหนึ่งร้อย เลขเก้าสิบเก้าก็หมายความว่าเกือบร้อยแล้ว นับว่าเป็นคนที่มีคุณสมบัติ มีความสามารถทั้งนั้น ข้อสำคัญที่ได้ตั้งมูลนิธินี้แล้วก็ส่งกลับมาเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ คือผู้ที่ได้รับทุนนี้ก็ถือว่าเป็นคนที่มีสมองยอดเยี่ยมในเมืองไทย สมองยอดเยี่ยมนี้ก็หมายถึงความเฉลียวฉลาดสามารถเรียน เมื่อเรียนแล้วก็มีความสามารถดีด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งมีสมองยอดเยี่ยมในทางที่มีจิตใจที่ตั้งงาม จิตใจที่สร้างสรรค์ ความเมตตา แล้วก็ก็เป็นประโยชน์ส่วนรวม ด้านการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ให้ได้สามารรถที่จะสร้างวิชาการให้สูงขึ้น และอันหนึ่งซึ่งสำคัญมาก สร้างวิชาการนี้ด้วยความดีมีเหตุผลแล้วก็มี ความที่จะทำให้สังคมของประเทศนี้น่าอยู่ มีความเห็นอกเห็นใจกัน มีหลักของศีลธรรม ฉะนั้นนักเรียนทุนที่ไป เรียนต้องรู้มากทั้งในด้านวิชาเฉพาะ ต้องเรียนต้องรู้ทั้งวิชาใกล้เคียง คืออย่างศัลยแพทย์ วิชาแพทย์อื่น ๆ ก็ต้องรู้ เหมือนกัน และมีใช่เท่านั้นต้องรู้วิชาอื่น ๆ อีก เพราะวิชาการแพทย์ก็ต้องอาศัยวิทยาศาสตร์เป็นพื้น ก็ต้องรู้ เหมือนกัน แล้วก็นอกจากวิทยาศาสตร์ ต้องรู้สังคมว่าคนอยู่กันอย่างไร เพราะว่าไม่ใช่ว่า ถ้าหากว่าเราอยู่คนเดียว ตั้งใจที่จะทำในวิชาของตัวเอง ทำคนเดียวได้อย่างไร ต้องมีคนที่มีความรู้ในด้านวิชาอื่น ๆ ด้วย ก็เคยพูดถึง คุณเหมือนหมอสวัสดิ์ ๕ เคยพูดถึงว่าถ้าเราสร้างโรงพยาบาลที่ทรูทราใหญ่โตมีเครื่องมือเต็ม แต่ไม่ได้สนับสนุน ทางเกษตรเป็นต้น เราจะมีคนไข้เต็มโรงพยาบาล แต่ก็จะเป็นคนไข้ที่เป็นโรคขาดอาหาร จะเต็ม คนไข้จะแย่ หรือถ้าไม่สนับสนุนแม้แต่ในทางอาวุธ ทางกองทัพ โรงพยาบาลนั้นสร้างโก๋ทรูแล้วอยู่ไม่กี่วัน ผู้อื่นมารุกรานแล้ว ก็ถูกทำลายพัง อันนี้ถึงว่าต้องมีความรู้รอบตัว แล้วก็รู้จักที่จะประสานความรู้นี้กับผู้ร่วมงานในวิชาของตัวเองหรือ วิชาใกล้เคียงและทางด้านสังคมให้มาก ประเทศไทยก็จะเอาตัวรอดได้

ทุกคนที่ไปเรียนก็ได้รับทราบนโยบายนี้ แล้วก็เมื่อเรียนแล้วก็รู้สึกว่าจะเป็นคนที่ครบถ้วนไม่ขาดตก บกพร่อง เพื่อการนี้คนที่ได้รับทุนก็ต้องถือหลัก การรับทุนนั้นนะก็ต้องถือว่าเรียกว่าเป็นบุญของตัวเอง เป็นเกียรติ ของตัว แต่ก็เป็นการรับผิดชอบของตัวเองที่จะต้องกระทำ แต่ในด้านมูลนิธิก็ถือว่าไม่ใช่เป็นนักเรียนทุน ไม่ค่อยชอบ ชอบจะใช้คำ “ เป็นผู้ร่วมงานของมูลนิธิ ” จะทำให้มูลนิธินี้มีความสำเร็จได้ คือรวบรวมคนที่มีความรู้สูง ไม่ใช่ รวบรวมมาสำหรับเป็นพรรคการเมือง รวบรวมมาสำหรับเป็นผู้ที่รักวิชา ผู้ที่รักส่วนรวม ผู้ที่รักมนุษย์ ผู้ที่รัก ความเจริญ คนที่ได้รับเลือกเป็นนักเรียนทุนนี้ซึ่งเป็นผู้ร่วมงาน แล้วก็ท่านผู้ใหญ่ที่เป็นกรรมการหรือเป็น ครูบาอาจารย์ เดี่ยวนี้ก็เป็นผู้ใหญ่ที่จะช่วยและนอกจากนั้นเรียกว่าเป็นผู้ร่วมชาติด้วย ร่วมชีวิต ร่วมงาน ตั้งแต่ เป็นนักเรียนท่านที่กลับมาแล้วท่านก็เป็นพี่เพราะว่าเรียนจบ แต่ว่าจบไม่ได้หมายความว่าจะไม่เรียนอีก ต้องเรียน ต่อไป แต่ก็เป็นผู้ร่วมงาน อย่างคุณหมอมานิตย์นี้ก็ไปเรียนทุนไปเรียนกลับมา แล้วเดี๋ยวนี้ก็มาร่วมเป็น กรรมการของมูลนิธิเหมือนกัน หมอประเวศคนนี้ก็มาร่วมกัน ร่วมงานกัน เท่ากับสร้างสังคมหรือผู้ที่มีความรู้สูง ที่จะมาร่วมกันสร้างสังคมให้ดียิ่งขึ้น คือว่าเวลาไปเรียน ไปเรียนที่ต่างประเทศนี่เป็นสิ่งยาก ตอนแรกพวกท่านที่

ไปก็คงหนักใจเหมือนกัน เพราะว่าความเป็นอยู่ต่างกัน ตอนแรกก็ต้องงง แม้แต่ว่าจะถือว่าเราฉลาด เราเก่ง เรามีความรู้ดี ไปถึงมันก็ต้องงง แต่ไม่ได้เป็นของที่เสียเปรียบอะไร มันต้องงง เปลี่ยนที่ แต่ก็เชื่อว่าด้วยความเฉลียวฉลาด ด้วยความคิดที่รอบคอบก็สามารถที่จะเอาความรู้ได้ ก็ไม่เดือดร้อนอะไรเท่าไร ถ้าเมื่อเดือดร้อนอะไรก็ปรึกษา ปรึกษาผู้ที่เป็นกรรมการเป็นครูบาอาจารย์ก็ได้ ปรึกษาผู้ที่เป็นรุ่นพี่ก็ได้ ปรึกษากับคนที่อยู่ต่างประเทศที่กำลังเรียนอยู่ ก็ปรึกษาหารือกันได้ถ้ามีปัญหา สำหรับอย่างนี้ทางมูลนิธิก็ทำชื่อเสียงมาด้วยดี เพราะว่านักเรียนไทยส่วนมากส่วนใหญ่ก็ทำให้ครูบาอาจารย์เขานับถือ ถึงทำให้ผู้ที่ไปนี่ไปเลือกที่ดีได้ เพราะว่าเขารัก เขารักเป็นลูกศิษย์ ก็เชื่อว่าทุกคนได้รับความรู้จากครูบาอาจารย์อย่างเต็มที่ เพราะว่าเขาเข้าใจว่าเราฟังเขา

อีกข้อหนึ่งไม่ใช่เรื่องของมูลนิธิ เป็นเรื่องของคนไทย มีครูบาอาจารย์ที่มาจากเมืองไทยมาแล้วให้ฟังว่า ลูกศิษย์ที่เป็นคนไทยเขารักมาก เขาบอกว่ามารยาทดี และเป็นคนที่ดี แปลกมาก มันก็แปลก เพราะว่านักเรียนที่ไปต่างประเทศในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันของเขามีหลายชาติ ชาติต่าง ๆ มีหลายชาติเรียนแล้วไม่กลับ ไม่กลับบ้าน ไม่มีความรับผิดชอบในตัวเอง จะเอาแต่ได้เท่าเดียว เขาเห็นว่าคนไทยส่วนใหญ่ไปแล้วก็ไปเรียนได้กลับมาทำงานพัฒนาประเทศ อันนี้เขานับถือ เมื่อมีความนับถือก็มีความรักมีความเอ็นดูให้ความรู้โดยจริง อันนี้เป็นข้อสำคัญคือเรื่องลูกศิษย์กับครูมีความสำคัญอย่างยิ่ง เราต้องฉลาด ครูเขารู้มากกว่าเรา เพราะว่าเขาได้เรียนมามากและก็ได้ประสบมามากได้ปฏิบัติมามากเขาจึงเป็นอาจารย์ เขาเห็นมากกว่าเราเขาจึงสอนได้ ถ้าเขาไม่มีความรู้เขาจะสอนได้อย่างไร เขาก็สอน ถ้าเขาอยากสอนก็เป็นภาคความรู้ นั่น แต่ถ้าเขาไม่อยากสอน เขาก็ไม่ได้รับเงินเดือน รับเงินค่าจ้าง ให้สอนก็สอนไป พูดไป บอกว่าเหตุนี้เป็นอย่างนั้น ๆ แต่มันไม่ได้เต็มที่ ฉะนั้นนักเรียนต้องฉลาดที่จะทำให้ครูและอาจารย์เขามีความรู้สึกว่าอยากเป็นครู อยากจะสอน เหมือนสมัยโบราณของเรา ลูกศิษย์ก็ต้องไหว้ครู ครูก็เอ็นดูลูกศิษย์ใช้คำว่าลูกศิษย์หมายความว่า เป็นคนที่เอ็นดูจริง ๆ เขาจึงให้ความสำคัญ ฉะนั้นเราก็ต้องถ้าใช้คำภาษาฝรั่งก็ต้อง “ คอนดิชั่น ” อาจารย์ต้องสร้างให้อาจารย์เขาเป็นคนที่อยากที่จะสอน จะเรียกว่า ประจบประแจงก็ไม่ใช่ว่า คล้าย ๆ ประจบประแจง แต่ว่านักเรียนที่ฉลาดต้องสร้างความเป็นครูแล้วเราก็มีความเป็นลูกศิษย์ เขาให้หมด ก็เชื่อว่าทุกคนได้รับความรู้จากอาจารย์อย่างดีที่สุด ด้วยเหตุผลสองอย่าง ก็เพราะว่าชื่อเสียงของมูลนิธิ ข้อสองเพราะว่าตัวเองได้สร้างความเป็นครูให้ครูบาอาจารย์ เขาก็ให้เยอะ อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญในการ

ไปเรียนวิชาการ ถ้าครูเขาดี แต่เขาไม่มีกระจิตกระใจที่จะสอนเขาก็เหนียวเหมือนกันที่จะสอน ก็ทราบกันดี นี่ก็เป็นอาจารย์ทั้งนั้น มันเหนียวที่จะสอน

อีกปัญหาหนึ่ง ในด้านที่จะต้องศึกษาต่อ ไปต่างประเทศมันไม่เหมือนกัน อาหารการกินก็ดี ความเป็นอยู่ของเขาก็ดี ของเขาก็มีของดีเราจึงไป แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเมืองไทยไม่มีของดี ของเขาอาจจะดีกว่าเรา เลวกว่าเรา แต่อยู่ในเมืองเขาเราต้องรู้ภาษาเขา รู้ความเป็นอยู่ อย่างประเทศร่อนเราจะไม่เสียเวลา หรือเสียเวลาอะไรก็ชอบกล เพราะว่ามันร้อน แต่ไปเมืองนอกอากาศหนาวอากาศเย็น เราบอกเราเป็นคนไทยเราใส่เสื้อบาง ๆ อย่างนี้ก็พอแล้วก็ได้ เราก็ต้องทำเหมือนเขา เราก็ต้องใส่เสื้อที่หนาหน่อยจะได้อุ่น ไม่ใช่เขาดีกว่าเราหรือเขาเลวกว่าเรา แต่ต้องให้เข้ากันได้ ถ้าไปไหนไปพูดกับฝรั่งไปพูดภาษาไทยเขาก็งงทันที เพราะว่าเขาไม่เข้าใจ เราก็ต้องพูดภาษาฝรั่ง ไม่ใช่ว่าเราทื่อฝรั่ง เราก็ต้องพูดภาษาฝรั่งได้ ไปต่างประเทศเคยไป อย่างไปออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ตอนที่ยังไปสปีคเราแกล้งทำ เราแกล้งพูดภาษาไทย คนที่อยู่ที่นี่ตั้งพันคนได้ เอาแล้วนั่งสบาย แล้วก็นอน เสร็จแล้วก็หลับตา ก็หมายความว่าติดต่อไม่ได้ เมื่อพูดไป ๒-๓ คำ เสร็จแล้วก็พูดภาษาฝรั่งว่า ที่พูดไปเมื่อตะกี้ก็ภาษาไทย ที่พูดภาษาไทยเพราะว่าให้รู้ว่าเป็นคนมาจากเมืองไทยก็ต้องพูดภาษาไทย พูดเมื่อตะกี้ก็แปลว่าอย่างไร ตอนนี่เขาก็ตื่น เขาก็ฟัง ก็หมายความว่าเมื่อไปเมืองเขาพูดภาษาไทยเขาไม่รู้เรื่องเขาก็ปิดสวิทช์ แต่ว่าถ้าพูดให้รู้เรื่องก็ต้องเปิดสวิทช์ เขาก็ฟัง ถ้าเราพูดดีเขาก็ปรบมือ ถ้าเราพูดไม่ดีเขาก็ตำหนิ แต่ว่าเชื่อว่าอย่าง ที่นักเรียนที่ไปเรียนก็ฉลาดพอที่จะพูด อันนี้หมายความว่าไปประเทศไหนเราก็ต้องทำตาม เขามีประเพณีอะไร ๆ ก็ต้องดูเขา ต้องรู้ให้หมด ทำไมเขาเป็นอย่างนั้น ทำอย่างนั้น เขามีประเพณีของเขา เขามีประวัติศาสตร์ของเขา คนไทยเราก็มีประวัติศาสตร์ของเรา เรามาอย่างไร เป็นอย่างไร เราก็ไม่เหมือนเขา รูปร่างหน้าตาเราก็ไม่เหมือนเขา เมื่อคืนนี้ดูหนังเรื่องเด็กคนหนึ่ง เขาเป็นฝรั่ง แต่ว่าแม่เขาเป็นแขกโพกผ้าโพกหัว มาอยู่ในเมืองที่เป็นฝรั่งทั้งนั้น ถูกเหยียด ถูกอะไร เพราะหน้าตาไม่เหมือนเขา นั่นมันก็ตัวอย่างจาก นวนิยาย เราไปหน้าตาเราไม่เหมือนกัน เขาอาจจะดูถูก แต่ก่อนนี้ไม่เคยรู้จักคนไทย เขาก็ต้องบอก “เจ๊ก” เขาบอก แต่เขาถูก ดูถูกหมายถึงว่าเขาเหยียดหยาม เราเป็นนักเรียนอาจจะเป็นผู้สร้างสัมพันธไมตรี สร้างความหวัง ความนิยม ความสนใจต่าง ๆ นักเรียนอาจจะเป็นประโยชน์ในด้านการพูด ส่วนหนึ่ง เดียวนี้คนไทยที่ไปอยู่ในต่างประเทศ อย่างประเทศอเมริกา

หรืออังกฤษจำนวนเยอะ แต่เราเป็นคนดีเป็นคนยอดเยี่ยมในจำพวกนั้น เราก็จะต้องมีหน้าที่ไปเป็นผู้แทนของประเทศ และโดยเฉพาะผู้แทนของผู้ที่เรียนในกลุ่มที่เรียกว่านักศึกษา และโดยเฉพาะในด้านการแพทย์ ซึ่งเมืองไทยนี้การแพทย์ก้าวหน้ามากมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ก็นับว่าได้มาตรฐาน เรียกว่าได้มาตรฐานในโลก แล้วก็ในการแพทย์ ทั้งนายแพทย์ประจำเขต และนายแพทย์จรัส เป็นแพทย์ที่ระดับโลกทีเดียว ไปต่างประเทศไหนเขาก็รู้จัก ก็หมายความว่าเดี๋ยวนี้เข้ารู้จักเมืองไทยคนไทยง่ายขึ้น แต่ก็ต้องรักษามาตรฐาน ถ้ารักษามาตรฐานได้ก็จะเป็นประโยชน์ นี่เป็นข้อสำคัญว่าที่พูดนี้มีหน้าที่ที่มอบไว้ คือในการที่จะไปเรียน ข้อสำคัญเพื่อการนี้ นอกจากความขยันหมั่นเพียร ตั้งใจ อันนี้ก็เครียดแล้ว ยังมีอีก ถ้าฟังไม่ไหวก็ต้องไปเรียน ต้องไปเรียนให้ได้ดี เดียวเครียดใหญ่ ตั้งใจเกินไปก็ยิ่งเครียด คนเราเครียดเกินไปมักจะไม่ได้ ร่างกายก็จะทรุดโทรม จิตใจก็ทรุดโทรมเหมือนกัน ต้องมีเหตุผล เวลาเรียนก็เรียน ถึงเวลาพักผ่อนหย่อนใจก็หย่อนใจไปดูหนังไปดูละคร ก็เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หมายความว่าต้องให้ครบส่วน ร่างกายต้องแข็งแรง อาหารการกินอะไรต่าง ๆ ต้องระวัง ต้องดูแลร่างกาย และจิตใจให้แข็งแรงเพื่อที่จะได้มากที่สุดตามจุดประสงค์ที่วางไว้ คือได้ความรู้ ได้เป็นผู้ที่มีความรู้รอบตัว และเป็นผู้ที่แสดงว่าคนไทยก็ทำให้เกิดความสัมพันธ์ไมตรีที่ดี อันนี้ก็หน้าที่เยอะแยะ ดังนั้นอันนี้ก็ระวัง คือต้องระวังให้มาก ก็เป็นสิ่งที่ทุกคนและแต่ละคนได้ทำมาแล้ว คือผู้ที่กลับมาเป็นครูบาอาจารย์ เป็นผู้ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละและอดทน มีความรู้รอบทั้งในด้านลึก และในสาขาวิชาด้านอื่น เรื่องอื่น ที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาแพทย์เลย อื่น ๆ เอาทั้งหมด เพราะว่าเดี๋ยวนี้มูลนิธิอานันทมหิดลก็มีชมรม ผู้ที่ไปเรียนมาตั้งเป็นชมรมและก็ได้ทำประโยชน์ คือในทางปฏิบัติภารกิจมีบทความ บทความที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่ว ๆ ไป ทั้งในด้านการแพทย์ และในด้านวิชาการชั้นสูง นี่ก็เป็นการสร้างวิชาการและความรู้รอบตัว อย่างนายแพทย์จรัสก็เป็นคนแรก นายแพทย์จรัส เดี่ยวนี้ก็เป็นที่ใหญ่เป็นโตในด้านการปกครอง การบริหารชั้นสูง และนอกจากนั้นก็ปฏิบัติแล้วก็ได้ไปชอกแซกตามหมู่บ้านต่าง ๆ ก็ได้ทำประโยชน์มาก ฉะนั้นผู้ที่กลับมา ก็เชื่อว่าจะทำประโยชน์ได้เต็มที่ แล้วผู้ที่ไปเรียนไปเอาความรู้ แม้แต่ระหว่างเรียนก็ต้องศึกษาไปด้วย นี่เป็นเรื่องที่อยากจะให้เข้าใจ

อีกข้อหนึ่งที่อยากจะให้เข้าใจ ท่านกรรมการจะได้เข้าใจด้วย คือว่าทำไมเลือกคนที่เรียนจบปริญญาตรีแล้วยังไม่ทันฝึก ไม่ได้เป็นผู้ที่ทำงานมาเป็นเวลา ๑๐ ปี แล้วก็ส่งไปเรียนต่อ เลือกคนที่จบปริญญาตรีเพราะอายุ

ยังน้อยแต่มีความสามารถ เพราะเมื่อเรียนจบปริญญาตรีแล้ว ก็ทราบแล้ว มีแววแล้ว อย่างคนที่ไปมา ก็อายุเวลาไปเรียน กลับมาก็อยู่อายุราว ๆ ถึง ๓๐ ตั้งแต่อายุ ๓๐ ขึ้นไปถึงเกษียณก็ได้ทำงานไปอย่างน้อยได้ ๓๐ ปี แต่ถ้าไปเลือกคนที่มีความเชี่ยวชาญ เก่ง คนนี้น่านับถืออย่างยิ่ง ควรจะสนับสนุน เขากว่าจะสร้างตัวขึ้นมาก็อายุ ๔๐ ไปเรียนอีก ๕ ปี ๔๕ ปี กลับมาทำงานได้ ๑๕ ปี ก็เรียกว่าที่ทำงานในชั้นสูงก็เวลาไม่พอที่จะแสดงความสามารถ ถึงได้เลือกผู้จบปริญญาตรีแล้วก็มีความสามารถ แล้วก็เห็นแล้วว่าเป็นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่แล้วอายุยังไม่มาก ที่หลังก็ทำงานได้ยอดเยี่ยม ไม่ใช่ว่าอายุ ๖๐ แล้วก็หมดนะ ท่านทั้งหลายก็มีอายุมากก็ยังเข้มแข็ง แต่ว่าหมายถึงว่าตามของทางราชการ ๖๐ ปีก็เกษียณ ระหว่าง ๓๐-๖๐ ปีนี้ทำได้ยอดเยี่ยม อันนี้ถึงอธิบายให้ท่านกรรมการต่าง ๆ ได้ทราบว่าเพราะอะไรทำไมเลือก ซึ่งอาจจะเป็นการเสี่ยง ทำไมเลือกผู้ที่ยังไม่ได้พิสูจน์ตัวว่าคนนี้เขาเก่งจริง หรือว่าเขาดีจริง ก็มีบางคนไปแล้วก็ไปเลยแต่ส่วนน้อย คือไปแล้วไปจริง ไปเลย เราไม่ว่าอะไร เพราะเขาได้ประโยชน์ของเขา แล้วเขาก็อาจจะมียุทธผลส่วนตัวของเขา มีเหมือนกันเรียนแล้วกลับมาทำงาน ขอไม่ทำงาน บางคนกลับมาไม่รับราชการ อย่างแพทย์ไปทำงานอยู่โรงพยาบาลเอกชน ไม่เห็นเป็นไรไปโรงพยาบาลเอกชนก็ทำงานเหมือนกัน ทำงานโรงพยาบาลเอกชนก็ทำงานเพื่อส่วนรวม แม้แต่บางคนเขาทนไม่ได้เหมือนกัน ถ้ามาทำงานเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย มันก็ลำบาก ไปโรงพยาบาลเอกชนสะดวกกว่า

แต่ข้อหนึ่งต้องเข้าใจ กลับมาอยากจะค้นคว้าอะไร เมืองไทยนี่เราอยู่ในขั้นพัฒนา เมื่ออยู่ในขั้นพัฒนา เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ มันก็ยังไม่ครบ ไม่เหมือนต่างประเทศท้องแลบอะไร ๆ ของเขาดี แต่ต้องทน ถึงยังต้องพูดถึง กลับมาอย่างหมอประเวศ มีสถาบัน ตั้งสถาบันคือสร้างตึก เขาก็ได้สร้างตั้งแต่ไม่มีอะไรเลยขึ้นมา แล้วคนที่ทำงานต่อไป เขาเหยียบเป็นขั้นบันได แล้วก็อย่างหมอประเวศก็ไม่ถือเลย เพราะว่าก็ต้องเป็นผู้บุกเบิก ผู้บุกเบิกก็ต้องให้ยกให้เขา เดี๋ยวนี้การแพทย์เมืองไทยก้าวหน้าขึ้นเยอะ สมัยใหม่เครื่องมืออาจจะยังขาดแคลน แต่มานึกดูว่าถ้าเราไปทำงานอยู่ที่ที่เขาเครื่องมือเยี่ยม ขึ้นหนึ่ง เราเป็นเยี่ยมซึ่งบางคนก็ได้ขึ้นสูง แต่ว่าเมืองไทยแม้แต่ขึ้น...^(๑) หรือทำงานไม่สูง เราเป็นผู้บุกเบิกการแพทย์เมืองไทยที่ทำมาโรงพยาบาลศิริราชจะ ๑๐๐ ปีแล้ว คนที่ทำงานนี้ครั้งเมื่อ ๑๐๐ ปี ลำบากยากเย็นแค่ไหน ไม่มีอะไรที่ตั้งขึ้นมาหรือแม้แต่หมอ อย่างหมอสวัสดิ์คนที่ปฏิบัติ

(๑) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

ครั้งก่อนนั้นมันก็ยังไม่มียอะไร ต้องสร้างขึ้นทุกอย่าง แพทย์ใหม่นี้เรียกว่ามีเครื่องมือ เครื่องใช้ อะไรต่าง ๆ ครบถ้วน แต่ก่อนนี้ไม่มี แต่เดี๋ยวนี้มี ครั้งก่อนท่านผู้ใหญ่ไม่รังเกียจเลย ท่านผู้ใหญ่เห็นว่าผู้ที่เรียนแพทย์ในปัจจุบันนี้มีเครื่องมือมีอะไรดีขึ้นแล้วก็ก้าวหน้าเรียกว่าความรู้สูงกว่า จะเรียกว่าเป็นเหมือนอภิชาตบุตรก็ได้ พ่อแม่ที่มีอภิชาตบุตร ปลื้ม ปลาบปลื้มมาก มีความรู้มากกว่า แต่นี้เป็นของธรรมดาเป็นความก้าวหน้า แต่บางคนก้าวหน้าขึ้นไปแล้วก็เหยียบหัว เหยียบหัวอย่างนั้นไม่ดี แต่เหยียบขึ้นตอนขึ้นไปแล้วอยู่สูงก็ต้องไม่เคยดูถูก พ่อแม่ครูบาอาจารย์ เมืองไทยนี่ยังถือเป็นพิเศษ สำคัญว่าผู้ที่เป็นครูบาอาจารย์เดี๋ยวนี้จะไปสู้ลูกศิษย์ที่ได้ฝึกได้โอกาสก็ได้ในวิชาการ เดี่ยวนี้เหมือนว่าพินสมัยไป แต่ไม่น้อยใจ ปลื้มใจ ปลื้มใจเพราะว่ามีส่วนยกท่านผู้รู้ เพราะถ้าเราไม่ได้ยกขึ้นท่านผู้รู้ก็จะลำบาก อันนี้ต้องมองให้ดี แล้วท่านผู้รู้ก็ไม่ดูถูก อันนี้เป็นสองฝ่าย ก็แบบเดียวกันเหมือนลูกศิษย์กับครู ครูตอนแรกก็มีความรู้มากกว่า ไข่ ๆ ครูไม่ได้เสียหายอะไร แต่ลูกศิษย์เก่งอาจมีความรู้ดีกว่า แต่เราไม่มีวันที่จะเหยียดหยามครูเพราะว่าท่านเป็นผู้ช่วย อันนี้ก็ใช้ได้สำหรับผู้สำเร็จแล้ว เป็นเรื่องที่ยากพูดมานานแล้ว เพราะว่าอย่างบางที่ไม่ใช่ว่าไม่น้อยใจ บางทีก็ไม่น้อยใจเหมือนกัน แต่เพราะว่าความเป็นผู้ใหญ่เราก็ต้องเข้าใจ แล้วก็ส่วนมากนะดี ส่วนน้อยที่บกพร่อง ก็อยากให้ผู้ที่ยังเรียนเรียบร้อยแล้วกลับไปเรียนให้ส่วนมากที่ดีนี้ให้เพิ่มขึ้น ให้ส่วนน้อยที่บกพร่องก็มีบ้าง แล้วก็ไม่ใช่เสียทีเดียว พวกที่บกพร่องก็ไม่ได้เสียทีเดียว

ข้อสำคัญของมูลนิธินี้แต่ละคนกันไปไม่ต้องเซ็นสัญญา ทุนต่าง ๆ เขาบอกต้องเซ็นสัญญา ต้องกลับมาใช้หนี้ ต้องมารับราชการเท่านั้น ๆ ปี หรือถ้าไม่ก็ต้องชดใช้เงินก้อนใหญ่ มูลนิธิ ๆ ไม่เอาเพราะเราถือว่าเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ใหญ่ทั้งอายุ เป็นผู้ใหญ่ทั้งวิชาการ คือว่าไม่ต้อง ท่านทั้งหลายนี้ก็กลับมา เป็นสิ่งที่สำคัญ ทุนรัฐบาลก็เหมือนกัน เพราะว่าเงินที่ส่งไปก็เป็นเงินงบประมาณ เงินของมูลนิธินี้ก็เงินของประชาชนเหมือนกัน เขาบริจาค แต่ว่าเมื่อเขาบริจาคแล้ว เราก็บริหารแบบสมาคม แล้วทุกคนก็เป็นสมาชิกรับผิดชอบเรื่องนี้

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรกิตติมศักดิ์และพระราชทานปริญญาบัตร

แก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันเสาร์ ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้ามาด้วยความมั่นคง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทั้งหลาย ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ผู้ที่มุ่งหวังความดีและความเจริญมั่นคงในชีวิต จะต้องไม่ละเลยการศึกษา. ความรู้ที่จะศึกษามีอยู่สามส่วน คือความรู้วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ และความรู้คิดอ่านตามเหตุผลความเป็นจริง ซึ่งแต่ละคนควรเรียนรู้ให้ครบ เพื่อสามารถนำไปใช้ประกอบกิจการงานและแก้ปัญหาทั้งปวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ. อีกประการหนึ่ง จะต้องมีความจริงใจและบริสุทธิ์ใจ ไม่ว่าในการงาน ในผู้ร่วมงาน หรือในการรักษาระเบียบแบบแผน ความดีงาม ความถูกต้องทุกอย่าง เพราะความจริงใจนี้เป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง ในการผดุงและสร้างเสริมความมีสมานฉันท์ ความประสานสามัคคี และความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของส่วนรวม. ประการที่สาม จำเป็นต้องสำรวจความบกพร่องของตนเองอยู่เสมอแล้วพยายามปฏิบัติแก้ไขเสียโดยเร็ว ไม่ปล่อยให้เจริญเติบโตทำความเสื่อมเสียแก่การกระทำและความคิด. ประการที่สี่ ต้องฝึกฝนให้มีความสงบหนักแน่น ทั้งในกาย ในใจ ในคำพูด เพราะความสงบหนักแน่นเป็นเครื่องผ่อนปรนระงับความรุนแรง ความขัดแย้ง ความไม่เข้าใจในกันและกันได้ทุกกรณี. โดยเฉพาะความสงบหนักแน่นในจิตใจนั้น ทำให้เกิดความยั้งคิดพิจารณาตามเหตุตามผล จึงช่วยให้สามารถขบคิดวินิจฉัยเรื่องราวปัญหา และกระทำ ได้ถูกต้อง พอเหมาะพอดี มีประสิทธิผล.

หลักปฏิบัติที่กล่าว เป็นข้อที่ท่านทั้งหลายพึงรับไว้ศึกษาพิจารณาให้เห็นกระจ่างและนำไปใช้เป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติ เพื่อนำพาตนให้บรรลุถึงความเจริญมั่นคงที่มุ่งหมาย.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งความก้าวหน้ารุ่งเรืองในชีวิต สมประสงค์ทุก ๆ ประการ.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในพิธีเปิดการประชุมยุวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ
ครั้งที่ ๑๘

ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

วันเสาร์ ที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่บรรดาสมาชิกสภายุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติพากันมาประชุม
ปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความเห็นกันในการที่จะสร้างสรรค์แผ่นดินไทยให้เป็นแผ่นดินทอง.

ข้าพเจ้าเคยพูดในโอกาสอื่นมาแล้ว ว่าคนไทยได้สร้างความเจริญมั่นคงทุกอย่างในแผ่นดินขึ้นมาด้วย
น้ำพักน้ำแรง ไม่ว่าวันนี้หรือวันไหน เราก็จะต้องช่วยตัวเองต่อไปด้วยกำลังของเรา. การสร้างสรรค์แผ่นดินไทยให้
เป็นแผ่นดินทองหรือการช่วยตัวเองในปัจจุบันนี้ เห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความสงบให้เกิดขึ้นก่อนโดย
เร็ว เพราะถ้าความสงบยังไม่เกิด เราจะคิดอ่านแก้ปัญหา หรือจะรวมกำลังกันทำการงานช่วยตัวเองได้ไม่.
ความสงบนั้น ภายนอก ได้แก่สภาวะการณ์ที่เรียบร้อยเป็นปกติ ไม่มีความวุ่นวาย ชัดแย้ง ไม่มีการเอาเปรียบ
เบียดเบียนหรือมุ่งร้ายทำลายกัน ภายใน ได้แก่ความคิดจิตใจที่ไม่ฟุ้งซ่านวันไหว หรือเดือดร้อนกระวนกระวาย
ด้วยอำนาจความมักได้เห็นแก่ตัว ความร้ายกาจเฟื่องโทษ ความหลงไหลเท่อหิม อันเป็นต้นเหตุของอกุศลทุจริต
ทั้งหมด. การทำความสงบนั้นต้องเริ่มที่ภายในตัวในใจก่อน. เมื่อภายในสงบ ความคิดจิตใจก็ตั้งมั่น สามารถคิด
อ่านด้วยเหตุผล ความละเอียดรอบคอบ และสามารถค้นหา จำแนกข้อเท็จจริง ถูกผิด ดีชั่วได้โดยกระจ่างและ
ถูกต้อง. จึงเกื้อกูลให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่งามตามแนวทางที่สุจริตเหมาะสมได้ และย่อมจะส่งผล
สะท้อนถึงภายนอก ให้มีความปรกติเรียบร้อยด้วย. อีกข้อหนึ่ง จะต้องตั้งสัจจะให้มั่นคง ที่จะชวนชวยประกอบ
แต่กิจการงานซึ่งเป็นประโยชน์และถูกต้องเป็นธรรม งดเว้นหลีกเลี่ยงห่างจากสิ่งทุจริตชั่วร้ายปราศจากประโยชน์อย่าง
เด็ดขาด พร้อมกับพยายามเร่งรัดปฏิบัติงานประสานกับผู้อื่นโดยเต็มกำลังความรู้และสติปัญญา ให้สัมฤทธิ์
ประโยชน์อันเป็นเป้าหมายโดยสมบูรณ์. ทำได้ดังนี้ คนไทยก็จะสามารถร่วมกันทำแผ่นดินไทยให้สงบผาสุกและ
เจริญก้าวหน้าต่อไปด้วยความสวัสดิ์ทุกเมื่อ.

ขออวยพรให้การประชุมครั้งที่ ๑๘ นี้สำเร็จประโยชน์ที่มุ่งประสงค์โดยสมบูรณ์บริบูรณ์ และให้ทุก ๆ ท่าน
ที่มาประชุม มีความสุขสวัสดิ์ดีจงทุกเมื่อทั่วหน้ากัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก
ในงานพระราชทานเพลิงศพ
เจ้าหน้าที่ผู้เสียชีวิตในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกัน
และปราบปรามผู้ก่อการร้าย

เจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหารเป็นอันมากต้องสละชีพ เพื่อรักษาความมั่นคง
ของชาติและประโยชน์สุขของประชาชน. คนไทยทุกคนควรคำนึงถึงความกล้าหาญและ
คุณความดีของเขาเหล่านั้นทุกเมื่อ ทั้งต้องงดเว้นการประพฤติปฏิบัติทุกอย่างที่เป็นเหตุให้
เกิดความเสื่อมและความแตกแยกในแผ่นดิน.

ภูพิงคราชนิเวศน์

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันพุธ ที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๐

ข้าราชการที่สามารถต้องมีความรู้ครบสามส่วน คือความรู้วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ และความรู้คิดอ่านตามเหตุผลตามความเป็นจริง ต้องมีความจริงใจและความบริสุทธิ์ใจในงาน ในผู้ร่วมงาน ในการรักษาระเบียบแบบแผน ความดีงาม ความถูกต้องทุกอย่างในแผ่นดิน ต้องมีความสงบและหนักแน่นทั้งในกาย ในใจ ในคำพูด ต้องสำรวจดูความบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ แล้วปฏิบัติแก้ไขเสียโดยเร็ว ไม่ปล่อยให้เจริญงอกงามทำความเสียหายให้แก่การกระทำ ความคิด และการทำงาน.

พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์

วันที่ ๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จาก โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
โรงเรียนนายเรืออากาศ และ วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้าอีกครั้งหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เป็นที่รับรองกันทั่วไปว่า ผู้สำเร็จจากสถาบันการศึกษาของกองทัพทั้งสาม เป็นผู้ที่มีความรู้แน่นหนาและมีความสามารถปฏิบัติการสูง เชื่อถือได้. ข้อนี้นับเป็นศักดิ์ศรีและเป็นเกียรติอย่างยิ่ง. แต่เกียรติและศักดิ์ศรีที่แท้ย่อมเกิดจากผลการปฏิบัติงานและปฏิบัติตัวของแต่ละคน ที่สามารถทำให้กิจการงานที่รับผิดชอบอยู่สำเร็จผลสมบูรณ์ตรงตามเป้าหมาย และสามารถรักษาเกียรติภูมิในตนไว้ได้มั่นคง สมควรแก่ตำแหน่งหน้าที่. การสร้างชื่อเสียงเกียรติคุณนี้ มีหลักการใหญ่ ๆ ที่ควรถือปฏิบัติอยู่เสมอ. ข้อแรก ในการกระทำทั้งปวง ต้องคำนึงถึงความมั่นคงและประโยชน์ของชาติบ้านเมืองยิ่งกว่าสิ่งอื่นเพราะชาติบ้านเมืองเป็นที่อยู่ ที่เกิด และเป็นในที่ที่ทุกคนได้อาศัยสร้างความสุขความเจริญทุกอย่างให้แก่ตนเอง. ข้อสอง เมื่อได้รับมอบหมายการงานใดมาทำต้องตั้งใจกระทำให้จริง ด้วยความรับผิดชอบเต็มที่ โดยมุ่งถึงผลสำเร็จและประโยชน์ที่แท้จริงของงานนั้น ๆ เป็นสำคัญ. ข้อสาม ต้องใช้หลักวิชา ใช้เหตุผลและความถูกต้องเหมาะสม พร้อมทั้งความคิดไตร่ตรองที่รอบคอบประกอบด้วยสติและปัญญา เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสินปัญหา ชี้แนวทางปฏิบัติอยู่เสมอ จะละเอียดได้. ข้อสี่ ต้องเข้าใจให้ชัดว่างานทุกด้าน ทุกสิ่ง มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอยู่ทั่วทั้งหมด จึงจำเป็นต้องรู้จักร่วมมือประสานประโยชน์กับทุกฝ่าย ทุกคน อย่างเฉลียวฉลาด ด้วยความเป็นมิตรและความเมตตาปรองดองกัน.

หลักการทั้งสี่ข้อนี้ หากทุกคนนำไปพิจารณาให้ประจักษ์แก่ใจ แล้วถือปฏิบัติจริงจังวินัยประจำตัว ควบคู่กับวินัยทหาร เชื่อว่าจะรวมกันเข้าเป็นพลังที่เข้มแข็ง ทรงความศักดิ์สิทธิ์ สามารถคุ้มครองตนให้รอดพ้นจากความผิดพลาดและความเสื่อมเสียทั้งปวงได้ ทั้งจะหนุนนำให้ประสบความสำเร็จ ได้รับความเชื่อถือยกย่องในเกียรติ ในศักดิ์ศรีและในความสามารถด้วยประการทั้งปวง.

ขออวยพรให้นายทหารใหม่ทุกคนมีความสุข ความเจริญ และความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อ ให้มีกำลังกายกำลังใจอันเข้มแข็งสมบูรณ์ เพื่อสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นผลสำเร็จ ทั้งให้มีความก้าวหน้า รุ่งเรืองในตำแหน่งการงาน และมีความสมประสงค์ในสิ่งที่พึงปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ ว่าที่ ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๙

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทกษชนาธิปไตย

แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๓

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์

แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่น ๘, ๙

และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิทักษ์ชาติปไตย

แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๙

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอาทิตย์ ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรีผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทกษชนาธิปไตย เข็มสันติพิทักษ์ และเข็มพิทักษ์ชาติปไตย แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการและหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้.

ตำรวจนั้นต้องถือว่าเป็นที่พึ่งสำคัญของประชาชน ในด้านอำนวยการความมั่นคงปลอดภัยและความยุติธรรมที่เที่ยงตรง. ดังนี้ เจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์แต่ละคนจึงต้องมีความรู้ความสามารถสูง ทั้งทางวิชาการปฏิบัติการและการคิดอ่านด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง. นอกจากด้านความรู้ความสามารถแล้ว ทางด้านจิตใจและคุณธรรมก็จำเป็นต้องฝึกฝนอบรมเป็นพิเศษ ให้มั่นคงและแข็งแกร่งถึงขนาดด้วย เพื่อจักได้สามารถอดทนต่อความยากลำบาก และอดกลั้นต่ออามิสเครื่องล่อใจนานาประการ. มิฉะนั้น จะไม่อาจรักษาความสุจริตและวินัยอันดีงาม ซึ่งเป็นคุณสมบัติหรือคุณค่าของตำรวจ ให้คงอยู่อย่างเหนียวแน่นตลอดไปได้. ในเรื่องการรักษาคุณงามความดีนั้นทุกคนจำต้องระลึกไว้เป็นนิตย์ว่า การทำดี ถึงหากจะท่ายากและเห็นผลช้า แต่ก็จำเป็นต้องทำ เพราะถ้าไม่ทำความชั่วซึ่งทำได้ง่าย จะเข้ามาแทนที่ แล้วจะเพิ่มพูนขึ้นทำลายความดีทั้งปวงลงได้อย่างรวดเร็ว ไม่ทันรู้สึกตัว. ตำรวจจึงต้องตั้งใจและเพียรพยายามให้สุดกำลังในการสร้างเสริมและสั่งสมความดี ทั้งต้องหมั่นสำรวจตรวจสอบคุณภาพของตนอยู่เสมอ ๆ ว่ายังบริบูรณ์อยู่หรือวิปริตบกพร่องไปประการใด แล้วรีบปฏิบัติแก้ไขให้ทันการณ.

ประการสำคัญการสร้างที่ดีนี้จะต้องทำให้พร้อมกันทั่วทุกคน จึงจะเกิดผลที่ทรงประสิทธิภาพ ช่วยบ้านเมือง และประชาชนให้มีความปรกติร่มเย็นได้. จึงใคร่ขอให้นายตำรวจทั้งหลายคิดพิจารณาให้เห็นชัด เพื่อสามารถ ประพฤติปฏิบัติสิ่งที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ตนแก่ส่วนรวมด้วยดีได้ตลอดไป.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต ให้มีความปลอดภัยและความก้าวหน้า รุ่งเรืองในหน้าที่ราชการ ทั้งขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความเจริญสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะกรรมการจัดงานวันฉัตรมงคลรำลึก ปี ๒๕๒๘ และปี ๒๕๒๙
เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลในโครงการสาธารณุกรมไทย
สำหรับเยาวชน

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๐

ผู้บริจาคก็ได้สนับสนุนโครงการสาธารณุกรมสำหรับเยาวชนมาเป็นเวลาช้านาน ซึ่งโครงการนี้ก็เป็นโครงการที่ถือว่าได้บุญหลายทาง เพราะว่าผลงานที่ออกไปได้เป็นประโยชน์ในการศึกษาของเยาวชนและประชาชนทั่วไป ฉะนั้นข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก และข้อที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือสาธารณุกรมนี้ได้ปรากฏแล้วว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มาก จนกระทั่งไม่ใช่ในเมืองไทยเท่านั้นเอง แต่ในต่างประเทศก็ถือว่าเป็นโครงการที่น่าชื่นชม เพราะว่าประโยชน์ มีผู้สนใจในต่างประเทศที่จะทำการเลียนแบบ หรือขอแบบจากสาธารณุกรมในประเทศไทยนี้ ไปสร้างเป็นสาธารณุกรมในต่างประเทศ ก็เท่ากับเราได้สร้างสิ่งที่มีประโยชน์และเป็นสิ่งใหม่สำหรับโลก เป็นวิธีการที่ชาวต่างประเทศก็มีความชื่นชมไปด้วย

อันนี้ก็ต้องขบใจสโมสรไลออนส์ที่ได้สนับสนุนมาตั้งแต่ต้น เพราะว่าถ้าไม่ได้การสนับสนุนจากสโมสรไลออนส์ทั้งหลายก็ไม่สามารถที่จะดำเนินงานมา เพราะว่าก็เป็นกิจการที่ต้องใช้ทุนทรัพย์ไม่ใช่น้อย อีกข้อหนึ่งก็ต้องขอขอบใจกรรมการและวิทยากรต่าง ๆ ที่ได้ทำให้สาธารณุกรมนี้เป็นผลสำเร็จขึ้นมา ท่านทั้งหลายได้ทำงานด้วยความเสียสละจริง ๆ ที่ใช้คำว่าเสียสละนี้บางทีก็เป็นคำที่บางครั้งจะพูดกันมาก แต่ว่าเสียสละจริง ๆ เพราะว่าได้ทำงานโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย โดยไม่ต้องการที่จะได้รับสิ่งตอบแทนนอกจากความพอใจที่ได้ทำสิ่งที่ดี แล้วก็ เป็นสิ่งที่ดีจริง ๆ ได้ทำอย่างเข้มงวดและก็ละเอียดวิชาที่มีอยู่ในสาธารณุกรมนี่จึงเป็นสิ่งที่มีความค่าอย่างสูง และก็ ได้ตามเป้าหมายที่ได้กล่าวไว้ตั้งแต่ต้นแล้ว หลายปีมาแล้วได้พบกับสมาชิกของสโมสรไลออนส์ต่าง ๆ ว่า ตั้งใจที่จะให้ความรู้แก่เด็กทุกวัยจนกระทั่งถึงขั้นแม่แต่ผู้ใหญ่ก็ได้ความรู้ เพราะว่าต้องการที่จะให้เด็ก ๆ ตั้งแต่เล็ก ๆ สามารถที่จะมีความรู้ อย่างน้อยที่สุดได้ทราบว่ามีวิชาการและมีศาสตร์ต่าง ๆ ที่จะต้องเรียนจะต้องรู้ เมื่อเด็ก ๆ ได้ทราบแล้วก็สามารถที่จะพัฒนาตัวขึ้นมาให้สามารถที่ปฏิบัติงานเมื่อโตขึ้น เรียนในสิ่งที่ตัวสนใจ ในการเรียนในสิ่ง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ที่ตัวสนใจนั้น ถ้าไม่ทราบว่ามีอะไรบ้าง มีวิชาอะไรบ้าง มีสาขาการเรียนอะไรบ้าง ก็ไม่สามารถที่จะเลือกเรียน ในอดีตก็มีคนที่ควรจะมีความสามารถได้ แต่ก็ไม่มีโอกาสแม้จะประสบหรือเรียกว่าสัมพันธ์กับวิชาการเหล่านั้น ฉะนั้นสารานุกรมนี้ก็เป็นการเบิกทางให้แก่เยาวชนให้รู้ว่าในโลกนี้มีความรู้อะไรบ้างที่น่าจะรู้ ที่น่าจะทำ และตัวเอง มีอะไรในตัว เท่ากับเพาะความสนใจในชีวิต เพาะความสนใจในวิชาการ แล้วเมื่อโตขึ้นก็ใช้สารานุกรมนี้เอง หาความรู้ ตั้งแต่อายุน้อย ๆ ๘ ขวบ ๙ ขวบ เมื่อเติบโตก็มีความรู้รอบตัวได้มากขึ้น ก็มาดูในสารานุกรมนี้เพิ่มพูน ขึ้นไปจนถึงอายุสิบสี่ สิบห้า ก็ได้ความรู้เพิ่มเติมจากที่ได้เรียนอยู่โรงเรียน หรือที่ได้เรียนจากประสบการณ์ เมื่อ อายุถึงสิบแปด สิบเก้า อยู่ในชั้นอุดมศึกษาก็ได้รับความรู้จากสารานุกรมนี้ได้ แม้แต่ผู้ไม่ได้มีโอกาสที่จะเข้าเรียน ในชั้นอุดมศึกษาก็มาหาความรู้ในสารานุกรมได้ หรือแม้แต่ผู้ใหญ่ก็มีหลายคนที่มีความรู้พอสมควรทีเดียว มาดู ในสารานุกรมได้เพิ่มพูนความรู้ที่นั่น ก็หมายความว่า สารานุกรมอันนี้ก็สำหรับเยาวชนจนกระทั่งเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ทั้งอายุผู้ใหญ่ทั้งความรู้ ก็ได้ประโยชน์ตลอดต่อไป แม้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญก็รู้ในเฉพาะกิจ ของตัวในวิชาของตัวเอง แต่ก็มาก รู้ในสารานุกรมหรือความรู้ที่มีในโลกนี้ เพราะฉะนั้นก็เป็นประโยชน์ไม่ใช่เฉพาะ เยาวชน และไม่ใช่เฉพาะคนไทย คนต่างประเทศก็สนใจ

ฉะนั้นที่ว่าชื่นชมก็ต้องชื่นชมกับผู้ที่ได้สนับสนุน และผู้ที่ได้สร้างสารานุกรมนี้อย่างดี สำหรับผู้ที่ สนับสนุนก็สโมสรไลออนส์เป็นผู้ได้พิจารณาตัวตั้งแต่ต้นและก็ได้ถอนคำ ได้สนับสนุนมาตลอดจนได้สิ่งที่มี คุณภาพ เพราะว่าถ้าหากว่าเราไม่มีทุนทรัพย์ก็ไม่สามารถจะทำให้มีคุณภาพ อาจจะสร้างหรือพิมพ์อย่างด้อยลงไป หน่อยก็ได้ แต่ว่าเราไม่ปรารถนาที่จะทำสิ่งที่ดีอยู่ เพราะว่าสารานุกรมนี้จะต้องใช้แล้วก็ต้องมีคุณภาพดีทั้งใน ด้านวิชาการที่ดี ทั้งในด้านตัววัตถุ ตัวหนังสือเองก็ต้องให้มีความดี เพราะว่าถ้าใช้ก็ย่อมต้องชำรุดไปได้ง่าย ๆ ถ้าพิมพ์อย่างดีกระดาษอย่างดีทำอย่างแข็งแรงก็ทนทานได้ ก็ได้ตามเป้าหมายที่จะให้คนใช้ ไม่ใช่คนวางไว้บนชั้น เฉย ๆ เอามาอ่านมาดูมาใช้ ส่วนความรู้นั้นก็ต้องเป็นความรู้ที่ดีที่เป็นลำดับ ๆ ไป ให้สามารถที่จะให้ทุกคนเข้าใจ ได้ ทั้งนี้ก็ปราบปลื้มมากแล้วก็ถือโอกาสนี้ที่สมาชิกลีออนส์ร่วมกัน แล้วก็ผู้ที่บริจาคทุนทรัพย์ทั้งผู้ที่ได้บริจาค

วิชาการ เช่นท่านเจ้าคุณ^(๑) ก็ได้เป็นผู้ที่ทำให้โครงการนี้สำเร็จไปได้ด้วยน้ำพักน้ำแรง แล้วก็เจ้าหน้าที่ทุกคน จะเรียกว่าเจ้าหน้าที่ที่ไม่ถูก แต่ว่าหมายความว่าผู้ที่มีวิชาการแล้วก็ได้ปฏิบัติทุกคน ก็สมควรที่จะได้รับความขอบคุณ ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้จัดงานสนับสนุนสารานุกรมนี้มาด้วยดี ก็เชื่อว่าต่อไปก็ต้องสนับสนุนต่อไปเพราะว่างานก็ยังไม่เสร็จ เพราะฉะนั้นถามว่างานเมื่อไหร่จะเสร็จ ก็ยังไม่เสร็จ คือว่าเรื่องเสร็จนั้นระตอนแรกก็เคยคิดว่าตัวเองมีลูก ๔ คน ก็ตอนนั้นเป็นโครงการ ๒ ปี ถ้าสมมุติว่า ๒ ปีทำเสร็จ อายุของลูก อันนี้ก็เป็นส่วนตัวก็เห็นแก่ตัว ลูก ๔ คนก็พอจะสอนกันได้ เพราะว่าอายุก็ทยอยตามขั้นที่ความรู้ที่มีอยู่ในนั้น มีชั้น ๓ ชั้น ชั้นแรกก็สำหรับชั้นอนุบาลหรือประถม แล้วขั้นต่อไปก็สำหรับมัธยมต้น แล้วก็ขั้นที่สามก็ชั้นมัธยมปลายหรือชั้นอุดมศึกษา ซึ่งความคิดอันนี้ก็ต้อไปต่อสู้มามาก เพราะว่าผู้ที่เขียนตอนแรกก็ไม่ได้มีความเข้าใจในจุดประสงค์นี้ แต่เดี๋ยวนี้ก็เข้าใจดีที่สุดแล้วก็ได้ทำมาตลอดเลยอยากจะทำต่อ รู้สึกว่ายังไม่เลิก ได้เท่าไร ๑๐ เล่ม กำลังพิมพ์เล่มที่ ๑๑ เขาก็ถามว่าได้กี่เล่ม เราก็บอกไม่ได้ แต่ก่อนนี้ก็นึกว่าจะมี ๔ เล่ม ๔ เล่มแบ่งเป็นส่วน ๆ เดี่ยวนี้ก็ ๑๑ เล่มแล้วก็ยังไม่จบ ถึงว่าต้องขอการสนับสนุนจากสโมสรไลออนส์ กับผู้ที่มีจิตศรัทธา และก็จากผู้ที่เป็นวิทยากร ผู้จัดการต่อไป แล้วก็มาขอให้ท่านช่วยสนับสนุนทั้งในด้านทุนทรัพย์ ทั้งในด้านวิชาการ แล้วก็พอถึงวันนี้ก็ขอด้วยแล้วก็ทำขอบใจตั้งแต่ต้นมาทำอยู่เดี๋ยวนี้ แล้วก็ขอบใจสำหรับในอนาคต ก็ขอให้ทุกท่านทุกฝ่ายได้ทราบว่าเป็นการร่วมกันทำบุญอย่างสูง เป็นวิทยาทานแล้วก็เป็นเรื่องของคุณภาพ เรื่องของชื่อเสียงของนักวิชาการไทย และไม่ใช่ นักวิชาการเท่านั้นเอง เป็นชื่อเสียงของคนไทยทั้งหมด ว่าเราทำอะไรด้วยความคิดที่อาจจะเด่น คือเข้าในตำรา และนอกตำราด้วย ฉะนั้นโครงการนี้ เป็นโครงการที่ยังความปลอบปล้มและเป็นโครงการที่มีประโยชน์ เป็นโครงการที่เป็นศรีแก่ประเทศ

ก็ขอขอบใจทุกท่านที่มีส่วนในการสร้างสารานุกรมให้เป็นผลสำเร็จจนถึงบัดนี้แล้วก็ต่อไปก็เชื่อว่ายังต้องทำต่อ ไม่ทราบว่าถึงกี่เล่ม อาจถึง ๒๐ เล่ม ถึง ๒๐ เล่ม แล้วต่อไปก็ต้องปรับปรุงต่อ ยังไม่ได้ตามที่กะไว้

(๑) พลโท พระยาศีลวิธานินเทศ

ตั้งแต่ต้น ว่าให้วิชาการทั้งหมดทุกสาขาทั้งวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ สารพัดทุกอย่าง ต้องให้มันโยงกัน เพราะว่าคนเราแต่ละคนก็ต้องอาศัยทุกอย่าง ทุกอย่างก็ต้องอาศัยวิชาการ ทุกอย่างถึงจะเป็นผลครบถ้วน อันนี้ก็ต้องให้มีการโยงวิชาการให้ได้อย่างที่ได้ออกไปแล้ว ทีแรกนึกว่าจะทำ ๔ เล่ม แล้วก็ในเล่มที่ ๕ ก็จะเป็นการโยงวิชาการ ว่าวิชาการอย่างนี้ ๆ คำอย่างนี้ ๆ ว่าไปโยงกับวิชาการในเล่ม ๑, ๒, ๓, ๔ อย่างไร เต็มนี้ก็ ๑๑ เล่มแล้ว เล่มที่ ๑๒ อาจเป็นการโยง ถ้าเล่มที่ ๑๒ ยังเป็นวิชาการเฉพาะต่าง ๆ ก็เป็นเล่ม ๑๓ หรืออาจเป็นเล่มที่ ๒๐ ก็ได้ แต่จะรู้เวลาทำแล้ว ก็ต่อไป กรรมการยังไม่หมดอาชีพก็ต้องทำต่อไป โดยปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้นกว่าเก่า

อันนี้ก็เป็นการต่อไป ซึ่งตอนนี้ก็ยังไม่มีการกำหนดเวลา แต่ก่อนนี้กำหนดเวลา ๒ ปี ก็จริงจะ ๒๐ ปี แล้วก็ขอให้สนับสนุนต่อไป ยังไงละ เรียกว่าสนับสนุนจนชั่วลูกชั่วหลานแล้วก็ก้าวหน้าไปเรื่อย เรียกว่าเป็นสิ่งที่ควรกระทำ แต่เดี๋ยวนี้ก็ทำได้หลายอย่างคือได้ทำเกี่ยวข้องกับคำถามต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับสารานุกรมนี้ แล้วก็การใช้สารานุกรมนี้ทางกรรมการก็ได้ปฏิบัติเป็นรายการต่าง ๆ ในวิทยุโทรทัศน์แล้วก็ไปเผยแพร่ อย่างนี้ก็เป็นการที่จะได้ประโยชน์อย่างยิ่ง พูดถึงความมีประโยชน์ คงจะตระหนักดีแล้วว่ามีประโยชน์มาก ก็ได้ขอใจมาเป็น ๒ ครั้ง ๓ ครั้งแล้ว ก็ขอขอใจอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่ ๔ ก็ขอร้องว่าให้ช่วยต่อไป.

พระบรมราโชวาท

เพื่อเชิญไปอ่านเนื่องในการประชุมใหญ่ประจำปีของสามัคคีสมาคม

ในพระบรมราชูปถัมภ์

วันศุกร์ ที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๓๐

ขอแสดงความยินดีด้วย ที่สามัคคีสมาคมจัดงานประชุมประจำปีขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เพื่ออำนวยโอกาสให้สมาชิกได้พบปะวิสาสะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่กันและกัน

การประชุมเช่นนี้มีอุปการะมากแก่การที่จะเพิ่มพูนความสมัครสมานสามัคคี. ความสามัคคีนั้น ในความเข้าใจโดยทั่วไป มักจะหมายถึงความยึดเหนี่ยวกันไว้ให้เป็นปึกแผ่นแน่นหนา. ถ้าเป็นเพียงเท่านั้น ก็ดูจะไม่มีคุณค่า เพราะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใด. ความสามัคคีควรจะมี ความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้นอีกด้วย เช่นควรจะหมายถึงความพร้อมเพรียงของทุกฝ่ายทุกคนที่มีความสำนึกแน่ชัดในความรับผิดชอบ ที่จะพึงใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถ ตลอดจนคุณสมบัติทุก ๆ ประการของตน ให้ประกอบพร้อมเข้าด้วยกัน และให้เกื้อกูลส่งเสริมกัน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นสาระแก่นสารและที่เป็นประโยชน์เป็นความเจริญต่อส่วนรวมและเพื่อมนุษย. โอกาสนี้ จึงใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายพยายามพิจารณาศึกษาความหมายของ สามัคคี โดยนัยที่กล่าวให้เข้าใจ เพื่อจักได้รับไว้เป็นพื้นฐานความประพฤติปฏิบัติของแต่ละคน ในการที่จะร่วมกันทำงานสำคัญ ๆ ระดับสูงต่อไปในวันข้างหน้า.

ขออวยพรให้การประชุมของสามัคคีสมาคมบรรลุผลที่มุ่งหมายทุกประการ ทั้งขอให้ทุกคนประสบแต่ความสุข ความเจริญ และความสวัสดิ์ทุกเมื่อ.

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือรายงานผลการดำเนินงาน
ของโครงการพัฒนาเกษตรกรรมเบ็ดเสร็จตามพระราชดำริ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอขอบคุณผู้ปฏิบัติกรทุกฝ่ายที่ได้ร่วมงานพัฒนานาร้างแห่งนี้จนเกิดผล อันเป็น
แนวทางในการดำเนินงานเกษตรเบ็ดเสร็จให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ซึ่งจะให้ประโยชน์แก่
ชาวบ้านอำเภอเสนาและอำเภอบางไทรได้ด้วยดี.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๐

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่รองประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๐

การที่ผู้พิพากษาต้องกล่าวคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้าปฏิบัติงานเป็นคณะผู้พิพากษาก็มีความหมายยิ่ง เพราะงานผู้พิพากษาเป็นงานที่สำคัญ และเป็นงานที่จะสร้างความสงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชน ยังรวมทั้งความมั่นคงของประเทศชาติ

ทุกคนก็ได้ศึกษาหาความรู้ครบถ้วนแล้วเพื่อปฏิบัติหน้าที่นี้ เชื่อว่ามีความสามารถเต็มที่ การกล่าวคำปฏิญาณนั้นเป็นการยืนยันว่าจะใช้วิชาความรู้ในทางที่ถูกต้อง อีกอย่างหนึ่งก็เพื่อประสานความยุติธรรม ซึ่งความยุติธรรมนั้นก็เป็นคำที่กว้าง การทำงานก็ต้องพิจารณาถึงคำนี้อย่างลึกซึ้ง คำว่ายุติธรรมนั้น เป็นคำที่แปลว่าการตกลง พิจารณาในทางที่ถูกต้องตามธรรมะ แล้วธรรมะนี้ก็หมายความว่าสิ่งที่ควรที่จะปฏิบัติให้หาความเจริญแก่มวลมนุษยชน ในการปฏิบัตินี้ก็จะต้องมีความเที่ยงตรง และปราศจากอคติ ซึ่งพูดกันมากกว่าทุกคนที่จะปฏิบัติงานต้องปราศจากอคติ อันนี้ก็จะต้องเข้าใจเหมือนกัน คำว่าอคตินี้แปลว่าอะไร อคติ แปลว่าเป็นทางที่ไม่ควรไป อะไรก็หมายถึงไม่ คิด คโต แปลว่าไป เป็นทางที่ไม่ควรไป ดูจะเป็นในทางลบมากกว่า แต่ว่าก็ต้องลบในสิ่งที่ไม่ดี และก็ส่งเสริมในสิ่งที่ดี สิ่งที่ดีคือความยุติธรรม สิ่งที่ไม่ดีก็คืออคติ อคตินี้จะต้องทราบว่ามีเหตุที่ทำให้ไปในทางที่ไม่ดีหลายอย่าง ถ้าชอบอะไรโดยไม่ได้พิจารณาก็ทำให้เกิดความยุติธรรมไม่ได้ ก็เป็นอคติอย่างหนึ่ง ถ้าไม่ชอบอะไรก็เป็นทางที่จะทำให้ความยุติธรรมเสียไป เพราะว่าถ้าเราตัดสินอะไรโดยที่ว่าเพราะว่าเรามีความชอบ หรือชอบใจ ถูกใจ มันก็ทำให้ความคิดของเราไม่เที่ยงตรง ถ้าเราไม่ชอบอะไรก็ทำให้ไม่เที่ยงตรงเหมือนกัน ไม่ได้ไปตามกระบวนการของยุติธรรม ถ้าเรากลัวอะไร เช่นกลัวอิทธิพล หรือกลัวสิ่งใดก็ตาม ก็เป็นสิ่งที่ทำให้เราไม่มีความยุติธรรมได้ เราจึงต้องกล้าหาญ ต้องไม่มีความกลัวต่อवादต่ออะไรเลย จะต้องสามารถที่จะปฏิบัติโดยไม่นึกถึงว่าถ้าเราพูดอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้ก็จะเป็นภัย ฉะนั้น ก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะให้ไม่กลัวภัย นอกจากนั้นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องไม่ให้ความไม่รู้อมาครอบงำเรา เราจะต้องค้นคว้าให้ลึกซึ้ง พิจารณาให้รอบคอบ ถึงจะปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาได้ อคติ ๔ อย่างนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เราก็เอาไปพิจารณาดู เราปราศจากอคติทั้ง ๔ นี้ เราจะสามารถที่จะปฏิบัติงาน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายสมบุญ บัญญัติ

โดยเฉพาะอย่างผู้พิพากษาได้อย่างดี ฉะนั้นก็ต้องทบทวนอยู่เสมอว่าอย่าให้ความชอบใจ ความไม่ชอบใจ ความกลัว หรือความไม่รู้มาครอบงำเรา ถ้าปฏิบัติในการเว้นอคติ ๔ อย่างนี้ก็เป็นทางที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ผลดี เป็นเกียรติเป็นศรีแก่ตัวและแก่สถาบันการยุติธรรม จะทำให้เกิดประโยชน์ผลดีต่อประชาชนทั่วไป ตลอดจนประเทศชาติจะมีชื่อมีแป

ฉะนั้น ก็เพียงพิจารณาอคติที่เป็นทางที่ไม่ควรไปที่ไม่ควรปฏิบัติเท่านั้นเอง ก็เห็นว่าท่านก็ได้ทำหน้าที่ของผู้พิพากษาได้เป็นอย่างดี และสามารถที่จะทำประโยชน์อย่างดี เรื่องประโยชน์ของผู้พิพากษานั้นก็มีมากหลาย นอกจากการตัดสินความในโรงศาล ก็จะได้เป็นผู้ใหญ่ในที่ที่จะไปปฏิบัติงาน เป็นที่พึ่งเป็นที่นับถือของประชาชนทั่วไป ฉะนั้นทั้งในโรงศาลก็ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหน้าที่ที่มี ทั้งนอกโรงศาลก็ต้องปฏิบัติตนเป็นผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ เป็นผู้ที่น่านับถือ ช่วยให้ความแนะนำแก่ผู้ที่อาจจะมาถามข้อความต่าง ๆ ทั้งในทางกฎหมายทั้งในความเป็นอยู่ สรุปแล้วผู้พิพากษานี้เป็นบุคคลที่เป็นบุชเนียบุคคล หรือเป็นผู้ที่นับถือได้ ต้องรักษาฐานะของผู้พิพากษาให้ดีในทุกเมื่อตั้งแต่ต้นจนกระทั่งต่อไปเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้ใหญ่ผู้โตขึ้นมากก็จะเป็นผู้ที่เป็นหลักของประเทศชาติ ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้รักษาคำปฏิญาณนี้ ซึ่งที่จริงก็ตั้งแล้วก็รัดกุมมากและกินความลึกเอาไว้ตลอด ให้พิจารณาว่าจะทำอย่างไรจึงจะรักษาคำมั่นสัญญานี้ไว้ได้ คือความเจริญรุ่งเรืองของตัวเอง และความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังร่างกายและสติปัญญา ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาอย่างดี เพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติต่อไป ขอให้ได้ประสบผลสำเร็จงานการทุกอย่าง.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี^(๒) นำประธานกรรมการอำนวยการจัดงาน^(๓)

“ไหว้สาแม่ฟ้าหลวง” ปี ๒๕๓๐ พร้อมด้วยคณะกรรมการ ฯ

เข้าเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๐

ขอขอบใจนายกรัฐมนตรีที่ได้นำเงินมาเพื่อการกุศลครั้งนี้ การที่ได้จัดงานเพื่อถวายเป็นกุศลแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี นับว่าเป็นที่ปลื้มใจเป็นอันมาก เพราะสมเด็จพระศรี ฯ ได้ปฏิบัติงานในส่วนพระองค์ท่านด้วยความเหนื่อย การที่ได้มีงานถวายพระเกียรติและถวายปัจจัยเพื่อจะปฏิบัติงานของท่านต่อไป ก็เป็นที่ปลื้มใจเป็นการต่ออายุท่าน ซึ่งท่านก็ได้ทำงานมานาน และท่านเองก็บอกว่าท่านอายุมากแล้ว ยังมีกำลังอยู่ก็ทำงานเป็นตัวอย่างแก่ทุกคนที่ทำงานในหน้าที่ที่จะต้องทำงานจนเต็มกำลังเสมอ ๆ และถ้าทุกคนจะเป็นอายุมากอายุน้อย ตั้งใจทำงานด้วยความอุทิศและซื่อสัตย์สุจริตก็อาจทำให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองโดยแน่นอน การที่ได้จัดส่วนมาสมทบในการกุศลที่เรียกว่าตามพระราชอัธยาศัยนั้น ก็เป็นการช่วยที่จะทำงานต่อไป ทั้งเป็นกำลังใจและกำลังทรัพย์ เงินนี้ท่านทั้งหลายก็ต้องทราบว่าได้นำมาใช้อะไร เพราะว่าโดยมากก็ได้ร่วมงานมา ก็ทราบได้ว่าต้องใช้จ่ายแค่ไหน และเป็นประโยชน์แค่ไหน ที่ได้รวบรวมเงินมาเพื่อที่จะดำเนินงานต่อไปได้ ไม่จำเป็นที่จะต้องชี้แจงกับท่านว่าจะไปใช้สำหรับอะไรบ้าง ท่านก็ทราบดีแล้วว่าให้นำไปใช้อะไร ก็ขอขอบใจที่ได้มาให้กำลังใจและกำลังทรัพย์เพื่อปฏิบัติงานทั้งในพระนามของสมเด็จพระศรี ฯ ด้วย ขอขอบใจท่านทั้งหลายผู้ที่เป็นกรรมการและผู้บริจาคนทุกคน ขอขอบใจในนามของสมเด็จพระศรี ฯ ด้วย เป็นการให้กำลังใจทำให้สามารถปฏิบัติงานต่อไป

ขอให้ท่านทั้งหลายได้รับอันสงฆ์ในการจัดงานการกุศลครั้งนี้ ให้มีพลานามัยและจิตใจแข็งแรง สามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เข้มแข็งดีที่สุดในที่สุด และการปฏิบัติดีปฏิบัติงานที่สำเร็จเรียบร้อยดีก็เป็นผลแก่ส่วนรวม และเป็นกำลังใจแก่ตนเองด้วย ขอให้ท่านได้ประสบความสำเร็จทุกประการในงานการที่ได้ปฏิบัติอยู่ ขอให้ประสบความสำเร็จยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

(๓) พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานคณะกรรมการจัดการแสดงอนันตทัศนวิจิตร ^(๒)

“นพรีช - รัตนโกสินทร์” นำคณะกรรมการและบุคคลต่าง ๆ

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๐

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้จัดงานให้เป็นการกุศล รวมทั้งผู้ที่บริจาคทั้งหลายที่ได้ช่วยบริจาคกันมา

ก็ขอแจ้งว่าเงินที่นำมาให้ก็เป็นเงินที่จะไปใช้ในด้านที่จะไปช่วยประชาชนในด้านต่าง ๆ ตรงตามที่ได้ขอให้ช่วยกันสร้างความมั่นคง ความเจริญ และความปลอดภัยของส่วนรวม เงินที่ใช้หนี้โดยมากก็เป็นเงินที่เผื่อแผ่กันรวมกันแล้วก็เงินหลายล้านบาททุกปี ในด้านอื่นก็ช่วยในทางช่วยร่างกายของประชาชน ในการแพทย์ก็ต้องใช้ทยุกยาซึ่งไม่ได้เป็นเงินงบประมาณ หรือบางทีก็ต้องส่งโรงพยาบาล ซึ่งก็ต้องช่วยเป็นค่ารักษาและที่สำคัญคือทางญาติพี่น้องของผู้ป่วย ซึ่งถ้าดูเหตุการณ์แล้ว ทำไม มีผู้ป่วยต้องไปเข้าโรงพยาบาลแล้วทำไมต้องมีญาติแบบไทยเรานี้ญาติไปอยู่กับผู้ป่วยที่สามารถจะไปช่วยกันทำหน้าที่ดูแลพยาบาลได้ และอย่างน้อยที่สุดก็เป็นกำลังใจให้กับผู้ป่วย ซึ่งถ้าหากว่าไม่มีญาติก็ต้องหาคนที่จะไปช่วยในการดูแลประจำวัน ซึ่งวิธีนี้แม้จะต้องใช้จ่ายไปบ้างแต่ก็ได้ผลดี นอกจากนั้นก็มีการให้การศึกษากับผู้ที่อยู่ห่างไกล ก็ดูผู้ที่จะมีแววดีที่จะศึกษา แม้แต่ในชั้นประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตนเองก็ไม่มีเงิน เราที่ตั้งทุนไว้ก็ต้องใช้เงินบริจาค เงินที่ได้จากผู้ที่ดีหวังดีให้ถึงต้องใช้จ่ายเป็นปีละหลายล้านบาท นี่ก็เป็นหลาย ๆ ราย เป็นร้อย ๆ พันราย แม้จำนวนที่ไ้มานี้ก็นับว่ามากสิบล้านบาท แต่สิ่งที่เป็นล่ำเป็นสันก็เอาไปใช้ในทางเล็ก ๆ น้อย ๆ หลายร้อยราย ฉะนั้นก็จะไม่เห็นอะไรที่ขึ้นมาเป็นอนุสรณ์ แต่ว่าคงจะเป็นตามจุดมุ่งหมายของคณะกรรมการและผู้บริจาค ว่าอยากช่วยให้สิ่งอนุสรณ์นี้คือความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนและประเทศไทย ซึ่งก็นับว่าได้อยู่มาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษมาแล้วจนถึงทุกวันนี้

ในระยะเวลาที่ผ่านมาประมาณ ๔๐-๕๐ ปีนี้ ก็รู้สึกทั่วโลกเขาก็ชี้เมืองไทยว่าเมืองไทยนี้ไม่น่าที่จะอยู่ได้ ชี้ว่าอยู่ในที่อันตราย แล้วก็เมืองไทยเป็นอย่างนี้เหาะเหายะไม่เอาถ่านก็คงอยู่ไม่ได้นาน เคยพูดกับชาวต่างประเทศว่าเมืองไทยจะต้องดี มีจิตใจ ข้อสำคัญอย่างยิ่งคือจิตใจที่เอื้อเฟื้อกัน จะเป็นคนในฐานะใดก็ตามหน้าทำงานการใด อาชีพใด ก็มีจิตใจที่มีความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นคุณสมบัติของแผ่นดิน หรือว่าพูดถึง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) คุณหญิงวิริยา ชวกุล

คนไทยก็หมายถึงคนไทย คนที่มาอยู่ในดินแดนนี้คือประเทศไทย จะมาจากไหนก็ตาม บางคนก็มาจาก ตะวันออกกลางก็มี ครึ่งตั้งแต่สมัยเก่าที่เรียกว่าตะวันออกกลางเดี๋ยวนี้ก็มี จากยุโรปก็มีจากสหรัฐอเมริกาก็มี จากจีนก็มี จากอินเดีย จากที่ไหนมาเมืองไทยแล้วมาอยู่ด้วยกันเป็นคนไทยด้วยกัน อันนี้ได้ขึ้นชื่อว่าเป็นสมบัติ ของแผ่นดินซึ่งก็อยู่ได้ จึงได้รับรองกับชาวต่างประเทศว่าในเมืองนี้ไม่ต้องกลัว ถ้าตราบใดที่เรารักษาจิตใจอันนี้ ของประเทศของแผ่นดินก็อยู่ได้

วิธีที่ท่านทั้งหลายได้ทำก็คือทำงานกุศล และก็ช่วยส่วนรวมในรูปการณ์ต่าง ๆ ทั้งในด้านการศึกษา ใน ด้านอนามัย ในด้านความเป็นอยู่ทั่วไป รวมทั้งสวนหลวง ร.๙ ก็เป็นกิจการอย่างหนึ่งที่เรียกว่าดูเหมือนจะไม่มีผล โดยตรงในทางที่จะให้มีรายได้อะไร ตรงข้ามกลับเสียเงิน แต่ทุกอย่างนี้ที่เราทำกัน อย่างที่ช่วยกัน ทั้งฝ่ายรัฐบาล ทั้งฝ่ายเอกชนได้ร่วมกันทำ เพื่อให้งานการได้สำเร็จลุล่วงไปโดยดี จิตใจอันนี้ทำให้ไทยอยู่ได้ พุดถึงสวนหลวงนั้น นอกจากจะเป็นสวนสาธารณะ ก็เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญที่คิดว่าเป็นผล คือเป็นส่วนที่จะทำให้การระบายน้ำดีขึ้น ทำให้การป้องกันน้ำท่วมในกรุงเทพมหานครนี้ไหลสะดวกขึ้น ซึ่งก็น่าจะพุดถึงเพราะว่าเมื่อสองสามวันนี้ก็ท่วมกัน ถ้าหากว่าช่วยกันทำโอกาสในการท่วมคงไม่รุนแรง แล้วก็สามารถที่จะขจัดความเดือดร้อนนี้ไปได้โดยไม่ต้องทำ โครงการใหญ่ แต่ว่าทำช่วยกันทำเป็นส่วนรวมให้สอดคล้องกัน ก็เชื่อว่าความเดือดร้อนนี้จะลดลงไป ฉะนั้นการที่ท่านได้เสียสละทั้งแรงทั้งทรัพย์เพื่อการกุศลนั้นก็ไม่ใช่เสียเปล่า เชื่อว่าเป็นส่วนที่ทำให้ไทยอยู่ดีกินดีตามสภาพและมีกำลังมั่นคง ฉะนั้นก็ขอให้ทุกท่านได้ช่วยกันคิด ทำงานการอะไรที่ร่วมกันทำและช่วยกันเพื่อส่วนรวม อันจะเป็นทางที่จะบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการให้ประเทศชาติมีความมั่นคง แล้วก็ทุกคนถ้าประเทศชาติมีความมั่นคง แต่ละบุคคลก็จะมีความสุขมีความสบายใจได้

ขอขอบใจทุกท่านที่ได้ร่วมกันสละทั้งแรง ทั้งความคิด ทั้งทรัพย์เพื่อการกุศลและเพื่อให้ประเทศมั่นคงได้ ขอให้ทุกคนทำงานการสิ่งใดให้มีความเจริญ มีความสำเร็จมีกำลังกายกำลังใจ เพื่อที่จะบำเพ็ญประโยชน์ ที่จะทำ มาหากิน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายคือความสุข ความมั่นคง ของแต่ละคนและของประเทศชาติ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่สมุหราชองครักษ์^(๒) นำผู้แทนราชองครักษ์

และนายตำรวจราชสำนัก เฝ้า ฯ

ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน “กองทุนรวมใจราชองครักษ์และนายตำรวจราชสำนัก”

เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๐

ขอขอบใจราชองครักษ์และตำรวจราชสำนักที่ได้นำเงินมาเพื่อการกุศลในครั้งนี้

กรมราชองครักษ์นี้ได้มีบทบาทในชีวิตมาเป็นอันมาก เพราะว่าเป็นผู้ที่ได้ติดตามไปที่ไหน ๆ และร่วมกิจการอย่างใกล้ชิด ราชองครักษ์และตำรวจราชสำนักก็มีองครักษ์เวร ราชองครักษ์ประจำ และกึ่งองครักษ์พิเศษ เมื่อแต่ก่อนนี้องครักษ์นั้นประจำตัวเองก็เป็นบุคคลที่มีอายุมากกว่าตัว ก็รู้สึกว่ารราชองครักษ์นั้นก็ถือว่าเป็นผู้ใหญ่มาเดี๋ยวนี้แล้วอย่างที่ว่าในโอกาสที่จะอายุ ๖๐ แล้ว ราชองครักษ์เวรกับองครักษ์ประจำก็ล้วนเป็นผู้ที่มีอายุส่วนมากน้อยกว่าน้อยกว่าตัวเอง ก็เลยเห็นว่าองครักษ์เวรกับองครักษ์ประจำค่อนข้างจะเป็นเด็ก แต่ว่าองครักษ์พิเศษนั้นก็เป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติงานมาและพ้นตำแหน่งไป แล้วก็ยังปรับเป็นองครักษ์อยู่ เพราะว่าได้ร่วมมือกันมาเป็นเวลาช้านาน และบางครั้งบางคราวก็ได้พบกัน ก็เป็นที่น่ายินดี เพราะว่ารราชองครักษ์ทั้งหลายก็เป็นผู้ที่ได้ร่วมมือโดยใกล้ชิด

ฉะนั้น ราชองครักษ์กับตำรวจราชสำนักก็เป็นผู้ที่มีฐานะที่พิเศษ โดยที่เป็นองครักษ์และตำรวจราชสำนักได้พบปะกันเสมอ ซึ่งเป็นระบบที่ไม่ได้มีในต่างประเทศ ในประเทศต่าง ๆ นั้นก็อาจมีองครักษ์ก็เป็นจำนวนไม่มาก แล้วก็ไม่ได้มีความผูกพันกันมากมาย แต่ว่าในเมืองไทยนี้องครักษ์กับตำรวจราชสำนักมีจำนวนมาก น่าจะลำบากบางคนก็บอกว่าทำไมมีองครักษ์และตำรวจราชสำนักมากมายอย่างนี้ แล้วก็ทำหน้าที่อย่างไร เพราะว่าทุกคนคล้าย ๆ กันไม่รู้จักกันตั้งเป็นจำนวนหลายร้อยหลายพัน แต่ก็โดยที่มีประเพณีมาแล้วก็ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงขึ้นมาจนถึงวันนี้ การพบองครักษ์หรือตำรวจราชสำนักก็ไม่ใช้ใครอื่น และก็รู้สึกว่ามีประโยชน์มาก เพราะว่าทำให้ในหมู่องครักษ์กับตำรวจราชสำนักเองมีความคุ้นเคยกัน ทำงานประจำของตนเองได้ดีขึ้น เพราะรู้จักกันและก็ร่วมมือกันดี ฉะนั้นกรมราชองครักษ์ก็เท่ากับเป็นที่ที่นายทหารนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ได้พบปะกันได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอก นवल จันทร์ตรี

ได้ปรึกษาหารือกันในหน้าที่ราชการของตน แล้วยังร่วมกับผู้ที่เป็นทั้งผู้ใหญ่ทั้งผู้ที่เป็นชั้นเรียกว่าเด็กกว่า ฉะนั้น กรมราชองครักษ์ทำประโยชน์นี้ได้มากในทางงานโดยตรงก็คือราชองครักษ์ก็ผู้ที่รักษาพระองค์ ตำรวจราชสำนักก็เป็นตำรวจที่ประจำอยู่ในราชสำนักเพื่ออำนวยความสะดวก และในหน้าที่งานการทั่วไปก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะว่าสามารถที่จะรวมพลังกัน และสามารถคึกคักทำงานของชาติของกองทัพและของกรมตำรวจอย่างดี โดยสอดคล้องอย่างใกล้ชิด ฉะนั้นขอถือโอกาสนี้แสดงความคิดเห็นว่าหน่วยงานองครักษ์นี้เป็นสถาบันอย่างหนึ่งที่จะกระชับให้หน่วยราชการได้สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และอันนี้ก็ป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของประเทศไทยที่ทุกคนมีหน้าที่อะไรก็ได้ ก็ร่วมมือกันอย่างดีในหน้าที่ราชการของตน และในหน้าที่ของทั่วไปร่วมกันทั้งหมดทำให้ประเทศไทยอยู่ได้ ฉะนั้นก็ขอให้ท่านได้ระลึกถึงหน้าที่ที่มีอยู่ คือ ทั้งผู้ที่เป็นตำรวจราชสำนักพิเศษ ออกจากราชการแล้วยังมีกิจการที่ช่วยประเทศชาติได้

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านมีกำลังทั้งร่างกายทั้งจิตใจที่จะปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้ดีเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างยิ่ง ขอให้มีความเจริญรุ่งเรือง มีความสำเร็จในกิจการงาน มีอนาคตอย่างดีที่สุด.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะกรรมการสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง

และสมาชิกผู้รับนมสดเข้าเฝ้า ฯ

ณ โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

วันศุกร์ ที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๓๐

วันพิธีพืชมงคลเป็นโอกาสอันดียิ่ง ที่จะให้เกษตรกรทั้งหลายได้มาชุมนุมกันเพื่อที่จะได้เห็นของใหม่ ๆ และได้พบปะกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

เมืองไทยนี้ต้องพึ่งเกษตรกรเป็นสำคัญ เพราะว่าเกษตรกรเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศและต้องยึดอาชีพนี้มา และไม่ใช่เพราะเหตุอื่นเท่านั้นเอง แต่ว่าประเทศหนึ่งประเทศใดจะอยู่ได้ก็เพราะว่ามีกรกสิกรรม การประกอบอาชีพในด้านผลิตผลที่ได้จากธรรมชาติ ทั้งในด้านที่จะเป็นการปลูกข้าว ปลูกพืชไร่ ปลูกผลไม้ หรือทำมาหากินในด้านปศุสัตว์หรือประมง ฉะนั้นการที่ทางราชการได้จัดให้มีการยกย่องและแสดงความสำคัญของกสิกรโดยมีงานพืชมงคลนี้ ก็นับว่าเป็นที่สมควรที่สุด กสิกรทั้งหลายก็ต้องถือโอกาสนี้ให้ได้ประโยชน์มากที่สุด นอกจากนี้ทุกปีก็ได้พบปะกับสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้กสิกรในเมืองไทยมีความเจริญได้ เพราะว่ากรกสิกรรมและอาชีพในด้านเกษตรทุกอย่างย่อมต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายด้าน ด้านหนึ่งก็คือหลักวิชาของการเพาะปลูกเป็นต้น และอีกด้านหนึ่งก็เป็นการช่วยให้เพิ่มหลักวิชาเหล่านั้น และเมื่อได้ปฏิบัติแล้วได้ผลิตผลแล้วก็จะต้องสามารถตัดแปลงและขายจำหน่ายผลิตผลที่ตนได้ทำ ฉะนั้นทุกอย่างต้องสอดคล้องกัน ความขยันหมั่นเพียรในการผลิต ความรู้ในวิชาการผลิต และความรู้ในการเป็นอยู่ทั้งความรู้ในด้านจำหน่าย ล้วนเป็นความรู้ที่จะต้องประสานกันหมด ฉะนั้นการที่เกษตรกรตั้งขึ้นมาเป็นกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์เป็นจำนวนมากในปัจจุบันนี้ ก็นับว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

สหกรณ์ในเมืองไทยในรูปสหกรณ์โดยมีชื่อว่าสหกรณ์มีมานานพอสมควร แต่ว่าการปฏิบัติก็ได้ปฏิบัติมาเป็นเวลานานทีเดียว เช่นกลุ่มผู้ใช้น้ำในบางจังหวัดก็มีมานานเป็นร้อยปี อันนี้ก็คือสหกรณ์นั่นเอง มาปัจจุบันนี้ก็เรียกว่าสหกรณ์ผู้ใช้น้ำหรือกลุ่มผู้ใช้น้ำ การใช้หรือการปฏิบัตินั้นก็มีมาช้านาน แล้วก็ชื่อสหกรณ์ก็มีมาช้านาน แต่ก็มีเปลี่ยนแปลงมาตลอด บางทีก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี เพราะว่าไม่เข้าใจกัน มีคำว่าสหกรณ์ขึ้นมา คนก็ไม่เข้าใจว่าสหกรณ์คืออะไร เคยได้เข้ามาหลายครั้งแล้วเป็นเวลาหลายปี และก็ขอย้ำอีกวันนี้อีกว่าคำว่าสหกรณ์คือการกระทำหรือทำงานร่วมกัน คำว่า “สห” แปลว่าด้วยกันหรือร่วมกัน คำว่า “กรณ์” ก็เป็นการกระทำ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

การกระทำนั้นก็คือคำว่ากรรม กลีกรรรมก็การทำงานในทางเกษตรในการเพาะปลูก กรรมนั้นเป็นการกระทำกรรม หรือกรรมคือคำเดียวกัน หมายความว่ากระทำร่วมกัน ฉะนั้น คำว่าสหกรณ์หรือตั้งเป็นสหกรณ์ก็มีความสำคัญ มาก เพราะว่าทำงานด้วยกัน เมื่อคนหนึ่งคนใดทำงานอยู่คนเดียวก็มีแรงหนึ่งคน หรือหนึ่งครอบครัว ทำได้ไม่ มากนัก แต่ถ้ารวมกันหลายครอบครัวเป็นสหกรณ์หรือเป็นหมู่บ้านสหกรณ์ก็ทำงานได้ดีกว่า เพราะมีกำลัง มากกว่า เราช่วยกันได้เช่นถ้าครอบครัวหนึ่งประสบความเดือดร้อนมีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียนบ้างผู้อื่นก็ช่วยได้ ถึงตาของตัวเองไม่สบายคนอื่นก็ช่วย

อันนี้เป็นของสำคัญที่จะร่วมกันทำงาน เพราะช่วยกันได้ โดยเฉพาะในด้านกิจการสมัยนี้ก็ต้องมีการ ดัดแปลงผลผลิตที่มี เช่นข้าวก็ต้องสี แล้วในที่นี้ก็มีนมก็ต้องปรับปรุงนมให้ขายได้ เช่นการทำให้นมที่เก็บอยู่ นานกว่า ๑ วัน เพราะตามธรรมชาติโดยเฉพาะในประเทศร้อนอย่างประเทศไทยเก็บไว้ไม่กี่ชั่วโมงก็จะเสีย ฉะนั้นก็ต้องมีวิธีการที่จะดัดแปลงให้เก็บไว้ได้ เพื่อที่จะส่งไปสู่ตลาดได้และเป็นนมที่มีคุณภาพดี ถ้าหากว่าในกรณี ของนมนี้คุณภาพไม่ดีจะเป็นอันตรายได้มาก เพราะว่าผู้บริโภคจะเสียหายจะมีการไม่สบายเป็นโรคท้องร่วงเป็นต้น จะทำให้คนไม่นิยมการบริโภค ถ้าคนไม่นิยมบริโภค ผลิตแล้วก็ไม่สามารถที่จะจำหน่าย ผู้ที่ผลิตก็ต้องขาดทุน ไม่สามารถที่จะปฏิบัติต่อไป ไม่มีทางทำมาหากิน ผู้บริโภคก็เสียหาย เพราะว่าผลผลิตทางนมนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เป็นอาหารที่สำคัญสำหรับประชาชน ฉะนั้นก็ต้องร่วมแรงกันลงทุนทำให้ผลผลิตของเราเก็บได้และจำหน่ายได้ สำหรับพืชผลอย่างอื่นก็เช่นเดียวกัน แต่ ณ ที่นี้ก็พูดถึงเรื่องผลผลิตที่เกี่ยวข้องกับโคนม เพราะว่ามีสมาชิกที่เป็น สหกรณ์โคนมและกลุ่มโคนมมาในวันนี้มาก และก็เป็นที่น่ายินดีว่ากิจการต่าง ๆ ได้ก้าวหน้ามาโดยดีตามลำดับ จนกระทั่งเดี๋ยวนี้รู้สึกว่ามันคงและสามารถที่จะทำให้ผู้ที่เป็นกลีกรรมมีฐานะดีขึ้นมาก

ในที่นี้ที่มาประชุมกันที่แห่งนี้ ก็เพราะว่าที่แห่งนี้เป็นที่ทดลองเกี่ยวข้องกับการเกษตรในด้านต่าง ๆ ก็ทำให้ท่านทั้งหลายที่มาประชุม ณ ที่นี้ได้เห็นเป็นตัวอย่าง และอาจจะได้ความคิดไปปฏิบัติด้วยตนเองต่อไป หลักการของสถานที่นี้ก็จะต้องดูว่าผลผลิต ผลิตอย่างไรตั้งแต่ต้น เช่นในที่นี้ก็มีการเลี้ยงโคนม มีการปลูกข้าว และปลูกพืชอื่น ๆ เป็นการทดลอง และจากนั้นก็มีการค้นคว้าวิจัยว่าจะดัดแปลงผลผลิตเหล่านั้นอย่างไรสำหรับ ให้ไปสู่ผู้บริโภค เช่นโคนมก็ให้นมซึ่งผ่านวิธีการต่าง ๆ เพื่อที่จะเป็นนมสำหรับบริโภค นมสำหรับเก็บไว้ได้

นานหน่อย หรือข้าวก็มีโรงสีสำหรับสีข้าว แล้วก็ส่งไปให้แก่สมาชิก ทั้งนมก็มีสมาชิกที่รับนมเป็นประจำวัน ฉะนั้น ก็เป็นกิจการที่ครบวงจรตั้งแต่ต้น คือการผลิตแต่ต้นและมาตัดแปลง เสร็จแล้วก็ได้จำหน่ายและบริโภค ซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวข้องกับการเกษตรนี่ก็เป็นเช่นเดียวกัน ต้องผลิต ตัดแปลง จำหน่าย และบริโภค คือใช้ ถ้าตลอดทางเป็นไปโดยดีและแต่ละคนก็ได้ทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความตั้งใจดี ด้วยความมีหลักวิชาที่ดี ทุกคนก็ได้ประโยชน์ ทุกคนได้รับผลที่ดี ไม่ว่าผู้ผลิตไม่ว่าผู้ที่ตัดแปลง ไม่ว่าผู้ที่บริโภค ได้ประโยชน์ทั้งนั้น และทำให้ส่วนรวมของเรามีความมั่นคงได้

ถ้าจะว่าถึงชาติบ้านเมือง ถ้าหากผู้ผลิตมีฐานะดีก็ทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคง ผู้ตัดแปลงและผู้บริโภคมีฐานะดีก็ยิ่งทำให้ประเทศมีความมั่นคงครบถ้วน ซึ่งในประเทศไทยนี้ก็หวังว่าจะให้ทุกคนได้รับประโยชน์ มีความแข็งแรง มีความเจริญมั่นคง และประเทศก็มีความเจริญมั่นคงโดยอัตโนมัติ ประเทศอื่น ๆ เท่าที่ได้เคยไปเห็น บางทีก็มีบางส่วนที่ได้ประโยชน์มากกว่าบางส่วน ฉะนั้นก็ไม่มี ความมั่นคง ประเทศไทยนี้เป้าหมายคือให้ทุกคนมีความมั่นคง ประเทศจึงจะมีความมั่นคง ไม่ล้ม ไม่มีอันตราย ไม่เกิดความเดือดร้อน การที่จะได้เป้าหมายนี้คือทุกคนมีความเจริญรุ่งเรือง ข้อสำคัญ...มีบางข้อที่จะเอ่ยถึงก็ได้เอ่ยถึงความรู้ แต่ละคนต้องชวนหาหาความรู้ ความซนหมั่นเพียร และจะต้องมีความอะลุ่มอล่วยกัน เห็นอกเห็นใจกัน คือสรุปอยู่ในคำว่าเมตตาซึ่งกันและกัน ไม่ว่าใครที่อยู่ในประเทศไทยนี้ก็จะต้องเมตตาซึ่งกันและกัน ว่าเป็นเพื่อนร่วมชาติ ร่วมที่อยู่ ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว ประเทศไทยไม่มีล้ม การที่พูดอย่างนี้ เพราะว่าทุกคนย่อมปรารถนาความสุขความเจริญ ถ้าทำงานดีด้วยความฉลาด ด้วยความหมั่นเพียร และด้วยความอะลุ่มอล่วยเมตตาปรานีกัน ก็จะทำให้อยู่ได้ ส่วนรวมอยู่ได้ แต่ละคนอยู่ได้

ฉะนั้นก็ขอให้วันนี้ซึ่งเป็นวันดีเป็นมงคล ให้ได้ผลดีต่อทุกคนที่ได้มาดูโครงการนี้หลังจากได้ดูพิธีอันเป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์และสวยงามที่ห้องสนามหลวง ก็ขอให้ได้รับคำสั่งที่เป็นมงคลนี้และนำความรู้ที่ได้มาไปปฏิบัติงานต่อไป ด้วยความเบิกบาน ด้วยความกระตือรือร้นและด้วยความมีเหตุผล ขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุม ณ ที่นี้ได้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง มีความสำเร็จนานาประการในกิจการที่ปฏิบัติอยู่ เพื่อที่จะให้มีฐานะดียิ่ง ๆ ขึ้นไป และทำให้ทุกคนแม้จะไม่ใช่ว่าคนที่อยู่ที่นี่ได้รับประโยชน์ทั้งนั้น ก็ขอให้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง.

พระราชดำรัส^(๑)

เนื่องในโอกาสที่พระครูใบฎีกาเล็ก ญาณุตตโร และคณะเฝ้า
ถวายต้นเทียนพรรษาและเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๓๐

คณะนี้ได้มาเป็นเวลานานแล้วหลายปีตั้งแต่ต้นคนก็เพิ่มขึ้น นอกจากเพิ่มจำนวนคนมากขึ้นก็ได้
ความสะดวกสบายเพิ่มขึ้น เป็นข้อพิสูจน์แล้วว่าผู้ปฏิบัติดีชอบก็เจริญ

คำว่าปฏิบัติดีชอบนี้หมายความว่าไปจนถึงไปเข้าวัดฟังธรรม เขาเรียกกันว่าไปนั่งสมาธิ แต่บางทีก็เข้าใจ
กันไม่ดีว่าการปฏิบัติดีชอบมีอย่างไร มีหลายชั้น ปฏิบัติดีชอบธรรมดานั้นสำคัญ คือแต่ละคนก็มีอาชีพการงาน
หรืออย่างเวลาอายุยังน้อย ๆ ก็มีหน้าที่ ที่จะเรียนหนังสือให้มาก ต่อมากก็มีหน้าที่ที่จะทำมาหากิน ตั้งแต่ชั้นที่จะ
ปฏิบัติงานคือชั้นที่เป็นงานการที่ไม่ใหญ่โตนัก ต่อมากก็ได้ความชำนาญ อันนี้ปฏิบัติดีชอบก็มีอีกอย่างหนึ่งถึงขั้นสูง
อย่างบวชเป็นพระหรือเข้าไปเล่าเรียนในวัด ปฏิบัติธรรมะทุกชั้นต้องเป็นการไม่ใช่ว่าสูง ชั้นสูง ชั้นชั้นสูง ไม่เชิงว่า
สูงชั้น แต่ว่ามีหน้าที่ต่างกัน แต่ที่สำคัญมากก็คือเวลาเราปฏิบัติงานการต่าง ๆ มีหน้าที่งาน จะเป็นงานที่เรียกว่า
งานส่วนตัว ทำมาหากินทางการค้า หรืองานทำมาหากินแบบเป็นครู หรือเป็นข้าราชการ ก็มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ
ต้องทำสิ่งที่ไม่เบียดเบียนคนอื่น อันนี้เป็นพื้นฐาน ถ้าหากทำงานในพื้นฐานหรือทำงานในด้านที่จะขัดเกลาจิตใจ
เหมือนกัน ข้อสำคัญคนเราทุกคนมีที่เรียกว่าจิต บางทีก็ไม่ค่อยเข้าใจหรือจิตคืออะไร ก็คือไม่เห็น คือเขาบอกว่า
เขาเรียกว่าจิตใจ บางคนก็นึกว่าอยู่ที่หัวใจบ้าง หรือคนสมัยใหม่ก็อาจจะบอกอยู่ที่สมอง เป็นจิต เป็นตัวเรา ที่อยู่
ที่ไหนก็ตามจิตนี้เราจะมองเห็นได้ถ้าเราทำจิตใจนี้ให้โปร่งใส เมื่อทำจิตใจให้โปร่งใสก็เห็น เห็นจิต ตามธรรมดานั้น
พูดกันว่าจิตนี้เป็นสิ่งที่จะดูยาก ที่จิตดูยากเพราะว่าจิตที่อยู่หนึ่ง ๆ ก็จะไม่เห็น อย่างเราดูอากาศหรือดูน้ำมันไม่ค่อย
เห็น อย่างในท้องนี้เราดูอากาศเห็นหรือเปล่า ก็ไม่เห็น แต่ว่าถ้าเราดูไปทางหน้าต่างเห็นสีฟ้า มันก็เป็นลักษณะ
อากาศ อากาศมีสีฟ้า ก็เห็นแต่เห็นยาก จิตนี้ก็เหมือนกันเห็นยาก แต่ถ้าดูฟ้าหรือดูข้างนอกเราเห็นเมฆ เมฆ
มันลอยไป เมฆมันลอยไปทำไมก็เพราะว่าอากาศมันเคลื่อน แต่เราเห็นเมฆนั้นมันเป็นเมฆ ไม่ใช่ลมไม่ใช่อากาศ
จิตเหมือนกันถ้าเราอยู่เฉย ๆ มันไม่เห็น แต่ถ้าสมมุติว่าเรามองเห็นดูอะไรเราชอบใจ จะเห็นว่าจิตโปร่งใส อันนี้
เป็นวิธีที่จะดูจิต อันนี้เป็นวิธีที่จะทำให้สามารถรู้จักจิต

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

เมื่อรู้จักจิตแล้วควบคุมจิตให้ทำดีชอบ จะดีชอบในด้านไหนก็ได้ ทำงานทำการก็ต้องทำให้ดีชอบ ทำมาหากินโดยสุจริต ก็หมายความว่าไม่ทุจริต ก็ต้องดูจิตว่าเรามีความทุจริตหรือไม่ แม้จะอ่านหนังสือหรือดูหนังสือเพื่ออ่านเล่นหรืออ่านให้ได้ความรู้ก็ดี ใจจิตนี้ต้องอ่าน ถ้าจิตมันฟุ้งซ่านไปที่ไหนที่ไหนอ่านไม่รู้เรื่อง ไม่ดี อย่างพวกที่อ่านหนังสือสำหรับสอบ ไปเรียนหนังสือแล้วก็ไปสอบ ถ้าอ่านหนังสือโดยที่จิตไม่ใส ก็อ่านไม่รู้เรื่องจำอะไรก็ไม่ได้ ก็สอบไม่ได้ ไม่สำเร็จ ทำงานทำการมีงานก็เช่นกัน จิตเราไม่ผ่องใสงานนั้นไม่สำเร็จ เพราะว่าคิดไม่ออก ฉะนั้นก่อนที่จะทำงานการใดก็ต้องมีจิตที่ผ่องใส จิตที่ผ่องใสนี้หมายความว่าให้ตัวจิตเองหรือตัวเราเองรู้ว่าเราคิดอะไร รู้ว่าเรามีงานอะไรจะต้องทำ แม้ในสิ่งที่ย่าง ๆ อย่างเช่นท่านทั้งหลายมาที่นี่ต้องเดินขึ้นมา นั่งรถมา แล้วก็เดินขึ้นอาคารนี้ขึ้นมาทางบันไดแล้วก็เดินเข้ามาในห้องนี้ ถ้าจิตไม่อยู่ที่จิต ไม่รู้เรื่อง เดินก็ไม่เห็นอะไร ไม่เห็นว่าจะอะไรเป็นประตูอะไรเป็นฝา เดินไปก็ชนฝา อันนี้เป็นความจริง ฉะนั้นเรามีตาที่จะเห็นมีเท้าที่จะเดิน เราเห็นตรงนี้เป็นช่องประตูที่ควรจะต้องเดินเข้าก็เดินเข้ามา ก็เข้ามาโดยสวัสดิภาพ มานั่งในที่ที่เหมาะสมที่หาไว้ อันนี้ก็ป็นงานอย่างหนึ่ง เป็นงานอย่างง่าย ๆ แต่ว่าถ้าไม่มีจิตหรือไม่ควบคุมจิต จิตไม่ผ่องใสพอสมควรก็จะไม่สำเร็จ เดินขึ้นมาก็ไม่ถึงที่นี่ ถ้าใครมาบอกว่าขึ้นไปตรงนั้นแล้วก็เลี้ยวขวา เลี้ยวซ้าย ไม่ทำตาม หรือจิตไม่อยู่กับหลัก ฟังเขาพูดแล้วไม่ได้ยิน หมายความว่าไม่เห็นอะไรหรือฟังอะไรต้องใช้จิตที่ผ่องใส ที่มีความที่เรียกว่าสงบพอสมควรที่จะรับสิ่งใดหรือทำอะไร อันนี้เวลาไปเรียนรู้อะไรไปฟังธรรมที่วัด ท่านก็บอกว่าต้องมีศีลมีสมาธิมีปัญหา มีศีลนี้ก็หมายความว่าปฏิบัติให้ถูกต้อง แต่มีสมาธิก็คือจิตที่เราตั้งให้ผ่องใส แล้วปัญญาก็คงจะเกิด ก็จะรู้ว่าทำอะไรขึ้นต่าง ๆ ต้องมีในระดับต่าง ๆ ในระดับชีวิตประจำวัน ในระดับที่เรียกว่าปฏิบัติธรรมะ

ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายได้ตั้งใจแล้วก็เข้าเป็นคณะ เท่ากับแลกเปลี่ยนความคิดความเห็นที่ดีที่งาม ก็เป็นการฝึกจิตใจให้ผ่องใสแล้วก็จะสามารถที่จะสำเร็จในงานการที่มีอยู่ขณะนี้ แล้วก็มีความก้าวหน้า เพราะว่าทำสิ่งที่ดีที่งามที่ดีที่ชอบก็ต้องประสบความดี กรรมดีก็สนองด้วย แล้วก็มีความก้าวหน้า ในเวลาเดียวกันบางคนก้าวหนารวยมาก ร่ำรวยมีทรัพย์สมบัติมากแต่ไม่มีความสุขเลย เพราะว่าทำจิตไม่ผ่องใส บางทีคนก็เก่ง ทำงานทำการเก่ง แล้วก็ทำมาหากินได้เงินได้ทองเยอะแยะ แต่ว่าในเวลาเดียวกันเมื่อได้เงินได้ทองมาแล้วไม่มีความสุข

มีบางคนที่บอกว่าอ๊อ... เงินทองเยอะเยอะไม่รู้จะไปซื้ออะไรน่าแปลกกว่าคนมีเงินมีทองมากไม่รู้ว่าจะไปใช้ทำอะไร อันนี้ก็หมายความว่าเขาไม่ได้มีความสุข แต่ผู้ที่ทำงานทำการมีเงินมีทองได้มีฐานะดีขึ้น ในเวลาเดียวกัน สามารถที่จะใช้เงินทองในทางที่ดีที่งามแล้วก็ทำให้เกิดความสุข ผู้นั้นจะเป็นผู้โชคดียิ่ง ๆ ผู้นั้นเป็นผู้ที่มีความสำเร็จจริง ๆ อย่างที่เคยบอกกับท่านว่าเมื่อเข้าวัดเอาดอกไม้ไป จะเป็นดอกไม้ก็ตามเป็นดอกไม้ใส่ในแจกันก็ตาม ไปวางที่พระพุทธรูป เห็นสวยงามจัดการให้ดี นั้นจะเป็นการบูชาพระ เราเป็นผู้ที่ฟ่องใส เราจะเป็นผู้ที่กำลังมีความสุข เพราะแม้แต่ดอกไม้ดอกเดียวซึ่งไม่มีราคาแพงวดมากนัก แต่ว่าเป็นความสุขมากถ้าทำด้วยจิตใจที่ฟ่องใส จิตใจที่ดีมีศรัทธาเลื่อมใส ถ้าหากว่าเรามีเงินมากขึ้นเราก็ไปทำบุญเพิ่มขึ้น ทำบุญด้วยจิตใจที่เป็นกุศลแท้ก็ทำให้มีความสุข นี่เป็นกุศลที่แน่นอน อย่างเช่นครั้งพุทธกาลผู้ที่จนมากได้ร่วมกุศลกับเศรษฐี เศรษฐีก็ใช้เงินเป็นจำนวน ถ้าอย่างสมัยนี้ก็เช่นกันบาท ส่วนผู้ที่จนนั้นจะไปหาเงินมาได้มาถ้าสมัยนี้ก็เรียกว่าทำบาทหรือสิบบาท ไม่มากนัก แต่ทำบาทกับสิบบาทเปรียบเทียบกับล้านบาทเปรียบเทียบกันไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามในสมัยพุทธกาลนั้น ผู้ที่ได้ทำบุญเล็กน้อยได้บุญมากก็มี ท่านว่ากันว่าเทวดาบนสวรรค์แซ่ร้องจนกระทั่งฟังเสียงได้ ว่าผู้ที่จนนั้นจะให้หมดทั้งหมด แล้วเทวดาก็แซ่ร้อง หมายความว่าผู้ที่ทำบุญด้วยจิตใจที่อึ้งใจได้บุญมาก

จิตใจที่อึ้งใจนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ เราจะทำอย่างไรให้จิตใจอึ้งใจ ก็ต้องทำอย่างที่ว่าต้องพยายามที่จะมองดูให้เห็นจิตของตน ถ้ามองอะไรด้วยตาเห็นอะไรก็เอามา จิตเรารู้เท่าที่ตัวเองเราจะเห็นจิต เห็นอะไรที่น่าพอใจ แล้วก็เห็นว่าจิตนี้ฟู พูขึ้นมา ดีใจขึ้นมา จะเห็นจิตว่าดีใจ จิตนั้นนะคล้าย ๆ เต็มได้ ถ้ามีอะไรเข้ามาไม่พอใจ จิตนั้นก็เต็มได้เหมือนกัน เต็มเร็ว ๆ รู้สึก แล้วบางทีเมื่อจิตเราเจออะไรที่น่าดีใจ บางทีก็กระโดดโลดเต้นด้วยความดีใจ หรืออย่างน้อยก็มีการยิ้มหรือหัวเราะ ถ้าหากว่าเจออะไรที่ไม่พอใจหน้าจะบึ้งแล้วก็จะแสดงออกมาเป็นคำว่าเขาหรืออะไรทันที ทำไมเป็นอย่างนั้น ก็เพราะว่า สิ่งที่เขากระทบจิตของเรา จิตของเราจะต้องมีปฏิกิริยา และจะเห็นได้ถ้าหากว่าเราตั้งใจจริง แต่ถ้าเราไม่ตั้งใจจริงจะไม่เห็น เมื่อไม่เห็นแล้วก็ผ่านไป ผ่านไปโดยที่ไร้ประโยชน์ แต่ถ้าเราเห็นว่าจิตเรามีอาการอย่างไร ก็จะทราบ จะควบคุมได้ เมื่อควบคุมได้แล้วจะทำอะไรสักอย่างจะมีผลที่สำเร็จดีแน่มากขึ้น มากกว่าเดิม เพราะว่าจะไม่ประสบอันตราย จะมีความปลอดภัยมากกว่า เราเรียกว่าไม่

ประมาท ถ้าประมาทมันก็อาจจะเกิดอันตราย เช่นอย่างที่ว่าขึ้นมาถ้าเราไม่มีจิตตรง ไม่ระมัดระวัง เราก็เดินชนฝา นี่ก็แปลก เคยเดิน เดินไปไม่มีสติ เดินไปชนประตูชนฝา ก็เจ็บ แล้วก็เสียหาย แต่ถ้าเดินถูกที่แล้วก็ไม่เจ็บ ก็ได้ผลตามจุดประสงค์ของเราที่จะเดินไปที่ที่เหมาะสมที่เราต้องการเดิน ก็ถึงจุดประสงค์ อันนี้เป็นในชั้นปฏิบัติธรรมดา ในชั้นปฏิบัติสูงในด้านปฏิบัติที่เรียกว่าปฏิบัติธรรมะก็จะบรรลุผลที่ดี จิตใจจะมีความสุขที่ยั่งยืน

ที่พูดนี้เพราะเห็นว่าท่านทั้งหลายมาแล้วก็มีความตั้งใจที่ดี มีจิตใจที่ผ่องใส ก็ช่วยส่งเสริมบอกว่าดีมาก ทำต่อไป ส่วนที่ได้บริจาคทรัพย์นี้มากก็จะนำไปใช้ในทางที่ช่วยชาวบ้านทั่วประเทศ ผู้ที่เดือดร้อน ผู้ที่ประสบโรคภัยไข้เจ็บ หรือจะช่วยในด้านไหนก็ตามให้ความรู้มีการศึกษาดีขึ้น ก็จะเป็นสิ่งที่เท่ากับท่านทั้งหลายได้มีส่วนในการส่งเสริมให้อยู่ดีกินดีมากขึ้น ส่วนเทียนพรรษาที่นำมานี้ก็ให้ไปที่วัด ปีนี้ก็ถวายไว้ที่วัดบวรนิเวศ ๑ เล่ม ที่วัดราชบพิธ ๑ เล่ม มีสมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระญาณสังวร เพื่อที่จะให้เป็นพุทธบูชาในการเข้าพรรษานี้ ให้ท่านได้อนุโมทนาในส่วนกุศลนี้ ขอขอบใจที่มาพร้อมกัน ณ ที่นี้

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาและขอขอบใจมหาวิทยาลัยที่ให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า.

ตามที่มีมหาวิทยาลัยเปิดสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงมากมายหลายสาขาหลายหลักสูตร พร้อมทั้งส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เน้นการวิจัยในลักษณะสหวิชา เพื่อให้การวิจัยครบวงจร นั้นเป็นสิ่งที่น่านิยมยินดีอย่างยิ่ง. นอกจากจะส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น ยังสนับสนุนให้นักวิชาการได้เล็งเห็นความสำคัญของความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องของวิชาการทั้งปวงโดยตระหนักด้วย.

สำหรับบัณฑิตทั้งหลาย ข้าพเจ้ามีข้อแนะนำสำคัญที่จะฝากแก่ท่านว่า ภูมิความรู้และปริญญาเป็นประโยชน์เชิดชูตัวท่านมาก อย่างน้อยก็ช่วยให้ได้ทำงานที่ดี มีคนยกย่อง. แต่ทั้งนี้ ท่านจะต้องรู้จักรักษาและพัฒนาความรู้นั้นให้ก้าวหน้าและเพิ่มพูนขึ้นตลอดเวลา พร้อมกับต้องรู้จักนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง. การใช้วิชาความรู้ให้ถูกต้องเป็นประโยชน์ มีหลักสำคัญเพียงยึดถือดังนี้. ประการแรก ในฐานะผู้มีวิชาการและวิชาชีพระดับสูง จะต้องซื่อตรงบริสุทธิ์ใจต่อวิชาการและวิชาชีพระดับสูง จะต้องซื่อตรงบริสุทธิ์ใจต่อวิชาการและวิชาชีพของตน หมายความว่าแต่ละคนจะต้องพยายามควบคุมความคิดจิตใจให้มั่นคง หนักแน่น และรอบคอบในหลักการ ไม่ให้มักง่าย ไม่ให้ประมาทเลินเล่อ แล้วนำวิชาการซึ่งเป็นของสูง ไปใช้อย่างผิดพลาด เพราะการกระทำดังนั้นเป็นการทำลายวิชาและทำลายเกียรติภูมิของตนโดยตรง ทั้งยังอาจก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงมากมายขึ้นได้อย่างคาดไม่ถึง. ประการที่สอง จะต้องเข้าใจให้ถูกต้องว่าการซื่อตรงบริสุทธิ์ใจต่อวิชาการนั้นมิได้หมายถึงการยึดตำราหรือยึดทฤษฎีจนเหนียวแน่นอย่างเอาหัวชนฝา. หากมุ่งหมายให้ทุกคนตระหนักว่าหลักวิชาทั้งหลายจำเป็นต้องประยุกต์ใช้ด้วยวิจารณญาณ ให้ถูกเหตุถูกผล ให้ถูกสัดส่วน และให้ประสานสอดคล้องกับวิชาการอื่น ๆ อย่างพอเหมาะพอดี. ผู้ฉลาดย่อมจะต้องคำนึงถึงผลอันพึงประสงค์ตามเป้าหมาย และพยายามพิจารณาใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบก่อนที่จะนำมาใช้เสมอทุกครั้ง. จึงหวังว่าท่านทั้งหลายจะได้นำข้อแนะนำนี้ไปขบคิดให้เป็นประโยชน์เป็นความเจริญแก่ตนเองแก่ผู้อื่นต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบแต่ความสำเร็จทุกประการในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคงในหน้าที่การงาน. ขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจาก

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในโอกาสนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของวิทยาลัย รวมทั้งที่ริเริ่มขึ้นใหม่ บรรลุผลที่น่าพึงใจทุกอย่าง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

เป็นที่รับรองกันทั่วไปในเวลานี้ ว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมแก่งานต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง เพราะมีวิถึฐานะสูงและมีความสามารถเต็มตัวในทางลงมือปฏิบัติ. บัณฑิตทั้งหลายจึงน่าจะภูมิใจในตนเอง พร้อมทั้งมีความสำนึกในหน้าที่ของตนด้วย ที่จะต้องช่วยกันทำงาน ใช้ความรู้ ความคิด และความสามารถที่มีอยู่ สร้างสรรค์ประโยชน์และความเจริญมั่นคงให้แก่บ้านเมือง โดยเต็มกำลัง.

ความเจริญของบ้านเมืองนั้น แท้จริงเกิดจากความเจริญของบุคคลแต่ละคนประกอบกันขึ้น. เพราะฉะนั้นผู้มีความรู้ความสามารถทั้งหลายควรจะได้ถือเป็นการรับผิดชอบสำคัญ ที่จะต้องตั้งใจพยายามทำงานของตน ให้ประสบความสำเร็จและเจริญก้าวหน้า. ความเจริญของแต่ละคนจักได้ประกอบเกื้อกูลกัน ส่งให้บ้านเมืองมีความเจริญมั่นคงขึ้นด้วย. วันนี้ จึงใคร่แนะนำหลักการปฏิบัติงานแก่ทุก ๆ คน. เบื้องต้นเมื่อจะทำงานสิ่งใด ไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก ขอให้พิจารณาจุดมุ่งหมายและประโยชน์ของงานนั้นให้เห็นชัด จนเกิดความมั่นใจและพอใจที่จะกระทำ. เมื่อมั่นใจแล้ว จึงกำหนดขั้นตอนการทำงานให้เหมาะแก่การปฏิบัติ และลงมือปฏิบัติให้ได้ครบถ้วนตามขั้นตอนนั้น ๆ โดยสม่ำเสมอ จนกว่าจะสำเร็จ. ขณะที่ปฏิบัติก็เอาใจใส่จดจ่อ ไม่วางมือให้ล่าช้าเสียหาย ทั้งพยายามใช้ความพินิจพิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติให้เหมาะสมและก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้บรรลุผลที่สมบูรณ์. ท่านทั้งหลายทำได้แบบนี้ ก็จะได้ชื่อว่าเป็นนักปฏิบัติงานที่ดี ที่กระทำการงานทุกอย่างด้วยหลักวิชา ด้วยความสามารถ ด้วยความพากเพียรเอาใจใส่ และด้วยวิธีการอันแยบคาย ซึ่งจะช่วยให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญทุกสิ่งได้ตามประสงค์.

ขออวยพรให้บัณฑิตที่สำเร็จใหม่ มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งในกาย ในใจ และในสติปัญญา สามารถสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ตนแก่ชาติบ้านเมืองได้เต็มศรัทธาและความสามารถ ทั้งให้มีความเจริญก้าวหน้าพร้อมทั้งความสุขสวัสดิ์ทุกประการจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจาก

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพุธ ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาอีกรวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า บัณฑิตของสถาบันการศึกษานี้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมแก่งานต่าง ๆ อย่างยิ่ง. จึงได้ขอให้ทุกคนตั้งใจพยายามทำงานสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ตนและบ้านเมือง พร้อมกันนั้นก็ได้นะนำหลักการปฏิบัติงานไปด้วย. วันนี้ จะกล่าวเสริมให้เข้าใจว่า การทำงานทุกอย่างคือการพัฒนาตัวเอง.

เรามักได้ยินคำกล่าวอ้างของคนบางคนว่า ไม่พอใจทำงานอย่างนั้นอย่างนี้ เพราะเป็นงานที่ไม่ตรงกับวุฒิ หรือต่ำต้อยด้อยกว่าวิทยฐานะของตน ทั้ง ๆ ที่บางทีก็กำลังว่างงานอยู่. การประพฤติอย่างนี้เรียกว่าเลือกงาน หรือไม่สู้งาน ซึ่งเป็นการถ่วงตัวเองไว้ไม่ให้ดีขึ้นได้ ไม่ก้าวหน้าต่อไปได้. จึงอยากเตือนบัณฑิตทุก ๆ คน ว่าอย่าทำตัวเป็นคนเลือกงาน. เมื่อมีโอกาสและมืงานให้ทำ ก็ควรเต็มใจทำ โดยไม่จำเป็นต้องตั้งข้อแม้หรือเงื่อนไขใดไว้ให้เป็นเครื่องกีดขวาง. ขอให้คิดกันเสียใหม่ว่า คนที่ทำงานได้จริง ๆ นั้น ไม่ว่าจะจับงานสิ่งใด ย่อมทำได้เสมอ. ถ้ายิ่งมีความเอาใจใส่ มีความขยัน มีความสังเกตจดจำดี ก็ยิ่งจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในงานที่ทำสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานแต่ละครั้งแต่ละวัน จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ส่งเสริมให้มีความสามารถจัดเจน มีความเจริญก้าวหน้าสมวิทยฐานะ หรือเจริญขึ้นเกินกว่าที่คาดหวังไว้มากมายก็ได้. จึงกล่าวได้เต็มปากว่า การทำงานด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่ศึกษานั้น เป็นการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพสูงขึ้นโดยแท้ และบุคคลที่มีคุณภาพอันพัฒนาแล้ว ย่อมสามารถจะพัฒนางานส่วนรวมของชาติให้เจริญก้าวหน้าได้ดังประสงค์.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตนเองและพัฒนางาน มีความเจริญมั่นคงและก้าวหน้ารุ่งเรืองในชีวิต และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมในงานนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ตั้งทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจาก

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา.

ที่แล้มา ข้าพเจ้าได้พูดในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะแก่การปฏิบัติงานอย่างยิ่ง. แต่ละคนจึงควรจะได้พยายามทำงานของตน ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ และให้ประสานส่งเสริมกันเป็นความเจริญมั่นคงของส่วนรวม. นอกจากนั้น ยังได้พูดถึงวิธีทำงาน และได้อธิบายให้เห็นว่าการทำงานเป็นการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพสูงขึ้น. วันนี้ จะย้ำและขยายความเรื่องการทำงานจากที่พูดแล้ว.

เป็นไปได้อย่างยิ่ง ที่ทุกคนจะมีโอกาสได้ทำงานตรงกับวิชาที่เรียนมา หรือพอดีกับคุณวุฒิที่มีอยู่. บางคนอาจต้องทำงานต่ำกว่าระดับวิทยฐานะ บางคนอาจต้องทำงานคนละแนวทางกับที่ศึกษา. จะเป็นอย่างไรก็ตาม ก็ควรยินดีและเต็มใจทำ เพราะแต่ละคนมีพื้นฐานการศึกษาเพียงพออยู่แล้ว ที่จะคิดหาแนวปฏิบัติงานทั้งนั้นให้ได้. ข้อสำคัญจึงอยู่ที่ว่า จะต้องตั้งใจทำงานให้จริง ด้วยความคิด ด้วยความพยายาม ด้วยความพอเหมาะพอดี และด้วยความรู้จักสังเกตศึกษา เพื่อให้สามารถทำงานได้เสร็จสมบูรณ์ทุกสิ่ง พร้อมทั้งได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มพูนขึ้นเป็นลำดับด้วย. ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นนั้น ถือว่าเป็นหลักวิชาอันแน่นหนาแม่นยำที่เกิดขึ้นจากการทำงาน และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปฏิบัติงานก้าวหน้ายิ่งขึ้นได้ไม่มีจำกัด. ถึงหากต่อไป จะมีโอกาสได้ทำงานตามแนววิชาการที่เรียนมา ประสบการณ์นั้นก็จะเป็นประโยชน์ส่งเสริมให้เป็นผู้มีความสามารถ มีความชำนาญจัดเจนเป็นพิเศษ ซึ่งจะช่วยให้ประสบความสำเร็จความเจริญก้าวหน้าในองการงานสูงขึ้น. จึงขอให้บัณฑิตได้นำสิ่งที่พูดทั้งหมดนี้ ไปพิจารณาให้เห็นชัด และนำไปปฏิบัติให้เป็นประโยชน์สำหรับตัวต่อไป.

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จในชีวิต พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานสมตามที่มีมุ่งหมายไว้ทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและได้ทราบรายงานถึงผลงานความก้าวหน้าในกิจการด้านต่าง ๆ. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา. ขอขอบใจมหาวิทยาลัย ที่มอบปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า.

การศึกษาในมหาวิทยาลัยมีจุดมุ่งหมายจะฝึกอบรมบุคคลให้มีความรู้ความคิดกว้างขวางเพียงพอที่จะพิจารณาวิวินิจฉัยเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยเหตุผลและความถูกต้อง พร้อมกันนั้น ก็ให้มีความถนัดชัดเจนในวิชาการด้านใดด้านหนึ่ง ถึงขนาดที่จะนำไปใช้ประกอบการงานเป็นอาชีพ หรือใช้เป็นรากฐานสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไปในระดับสูง เป็นนักวิชาการโดยตรง. ดังนี้ ผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมสำเร็จครบถ้วนตามหลักสูตร จึงนับว่ามีพื้นฐานที่ดีสำหรับการสร้างความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าในชีวิต. ข้อสำคัญที่ควรหยิบยกขึ้นพิจารณานั้นอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรแต่ละคนจึงจะประกอบภารกิจของตนให้ประสบความสำเร็จและความเจริญที่แท้จริงได้. มีแนวปฏิบัติที่ใครจะแนะนำแก่ท่านทั้งหลายดังนี้. ข้อแรก ให้ระลึกถึงเกียรติภูมิของบัณฑิตไว้เสมอ เพื่อป้องกันมิให้ประพฤติดีหรือประพฤติทวนหลักวิชา หลักการ เหตุผล และความชอบธรรม. ข้อสอง ให้ตั้งเป้าหมายในการงาน ในชีวิต ไว้ในทางที่สุจริตและดีงาม แล้วมุ่งดำเนินไปสู่เป้าหมายนั้นอย่างเที่ยงตรง. ข้อสาม มีความพากเพียรพยายามไม่ขาดสาย ทั้งในการสร้างสรรค์งาน และการปฏิบัติปรับปรุงตนเองให้มีความรอบรู้ ความชัดเจนชำนาญ เพื่อให้เกิดวิวัฒนาการก้าวหน้ายิ่งขึ้น. ข้อสี่ ไม่ทำตัวทำใจให้คับแคบ หากให้กว้างขวางหนักแน่น ประกอบด้วยเมตตาและไมตรี เพื่อสามารถผูกสัมพันธ์ และร่วมงาน ร่วมคิดอ่านกับผู้อื่นได้อย่างคล่องตัว. เพียงเท่านั้น ก็เชื่อว่า จะช่วยให้แต่ละคนปฏิบัติหน้าที่การงานได้โดยราบรื่น และประสบความสำเร็จที่พึงประสงค์อย่างงดงาม.

ขออวยพรให้บัณฑิตมีความเข้มแข็งสมบูรณ์พร้อม ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังความคิด สามารถประกอบกรณียกิจทั้งปวงให้บรรลุผลเลิศ และบังเกิดความเจริญมั่นคงแก่ตนแก่ชาติบ้านเมืองได้ดั่งเจตนาทุก ๆ ประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสเสด็จ ฯ ไปทรงร่วมงานเลี้ยงรับรอง
เพื่อแสดงความยินดีกับผู้ได้รับพระราชทานปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิตกิตติมศักดิ์
ณ ห้องรับรอง หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ตามที่ท่านทั้งหลายเชิญมาร่วมในงานเลี้ยงหรือฉลองแก่ผู้ที่ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์แล้วก็ทั้งมหาวิทยาลัยก็ไม่ให้ความชื่นชมกับผู้ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ทุกคน ก็เลยตกเป็นภาระที่จะชื่นชมกับผู้ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ทุกท่าน

ตามที่ได้พูดไว้ในหอประชุมแล้ว มีข้อสังเกตที่น่ามหัศจรรย์อย่างหนึ่ง ก็คือตั้งแต่ได้เปลี่ยนแปลงหอประชุมนี้ ได้สร้างให้ดูทันสมัยแล้วก็ปรับปรุงให้ดีขึ้น มาทุกปีก็เลยได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ ก็คงซ่อมแซมอย่างดีมากจนกระทั่งทำให้สามารถได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ได้ทุกครั้ง และข้อสังเกตมีอยู่ว่า ครั้งหนึ่งก็ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ เขาก็เรียกได้ว่าเป็นนายช่าง เพื่อให้ได้เหมือนเป็นคำเรียกว่าเป็นช่าง ต่อมาก็ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ แล้วก็เรียกว่าเป็นครู คราวนี้ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ก็เรียกว่าเป็นหมอ ก็หมายความว่าทุกครั้งแหละต่างกัน ก็รู้สึกทางสภามหาวิทยาลัย ช่างจัดสรรปริญญากิตติมศักดิ์ที่มีความแตกต่างกันอย่างดี แล้วก็มีความปลื้มใจอย่างมาก ข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่งที่ว่ามีความมหัศจรรย์ ไม่ใช่สำหรับมหาวิทยาลัยนี้แต่สำหรับเดือนนี้ เดือนนี้ก็ได้รับการเป็นหมอยามาแล้ว ตอนนี้ก็ได้รับเป็นหมอความ ต่อไปก็จะได้รับความเป็นหมอลำ ก็หมายความว่าปีนี้เดือนนี้ มีความมหัศจรรย์ ตกลง ทั้งสถานที่ทั้งเวลาที่เป็นมหัศจรรย์ จึงเป็นหมอสามอย่าง ทำให้นึกถึงคราวที่ไปภาคอีสาน แล้วก็ไปเยี่ยมประชาชนที่เดี๋ยวนี้เป็นอำเภอ อำเภอวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอนั้นก็เข้าใจว่าไม่มีที่ท่านที่ได้เคยไปดู ตั้งกะครั้งก่อนเป็นอำเภอแร่นแค้นมาก แต่ก็ไปถามว่าทำไมเรียกว่าวังสามหมอ ไม่เข้าใจว่าเป็นวังอะไร แล้วก็หมออะไร ก็ได้ทราบที่วังนี้ก็คือหมายความว่าที่แม่น้ำไหลเชี่ยวก็เป็นวัง แล้วก็สามหมอนั้นก็เป็นหมอจระเข้ เขามีประวัติว่ามีวังที่มีจระเข้ตัวโต แล้วก็หมอจระเข้ไป คนแรกไปจะไปจับจระเข้มาก็หายไป ได้ความว่าจะเข้จับหมอ หมอจระเข้เลยตายด้วยจระเข้ คนที่สองไปก็หายไปเหมือนกันก็ถูกจระเข้กัดกินไปไปถึงหมอที่สามจึงจับจระเข้ได้ เพราะว่าสามารถที่จะเอาไม้ค้ำปากเวลาอ้าแล้วก็เข้วิ่งออกมา เขาก็เอาไม้ค้ำปากไม่สามารถที่จะจับเข้จระเข้ได้ ก็เลยจับจระเข้มาได้ ฉะนั้นก็เลยเป็นชื่อว่าวังสามหมอ แล้วก็ทำไปทำมาก็ได้ดูว่า วังสามหมอนั้นอยู่ตรงไหน ปรากฏว่าเป็นวังน้ำเชี่ยว แต่ว่าไม่ค่อยมีน้ำแล้ว อันนี้ก็พาไปให้คิดถึงอย่างอื่น

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

เขามีชื่อว่า อย่างที่ภาคอีสานก็มีอำเภอชื่อม่วงสามสิบ ก็หมายความว่ามะม่วงสามสิบต้น ไปดูแล้วไม่มีสักต้นเดียว ก็หมายความว่าวังสามหมอกก็ไม่มีทั้งวังทั้งหมด

อันนี้ก็เล่าให้ฟัง เพราะว่าเวลาไปเที่ยวที่ไหน ๆ ก็ได้เห็นสิ่งที่แปลก ๆ ต่าง ๆ มาประกอบความคิด ความเห็น แล้วก็อย่างที่นายกสภาตะกั่วบอกมาให้อายุยืนนานต่อไป ให้เป็นประโยชน์แก่วิชาการ เพื่อให้มีวิชาการก็จะต้องมีประสบการณ์ การที่ได้เรียนรู้สิ่งของต่าง ๆ ในชั้นโรงเรียนและในชั้นสูงชั้นมหาวิทยาลัยนั้นก็เป็นอย่างดี เป็นการเรียนรู้สิ่งที่เขาประสบการณ์มาแล้วเอามาสอน แต่เราก็ต้องไปหาประสบการณ์เอง สำหรับผู้ที่มีปริญญา กิตติมศักดิ์ โดยมากก็ถือว่าเพราะว่าไม่ได้ปริญญาธรรมดาก็เลยให้กิตติมศักดิ์สำหรับท่านที่ได้รับปริญญา กิตติมศักดิ์ ส่วนมากก็เป็นผู้ที่ได้รับปริญญาแล้ว สำหรับผู้ที่ไม่เคยรับปริญญา ก็ถือว่าเป็นโอกาสที่ได้เป็นหมอกกับเขาบ้าง เป็นดอกเตอร์กับเขาบ้าง แต่ว่าผู้ที่เป็นดอกเตอร์ของเขาแล้ว ก็ไม่ให้ถือว่าเป็นดอกเตอร์ แต่ในต่างประเทศ ดอกเตอร์หลาย ๆ สาขาหรือหลาย ๆ อย่าง เขาเติมเอส คือว่าดอกเตอร์หลายอย่าง หรือเติมตัวดีเพิ่มขึ้น เพราะว่า เป็นดอกเตอร์ ฉะนั้น ดอกเตอร์นี้ก็คงเป็นดอกเตอร์หลาย ๆ อย่าง ได้แล้วก็ใช้ชื่อน ดร. ดร. เลย ฉะนั้นการที่ได้ เป็นดอกเตอร์ก็ไม่เสียประโยชน์ เพราะว่าตอนนี้ก็สามารถจะใช้ดอกเตอร์ ดอกเตอร์ คราวหน้าถ้าทางมหาวิทยาลัย จะให้ปริญญา ก็คงต้องซื้อยาวขึ้นอื่นอีกเยอะ ดอกเตอร์ ดอกเตอร์ รู้สึกว่าออกจะเย็นเยือกมาก

คราวนี้จะพูดถึงเรื่องต่อไปก็เลยไม่ทราบจะพูดเรื่องอะไร เพราะว่าที่บอกว่าเป็นสามหมอนี้มันเลยคิดว่าต่อไปจะเป็นหมออะไร เพราะตอนนี้เป็นหมอยาแล้ว แล้วก็หมอความ แล้วต่อไปในไม่ช้าก็เป็นหมอลำ หมอ ความนี้ดีมาก เพราะว่าอย่างที่ได้รายงานในสัปดาห์นี้ว่าได้รับการเป็นเนติบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ก็สามารถที่จะประกอบ การงานในด้านกฎหมายได้ คือว่าถ้าอยากจะเป็นทนายหรือจะเป็นผู้พิพากษาอะไร ก็ผ่านเนติบัณฑิตแล้ว หมายความว่าสามารถที่จะตัดสินอะไร ๆ ได้เต็มภาคภูมิ ก็หมายความว่าที่ท่านให้ปริญญานิติศาสตร์กิตติมศักดิ์นี้ ตอนนี้ก็ทำงานได้เต็มที่ เป็นนักกฎหมายคือเป็นหมอความก็ได้ หมอกฎหมายก็ได้ ได้เต็มที่ โดยมากคำว่าหมอนี้ก็ คงเรียกว่าหมอยา หมอดอกเตอร์ ก็เรียกว่าเป็นหมอที่รักษา ได้รับการเป็นหมอดอกเตอร์ หมอยา ก็รักษาได้ เหมือนกัน แต่ก็มิระเบียว่าต้องมีใบประกอบโรคศิลป์ นิติศาสตร์นี้ไม่ต้องมีใบประกอบโรคศิลป์ก็เป็นหมอได้

พูดไปพูดมาก็หัวหมอกก็ได้ คือว่าหมอนี้มีความหมายหลายอย่าง ได้ไปดูในพจนานุกรมก็รู้สึกว้าวววว หมอกดูก็ได้ หมอผีก็ได้ ก็เคยเป็นหมอผีแล้ว เพราะว่าอย่างการทำผนเทียม ที่เขาทำผนนะ แต่ก่อนนี่สมัยก่อนนี่มีหมอผีเขาทำ แล้วต่อมาก็เป็นวิทยาศาสตร์ใช้วัสดุเคมีไปรยลงไปจากเครื่องบินในอากาศ แล้วก็มันทำให้เกิดผนขึ้นมา จะเรียกว่า ผนเทียมก็ไม่ใช่เทียมเพราะว่าเป็นของแท้ แต่ว่ากระตุ้นให้มันเกิดขึ้น สมัยก่อนนี่หมอผีเขาทำแบบเดียวกัน แต่เขาทำบนพื้น เขาจุดไฟกองโต แล้วก็เดินอยู่รอบ ๆ แล้วก็ร้องวู ๆ เสร็จแล้วก็เอาวัสดุเคมีอะไรโยนเข้าไปในกองไฟ นั่นนะเป็นการทำผน เพราะว่าวัสดุเคมีนั้นเข้าไปในไฟมันก็ขึ้นไปบนฟ้า แล้วก็กลายเป็นการทำให้มีเมฆแล้วมีผน เป็นหมอผี แต่เขาก็สามารถที่จะทำให้ผนลงได้อย่างจริง ก็แสดงให้เห็นว่าเราอาจจะเป็นหมอผีก็ได้ เพราะว่าอะไรที่ไม่รู้ก็บอกว่าเป็นหมอผี เป็นผี เป็นอะไรที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ แท้จริงก็เป็นศาสตร์เหมือนกัน คือเป็นไสยศาสตร์ เราก็คิด ๆ ดูแล้ว หมอผีที่ทำให้มีผนลงมากก็เป็นวิทยาศาสตร์โดยแท้ แม้จะไสยศาสตร์หรือหมอผี ถ้าดูจริง ๆ ก็อาจเป็นวิทยาศาสตร์ก็ได้

ฉะนั้น การที่ทุกคนได้ค้นคว้าในขั้นที่ไม่เป็นหมอปริญญา หรือที่ได้รับปริญญาจากมหาวิทยาลัย เป็น หมอผี หรือเป็นหมอผู้ไม่ได้รับปริญญา ก็สามารถที่จะทำสิ่งที่ได้ผลเหมือนกับผู้ที่ได้รับปริญญา ฉะนั้นอย่างหมอผีก็ ควรจะได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ได้เหมือนกัน คือเป็นการแสดงว่ามีผลงาน ไม่ใช่ผ่านการศึกษามาแล้วก็ได้ผ่านการ สอบเรียบร้อยจึงได้ปริญญา แต่ว่าได้ปฏิบัติ อันนี้ทำให้ได้คิดถึงเมื่อหลายปีมาแล้ว มีผู้หนึ่งได้รับปริญญา กิตติมศักดิ์ เสร็จแล้วมาบอกว่าอาย บอกว่าผมอาย ลองถามว่าอายอะไร อายพวกนั้นที่เขาขึ้นไปรับปริญญา ได้เรียนได้สอบแล้วก็ได้ปริญญาจริง ๆ อย่างที่ได้ปริญญาไม่จริง ไม่ได้เรียน ไม่ได้รู้อะไรเลย ต้องบอกว่าที่ได้รับ ปริญญากิตติมศักดิ์นี้ก็เพราะว่าได้ปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จอย่างดีจึงได้ปริญญากิตติมศักดิ์ ผู้นั้นก็บอกว่าสบายใจ ขึ้น แต่ว่าตอนนี้ไม่ใช่ในมหาวิทยาลัยนี้ แต่ในมหาวิทยาลัยนี้เขาก็มีระเบียบการเหมือนกัน จึงขอแขวะนิดหน่อย ขออนุญาต มีระเบียบว่าผู้ที่ยังไม่เคยได้รับปริญญาจะได้รับปริญญากิตติมศักดิ์จะได้คุณวุฒิตัดไม่ได้ จะต้องได้ เพียงมหาบัณฑิต ข้อนี้ก็ขใจมติน้อยว่ามันไม่ถูก เพราะจะให้ปริญญาทั้งที่ ทำไม่ไม่ให้ปริญญาคุณวุฒิตัดให้เป็น เกียรติเต็มทีเพราะว่าอย่างผู้พูดเองที่ได้รับปริญญาที่ไม่ได้รับปริญญาจากที่ไหนเลย ก็ได้รับปริญญาคุณวุฒิตัด กิตติมศักดิ์ ก็เลยกลายเป็นผู้มีอภิสิทธิ์ แต่ผู้อื่นไม่ได้เช่นนั้น อย่างเช่นผู้ที่ได้กล่าวถึงนี่คือกำนันจุน กำนันจุนได้

ทำงานแล้วเป็นผลสำเร็จคนแรกในประเทศไทย ที่ได้ทำงานก็มีคนอื่นที่ทำ แต่ว่าเป็นคนที่เด่นมากที่ได้ทำตั้งแต่ไม่มีอะไรเลย ก็เมื่อเด็ก ๆ เมื่อหนุ่ม ๆ ไม่มีอะไร ต้องซบรถแท็กซี่ แล้วก็ไม่มีเงินสำหรับใช้อะไร ต้องขายกางเกงของตัวเองไป อันนี้ก็หมายความว่าไม่มีเลย จนกระทั่งสามารถที่จะตั้งตัวขึ้นมาเป็นผู้ที่เป็นผู้นำในทางเกษตรกรรมอย่างดี ท่านผู้นี้มาบอกผมอายุได้รับปริญญาเกิตติมศักดิ์ ไม่ใช่อายุว่าได้มหาบัณฑิต แต่อายุว่าได้รับปริญญา ก็เลยบอกว่าท่านผู้นี้ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยความตั้งใจ พากเพียร และด้วยความเฉลียวฉลาดของตนเอง จนกระทั่งทำอะไรให้สำเร็จ เมื่อทำให้สำเร็จแล้วก็เท่ากับควรจะได้รับปริญญา ควรจะได้รับการรับรู้ว่าคุณนั้นเขาเป็นตัวอย่างที่ดี ฉะนั้น การที่ได้รับปริญญาเกิตติมศักดิ์ก็เป็นสิ่งที่น่าปลื้มใจอยู่มาก เพราะว่าทำให้เห็นว่าเป็นผู้ที่ได้ทำงานมาจนกระทั่งเป็นที่ประจักษ์ว่าทัดเทียมกับผู้ที่ยื่นมาอย่างจริงจัง

อันนี้ก็พูดไปหลายอย่างมากแล้ว ก็ยังต้องทำหน้าที่ที่ทางนายคสภามหาวิทยาลัยยังไม่ได้ทำ คือให้แสดงความยินดีกับท่านผู้ได้รับปริญญาเกิตติมศักดิ์ในวันนี้ ตัวเองได้รับความยินดีแล้ว ผู้ที่ได้รับปริญญาเกิตติมศักดิ์ในวันนี้ก็ควรที่จะได้รับความยินดี ก็ในนามของมหาวิทยาลัยขอแสดงความยินดีกับท่านผู้ได้รับปริญญา มีท่านผู้ที่ได้รับปริญญาแต่ไม่ได้มารับก็มี ท่านก็คงยินดีของท่านเองแล้ว ส่วนผู้ที่ได้รับและก็ได้กลับไปแล้วก็เป็นเรื่องของอนามัยไม่ดี คือว่าในครอบครัวทุกวันนี้ออกจะไม่ค่อยมีขึ้นดี ตัวเองเป็นผู้ที่แข็งแรงที่สุดในครอบครัว คนที่อยู่ข้างหลังนี้ก็รองลงไป แต่ว่าเข้าโรงพยาบาลบ่อย ๆ ส่วนอื่น ๆ ก็ไม่ค่อยสมประกอบ เพราะว่าต้องรักษาตัวให้ดี ที่กลับไปก็คงเพราะว่าไม่ค่อยสบาย ไม่สบายมาหลายวันแล้ว นานพอสมควร ปวดหัวแล้วก็ไปทำงานอะไรกลับมา ก็เหนื่อย จึงขอลาไป แต่สำหรับผู้ที่ได้รับปริญญาที่อยู่ที่นี่ ความจริงก็ควรที่จะยินดีกับท่านทั้งหลายด้วยเหมือนกัน เพราะว่าได้ทำงานทำการเป็นที่ประจักษ์ แล้วก็ก็เป็นประเพณีเสียแล้วว่า ผู้ที่ได้รับปริญญาเกิตติมศักดิ์ก็น่าจะเป็นผู้ขบใจมหาวิทยาลัย เพราะอย่างผู้พูดก็ได้พูดมามากแล้ว ได้พูดทั้งหอประชุมทั้งในท้องนี้ด้วย ส่วนท่านแรกนี้ได้มีบทบาทในการพิธีก็คงเหนื่อยแล้ว แต่ผู้ที่ควรจะได้เป็นผู้กล่าวในนามของผู้ที่ได้รับปริญญาเกิตติมศักดิ์ก็ควรจะเป็นผู้ที่มีอาวุโสมีผลงานที่มากที่สุดนานที่สุด ตามที่เคยได้ทำก็อาจารย์เจริญใจ ก็ควรที่จะภูมิใจ เพราะว่าทำอะไรต่ออะไรก่อนที่คนที่อยู่ในท้องนี้เกิดก็หลายคนอยู่ แล้วก็ตะก็เสียงร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีก็เพราะฝรั่งมาก

ก็จะขอให้เรียกว่าครูเจริญใจเพราะว่าจะเรียกว่าอาจารย์ก็ไม่เชิง ครูนี้เพราะว่าท่านเป็นศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต ก็ถือว่าเป็นครู แล้วก็ปีที่แล้วก็รับ ปีนี้ไม่ได้ใส่ครุยศิลปกรรมศาสตร์ ท่านใส่ครุยศิลปกรรมศาสตร์ก็จะเป็นผู้แทน ของผู้ที่ได้รับปริญญาที่ดีที่สุด สำหรับในปีนี้ก็คงต้องขอให้ท่านพูดสักสองสามคำ ในนามของผู้ที่ได้รับปริญญา กิตติมศักดิ์ในวันนี้ เพื่อเป็นการขอใจมหาวิทยาลัยที่ได้ให้

อาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทิน ข้าพระพุทธเจ้ามีความปลื้มปิติเหลือล้นที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า โปรดกระหม่อมให้มีโอกาสได้พูดในที่ที่ได้ฝ่าพระบาทประทับอยู่ และในรอบ ๆ นี้ก็เป็นผู้ที่ทรงคุณวุฒิ ข้าพระพุทธเจ้าไม่มีอะไรจะได้อีกแล้ว เพราะข้าพระพุทธเจ้าตั้งใจทำงานอย่างเดียว ข้าพระพุทธเจ้าไม่เคยได้คิด ไม่เคยได้ฝันว่าข้าพระพุทธเจ้าจะมายืนอยู่ที่ตรงนี้ ข้าพระพุทธเจ้าจะตั้งใจทำงานศิลปะที่ข้าพระพุทธเจ้าได้ทำมา ตลอดตั้งแต่เกิดจนอายุ ๗๒ ปีนี้ตลอดไป จะขอถ่ายทอดวิชาที่มีอยู่ให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้อย่างเต็มที่ ข้าพระพุทธเจ้าขอกราบพระบาท

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เหตุผลที่ได้ขอให้อาจารย์ ครูเจริญใจ ได้มาพูดท่อน้อยในนามของผู้ได้รับปริญญา ก็เพราะว่าท่านอายุ ๗๒ ก็ไม่ทราบว่าเป็นปีเถาะหรือเปล่านั้นซี ก็หมายความว่า เป็นพวกกระต่าย กระต่ายมีบุญปีนี้ถึงสามกระต่าย ก็หมายความว่าเรากระต่ายนี้ขอขบใจมหาวิทยาลัยที่ให้เกียรติกระต่าย แล้วก็ยกย่องว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ ปีอื่น ๆ ก็ไม่ทราบ ปีอื่น ๆ ก็ได้ ควรจะได้รับการยกย่องเหมือนกัน ว่าได้รับแล้ว แต่ว่าจำนวนมากที่สุดก็คือกระต่ายสาม ในที่นี้ก็สามสี่ห้า สามในห้าก็มากที่สุดแล้ว ยังมีอีกอย่างหนึ่ง มาที่นี้เป็นเวลาประมาณ ๔๐ ปีแล้ว ที่มาทอประชุมนี้ แล้วก็ก่อนหน้านี้เวลามาทอประชุม หลังจากแจกปริญญา หรือมีกิจกรรมอะไรก็ขึ้นไปข้างบนแล้วก็มีการเลี้ยงอาหาร จนกระทั่งถึงเมื่อสามสิบปีมีเหตุการณ์ที่ทำให้ไม่สามารถ ที่จะรับเลี้ยงอาหาร คือมีตึกเตอร์ตึกเตอร์นี้มาสามสิบปีแล้ว ตึกเตอร์ตึกเตอร์นี้มาก็เลยไม่สามารถ ที่จะร่วมอาหารด้วย เมื่อสองปีสามปีที่ผ่านมานี้ก็ได้กลับมีการเลี้ยงอาหาร ก็หมายความว่าเว้นไปสี่สิบกว่าปีที่ไม่ได้ เลี้ยงอาหาร เมื่อสองสามปีนี้ก็ได้เลี้ยงอาหาร แต่ก็ไม่ได้รับประทานอาหารเท่าไร แต่วันนี้ก็หมายมั่นปั้นมือเต็มที่ จึงควรจะเลิกพูดเสียที แล้วก็ถึงมือรับประทานอาหาร.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

เมื่อวาน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า ผู้สำเร็จหลักสูตรการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแล้ว ย่อมมีความรู้ความคิดกว้างขวางเพียงพอ ที่จะพิจารณาวินิจฉัยเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยเหตุผลและความถูกต้อง ทั้งมีความถนัดจัดเจนในวิชาการ สามารถจะนำไปใช้ประกอบการทำงานเป็นอาชีพและเป็นรากฐานสำหรับการศึกษาวิจัยในระดับสูงต่อไปได้. นอกจากนี้ ยังได้ให้แนวทางปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จและความเจริญมั่นคงไว้ ๔ ประการ. วันนี้ จะเน้นในสาระสำคัญของสิ่งที่ได้พูดแล้วให้ชัดเจนขึ้น.

การทำงานใด ๆ ไม่ว่าจะใหญ่หรือเล็ก ควรอย่างยิ่งที่จะตั้งเป้าหมาย ขอบเขต และหลักการไว้ให้แน่นอน เพราะจะช่วยให้สามารถปฏิบัติมุ่งเข้าสู่ผลสำเร็จได้โดยตรง และถูกต้องพอเหมาะพอดี เป็นการป้องกันและขจัดความล่าช้า ความสิ้นเปลือง ความเสียเปล่าทุกอย่างได้สิ้นเชิง. และเมื่อปฏิบัติดำเนินงานสู่เป้าหมายนั้น ผู้มีการศึกษาต้องไม่ละทิ้งหลักวิชา ไม่ละทิ้งความคิดพิจารณาตามเหตุผลและความชอบธรรมถูกต้อง เพราะการละเลยต่อสิ่งเหล่านั้น จะทำให้ปฏิบัติผิดพลาด ไม่ได้ผล หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้. ยิ่งถ้าเป็นการตั้งใจปฏิบัติทวนหลักการ หลักวิชา และหลักความชอบธรรม ด้วยอคติอย่างหนึ่งอย่างใด ก็จะมีผลเป็นการทำลายเกียรติภูมิของตน พร้อมทั้งทำลายประโยชน์และความเจริญมั่นคงของส่วนรวม ไปทันที. บัณฑิตจะออกไปทำการทำงานสร้างสรรค์ความดีความเจริญให้แก่ตนแก่ชาติบ้านเมือง ขอให้ระมัดระวังความประพฤติปฏิบัติของตนให้มาก อย่ายอมให้ความประมาทลุ่มหลงเข้าครอบงำความคิดจิตใจได้. ก็จะสามารถตั้งอยู่ในความเป็นบัณฑิตอย่างเหนียวแน่น และสามารถบำเพ็ญประโยชน์ช่วยตัวช่วยส่วนรวมให้เจริญก้าวหน้าได้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จ และความรุ่งเรืองในชีวิต ครบถ้วนทุกประการตามที่มุ่งหวัง.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตและนิสิตทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จและรางวัลในการศึกษา.

สองวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย เป็นผู้มีความรู้ ความคิด และความสามารถจัดเจนในวิทยาการแน่นอนหาเพียงพอ ที่จะใช้ประกอบการทำงานเป็นอาชีพ และใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยในระดับสูงต่อไปได้. นอกจากนี้ ยังได้แนะนำแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าให้ ๔ ข้อ. วันนี้ จะเน้นในสาระสำคัญของสิ่งที่ได้พูดแล้ว เพิ่มเติมจากวันวาน.

หลักการสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ปฏิบัติงานสำเร็จและเจริญก้าวหน้าได้แท้จริง คือการไม่ทำตัว ทำความคิดให้คับแคบ หากให้มีเมตตาและไมตรี ยินดีประสานสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ร่วมงานอย่างจริงจัง. พร้อมกันนั้น ก็เปิดตาเปิดใจให้กว้างขวางเพื่อศึกษาสังเกตการกระทำและความคิดอ่านของผู้เข้ามาสัมพันธ์เกี่ยวข้อง ด้วยใจที่เป็นกลาง และด้วยความคิดพิจารณาที่ฉลาดรอบคอบ. ที่กำหนดให้ทำดังนี้ก็เพราะเห็นว่า วิทยาการทั้งปวงนั้นมีความเกี่ยวเนื่องและประกอบส่งเสริมกันอยู่เป็นอันมาก. จึงจำเป็นที่ผู้ทำงานในระดับสูง จะต้องศึกษาในวิทยาการของกันและกันให้เข้าใจ และให้ความรอบรู้ที่กว้างขวาง เพื่อจักได้มีทางทำงานให้ประสานกันโดยสอดคล้อง ทั้งให้ประโยชน์ของงานที่ทำ ประกอบเกื้อกูลกันขึ้นเป็นประโยชน์อันยั่งยืนของชาติบ้านเมือง.

อีกประการหนึ่ง ใครขอให้บัณฑิตพยายามนำข้อแนะนำที่ให้ไว้ทุกข้อ ไปปฏิบัติให้ครบ เป็นวินัยประจำตัว. ในเบื้องต้นอาจเห็นว่าทำได้ยาก แต่ต่อไปเมื่อได้พากเพียรกระทำให้ได้ จนเป็นปรกติวิสัยแล้วก็จะรู้สึกว่าจะสะดวกง่ายดาย และจะอำนวยผลตอบแทนให้อย่างงดงาม.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต พร้อมทั้งประการตามที่มีมุ่งปรารถนา.

พระราชดำรัส

ในพิธีทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเหรียญทองเฉลิมพระเกียรติคุณ ฯ

แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

วันอังคาร ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความปีติชื่นชมและรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียมอบเหรียญเกียรติยศให้เป็นบุคคลแรก. นอกจากนี้ ยังได้มอบทุนทรัพย์สนับสนุนการทำงานที่ทำอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งต้องขอแสดงความขอบใจไว้ ณ ที่นี้.

ข้าพเจ้าได้เห็นสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียมา ตั้งแต่แรกเริ่มตั้งเป็นบัณฑิตวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วสถาปนาขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีโดยสมบูรณ์เมื่อปี ๒๕๑๐. ยี่สิบปีที่ผ่านมาสถาบันดำเนินงานทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ด้านการศึกษาวิจัย ด้านการพัฒนา และด้านอื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวาง. ที่ควรจะกล่าวถึงประการหนึ่งก็คือ สถาบันสามารถทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและสำรวจข้อมูลทางเทคโนโลยี ในการริเริ่มโครงการพัฒนาของรัฐบาลไทยหลายโครงการ ได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน. อีกประการหนึ่ง สถาบันสามารถประสิทธิ์ประสาทปลูกฝังหลักปรัชญาหรือหลักวิชาชั้นสูงแก่นักศึกษา ให้แต่ละคนทราบตระหนักว่า ความเจริญก้าวหน้าจะต้องเป็นไปควบคู่กัน ทั้งทางวิชาการทั้งการปฏิบัติ และการใช้หลักวิชาหรือใช้ทฤษฎีให้เกิดประโยชน์ได้แท้จริงนั้น จะต้องใช้ให้ถูกต้อง และสอดคล้องพอเหมาะพอดีกับความเป็นอยู่ ความคิด ความเชื่อถือ และวัฒนธรรม ตามสภาพที่เป็นจริงในภาคพื้นต่าง ๆ.

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมนิยมในสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียด้วยจริงใจ ทั้งขออวยพรให้สถาบันมีความเจริญมั่นคงและความรุ่งเรืองวัฒนายิ่ง ๆ ขึ้นไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่รองอธิบดีกรมธนารักษ์^(๒) นำข้าราชการกรมธนารักษ์
และผู้จูงเหรียญทองคำที่ระลึกมทามงคลพระชนมพรรษา ๖๐
เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินรายได้เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพุธ ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ขอขอบใจกรมธนารักษ์ที่ได้บริจาคเงิน ที่ได้นำเหรียญ...^(๓) นำเงินเพื่อการกุศลครั้งนี้เป็นจำนวนมาก
สำหรับเกี่ยวข้องกับเงินการกุศลนี้ ก็ขอรับรองว่าจะไปใช้ในทางที่จะเป็นประโยชน์

เคยได้กล่าวแล้วว่า เงินที่ใช้เกินเงินที่ได้รับในแต่ละปี บางปีก็ติดลบไปมากเหมือนกัน ฉะนั้นการที่ท่าน
ทั้งหลายได้ร่วมกันบริจาคก็เป็นการช่วยให้ดีขึ้นขึ้นมาได้ เงินที่ใช้้นั้นนอกจากเป็นการให้ที่เรียกว่าเป็นการกุศล
โดยตรง คือรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยบ้าง สร้างถาวรวัตถุที่เป็นประโยชน์เป็นการกุศลส่วนรวม ในด้านการพัฒนาใน
ด้านการรักษาพยาบาล และในด้านการศึกษาบ้าง นอกจากนี้ก็มีทุนการศึกษาอีกที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ก็มีค่าใช้จ่าย
ที่เป็นไปโดยจะเรียกได้ว่าเป็นทางอ้อม หรือเป็นเครื่องใช้สำหรับการพัฒนา เช่นรถยนต์ซึ่งจะใช้เงินงบประมาณ
ก็ไม่ได้ จึงต้องใช้เงินที่มาจากท่านผู้บริจาค สำหรับใช้เป็นพาหนะสำหรับขบวนและเจ้าหน้าที่ซึ่งก็ต้องใช้จ่าย
อีกไม่น้อยอยู่เสมอ ฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายบริจาคและนำมาเป็นจำนวนมากนี้ก็เป็นการช่วยในทุกด้าน ในการ
ทำบุญกุศล พัฒนา และรักษาพยาบาลช่วยเหลือผู้ที่ยากจนโดยตรง และเป็นการช่วยทางอ้อม คือสามารถที่จะหา
อุปกรณ์ที่จะใช้สำหรับการทำงานนี้ จึงจะแจ้งหรือว่าจะทำบุญชี้ให้ท่านทราบว่าใช้อย่างไรจะเป็นการยาก แต่ก็ขอให้
ท่านทั้งหลายได้ไว้วางใจว่าจะใช้ในทางที่ถูกต้องไม่ไปใช้ในทางที่ไม่เกี่ยวกับการกุศล หรือการพัฒนาประชาชน

ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายอีกครั้งหนึ่ง ขอให้กุศลเจตนาที่มีอยู่ทำให้ท่านทุกคนมีความเจริญรุ่งเรือง
มีพลานามัยแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง มีความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายทวีเกียรติ กฤชนามระ

(๓) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้ทราบรายงาน ว่ากิจการทุกด้านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ. ขอขอบใจมหาวิทยาลัย ที่มอบปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขา ดนตรีแก่ข้าพเจ้า.

บัณฑิตทั้งหลายสำเร็จการศึกษา ได้รับปริญญาเครื่องแสดงวิทยฐานะความสามารถแล้วกำลังก้าวออกไป สู่ชีวิตการงาน. อยากจะให้คิดเห็นและเข้าใจกันให้ชัดว่า เมื่อกำลังเรียนอยู่นั้น ทุกคนมีวิชาการเป็นที่หมาย แต่ ต่อไปนี้ จะมิงานกับผลสำเร็จของงานเป็นจุดประสงค์ส่วนวิชาการทั้งหลายถือว่าเป็นปัจจัยหรืออุปกรณ์ที่สร้างสมไว้ สำหรับใช้ปฏิบัติงาน. จึงใคร่ขอให้แต่ละคนตั้งใจลงที่สถานะปัจจุบันของตน ที่จะต้องพยายามนำเอาวิชาการพร้อม ทั้งความสามารถที่มีอยู่ ขึ้นมาใช้ปฏิบัติงานให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ. ในเรื่องนี้มีข้อปฏิบัติที่ควรพิจารณาอยู่สาม ข้อ. ข้อแรก เมื่อจะใช้วิชาการ จำเป็นต้องเลือกสรรเฉพาะแต่ส่วนที่ถูกต้องตรงกับงานที่ทำ มิใช่นำมาใช้พร้อมกัน ทั้งหมด หรือนำมาใช้ด้วยอาการที่เรียกว่าเถรตรง เพราะการทำงานดังนั้นจะทำให้ความคิดเกิดสับสน ตึงเครียด และลังเลสงสัย จนทำงานไม่ได้ หรือทำได้ไม่สำเร็จ เนื่องจากตกเป็นทาสของวิชา. ข้อสอง เพื่อให้แน่ใจว่าควร จะนำวิชาการส่วนใดมาใช้กับงานใด อย่างไร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะหยุดคิดพิจารณาก่อนทุกครั้ง ให้จนแน่ใจว่างาน นั้น ๆ มีเป้าหมาย ขอบเขต และลักษณะพื้นฐานเป็นอย่างไร. ก็จะช่วยให้มองเห็นและตัดสินใจได้ ว่าควร จะเลือกสรรวิชาส่วนไหนบ้างมาใช้เป็นปัจจัยปฏิบัติ. ข้อที่สำคัญที่สุดจะต้องพยายามและระมัดระวังใช้วิชาการที่ เลือกสรรมาแล้วนั้นให้พอเหมาะพอดี ด้วยเหตุผลไหวพริบ ด้วยความเฉลียวฉลาดอะลุ่มอล่วย เพื่อให้งานดำเนิน ไปได้อย่างราบรื่น คล่องตัว และบรรลุผลที่สมบูรณ์ทันการณทันเวลา. จึงขอให้ท่านทั้งหลายผู้มีความรู้พร้อม อยู่ ตั้งใจปฏิบัติงานปฏิบัติหน้าที่ของท่านตามแนวทางที่กล่าว เพื่อจักได้สามารถใช้พลังความรู้และความคิด สร้างสรรค์ความเจริญวัฒนาให้แก่บ้านเมืองโดยส่วนรวมได้สำเร็จตามปรารถนา.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลังกายกำลังใจ ด้วยปัญญาความฉลาดคิดพิจารณา และด้วยความเพียรพยายามอันไม่ขาดสาย ทั้งมีความรุ่งเรืองสวัสดิ์ในการทำงานและในการดำรงชีวิตตลอดไป.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๙
ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้ทราบรายงาน
ว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้าไปอีกเป็นอันมาก. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิต
ทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

การศึกษาในมหาวิทยาลัยช่วยให้บุคคลมีภูมิความรู้สมบูรณ์ขึ้น ทั้งด้านลึกคือด้านวิชาการ ทั้งด้านกว้าง
คือด้านความรอบรู้อันได้มาจากประสบการณ์และการสมาคมเกี่ยวข้องกับผู้อื่น. นอกจากนั้น ยังช่วยให้รู้จักคิด
พิจารณาและวินิจฉัยเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง. รวมความว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา
นั้นเป็นผู้มีพลังแห่งความรู้ความสามารถอยู่ในระดับสูง เหมาะจะทำงานสำคัญ ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมและ
บ้านเมือง. ดังนั้น จึงสมควรอย่างยิ่งที่แต่ละคนจะต้องพยายามนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่ ออกมาใช้
สร้างสรรค์ประโยชน์ให้ได้อย่างแท้จริง ด้วยความบริสุทธิ์ใจและด้วยหลักการที่ดี.

ข้าพเจ้าขอเสนอหลักการที่เห็นว่าสำคัญสำหรับท่านไว้สี่ข้อ. ข้อแรก ก่อนจะทำการใด ให้พยายามคิด
พิจารณาถึงคุณ ถึงโทษ ถึงผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์และมีประโยชน์ให้เห็นชัดเจนก่อนทุกครั้ง. ข้อสอง เมื่อ
เห็นชัดแล้ว ให้มุ่งทำแต่ส่วนที่เป็นประโยชน์ สร้างสรรค์ให้สำเร็จสมบูรณ์ คือให้ได้ทั้งประโยชน์ตนทั้งประโยชน์
ส่วนรวม. ข้อสาม แม้ได้ตั้งใจพยายามทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แล้วก็ตาม ก็ยังต้องระมัดระวังปรับปรุงการ
ปฏิบัติงานของตนอยู่เสมอ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายขึ้นได้จากการปฏิบัติผิดพลาด. ข้อสี่ การสร้างสรรค์
ประโยชน์ดังกล่าว จำเป็นต้องปฏิบัติให้ต่อเนื่องและหนักแน่นยิ่ง ๆ ขึ้นด้วยความอดุสาหะอดทน เพราะการปฏิบัติ
ดังนั้นเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความสามารถและความเชี่ยวชาญในงานให้เพิ่มพูนขึ้น ทั้งจะ
สามารถป้องกันความชั่วและความเสื่อมเสียทั้งปวงได้โดยสิ้นเชิงด้วย. จึงขอให้บัณฑิตพิจารณาใคร่ครวญให้
เห็นชัด เพื่อนำไปถือปฏิบัติในการสร้างงานสร้างตัวให้บรรลุผลตามที่ตั้งใจ.

ขออวยพรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ให้ประสบความสุขความสมหวัง พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตด้วย
กันทุกคน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์สืบตั้งทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกสมาคมนักเรียนเก่าสหรัฐอเมริกาในพระบรมราชูปถัมภ์^(๒)

พร้อมด้วยคณะกรรมการจัดงานและผู้เกี่ยวข้อง

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดงาน “จตุรมิตรน้อมเกล้า”

เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๐

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้นำเงินมาเพื่อการกุศลในวันนี้ เงินที่ได้รับนี้ก็ขอแจ้งว่าจะไปใช้ในด้านการพัฒนา และในด้านการสงเคราะห์ประชาชนทุกโอกาส เช่น การรักษาพยาบาลหรือช่วยเหลือในด้านการรักษาพยาบาล ส่งเสริมโรงพยาบาลต่าง ๆ และไปดูแลรักษาประชาชนเบื้องต้น ทั้งจะพยายามที่จะช่วยเหลือในด้านการอาชีพต่าง ๆ ของประชาชนในโอกาสอันสมควร

การที่สมาชิกของสมาคมทั้ง ๔ ได้ร่วมกันจัดงานการกุศลครั้งนี้ก็นับว่าเป็นนิมิตดี เพราะว่าแต่ก่อนนี้แต่ละสมาคมต่างคนต่างทำ แล้วยังต่างคนต่างมีงาน บัดนี้ร่วมกันทำก็เป็นนิมิตหมายที่ดี แล้วคนที่ได้ไปศึกษา ณ ต่างประเทศก็ได้รับความรู้ต่าง ๆ ในสาขาต่าง ๆ ก็สมควรที่จะนำความรู้เหล่านี้มาช่วยกันสร้างความเจริญแก่บ้านเมือง โดยที่ไม่ต้องคิดว่ามาจากสมาคมไหน เพราะฉะนั้นการที่ท่านได้จัดงานร่วมกันก็เป็น好事 แล้วก็ขอขอบใจที่ท่านได้คิดถึงงานที่ต้องทำในขณะนี้ ซึ่งประเทศไทยก็ย่อมจะอยู่ด้วยความมั่นคง เพราะว่าทุกคนจะเป็นผู้ที่มีความรู้มากหรือน้อยก็ร่วมแรงกันที่จะรักษาความมั่นคง พัฒนาความก้าวหน้าของประเทศชาติ และโดยที่ท่านทั้งหลายเป็นผู้ที่มีความรู้จากสาขาต่าง ๆ และจากท้องถิ่นจากประเทศต่าง ๆ ในโลก ก็ควรที่จะร่วมมือกันอย่างดี เป็นตัวอย่างอันดีสำหรับชาวไทยทั้งหลายที่มองผู้ที่มีความรู้ด้วยความเคารพ และด้วยความหวัง

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายจงประสบแต่ความเรียบร้อยสำเร็จในงานการทั้งหลาย ทั้งมีสุขภาพอนามัยที่เข้มแข็ง แข็งแรง มีจิตใจที่สูงส่ง มีความขยันหมั่นเพียรในงานการเพื่อความเจริญและความสำเร็จในงานของแต่ละคน และในงานของส่วนรวม ขอให้ท่านทั้งหลายประสบความเจริญทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอก พิจิตร กุลละวณิชย์

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกสภามคมนักเรียนเก่ามาแต่ร์เดอีในพระบรมราชูปถัมภ์^(๒)

กรรมการสภามคมนักเรียนเก่า และกรรมการสภามคมนผู้ปกครองและครู
เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนโครงการบึงมกกะสัน
และสมทบทุนสร้างสนามเด็กเล่นในบริเวณสวนหลวง ร.๙

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๐

ขอขอบใจที่ทุกคนได้บริจาคเงินเพื่อช่วยการสร้างโครงการบึงมกกะสันและสวนหลวง ร.๙ ขึ้น ทั้งสองโครงการนี้ก็โครงการที่จะช่วยคนที่ยังหายใจได้ จึงมีความจำเป็นที่จะดำเนินการ

ก็ขอแจ้งว่าบึงมกกะสันมีการใช้จ่ายไม่มากนัก แต่จะต้องนำเงินไปทำกิจการในแนวเดียวกับบึงมกกะสัน ในที่บางแห่ง ซึ่งก็ต้องขออนุญาตที่จะนำเงินไปใช้ เพราะว่า ๒ โครงการนั้นจะเป็นแปลนเดียวกัน ซึ่งก็ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากนัก มีเหตุว่าที่ดินที่เกี่ยวข้องอาจต้องขยายเล็กน้อย ก็จะต้องมีการใช้จ่ายซื้อที่ดินทำเป็นฟุตบอลบาส ที่ดินของบึงมกกะสันนั้นทางการรถไฟเป็นเจ้าของ และได้มอบให้แก่โครงการ หรือในตำแหน่งสำนักงานโครงการ ซึ่งก็เป็นกรมชลประทานได้ทำการปรับปรุงขุดและทำทางออกทางเข้า น้ำก็เข้าคลองสามเสนและไหลไปทางคลองแสนแสบ ตั้งขึ้นมาเป็นมูลค่าในตอนนั้น ๔ ล้าน ๔ แสนบาท ไม่มีค่าใช้จ่ายมากกว่านั้น และต่อไปนี้ก็ได้ออมให้กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าของเรื่องโดยร่วมมือกับกรมกองต่าง ๆ ในกระทรวงเกษตร เช่น กรมวิชาการ และโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิจัยและเพื่อให้ได้ผลตามที่ต้องการ คือต้องการให้เป็นแหล่งสำหรับเก็บน้ำหรือระบายน้ำในเมื่อมีภัยน้ำท่วม และสำหรับทำให้น้ำที่ใสโครงการคลองสามเสนให้ใสขึ้นโดยใช้วิธีตามธรรมชาติ ซึ่งถ้าหากว่าจะใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์จะต้องสร้างเป็นคล้าย ๆ โรงงานสำหรับฟอกน้ำ ซึ่งในระยะนั้นเมื่อประมาณ ๒ ปี ค่ะเนว่าราคาถึงประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท ฉะนั้นการที่สามารถที่จะทำโครงการได้ผลพอสมควรในราคา ๔ แสนบาท ก็นับว่าเป็นการประหยัดมาก นี้เพียงแต่ที่ว่าที่ดินถ้าไปตีราคาที่ดินที่ตรงนั้นก็คงจะต้องขึ้นราคาเป็น ๑๐๐ ล้านเหมือนกัน ซึ่งถ้าขายไปสร้างเป็นอาคารสูง ๆ ใหญ่ ๆ ก็คงได้เงินไม่น้อยแต่ในเวลาเดียวกันก็ต้องสร้างโรงสำหรับฟอกน้ำขึ้นอีก ก็หมายความว่าเงินที่จะขายสำหรับกิจการการค้า สมมุติว่าได้ในปัจจุบันประมาณ ๓๐๐-๕๐๐ ล้าน ก็ต้องมาลงทุนในโรงที่จะฟอกน้ำ ซึ่งปัจจุบันนี้คงมีมูลค่าประมาณ ๓๐๐-๕๐๐ ล้านเหมือนกัน เพราะ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นางสุพัฒนา อาทรมโฆ

ฉะนั้นจึงได้บอกกับเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ว่าไม่สมควรที่จะขายที่ดินนี้สำหรับไปเป็นการก่อสร้างอาคาร สมควรที่จะใช้เป็นที่สำหรับพอกน้ำโดยธรรมชาติ ทำให้กรุงเทพ ฯ มีความโปร่งและมีความสะอาดดีขึ้น คู้มากกว่าที่จะไปสร้างโรงกลั่น

อีกแห่งหนึ่งก็เป็นที่ดินที่เหมาะสมในการทำอย่างนี้ แต่ว่าเป็นที่ดินที่เป็นของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ รายได้จากที่นั้นก็คงไม่ได้มากนัก เพราะยังไม่มีมีการก่อสร้างเป็นตึกอะไรใหญ่โต ก็สามารถที่จะเอาที่ดินตรงนั้นมาทำ แต่มูลค่าที่ดินนั้นถ้าจะขายหรือตีราคาก็จะขึ้นเป็น ๑๐๐ ล้านเหมือนกัน เช่นเดียวกับที่บึงมักกะสัน ฉะนั้นถ้าหากว่าจะต้องมีค่าใช้จ่ายก็อาจมีการใช้จ่ายในการจัดสรรที่ให้ผู้ที่เขาที่ในนั้น ให้เขาเข้าใจ แล้วก็อาจต้องซื้อที่อยู่ใกล้เคียงสำหรับให้โครงการสำเร็จเรียบร้อยตามจุดประสงค์ ฉะนั้นก็ขออนุญาตนำเงินจำนวนนี้ไปพัฒนาในทำนองเดียวกันกับบึงมักกะสัน แล้วก็ขออนุญาตเงินที่บริจาคจากที่อื่นให้ไปทำกิจการนี้ ก็ได้อนุญาต เงินที่สถาบัน AIT บริจาคมา ๑ ล้านบาท ก็จะนำไปใช้ในกิจการนี้เหมือนกัน เดียวนี้ยังบอกไม่ได้ว่าอยู่ที่ไหน ยังเป็นกิจการที่ยังเป็นความลับ เพราะว่าถ้าไม่เป็นความลับเดี๋ยวจะมีคนโฉบเอาไป ไปซื้อที่ดินสำหรับขายเราในราคาแพงก็จะลำบาก สำหรับเดี๋ยวนี้ก็มีที่แล้ว แล้วก็ดำเนินการในไม่ช้า ท่านทั้งหลายคงได้ทราบ คงไม่เกิน ๖ เดือนคงได้ทราบว่าเงินที่ท่านบริจาคนี้ไปเข้ากิจการใด เพราะว่าอยากได้กิจการแบบเดียวกับบึงมักกะสัน แล้วก็เป็นการแบบประหยัด แต่ได้ผลได้ประโยชน์มาก อย่างที่เห็นน้ำที่คลองสามเสนก็ใสกว่าปีก่อน ๆ มากมาย อาจจะดำเนินการอย่างง่าย ๆ

ก็ขอขอบใจท่านที่ได้บริจาค และก็ในเวลานี้ท่านก็ไว้วางใจมาก จะนำเงินไปใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายประสบความสำเร็จทุกอย่าง.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีสวนสนามของนักเรียนนายร้อยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
เนื่องในโอกาสที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ครบ ๑๐๐ ปี
ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

วันพุธ ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาเยี่ยมโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และมาร่วมในพิธีสวนสนามของนักเรียนนายร้อยอีกครั้งหนึ่ง ในวันครบรอบร้อยปีของสถาบันการศึกษาแห่งนี้.

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาโรงเรียนนายร้อยขึ้น ให้เป็นสถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูง สำหรับอบรมบุคคลที่ได้รับคัดเลือกว่ามีคุณสมบัติเป็นพื้นฐานอยู่ ให้เป็นนายทหารที่ดี ที่มีความรู้ และมีสติปัญญาความสามารถพร้อมสมบูรณ์ เพื่อให้เป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารในกองทัพ. ดังนี้ นักเรียนนายร้อยทุกคนจะต้องทราบตระหนักถึงฐานะของตน ว่าตนเองจะต้องรับภาระที่สำคัญต่อบ้านเมือง และจะต้องเป็นหลักของทหารทั้งปวงต่อไป. จึงควรจะได้ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนรับการฝึกหัดอบรมโดยเต็มกำลัง. สำหรับโรงเรียนนายร้อยซึ่งเป็นสถาบันที่ให้การศึกษานั้น ก็จะต้องให้การศึกษาคือ ที่ถูกต้อง แก่ นักเรียนแต่ละคนให้ครบถ้วน คือให้มีวิชาการศึกษาที่แน่นหนา มีความรู้รอบตัวและประสบการณ์ที่กว้างขวางทั่วถึง. สำคัญที่สุด จะต้องให้ทุกคนมีวิชาและความสามารถจัดเจน ทั้งในด้านยุทธการและในด้านการสร้างสรรค์ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนควบคู่กัน เพราะทหารมีภารกิจหลักอยู่ที่การป้องกันประเทศและการรักษาความสงบสุขมั่นคงของประชาชนทั้งสองประการ.

ขอให้ทุกฝ่ายทุกคนตั้งใจประพฤติปฏิบัติตัวปฏิบัติหน้าที่ให้ถูก ใ้ตรง ใ้ครบถ้วน ให้เรียบร้อยด้วยความรู้ ความคิดพิจารณา ความเข้มแข็งเสียสละ และความอดุสาหะอดทนไม่เสื่อมถอย เพื่อความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าของตน ของสถาบัน ของชาติบ้านเมืองของเรา.

ในวาระสำคัญนี้ ขออวยพรให้ทุกคนมีกำลังกายกำลังใจพร้อมสมบูรณ์ สามารถประกอบกรณียกิจของตน ๆ ให้บรรลุผลเลิศ และประสบแต่ความสุขความสวัสดิ์ตลอดกาลทุกเมื่อไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานที่ปรึกษาสมาคมแม่บ้านมหาดไทย^(๒)
ประธานอำนวยการจัดงาน “มหาดไทยเฉลิมพระเกียรติ ร.๙”
นำคณะกรรมการจัดงาน ฯ และผู้ร่วมสมทบทุนรายใหญ่
เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๐

ขอขอบใจสมาคมแม่บ้านมหาดไทย ทั้งผู้บริจาค ผู้ที่ได้เป็นกรรมการจัดงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในงาน ได้นำเงินมาบริจาคเพื่อการกุศลในครั้งนี้ ซึ่งพรที่ได้อำนวยพรก็ทำให้มีกำลังใจอย่างยิ่ง ขอขอบใจ.

การที่ได้รับเงินจำนวนมากเช่นนี้ก็เป็นการช่วยที่จะปฏิบัติงานต่อไป ในด้านการพัฒนาประเทศและในด้านสงเคราะห์ประชาชน ที่ต้องการความช่วยเหลือทั้งในด้านสุขภาพอนามัย ในด้านการศึกษา และในด้านอาชีพ ซึ่งถ้าทุกคนช่วยกันอุ้มชูประชาชนในด้านต่าง ๆ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ก็จะเป็นการทำให้ส่วนรวมของเรามีความเป็นปึกแผ่นและมีความแข็งแรงมั่นคง. ประเทศไทยนี้ในปัจจุบันก็ยังคงมีความมั่นคง มีความหนักแน่นอยู่ ถ้าเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลก ซึ่งได้พบกับชาวต่างประเทศหลายภาคหลายทวีป ก็ยังคงมีความจงนอยู่ว่าประเทศไทยจะคงอยู่ และไม่ไขว่ในระยนี้เท่านั้นเอง. เป็นเวลาหลายสิบปีแล้วที่คนต่างประเทศเคยมาพูดว่าประเทศไทยนี้เขาเป็นห่วง เขาบอกว่าอยู่ในสถานการณ์ล่อแหลมหนักมาเป็นเวลานานแล้ว แล้วก็เขาบอกว่าทำอย่างไรจะช่วย. ก็เคยพูดกับเขาว่า ประเทศไทยนี้มีของดีมีความดีเป็นหลักที่ทำให้เราอยู่ได้. หลักนี้ก็คือความเมตตาปรานีซึ่งแต่ละคนมีต่อกันและกัน. แล้วก็หลักของเมตตาทำให้ทุกคนมีกำลังใจที่จะทำงานของตัวเอง ละจากความไม่เรียบร้อย ละจากความทุจริต มีความสุจริตเป็นส่วนใหญ่. ฉะนั้นประเทศไทยก็อยู่ได้ ถ้าเราอาศัยเมตตาและความสุจริตในการงาน ในการวางตัว ในการปฏิบัติตนอยู่เสมอ ก็เรียกว่าเป็นการช่วยให้ประเทศไทยอยู่รอดได้. เป็นการพิสูจน์แล้วว่าข้อนี้เป็นความจริง เพราะว่าเท่าที่ได้สังเกตมาเดี๋ยวนี้อาจได้ทำงานการหรืออยู่ในตำแหน่งนี้เป็นเวลา ๔๐ กว่าปีแล้ว ก็นับว่าเป็นผู้อาวุโสพอสมควรก็บอกได้ว่าเพราะเหตุนี้ทำให้ประเทศไทยอยู่ได้. และทุกวันนี้จิตใจเมตตา จิตใจสุจริตยังคงมี แล้วก็เป็นส่วนใหญ่. เราจะบอกว่าเมตตาทุกคนก็ได้ ก็มีคนที่ไม่ดี

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) คุณหญิงพิมพ์มา สุนทรางกูร

มีคนที่สุดจริตมีอยู่ แต่ว่าคนที่สุจริตและเมตตา มีมากกว่า เราก็อยู่ได้. ถ้าหากว่าคนที่เมตตาและสุจริตมีน้อยลง ก็หมายความว่าเราก็ล่มจมลงไป. อันนี้เป็นส่วนที่แน่นอน.

ฉะนั้น ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่เป็นผู้เมตตาและสุจริตทั้งในกิจการที่มีอยู่ทั้งในการวางตัวปฏิบัติ ในส่วนตัวทั้งหลาย. ก็ขอให้รักษาความดี รักษาความเข้มแข็งนี้ เพื่อที่จะรักษาประเทศและส่วนรวม. เราก็เป็นส่วนรวม เราก็จะมีความสุขทุกคน. ก็ขอให้ทุกคนมีความแข็งแรง ทั้งจิต ทั้งใจ ทั้งร่างกาย เพื่อที่จะปฏิบัติตาม หลักการของเราต่อไป และขอให้ทุกคนประสบแต่ความเจริญ ความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกสมาคมนักเรียนเก๋ราชนิ

ในพระบรมราชูปถัมภ์^(๒)

พร้อมด้วยคณะกรรมการและสมาชิกของสมาคม ฯ

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล

สมทบทุนสร้างตึก ภปร. และสมทบทุนมูลนิธิสวนหลวง ร.๙

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๐

ขอขอบใจสมาคมนักเรียนเก๋ราชนิที่ได้มาอำนวยการในวันนี้ ซึ่งก็ถือว่าได้รับพรทั้งปักษ์เป็นที่ซาบซึ้ง ทั้งขอขอบใจที่ได้นำเงินมาสำหรับกรกุศล เพื่อสร้างตึก ภปร. นั่นก็เป็นกุศลในการช่วยในด้านรักษาพยาบาล ซึ่ง ก็จะเป็นประโยชน์มาก ส่วนสวนหลวงนั้นก็จะเป็นสิ่งที่จะทำให้ประเทศมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น และเป็น โครงการที่จะช่วยในด้านกระบายน้ำและการทำลายสิ่งโสโครกด้วย เพราะว่าสิ่งสำคัญของโครงการสวนหลวงนี้ ได้บอกกรรมการเขาว่าถือหลักสำคัญคือการระบายน้ำและกำจัดสิ่งโสโครกเป็นหลัก นอกจากนั้นจะเป็นผลพลอยได้ เท่านั้นเอง คณะกรรมการก็รับไปปฏิบัติ

ส่วนที่ได้ให้เป็นการกุศลตามอัธยาศัยนั้นก็ ๒ อย่าง ได้เงินส่วนหนึ่ง และได้คำปฏิญาณว่าไปที่ไหนก็จะ ช่วย ท่านทั้งหลายได้ช่วยแบบเดียวกัน ในข้อนี้ก็จะต้องกล่าวว่าอาจพูดเกินไปหน่อยที่ว่าไปที่ไหนก็ทุกสิ่งทุกอย่าง เรียบร้อย อันนี้ท่านทั้งหลายก็ต้องทราบดีว่าท่านมีความตั้งใจจะทำความดี ไปที่ไหนอย่างเท่าไปที่ไหนความดีก็เกิด ไม่เป็นเช่นนั้น เป็นสิ่งที่ยากในการที่จะทำให้เกิดผลดี จะต้องหมั่นไป หรือจะต้องมีความเพียรที่จะทำในทางที่ดี ซึ่งถ้าเรามีความเพียรในการทำดี แล้วก็ไปแห่งหนึ่งนึกว่าทำความดีแล้วไปแล้วก็กลับมาสบายใจนึกว่าดีแล้ว ทารูไม่บางที่เราไปในที่นั้นก็ดี แต่ถ้าเราหันหลังมามันก็ไม่ดีกลับมา แบบเดียวกับที่เปรียบเทียบกับน้ำที่มีแหวน เรา แหกแหวนออกเห็นน้ำใสแต่ว่าพอหันหลังไปแล้ว แหวนก็กลับมา อันนี้ก็เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมาบ่อย ๆ ท่านไปที่ไหน จะไปช่วยใครต่อใคร ไปแล้วก็ต้องไปอีก ต้องหมั่นทำ การหมั่นทำนี้ไม่ใช่ในการไป แล้วก็ในสถานที่ใด ๆ ก็ตาม แต่เป็นในใจด้วย ซึ่งถ้าทำในสิ่งที่เรียกว่าดีบ่อย ๆ สิ่งที่ดีนั้นเราทำได้ง่ายขึ้นทุกที เรียกว่าบารมี เราสร้างบารมีได้ โดยคิดดี ทำดีบ่อย ๆ ค่อย ๆ ทำไปเรื่อย แล้วผลสุดท้ายการทำความดีนั้นก็จะได้

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) ทันทแพทย์หญิง นงนุช อุณากร

การที่บอกว่าไปที่ไหน จะทำตามเสด็จ ถ้าไปบ่อย ๆ ทำบ่อย ๆ ก็จะง่ายขึ้น จะสามารถที่จะทำตามที่
ปฎิญาณไว้ แล้วข้อที่สำคัญสมมุติว่าเราคิดอะไรไม่ดี ไม่ได้หมายความว่าร้ายอะไรมากมาย แต่ว่าเราคิดอะไรให้
มันดี ทุกคนก็ต้องคิดไม่ดีบ้างในบางขณะ แต่ถ้าทำบ่อย ๆ มันก็ทำง่ายขึ้น ลงท้ายทำไม่ดีขึ้นก็ทำง่ายมากขึ้น
ทุกทีโดยไม่รู้สีกตัว ฉะนั้นการทำดีก็ตาม ทำไม่ดีก็ตามต้องรู้ เมื่อรู้แล้วก็ทำเฉพาะสิ่งที่ดี ทีหลังก็ทำได้ง่าย ๆ ทำได้
ดี คนที่บอกให้ทำดี ๆ นี่บางทีก็หัวร่อ หาวาโฮ้ย..... สอนด้วย ทำให้ดี แต่แท้จริงมันไม่ใช่สิ่งที่เลว ที่บอกให้ทำดี
ช่วยทุกคน แม้แต่ทำดีเล็กน้อยก็จะสะสมไปเรื่อย แล้วก็สร้างกำลังคือการทำที่ดี แล้วการทำดีนี้จะทำให้ทุกคนมี
ความสุข โดยเฉพาะตัวเองมีความสุขมากถ้าทำดี เพราะว่าการทำดีนี้มันแจ่มใส มันโล่ง มันโปร่ง ถ้าทำไม่ดีขึ้น
บางทีมันเหมือนว่าดี เหมือนว่าสนุกสบาย ได้อะไรต่ออะไร แต่ในที่สุดก็ไม่โปร่ง ทึบ บางวันเรารู้สึกทำไมเรา
ปวดหัว ก็เพราะว่าทำไม่ดีแต่ไม่รู้ตัว ฉะนั้นที่พูดหรือเทศนามาก็เพราะว่า ตะกี้ก็พูดบอกว่าไปที่ไหนเสด็จ ๆ ไท
นก็แจ่มใส ว่าดีทุกอย่าง ก็ทำตามเสด็จ เพราะว่าเคยไปที่ไหน ๆ ก็ไปแล้วไม่ได้มีความตั้งใจมาก่อน กลับมาแล้วได้
ข่าวว่าไม่ดี ก็หมายความว่าไปแล้วก็ต้องไป ด้วยความเพียร ด้วยความตั้งใจ เห็นว่าท่านทั้งหลายจะทำตามก็ขอให้
ทำตามในทางที่ดี ที่ถูกต้อง คือไปทำอะไรเพื่อให้เกิดความเจริญ หมั่นไป ไปบ่อย ๆ แล้วก็ทำบ่อย ๆ จะได้ผล

ก็ขอขอบใจท่านที่ตั้งใจที่จะทำให้ส่วนรวมเจริญรุ่งเรือง และก็มาให้พร ก็ขอขอบใจอีกที ขอให้ท่าน
ทั้งหลายได้รับพรที่ทำให้ทุกคนมีความสุข มีความแข็งแรงทั้งกายใจ มีความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการจัดหาทุนโครงการพระดาบส^(๒)
พร้อมด้วยนายกสมาคมกอล์ฟสตรีสมัครเล่น^(๓) และคณะกรรมการ
เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินรายได้จากการแข่งขันกอล์ฟโปร-แอมไทยแลนด์เลดี้โอเพ่น
เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนสร้างอาคารเรียนโครงการพระดาบส

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๐

ขอขอบใจนักกอล์ฟที่ได้ช่วยในโครงการพระดาบส ทั้งได้ให้ทุนทรัพย์สำหรับการก่อสร้าง ชาวสาร
ซึ่งถูกหลัก อาจเห็นว่าทำไมจะต้องบริจาคชาวสารด้วย อันนี้ก็เป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว

โครงการพระดาบสนี้ท่านทั้งหลายก็อาจทราบดีบ้างว่าเป็นอย่างไร จะต้องทราบสักนิดหน่อย คือว่ามา
นึกถึงเมื่อสมัยโบราณ ผู้ที่อยากได้ความรู้ก็ต้องเข้าไปในป่า ไปหาพระดาบสที่อยู่ในป่า ผู้ที่อยากได้ความรู้ก็เข้าไป
หาท่าน บางที่ท่านก็เฉยเมยไม่เอาใจใส่ ผู้ที่เข้าไปก็บอกจะขอความรู้จากท่าน พระดาบสก็จะต้องลองตีต่าง ๆ บอก
ให้ไปเอาใบไม้ชนิดนั้น ๆ ที่อยู่บนภูเขา ก็ต้องไปแล้วก็กลับมา อาจจะเก็บได้ไม่มากแต่ก็กลับมาเอามาได้พระดาบสก็
บอกว่า เออ ... ดี แต่ว่าอันนี้ก็มันเล็กเกินไปเอาอีกใบที่โตขึ้นมา ก็กลับไปเอามาใหม่ เอามาครั้งที่ ๓ ก็อาจได้
ตามที่พอใจของท่านดาบส ท่านดาบสก็บอกเป็นที่พอใจมาก แต่ว่าตอนนี้จะต้องไปเอามะพร้าวมาอีกลูกหนึ่งเพื่อ
ที่จะเอาใบไม้ใส่เข้าไป อะไอย่างนี้เป็นต้น เมื่อเป็นที่พอใจของท่านดาบสว่าผู้ที่มาหาความรู้นั้นจะมาขอความรู้
จริง ๆ ก็รับเป็นนักเรียน รับเป็นลูกศิษย์ ก็สอนศิลปวิทยาต่าง ๆ ในระหว่างนั้นผู้ที่เป็นลูกศิษย์ก็อาจไปหาผลไม้ ไป
หาน้ำ ไปหาไม้ฟืน อะไรต่าง ๆ มาให้พระดาบส พระดาบสก็เลี้ยงดูสั่งสอนทั้งอบรมให้เป็นคนดี อบรมให้มีความรู้
สูง ฉะนั้นก็เป็นการศึกษาที่ผู้ไปที่พระดาบสนั้นก็ต้องร่วมกันหาสิ่งของ เพื่อที่จะเป็นอาหารเป็นที่อยู่บริการทั้ง
พระดาบสทั้งลูกศิษย์เอง

โครงการพระดาบสนี้ตั้งขึ้นมา มาตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ ฯ ซึ่งก็ไม่ใช่เป็นป่า ไปหามะพร้าว ไปหาอะไร ผลไม้ก็
หายากเต็มทน มีแต่ป่าคอนกรีต ฉะนั้นก็ต้องมีป่าสังเคราะห์ขึ้นมา ป่าสังเคราะห์นี้ก็เงินที่มาจากคุณหญิงวัลลีย์ ฯ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) คุณหญิงวัลลีย์ พงษ์พานิช

(๓) หม่อมกอบแก้ว อากาศ

ได้ช่วยหามา แล้วก็มีการมีที่ที่จะต้องค่อย ๆ สร้างค่อย ๆ ทำแล้วพระดาบสนั้นก็เป็นผู้ที่มีความรู้ ที่เคยรับราชการแล้วก็เลิกรับราชการ มีความรู้ก็อยากจะเผยแพร่ความรู้ นั้น ฉะนั้นปากก็กลายเป็นปากคอนกรีตแล้วก็ต้องทำป่าสังเคราะห์ด้วยเงินทุนกองทุนก็ช่วยกัน ที่นี้สำหรับโรงอาหาร ข้าวนี้ก็เป็นของดี เพราะว่าข้าวนี้ก็นักเรียนก็มาหุงกันเอง ช่วยกันเลี้ยงทั้งนักเรียนทั้งพระดาบสด้วย ก็ดำเนินงานมาได้ดีพอสมควรในด้านช่างต่าง ๆ แต่ว่าก็อยากที่จะขยายเหมือนกันในด้านอื่น ๆ ศิลปวิทยาในด้านอื่น ๆ มีดาบสอื่น ๆ ที่มีความรู้แล้วก็ไม่อยากจะสอนในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยนั้น อาจสอนที่บ้านก็ได้ แล้วก็สอนวิชาการต่าง ๆ ก็ทำอย่างนั้นทำนองเดียวกัน ก็มีป่าสังเคราะห์ที่จะเป็นกองทุน

โครงการพระดาบสนี้แต่ก่อนนี้เรียกว่าโรงเรียนพระดาบส ก็ไปเจออุปสรรคเรียกป่าสังเคราะห์นี้มันยุ่ง คือว่ากระทรวงเขาบอกว่าตั้งโรงเรียนต้องไปจดทะเบียน ต้องให้ทางกระทรวงทางกรมวิสามัญหรือใครเขาเข้ามาควบคุม ต้องไปจด ก็ยุ่งมาก ในที่สุดก็ได้ทราบว่าจะเปิดโรงเรียนมีลูกศิษย์ไม่ถึง ๗ คน ก็ตั้งได้ไม่ต้องขออนุญาต ฉะนั้นดาบสผู้หนึ่งก็สามารถที่จะมีลูกศิษย์ได้ถึง ๖ คน ก็ทำมาอย่างนี้ ที่หลังนี้ก็ยืนยันว่าตกลงกันว่าจะทำในแบบนี้คล้าย ๆ ว่าเป็นการศึกษาออกโรงเรียน ก็เดี๋ยวนี้ถูกหลักกฎหมายแล้ว แต่ก่อนนี้ผิดหลักกฎหมาย ก็ต้องบอกว่าห้ามใช้ชื่อว่าโรงเรียนพระดาบส อาจตอนแรกก็หลุดปากอยู่เรียกว่าโรงเรียนพระดาบส บางทีก็หลุดปากออกมาว่านักเรียน ก็หลุดปากอยู่เรื่อย แต่ที่จริงก็เป็นลูกศิษย์ อย่างนี้ก็เรียกว่าโรงเรียนประถมได้ เพราะว่าทางกระทรวงเขาก็ทราบดี เขาก็ช่วยเอื้อเพื่อไม่จับผิด ไม่เอาผิด ไม่งั้นเดี๋ยวเข้าคุกกันเป็นแถว แต่ว่าตอนนี้ก็ไม่เข้าแล้ว เชื่อว่าไม่มีอันตรายใด ๆ แต่ว่าความคิดที่ว่าพระดาบสนี้คนก็อาจคิดว่าแปลก ทำไมเรียกพระดาบส ตลก แต่ความจริงว่าเรื่องมันตลกดี แล้วก็ช่วยกันทำได้ผลมากพอ สุดท้ายแล้วพวกที่ได้ศึกษาได้ไปมีหน้าที่ทำเลี้ยงตัวได้แล้วก็บางคนหรือพวกที่เป็นอันธพาล เป็นอะไร เป็นผู้ร้ายก็ได้ แต่เดี๋ยวนี้เขาก็ไปทำงานรับจ้างที่โน่นที่นี่ได้ดีรวมทั้งทหารบางส่วนที่พิการก็ได้รับประโยชน์จากบริการนี้ พระดาบสนี้ก็เชื่อว่าเป็นวิธีที่ถูกต้อง แล้วก็เคยบอก

เสมอเราไม่ยากให้เป็นกิจการใหญ่โตมากเกินไป เพราะมีจะนั้นจะพัง อย่างเช่นป่าใหญ่ ๆ ไปตัดมากเกินไป ก็น้ำท่วมหรืออะไรไม่รู้ มันยุ่งทำไม่ได้

เป็นอันว่าท่านทั้งหลายก็เข้าใจเพิ่มเติมนิดหน่อยเรื่องโครงการพระดาบส ถ้าแต่ละท่านมีความรู้อะไร เป็นดาบสก็ได้ช่วยกันคิดทำ แล้วก็บ้านของตัวเป็นที่สอนก็ได้หรือว่าหาที่อื่นเพิ่มเติม แต่ใช้ความคิดนี้ว่าเราอยู่ในเมืองแล้วเป็นป่าสังเคราะห์ ต้องมีการสังเคราะห์ขึ้นมา แล้วก็กองทุนนี้เป็นป่าสังเคราะห์ที่ต้องช่วยกันทำ แล้วทุกคนก็ทำด้วยความตั้งใจเผื่อแผ่เมตตา ก็ช่วยให้สังคมในเมืองไทยนี้ดีขึ้น เพราะว่าเดี๋ยวนี้มีคนเยอะมากขึ้นทุกที่ ประชากรมาก บางคนก็ไม่มีความรู้ ขวนขวายหาความรู้ มีอาชีพไปเที่ยวเล่น ในกรุงเทพ ฯ นี่มีที่เป็นชุมนุม ที่ชุมนุม เป็นพวกที่บางคนก็ไม่ได้เป็นผู้ร้าย ก็หมายถึงว่าพวกที่เขาสมัครมาเล่นเป็นเกมส์วีดีโอ เล่นอยู่นั้นแหละไม่รู้เอาเงินมาจากไหน แต่เขาบอกอยากเล่นเล่น ๆ ๆ ไม่ทำงานทำการอะไร เขาฉลาดจริง เก่งมากเป็นแชมป์เปียนเกมส์วีดีโอ เขาจะเอาเงินมาจากไหนก็ไม่ทราบ ก็คงเอามาจากพ่อแม่ อันนี้ก็เสียเสียม ฉะนั้นถ้าเราสามารถที่จะชักชวนคนที่ไม่มืงานทำ หรือมีความสามารถ คนที่เล่นเกมส์วีดีโอนี้เขาก็ต้องเก่ง เขามีความสามารถให้เขามาเรียนรู้ในการแก้เครื่องอิเล็กทรอนิกส์บ้าง แล้วก็ไปทำงานโดยสุจริตมันก็ดีกว่า

ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายได้สนับสนุนโครงการพระดาบสนี้ก็เป็นกุศลอย่างยิ่ง ก็ขอขอบใจแล้วก็ท่านทั้งหลาย ต้องได้รับเรียกว่าอานิสงส์ของการกุศลที่ท่านทำนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณหญิงวัลลีย์ ฯ ก็ได้ช่วยมามาก ก็เข้าใจดี ในจุดประสงค์ ก็ต้องช่วยทั้งให้กิจการดำเนินไปโดยดีแล้วก็ไม่ให้บานปลายให้เรียบร้อยตามจุดประสงค์ทั้งหลาย อันนี้ก็มอบให้คุณหญิง ฯ ไปดำเนินการตามจุดประสงค์.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่สมุหราชองครักษ์^(๒) นำข้าราชการ

สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือกองทัพอากาศ และกรมตำรวจ

เฝ้า ฯ น้อมเกล้า ฯ ถวายเรือใบ

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๐

ขอขอบใจข้าราชการทหาร ตำรวจ และคณะแพทย์ ที่ได้นำเรือใบมาสำหรับเป็นกำลังใจ และได้ให้พรวันเกิด ก็เข้าใจว่าท่านทั้งหลายที่เป็นข้าราชการทหาร พลเรือน ได้เห็นว่าสมควรที่จะมีการออกกำลังกายบ้างหลังจากทำงานเคร่งเครียด แล้วก็เข้าใจทำไมมีคณะแพทย์ ทำไมมีวงดนตรีสหายพัฒนามาฟุ้งท่ายด้วย เพราะว่าเป็นเรื่องของอนามัยที่แข็งแรง คนเราก็ก่อนอนามัยแข็งแรง มีจิตใจที่ร่าเริง ก็สามารถที่จะทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพสูง ถ้าหากว่าทำงานเคร่งเครียดไม่มีความหย่อนใจบ้าง หรือไม่มีการปฏิบัติเล่นกีฬา ก็จะไม่สามารถที่จะทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงและมีผลดีต่อส่วนรวม จึงเข้าใจว่าทำไมมีการฟุ้งคณะแพทย์ในวงสหายพัฒนา คือวงสหายพัฒนานี้ก็เป็นส่วนที่ทำให้มีความเคร่งเครียดน้อยลง เป็นการพิสูจน์ในทางการแพทย์แล้วว่า การเล่นดนตรีแบบสหายพัฒนาทำให้มีการลดความเครียดในแต่ละคน การทำงานนี้ถ้ามีความเครียดไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้เพราะว่าในตัวเองในวงการต้องมีหลักวิชาและต้องมีร่างกายที่แข็งแรง ถ้าหากว่ามีความเครียดทำวิชา นั้นไม่ออกร่างกายก็ทรุดโทรม ในส่วนรวมถ้ามีความเครียดก็มีอย่างหนึ่งที่เขาเรียกว่าความตึงเครียด หรือมีความเสียดสีกัน มันก็ไม่เหมาะสม ทำให้งานของกิจการใดที่ต้องร่วมมือกันหลายฝ่ายไม่มีความสำเร็จ ฉะนั้น การที่มีร่างกายแข็งแรง จิตใจร่าเริงลดความตึงเครียด ก็ทำให้งานการทุกอย่างจนกระทั่งถึงงานของส่วนรวม มีใช้เฉพาะในกองทัพ หรือในส่วนราชการสังกัด แต่ทั้งประเทศมีความสำเร็จเรียบร้อย

ฉะนั้น ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มีจิตใจที่เอื้อเฟื้อ มาให้พรให้อนามัยแข็งแรงและความแข็งแรงในทางจิตใจด้วย ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้ประสบความสำเร็จโดยมีร่างกายและจิตใจเข้มแข็ง แข็งแรง สามารถที่จะปฏิบัติงานของส่วนรวมให้เป็นประโยชน์และเพื่อความมั่นคงของส่วนรวม ขอให้ทุกท่านได้ประสบความสำเร็จใน การงานทุกอย่างที่จะทำให้ส่วนรวมได้รับประโยชน์ แม้จะทำงานต่าง ๆ กัน งานต่าง ๆ กันของท่านทั้งหลายก็จะ สำเร็จเป็นความมั่นคง ขอให้ท่านจงมีความสุข.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) พลเอก นवल จันทร์ตรี

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๐

ข้าพเจ้าความยินดีที่ได้มาทำพิธีประดับยศแก่นายทหารชั้นนายพลในคราวนี้ และการที่ได้เลื่อนยศเป็นชั้นนายพลนี้ก็ถือว่าเป็นเกียรติของผู้ที่ได้รับ เป็นสิ่งที่เป็นมงคลและสิ่งที่น่ายินดี

ข้อสำคัญ ในการเลื่อนยศสูงขึ้นทุกครั้งก็มีความยินดีทุกครั้ง ก็เป็นโอกาสที่จะระลึกว่า เมื่อมียศสูงขึ้นก็มีความรับผิดชอบติดตามไปด้วย เพราะว่าเป็นผู้ที่เด่นขึ้นผู้ที่มีหน้าที่สำคัญยิ่งขึ้นถึงได้มีการเลื่อนยศ ถ้าหากว่ามีความยินดีในการเลื่อนยศนั้น ก็จะต้องตั้งปณิธานในวาระเดียวกันว่าจะตั้งใจทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความรู้วิชาการ และด้วยสติปัญญาที่เฉียบแหลม สมกับที่ได้รับสัญญาบัตรเป็นลำดับมาตั้งแต่เริ่มเป็นนายทหาร ทุกครั้งที่ได้เลื่อนยศในสัญญาบัตรก็มีไว้ชัดเจนว่าขอให้ได้อยู่ในระเบียบวินัย และปฏิบัติให้ถูกต้อง ให้มีการเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา และบังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรม ทุกครั้งที่ได้รับสัญญาบัตรนี้ก็ย่อมมีข้อความในทำนองนี้ ฉะนั้นผู้ที่เป็นนายทหารชั้นนายพล จึงได้รับการกำชับจากทางราชการบ่อยครั้งกว่าผู้ที่มียศน้อยกว่า ฉะนั้นท่านทุกคนจะปฏิบัติให้ดีตามที่ได้เกียรตินี้ ก็ย่อมเป็นการเสริมสร้างเกียรติของตัวเองเสริมสร้างความดีของตัวเองต่อไป ซึ่งจะทำให้มีความพอใจและประสบความสำเร็จได้อย่างดียิ่ง ฉะนั้นขอให้ทุกท่านได้มีกำลังกายและกำลังใจที่เข้มแข็งแข็งแรง มีสติปัญญาที่เฉียบแหลม เพื่อที่จะรักษาเกียรตินี้ได้ และเสริมสร้างขึ้นเป็นประโยชน์แก่ตนเอง เป็นประโยชน์แก่ชื่อเสียงของตน และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของกองทัพทั้งสามรวมทั้งเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติบ้านเมือง

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกายและใจเข้มแข็ง แข็งแรง เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้ตั้งปณิธานไว้ให้ประสบความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๙

ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วันจันทร์ ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกครั้งหนึ่ง และได้ทราบว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้าเป็นอันมาก. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ท่านทั้งหลายได้ฟังรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยแล้ว คงจะทราบชัดว่ามีการปรับปรุงและพัฒนาตามความเหมาะสมมาเป็นลำดับ เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและประโยชน์นานาอันพึงประสงค์แก่มหาวิทยาลัย แก่การศึกษา นักศึกษา ตลอดจนประเทศชาติโดยรวม. การปฏิบัติตัวปฏิบัติงานของบุคคลก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องปรับปรุงให้ก้าวหน้าพอเหมาะพอดีอยู่ตลอดเวลา มิฉะนั้นจะไม่สามารถทำงานและทำตัวให้สูงขึ้นได้. วันนี้ จึงอยากพูดกับบัณฑิตใหม่ถึงเรื่องการปรับปรุงเพื่อความก้าวหน้า ว่าการที่แต่ละคนจะออกไปปฏิบัติพัฒนา งานให้ประสบความสำเร็จอย่างสูงสมกับวิทยฐานะนั้น ควรจะอาศัยสิ่งใดเป็นปัจจัยประกอบเกื้อหนุน. ข้าพเจ้าเห็นว่าปัจจัยหลักที่ควรอาศัยอยู่สามข้อ. ข้อแรก ได้แก่ความรู้ความสามารถด้านวิชาการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนมีอยู่ แน่นหนาพอสมควรแล้วขณะนี้ และจำเป็นต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกอย่างตลอดเวลา เพื่อให้ได้ผลงานที่ถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักวิชา. ข้อที่สอง ได้แก่จิตใจที่มีพลังเข้มแข็งและก้าวหน้า ทั้งหนักแน่นมั่นคงในเหตุผล ความถูกต้อง ในความรับผิดชอบ และในความสุจริต. ปัจจัยข้อนี้คือพื้นฐานอันแน่นหนา ที่จะรองรับวิชาความรู้ และความคิดอ่านทั้งสิ้นไว้ให้มั่นคงและเที่ยงตรงถาวร. ข้อที่สาม ได้แก่ประสบการณ์และความรู้รอบตัว ที่ช่วยให้บุคคลมีทัศนะและความคิดอ่านกว้างไกล เฉลียวฉลาดทันเหตุการณ์ ทั้งคล่องแคล่วประณีตระนอมในการติดต่อ ประสานประโยชน์กับทุกฝ่ายทุกคน. จัดเป็นปัจจัยส่วนที่จะส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติกิจการรอบด้านได้โดยราบรื่น รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ. ปัจจัยทั้งสามนี้ เมื่อประกอบพร้อมกันครบ ย่อมบันดาลให้การปฏิบัติงานสัมฤทธิ์ผล ที่พึงประสงค์ได้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะป็นงานเล็กใหญ่่างยากเพียงใด. ผู้ที่ปรารถนาความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ควรจะศึกษาพิจารณาให้เห็นชัด เพื่อนำมาเป็นหลักอาศัยในการพัฒนาตนเองต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จ ความเจริญ พร้อมทั้งความรุ่งเรืองก้าวหน้าในชีวิต และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ผู้นำศาสนาอิสลาม (อิหม่าม)

ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

และผู้แทนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา ๒

ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชนิเวศน์

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้พบกับกรรมการอิสลาม อิหม่าม และครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมากกับทุก ๆ คนและทุก ๆ โรงเรียน ที่ได้รับรางวัลชมเชย ในการปฏิบัติงานดีเด่น.

การพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรายงาน นับว่า ได้ผลน่าพึงพอใจ. ถึงแม้จะมีปัญหาและอุปสรรคบ้าง ทุกฝ่ายก็พยายามแก้ไขให้ลุล่วงไปอย่างเหมาะสม ด้วยความรู้ ความสามารถและความร่วมมือพร้อมเพรียงกัน. ทำให้การปรับปรุงและพัฒนาการบริหาร หลักสูตร และการเรียน การสอนในแต่ละโรงเรียนเข้าระบบ ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ.

สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งซึ่งได้ร่วมกันทำอย่างจริงจัง ก็คือการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเพื่อให้นักเรียนและ ประชาชนในท้องถิ่นอ่านออกเขียนได้โดยทั่วถึง. การรู้ภาษาและอ่านเขียนได้นี้เป็นประโยชน์มาก. ประการหนึ่ง ทำให้มีความสะดวกในการติดต่อเช่นติดต่อการงานกับทางราชการ หรือติดต่อประสานกับผู้ที่มาปฏิบัติงานพัฒนา ต่าง ๆ ซึ่งถ้าติดต่อพูดจากันได้ไม่ติดขัด ก็จะมี ความเข้าอกเข้าใจกัน และสามารถร่วมมือกันทำงานสร้างความสุข ความเจริญให้เกิดขึ้นได้. อีกประการหนึ่ง การอ่านเขียนหนังสือได้จะช่วยให้มีโอกาสเรียนรู้วิทยาการและ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ต่าง ๆ ได้มากมาย. และความรู้ความเข้าใจในสิ่งเหล่านี้ สามารถนำมาใช้ในทางสร้างสรรค์ ให้ เกิดประโยชน์ตามที่ต้องการได้เป็นอย่างดี. นอกจากนี้ภาษายังเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดรวมทั้งคุณธรรมความดีทุกอย่าง. ผู้ที่เป็นครูและเป็นผู้นำทางศาสนา จึงจำเป็นต้องมีความรู้ทางภาษา อย่างแตกฉาน เพื่อนำไปใช้ในการสอนวิชา การอบรมศีลธรรมจรรยาตลอดจนการอธิบายหลักธรรมในศาสนา ให้ได้ผลสมบูรณ์ตามภาระรับผิดชอบของแต่ละคน. ความสามารถจัดเจนในภาษานี้ ยิ่งมีสูงเท่าใด ก็จะอำนวย ประโยชน์ให้กว้างขวางมากขึ้นเท่านั้น. ท่านทั้งหลายจึงควรจะนำสิ่งที่พูดในวันนี้ ไปคิดพิจารณาให้เห็นชัด.

ขออวยพรให้คณะกรรมการอิสลาม อีหม่าม พร้อมทั้งผู้แทนและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกฝ่ายทุกคน มีความสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลังกายกำลังใจ ที่จะร่วมมือร่วมแรงกันปลูกฝังสร้างเสริมความรู้ ความฉลาดและความดีความเจริญให้เกิดขึ้นพร้อมเพื่อความผาสุกมั่นคงของท้องถิ่นและบ้านเมืองของท่าน. ทั้งขอให้ประสบความสำเร็จ ความรุ่งเรืองสวัสดิ์ในชีวิตตลอดทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา

วันจันทร์ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตร ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยกำลังดำเนินก้าวหน้าอย่างน่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตใหม่ผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จทุกคน ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัยที่ให้ปริญญาแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า.

บัณฑิตทั้งหลายได้รับการศึกษาอบรมมาเป็นอย่างดีแล้ว ทั้งส่วนวิชาการส่วนปฏิบัติการ และส่วนประสานสัมพันธ์กับบุคคลและท้องถิ่น. เชื่อว่าทุกคนมีความรู้ความสามารถพร้อม และมีความต้องการที่จะทำงานใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่นั้นให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เพื่อสร้างความสำเร็จความเจริญให้แก่ตนเองและงานของตน. อันการทำงานนั้นกล่าวโดยสรุป ขึ้นอยู่กับความสามารถสองอย่างเป็นสำคัญ คือความสามารถในการใช้วิชาการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง กับความสามารถในการสัมพันธ์ติดต่อและประสานกับผู้อื่น ไม่ว่าจะในวงงานเดียวกันหรือต่างวงงานกัน อีกอย่างหนึ่ง. ทั้งสองประการนี้จะต้องมี และดำเนินควบคู่กันไป ทั้งจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ด้วยจิตใจที่สงบมั่นคงและแจ่มใสสุจริต ด้วยความรู้ความคิดที่เป็นอิสระกว้างขวาง เป็นกลางปราศจากอคติ และเที่ยงตรงในหลักเหตุผลที่ถูกต้อง. จึงจะมีปัญญาความกระฉ่างแจ่มแจ้งเกิดขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญช่วยให้มองเห็นถึงวิธีและกระบวนการปฏิบัติงานทุกขั้นตอนได้โดยตลอด อันจะยังผลให้สามารถทำงานทุกอย่างให้บรรลุประโยชน์ที่พึงประสงค์ได้ครบถ้วนแท้จริงในที่สุด. บัณฑิตควรจะฝึกอบรมความสามารถดังที่กล่าวให้เกิดขึ้นพร้อมเพื่อความสำเร็จและความเจริญของตนเองในวันข้างหน้า.

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนสมบูรณ์ด้วยความคิด วิทนาการ และกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา เพื่อสามารถปฏิบัติบริหารงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งให้ประสบความสุขสวัสดิ์และความรุ่งเรืองก้าวหน้าในชีวิตทุก ๆ ประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา

วันจันทร์ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๐

โอกาสที่มาประสาทปริญญานี้แก่นักศึกษาที่ได้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ก็เป็นโอกาสที่จะได้พบกับผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ ถ้าจะให้มีความคิดก็ให้คิดได้ว่า ท่านทั้งหลายก็เป็นนักศึกษา ในวิชาต่าง ๆ และเวลานี้มหาวิทยาลัยก็มีการขยายงานในด้านการสอนในวิชากว้างขวางยิ่งกว่าแต่ก่อนนี้ แต่ที่เป็นหลักของท่านทั้งหลายก็คือการศึกษาเพื่อการศึกษา หมายความว่าเพื่อเป็นผู้ทำหน้าที่ทำการงานในด้านการศึกษา

เรื่องการศึกษา นั้น ถ้าดูในแง่ของผู้เรียนก็เป็นการหาความรู้ แต่การศึกษานั้นเราก็วิเคราะห์ว่าเป็นเรื่องของ การให้การศึกษา ผู้ที่เรียนการศึกษาก็เพื่อที่จะให้การศึกษาต่อไป การศึกษานั้นที่จะให้เป็นเรื่องของวิชาการ ตั้งแต่วิชาการง่าย ๆ ชั้นเด็ก ๆ คือเวลาเราเกิดมาแล้วก็เป็นเด็ก โตขึ้นก็ต้องเข้าโรงเรียนเพื่อที่จะหาความรู้ การศึกษานั้นก็คือการให้ความรู้แก่เด็ก ๆ ที่กำลังเติบโตขึ้น จนกระทั่งถึงขั้นสูงคือขั้นมัธยมและขั้นอุดมศึกษาต้องไม่ลืมว่าการให้ความรู้ นั้น ย่อมต้องเป็นการให้ความรู้ที่เราได้มาและถ่ายทอดต่อไปให้อุชน อนุชนแปลว่าคนที่มาทีหลัง หมายความว่าคนที่ใช้ชีวิตมาก่อนก็ได้มีประสบการณ์และสะสมประสบการณ์นั้นไว้ถ่ายทอดให้ผู้ที่มาในรุ่นหลัง เพื่อที่จะให้ผู้ที่มาในรุ่นหลังมีโอกาสที่จะมีชีวิตที่เรียกว่ารุ่งเรืองขึ้น ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้ามองในแง่หนึ่ง คนที่เกิดทีหลังย่อมมีโอกาสมากกว่าคนที่เกิดก่อน เพราะคนที่เกิดก่อนก็ต้องหาความรู้ด้วยตนเอง และรับความรู้จากผู้ที่มาก่อนอีกที แต่ว่าความรู้นั้นก็สะสมไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งในสมัยปัจจุบันนี้ความรู้รู้สึกละเอียดมากขึ้นเหลือเกิน จนกระทั่งเกิดปัญหาอยู่อย่างหนึ่งว่า ในโรงเรียนหมายถึงโรงเรียนชั้นประถมชั้นมัธยม เด็ก ๆ ต้องเรียนมากเหลือเกิน ต้องเรียนเรียกว่าวิชาความรู้จนกระทั่งน่าตกใจสำหรับคนที่เป็นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เดี๋ยวนี้ที่อายุห้าสิบลบหกสิบ มองเด็กที่อายุสัก ๑๐ ขวบในปัจจุบันนี้ โดยมากมองดูแล้วก็ร้องโอโฮ เพราะว่าที่เขาเรียนในโรงเรียนอายุไม่ถึง ๑๐ ขวบนี้ เขาเรียนมากเหลือเกิน ทำไมต้องเรียนมาก ก็เพราะว่าบรรพบุรุษแล้วก็ผู้ที่มาก่อนได้สะสมความรู้มากเหลือเกิน จนกระทั่งจะต้องถ่ายทอดให้แก่ลูกหลานมากมาย มิฉะนั้นลูกหลานพวกนั้นก็จะเป็นคนที่ล้าสมัย

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

อันนี้เขาคิดว่าอย่างนั้น เขาคิดว่าถ้าไม่มีความรู้พอก็ล่าสมัย อย่างปัจจุบันนี้เด็ก ๆ ถ้าไปจิ้มคอมพิวเตอร์ไม่เป็นก็รู้สึกว่าการแข่งขันจะล่าสมัย เดียวนี้เด็ก ๆ อายุ ๑๐ ขวบเล่นคอมพิวเตอร์เป็น อย่างนี้ข้าพเจ้าเองก็รู้สึกว่ามีปมด้อยขึ้นมาว่าเล่นคอมพิวเตอร์ไม่เป็น เมื่อต้นปีนี้เลยเริ่มเล่นคอมพิวเตอร์บ้างเหมือนกัน ทาคอมพิวเตอร์มาเครื่องหนึ่ง เมื่อปีที่แล้วปี ๒๕ ได้มา เอามาวางไว้เฉย ๆ ประมาณ ๒ เดือน เพราะว่าเอามาดูก่อน ความจริงมีคอมพิวเตอร์มา ๒ ปีหรือ ๓ ปีก่อนนี้แล้ว แต่ว่ากลัวมากไม่กล้าที่จะแตะต้อง จนกระทั่งลงท้ายถามทางหน่วยราชการเขามีความจำเป็นต้องใช้คอมพิวเตอร์หรือเปล่า เลยให้เขาไปโดยยังไม่ได้แตะต้องเลย แต่ว่าคอมพิวเตอร์ที่ได้มาใหม่เมื่อก่อนต้นปีนี้ ก็หมายความว่าประมาณเดือนพฤศจิกายน ๒๕ ได้มาก็มองอยู่อย่างเกรงขาม เพราะไม่รู้ว่ามันเป็นยังไง คอมพิวเตอร์อันนี้ที่ขอมาก็เพื่อที่จะมาเขียนโน้ตดนตรี เพราะว่าเคยไปถามที่ไหน ๆ ว่าคอมพิวเตอร์เขียนโน้ตดนตรีได้หรือเปล่า ส่วนมากเขาก็บอกว่าเขียนไม่ได้ หรือเขาต้องไปศึกษาถามที่ไหน คอมพิวเตอร์ใหญ่ ๆ บริษัทใหญ่ ๆ ก็ถามว่าเขาทำได้ไหม เขียนดนตรี เขาก็ตอบว่าต้องไปศึกษา เราก็กลัว เพราะว่าเราศึกษาพวกบริษัทใหญ่ ๆ ใ้ ๆ เก่ง ๆ เขาไม่สามารถที่จะทำ แล้ววันหนึ่งก็มีคนหนึ่งเอาคอมพิวเตอร์มาให้บอกว่ายอันนี้เขียนดนตรีได้ก็เลยรับเอาไว้ ที่จริงรับเอาไว้เขาไม่ได้ให้ เพราะว่าไปซื้อมาก็เงินของเราเอง เราซื้อเราก็กลัว มองดูแล้วไม่รู้จะทำยังไง แต่ถึงตอนปีใหม่ ก่อนปีใหม่สักหนึ่งก็เอาคอมพิวเตอร์ขึ้นไปตั้งในห้องทำงาน แล้วก็จิ้มไป เขาบอกว่าเขียนหนังสือได้ เขียนรูปได้ ก็เริ่มลองเขียนหนังสือ ก็เขียนสำหรับอวยพรปีใหม่เป็นบัตร ส.ค.ส. แล้วก็เขียนไป ๆ เอ้อ... ออกมาได้เขียนออกมาเป็นตัวได้ ก็แปลกดี แต่เขียนไปเขียนมาเวลาปิดเครื่องมันก็หายไป ยังไม่รู้วิธีว่าเขาทำอะไร ต่อไปก็เขียนได้แล้วก็ไม่ทราบจะทำอย่างไร สำหรับให้พิมพ์ออกมาเป็นตัวเพื่อที่จะส่งไปเป็น ส.ค.ส. เลยไม่สำเร็จ ปีใหม่ก็ผ่านไปไม่มีบัตร ส.ค.ส. เลยต้องเขียนด้วยเครื่องโทรพิมพ์ซึ่งชำนาญ ก็เขียน ส.ค.ส. ด้วยเครื่องโทรพิมพ์ แล้วก็ส่งไปตามสถานีต่าง ๆ เสร็จแล้วก็เอาที่เขียนโทรพิมพ์นี้มาอัดสำเนา แล้วก็ขยายสำเนาเลยเป็นบัตร ส.ค.ส. ใช้โทรพิมพ์เขียน ตอนที่ไปเชียงใหม่ก็เอาตัวคอมพิวเตอร์นี้ไปด้วย ก็เริ่มกดคอมพิวเตอร์นี้จนเริ่มพอมีความรู้ ก็ไม่น้อยหน้าเด็ก ๆ เพราะว่าเดี่ยวหลานก็ตัวเล็ก ๆ นั้นนะเขาเริ่มสนใจคอมพิวเตอร์ ก็รู้สึกกลัวว่าเดี๋ยวนี้หลานเขาถามมาว่าคอมพิวเตอร์มันเป็นอะไร เราจะไม่รู้ แต่ตอนนี้รู้สึกว่ายพอที่จะอธิบายได้ หมายความว่าเราเป็นผู้ใหญ่ เด็ก ๆ เขาสนใจในเรื่องวิทยากรก้าวหน้ามาก แม้จะอายุไม่เท่าไรก็ต้องการมีความรู้ เพราะฉะนั้นโรงเรียนก็สอน แม้แต่เด็กเล็ก ๆ ตั้งแต่อนุบาลขึ้นไปถึงชั้นประถมก็มี

ความรู้มาก และความรู้มากนี้ก็ยิ่งกลัวเหมือนกัน เพราะว่าเมื่อมีความรู้มากก็มีวิชาการเท่านั้นเอง แต่ว่าวิชาการนั้นเอามาใช้ทำอะไรไม่ทราบ เพราะว่าบางทีแม้ว่าความคิดในทางศีลธรรมจรรยาาก็ไม่มี เขาไม่สอนแล้วเพราะว่าเป็นวิชาการที่ไม่ใช่วิชา

ฉะนั้นท่านทั้งหลายที่จะเป็นบุคคลสำคัญในวงการศึกษาคงต้องเรียนรู้วิชาการ อย่างเดียวนั้นมหาวิทยาลัยนี้แต่ก่อนเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็สอนวิชาการหลายอย่าง แต่ก่อนนี้ก็เรียนเป็นวิทยาลัยการศึกษา ก็เรียกว่าไม่เป็นมหาวิทยาลัย แต่ความจริงก็เรียนชั้นมหาวิทยาลัย แต่ยังไม่พอใจเพราะว่าต้องการชื่อว่ามหาวิทยาลัย ก็ได้แล้ว เป็นมหาวิทยาลัยเป็นที่วิชาการ เป็นที่อาศัยวิชาการที่ยิ่งใหญ่ ไม่ทราบว่าเป็นที่อาศัยยิ่งใหญ่หรือเป็นวิชายิ่งใหญ่ แต่ยังไม่ท่านก็ได้แล้ว ท่านเป็นยิ่งใหญ่แล้ว ก็อย่างที่ให้ปริญญานี้ ก็มีทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ ทั้งในด้านศิลปศาสตร์ นอกจากคำว่าศึกษาศาสตร์ หมายความว่ามีความรู้สูงมาก แต่ว่าขอรับรองว่าท่านทั้งหลายเรียนดี ๆ วิชาการต่าง ๆ แต่ขอให้พิจารณาคิดในเรื่องของศีลธรรมจรรยาของตัวเอง และวิธีที่จะสอน ที่จะให้ตัวอย่างกับเด็ก ๆ ต่อไปจะเป็นเด็ก ๆ เล็ก ๆ ก็ได้ จะเป็นเด็ก ๆ โต ๆ ก็ได้ หรือแม้จะเป็นผู้ใหญ่ก็ได้ ถ้าท่านเรียนดีแล้วก็มีความรู้ในด้านวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกันกับอย่างที่เราเรียกว่าศิลปศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ ศาสตร์ต่าง ๆ แต่ในเวลาเดียวกันคำว่าศีลธรรมจรรยาเป็นตัวอย่างคือหมายความว่าวิธีคิดที่ถูกต้อง ถูกตรง ขอให้ฝึกไว้ด้วย ถ้าฝึกวิธีคิดที่ถูกต้องที่มีศีลธรรมแล้ว แต่ละคนจะสามารถศึกษาได้สำเร็จแน่นอนได้ดีเมื่อสำเร็จหรือก่อนสำเร็จด้วยซ้ำ สามารถที่จะใช้ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาเป็นประโยชน์ได้ทันที เพราะว่าตัวเองได้ทำตัวอย่างที่ดีให้กับผู้ที่จะเป็นลูกศิษย์ก็ตาม ผู้ที่เป็นเพื่อนฝูงก็ตาม ผู้ที่เป็นแม้จะไม่ได้เป็นลูกศิษย์ไม่ได้เป็นเพื่อนคนทั่วไปจะดูตัวอย่างของนักศึกษาในการศึกษานี้ว่าเป็นคนที่ดีเป็นคนที่มีความรู้ และเป็นคนที่มีความประพฤติดี

ฉะนั้นการที่มีโอกาสมาพูดอย่างนี้ อาจดูเหมือนพูดวาทกรรม แต่ว่าขอถือโอกาสขอรับรองให้ทุกคนที่เป็นนักศึกษาได้พยายามศึกษาวิชาการให้สูง ให้ดี และศึกษาในสิ่งที่จะเป็นสิ่งสำคัญที่สุดก็คือวิธีที่จะแสดงให้ผู้อื่นเห็นว่าเราเป็นผู้ที่มีความรู้จริง เป็นผู้ที่น่าเคารพนับถือได้ ถ้าได้อย่างนี้ ในปัจจุบันที่กำลังศึกษาก็จะทำได้สำเร็จ คือศึกษาสำเร็จ และประพฤติปฏิบัติทำงานทำการนอกหลักสูตรก็จะสำเร็จ เมื่อสำเร็จการศึกษาเหมือนเพื่อน ๆ ที่สำเร็จการศึกษาไปและได้รับปริญญาในวันนี้ ก็จะมีความสามารถที่จะทำงานทำการที่เป็นประโยชน์ที่สร้างสรรค์

และเป็นเกียรติแก่ตนเอง เป็นเกียรติแก่มหาวิทยาลัย เป็นเกียรติแก่บ้านเมืองที่เป็นส่วนรวม ไม่ใช่เฉพาะเขตที่เราอยู่ที่นี่ แต่ทั่วทั้งประเทศจะได้รับประโยชน์จากที่ท่านทั้งหลายได้เรียนและได้ฝึก

ก็ขอให้ทุกคนได้มีความสำเร็จในการทำงานใด ๆ ที่กำลังทำอยู่ โดยเฉพาะในเรื่องการศึกษาให้สามารถศึกษาให้ดี และมีความสำเร็จ หมายความว่ามีการสอบเมื่อไรก็เข้าสอบด้วยความสบายใจและด้วยความมั่นใจ เชื่อว่าแต่ละคนก็จะมีความสำเร็จได้ในขั้นนี้ คือการสอบประจำภาคหรือประจำปี และแม้จะในการสอบที่จะให้ได้เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาได้ชื่อเป็นบัณฑิตก็จะสำเร็จโดยง่าย ก็ขอให้ได้มีความสำเร็จนี้ตลอดทุกชั้นทุกตอน โดยเฉพาะให้มีความสำเร็จในการที่สร้างตัวให้เป็นผู้ที่น่านับถือ และมีเกียรติ. ก็ขอทุกคนได้ประสบความสำเร็จความดีทุกอย่างที่พึงประสงค์.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เมื่อครั้งก็เห็นนิสิตมีความตั้งใจในการฟังพระบรมราโชวาท ก็ขอให้ทุกคนจดจำไว้กลับไปบันทึกไม่ว่าจะเป็นบันทึกในสมอง หรือบันทึกในกระดาษ หรือในคอมพิวเตอร์ก็ให้บันทึกไว้ และขอให้นำมาคิดหาทางปฏิบัติสิ่งที่มีประโยชน์จากพระบรมราโชวาทนั้น ขอให้นิสิตทุก ๆ ท่านมีความสุขกายสบายใจ พร้อมทั้งจะศึกษา พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานต่าง ๆ สืบไป.

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์

วันนี้ มีความยินดีมากที่ได้มาพบนักศึกษาทุกท่านนี้ เมื่อก็พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้พูดถึงเรื่องการศึกษา ก็เลยขอเล่าอะไรนิด ๆ หน่อย ๆ ที่เป็นประสบการณ์ของตัวเอง คือตั้งแต่เด็กมาจนถึงบัดนี้คิดว่าสิ่งที่สะดุดในชีวิต อุปสรรคใหญ่ในชีวิตมีอยู่ ๒ แห่ง คือหนึ่ง การศึกษาให้จบตามขั้นที่เรามุ่งหมายเอาไว้ อันนี้ก็คงจะทราบอยู่แล้วว่าในเมื่อพวกเราอยู่ในวัยเรียนกัน ทุกคนก็ไม่ค่อยอยากจะเรียนเท่าไร ถ้าจะยกตัวอย่างให้ตลกแล้วก็แบบที่ว่าเกินเหตุไปหน่อย เช่นลูกสาวข้าพเจ้าเดี๋ยวนี้ไม่ชอบไปโรงเรียนพอตื่นเข้าชั้นมาก็บอกว่าไม่เอาอยากไปไหน ขอคันไถดีกว่า ให้แม่ซื้อควายให้ ไม่เอาแล้วไม่เรียน ไม่อยากเป็นต๋อเหมือนแม่ อันนี้ก็เป็นอย่างที่ข้าพเจ้าเคยคิดว่ามันยากแสนเข็ญกว่าจะผ่านมาได้จนจบ และตอนก่อนจบเคยคิดว่าอีกหน่อยพอจบแล้วก็คงจะ

ได้แก่เปิดปล่อยความแค้นกับนักเรียนต่อไปเมื่อเป็นอาจารย์ แต่ปรากฏว่าพอเข้ามาทำงานก็สะดุดอีกจุดหนึ่งที่ยากมาก และอาจจะยากมากไปกว่าการเรียนอีก คือการที่จะปรับตัวแล้วก็นำวิชาที่ตัวเองเรียนมา มาใช้ให้เข้ากับงานที่ทำแล้วก็ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมอย่างแท้จริงอันนี้ต้องใช้วิจรณ์ญาณมากพอสมควร ซึ่งบางครั้งนี้การทำงานมีอุปสรรคที่จะเข้ามาค่อนข้างมาก จนบางครั้งข้าพเจ้าเองก็นึกอยากกลับไปเรียนใหม่เหมือนกัน แต่พูดมาทั้งนี้ทั้งนั้นก็ไม่ได้อยากให้เสียกำลังใจอะไร เพียงแต่เล่าประสบการณ์ให้ฟัง ก็หวังว่านักศึกษาทุกท่านที่อยู่ในที่นี้ จะมีกำลังใจกำลังใจในการศึกษา แล้วก็เมื่อจบไปแล้วก็มีกำลังใจกำลังใจที่จะสู้ต่อไป ในการนำวิชาการที่เรียนมาทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมทุกคน.

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดเขื่อนรัชชประภา

วันพุธ ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีเปิดเขื่อนรัชชประภาและโรงไฟฟ้าพลังน้ำในวันนี้ ทั้งได้ทราบตามรายงานว่าโครงการเขื่อนรัชชประภามีแผนดำเนินงานที่ละเอียดรอบคอบ ถูกต้องตามหลักวิชาทุกขั้นตอน ซึ่งเมื่อสำเร็จเรียบร้อยโดยสมบูรณ์แล้ว จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การพัฒนาความเจริญด้านต่าง ๆ ของประเทศ และจะอำนวยความผาสุกมั่นคงให้แก่ประชาราษฎร์ได้อย่างกว้างขวาง.

ความสำเร็จของโครงการนี้ นับเป็นความก้าวหน้าที่สำคัญอีกก้าวหนึ่งของการพัฒนาแหล่งน้ำและพลังงานไฟฟ้า ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการยกระดับความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของประชาชน. นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจและความร่วมมือที่ดีของทางราชการ ในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สุขที่แท้จริงของส่วนรวม. จึงขอถือโอกาสนี้ชมเชยทุกฝ่าย โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ทุกคนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างพร้อมเพรียงด้วยความสามารถ ทำให้โครงการสำเร็จลุล่วงด้วยดี มีประสิทธิผล.

ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดเขื่อนรัชชประภาและโรงไฟฟ้าพลังน้ำ ณ บัดนี้. ขอให้โครงการเขื่อนอเนกประสงค์แห่งนี้ดำรงมั่นคงอยู่คู่แผ่นดินไทย เพื่อยังความผาสุกและประโยชน์อันไพศาล ให้บังเกิดแก่อาณาประชาราษฎร์ตลอดสืบไปชั่วกาลนาน.

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๗๘
ณ ห้องวิภาวดีบอลรูม โรงแรมไฮแอทเซ็นทรัล พลาซา

วันจันทร์ ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ต้อนรับท่านทั้งหลายซึ่งเป็นผู้แทนรัฐสภาจากนานาประเทศทั่วโลก และได้มาทำพิธีเปิดประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๗๘ ในวาระนี้.

การร่วมมือร่วมใจกันธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงปลอดภัยในโลก เป็นกรณีที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของอารยประเทศและอารยชน ผู้ปรารถนาปรารถนาให้โลกมีความสงบร่มเย็น ให้ประชาชนทุกเชื้อชาติ ศาสนาอยู่ร่วมกันโดยสวัสดิ มีความสุขความเจริญตามควรแก่อัตภาพ และมีอิสรภาพทั่วถึงเสมอหน้ากัน. เหตุฉะนั้น ประเทศต่าง ๆ จึงพยายามก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศขึ้นเป็นอันมาก เพื่อสถาปนาสันติภาพและความมั่นคงอันถาวรขึ้น. สหภาพรัฐสภา ที่ท่านทั้งหลายเป็นสมาชิกอยู่ ก็เป็นสถาบันหนึ่งที่ปฏิบัติบำเพ็ญกรณีกิจด้านนี้อย่างเข้มแข็งต่อเนื่องมาเกือบศตวรรษ. คราวนี้ยังได้มาประชุมปรึกษาพร้อมกันอีกในกรุงเทพมหานคร เพื่อแสวงหาข้อยุติปัญหาต่าง ๆ ที่กระทบกระเทือนความสงบมั่นคงของโลก กับทั้งพิจารณาหาวิถีทางอันเหมาะสมที่จะเสริมสร้างและรักษาเอกราชอธิปไตย พร้อมทั้งความอยู่ดีมีสุขของประชาชนทุกชาติ. ข้าพเจ้าเชื่อว่าความหวังตั้งใจอันแน่วแน่ ประกอบกับสติปัญญาความรอบรู้ และความร่วมมือร่วมใจความคิดโดยสมานฉันท์เป็นเอกภาพของท่าน จะเกื้อกูลส่งเสริมให้สามารถมองเห็นลู่ทางและค้นหาวิธีปฏิบัติดำเนินงานได้สำเร็จ อันจะเป็นปัจจัยช่วยให้โลกของเราดำรงอยู่โดยสันติ และวัฒนาก้าวหน้าตลอดต่อไปโดยราบรื่น.

ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๗๘ ณ บัดนี้. ขออวยพรให้การประชุมดำเนินลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จประโยชน์ตามที่มุ่งหมายทุกประการ และขอให้ทุกท่านที่ร่วมชุมนุมในพิธีนี้ มีความสุข ความเจริญและความมั่นคงสวัสดิทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่
บัณฑิตสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอาทิตย์ ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจสถาบันเป็นอย่างมาก ที่มอบปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ แก่ข้าพเจ้า.

ตามรายงานของนายกสภาสถาบัน สรุปได้ชัดเจนว่ากิจการของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ทั้งสามแห่งดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ. ผลงานวิจัย การสร้างและพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ รวมทั้ง การนำทรัพยากรที่มีค่าน้อยมาผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้เกิดเป็นผลผลิตที่มีค่าสูง เหล่านี้สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์สอดคล้องกับสภาวะและเศรษฐกิจของบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ. ทำให้เห็นว่าการให้การศึกษาบรมของสถาบันมีคุณภาพได้มาตรฐาน นักศึกษามีความรู้แน่นหนา มีความสามารถ ในเชิงปฏิบัติสูง รู้จักปฏิบัติงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน ด้วยหลักวิชาและความรับผิดชอบ. บัดนี้ นักศึกษาของ สถาบันสำเร็จเป็นบัณฑิตแล้วอีกรุ่นหนึ่ง เป็นที่คาดหวังว่าจะออกไปเป็นกำลังปฏิบัติงานสำคัญ ๆ ของบ้านเมือง ได้มาก. จึงขอให้แต่ละคนตั้งใจให้ดีเตรียมตัวให้พร้อม ที่จะนำเอาความรู้ ความคิด ความฉลาดสามารถ ไปใช้ ปฏิบัติพัฒนางานของตน ๆ ให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้า พร้อมกันนั้น ก็ให้พยายามศึกษาค้นคว้าและฝึกฝน ตนเองให้ยิ่งชัดเจนคล่องแคล่วขึ้น ทั้งในทางวิชาการและในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าหน้าที่เฉพาะตัวหรือหน้าที่ ร่วมกับผู้อื่น เพื่อจักสามารถสร้างสรรค์ผลงานและความสำเร็จความเจริญมั่นคงให้แก่ตนแก่ชาติบ้านเมืองได้ พร้อมทุกประการ.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ กับทั้งผู้มาร่วมประชุมในพิธีทุกคน ประสบความสุข ความสวัสดิ์ และความก้าวหน้ารุ่งเรืองในชีวิตจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย์ฐานะ
แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ
โรงเรียนเสนาธิการทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และ โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย์ฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรวมทั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของฝ่ายทหารอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมาก กับทุก ๆ ท่านที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ผู้ที่ผ่านการศึกษาอบรมในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และสถาบันการศึกษาของสามเหล่าทัพแล้ว ควรจะทราบตระหนักได้ว่าหลักสูตรการศึกษาอบรมพิเศษของแต่ละสถาบันมีจุดหมายหลักอยู่ ที่จะให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานระดับสูง ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน มีความรู้วิชาการขั้นสูงด้าน การทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการรักษาความมั่นคงของชาติ เพื่อให้เกิดความรอบรู้ที่กว้างขวาง และมีแนวความคิดความเข้าใจในนโยบายการรักษาความมั่นคงและการพัฒนาประเทศเป็นทำนองเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานส่วนรวมของชาติได้ประสานสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ. ท่านทั้งหลายผ่านการศึกษาอบรมดังกล่าวมาแล้ว และต่างก็ทราบชัดในหน้าที่และแนวทางที่จะปฏิบัติงานแล้ว ขอให้แต่ละคนพยายามนำเอาความรู้ ความคิด วิทยาการ ไปใช้ปฏิบัติในงานและในสิ่งที่เป็นประโยชน์ โดยไม่ต้องแข่งขันกัน. เมื่อประโยชน์และความดีเกิดขึ้น ก็ให้รู้จักพอใจยินดีในผลดีที่เกิดขึ้นนั้น แม้ตัวเองจะมิได้ร่วมลงมือกระทำด้วยโดยตรงก็ตาม. ถ้าทุกคนเข้าใจและทำได้ดังนี้ สิ่งของแต่ละคนปฏิบัติ ก็จะประกอบส่งเสริมกันขึ้น เป็นความเจริญมั่นคงโดยส่วนรวมของชาติได้ในที่สุด.

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่มาร่วมพิธีในวันนี้ มีความเข้มแข็งแน่วแน่ทั้งในความคิดจิตใจ และการกระทำทั้งปวง เพื่อสามารถปฏิบัติบริหารงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถป้องกันรักษาราชอาณาจักรไทยให้ดำรงอยู่ด้วยความผาสุกสวัสดิ์ และด้วยความเป็นอิสระร่มเย็นตลอดไป ทั้งขอให้ประสบความสุข ความสำเร็จและความรุ่งเรืองก้าวหน้าทั่วกันทุกคน.

พระบรมราโชวาท

สำหรับเชิญไปอ่านเนื่องในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๔
ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
ระหว่างวันที่ ๔-๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๐

ขอแสดงความนิยมยินดีด้วย ที่บรรดาสมาชิกของพุทธสมาคมและสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร มาประชุมพร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งที่ ๓๔ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในการปฏิบัติงานส่งเสริม ศีลธรรมจริยธรรมของประชาชน และหาทางรับใช้คณะสงฆ์.

ท่านทั้งหลายทำงานใหญ่และเหนื่อยยากต่อเนื่องกันมาได้ช้านานโดยไม่ขาดสาย เพราะมีศรัทธามั่นคง ในพระพุทธศาสนา ทั้งมีปัญญาเห็นกระจ่างว่า การศึกษาและปฏิบัติตามครรลองแห่งพุทธธรรมนั้นสามารถ ค้ำครองรักษาบุคคล รักษาหมู่ชนหรือสังคมส่วนรวมไว้ให้ถาวรสวัสดิและพัฒนาผาสุกได้แท้จริง. จึงต่างมุ่งมั่นที่จะทำนุบำรุงพระศาสนาและส่งเสริมเผยแพร่สัมมาปฏิบัติแก่ประชาชน. ศรัทธาและปัญญาของท่านที่เกิดขึ้นแล้วนี้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการปฏิบัติบริหารงานดังกล่าวของท่าน. ขอให้ถนอมรักษาไว้ให้มั่นคง อย่าปล่อยให้ถดถอยเสื่อมคลาย หากแต่จำเป็นต้องสร้างเสริมให้เพิ่มพูนและหนักแน่นมั่นคงยิ่ง ๆ ขึ้น เพื่อเป็นกำลังในการ ศึกษาพิจารณาธรรมะ ฝึกฝนปฏิบัติธรรมะ และช่วยเหลือแนะนำผู้อื่นให้เรียนรู้ เข้าใจ และปฏิบัติตามธรรมะได้อย่างถูกต้อง. เมื่อชาวพุทธรู้ธรรมะปฏิบัติธรรมะอย่างถูกต้องสมควรแก่ธรรมมากขึ้น ศีลธรรม จริยธรรมก็เจริญตามมา พระพุทธศาสนาก็มั่นคงขึ้นตามที่ท่านมุ่งหวัง.

ขออวยพรให้การประชุมใหญ่ของสมาคมพุทธศาสนาครั้งนี้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย บรรลุประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ทุกประการ และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุม ประสบแต่ความสุขความสวัสดิ์ทุกเมื่อตลอดไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศ

แก่นายทหารชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มาทำพิธีประดับยศแก่ท่านทั้งหลายผู้เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ในกองทัพแห่งชาติ

การที่ได้รับยศสูงขึ้นไปนั้นแต่ละท่านก็ทราบดีว่าเป็นเกียรติสูง และในเวลาเดียวกันเป็นความรับผิดชอบที่สูงขึ้น เพราะว่ายิ่งยศสูงก็ยิ่งเด่น และเป็นผู้ที่เป็นเป้าของการเพ่งเล็งของผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชนทั่วไป ทั้งมีหน้าที่การงานที่สำคัญยิ่งขึ้นเสมอ สำหรับข้อนี้ก็เป็นที่ท่านทั้งหลายได้รับการคัดเลือกเป็นลำดับมาตั้งแต่ได้รับยศครั้งแรกของทหาร จนกระทั่งได้รับชั้นเป็นนายร้อย นายพัน และในที่สุดเป็นนายพล ความรับผิดชอบอย่างนี้จะมีความสำคัญมากสำหรับประเทศชาติ เพราะว่าทหารมีความสำคัญสำหรับความเป็นอยู่ของประเทศชาติ หน้าที่ของทหารจะเป็นทหารเหล่าใดก็ตามก็มีแบ่งเป็น ๒ อย่าง ตามความคิดนั้นก็จะมี ๒ อย่าง คือ ในยามสงครามทหารก็ต้องต่อสู้ศัตรูซึ่งจะมีมาในเวลาสงครามนั้น ด้วยความสามารถ ด้วยความกล้าหาญ ด้วยความเสียสละ และในยามปรกติในยามสงบ ท่านว่าไว้ให้เตรียมพร้อมอยู่เสมอ อันนี้เป็นความคิดแบบเก่าซึ่งแบ่งชัดเจนระหว่างยามสงครามกับยามสงบ ในสมัยปัจจุบันมาเป็นเวลานานพอสมควร มียามอีกอย่างหนึ่ง คือในยามศึกสงครามเกิดขึ้น ท่านก็คงทราบดีแล้วว่าหมายถึงอะไร ทหารยังมีความสำคัญมากขึ้น เพราะว่าถ้าจะต้องสู้รบกับข้าศึกก็ต้องทำตัวด้วยความกล้าหาญและความสามารถอย่างเต็ม เยี่ยงอย่างบรรพบุรุษของเราที่ได้รักษาประเทศชาติมา แต่เวลาที่ไม่ได้เป็นยามสงครามแท้ มีสงครามพิเศษขึ้นมาคือการบ่อนทำลาย หรือการยุแหย่ยุยง ส่งเสริม ซึ่งการป้องกันสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ว่าจะเอาปืนผาหน้าไม้เข้าสู้ จะต้องใช้สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือพัฒนาให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข มีความปลอดภัย มีความสบายกายสบายใจขึ้น หมายถึงว่าจะต้องช่วยในทางจิตใจเป็นอันมาก ฉะนั้นหน้าที่ของทหารในยามจะเป็นปรกติหรือยามสงคราม และโดยเฉพาะในยามที่กลายเป็นปรกติแล้ว คือจะต้องรักษาความเป็นอยู่ของประเทศชาตินี้ ทหารย่อมมีความรับผิดชอบกว้างขวางยิ่งขึ้น

ฉะนั้นก็ขอให้ท่านได้พิจารณาความรับผิดชอบ ทั้งในด้านวิชาการที่มีอยู่ ทั้งในด้านการปฏิบัติตน ให้เป็นที่นับถือของผู้ใต้บังคับบัญชาและของประชาชนทั่วไป ตลอดจนต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นมิตรก็ตามเป็นศัตรูก็ตาม

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

ถ้าหากว่านับถือในทหารชั้นผู้ใหญ่ของกองทัพไทย ก็จะทำให้สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ของนายทหารได้อย่างดีที่สุด เป็นผลให้ประเทศชาติมีความสุขได้ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีทั้งกำลังกายทั้งกำลังใจที่พร้อมสมบูรณ์เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่การงาน และดำรงตนให้เป็นประโยชน์เพื่อความสุข ความก้าวหน้าพัฒนาของประเทศชาติ และในเวลาเดียวกันก็เพื่อความสุขสมบูรณ์ของแต่ละท่าน ซึ่งอาศัยความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติจึงจะมีได้

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายพร้อมด้วยกำลังกายใจเพื่อปฏิบัติงานการ และขอให้ประสบผลสำเร็จทุกประการที่พึงปรารถนา.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ทำพิธีประดับยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล สำหรับผู้ที่ได้รับเลื่อนยศสูงขึ้น ทั้งได้ตำแหน่งสูงขึ้น ก็ย่อมเป็นเกียรติเพิ่มให้แก่วงศ์ตระกูล ในเวลาเดียวกันผู้ที่มียศและก็มีตำแหน่งสูงยิ่งขึ้นไป ก็ย่อมต้องมีความรับผิดชอบกว้างขวางสูงขึ้นมาก ฉะนั้นเป็นทั้งเกียรติและเป็นทั้งภาระที่ได้รับยศสูงขึ้นไปอีก

ฉะนั้นก็ขอให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่นี้ได้ตระหนักในความรับผิดชอบที่สูงขึ้น เพราะว่าข้าราชการตำรวจนี้เป็นข้าราชการที่มีความสำคัญสำหรับประเทศชาติ ในด้านความเป็นอยู่ของประชาชน ความสงบของประเทศชาติ และรวมทั้งความปลอดภัยต่อการรุกรานใด ๆ ที่จะมาจากนอกประเทศ เพื่อการนี้ทุกคนจะต้องพยายามปฏิบัติหน้าที่ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ในเวลาที่จะต้องป้องกันก็จะต้องป้องกัน ในเวลาที่จะต้องส่งเสริมก็ต้องส่งเสริม โดยเฉพาะเดี๋ยวนี้ก็ต้องมีการส่งเสริมให้มีความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อให้เป็นกำลังสำหรับรักษาความสงบความปลอดภัยของประชาชน ถ้ามีความเข้าใจอันดีก็ย่อมทำให้มีกำลังแข็งแรง นอกจากนี้ก็พยายามที่จะส่งเสริมให้มีความเป็นอยู่ของประชาชนอยู่ดีขึ้น ทำให้ประชาชนที่อยู่ดีขึ้นมีกำลังที่จะปฏิบัติงานของตนให้ยิ่งดีขึ้นไป แบบนี้ไม่มีความวุ่นวาย เพราะว่าผู้ที่มีความอยู่เย็นเป็นสุขความอยู่ดีกินดี ย่อมต้องห่วงหาอาวรณ์ความอยู่ดีกินดีนั้นไว้ และย่อมช่วยเจ้าหน้าที่เพื่อที่จะรักษาความอยู่ดีกินดี ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายผู้ที่เป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ได้ช่วยกันรักษาความเรียบร้อย โดยปฏิบัติหน้าที่ของตนที่ได้รับอย่างเต็มที่ โดยใช้กำลังทั้งกาย ทั้งปัญญา ให้ติดตามความรู้หลักวิชาต่าง ๆ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ด้วยความตั้งใจจริง ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

ขอให้ท่านทั้งหลายประกอบด้วยกำลังกายกำลังใจที่เข้มแข็งสมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ครบถ้วนรวมทั้งขอให้ได้ประสบความสำเร็จทุกอย่างในหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัว.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส

พระราชทานพร พระเทพคุณาธาร เจ้าอาวาสวัดโสธรวราราม
ในโอกาสที่จะมีอายุครบ ๘๔ ปี ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๐
เพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือแจกในงานฉลองอายุ

วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๐

ยินดีที่ทราบว่าพระเทพคุณาธาร เจ้าอาวาสวัดโสธรวราราม และเจ้าคณะจังหวัด
ฉะเชิงเทรา จะมีอายุครบเจ็ดรอบในวันที่ ๑ ธันวาคม ศกนี้. พระคุณเจ้า ท่านเป็นพระเถระ
ผู้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม ความรู้ และความสามารถ สมกับฐานะและตำแหน่ง เป็น
นักบริหารและนักปฏิบัติชั้นเยี่ยม ที่สร้างสรรค์งานให้เป็นประโยชน์มากหลายแก่
พระศาสนาและชาติบ้านเมือง มีปรกติเมตตาการุญย์เกื้อกูลบุคคลทุกชาติชั้นวรรณะโดย
เสมอหน้า. จึงเป็นที่เคารพบูชาของประชาชนทั่วทิศ. ขอให้ท่านมีชนมายุยืนยาวช้านาน
และสำเร็จประสงค์ในกิจที่มุ่งหมายจะกระทำทุก ๆ ประการ.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๐

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก

ปีพุทธศักราช ๒๕๓๑

ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง. เด็ก ๆ จึงต้องฝึกฝนอบรมให้
เกิดมีขึ้นในตนเอง เพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดีมีประโยชน์ และมีชีวิตที่สะอาด ที่เจริญ
มั่นคง.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๐

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตน
และสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันพฤหัสบดี ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความปิติชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นความพร้อมเพรียงของเหล่าทหารรักษาพระองค์ ในพิธีปฏิญาณตนสวนสนามครั้งนี้. ขอขอบใจในคำมั่นสัญญาและคำอำนวยการทุกข้อ ที่มาจากความจริงใจและไมตรีจิตของแต่ละคน. ขอทหารทั้งหลายจงได้รับพรและไมตรีจากใจจริงของข้าพเจ้าเช่นเดียวกัน.

ประเทศของเรามีอธิปไตยและความเจริญมั่นคงพร้อมสมบูรณ์ เพราะคนไทยทุกคนยึดมั่นในชาติ และรู้จักปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละฝ่ายแต่ละคนให้เกื้อกูลส่งเสริมกันโดยพร้อมพรัก. ทหารนั้นมีหน้าที่หลักอยู่ที่การป้องกันประเทศ และการธำรงรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติไว้ด้วยแสนยานุภาพ กับทั้งต้องเผด็จความเมตตาอาหาร ปกป้องคุ้มครองประชาชนทั่วไปให้มีชีวิตอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นปรกติสุข ปลอดภัยจากภัยอันตรายและความเดือดร้อนยากเข็ญต่าง ๆ. หน้าที่ของทหารดังกล่าวนี้เป็นภาระหนัก เต็มไปด้วยปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องฝ่าฟันแก้ไข. ทหารทุกระดับจึงจำเป็นต้องพัฒนาขีดความรู้ความสามารถของตนให้แน่นหนาสมบูรณ์พร้อมทุกเมื่อ ไม่ว่าในด้านการยุทธการหรือในด้านร่วมมือประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ในการสนับสนุนและพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน. ถ้าทหารตั้งใจ พยายามพัฒนาตนเอง ให้จนสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ครบถ้วนแท้จริง ก็จะได้รับความสำเร็จความดี ความเจริญ ซึ่งเป็นเกียรติอย่างสูง ทั้งแก่ตัวเองและกองทัพไทย.

จึงขอให้ทหารรักษาพระองค์ทั้งหลายทำความคิดทำความเข้าใจให้กระจ่าง แล้วเร่งรัดปฏิบัติภารกิจอย่างด้วยความฉลาดรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผล ยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง ในแบบแผนที่ชอบ ในประโยชน์ที่เป็นธรรม เพื่อสามารถร่วมมือกันใช้ความรู้ความคิดปฏิบัติภารกิจทั้งปวงอย่างมีเอกภาพ ให้บรรลุผลบริบูรณ์ตามเป้าหมาย ซึ่งจะทำให้บ้านเมืองไทยของเราเจริญมั่นคง ดำรงอธิปไตยได้ยืนยาวตลอดไป.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลพิภพ กับทั้งอำนาจแห่งความศักดิ์ โดยบริสุทธิ์ใจในชาติบ้านเมือง จงอภิบาลบำรุงทหารทุกคนให้ปลอดภัยจากข้าศึกศัตรูและอันตรายทั้งมวล ให้มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกายกำลังใจ กำลังสติและปัญญา สามารถที่จะปฏิบัติภารกิจน้อยใหญ่ในหน้าที่ให้บรรลุผลเลิศทุกอย่าง และให้ประสบความสุข ความเจริญ ความมีชัย พร้อมทั้งความสำเร็จในสิ่งพึงประสงค์ทุก ๆ ประการ.

พระราชดำรัส

ในการเสด็จออกมหาสมาคม

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๓๐

วันเสาร์ ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐

วันนี้ ข้าพเจ้ามีความปีติปลาบปลื้มเป็นที่สุด ด้วยได้มาอยู่ในท่ามกลางมหาสมาคมที่ใหญ่ยิ่ง พร้อมพรักด้วยบุคคลจากทุกสถาบันในชาติ ซึ่งร่วมจิตร่วมใจโดยสมานฉันท์พากันมาแสดงความปรารถนาดี และอวยพรวันเกิดครบ ๖๐ ด้วยไมตรี.

ขอขอบใจในคำอวยพรอันไพเราะและการเฉลิมฉลองอันยิ่งใหญ่ ที่ทุกคนทุกฝ่ายตั้งใจจัดให้ข้าพเจ้าเป็นพิเศษ กับยังได้จัดดำเนินโครงการด้านต่าง ๆ อีกมากมาย ทั้งโครงการที่เริ่มใหม่ และโครงการตามปรกติที่เร่งรัดปฏิบัติให้สำเร็จเรียบร้อยพร้อมกันไป. สิ่งที่ท่านได้ร่วมกันกระทำทั้งหมดนี้ นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจดี ที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์ให้เกิดแก่ประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวมแล้ว ยังแสดงให้เห็นประจักษ์ถึงความสามัคคี ที่ยังมีบริบูรณ์อยู่ในคนไทย. ความสามัคคีนี้เป็นคุณธรรมสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งหมู่ชนผู้อยู่ร่วมกันจำเป็นต้องมี ต้องถนอมรักษา และต้องนำมาใช้อยู่สม่ำเสมอ เนื่องด้วยสรรพกิจการงานที่เป็นส่วนรวมทุกด้านทุกระดับ ต้องอาศัยบุคคลหลายฝ่ายร่วมกันคิดร่วมกันทำ. ถ้าแต่ละฝ่ายเข้ามาร่วมงานกันด้วยความตั้งใจดีด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยความฉลาดมีเหตุผล และด้วยความคิดที่สร้างสรรค์ งานก็จะสำเร็จผลสมบูรณ์ดังงามตามประสงค์ทุกอย่าง. ดังนั้น จึงใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายในมหาสมาคมนี้ ทั้งที่มีตำแหน่งหน้าที่ในราชการและมีใ้ราชการทุกคน ตลอดจนประชาชนชาวไทยทั่วหน้า ได้พิจารณาศึกษาให้ทราบความหมายและคุณค่าของความสามัคคีอย่างถ่องแท้ แล้วตั้งความคิดจิตใจให้แน่วแน่หนักแน่น ที่จะร่วมกันบำเพ็ญกรณียกิจของตน ๆ ให้ประสานและเกื้อกูลส่งเสริมกันอย่างสอดคล้อง ด้วยความสุจริต แข็งขยัน และจริงใจเพื่อให้ผลสำเร็จทั้งหลายที่แต่ละฝ่ายแต่ละคนกระทำ ประมวลกันเป็นความเจริญมั่นคง ความวัฒนาผาสุก และความรุ่งเรืองไพบูรณ์ของประเทศชาติไทยของเรา.

ขออำนาจแห่งคุณพระรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากล จงอภิบาลรักษาประเทศไทยให้ปลอดภัยทุกข์ จากภัย จากภยันตรายทั้งมวล และบันดาลความสุข สิริสวัสดิ์พิพัฒน์มงคล ให้สัมฤทธิ์แก่ประชาชนไทยทุกคนพร้อมทุกประการ.

พระราชดำรัส

ในงานถวายพระกระยาหารค่ำ
และงานมหามงคลสโมสรสันนิบาต
ณ ทำเนียบรัฐบาล

วันจันทร์ ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ายินดีมาก ที่ได้มาร่วมงานที่รัฐบาลจัดให้เป็นเกียรติ และมีโอกาสพบปะปราศรัยกับบรรดาบุคคลผู้มีตำแหน่งหน้าที่สูงจากนานาสถาบันอันเป็นหลักของบ้านเมืองพร้อมทั้งบุคคลสำคัญจากมิตรประเทศ ที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีและมาประกอบกิจการงานต่าง ๆ ในราชอาณาจักรไทย. ขอขอบใจรัฐบาลและทุกฝ่ายทุกคนเป็นอย่างยิ่ง ในคำอำนวยพรที่กล่าวจากใจจริงด้วยความปรารถนาดี. ขอท่านทั้งหลายจงได้รับพรกับทั้งไมตรีจากข้าพเจ้าเช่นเดียวกัน.

ประโยชน์ที่แต่ละท่านงานหมาย น่าจะไม่มีอื่นใดยิ่งไปกว่าความสำเร็จในภารกิจที่กระทำ เพราะความสำเร็จในการงานย่อมทำให้เกิดความเจริญมั่นคง และความไพบูรณ์วิวัฒนาการยิ่ง ๆ ขึ้นได้ ตั้งแต่ในระดับบุคคลไปจนถึงระดับชาติและนานาชาติ. อย่างไรก็ตามการปฏิบัติให้บรรลุถึงประโยชน์ดังนั้นมีสิ่งที่จะต้องทำได้อย่างตายหน้า เพราะในโลกปัจจุบันนี้มีปัญหาและอุปสรรคแทรกแซงอยู่ทุกหนแห่ง. ทุกท่านจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความอดุสาหะมุ่งมั่น และความร่วมมือส่งเสริมกัน ให้ประกอบพร้อมอยู่เสมอ จึงจะปฏิบัติบริหารงานให้สำเร็จด้วยดีได้. ในโอกาสอันพิเศษที่ท่านทั้งปวงมาประชุมพร้อมกันนี้ จึงใคร่ขอให้ท่านสร้างเสริมความเป็นมิตรไมตรี และความเข้าใจอันดีระหว่างกันให้เพิ่มพูนแน่นแฟ้นยิ่ง ๆ ขึ้น พร้อมกับตั้งความปรารถนา ร่วมกันในอันที่จะตั้งใจบำเพ็ญกรณียกิจของตน ๆ ให้ประสานสอดคล้องและส่งเสริมกันโดยพร้อมพรั่ง เชื่อว่าจะช่วยให้ท่านสามารถนำพาตน ตลอดจนประเทศชาติและสากลโลก ให้บรรลุถึงความสวัสดิ์วัฒนาได้ดังประสงค์.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จ ความเจริญ และความมั่นคงสวัสดิ์ ทั้งให้สำเร็จในสิ่งที่พึงปรารถนาทุกประการจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะบุคคลต่าง ๆ ใฝ่ ๆ พูลเกล้า ฯ
ถวายสิ่งของและเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มูลนิธิอานันทมหิดล
และเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพุธ ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๐

ขอบใจท่านทั้งหลายที่มาในวันนี้ และวันนี้จะไม่ขอโทษแล้ว ผู้พูดเองก็ไม่หงุดหงิดเหมือนที่เคยปฏิบัติมาใน
เทศกาลเช่นนี้ ถ้าเป็นวันที่ ๔ ธันวาคม แต่วันนี้ไม่ใช่ ก็จึงจะไม่ขอโทษ เพราะว่าไม่ตั้งใจจะพูดนาน ไม่ทรมาน
ท่าน ที่ทรมานท่านมาแล้วคือว่าทางเจ้าหน้าที่พระราชวังได้นัดท่านมาเพื่อใฝ่ ๑๖.๓๐ น. และหลายท่านก็คงมา
ก่อนชั่วโมงหรือสองชั่วโมงก่อน จึงได้รับการทรมาน แต่ก็ได้บอกกับเจ้าหน้าที่ว่ามีผู้ที่จะพบหน้าข้าพเจ้าข้างบนอีก
เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง ปรากฏว่าเป็นเวลา ๑ ชั่วโมง กับ ๑๐ นาที ฉะนั้นที่ทรมานท่านเพิ่มไปอีกชั่วโมงกับ
๑๐ นาทีนั้นคงพอแล้ว

วันนี้ ในการพูดก็ไม่ต้องพูดอะไรมาก เพราะเหตุว่าท่านทั้งหลายได้รับทราบจากรายการวิทยุโทรทัศน์และ
หนังสือพิมพ์ ในกิจการต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติมาตลอดชีวิต ฉะนั้นก็คงไม่ต้องพูดเพิ่มเติม มีหน้าข่าววันนี้ผู้ที่ท่านทั้ง
หลายได้มอบฉันทะให้พูดคือประธานสภา^(๒) ก็ได้กล่าวอย่างปิดประตูไม่ให้พูดต่อ ฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านได้ฟัง
จากวิทยุ จากโทรทัศน์ ได้อ่านในหนังสือพิมพ์ หรือฟังจากปาฐกถาต่าง ๆ จากสุนทรพจน์ต่าง ๆ รวมทั้งสุนทรพจน์
ของท่านประธานสภาในวันนี้ ก็เป็นสิ่งที่ตั้งใจจะพูดกับท่านทั้งนั้น จะเพิ่มเติมก็คงเพิ่มเติมได้ แต่ว่าปล่อยให้ท่าน
ทั้งหลายได้พิจารณาว่าที่ท่านได้ฟังทั้งหมดได้อ่านทั้งหมด ได้เห็นทั้งหมดนั้น เป็นความจริงหรือไม่ ถ้าท่าน
ทั้งหลายพิจารณาว่าที่ท่านได้ฟัง ได้เห็น ได้อ่านทั้งหมดนั้น มีอะไรเป็นความจริง อะไรไม่เป็นความจริง และ
แยกแยะได้ด้วยความสามารถของท่าน ก็เชื่อว่าได้ความรู้เยอะและเป็นสิ่งที่ดีที่งามทั้งนั้น ก็เป็นที่ปลอบปล้ำกับ
ตัวเองคือหมายความว่าตัวท่านเอง และเป็นที่ปลอบปล้ำของตัวเองคือข้าพเจ้าเอง การที่ข้าพเจ้าเองได้ทราบจากผู้อื่น
ว่าทำอะไรต่ออะไร บางทีก็ไม่ทราบ ไม่เคยทราบว่าทำอย่างนั้น เพราะเป็นของใหม่ ก็พิจารณาได้ว่าเขาพูดนั้นเป็น

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายอุกฤษ มงคลนาวิน

พูดเลยเถิดเกินความจริงไป ในทางที่ดีก็เป็นการเยินยอ ในทางที่ไม่ดีก็เป็นการติเตียน จะใช้คำว่าคำว่าก็ได้ อันนี้เราเองคือตัวผู้พูดเอง และเราเองคือผู้ฟัง ก็จะต้องพิจารณาเพื่อความสบายใจของแต่ละท่าน และตัวผู้พูดด้วย ฉะนั้น ก็ขอฝากเพียงแต่ทำให้พิจารณาในสิ่งที่ได้ยินได้ฟังได้เห็นได้อ่านด้วยความรอบคอบ จะเป็นมงคลแก่ท่าน และเป็นมงคลแก่ตัวข้าพเจ้าเองด้วย

ขอขอบใจทุกท่านที่อุตส่าห์มาในวันนี้ ทั้งได้มาบริจาคและให้สิ่งของต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องของการบริจาค นั้นก็จะไปใช้ในทางที่ถูกต้อง คือไม่ต้องชี้แจง เพราะว่าท่านก็ได้เห็นว่าเงินที่ได้นี้ไปใช้อะไรบ้าง ก็เป็นการสนับสนุนในกิจการ ก็ขอขอบใจทุกท่านทั้งที่ได้มา ทั้งที่ได้บริจาค ทั้งที่ได้มีจิตใจที่ตั้งอกตั้งใจในการทำงานบำเพ็ญตนให้ดีเป็นประโยชน์แก่ตัวเอง และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ขอขอบใจอีกครั้งหนึ่ง และขอให้พรที่ท่านให้มา สะท้อนกลับไปเป็นพรที่ท่านได้รับเช่นเดียวกัน ให้มีพละทานมัยแข็งแรง ให้มีจิตใจที่เข้มแข็ง ให้มีความสำเร็จทุกประการในกิจการที่ดีที่ชอบ เพื่อให้แต่ละคนมีความเจริญ และบวกเข้าไปเป็นความเจริญของส่วนรวม ซึ่งเราได้อาศัยไม่ต้องไปที่อื่น ฉะนั้นก็ขอให้ทุกท่านได้รับพรและขอให้ทุกท่านประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์ รองนายกรัฐมนตรี
นำคณะกรรมการสมาคมและบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการกีฬาในประเทศไทย
เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายอิสริยาภรณ์โอลิมปิกชั้นสูงสุด (ทอง)
ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันจันทร์ ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านทั้งหลายผู้เป็นผู้แทนขององค์การในกิจการกีฬาทั่วประเทศของไทย ที่ได้มาเป็น
สักขีพยานในการมอบอิสริยาภรณ์ของคณะกรรมการโอลิมปิกสากลในวันนี้

การที่ได้รับอิสริยาภรณ์นี้ก็ต้องถือว่าเป็นการรับรู้ของคณะกรรมการสากล ที่เห็นว่าการศึกษาในประเทศไทย
ได้ก้าวหน้ามาโดยดี ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่ได้ส่งเสริมการศึกษา ทั้งนักกีฬา ทั้งผู้ผู้จัดการ และทาง
ราชการ ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ของเอกชนที่ได้ส่งเสริมการศึกษาในประเทศไทย ในเวลาที่ยี่สิบสามสิบปีที่ผ่านมา
การศึกษาในเมืองไทยได้ก้าวหน้าอย่างมากมาย และมาตรฐานของการเล่นกีฬาได้ก้าวหน้าอย่างน่าชม จนกระทั่ง
สามารถที่จะได้มีการแข่งขันในกีฬาทุกประเภทที่นิยมกันในโลก ได้ไปร่วมกับกีฬานัดสำคัญ ๆ ของโลก และได้มี
ผลดีขึ้นโดยลำดับ ตลอดจนได้มีการจัดกีฬานัดสำคัญ ๆ ในประเทศไทย โดยที่ถือว่าได้ปฏิบัติมาอย่างดีเยี่ยม และ
เป็นที่เชื่อถือของต่างประเทศฉะนั้นการที่คณะกรรมการโอลิมปิกได้มอบอิสริยาภรณ์เช่นนี้มาให้ ก็ถือว่าทุกท่าน
และทุกคนที่สนใจในการกีฬาได้ส่งเสริมการกีฬามีส่วนได้รับเกียรตินี้ด้วย เพราะว่าถ้าหากว่าไม่เห็นประจักษ์ว่าใน
เมืองไทยนี้การศึกษาได้ก้าวหน้า ทางคณะกรรมการโอลิมปิกสากลก็คงจะไม่ได้มอบอิสริยาภรณ์นี้

ในประเทศไทย ความจริงการกีฬาก็ได้ดำเนินมาโดยดี เป็นผลดีแก่ผู้ที่ปฏิบัติกีฬา โดยเฉพาะเยาวชนซึ่ง
สามารถที่จะบริหารร่างกายอย่างดี และสามารถที่จะได้พบปะกันในด้านความสามัคคีและในด้านที่จะร่วมมือกัน
สามารถที่จะเห็นคุณค่าของการแข่งขันซึ่งในทางที่ดีก็มีมากในทางที่ไม่ดีก็เกิดขึ้นเหมือนกัน แต่ก็นับว่าเรียกว่าไม่
มากตามส่วน ในเรื่องของกีฬาแพ่แต่คนไม่แพ้อะไรพวกนี้เป็นเรื่องที่มีมาอยู่เสมอ แต่โดยทั่วไปการศึกษาใน
ประเทศไทยก็ยังเรียบร้อยดีมาก และเป็นผลตามจุดประสงค์ของการกีฬา การกีฬาระหว่างประเทศนั้นหรือเรียก
ว่าการกีฬาสากลก็มีปัญหาเหมือนกัน ไม่ใช่เฉพาะในประเทศไทย แต่ละประเทศในโลกซึ่งมีปัญหาเกิดขึ้น บางแห่งก็ดู
จะยิ่งกว่าในเมืองไทยหลายเท่า แม้จะถือว่าการศึกษาเป็นการแข่งขันระหว่างประเทศก็มีปัญหาเหมือนกัน เรื่องของ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

การกีฬาแห่งประเทศไทยไม่เพียงแต่เกิดขึ้นมาอย่างรุนแรง ประเทศไทยไม่ได้มีส่วนในการทำให้มีความปั่นป่วนนั้น ฉะนั้นประเทศไทยก็ถือว่าได้ปฏิบัติกีฬาเป็นยาวิเศษได้จริงพอสมควร

ฉะนั้นในโอกาสนี้ ซึ่งเป็นโอกาสมงคลที่ได้รับเครื่องอิสริยาภรณ์สูงสุดของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล ก็ขอถือโอกาสขอบใจและชมเชยท่านทั้งหลายผู้ที่เป็นผู้แทนของวงการกีฬาทั่วประเทศ และฝากขอบใจแก่ผู้จัดการ กีฬาตลอดจนผู้ที่ปฏิบัติกีฬาอย่างดีที่ทำให้การกีฬามีประโยชน์เป็นคุณต่อประชาชน และเป็นสิ่งที่เกื้อกูลชื่อเสียง ของประเทศชาติ ทั้งในเรื่องความสามารถ ทั้งในด้านจิตใจเป็นนักกีฬา ซึ่งข้อนี้เป็นสิ่งที่สำคัญสามารถไปใช้ใน กิจการอื่น ๆ คือในด้านงานการทั้งหลาย จิตใจเป็นนักกีฬานั้นย่อมมีประโยชน์เป็นคุณแก่บุคคลอย่างมาก เพราะว่า สามารถที่จะปฏิบัติงานด้วยความร่าเริงและด้วยความสามารถ ให้มีผลดีต่อบุคคลและมีผลดีต่อส่วนรวมตลอด จนถึงเป็นผลดีต่อประเทศชาติ

ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายและทุกคนที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬาและผู้ปฏิบัติดีชอบในการกีฬา ขอให้มีความ สามารถโดยมีร่างกายที่สมบูรณ์และจิตใจที่เข้มแข็ง มีปัญญาที่เฉียบแหลม เพื่อที่จะปฏิบัติงานในด้านกีฬาและ งานประจำต่าง ๆ ที่แต่ละคนมีอยู่ให้เป็นผลสำเร็จดียิ่ง ก็ขอให้ท่านมีความเจริญรุ่งเรือง มีความสำเร็จทุกประการ ในงานการใด ๆ ที่ได้ปฏิบัติอยู่ ก็ขอให้ได้รับพรว่ากีฬานี้ได้ส่งเสริมให้ร่างกายและจิตใจท่านแข็งแรงทั่วทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย^(๒)

พร้อมด้วยคณะ เฝ้า ฯ รับพระราชทานไฟพระฤกษ์
เพื่ออัญเชิญไปในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๑

ประจำปี ๒๕๓๐ ที่จังหวัดลพบุรี

ณ ศาลาดุสิตาลัย

วันจันทร์ ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มามอบไฟพระฤกษ์แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อที่จะเป็นไฟพระฤกษ์เป็นสัญลักษณ์ของการกีฬาแห่งชาติครั้งนี้

ไฟพระฤกษ์นี้เป็นประเพณีที่มาจากต่างประเทศ ที่ถือว่าต้องมีไฟ เป็นการจุดไฟตอนต้นของการปฏิบัติกีฬาในครั้งหนึ่ง ๆ เพื่อที่จะแสดงว่าการกีฬานั้นเป็นสิ่งดี สว่างและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและผู้ที่ปฏิบัติกีฬา ในประเทศไทยนี้ก็มีความหมายขึ้นมาเพราะว่าไฟที่จุดนี้ก็ต่อมาจากฟ้าจึงเรียกว่าไฟฟ้า ซึ่งในสมัยปัจจุบันนี้ไฟฟ้าก็คือไฟฟ้าที่มีสายไฟฟ้าและหลอดไฟ แต่อันนี้เรียกไฟฟ้า เป็นไฟฟ้าซึ่งใช้แวนชยยที่เรียกว่าพระแวน คำว่าพระแวนนี้ก็เกิดเข้าใจผิดไปว่าเป็นแวนตา แต่แท้จริงเป็นแวน แวนซึ่งใช้สำหรับจุดไฟจากฟ้าหรือจากความร้อนของแสงอาทิตย์ ไฟอันนี้ต่อมาจากไฟจากแสงอาทิตย์ซึ่งถือกันว่าพระอาทิตย์เป็นต้นเหตุของต้นตอของชีวิตทั้งหลายในโลก เพราะต้องอาศัยแสงสว่างปะปนอยู่ พระอาทิตย์จึงมีความหมายยิ่ง ที่ได้ต่อไฟมาจากพระอาทิตย์และไปจุดไว้ในการแข่งขันกีฬานัดสำคัญ ๆ เพื่อที่จะเป็นการเตือนใจว่าจะต้องพยายามปฏิบัติทุกอย่างเพื่อที่จะส่งเสริมให้ชีวิตมีคุณค่า มีกำลังแข็งแรง และเป็นประโยชน์ ก็ขอขอบใจกรรมการทั้งหลายที่ได้ช่วยกันจัดการกีฬาให้เกิดขึ้นและดำเนินไป ก็ขอให้ทุกคนมีกำลังแข็งแรงที่จะปฏิบัติงานสำคัญนี้ ด้วยกำลังกายกำลังใจและกำลังความคิด นอกจากนี้ทุกคนก็มีหน้าที่งานการของตนเป็นประจำ ขอให้มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้ดี เพื่อความผาสุกของส่วนรวมซึ่งแต่ละคนก็ต้องอาศัย เพราะว่าประเทศก็เป็นของทุกคน ทุกคนก็เป็นของประเทศ

ฉะนั้น ก็ขอให้ทุกท่านมีกำลังกายกำลังใจพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ทุกอย่างให้ดีและขอให้งานการใดที่ปฏิบัติอยู่ให้เป็นผลสำเร็จ เป็นประโยชน์ต่อตนและต่อประเทศชาติต่อไป.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายอำนาจ สุวรรณศิริ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบว่าการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัย ที่ได้มอบปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการพัฒนารัฐบาล แก่ข้าพเจ้าในโอกาสนี้ด้วย.

บัณฑิตที่สำเร็จใหม่ เมื่อได้เข้าทำงาน อาจรู้สึกไม่มั่นใจว่าจะสามารถปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จได้ตามที่คาดหวัง. ความจริง ข้อนี้ไม่น่าจะมีสิ่งใดควรวิตกกังวล เพราะการทำงานกับการเล่าเรียนนั้นมิได้แตกต่างกันมากนัก. การเรียนก็เป็นงานอย่างหนึ่งคืองานสร้างสมความรู้ความคิดให้เพิ่มพูนและพัฒนาองงามขึ้นในตนเอง จัดเป็นกิจขั้นต้น ที่แต่ละคนทำเพื่อประโยชน์เฉพาะตัว. ส่วนการทำงานนั้นเป็นกิจขั้นต่อไป ได้แก่การนำวิชาความรู้และความคิดที่มีอยู่ ไปประกอบกิจการงานเป็นอาชีพ ให้สำเร็จประโยชน์ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งแก่ตนเองแก่งาน และแก่ส่วนรวม. บัณฑิตทั้งหลายได้พากเพียรศึกษาจนได้รับปริญญา น่าจะทราบดีว่าตนเองต้องปฏิบัติฝึกฝนมามากมายเพียงใด ต้องใช้ความอุตสาหะความรับผิดชอบ ความคิดวิริยชัย และคุณสมบัติอื่น ๆ ประกอบพร้อมกันเพียงไหน จึงจะเล่าเรียนได้สำเร็จและก้าวหน้า. ท่านก้าวหน้าในการเล่าเรียนได้อย่างไร ก็จักก้าวหน้าในการทำงานได้โดยท่านเองเดียวกัน. ข้อสำคัญอยู่ที่ว่า การทำงานนั้นยิ่งใหญ่และยืนยาวกว่าการเรียนที่ผ่านมาแล้วมาก. ท่านจะต้องตั้งใจให้มั่นคงแน่วแน่ยิ่งขึ้น ต้องมีความอุตสาหะพยายามมากขึ้นและต่อเนื่องไม่ขาดสาย ต้องมีความคิดอ่านที่กว้างไกล ประกอบด้วยความคิดวิริยชัยที่ยิ่งละเอียดรอบคอบและเฉลียวฉลาด ทั้งต้องประสานความเข้าใจประสานประโยชน์กับผู้อื่นให้ยิ่งกว้างขวางและทั่วถึง จึงจะปฏิบัติบริหารงานให้เจริญก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จที่สมบูรณ์ได้. ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ทุกคนคิดพิจารณาสิ่งที่ได้พูดนี้ให้ชัดเจน และนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในกิจการงานต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตที่รับปริญญาในวันนี้ ประสบความสุข ความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรือง ทั้งในการครองชีวิตทั้งในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์ตั้งทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๐

ที่มาที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นนี้มาหลายปีแล้ว แล้วก็หลายปีติดต่อกัน เพื่อการแจกปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา และก็ได้อีกโอกาสได้พบกับนักศึกษาปัจจุบันคือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย และบางปีก็มีการให้รางวัลแก่ผู้เป็นนักเรียนแก่นักศึกษาเก่าของมหาวิทยาลัยนี้ ปีนี้ไม่มี อาจเป็นเพราะว่าไม่มีก็ได้ หรือก็เป็นไปได้ว่ามีมากจนไม่สามารถที่จะเลือกก็ได้ สองทาง แต่เข้าใจว่าเป็นทางที่สองมากกว่า เพราะว่าก็เคยพูดเมื่อปีก่อน ๆ นี้ว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นนี้ก็มีคุณภาพเพราะว่ามีความรู้ดี โดยที่มหาวิทยาลัยนี้ได้สอนวิชาการและให้โอกาสให้ได้ฝึกฝนต่าง ๆ ได้อย่างดี ฉะนั้นเมื่อสำเร็จการศึกษาก็ได้ไปหาความรู้เพิ่มเติม และปฏิบัติงานในอาชีพที่เลือกทำได้ด้วยดี ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับบุคคล และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับส่วนรวม ส่วนรวมนั้นก็หมายถึงในวิชาการที่ตัวได้เรียนก็สามารถที่จะได้ทำให้เจริญก้าวหน้าทั้งส่วนรวม คือส่วนรวมของประเทศชาติ ตลอดจนประชาชนทั่วประเทศได้รับประโยชน์จากการศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นนี้

ในปีนี้ก็ต้องขอขอบใจที่มาชุมนุมกันเพื่อมาให้พรในวันเกิดที่ผ่านมา ก็ทำให้มีกำลังใจที่จะทำงานทำการต่อไป และโดยเฉพาะวันนี้ก็เห็นว่ามียานพาหนะมากกว่าปีก่อน ๆ สักสามเท่า แต่ก็ยังเป็นจำนวนสักประมาณ ๑ ใน ๔ ของผู้ที่เขาควรจะมาได้ ที่ไม่มาก็อาจเพราะเห็นว่าถ้าหากว่าว่ายนน้ำไม่เป็นก็ไม่สามารถที่จะอยู่ในนี้ แต่ก็จริง ๆ ว่าถ้ามาทั้งหมด คงเต็ม น้ำคงล้น แต่ยังไงก็ตามปีนี้เห็นมีจำนวนมากก็ดีใจ และที่ได้พูดกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเมื่อตะกี้นี้ ได้พูดถึงว่าการศึกษากับการออกไปทำงานนั้นไม่ต่างกันมากนัก ก็เคยบอกอยู่เสมอว่าการศึกษานั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ แล้วเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ง่าย เพราะว่าต้องบากบั่นอดสาหัส และก็ต้องทำอย่างจริงจังถึงจะได้ประโยชน์ดี และต้องให้เข้าใจถึงวิธีทำงาน

ตามที่นายกสโมสรได้รายงานมีกิจการต่าง ๆ หรือที่เรียกว่ากิจกรรมของนักศึกษาที่ได้ทำมาตลอดกิจกรรมเหล่านั้นนายกสโมสรได้เห็นในทางที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนแต่ความจริงกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นแม้จะถือว่าเป็นการออกไปพัฒนา ก็เป็นการพัฒนาตนเองอย่างมาก เพราะว่าการออกไปช่วยหรือไปแสดงนิทรรศการก็ตาม จะไปช่วยสร้างฝายหรือสร้างศาลาก็ตาม ดูเหมือนว่าเป็นการทำกิจกรรมเพื่อคนอื่น แต่เพื่อคนอื่นนั้นเป็นผลพลอยได้ การที่ทำกิจกรรมเหล่านี้ได้ ก็เพราะว่าทางการของมหาวิทยาลัย ครูบาอาจารย์ ได้ส่งเสริมสนับสนุน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

และให้การแนะนำที่ดี เพื่อให้ทุกคนสามารถที่จะทำงานที่จะเห็นวิธีการทำงานนั่นเอง ฉะนั้นการไปพัฒนาคนอื่นก็เท่ากับเป็นการพัฒนาตัวเอง การที่ไปแสดงนิทรรศการก็เป็นการแสดงชี้แจงให้ตัวเองว่า อะไรดี อะไรถูกต้อง อะไรมีประโยชน์จะนั้นทุกอย่างกิจกรรมทั้งหลายที่ท่านได้ทำเป็นที่น่าชื่นชมยินดีในแง่หนึ่งอย่างยิ่ง เพราะว่าแสดงให้เห็นว่าแต่ละคนตั้งใจชวนชวนที่จะหาความรู้ความชำนาญ เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานต่อไปอย่าง ที่ทุกคนหวังและมีประสิทธิภาพ

เคยได้แสดงคล้าย ๆ เป็นสถิติ หรือตัวเลข ให้แก่นักศึกษาเมื่อหลายปีมาแล้ว ว่าแต่ละคนที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยจะต้องสิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดินแต่ละคนเท่าไร? ถ้าจะคำนวณจากรายงานที่ได้มีการรายงานต่อก็ ถ้าได้ฟังดี ๆ ก็เห็นได้ว่าผู้ที่สำเร็จไปคนหนึ่งจากมหาวิทยาลัยนี้ต้องสิ้นเงินไปปีหนึ่ง ๆ เป็นแสน เพราะว่าปีหนึ่ง ๆ ที่ใช้จ่ายในมหาวิทยาลัยนี่ก็เป็นจำนวนเป็นร้อยล้าน ตัวเลขที่กล่าวเมื่อตะกี้ว่ากว่าสิบล้านที่ได้ใช้ในมหาวิทยาลัยนี้ ฉะนั้นแต่ละคนที่กำลังศึกษาและหวังจะสำเร็จการศึกษาที่ต้องใช้ไปเป็นแสน และเป็นแสนนี้ก็เงินงบประมาณแผ่นดินส่วนใหญ่ งบประมาณแผ่นดินนี้ผู้ที่เรียนหรือแม้แต่ไม่ได้เรียนก็ต้องทราบดีว่ามาจากไหน ฉะนั้นการที่พิจารณาตัวเลขก็น่าจะเป็นประโยชน์แล้วก็ทำให้นึกถึงว่ามีโอกาสที่มาศึกษาในมหาวิทยาลัยก็ควรจะทำเต็มที่ ทั้งในการบากบั่นเรียน ในการบากบั่นปฏิบัติ เพื่อที่จะให้เป็นผลจริง ๆ ไม่ให้เปลืองที่ด้วย หมายถึงว่าสอบไล่ก็ต้องสอบได้ ไม่ใช่ให้พรให้สอบไล่ได้ แต่บอกขอให้ทุกคนสอบได้เพื่อประหยัดที่ เพื่อประหยัดงบประมาณ ไม่ใช่ให้พร ยังไม่ได้ให้พรตอนนี้ แต่การที่ทุกคนจะออกไปปฏิบัติงานเวลาสำเร็จการศึกษาแล้ว ก็ได้พูดเมื่อตะกี้ว่าการทำงานนั้นเป็นการต่องานที่ทำในการเรียน ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายได้เรียนอย่างดี ได้ปฏิบัติงานฝึกฝนตนอย่างดี ก็มีหวังว่าต่อไปจะเป็นผู้ทำงานได้ดี อันนั้นข้อหนึ่ง และนักศึกษาที่ได้ศึกษาจบแล้วได้รับปริญญาให้คำมั่นสัญญา มีการปฏิญาณตนหลายข้อ ถึง ๘ ข้อ เพื่อจะแสดงว่าตนจะสัญญาว่าจะทำงานให้ถูกต้อง ให้ดีให้เป็นเกียรติแก่ตน เกียรติแก่มหาวิทยาลัย

อันนี้ที่มีการให้คำมั่นสัญญาในโอกาสสำคัญ ๆ นี้ ก็เป็นสิ่งที่คนไทยทำ ทุกคนพึงทำ เพราะว่าแต่ละคนก็มีชีวิตมาแล้วเป็นขั้น ๆ อย่างท่านทั้งหลายที่เรียนมหาวิทยาลัยอยู่ในด้านการศึกษาก็ได้เรียนตั้งแต่เด็ก ๆ ก็ชั้นอนุบาล ชั้นประถม ชั้นมัธยมศึกษา ชั้นเตรียม ชั้นต่าง ๆ เหล่านี้ก็ไต่ผ่าน เรียกว่าผ่านทุกปีทีสอบ ทุกครั้งที่สอบ

เราเรียกว่าเป็นชั้นหนึ่งในมหาวิทยาลัย ปีหนึ่ง ปีสอง ต่อไปก็เป็นชั้น ๆ เหมือนกัน แล้วแต่เราจะถือว่าชั้นไหนสำคัญ ก็มีพิธีเอิกเกริกขึ้นมาเป็นพิเศษเช่นเวลาจบการศึกษาแล้ว ฉะนั้นระหว่างทางก็มีชั้น ๆ และชั้นสำคัญคือการจบการศึกษาก็เป็นชั้นที่ฉลองกันเป็นเอิกเกริก แต่ทุกวันก็เป็นชั้นเหมือนกัน ตอนเข้าพระอาทิตย์ขึ้นก็สว่างขึ้น แล้วเราก็ไปทำกิจการงานจนถึงค่ำนั้นก็มืดลง มืดลงแล้วถ้าไม่มีไฟฟ้า ไม่มีไฟก็ไม่สามารถที่จะทำอะไรมากก็ต้องพักผ่อน เข้าใหม่ก็ลุกขึ้นไปทำงานต่อ เป็นชั้น ๆ ทุกวัน ๆ ก็หมายความว่าทุกวันก็ต้องปฏิบัติให้ได้ผลดี เพื่อที่จะให้เป็นชั้นที่ดี แต่ละคนก็ต้องนึกถึงว่าเราทำได้ดีที่สุด ทุกวันก็สามารถที่จะผ่านพ้นชีวิตเป็นทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ทุกปี ก็จะได้มีชีวิตที่ดีที่งาม ตลอดจนถึงเวลาอายุมากขึ้น ๆ ก็สามารถที่จะรู้ว่าตัวได้ทำดีถูกต้อง มีความเจริญรุ่งเรืองของตัว แล้วมีความพอใจในจิตใจของตัวเองว่าตัวได้ทำดีตลอด ฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายมีโอกาสเรียนก็มีโอกาสมากที่จะฝึกฝนที่จะปฏิบัติให้ดีขึ้น อย่าให้พลาดโอกาสและตั้งใจให้ดี

ตอนนี้ก็ถึงเรื่องของพร ก็ขอให้ทุกคนโดยที่พิจารณาให้รอบคอบแล้วสามารถที่จะสะสมความรู้ความชำนาญ เพื่อที่จะสามารถผ่านพ้นขั้นต่าง ๆ เช่นการสอบไล่ภาคให้สำเร็จโดยดี อาศัยความพากเพียรที่มีอยู่ในตัว และความตั้งใจ รวมทั้งอาศัยสิ่งที่เรียกว่านอกเหนือจากเราที่จะดลบันดาลให้เราสำเร็จใจ ขอให้ทำให้แต่ละคนได้ผ่านพ้นขั้นต่าง ๆ ได้ดี จนกระทั่งถึงขั้นสอบไล่ประจำปีก็ให้สอบได้โดยเรียบร้อย ในที่สุดจะได้สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตและเป็นประโยชน์ จะทำงานเป็นประโยชน์อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นได้ ก็ขอให้ทุกคนได้รับพรต่าง ๆ เหล่านี้ ให้มีกำลังกายกำลังใจแข็งแรง เพื่อที่จะปฏิบัติงานของตัวให้มีความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ในโอกาสขึ้นปีใหม่

พุทธศักราช ๒๕๓๑

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๐

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระจะขึ้นปีใหม่ เป็นเวลาที่เรศวรระลึกถึงกัน และอวยพรแก่กันด้วยความหวังดี ให้สำเร็จ ประสงค์ในสิ่งพึงปรารถนา เป็นต้นว่าให้มีความสุขกายสบายใจ ให้มีความสมบูรณ์ด้วยพละทานมัย ด้วยทรัพย์ ด้วยเกียรติยศ. ผู้ที่มีข้อขัดข้องไม่เข้าใจกันก็ควรปรับความเข้าใจให้อภัยกันด้วยความเมตตาปรานี. ผู้ที่ทำประโยชน์ เกื้อกูลแก่กันก็ควรแสดงไมตรีตอบขอบใจกันตามอัธยาศัย.

ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านเป็นอย่างมาก ที่มีมติตรึงจิตจัดงานฉลองวันเกิดครบห้ารอบให้ยิ่งใหญ่โตเป็น หลายวัน. งานที่จัดให้นั้นก็มากมายหลายสิ่งหลายส่วน ล้วนเจตนาจะให้บังเกิดผลเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม และแต่ละคนแต่ละฝ่ายก็พร้อมกันตระเตรียมจัดทำอย่างจริงจังมาตลอดทั้งปี เพื่อที่จะให้สำเร็จและสมบูรณ์ตาม ความตั้งใจ. ทำให้ทุกคนที่ได้เห็น แม้แต่ชาวต่างประเทศ ก็ชื่นชมยกย่อง.

ข้าพเจ้ายังรู้สึกประทับใจอยู่ ที่ได้เห็นท่านทั้งหลาย ไม่ว่าเพศใด วัยใด อยู่ในตำแหน่งหน้าที่ใด พากัน มาให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้า ด้วยใบหน้าท่าทางที่แจ่มใสและเบิกบานยินดี. อาจพูดได้ว่า ตลอดห้าวันที่มีพิธีฉลองนั้น ทุกคนในราชอาณาจักรไทยมีแต่ความผ่องใสและความเข้าใจที่ดีต่อกัน. ข้อนี้ น่าจะเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า ความเมตตาปรองดองและความมุ่งดีมุ่งเจริญต่อกันนั้น ยังมีอยู่ในจิตใจคนไทย. ถ้าเราทั้งหลายพยายามนึกถึง ประโยชน์และความสุขความเจริญของส่วนรวมให้มาก พยายามหันหน้าเข้าหากันและมองกันในทางดีอยู่เสมอก็จะ เข้าใจกัน และร่วมมือร่วมงานกันได้เป็นอันดี เหมือนกับที่เราสามารถร่วมกันจัดงานใหญ่ ๆ ให้สำเร็จได้เรียบร้อย มาแล้วหลายครั้ง.

ในปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ทุก ๆ คนตั้งใจทำความคิดความเห็นให้กระจ่างแจ่มใสทำความเข้าใจอันดีใน กันและกันให้เกิดขึ้นแน่ชัด แล้วนำความคิดความเข้าใจที่ดีนั้น มาประสมประสานกันให้พร้อมเพรียงเข้ารูป เข้ารอย เพื่อนำไปปฏิบัติและพัฒนากิจการงานของตนของส่วนรวม ให้ดำเนินก้าวหน้าไปโดยราบรื่นและมั่นคง. ก็จะช่วยให้บรรลุถึงประโยชน์และความสุขความเจริญที่แต่ละคนปรารถนาได้ไม่ยากนัก.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวไทยเคารพยึดถือจงคุ้มครองรักษา
ประเทศชาติราชอาณาจักรให้มั่นคงสวัสดิ์ แคล้วคลาดจากความทุกข์เดือดร้อน จากปัญหา อุปสรรค และ
ภัยอันตรายทุก ๆ สถาน บันดาลให้ประชาชนไทยแต่ละคนมีกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา และกำลังสามัคคีอัน
กล้าแข็งพร้อมมูล ในอันที่จะปฏิบัติภาระหน้าที่ทั้งน้อยใหญ่ให้เกื้อกูลส่งเสริมกัน เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ตน
ประโยชน์ชาติ ทั้งให้สามารถธำรงอิสรภาพ อธิปไตย และความเจริญร่มเย็นของบ้านเมือง ให้สถิตเสถียรอยู่ตลอด
ไปชั่วกาลนาน.

ขอทุกท่านจงประสบแต่ความสุข สิริสวัสดิ์ พพัฒน์มงคล และสรรพสิ่งอันพึงประสงค์พร้อมทุกประการทั่ว
หน้ากัน.

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันเสาร์ที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกครั้งหนึ่ง และที่ได้ทราบ รายงานว่ามหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานทุกด้านให้ก้าวหน้ามาด้วยดี ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นและ บ้านเมืองโดยส่วนรวมเป็นอันมาก. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกท่าน ที่ได้รับเกียรติและ ความสำเร็จทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัยที่มอบปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า.

บัณฑิตทั้งหลายได้ฟังรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยแล้ว คงจะทราบแน่ชัดว่ามหาวิทยาลัยนั้นมีการ ทบทวนวิเคราะห์ปัญหาข้อขัดข้อง และปรับปรุงการดำเนินงานให้เจริญก้าวหน้าโดยเหมาะสมอยู่เสมอ เพื่อ ให้เกิดประโยชน์อันพึงประสงค์แก่มหาวิทยาลัยแก่นักศึกษา ตลอดจนท้องถิ่นและประเทศชาติโดยส่วนรวม. การ ปฏิบัติตัวของบัณฑิตทั้งหลายก็เป็นเช่นเดียวกัน คือ จะต้องสำรวจและปรับปรุงตัวเองอยู่ตลอดเวลาให้มีความรู้ ความสามารถ ความคิดอ่านที่ก้าวหน้าทันสมัย ทั้งต้องสังวรระวังที่จะใช้วิชาและความคิดนั้นอย่างรอบคอบ. ทางที่ดี แต่ละคนควรตั้งเจตนาให้มั่นคงที่จะอบรมบำรุงกำลังกายกำลังใจให้สมบูรณ์ไว้เป็นรากฐานสำหรับการ ปฏิบัติงาน. พยายามใช้หลักวิชา ความสุจริต และความฉลาดรอบคอบ ในการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาและกรณี ต่าง ๆ ให้เป็นไปโดยถูกต้อง. พยายามนำความรู้ความคิดของแต่ละคนที่มีอยู่มาเชื่อมโยงประสานกันให้สอดคล้อง พร้อมเพรียง แล้วนำออกใช้ด้วยเหตุผลและวิจารณ์ญาณ ให้ได้ผลสมบูรณ์แท้จริง ทั้งในการแก้ไขจุดที่บกพร่อง และการส่งเสริมจุดที่ดีให้ยิ่งดีขึ้น. ถ้าผู้มีความรู้พร้อมกันปฏิบัติงานโดยลักษณะเช่นนี้ เชื่อว่าปัญหาและความ ขัดข้องทั้งปวงจะคอยคลี่คลายไป ทุกสิ่งทุกอย่างจะดีขึ้นเป็นลำดับ ประเทศชาติก็จะเจริญมั่นคงต่อไปได้ โดยสวัสดิ์.

ขออวยพรให้บัณฑิตที่ได้รับปริญญาในวันนี้ ประสบความสำเร็จและความรุ่งเรืองก้าวหน้าในงานที่จะ ปฏิบัติต่อไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกมูลนิธิราชประชานุเคราะห์
ในพระบรมราชูปถัมภ์^(๒) นำคณะกรรมการ
มูลนิธิราชประชานุเคราะห์และผู้เกี่ยวข้อง เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ
ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑

ก่อนอื่นขอให้พวกเราทุกคนร่วมกันแสดงความยินดีกับ นายปรกรณ์ อังคสิงห์ ซึ่งเป็นนายกมูลนิธิที่ได้ฉลองวันเกิดมาถึงอายุ ๔๐ ปีแล้ว นายปรกรณ์ก็เป็นผู้ที่ริเริ่มคนหนึ่งของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ และได้ดำเนินงานมาให้มูลนิธินี้ได้ผลตามที่ประสงค์ตั้งแต่นั้น ก็ให้ทุกคนแสดงความยินดีกับท่านในโอกาสนี้ด้วย

สำหรับผู้ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่มาตั้งแต่ต้นก็ทราบดีว่ามูลนิธินี้ได้ตั้งมาอย่างไร และมีประโยชน์อย่างไร รวมทั้งผู้ที่ได้ร่วมงานต่อมาและผู้ที่ได้สละทรัพย์เพื่อที่จะให้มูลนิธิดำเนินการมาได้ ก็ย่อมทราบดีถึงประโยชน์ของมูลนิธิ ซึ่งมีมากมายต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ที่ได้ตั้งตอนแรกจนถึงเดี๋ยวนี้ กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ก็มีได้เปลี่ยนแปลงมากมายนัก เพราะถือว่าการตั้งเป้าหมายตั้งแต่นั้นกว้างขวางมากแล้ว และครบถ้วนมากก็ต้องเพิ่มเติม ถ้าเพิ่มเติมกฎบังคับหรือเพิ่มเติมจุดประสงค์ของมูลนิธิก็จะทำให้มูลนิธินี้ไม่สามารถจะทำงานได้ ซึ่งบางคนก็อาจบอกว่าไม่ก้าวหน้า กิจการใด ๆ ต้องขยายเรื่อย ความจริงไม่เป็นเช่นนั้น กิจการของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ที่กว้างขวางแล้วตั้งแต่นั้น และถ้าหากขยายขอบข่ายของการทำงานก็จะกว้างออกไปจนเกินไป ไม่สามารถที่จะปฏิบัติได้

จุดประสงค์อันสำคัญ คือช่วยเหลือผู้ที่ประสบความเดือดร้อนจากผู้ที่ยังไม่ประสบความเดือดร้อน อันนี้เป็นหลักที่แจ้งมาหลายครั้งแล้ว ยังคงขอแจ้งว่ายังใช้ได้ คือคนเราเมื่ออยู่สบายก็ไม่ค่อยคิดถึงว่าจะเดือดร้อน เมื่อเดือดร้อนแล้วก็โวยวาย แต่ว่ามูลนิธินี้พยายามทำให้คนรู้สึกได้ว่าคนเราในชีวิตของคนแต่ละคนหรือมีกิจการใดมีทั้งขึ้นทั้งลง เวลาขึ้นก็เวลาเจริญ เวลาสบายก็ดีไป บางทีก็อยากจะสบายยิ่งกว่าแต่เวลาไม่สบายนั้นก็โวยวาย เพราะว่าเดือดร้อน การที่จะให้ไม่ต้องเดือดร้อนก็ต้องช่วยตอนที่กำลังไม่เดือดร้อน เป็นการคล้าย ๆ ประกันประกันความสุข ไม่ใช่ประกันชีวิตหรือประกันอะไร เป็นประกันความสุข ถ้าเรานึกถึงความสุขของผู้อื่นและจะ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายปรกรณ์ อังคสิงห์

ช่วยให้ผู้ที่ประสบทุกข์ให้เกิดความสุขได้ เท่ากับเป็นการประกันความสุขของตัวที่จะมีต่อไปที่พูดถึงความสุขนี้ไม่ได้ พูดถึงความเสียหายในการเงิน การที่ภัยธรรมชาติจะทำให้มีความเสียหายทางทรัพย์สิน เพราะว่าทางทรัพย์สินนั้นหรือ ทางสิ่งของนั้นก็เห็นได้ชัดว่าถ้ามีภัยธรรมชาติมากระหน่ำเราก็เสีย ก็เสียทั้งทรัพย์สินเสียทั้งสิ่งของต่าง ๆ ที่เรา ต้องใช้เดือดร้อน แต่ว่าที่พูดถึงสำคัญที่สุดคือความสุขนั้นอยู่ที่จิตใจ และการที่มูลนิธินี้ได้ประสบความสำเร็จ ในการทำงาน ก็เพราะว่าคิดถึงในด้านนี้มากและเป็นผลดีแน่ เพราะว่าผู้ที่ประสบภัยเคยมาบอกว่าการที่มูลนิธิ ราชประชานุเคราะห์ได้ไปช่วยเหลือคนที่เขาเดือดร้อนแสนสาหัส เขาพูดตรง ๆ ว่าที่เขาได้รับสิ่งของช่วยเหลือนั้น ความจริงมันไม่พอ เพราะว่าเดือดร้อนสูญเสียไปทั้งหมด เช่นไฟไหม้ ไฟไหม้บ้านและร้านของตัวหมดไป การ ที่ทางมูลนิธิได้ให้สิ่งของเพื่อยังชีวิตไปได้ชั่วคราวนั้น ไม่สามารถที่จะคุ้มในสิ่งที่เสียหายไป แต่สิ่งที่คุ้มก็คือหัวใจ เขามา บอกว่าที่ให้มันไม่มากนัก แต่ที่ให้มากนั้นคือจิตใจที่ทำให้จิตใจเขามีกำลังใจ หมายความว่าทำให้เขาสามารถ ที่จะสู้ต่อชีวิตหรือสู้ต่อเหตุการณ์ที่ทำให้เขาเดือดร้อน จนกระทั่งภายในไม่กี่เดือนเขาตั้งตัวขึ้นมาใหม่ได้ ไม่ เดือดร้อนแล้ว ก็ด้วย ตอนต้นที่เขาเดือดร้อนมีเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นอาสาสมัครไปช่วยเหลือ ให้อาหารให้สิ่งที่จำเป็นตอนต้น อันนี้เขาบอกว่าล้ำค่าฟังเขาแล้วก็ปลื้มใจว่ามูลนิธิที่ตั้งขึ้นนี้มีประโยชน์และได้ผล อันนี้เป็นกรณีเดียวแต่ว่ากรณีอื่น ๆ ก็มีอีกเยอะแยะ ซึ่งทำให้ผู้ที่เดือดร้อนได้มีจิตใจที่สบายขึ้น และสามารถที่จะ ตั้งต้นใหม่หรือซ่อมแซมชีวิตซึ่งถูกภัยธรรมชาติกระหน่ำ

ฉะนั้น การที่เราทุกคนทั้งผู้ที่ไปบริจาคทรัพย์สินทั้งผู้ที่ไปบริจาคแรงงานนั้นควรจะคิดถึงมากที่สุดก็ข้อนี้ ข้อที่ว่า ทำให้เห็นว่าประเทศไทยนี้จิตใจเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีอยู่และมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยม ทำให้คนมีชีวิตที่เดือดร้อน สามารถที่จะฟันฝ่าอุปสรรคได้ และผู้ที่ยังไม่เดือดร้อนก็รู้ว่าอาจมีวันที่เดือดร้อน แต่ไม่ต้องกังวล เพราะว่า คนอื่นก็ช่วย ซึ่งเป็นลักษณะของประชาชนชาวไทยเป็นสำคัญว่าทุกคนมีจิตใจที่เอื้อเพื่อซึ่งกันและกัน มี ความเมตตากรุณาซึ่งกันและกัน สรุปแล้วก็อยู่ที่คำว่าความสามัคคี คำว่าสามัคคีนี้ก็ได้พูดอยู่เสมอ ว่าคนไทยมี ความสามัคคีกลมเกลียวกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคง ก็ต้องช่วยและช่วยอยู่อย่างนี้

ตลอดเวลาเพราะว่าเป็นจุดสำคัญ บางทีไม่ใช่เกี่ยวข้องกับจำนวนเงินทองมาก แต่ว่าเกี่ยวข้องกับน้ำใจที่หนักแน่น ที่มีค่า และที่แผ่ไปให้แก่ทุกคน ทำให้ส่วนรวมของเราอยู่ได้ ฉะนั้นก็ในโอกาสที่มูลนิธิได้มีอายุทำงานมา ๒๔ ปี ก็ขอแสดงความยินดีกับทุกท่านที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธินี้ ที่ได้ทำงานทำการด้วยความเข้มแข็งและด้วยความเสียสละ ขอนี้มีประโยชน์ในด้านความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนทุกคนในประเทศไทย และเป็นสิ่งที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการ ทำงานและในการวางตัวของแต่ละบุคคล จะเป็นผู้ที่อยู่ในที่นี้ได้สนับสนุนกิจการของมูลนิธิ ที่ได้ทำงานเพื่อ มูลนิธิ และแก่คนทั้งหมดที่ได้มารู้จักมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ทุกคนได้ทำได้ช่วยให้กิจการซึ่งเป็นส่วนรวมของ ชาติดำเนินไปได้ ฉะนั้นก็ขอขอบใจทุกคนที่เกี่ยวข้องที่ได้ทุ่มเทกำลังตลอด ๒๔ ปีนี้ ขอให้มีการต่อไป เพื่อที่จะ ปฏิบัติงานที่สำคัญนี้

สำหรับผู้ที่มาเป็นนักเรียนที่ได้รับประโยชน์จากมูลนิธินี้ ก็อาจเป็นตัวอย่างอย่างหนึ่งของกิจการของ มูลนิธิ ซึ่งนอกเหนือจากที่จะเอาสิ่งของไปให้ผู้ประสบภัยข้อนี้เป็นการให้ผู้ประสบภัยแล้วก็ไม่มือนาคตให้ได้มี อนาคต แล้วยินดีที่ทุกคนที่ได้รับการสนับสนุนทางการศึกษาก็ได้เล่าเรียนได้มีความสำเร็จและก้าวหน้าในชีวิตได้ การที่มูลนิธิได้เฟื่องเสียงเกี่ยวข้องกับการศึกษา ก็เพราะว่าเป็นการสร้างอนาคตของบุคคล และการที่มูลนิธิได้ สนับสนุนและสร้างโรงเรียนนั้น ก็เพราะมีแนวความคิดนี้ว่า ผู้ที่เดือดร้อนถ้ามีจิตใจที่เข้มแข็งก็สามารถที่จะฟันฝ่า อุปสรรคได้ นอกจากนี้ก็มีความจำเป็นที่จะมีความรู้ที่จะทำงานทำการได้ ฉะนั้นโรงเรียนก็เป็นสิ่งที่สำคัญ และ ต่อไปก็อาจต้องดูในลักษณะนี้ด้วย ว่าการปลูกฝังความมั่นคงในบุคคลนี้ก็ให้โอกาสที่จะหาความรู้ได้ ซึ่งก็เป็นงาน ของมูลนิธิที่ได้ตั้งไว้เป็นเป้าหมายตั้งแต่ต้น

วันนี้ก็ขอพูดเพียงแค่นี้ เพราะว่าทุกคนก็ทราบหน้าที่ของมูลนิธิแล้ว ข้อสำคัญก็ขออย่าอยู่ที่จิตใจ อยู่ที่ การที่จะเอื้อเฟื้อ เรียกว่าสละสิ่งหมุ่หมิมที่มีอยู่ในใจ เพื่อทำอะไรที่เป็นใหญ่กว่าตัวหรือส่วนรวมให้มั่นคง ก็ขอให้ ทุกคนมีกำลังกายใจแข็งแรงทั่วกันทุกคนเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ ว่าที่ ร้อยตำรวจตรี

ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๐

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักษชนาธิปไตย

แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๔, ๕

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์ แก่ผู้สำเร็จ

การศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่น ๑๐, ๑๑ และพระราชทาน

ประกาศนียบัตรกับเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์แก่

ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๑๐

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันเสาร์ ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ ว่าที่ ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักษชนาธิปไตย เข็มสันติพิทักษ์ และเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการ และหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้.

ตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบสุขและความถูกต้องเป็นธรรมในบ้านเมือง. การปฏิบัติหน้าที่ทั้งนี้ บางทีก็ต้องใช้ความเมตตาอารีและเสียสละอย่างสูง ในการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนโดยเสมอหน้า แต่บางทีก็ต้องใช้ความเข้มงวดเด็ดขาด ในการควบคุมบารบารพทุจริตชนและการรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย. ไม่ว่าจะทำหน้าที่โดยทางเมตตาเกื้อกูลหรือเข้มงวดกวัดขั้นก็ตาม ตำรวจจะต้องระมัดระวัง ตั้งใจปฏิบัติให้ได้ผลตรงตามเป้าหมาย คือให้เป็นการรักษาความสงบสุข และเป็นการผดุงความถูกต้องเป็นธรรมอยู่เสมอ อย่าให้ถูกมองว่าเป็นการใช้อำนาจหน้าที่หาผลประโยชน์ เบียดเบียนประชาชน หรือลบล้างทำลายความเป็นธรรมเสียเองเป็นอันขาด. มิฉะนั้นจะไม่สามารถรักษาภาพพจน์ คุณค่า และเกียรติศักดิ์ของตำรวจไว้ได้. ผู้ที่จะทำหน้าที่ของตำรวจได้อย่างสมบูรณ์นั้น เบื้องต้นจะต้องมีใจที่เป็นธรรม คือมีความคิดจิตใจที่สุจริต หนักแน่นเที่ยงตรง รู้จักผิดชอบถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่. ประการที่สอง ต้องมีความตั้งใจจริงที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพ. ประการที่สาม

ต้องมีความเพียรพยายามไม่ขาดสาย ที่จะใช้ความรู้ ความสามารถและความฉลาด ให้เป็นประโยชน์ในการทำงานให้มากที่สุด. ประการสำคัญ เมื่อมีอุปสรรคและปัญหาเกิดขึ้นในหน้าที่ จะต้องร่วมกันคิดพิจารณาหาทางแก้ไขด้วยหลักวิชาและปัญญาอันรอบคอบสุขุม ให้มองเห็นปัญหาอย่างแจ่มชัดทุกครั้ง ก็จะสามารถปฏิบัติแก้ไขได้โดยถูกต้องเหมาะสม ช่วยให้บังเกิดผลดีแก่งาน แก่ส่วนรวมและแก่ตนเองได้ครบถ้วน. ความจริงหลักการที่กล่าวนี้ เป็นหลักการที่ตำรวจส่วนใหญ่ได้ถือปฏิบัติอยู่เป็นปรกติ และได้รับความสำเร็จอันงดงามมานานแล้ว ขอให้ทุกคนถือปฏิบัติต่อไปเพื่อความเจริญมั่นคงของตน.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต ให้มีความปลอดภัยในที่ทุกแห่ง ในกาลทุกเมื่อ และให้มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในราชการยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกสภาลูกเสือแห่งชาติ^(๒)

นำคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ฝ่าฝืน ๗ ทูลเกล้าฯ ๗

ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่งรามเกียรติ์

ลูกเสือสดุดี ชั้นพิเศษ

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๑

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้นำอิสริยาภรณ์ลูกเสือสดุดีนี้มาให้ ซึ่งนับว่าเครื่องอิสริยาภรณ์ ซึ่งได้ตั้งขึ้นใหม่นี้ก็เป็นสิ่งที่จะช่วย เพราะว่าจะเป็นการให้กำลังใจแก่ผู้ที่ปฏิบัติดีและเป็นผู้อุปการะกิจการลูกเสือ

การลูกเสือแห่งชาตินี้ได้ทำประโยชน์มาเป็นเวลาช้านาน ทำให้เกิดความรู้รักแก่ผู้ที่เป็นลูกเสือ โดยเฉพาะกิจการลูกเสือนี้น่าจะต้องทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยเฉพาะสำหรับเยาวชนผู้สนใจกิจการลูกเสือก็มีมากขึ้นทุกที ทำให้มีการฝึกจิตใจและร่างกายอย่างดียิ่ง เพื่อที่จะปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตต่อไป นอกจากลูกเสือที่เป็นเยาวชนก็มีกิจการลูกเสือสำหรับเยาวชนต่อไป ซึ่งได้ถ่ายทอดความคิดเดิมของการลูกเสือสากลมาใช้ในการอบรม และฝึกให้คนมีจิตใจที่แจ่มใสและคิดถึงสวัสดิภาพของคน ทั้งนี้ย่อมต้องมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ที่มีเหรียญลูกเสือสดุดีชั้นต่าง ๆ และมาทำเป็นอิสริยาภรณ์เช่นนี้ ก็นับว่าเป็นทางหนึ่งที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือนี้นี้ได้มีกำลังใจทำต่อไป แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด ก็คือการฝึกการอบรมของผู้ที่เป็นวิทยากรลูกเสืออบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และฝึกให้เยาวชนและประชาชนได้สำนึกถึงประโยชน์ที่จะได้จากการฝึกแบบลูกเสือ

ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายผู้เป็นกรรมการผู้ใหญ่ในกิจการนี้ได้ตั้งใจปฏิบัติงานมาโดยดี และขอฝากให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทั้งหลาย ว่าการที่ได้ทำงานในด้านลูกเสืออย่างขะมักเขม้นและเสียสละนั้นไม่เสียเปล่า มีประโยชน์อย่างยิ่ง และจะบอกได้ว่าที่ประเทศไทยยังอยู่ มีความเป็นปึกแผ่น ในเมื่อโลกมีความปั่นป่วน ก็ส่วนลึกมาจากกิจการลูกเสือที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง และได้ฝึกจิตใจของเยาวชนผู้ต่อมาก็ได้เป็นผู้ใหญ่ ไม่ใช่ผู้ใหญ่ไม่เคยเป็นเยาวชน เหล่านี้เป็นสิ่งที่สมควรที่จะทำอย่างต่อเนื่องและอย่างเสียสละ จะได้รับผลแก่ตนเอง ได้รับผลต่อประเทศชาติ และรับผลต่ออนาคตด้วย

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ๗ พลน ๗ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ในวงการลูกเสือ ตลอดจนผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกท่าน จงสำนึกในความสำคัญและความจำเป็นที่จะรักษาอุดมคติที่ดี แต่ละคนก็จะได้รับผลประโยชน์จากการทำความดีของตน และขอให้ทุกท่านจงมีความสำเร็จในกิจการต่าง ๆ ที่ปฏิบัติอยู่ มีกำลังกายใจที่เข้มแข็ง แข็งแรง พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่ของตนได้.

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก
ในงานพระราชทานเพลิงศพเจ้าหน้าที่ผู้เสียชีวิต
ในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้าย
ณ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร

วันพุธ ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๓๑

ไทยเรารักษาชาติประเทศ พร้อมทั้งอิสราเอลมาได้ด้วยความกล้าหาญและเสียสละ.
เราทุกคนจะต้องรักษาจิตใจนี้ไว้ให้มั่นคงตลอดไป.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๑

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศและวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้าอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้.

ผู้ที่เรียนสำเร็จจากสถาบันการศึกษาของทหารแล้ว ได้รับความยกย่องเชื่อถือกันทั่วไป ว่าได้ผ่านการศึกษามาตามหลักสูตรอันทันสมัยมาโดยครบถ้วน ทั้งได้ผ่านการฝึกหัดอบรมด้านปฏิบัติงานและการบังคับบัญชา จนมีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติงานและปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับบัญชาทหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าในสถานการณ์ปรกติหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน. ท่านทั้งหลายควรจักได้รักษาคุณภาพในตนเองไว้ให้เหนียวแน่น พร้อมกับฝึกฝนอบรมให้เพิ่มพูนชัดเจนยิ่ง ๆ ขึ้น. นอกจากนี้ทุกคนจะต้องทราบและเข้าใจให้ถ่องแท้ว่า ถ้าผู้นำปฏิบัติการในสนามทำหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งรับผิดชอบ ด้วยความเฉลียวฉลาดจับใจ ด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์แน่วแน่ และกล้าหาญเสียสละอย่างแท้จริง ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งหลายจะรับคุณสมบัตินั้นมาเป็นกำลังในการปฏิบัติหน้าที่ของตน บันดาลผลให้ทหารทั้งหน่วยเกิดสมรรถภาพแข็งแกร่งเป็นเอกภาพ พร้อมทั้งจะปฏิบัติการทุกอย่างให้บรรลุผลเลิศได้ทุกเมื่อ. แม้ในการปฏิบัติงานด้านอื่นร่วมกับฝ่ายอื่นที่มีอาชีพทหาร ก็เช่นเดียวกัน. คุณภาพในผู้นำสามารถจะทำให้ผู้ร่วมงานทั้งนั้นเกิดความกระตือรือร้น และมีศักยภาพในตนเองสูงขึ้นได้ด้วย. จึงขอให้แต่ละคนพยายามทำหน้าที่ผู้นำให้สมบูรณ์เที่ยงตรงเป็นนิตย์ เพื่อทุกคน ทุกหน่วย ตลอดจนจนถึงส่วนรวม จักได้มีสมรรถภาพเข้มแข็งในอันที่จะร่วมมือร่วมแรงกันสร้างสรรค์จรโลงชาติบ้านเมืองให้เจริญมั่นคง ดำรงอยู่ด้วยความผาสุกร่มเย็นเป็นอิสระตลอดไป.

ขออวยพรให้นายทหารใหม่ทุกคนมีความสุขความสวัสดิ์ แคล้วคลาดจากภัยอันตรายและสิ่งเลวร้ายทั้งปวง ให้มีกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิดสติปัญญาอันเข้มแข็ง สมบูรณ์ และเที่ยงตรง เพื่อสามารถประกอบภารกิจใหญ่ในหน้าที่ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งให้มีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตตามที่มุ่งหมายไว้ทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันศุกร์ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๑

เกียรติและความสำเร็จเกิดจากผลการปฏิบัติงานและปฏิบัติตัวของแต่ละคนที่สามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบให้ได้ผลสมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ และปฏิบัติตัวให้สุจริต เทียงตรง พอควรพอดีแก่ตำแหน่งหน้าที่ที่ดำรงอยู่.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๑

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้แทนกรรมการสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม
สหกรณ์ประมง ยุวเกษตรกร และสมาชิกผู้รับนมสด ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ณ โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

วันพุธ ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๑

วันนี้เป็นวันพืชมงคล ซึ่งถือว่าเป็นวันของเกษตรกรชาวไทยทั้งหมด และที่มานี้ก็น่าจะมาจากหลายฝ่ายและจากทั่วราชอาณาจักร ที่กล่าวเมื่อตะกี้ก็มีเกี่ยวข้องกับการปศุสัตว์ คือผู้เลี้ยงโคนม ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์ได้แจ้งว่าผู้ที่เลี้ยงโคนมมากันมากในวันนี้ ดังที่เคยมาทุกปี และทางกรมส่งเสริมสหกรณ์ก็เคยมาหลายปีซ้อน

สองอย่างนี้เป็นสิ่งสำคัญ คือการเลี้ยงโคนมนั้นก็เป็นอาชีพที่ดีสำหรับคนไทยเหมาะกับประเทศ และถ้าใช้หลักวิชาที่เหมาะสมก็จะทำให้มีความเจริญและมีรายได้ดี สำหรับเกษตรกรสิ่งสำคัญมากคือหลักวิชา หมายถึงให้ทำการเกษตรถูกต้องตามหลักของวิชาการซึ่งมีการค้นคว้าอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ก็ต้องมีหลักวิชาในด้านการบริหารหมายความว่าจัดการ จึงมีการตั้งสหกรณ์ และตั้งที่รายงานมาให้ฟังตะกี้ก็ได้ฟังหลายครั้งแล้วว่า การสหกรณ์นั้นคือการทำงานร่วมกัน และมีความสำคัญอย่างไรก็คงเข้าใจกันแล้ว สำหรับเกษตรกรจึงมีหลักวิชาและการบริหารการอยู่ร่วมกันอย่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สองอย่างนี้เป็นสำคัญ แต่นอกจากนี้ยังมีอีกว่าเกษตรกรนั้นก็มีหลายสาขา ก็จะต้องร่วมมือกันระหว่างผู้ที่ทำงานสาขาต่าง ๆ ด้วย และนอกจากในด้านเกษตรกรหรือในด้านเกษตรโดยตรง ก็ยังต้องอาศัยทางอุตสาหกรรมและทางธุรกิจ เพื่อที่จะให้ชีวิตนั้นมีประโยชน์และทำกิจการงานให้เป็นรายได้ที่เต็มเปี่ยม ผลผลิตต่าง ๆ นั้นย่อมต้องมาดัดแปลงเปลี่ยนแปลง แม้แต่ข้าวก็จะต้องมาสีให้บริโภคได้ หรือต้องมาให้น้ำธุรกิจดำเนินการเพื่อที่จะจำหน่ายออกไปให้เป็นรายได้

ฉะนั้นชีวิตของแต่ละคนโดยเฉพาะเกษตรกรก็ต้องอาศัยหลายอย่าง รวมทั้งในด้านสังคมและในด้านการค้า ซึ่งทุกคนในที่นี้ก็ทราบดีแล้วและพร้อมที่จะร่วมมือกัน ในประเทศไทยนี้ความเป็นอยู่ยังดีมาเปรียบเทียบกับหลายประเทศในโลกก็เพราะว่าทุกคนเข้าใจ ว่าแต่ละคนที่ปฏิบัติงานของตัวเองจะต้องอาศัยคนอื่นและคนอื่นก็ทราบดี ว่ามีความรู้ใดมีความสามารถใดก็ต้องเผื่อให้กับผู้อื่น ด้วยจิตที่เมตตาและด้วยความหวังดี ความหวังดีนี้ที่ทุกคนมีต่อกันจะสร้างให้ประเทศชาติอยู่เย็นเป็นสุขนอกจากจะมีความสงบก็ยังทำให้มีความเจริญด้วย เพราะว่าแต่ละคนทำงานเสริมกัน ถ้าหากว่าคนเราทำอยู่คนเดียวก็มีกำลังคนเดียว ยกอะไรไม่ได้หนักนัก แต่ถ้าหากว่าร่วมมือกัน เราจะสามารถยกน้ำหนักที่หนักมากได้ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้ เมื่อเป็นประโยชน์ต่อ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ส่วนรวมแล้วก็ทำให้แต่ละคนได้รับประโยชน์ส่วนตัวด้วย ฉะนั้นก็ขอให้ทุกคนระลึกถึงการปฏิบัติงานที่เข้มแข็ง
ที่สุจริต ที่ถูกต้องทักวิชา และสำคัญยิ่งที่เพื่อแม่คนอื่นด้วย

ฉะนั้นการที่เป็นโอกาสวันพืชมงคล อันเป็นมงคลของพืชและผู้ที่เกี่ยวข้องกับพืชคือเกษตรกร ก็ขอให้
วันนี้ได้ทำให้เกษตรกรทั้งหลาย รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการของการเกษตรตลอดจนถึงธุรกิจการงานทั้งหลาย
ได้มีความเจริญรุ่งเรืองเพื่อประโยชน์สุขของพวกเราทุกคน ให้ทุกคนมีรายได้ มีกำลังที่ดี ทำให้แต่ละคนมีชีวิต
ที่รุ่งเรืองได้ ก็ขอให้ทุกคนที่มาในวันนี้ได้ประสบความสำเร็จ ความก้าวหน้า ความสุข ความสบาย แข็งแรงกายใจ
ทั่วกันทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๑

การที่ผู้พิพากษาทั้งหลายที่จะเข้ารับหน้าที่เป็นครั้งแรกต้องกล่าวคำปฏิญาณนี้ นับว่ามีประโยชน์แก่ตนเองอย่างมาก เพราะว่าเป็นการสรุปหน้าที่ของผู้พิพากษาและหน้าที่ของผู้ที่ได้ศึกษามาและปฏิบัติมาจนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาและก็ต้องออกปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานของผู้พิพากษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง และคำปฏิญาณนั้นก็สรุปหน้าที่ที่มีอยู่ ถ้าหากว่าแต่ละคนเมื่อได้กล่าวแล้ว ออกจากปากด้วยความเข้มแข็ง เสียงที่หนักแน่นนี้ ก็ย่อมควรที่จะทบทวนทุกคำที่ได้กล่าว เพราะว่าเป็นการสรุปหน้าที่ของผู้พิพากษา ผู้พิพากษานี้จะต้องทำหน้าที่ ถ้าจะแบ่งไปก็มี ๒ อย่าง อย่างหนึ่งเป็นผู้พิพากษา คือตัดสินความในศาลที่จะต้องปฏิบัติต่อไป แล้วก็ส่วนในฐานะที่เป็นผู้พิพากษา คนอื่นทั้งผู้ที่เป็นผู้น้อยทั้งผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ก็จะจ้องดูว่า ท่านเป็นผู้พิพากษาย่อมต้องมีคุณสมบัติและมีความประพฤติปฏิบัติตนที่ดีทั้งในศาลทั้งนอกศาลเป็นตัวอย่างของบุคคลในชาติที่เรียกว่าเป็นผู้มีความรับผิดชอบ และเป็นตัวอย่างของผู้ที่จะปฏิบัติตนในทางที่เหมาะสมแก่ความเป็นผู้มีความรู้ และเป็นผู้มีวัฒนธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต

ในสมัยปัจจุบัน ความคิดความอ่านต่าง ๆ ก็เปลี่ยนแปลงไปมาก ดังที่อาจได้เห็นในการปฏิบัติงานในฐานะผู้พิพากษา เพราะว่าการพิพากษานั้นก็เกี่ยวข้องกับโดยมากก็เรื่องของการประพฤติของประชาชนทั่วไป จะเห็นว่ามีความประพฤติดีโดยมากก็ไม่ขึ้นศาล แต่ว่าความประพฤติชั่วทำผิดกฎหมายก็ขึ้นศาล ความประพฤติชั่วนี้มีหลายอย่างหลายทาง และมีเหตุผลหลายเหตุผลที่ทำให้ประพฤติชั่ว อันนี้ก็ดูแล้วอาจเป็นสิ่งที่น่าเศร้าสลด จึงเป็นหน้าที่ที่ยากลำบาก เพราะว่าเจอเจอแต่กรณีที่น่าเศร้าสลดเป็นส่วนใหญ่ แต่ว่าต้องพิจารณาดูว่าทำไมไม่มีความเศร้าสลดนั้นได้ ทำไมไม่มีการปฏิบัติประพฤติตัวที่ไม่ถูกต้อง จนกระทั่งจะต้องให้มาเข้าตัดสินความอันนี้ในศาล และท่านทั้งหลายก็ต้องรับผิดชอบในการให้ความยุติธรรม ส่วนใหญ่มาจากสังคมที่มีความบีบคั้น บีบคั้นในด้านต่าง ๆ อีกอย่างหนึ่งที่สำคัญก็คือเป็นความยากจน แต่ว่านอกจากนั้นบางคนก็ไม่ใช่ว่ายากจนไม่น่าจะเดือดร้อน แต่ทำผิดกฎหมาย มาจากความต้องการ มาจากความครุ่นคิดต่าง ๆ กัน

ฉะนั้นที่ท่านได้กล่าวเมื่อตะกี้ว่าโดยปราศจากอคติ การปฏิบัติของท่านจะปราศจากอคติจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายจำรัส เขมะจารุ

มาก เพราะว่าผู้ที่ทำผิดนั้นก็เพราะว่ามีอคตินั่นเอง อคตินั้นแปลว่าสิ่งที่ทำไปโดยไม่ได้คิด และนึกว่าถูกแล้ว แล้วไปทำ แต่เป็นทางที่ไปที่ไม่ถูก “อ” แปลว่าไม่ “คิด” ก็มาจากคำว่าไป คือไม่ไป หมายความว่าที่ที่ไม่ควรไปในทางร่างกายที่ที่ไม่ควรไปก็มีที่ที่มีอันตรายต่าง ๆ ก็ไม่ควรไป แต่ถ้าในทางจิตใจมีเยอะแยะที่ไม่ควรไป ที่ไม่ควรทำ แต่อันนี้เป็นสิ่งที่ลำบากในการตัดสินใจว่าอะไรไม่ควรทำ ท่านทั้งหลายเป็นผู้ที่มีความรู้ ได้เรียนรู้อาชีพผ่านมาผ่านการฝึกอบรมมาหลายตอน จึงมีทางที่จะรู้ว่าอคติคืออะไร และเว้นจากอคติอย่างไร ฉะนั้นท่านก็จะเห็นว่าอคติเป็นอะไร แล้วก็สามารที่จะดูอคติในคนอื่น ถ้าขึ้นโรงศาลก็จะสามารที่จะปฏิบัติในการตัดสินความให้ผู้ปฏิบัติไปในทางอคติสามารที่จะปรับตัว โดยมากสำหรับทางตุลาการก็ต้องลงโทษหรือตักเตือน นี่ในโรงศาลนอกโรงศาลท่านจะต้องปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่าง ก็เป็นหน้าที่เหมือนกัน เพราะว่าถ้าหากว่าผู้พิพากษาจะอยู่ในที่ใดก็ตาม ทำให้คนเขานับถือได้ ก็ทำให้เป็นเรียกว่าเป็นธงชัย เป็นทางหรือเป็นหลักที่จะถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดี ฉะนั้นถ้าท่านได้ปฏิบัติโดยไม่ถืออคติก็จะสามารให้คนอื่นที่เห็นปราศจากอคติไปด้วย ถ้าปราศจากอคติ ผู้ที่ได้เห็นนั้นก็เห็นว่าอะไรดีอะไรควร จะไม่ขึ้นโรงศาลให้ท่านต้องตัดสินความ

ฉะนั้น งานของท่านก็มี ๒ อย่าง ปฏิบัติตามที่จะต้องเป็นผู้พิพากษาในโรงศาลข้อหนึ่ง และทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนทั่วไป ทั้งในโรงศาลและนอกโรงศาล ดังนั้นท่านก็จะได้ปฏิบัติหน้าที่เต็มที่ของผู้ที่มีศักดิ์ศรีเป็นผู้พิพากษา แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในสังคมในชีวิตของโลก ท่านต้องมั่นคงอยู่ในความดีปราศจากอคติอย่างที่ท่านได้ปฏิญาณมาเมื่อตะกี ฉะนั้นถ้าท่านทบทวนอยู่เสมอว่าได้พูดอะไรได้ปฏิญาณตนอย่างไร ประกอบด้วยความรู้ที่ได้ฝึกอบรม ได้เรียนมา และทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อันจะเป็นวิธีที่มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับส่วนรวมของชาติบ้านเมืองและของโลก คือหมายความว่าถ้าทำตัวอย่างเป็นคนดี โลกก็สามารถที่จะดำรงอยู่ได้

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังใจกำลังกายที่จะปฏิบัติตามส่วนที่ปฏิบัตินี้ ในงานที่หนักหน่วงจากการเป็นผู้พิพากษา จะได้รับความพอใจจากปฏิบัติดีและประสบความสำเร็จ ทั้งงานที่จะทำนั้นจะเบาบาง ง่ายขึ้นทุกวัน มิใช่ว่าจะหนักอยู่ตลอดไป ถ้าทำดีแล้วเป็นความเคยชินของเรา ทำดีก็เป็นการสะสมความสามารถ เป็นการสะสมกำลัง ในที่สุดท่านก็มีกำลังแข็งแกร่งทั้งทางกายและทางใจที่จะปฏิบัติ ก็ขอให้ท่านมีความสำเร็จทุกประการ ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในหน้าที่งานและความผาสุกทุกประการในส่วนตัว.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานจัดการประชุมโอซีล^(๒) พร้อมด้วยคณะกรรมการ

และนายกสโมสรโลออนส์ในประเทศไทย

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล

สมทบทุนโครงการสาธารณูปโภคไทยสำหรับเยาวชน

ณ ศาลาดุสิตาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๑

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาในวันนี้ และได้มอบเงินเพื่อโครงการสาธารณูปโภคสำหรับเยาวชนอีกครั้ง
หนึ่ง

การที่ท่านได้มีการประชุมสโมสรโลออนส์ในครั้ง นี้ ก็เชื่อว่าได้ประโยชน์อย่างที่ได้รายงาน และสโมสร
โลออนส์ต่าง ๆ ก็ได้รับประโยชน์มาก ตามคติพจน์ของสโมสรที่จะรับใช้ คือหมายความว่ารับใช้ส่วนรวม และได้ทำ
มาอย่างดีเป็นเวลาช้านาน โลออนส์ก็ได้ก้าวหน้าคืบหน้ามาอย่างน่าชื่นชม มีสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี และได้ทำ
กิจกรรมได้อย่างดีเยี่ยม กิจกรรมก็มีหลายอย่าง รวมทั้งกิจกรรมที่ทำให้ความเข้าใจระหว่างคนไทยกันเองด้วย และ
ระหว่างสมาชิกโลออนส์นานาชาติด้วย ซึ่งทำให้มีความเจริญก้าวหน้าความเข้าใจอันดีนี้ในประเทศหรือนอก
ประเทศก็เหมือนกัน ถ้าเข้าใจกันก็สามารถที่จะทำให้ชีวิตของแต่ละคนมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างดี มีความสงบมี
ความผาสุกขึ้น ฉะนั้นที่สโมสรโลออนส์ทั้งหลายได้ปฏิบัติงานมาก็มีประโยชน์อย่างยิ่ง

ประโยชน์อีกอย่างหนึ่งที่สำคัญ คือเรื่องของสาธารณูปโภคสำหรับเยาวชน ซึ่งเป็นเวลาล่วงมาตั้ง ๒๐ กว่าปี
แล้ว ก็ได้ร่วมมืออย่างดี จนกระทั่งโครงการนี้ได้ก้าวหน้าขึ้นมายิ่งกว่า เกินกว่าที่คาดหมายตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ต้น
เมื่อ ๒๐ กว่าปี ได้เกิดความคิดว่าเด็ก ๆ จะต้องมีความรู้ ความจริงอันนี้ก็เป็นการคิดที่เป็นสิ่งที่ทุกคนทราบ
ว่าคนเราต้องมีความรู้ แต่ตอนนั้นก็มาพิจารณาว่าความรู้ที่เด็กได้ เมื่อเด็ก ๆ ก็ได้จากโรงเรียนเป็นต้น ได้จาก
พ่อแม่ พี่ หรือป้า น้า อา แต่ว่าก็ไม่สม่ำเสมอ โรงเรียนก็มีน้อย ความจริงครั้งโน้นเมื่อ ๒๐ ปี เคยได้ประชุมกับ
สโมสรโลออนส์ และได้แจ้งตัวเลขเดี๋ยวนี้นี้ไม่ทราบว่าท่านทั้งหลายจำได้หรือไม่ แต่ข้าพเจ้าเองกลับจำไม่ได้ว่า
ตัวเลขเป็นอย่างไร แต่ว่าตัวเลขนั้นเกี่ยวข้องกับจำนวนของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นทุกปี เปรียบเทียบกับจำนวน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) ร้อยเอกชจิต ทัพนานนท์

โรงเรียนและจำนวนครูว่าไม่สมดุลกัน เพิ่มครูเพิ่มโรงเรียนไม่ทันกับที่เด็กเพิ่ม ฉะนั้นเมืองไทยในสมัยนั้นเรายังภูมิใจได้ ตามสถิติจะผิดจะถูกก็ไม่ทราบ แต่ว่าการอ่านเขียนมีเปอร์เซ็นต์สูงมาก นับว่าสูงอยู่ในลำดับสูงทีเดียว ถ้าเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในโลก ไม่พูดถึงประเทศที่ด้อยพัฒนา เวลานั้นก็เรียกว่าด้อยพัฒนา เราจึงไม่ได้เป็นประเทศด้อยพัฒนา เรามีความรู้ คือหมายความว่าผู้ที่ประชาชนมีความรู้อ่านเขียนได้เป็นจำนวนเกิน ๖๐-๗๐ เปอร์เซ็นต์ บางคนก็บอกถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์ แต่ว่าตามตัวเลขการเกิดและตัวเลขการขยายจำนวนโรงเรียน และโดยเฉพาะครูของโรงเรียนไม่สมดุล เชื่อได้ว่าถ้าหากว่าไม่ระมัดระวังภายในเวลานั้น ดูเหมือนว่า ๒๐ ปี คือบัดนี้ การอ่านเขียนจะมีเปอร์เซ็นต์ลดลงมาก ซึ่งตามความจริงก็รู้สึกว่าเป็นเช่นนั้น ลดลงไป แล้วก็ความรู้ทั่ว ๆ ไป แม้จะดูท่าทางว่าคนมีความรู้สูงแต่แล้วก็ด้อยลงไป

ฉะนั้นเวลานั้นก็เกิดความคิดว่าวิธีที่จะทำ ก็คือใช้ประโยชน์ของผู้ที่เป็นพี่หรือเป็นผู้ที่มีความรู้มากกว่า สอนน้อง เวลาสมัยก่อนนั้นก็ทำกันอย่างนั้น คือให้ผู้ใหญ่สอนเด็กหรือพี่สอนน้องก็ทำกันมานานแล้ว แต่ในสมัยใหม่ก็รู้สึกว่าละเลยข้อนี้ จึงมีโครงการสารานุกรมเพื่อเยาวชน เพื่อให้มีความรู้มิใช่เฉพาะการอ่านเขียนเท่านั้นเอง แต่ว่าเพื่อที่จะให้ได้ความรู้ทั้งหมดในทางความรู้รอบตัวและในความรู้เฉพาะ ให้มีอยู่ในหนังสือชุดหนึ่ง ก็เป็นจุดเริ่มต้นของการทำสารานุกรม คราวนั้นลูกที่มี ๔ คน คนโตก็อายุ ๑๔ คนรองลงมา ก็ ๑๓, ๑๑ และ ๙ ขวบ ก็เหมาะสมที่พี่จะสอนน้อง และความจริงก็ปฏิบัติอย่างนั้น ในสมัยนั้นผู้ที่เป็นผู้น้องก็กระหายความรู้ ก็ถามพี่ พี่ก็สอน ปฏิบัติมาอย่างนั้น แต่อุปสรรคสำหรับสอนอย่างนั้นไม่ค่อยมี มีหนังสือที่ได้ซื้อในสมัยนั้นก็ไปซื้อต่างประเทศมา เป็นพวกความรู้ เป็นพวกหนังสือที่เป็นสารานุกรมนั่นเอง แต่เป็นภาษาฝรั่ง แล้วก็ความรู้ต่าง ๆ ก็เป็นความรู้ของต่างประเทศ ความรู้แบบไทย ๆ ของเรารวมทั้งความรู้เทคนิคการอ่านที่เป็นสากลก็ไม่ได้มีรวบรวมไว้ที่ใด ฉะนั้นก็เลยเกิดคิดว่าถ้าทำหนังสือสักชุดหนึ่งก็จะดี ครั้งนั้นลูกก็ยังเด็ก แต่ว่านึกว่าถ้าเราทำก็คงทัน ทำสัก ๔ เล่ม แล้วก็ใช้เวลาสักประมาณ ๒ ปี ซึ่งความคิดนั้นรู้สึกว่าเป็นความคิดที่แจ่มใสที่หน้าจะทำได้

แต่เวลานั้นก็ยังนึกถึงว่าคงต้องสิ้นเปลืองมีใช้น้อย ได้ปรารภกับเพื่อนฝูง พอดีทางสโมสรไลออนส์ได้ทราบก็จะสนับสนุน เลยรับเชิญไปในการเลี้ยงอาหารของไลออนส์ และได้ชี้แจงเกี่ยวข้องกับโครงการนี้ว่าเป็น อย่างไร สโมสรไลออนส์ทั้งหลายก็ได้รับทราบและปวารณาว่าจะช่วย และได้ช่วยจริง ๆ ได้ให้เงินมาเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ สามารถที่จะทำให้โครงการนี้ลุล่วงไปได้ จนถึงบัดนี้แทนที่จะเป็น ๔ เล่ม กลายเป็น ๑๒ เล่มแล้ว และความจริงก็ยังไม่ครบ แต่เกี่ยวข้องกับเรื่องผล ผลนั้นความจริงก็ได้แล้ว เพราะว่าลูก ๆ ซึ่งเวลานั้นเด็ก ๆ ก็ได้ดูหนังสือสารานุกรมนี้ได้เป็นประโยชน์ อาจไม่ทันกาลอยู่เพราะว่าลูกมันโตเร็วกว่าหนังสือเดี๋ยวนี้อายุคนเล็กก็อายุ ๓๐ กว่าแล้ว ซึ่งเดี๋ยวนี้อาจเป็นอาจารย์ เป็นต๋อกรเตอร์แล้ว ก็หมายความว่าไม่ใช่เยาวชน แต่ว่าเชื่อว่าเป็นผลของสารานุกรมอยู่บ้าง เพราะว่าเคยปรารภว่า สารานุกรมที่สร้างขึ้นมานี้ได้ประโยชน์จริง ๆ สำหรับประโยชน์แก่เยาวชน ในครอบครัวก็คงต้องคอยถึงหลาน หลานก็คงได้รับประโยชน์จากสารานุกรม แต่ที่จะว่า ว่าการสนับสนุนปัจจัยของไลออนส์นี้ก็ทำให้สามารถพิมพ์หนังสือเหล่านี้ให้สำเร็จโดยไม่ต้องเดือดร้อน และมาเดี๋ยวนี้อายุความจริงก็เลี้ยงตัวเองได้

หลักการของการบริหารเกี่ยวข้องกับการเงินของโครงการนี้ ที่จริงก็ควรจะเป็นไปตามที่เคยได้ทดลองมาแล้วกับหนังสือวิชาการดนตรีของพระเจนดุริยางค์ พระเจนดุริยางค์นี้เป็นเวลา ๓๐ กว่าปีแล้ว ได้มาพบแล้วก็ได้นำตำราดนตรีที่คุณพระได้แต่งขึ้นมาแล้วก็บอกว่าขอให้ช่วยพิมพ์ให้ มีถึง ๑๒ เล่ม คุณพระก็บอกว่าให้หมดจะพิมพ์เมื่อไหร่ก็ได้ แต่ขอให้พิมพ์ ก็เลยเริ่มพิมพ์ ต้องสะสางก่อน ก็ได้ให้ผู้ที่มีความรู้สะสางและได้สะสางเองด้วย จนกระทั่งได้เล่ม ๑ เล่ม ๒ เล่ม ๓ เล่มเล็ก ๆ เป็นหนังสือดนตรีสำหรับเด็ก ก็เลยพิมพ์สิ้นเงินไปประมาณ สองสามแสน ก็ได้ออกเงินสองสามแสนนี้ เสร็จแล้วก็พิมพ์จำนวนหนึ่งแต่ขายไม่ออก ถึงแม้จะราคาไม่แพงได้ตั้งราคาไว้ในราคาที่ไม่ได้กำไร ขายไม่ออก เพราะว่าทางกระทรวงศึกษายังไม่รับใช้เวลา ๑ ปี ถึงจะรับ ลงท้ายก็ขายได้ และเมื่อขายได้ได้เงินมาก็พิมพ์ต่อไป พิมพ์ต่อไป ไป ๆ มา ๆ เงินก็พองขึ้นมาไม่ได้อยู่หรือลงไป ก็พิมพ์

เล่มต่อไปได้เล่มที่ ๔ เล่มที่ ๕ ที่จริงมีจำนวนน้อยลง เพราะว่าหนังสือของพระเจนนั่น เล่ม ๑-๔ นั้น เป็น ๑ เล่ม เป็นเล่ม ๆ แต่ว่าเล่มต่อไปเป็นส่วน ๆ เท่านั้นเอง เลยพิมพ์ให้ครบตามที่พระเจนนต้องการ ลงท้ายเงินที่ลงทุน ตอนแรกนั้นก็ไม่ได้หายไปไหน ก็กลับคืนมาเป็นกองทุน กองทุนนั้นก็สมารถที่จะพิมพ์ต่อไปได้ หมายความว่า หมุนเวียนไปได้ อยู่ตัวแล้ว และมีหน้าซ้ำได้เอาเงินที่เป็นกองทุนนี้สร้างโครงการที่อยู่ในสวนจิตรนี้ คือโครงการ โคนมโครงการโรงทานมผง ทำนมใส่ถุง ซึ่งเดี๋ยวนี้อะไรก็เจริญก้าวหน้า ก็หมายความว่าโครงการพระเจนนั่นเอง โครงการสาธารณุภคก็คิดเช่นเดียวกัน คือได้เงินมาแล้วก็พิมพ์แจกไปบ้าง และขายไปบ้างในราคาที่ไม่แพงนัก แต่ ก็หมุนได้ ซึ่งความจริงเดี๋ยวนี้อะไรก็ได้แล้ว เพราะว่ามีการสนใจหนังสือนี้มาก และก็มีผู้ไปซื้ออุดหนุน ทำให้ เงินไม่ขาด แล้วที่ท่านทั้งหลายได้บริจาคก็ขอในการนี้ เพราะว่ามิใช่ทำโครงการเพื่อหาผลประโยชน์ ถ้าหา ผลประโยชน์ก็คงรวยแล้ว แต่ว่านี่ก็พออยู่ได้แล้วก็ทำไป โดยอาศัยความเสียสละของวิทยากรและเจ้าหน้าที่ ที่ได้ ทำด้วยความเหน็ดเหนื่อยไม่ได้คิดเงินค่าบริการ หรือถ้ามีค่าใช้จ่ายก็พยายามที่จะลดค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุด แม้บาง เวลาจะช้าหน่อยไม่เป็นไร เพราะว่านี่เป็นโครงการที่ทำสำหรับเป็นประโยชน์ และไหน ๆ ก็ช้าไปแล้ว คือช้าไปชั่วคน แล้ว คือหมายความว่าแทนที่จะใช้ประโยชน์กับลูก ๔ คน จะได้ประโยชน์แก่หลานก็ข้ามชั่วคนไปแล้ว ฉะนั้นเท่าที่ ได้ประโยชน์ ที่โรงเรียนต่าง ๆ และคนต่าง ๆ ได้ใช้ประโยชน์ของสาธารณุภคนี้ จนกระทั่งชื่อเสียงก็ไปถึง ต่างประเทศ ต่างประเทศก็สนใจ ก็พอใจแล้ว คือไม่ต้องเร่งรัดให้ออกโดยเร็ว เพราะว่ามันช้าไปแล้วหรือเพราะว่า ได้ประโยชน์แล้ว แล้วแต่จะคิดอย่างไร

ฉะนั้นก็รายงานแก่สมาชิกสโมสรไลออนส์ทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลายได้ช่วยอย่างจริงจัง และเป็นการช่วย ที่เห็นได้ชัดแล้ว คือลูกของข้าพเจ้าก็เป็นตัวอย่างที่ได้เป็นผู้ที่ใช้สาธารณุภคนี้เป็นประโยชน์ เพราะว่าก็ปลื้มใจว่าลูก ก็สามารถที่จะมีความรู้และทำงานทำการได้ดีแล้ว ก็อาศัยสาธารณุภคนี้เองที่ทำให้มีความรู้รอบตัว มีความรู้ที่ ทราบว่าความรู้ทางเทคนิค หรือความรู้ทางวัฒนธรรม ทางประวัติศาสตร์ ทางศิลปะ ทุกอย่างนี้ต้องรวมกันเป็น

อันหนึ่งอันเดียว ซึ่งเป็นจุดประสงค์ของสารานุกรมและก็แสดงให้เห็นว่าสารานุกรมนี้ได้ถึงผลแล้ว ที่ทำให้มีผู้ที่ได้ใช้สารานุกรมเกิดความคิดแล้วว่าทุกสิ่งทุกอย่าง ความรู้ ขึ้นชื่อว่าความรู้ในสาขาใดก็ตามก็มีประโยชน์ทั้งนั้น ทำให้คนมีประสิทธิภาพและเป็นคนดี ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายได้ทำให้สารานุกรมเกิดประโยชน์ขึ้นมาแล้ว คือเกิดขึ้นมาเป็นชุดหนังสือแล้ว และเกิดประโยชน์จากชุดหนังสือนี้ คือสร้างคนให้มีความรู้ ก็ขอยกความดีแก่ท่าน ซึ่งเรียกว่าเป็นการทำบุญอย่างสูงที่สุด คือเป็นการทำบุญทำทาน โดยที่ว่าเอาเงินมาให้ แต่ความจริงไม่ใช่อย่างนั้น เป็นการทำให้ความรู้จักกับผู้อื่น เรียกว่าธรรมทานซึ่งเป็นทานที่สูงที่สุด เชื่อว่าทุกคนก็จะได้รับประโยชน์จากการทำบุญอย่างนี้ เรื่องโล่ที่ได้ให้เป็นการสมนาคุณนั้น ก็ขอบอกว่าอันนี้ไม่ใช่โล่ เพราะว่าเขาได้สร้างโล่ ๓ อัน แล้วก็มารายงานว่าโล่นั้นน้ำหนักมาก ถ้าเอามาให้ก็ยก ก็คงไม่ไหว ผู้รับนั้นนะยังแล้ว รับแล้วถือเอาไว้ปานนี้ก็คงเป็นลมแล้ว ฉะนั้นก็เลยให้ทำเป็นกรอบแล้วก็มีเครื่องหมายก็คงพอ แต่โล่ท่านเอาไป ท่านมายกเอาไปเองได้ ก็คงมีคนหลายคนมาช่วยกันยกได้ ฉะนั้นก็ให้ทราบว่โล่ที่รับนี้ ก็คือตัวแทนของโล่นั้นเอง เพราะว่าผู้ที่จะยกมาให้ก็ยกไม่ไหว ผู้ที่จะรับก็ถือไม่ไหว แต่ก็ยังเป็นเครื่องหมายของความขอบคุณ อย่างไรก็ตามไม่แตกต่างกันกับโล่จริงโล่จริงเอาไปวางไว้ดูเล่นในที่ที่สมควรก็แล้วไป

ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายอีกครั้งหนึ่ง และถือโอกาสขอบใจคณะผู้ดำเนินการสารานุกรม ซึ่งเป็นงานที่ท่านได้ทำด้วยความเสียสละ ด้วยความตั้งใจ แล้วก็ยังมีผลก็คือความภูมิใจนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ แล้วก็โดยที่ว่าไม่ใช่เรื่องของที่จะหากำไรอะไร แต่ว่าเป็นเรื่องของหากำไรสำหรับทุกคน คือความรู้และความผาสุกของเยาวชน ซึ่งต่อไปก็เป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ที่ช่วยกันสร้างส่วนรวมให้ดี ทุกคนได้ทำด้วยความเสียสละ ด้วยความตั้งใจ ก็ขอให้รักษาจิตใจนี้ไว้ให้ดี เพื่อที่จะให้พวกเราทุกคนมีความพอใจได้ทั้งปัจจุบันทั้งในอนาคต ที่จริงในอดีตก็มีความพอใจมาแล้ว ปัจจุบันก็มีความพอใจ อนาคตขอให้มีความพอใจต่อไป ก็ขอให้ทุกคนประสบความสุขความเจริญ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยความมั่นคง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับเกียรติพร้อมทั้งความสำเร็จในการศึกษา และขอขอบใจมหาวิทยาลัยที่ให้ปริญญาเกียรตินิยมแก่ข้าพเจ้าทั้งขอขอบใจที่บัณฑิตทั้งหลายและคณะมหาวิทยาลัยมหิดลได้ให้พรเป็นพิเศษในโอกาสรัชสมัยมงคลนี้.

พิธีรับปริญญาบัตรมีความหมายสำคัญมากแก่บัณฑิตทั้งหลาย เพราะเป็นการประกาศรับรองวิทยฐานะของแต่ละคนให้ปรากฏ ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความคิดความสามารถ พอเพียงที่จะยกย่องไว้วางใจ ให้ประกอบการงาน อันเป็นประโยชน์สร้างสรรค์ที่สำคัญ ๆ ได้. ดังนี้ บัณฑิต จึงมีหน้าที่ผูกพันและความรับผิดชอบเกิดขึ้น ที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติงานให้สมควรแก่วิทยฐานะ ทั้งให้ตรงตามสัญญาที่กล่าวปฏิญาณแล้วนั้นด้วย. หมายความว่าแต่ละคนจะต้องสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเองให้สมบูรณ์ ทั้งด้านงานอาชีพ ทั้งด้านเกียรติคุณ ความดี และด้านบำเพ็ญประโยชน์แก่กุลส่วนรวมและชาติบ้านเมือง. การสร้างความสำเร็จดังกล่าวจำต้องอาศัยปัจจัยประกอบพร้อมกันอย่างน้อยสามส่วน. ส่วนแรก ได้แก่ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักสำหรับนำมาใช้ปฏิบัติงาน. ส่วนที่สอง ได้แก่จิตใจที่มีสุขภาพสมบูรณ์ และมีความเข้มแข็งหนักแน่นในเหตุผล ในความสุจริตถูกต้อง ในหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนพื้นฐาน ที่จะรองรับวิชาความรู้และความคิดอ่าน ทั้งปวงไว้ให้มั่นคง มิให้หวั่นไหวและผันแปรไปในทางเสื่อมเสียหาย. ส่วนที่สาม ได้แก่ความรอบรู้ และความคิดอ่านที่กว้างไกลมีหลักเกณฑ์กับทั้งความเฉลียวฉลาดคล่องตัวในการติดต่อประสานงานประสานประโยชน์กับทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนที่จะส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติภารกิจทุกด้านได้โดยราบรื่นรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ. ปัจจัยทั้งสามส่วนนี้ เมื่อประกอบพร้อมกันได้ครบถ้วน ย่อมบันดาลให้การทำงานทั้งปวง ไม่ว่าเล็กใหญ่ยุ่งยาก สำเร็จผลที่พึงประสงค์ได้ทุกอย่าง. จึงใคร่ขอให้บัณฑิตผู้มีปัญญา และมีความปรารถนาอันสูง ได้นำเอาเรื่องการสร้างสรรคความสำเร็จที่กล่าว ไปคิดพิจารณาให้เห็นกระจ่าง. และในโอกาสนี้ ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตตามที่มุ่งประสงค์ไว้ทุก ๆ ประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ

วันพุธ ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในโอกาสนี้ และได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยประสบผลสำเร็จอันน่าพอใจ ในการปรับปรุงและขยายงานต่าง ๆ ทั้งด้านบริหาร ทั้งด้านวิชาการ. ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกระดับทุกสาขา ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

บัณฑิตผู้ได้ผ่านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยแล้ว ย่อมมุ่งหวังจะใช้วิชาความรู้ของตนประกอบการงาน สร้างความเจริญและความสำเร็จในชีวิต. การจะสร้างความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใดนั้น เห็นว่าน่าจะขึ้นอยู่กับ ความรู้ ความสามารถและคุณสมบัติอื่น ๆ อีกหลายอย่างในแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ. ผู้ที่จะสร้างความสำเร็จในการงานและชีวิตได้แน่นอนนั้น ควรจะมีคุณสมบัติประกอบพร้อมกันอย่างน้อย ๕ ประการ. ประการแรก ควรจะต้อง มีความสุจริต ความมีใจจริง ความตั้งใจจริง ความอดสาหัสอดทน และความเมตตาเสียสละ เป็นพื้นฐานด้าน จิตใจ. ประการที่สอง ควรจะต้องมีวิชาความรู้ที่ถูกต้อง แม่นยำ ชำนาญ พร้อมทั้งมีฝีมือหรือความสามารถในเชิง ปฏิบัติ เป็นเครื่องมือสำหรับประกอบการ. ประการที่สาม ควรจะต้องมีสติ ความยั้งคิด และวิจรรณญาณอันถี่ถ้วน รอบคอบ เป็นเครื่องควบคุมกำกับให้ดำเนินงานไปได้โดยถูกต้อง เทียบตรงตามทิศทาง. ประการที่สี่ จะต้องมีความรอบรู้ มีความสามารถประสานงานและประสานประโยชน์กับผู้อื่นอย่างกว้างขวาง เป็นเครื่องส่งเสริมให้ ทำงานได้คล่องตัวและก้าวหน้า. และประการที่ห้า ซึ่งสำคัญที่สุด จะต้องมีความฉลาดรู้ในเหตุในผล ในความผิด ถูกชั่วดี ในความพอเหมาะพอสม เป็นเครื่องตัดสินใจและสั่งการปฏิบัติงานทั้งหมดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ. จึงใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายพยายามทำความเข้าใจคุณสมบัติดังกล่าวให้เห็นชัด แล้วพยายามฝึกฝนให้เพิ่มพูน บริบูรณ์ขึ้นในตนเอง พร้อมกับนำมาประกอบส่งเสริมกันให้ครบทุกประการ. เชื่อว่าจะช่วยให้ประสบความสำเร็จ ในชีวิตได้สมประสงค์.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญา ที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานทุกอย่างอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความสุขความเจริญมั่นคงในชีวิต. และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาชุมนุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความ ผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวาระนี้ และได้ทราบ รายงานว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาเป็นอย่างดี. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมทั้งบัณฑิตทุกระดับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา. ขอขอบใจทุกคน ที่ตั้งใจให้พรในโอกาส รุ่งมั่งคั่งเกษม และขอบใจสภามหาวิทยาลัย ที่มอบปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ให้อีกปริญญาหนึ่ง.

บัณฑิตผู้ได้รับความสำเร็จอย่างสำคัญในด้านการศึกษามาแล้ว ย่อมมุ่งหมายที่จะใช้ความรู้ประกอบการงานเพื่อความสำเร็จที่สูงขึ้นไป คือการสร้างความสำเร็จมั่นคงในชีวิตและฐานะหน้าที่. ความสำเร็จดังนี้ ถึง หากจะเป็นที่พึงปรารถนาอย่างยิ่ง แต่ก็มีสิ่งที่จะทุกคนจะได้มาโดยง่าย เพราะการสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองและ มั่นคงนั้น นอกจากต้องมีความรู้ดีแล้ว บุคคลยังต้องอาศัยคุณสมบัติพิเศษในตนเองอีกหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความฉลาดสามารถในการปฏิบัติงานปฏิบัติตัว.

วันนี้ จึงใคร่เสนอข้อปฏิบัติที่เห็นว่าสำคัญ ให้พิจารณาศึกษา. ข้อแรก ท่านจะต้องทำงานทุกอย่างอย่างมี หลักการ มีระเบียบ มีเหตุผล และมีความพอเหมาะพอดี. ข้อสอง จะต้องมีความอดุสาหะพากเพียรอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการทำความดี. แม้ต้องเหนื่อยยาก หรือมีอุปสรรคขัดขวางอย่างไร ก็จะต้องไม่ย่อท้อถอย หลง. ข้อสาม จะต้องเอาใจใส่ศึกษาวิชาการ พร้อมกับแสวงหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยรอบด้านให้ก้าวหน้า อยู่ตลอดเวลา ไว้สำหรับใช้ประกอบการ และเทียบเคียงพิจารณาตัดสินปัญหาต่าง ๆ. ข้อสี่ ซึ่งสำคัญที่สุดจะต้อง ควบคุมความคิดจิตใจให้สงบหนักแน่น และให้มั่นคงแน่วแน่ในเหตุผล ในความเป็นกลางอยู่เป็นปกติ แม้ใน เวลาที่มีเหตุชวนให้วุ่นวายสับสน ก็สามารถควบคุมไว้ได้. ความคิดจิตใจที่สงบหนักแน่นและเป็นกลางห่างจากอคติ นี้ จะช่วยให้มีสติความระลึกถึงเหตุ ถึงผล ถึงข้อเท็จจริง ถึงความถูกต้องของเรื่องทั้งปวง และช่วยให้มองเห็น ปัญหาได้กระจ่างแจ่มชัด สามารถวินิจฉัยชี้ขาดได้ถูกต้องเที่ยงตรง เป็นประโยชน์เสมอไม่มีอับจน.

จึงใคร่ขอให้บัณฑิตนำข้อปฏิบัติเหล่านี้ไปฝึกหัดปฏิบัติให้ครบ. เชื่อว่าจะเกื้อกูลให้แต่ละคนสามารถ ประกอบการงานเป็นแก่นสาร เป็นประโยชน์ และประสบความสำเร็จอย่างสูงได้.

ขออวยพรให้ทุก ๆ คนมีความสุขความสมหวัง พร้อมทั้งความเจริญรุ่งโรจน์ในชีวิตทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงกิตติคุณ พร้อมทั้งผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ ที่ได้รับเกียรติและความสมประสงค์ในสิ่งที่มีมุ่งหมายไว้.

เมื่อวานนี้ ได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า บัณฑิตผู้ได้รับความสำเร็จอย่างงดงามในการศึกษาแล้ว ย่อมมุ่งหมายที่จะทำงานสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ชีวิตต่อไป และได้พูดว่าในการสร้างความเจริญมั่นคงดังนั้น นอกจากต้องมีวิชาความรู้ดีแล้ว ยังต้องอาศัยคุณสมบัติในตัวบัณฑิตอีกหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความฉลาดสามารถในการปฏิบัติงาน. จึงได้เสนอแนะข้อปฏิบัติที่เห็นว่าสำคัญ ไว้ให้ศึกษาพิจารณารวมสี่ข้อ. แต่นอกจากความเจริญมั่นคงของตนเองแล้วเชื่อว่าท่านทั้งหลายคงมุ่งหมายที่จะสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ส่วนรวมและบ้านเมืองด้วย.วันนี้ จึงจะชี้แจงถึงเรื่องนั้น.

ความเจริญมั่นคงของส่วนรวมนั้นต้องอาศัยความเจริญมั่นคงของแต่ละบุคคลเป็นพื้นฐานสำคัญ. ถ้าบุคคลอันเป็นองค์ประกอบของส่วนรวม ไม่มีความเจริญและมั่นคง ส่วนรวมจะเจริญและมั่นคงได้ยากยิ่ง. ดังนั้นแต่ละคนจึงควรจะมุ่งสร้างความมั่นคงให้แก่ฐานะ และสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่การงานของตน เป็นข้อแรกและข้อใหญ่. และในการนั้น จำเป็นจะต้องถือหลักปฏิบัติสำคัญอย่างเคร่งครัดสองข้อ. ข้อแรกจะต้องมุ่งกระทำแต่เฉพาะกิจการงานที่สุจริต ที่เป็นประโยชน์ ที่เป็นการสร้างสรรค์ ก็จะต้องไม่ประพฤติปฏิบัติการสิ่งใดที่ทวนกระแสความถูกต้องเป็นธรรม และบ่อนทำลายผู้อื่นโดยเด็ดขาด. ครั้นเมื่อทำดีมีผลแล้ว ข้อต่อไป จะต้องมุ่งประสานประโยชน์และความเจริญก้าวหน้าของแต่ละคนเข้าด้วยกัน ด้วยความมุ่งดีและเมตตาปรองดอง โดยไม่เพ่งถึงประโยชน์เฉพาะตัวเกินไป จนปิดบังมิให้เห็นความสำคัญของผู้อื่น. เมื่อตั้งตัวตั้งใจให้มั่นคงเหนียวแน่นอยู่ในหลักการดังนี้ได้ ก็เป็นอันหวังได้แน่นอนว่าจะสามารถสร้างหลักฐานความเจริญให้แก่ตัว พร้อมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงก้าวหน้าให้เกิดแก่ส่วนรวมได้ด้วย. จึงขอให้แต่ละคนนำข้อปฏิบัตินี้ไปคิดวินิจฉัยให้ได้ประโยชน์สำหรับตัว สำหรับส่วนรวม และชาติบ้านเมืองต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความรุ่งเรืองก้าวหน้าในกิจการงานสมประสงค์. และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่ได้รับรางวัลทุก ๆ คน.

สองวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า เมื่อบัณฑิตประสบผลสำเร็จอันงดงามในการศึกษาแล้ว ย่อมมุ่งหมายจะใช้ความรู้ความสามารถสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ตนและส่วนรวมต่อไป. จึงได้เสนอแนะข้อปฏิบัติในการสร้างความเจริญทั้งนั้นให้พิจารณาหลายประการ ซึ่งท่านทั้งหลายจะติดตามศึกษาได้ด้วยตนเอง.

การสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเอง แก่ส่วนรวม หรือแก่บ้านเมืองก็ตามที่จริงเป็นสิ่งเดียวกัน ที่เรียกว่าการพัฒนา หรือการปฏิบัติปรับปรุงให้ดีขึ้นเจริญขึ้น.วันนี้ข้าพเจ้าจึงจะขอพูดถึงวิธีการพัฒนาให้ท่านเข้าใจ. การจะพัฒนาสิ่งใดให้เจริญขึ้นนั้น จะต้องสร้างและเสริมขึ้นจากพื้นฐานเดิมที่มีอยู่ก่อน. ถ้าพื้นฐานดี ก็พัฒนาได้ผล แต่ถ้าพื้นฐานไม่แน่นอนหนาหรือบกร่อง ก็ยากที่จะเสริมสร้างขึ้นไปให้มั่นคงได้. ท่านทั้งหลายจึงควรจะคิดพิจารณาให้เห็นจริง ว่าการพัฒนานั้น นอกจากจะมุ่งสร้างความเจริญต่าง ๆ ให้เพิ่มพูนขึ้นแล้ว ยังจะต้องพยายามรักษาพื้นฐานเดิมให้สมบูรณ์มั่นคงพร้อม ๆ กันไปด้วย. ภาระสำคัญในการรักษาพื้นฐานนั้น ก็คือการปฏิบัติบริหารงานประจำไม่ให้เกิดบกร่อง ซึ่งบางทีบางคนอาจเห็นว่าเป็นงานที่น่าเบื่อหน่ายชวนให้ทอดธุระละเลยเป็นอย่างยิ่ง. ท่านจึงจะต้องให้ความเอาใจใส่อย่างเต็มที่ในการที่จะประดับประดารักษามาตรฐานและคุณภาพของงานประจำไว้ให้ได้โดยสมบูรณ์ พร้อมทั้งรักษาเจตนาความมุ่งหมาย และหันเหความพอใจในงานที่ทำ ให้คงอยู่โดยตลอด. เมื่อรักษาพื้นฐานไว้ได้แน่นอนหาบริบูรณ์พร้อมแล้ว จึงตั้งต้นพัฒนางานต่อไปด้วยกระบวนการที่ถูกต้องตามหลักวิชา เหตุผล และความเหมาะสม. ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะกระทำด้วยความกระหาย หรือด้วยความเร่งรีบที่จะสร้างของใหม่ สิ่งใหม่ เพื่อความแปลกใหม่ และความพอใจ เพราะความจริงสิ่งใหม่แท้ ๆ นั้นไม่มี. สิ่งใหม่ทั้งปวงย่อมสืบเนื่องมาจากสิ่งเก่า และต่อไปย่อมจะต้องกลายเป็นสิ่งเก่า ในเมื่อมีวิวัฒนาการสืบหน้าไปอีกลำดับหนึ่ง. ขอให้ระลึกให้ได้ว่าการพัฒนาปรับปรุงงานทุกอย่างควรจะได้กระทำด้วยความมีสติรู้เท่าทัน ด้วยความเฉลียวฉลาดและความรอบคอบสุขุม. ผลของการพัฒนาที่บังเกิดขึ้น จึงจะแน่นอน มีหลักเกณฑ์และเป็นประโยชน์แท้ ซึ่งจะเกื้อกูลให้สรรพกิจการงาน บุคคล และชาติบ้านเมืองเจริญก้าวหน้าได้.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในตำแหน่งหน้าที่สม
ตามที่ตั้งใจปรารถนาจงทุกประการทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๐

ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันพุธ ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยกำลังขยายการศึกษาหลายสาขาวิชาอยู่อย่างเร่งรีบ เพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สมบูรณ์. ขอขอบใจสภามหาวิทยาลัยที่ให้ปริญญาคุณวุฒิตดบัณฑิตศึกษาคดีแก่ข้าพเจ้าถึงสองปริญญา และขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งบัณฑิตทุกสาขาทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับสูงแล้ว ย่อมปรารถนาที่จะได้ทำการทำงานที่มีความสำคัญเป็นแก่นสาร เพื่อสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเองและส่วนรวมต่อไป. การทำงานให้ได้ผลดีนั้น แต่ละคนจะต้องมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริง ทั้งต่อตนเองต่อผู้อื่น และต่อวิชาชีพของตน. ยิ่งเป็นงานระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับความเจริญมั่นคงของชาติบ้านเมืองด้วยแล้ว ยิ่งต้องมีการรับผิดชอบเพิ่มขึ้นอีกหลายส่วน ทั้งมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยหลักวิชาความสามารถ และหลักการปฏิบัติงานที่ถูกต้องเป็นเครื่องประกอบส่งเสริมอย่างครบครันด้วย. หากไม่ จะไม่อาจปฏิบัติงานให้บรรลุผลที่พึงประสงค์โดยสมบูรณ์และราบรื่นได้. โอกาสนี้ จึงใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายร่วมกันพิจารณาหลักปฏิบัติงานที่เห็นว่าสำคัญรวมสี่ข้อ ดังนี้. ข้อแรก เมื่อจะลงมือทำการสิ่งใดให้พยายามคิดพิจารณาด้วยความรู้ด้วยหลักวิชา ด้วยเหตุผล และความฉลาดของตนให้เห็นถึงสาระและประโยชน์อันแท้จริงของการนั้นโดยกระจ่างแจ่มชัด จักได้ทราบว่ากำลังทำอะไรอยู่ เพื่อประโยชน์อันใด. ข้อสอง เมื่อลงมือทำแล้ว ให้ตั้งใจทำให้จริง ให้ถูกต้อง ให้ตรง และให้สำเร็จโดยตลอด. ข้อสาม ตลอดเวลาที่ทำงาน ต้องพยายามควบคุมทั้งกายทั้งความคิดจิตใจให้สงบ ตั้งมั่น และหนักแน่นแน่นอน โดยใช้ความสำรวมรอบคอบควบคุมไว้ทุกขณะ ไม่ปล่อยให้ความคิดความอ่านหวั่นไหวและฟุ้งซ่านไปกับปัญหาอุปสรรค ตลอดจนความพอใจและไม่พอใจต่าง ๆ. ข้อสี่ ต้องพยายามศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องกับตนด้วยความสุจริตใจและจริงใจ โดยปราศจากอคติ ให้จนรู้จักชัด เพื่อจักสามารถร่วมงานและประสานประโยชน์กันได้ดี. หลักการปฏิบัติสี่ข้อนี้ ถ้าได้นำไปปฏิบัติให้ครบถ้วนพอเหมาะพอดี เชื่อว่าจะช่วยให้ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการทำงานและช่วยให้มีความเจริญก้าวหน้าพร้อมทั้งความผาสุกราบรื่นในชีวิตอย่างสมบูรณ์.

ขออวยพรให้บัณฑิตทั้งหลายถึงพร้อมด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญา สามารถปฏิบัติตัวปฏิบัติงานให้บรรลุประโยชน์ที่มุ่งหมายได้ทุก ๆ ประการ.

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดประชุมรัฐสภา
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
วันจันทร์ ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๓๑

บัดนี้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสร็จสิ้นลงแล้ว และได้มีการเรียกประชุมรัฐสภาพุทธศักราช ๒๕๓๑ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภา เพื่อให้ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติต่อไป.

ขอให้สมาชิกแห่งสภานี้ถึงถึงความสำคัญและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ๆ ให้มาก เพราะการกระทำทุกอย่างของแต่ละคนจะมีผลโดยตรงถึงความมั่นคงของประเทศและสุขทุกข์ของประชาชน. ทุกคนจึงจำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจทั้งปวงโดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ ด้วยความสุจริตเที่ยงตรง ด้วยความคิดพิจารณาอันสุจริตรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผลและความสมครสมานกันโดยบริสุทธิ์ใจ ให้งานของชาติดำเนินก้าวหน้าไปไม่ติดขัด จนบรรลุผลเลิศ บังเกิดประโยชน์อันพึงประสงค์โดยสมบูรณ์ทุกด้าน.

ขออวยพรให้การดำเนินงานของรัฐสภาเป็นไปโดยเรียบร้อย สัมฤทธิ์ผลที่เป็นความผาสุกและความเจริญมั่นคงแท้จริงแก่อาณาประชาราษฎร์และแก่ชาติบ้านเมือง. ขอให้ทุก ๆ คนที่ประชุมร่วมกันอยู่ ณ ที่นี้ ประสบความสุขความสวัสดิ์ตั้งทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานเนื่องในสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ และครบรอบ
๑๒๐ ปี หว่ากอ ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ปัจจุบันนี้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเจริญ
ของบ้านเมือง. เราจึงควรสนับสนุนให้มีการค้นคิดเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาวะ และ
ความต้องการของประเทศขึ้นใช้เองอย่างจริงจัง. ถ้าเราสามารถค้นคิดได้มากเท่าไร ก็
จะเป็นการประหยัดและช่วยให้สามารถนำไปใช้ในงานต่าง ๆ ได้กว้างขวางยิ่งขึ้นเท่านั้น.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี^(๒) นำคณะรัฐมนตรี เฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๑

ก่อนอื่นขอแสดงความยินดีกับท่านทั้งหลายที่ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรี เลือกตั้งเป็นรัฐบาลในการปกครองประเทศ ก็เชื่อว่าทุกคนตั้งใจที่จะปฏิบัติงานด้วยการตั้งใจที่แน่วแน่

การที่มีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่าก่อนที่จะได้รับหน้าที่รัฐมนตรี แต่ละคนจะต้องได้เปล่งคำปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง เพื่อประโยชน์สุขของประชาชาติ อันนี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะแต่ละคนที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอยู่พอตัว ฉะนั้นก็เชื่อว่าสามารถที่จะปฏิบัติงานแต่ส่วนที่สำคัญที่สุด คือความตั้งใจที่แน่วแน่ ความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมนั้นเป็นสิ่งสำคัญ จึงมีการเปล่งคำยืนยันความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของประเทศ อันนี้ก็เป็นอย่างสำคัญมาก เพราะว่าคณะรัฐบาลก็เป็นผู้ที่จะทำให้ประเทศดำเนินงานไปด้วยดีด้วยความมั่นคงได้ เพราะว่าจะต้องมีผู้ที่ปกครองประเทศ ฉะนั้นที่ท่านได้กล่าวคำปฏิญาณนี้จึงมีความสำคัญ เพราะว่าความรู้ที่มีอยู่ ความสามารถที่มีอยู่ จะต้องนำมาใช้ด้วยความตั้งใจแน่วแน่ ที่ได้กล่าวนั้นก็แสดงความตั้งใจแน่วแน่และต้องทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต คือความถูกต้อง เพื่อให้ได้ผลเต็มที่ สิ่งใดที่ทำด้วยความตั้งใจแน่วแน่และความซื่อสัตย์สุจริตย่อมเป็นประโยชน์ได้หมายความว่า จะได้ผล คนเราเมื่อทำงานอะไรย่อมต้องการผลที่ดีไม่ใช่ผลที่ร้าย ผลที่ดีนั้น ถ้าทำอะไรเมื่องานบรรลุผลก็เป็นผลดีแก่ตัว ถ้าทำงานนั้นก็ทำให้ประโยชน์แก่ส่วนรวม ซึ่งแต่ละคนก็เป็นส่วนรวม หมายความว่า ถ้าทำงานด้วยความรู้ ความสามารถ ด้วยความตั้งใจแน่วแน่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ก็จะทำให้ทุกคนและแต่ละคนมีความสุขความพอใจที่ได้ทำงานนี้เรียบร้อย ก็ขอให้แต่ละคนได้ทำงานของแต่ละคนอย่างดี และเข้ามาผนึกเข้าไปเป็นงานของส่วนรวมที่สำเร็จเรียบร้อย นำให้ประเทศอยู่เย็นเป็นสุข มีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง ก็ขอให้ทุกคนสามารถที่จะปฏิบัติงานของตนน้อยใหญ่อย่างดีเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และเพื่อความพอใจของแต่ละคน ที่ได้ทำงานอย่างสำเร็จ

ขอให้ทุกคนมีกำลังใจกำลังใจที่สมบูรณ์ เพื่อปฏิบัติงานและประสบความสำเร็จความสุขทั่วทุกคน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ^(๒) นำผู้เข้าร่วมสัมมนา
และบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของเฝ้า ฯ เพื่อรับพระราชทาน
พระบรมราโชบายเกี่ยวกับการดำเนินงานในช่วงต่อไป

ณ ศาลาดุสิตาลัย

วันศุกร์ ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๑

วันนี้ก็ขอพูดแบบที่เคยทำในระยะเวลาที่ผ่านมา คือโดยมากให้ความเห็น ก็ให้ความเห็นตอนที่ไปเยี่ยม
ศูนย์ศึกษา หรือตอนที่ไปในภูมิภาค ที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่าถ้าหากว่าจะมาให้ปาฐกถาเรื่องอะไรก็ตามอย่างนี้
ต่อที่ประชุมก็ไม่ค่อยถนัดนัก แล้วก็ไม่ทราบว่าจะมีประโยชน์หรือไม่ ฉะนั้นที่จะพูดนี้ก็พูดเหมือนเวลาไปเยี่ยม
ศูนย์ศึกษา

ข้อแรก เรื่องคำว่าศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น คำนี้ทำให้เข้าใจว่าเป็นการศึกษา
การพัฒนาที่เป็นเรื่องของพระราชดำริ ซึ่งไม่ใช่อย่างนั้น อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมายความว่าทั้งอันนี้เป็น
ศูนย์ศึกษา ทั้งอันนี้เป็นพระราชดำริ แล้วที่ดำเนินงานก็ดำเนินงานตามที่มีพระราชดำริ แต่ชื่อของกิจการก็ชื่อ
เพียงว่าศูนย์ศึกษาการพัฒนา ซึ่งหมายความว่า เป็นศูนย์หรือเป็นแห่งหนึ่งที่รวมการศึกษาเพื่อดูว่าทำอย่างไรจะ
พัฒนาได้ผล และแม้กระนั้นที่ตั้งศูนย์ศึกษาพัฒนานี้มิได้ตั้งชื่อก่อน ได้ตั้งศูนย์ก่อนถึงได้ให้ชื่อว่า ศูนย์ศึกษา
การพัฒนา ซึ่งหมายความว่า ได้ตั้งกิจการอย่างหนึ่ง และได้ตั้งชื่อซึ่งจะชื่อว่าศูนย์หรือกิจการนี้ทำอะไร

มีคนเข้าใจว่าศูนย์ศึกษาพัฒนานั้น เป็นเหมือนสถานีทดลองหรืออีกอย่างหนึ่งก็เป็นวิทยาลัย
ทั้งสองอย่างนี้ไม่ใช่ เป็นสถานที่ที่ผู้ทำงานในด้านพัฒนาจะไปทำอะไรอย่างหนึ่งหรือจะเรียกว่าทดลองก็ได้
เมื่อทดลองแล้วจะทำให้ผู้อื่นที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในวิชานั้นได้สามารถเข้าใจว่าเขาทำอะไรกัน อันนี้ก็ประโยชน์
อย่างหนึ่งที่จะได้จากกิจการศูนย์ศึกษาการพัฒนา คือเป็นการทำอะไรของฝ่ายหนึ่ง และทำให้ฝ่ายอื่นได้เข้าใจว่า
คนอื่นเขาทำอะไรกัน เรียกว่าเป็นการทำให้เจ้าหน้าที่ด้านพัฒนาได้มีการร่วมมือสอดคล้องกัน อันนี้ก็ข้อแรก
ที่สำคัญที่ว่าไม่ใช่สถานีทดลอง ก็เพราะว่าสถานีทดลองในด้านต่าง ๆ ก็มีอยู่มากแล้ว เช่น ทดลองเพาะพันธุ์
ต่าง ๆ ทดลองพันธุ์ข้าว เป็นต้น นี่มีอยู่หลายแห่งแล้วและทำงานได้ดีมาก ได้ผลได้ประโยชน์มาก

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนา นั้นแม้จะมีการปลูกข้าว ก็อาจปลูกข้าวในลักษณะต่างกันหรือว่าดูว่าในภูมิภาคนี้เราจะปลูกอย่างไร อาจไม่ถูกหลักวิชาก็ได้ แต่ว่าชาวบ้านเขาทำอย่างนั้นเราก็ทดลองบ้าง หรือว่าถ้าปลูกข้าวไม่เกิดประโยชน์ก็ลองแก้ไขโดยใช้วิชาอื่นบ้าง จะเป็นชลประทานก็ได้ หรือด้านพัฒนาที่ดิน หรือด้านวิชาการเกษตรมาประยุกต์ เพื่อที่จะให้ได้ผลมากขึ้น รวมทั้งต่อจากปลูกแล้วทำอย่างไรเก็บเกี่ยวอย่างไร หรือสีอย่างไร ขายอย่างไร คือหมายความว่าให้สามารถที่จะแก้ปัญหาทั้งต้นทางทั้งปลายทาง แต่การแก้ปัญหานั้นอาจมีคนว่าไม่ถูกหลักวิชาก็ได้ ไม่เป็นไร โดยมากเราพยายามที่จะทำอะไรที่ง่าย ๆ แล้วในที่สุดถ้าทำง่าย ๆ แล้วได้ผลก็จะเป็นหลักวิชาโดยอัตโนมัติ ศูนย์ศึกษาพัฒนานี้มีหลักอยู่ว่าทำไปแล้วถ้าได้ผลดีก็จดเอาไว้กลายเป็นตำรา ซึ่งเป็นหลักของตำราทั้งหลายต้องมาจากประสบการณ์ ฉะนั้นบางทีก็จะเห็นวิธีปลูกข้าว หรือปลูกพืช หรือทำอะไรก็ตาม ดูท่าทางเหมือนเป็นสิ่งที่ไม่ถูกหลักวิชา หรือนักวิชาการจะคัดค้าน แต่ว่ามาทดลองทำแล้วอาจได้ผลลงท้ายก็ไปค้นในตำราก็อาจเห็นในตำราว่าเขาเหมือนกันแต่ลืมไป อันนี้เป็นประโยชน์ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอย่างหนึ่ง ที่ว่าไม่ใช่สถานีทดลอง แต่ว่าเป็นการทดลองแบบเรียกว่ากันเอง หรือแบบไม่เป็นทางการ

มีเหมือนกันที่ทำการทดลองแล้วล้มเหลว ทางฝ่ายศูนย์ศึกษาไม่ควรที่จะอายในความล้มเหลว สถานีทดลองของรัฐบาลต่าง ๆ ถ้าสมมุติว่าทำอะไรแล้วเกิดความล้มเหลวก็ไม่ใช่ว่าอายเท่านั้นเอง ถูกเล่นงาน คือว่าทางราชการถ้าทำอะไรสำเร็จก็เป็นของดีกลายเป็นของธรรมดา ถ้าทำอะไรดีขึ้นมาบางทีก็ได้รับชมเชยบ้างแต่ถ้าทำอะไรที่เสียหายก็จะถูกเพ่งเล็งและอาจถูกลงโทษด้วยซ้ำ ฉะนั้นศูนย์ศึกษาพัฒนานี้ถ้าทำอะไรล้มเหลวต้องไม่ถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องลงโทษ แต่ว่าเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าทำอย่างนั้นไม่เกิดผลหรือจะเป็นผลเสียหายก็เป็นได้ เมื่อเห็นอย่างนั้นแล้วอาจทำต่อก็ได้ เป็นการแสดงว่าทำอย่างนี้ไม่ถูก ก็เป็นตำราเหมือนกัน ทำอะไรไม่ถูกให้รู้ว่าไม่ถูก แต่ถ้าส่วนอื่นส่วนราชการอื่นทำอะไรไม่ถูกแล้วต้องระงับเลย ต้องถูกลงโทษเลย อันนี้คนก็เลยยังไม่ทราบว่าจะไรไม่ถูก ฉะนั้นในศูนย์ศึกษาพัฒนานั้นทำอะไรไม่ถูกแล้วก็อาจเป็นอนุสาวรีย์ของความไม่ถูก จะได้สั่งรวไว้ว่าทำอย่างนี้ไม่ได้แต่ความเสียหายนั้นไม่มีมาก เพราะว่าในศูนย์ศึกษาพัฒนาทำการทดลองต่าง ๆ นี้ก็ทำเป็น

ส่วนน้อย คือทำเป็นส่วนเล็ก ๆ สามารถที่จะเก็บไว้ให้คนดูว่าตรงนี้ทำอย่างนั้นมันไม่ค่อยดี ใช้ไม่ได้ ก็เป็นหลักวิชา

อีกด้านหนึ่ง ที่พูดถึงว่าศูนย์ศึกษาไม่ใช้ก็คือไม่ใช่วิทยาลัยไม่ใช่โรงเรียน แต่ว่าเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่คนทุกระดับสามารถที่จะมาดู จะว่าเป็นโรงเรียนก็ไม่ใช่ แต่ว่าเป็นที่มาดูมาศึกษาก็ได้ คือเป็นทัศนศึกษาพานักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยก็ตาม หรือไม่ใช่นักเรียนเป็นข้าราชการทุกชั้น ตั้งแต่ชั้นผู้น้อยขึ้นมาจนถึงชั้นผู้ใหญ่ ทุกระดับทุกอย่าง คือหมายความว่าทุกหน้าที่สามารถมาดูในแห่งเดียวกัน วิธีการที่จะพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ของวิชาการ อันนี้ก็เท่ากับเป็นเหมือนที่พิพิธภัณฑ์ที่จะมาดูอะไร มีวิชาการใดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา นอกจากนั้นไปดูศูนย์ศึกษาก็ไปหย่อนใจก็ได้ เพราะว่าทำงานมาเครียดก็ไปเที่ยวศูนย์ศึกษาเหมือนไปเที่ยวสวนสาธารณะก็ได้ ได้ความรู้ด้วย นี่แหละเป็นหลักของศูนย์ศึกษาการพัฒนา

อันนี้ตามประวัติเริ่มต้นศูนย์ศึกษาการพัฒนา เริ่มที่ศูนย์ศึกษาเขาคันทรง ประวัติมีว่าผู้ที่ได้ให้ที่ประมาณ ๒๕๐ ไร่ ที่เขาคันทรงใกล้วัดคันทรง แล้วก็บอกว่าขอให้ถวายสำหรับสร้างพระตำหนัก ตอนแรกก็ต้องค้นคว้าว่าที่ตรงนั้นคือตรงไหน ก็พยายามสืบถาม ก็ปรากฏว่าพบอยู่ในแผนที่ที่เขาคันทรงนั้น เมื่อได้ที่อย่างนั้น ได้คิดมา ๒ ปี พยายามหาบนแผนที่ว่าสถานที่นี้เป็นอย่างไร เสร็จแล้วก็สอบถามดูว่าลักษณะของพื้นที่เป็นอย่างไร ก็ได้พบบนแผนที่พอดีอยู่มุมของระวางของแผนที่ จึงต้องต่อแผนที่ ๔ ระวาง สำหรับให้ได้ทราบว่าสถานที่ตรงนั้นอยู่ตรงไหนแล้วก็เลยถามผู้ที่ให้ที่นั้นนะ ถ้าหากว่าไม่สร้างตำหนักแต่สร้างเป็นสถานที่ที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเกษตรจะเอาไหม เขาก็บอกยินดี ก็เลยเริ่มทำในปี ๒๕๐ ไร่นั้น

อันแรก ก็ได้ให้กรมชลประทานได้สร้างเป็นอ่างเก็บน้ำ ซึ่งดูดูไปแล้วก็แปลก เพราะว่าอ่างเก็บน้ำนั้นเท่ากับกินที่ของที่ได้มาเกือบทั้งหมด จะเหลือเพียงไม่กี่ไร่ที่จะใช้การสำหรับการเพาะปลูกโดยใช้น้ำชลประทานก็เริ่มต้นอย่างนั้น คือไม่ถือว่าผิดหลักวิชา ความจริงก็ผิดหลักวิชา มีที่เท่าไรก็มาใช้ส่วนใหญ่เป็นอ่างเก็บน้ำ แล้วก็มาใช้ประโยชน์สำหรับการเพาะปลูกเพียงไม่กี่ไร่ แต่ว่าถือว่าทำเป็นตัวอย่าง แล้วผลประโยชน์ที่จะได้ก็ไม่ใช่ว่า

เฉพาะในของเรา เป็นในที่ที่ลงไปข้างล่างคงได้รับประโยชน์จากน้ำที่กักเอาไว้

ต่อมา ฝ่ายกรมต่าง ๆ ก็บอกว่าที่แถวนี้ดินมันไม่ดี ใช้น้ำไม่ได้ ไม่ควรจะทำโครงการไม่คุ้ม แต่ว่าก็ได้พูดว่า ดินไม่ดีนั้นเองมีเยอะแยะในประเทศไทย ถ้าหากว่าบอกว่าที่นี้ดินไม่ดี ไม่ช่วยไม่ทำ ลงท้ายประเทศไทยทั้งประเทศ จะกลายเป็นทะเลทรายหมด เจ้าหน้าที่ก็เข้าใจก็เลยพยายามหาวิธีที่จะฟื้นฟูดินให้เป็นดินที่ใช้งานได้ คือมาบัดนี้ ปลุกข้าวก็ได้ ปลุกพืชอะไรต่าง ๆ ก็ได้ โดยที่ถ้าดูตามสูตรที่เขาใช้กันว่าลงทุนเท่าไรแล้วก็ผลประโยชน์เท่าไร มี สัดส่วนอย่างไรก็ออกจะไม่ได้ แต่ว่าถ้าหากว่านึกดูเราปรับปรุงแล้ว พื้นที่ที่ได้ประโยชน์ต่อไปก็มากขึ้น แล้วผลผลิต ก็มากขึ้น นอกจากนั้นผลผลิตนอกเขตก็จะได้มาก เป็นอันว่าเหมาะสมในการทำโครงการ จึงเป็นที่ที่เราต้อง ศึกษาแล้วก็ดูว่าในที่สุดจะได้ผลอย่างไร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาที่เกิดขึ้น

นอกจากที่ที่ได้รับน้ำเข้าชลประทานก็ยังมีที่อยู่เหนืออ่าง ก็ได้ประโยชน์หลายอย่าง ในการปลูกพืชอย่าง อื่น และในการศึกษาเกี่ยวข้องกับต้นไม้ เกี่ยวข้องกับการนำน้ำที่อยู่ต่ำเอาขึ้นสูง โดยใช้วิธีสูบน้ำในลักษณะต่าง ๆ เช่นถ้าสูบน้ำอย่างปกติธรรมดาที่ใช้เครื่องยนต์สูบน้ำขึ้นไป ก็ได้ที่เพิ่มเติมในการพัฒนา นอกจากนั้นก็ใช้กังหันลมก็ได้ หรือใช้ไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์ก็ได้ หรืออีกอย่างหนึ่งก็ใช้จากกังหันที่ใช้กำลังของน้ำที่เราใช้ลงไป แล้วก็ส่วนหนึ่งก็ ทำให้สูบน้ำขึ้นไป

ต่อจากนั้น ที่ของหินซ้อนนั้นก็ยังมีผู้ที่เห็นประโยชน์ของโครงการก็ได้ให้ที่เพิ่มเติมขึ้นไป รวมทั้งที่เป็นค่าย ของลูกเสือของกระทรวงศึกษามาอยู่ในเขตด้วย จนกระทั่งเป็นที่ ๑,๐๐๐ กว่าไร่ และได้ทำการค้นคว้าหลายอย่าง ซึ่งไม่น่าจะทำก็มี เช่นปลูกต้นยางพารา ซึ่งมาเดี๋ยวนี้สามารถที่จะเริ่มทดลองตัดยางให้ได้ผลขึ้นมา ก็ยังไม่ทราบ ว่าจะได้ผลมากแค่ไหน

ฉะนั้นศูนย์ศึกษานี้ก็ทำไปตามความรู้สึกที่ว่าจะทำอะไร ไม่ใช่ว่าศูนย์ศึกษานี้จะต้องมีอย่างนั้น ๆ แล้วก็

อย่างที่เข้าใจว่าศูนยศึกษาต้องมีคุณลักษณะอย่างนั้น ๆ ถึงจะเป็นศูนยศึกษา ความจริงเป็นไปตามเหตุการณ์ คือไปเห็นอะไรว่าน่าจะทำอะไรทำ อันนี้ที่เป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่มีแผนการนักแต่ทำตามความคิดที่เกิดขึ้นใน ขณะนั้น ลองดูว่าทำอย่างนั้นลองดูว่าทำอย่างนี้ ฉะนั้นศูนยศึกษานี้จึงมีประโยชน์ขึ้นมา แล้วท่านผู้ที่ได้เคยร่วม ใญงานตั้งแต่ต้นก็สามารถที่จะอธิบายแก่ผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ปัจจุบันว่าทำมาอย่างไร ในการสัมมนาต่อไปก็ต้อง อาศัยท่านผู้ที่ได้เป็นผู้ริเริ่มตั้งแต่ต้นในสาขาต่าง ๆ แล้วก็ไต่ถามว่าในทีนั้น ๆ ในโอกาสนั้น ๆ ได้ทำอะไร

อย่างศูนยศึกษาที่หินซ้อนก็เป็นศูนยศึกษาแรก ผลที่ศูนยศึกษาหินซ้อนนั้นอาจมีน้อยเพราะว่าเป็น ภูมิภาคประเทศที่จำกัด แต่ต่อมามีความคิดของศูนยศึกษาก็ได้แผ่ขยายออกไป ได้ไปทำที่ภาคใต้ที่ศูนยพิภูลทอง ซึ่งที่มา ของดินที่นั่นก็เป็นคนละลักษณะทางราชการได้ใช้ที่เป็นสาธารณะส่วนหนึ่ง และที่เป็นที่ที่ประชาชนได้ไปอยู่ โดยที่ไปซื้อที่ ส่วนศูนยศึกษาที่ดอยสะเก็ดที่เชียงใหม่เป็นพื้นที่ทำอะไรไม่ได้ ไม่เคยมีใครไปทำการเพาะปลูกใด ๆ ไม่มีเลย มีแต่คนไปตัดต้นไม้และไปตัดดินที่อยู่ในเขตนั้น ผู้ที่ตัดดินนั้นก็ทางราชการนี้เองไปสร้างถนนบ้าง อะไรบ้าง ก็เป็นที่ที่เรียกว่าไม่มีหวังที่จะพัฒนา ตอนแรกบอกว่าถ้าได้ที่ตรงนี้ไปพัฒนา เขาบอกไม่ไหว บอกจะไป เลี้ยงวัว วัวก็จะอยู่ไม่ได้ ในทั้งหมดนั้นเขาบอกว่าจะเลี้ยงวัวได้สักตัวสองตัวได้ แต่เดี๋ยวนีก็มี ๕๐ ตัวขึ้นไป เลี้ยงได้ จริง ๆ แล้วประมาณ ๑๐๐ ตัว นอกจากนั้นก็ใช้ประโยชน์ในด้านอื่นได้ คือการศึกษาเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่า สร้างป่าขึ้นมา ทางศูนยศึกษาที่สกลนครก็เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นของที่ป่าสงวน เป็นที่ของประชาชนอยู่เป็นบางส่วน ส่วนศูนยศึกษาอีกสองแห่ง คือที่คู้งกระเบนกับที่ห้วยทรายนั้น ก็จะเป็นศูนยศึกษาคนละลักษณะ คู้งกระเบน เป็นการศึกษาลงเกี่ยวกับชายทะเล ต้นไม้ต่าง ๆ ชายทะเล และปลา การประมง ส่วนที่ห้วยทรายนั้นก็เป็นที่ เป็นลักษณะอีกอย่างหนึ่ง มีหมู่บ้าน คือเริ่มงานด้วยเป็นพื้นที่ที่อยู่ในควบคุมของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เพราะว่าถือว่าเป็นเขตของมฤคทายวันพระราชานิเวศน์ แต่ว่ามีคนอยู่ในนั้นมาก ฉะนั้นก็ต้องพยายามที่จะพัฒนา ให้คนที่อยู่ในนั้นมีความอยู่ดีกินดีขึ้น ก็มีอุปสรรคต่าง ๆ มากหลายแต่ก็ได้ทำกิจการที่จะพยายามปลูกป่าบนภูเขา โดยใช้น้ำที่สูบด้วยโซลาเซลล์ เป็นต้น

ฉะนั้นแต่ละแห่ง ๆ มีลักษณะต่างกัน และไปทำตามความสามารถ หรือตามความคิดที่ผุดขึ้นมาในขณะนั้น การที่มาถามว่ามีนโยบายที่จะทำอะไร ก็ทำต่อไปอย่างนี้ คือมีที่แล้วก็ใคร่มีความคิดอะไรก็สนับสนุนให้ทดลองได้ ในวิชาใดก็ตามซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนา ส่วนเรื่องการทำกรทดลองในวิชาการนั้น ๆ ก็แล้วแต่ที่กรมกองต่าง ๆ อยากจะทำอะไร เช่นทำการศึกษเกี่ยวกับพันธุ์ข้าว พันธุ์ข้าวโพดก็ควรจะทำ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่เขาทำมาแล้ว แต่ว่าไม่มีที่ที่เหมาะสมที่จะทำก็อาจไปอาศัยศูนย์ศึกษาทำก็ได้ เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารนั้น เท่าที่ทำมากรมกองต่าง ๆ ก็ได้ปลุกคนมาทำหน้าที่ แล้วเจ้าหน้าที่เหล่านั้นก็ได้ทำงานด้วยความซะมักเขม้นก็เป็นประโยชน์ต่อกรมกองเหล่านั้น คือถือว่าศูนย์ศึกษานี้เป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่จะให้กรมกองต่าง ๆ นั้นหรือหน่วยราชการนั้น ๆ มาทำการทดลองได้ โดยที่ถ้าหากว่าต้องขยายที่ของกรมกองเหล่านั้นก็จะเป็นที่ลำบาก อันนี้ก็เป็นที่ที่จะให้จะเรียกว่าให้ยืมหรือให้ทำในสนาม มีความสะดวก เพราะว่ามีการมกองอื่น ๆ อยู่ด้วย ฉะนั้นการร่วมมือสอดคล้องในกรมกองต่าง ๆ ก็สะดวก และไม่ใช่มกองของทางราชการ เท่านั้นเอง ก็มีทางเอกชนทั้งบริษัททั้งเอกชนอื่น ๆ มาสนใจ ฉะนั้นการดำเนินงานที่สำคัญก็คือความร่วมมือระหว่างหน่วยต่าง ๆ

ในด้านหนึ่งที่ไม่ค่อยคิดกัน ในด้านการพัฒนา เช่นเจ้าหน้าที่บัญชี ถ้าหากว่าทำการเพาะปลูก ชาวบ้านทำการเพาะปลูก เมื่อมีผลแล้วเขาบริโภคเองส่วนหนึ่งอีกส่วนหนึ่งก็ขายเพื่อให้ได้มีรายได้ เมื่อมีรายได้แล้วก็ไปซื้อของที่จำเป็นและสิ่งที่จะมาเกื้อกูลการอาชีพของตัว อย่างนี้ไม่ค่อยมีการศึกษากัน เมื่อผลิตอะไรแล้วก็จำหน่ายไปก็มีรายได้ก็ต้องทำบัญชี ชาวบ้านทำบัญชีบางทีไม่ค่อยถูก ทางราชการทำบัญชีถูกต้องเกินไป คือว่าที่ว่าถูกต้องเกินไป เวลากิจการใดมีรายได้ก็ทำบัญชีแล้วต้องส่งคลัง เมื่อต้องการเงินสำหรับสนับสนุนกิจการก็จะต้องของบประมาณมา อันนี้ทำให้ยุ่งยาก แต่นึกถึงว่าถ้าหากว่าในศูนย์ศึกษาผลิตอะไรได้ แล้วมีรายได้อะไรบ้าง ควรที่จะทำเป็นสาขาหนึ่งของการพัฒนา คือรายได้เข้ามาแล้วก็จัดบัญชีอย่างไร และจัดสรรรายได้นี้ให้มาผลิตต่อไปอย่างไร อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา คือการศึกษาริธีหมุนเงิน ไม่ได้หมายความว่าศูนย์ศึกษาการพัฒนา

จะเป็นบริษัทหรือจะเป็นรัฐวิสาหกิจแต่ทำให้มีเครื่องมือพอ คือมีกระดาษดินสอทำบัญชี แล้วก็เงินที่ได้มาจากขายผลิตผลแล้วก็ป็นรายได้เข้ามา และใช้เงินที่ได้มาไปซื้อสิ่งที่จำเป็นในการผลิตต่อไป เช่น บัญชี เครื่องมือหรือน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อที่จะให้เป็นตัวอย่างของการบริหารกิจการทางด้านพัฒนาและเกษตร อันนี้ก็เคยแนะนำว่าควรจะทำให้เกิดขึ้น คือเป็นตัวอย่างของการบริหาร บริหารในเศรษฐกิจขั้นบ้านขั้นครอบครัว ถ้าทำได้ก็เป็นการดี แต่ทั้งนี้ต้องไม่ให้ผิดหลักของระเบียบราชการ แต่ว่าการทำอย่างนั้นก็เท่ากับเป็นเงินที่ตามปกติส่งคลังก็ให้มีเงินหมุนเวียนส่วนหนึ่ง เป็นเครื่องมือการศึกษาการพัฒนาได้ ที่กล่าวถึงข้อนี้เพราะว่าควรที่จะให้ได้ปรึกษากันว่าทำอะไรเพื่อที่จะให้การศึกษาในด้านนี้ซึ่งเป็นด้านสำคัญประสบผลสำเร็จ

อันนี้ก็พูดมาหลายอย่างก็คงเอาไปพิจารณาได้ในการสัมมนาครั้งนี้ ที่พูดไปทั้งหมดนี้ก็อาจไม่ครบหรืออาจเกินไปได้ แต่ว่าอย่างไรก็ให้ผู้ที่ได้มีความรู้ เป็นผู้เรียกว่าผู้ก่อตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนา ได้ทบทวนความจำและมาเผื่อแผ่กันให้ทราบและให้ทุกคนที่มีปัญหาอะไรก็ได้มีคำตอบได้ ทั้งนี้ก็คงเข้าใจกันดีว่าศูนย์ศึกษาการพัฒนาจะมีประโยชน์ขึ้นมาได้มาก แล้วก็ป็นงานที่กว้างขวางแต่รัดกุม ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย มีแต่คุณ ขอให้ทุกท่านได้ทำการปรับความเข้าใจ แลกเปลี่ยนความรู้กันโดยมีประสิทธิภาพ แล้วก็คราวนี้ขอถือโอกาสขอบใจผู้บริหารทุกระดับ ที่ได้ทำให้ความคิดของการตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนานี้เป็นผลสำเร็จจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งก็นับว่ามีผลพอสมควรอยู่เพราะว่าตั้งมาไม่นาน และด้วยความเข้าใจในจุดประสงค์ก็เชื่อว่าต่อไปก็จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาได้อีกมาก โดยที่ไม่เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณโดยใช่เหตุ

ก็ขอให้ทุกท่านได้สามารถทำงานโดยมีประสิทธิภาพและมีความสำเร็จ ให้มีกำลังทั้งกายทั้งใจที่จะปฏิบัติให้เป็นทีพอใจของส่วนรวม และเป็นทีพอใจเป็นส่วนตัวด้วย ขอให้ประสบความสำเร็จความเจริญ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

วันเสาร์ ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจ ที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้ามาอีกเป็นอันมาก ทั้งด้านการจัดการศึกษา ด้านการวิจัย ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ และด้านการบริการวิชาการแก่สังคม. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจเป็นอันมากที่พร้อมใจกันยกย่องข้าพเจ้า.

ทุกวันนี้วิทยาการทุกสาขาเจริญก้าวหน้าไปไกล นำไปใช้ประกอบการให้เกิดประโยชน์ได้กว้างขวาง. แต่ขณะเดียวกัน ปัญหาต่าง ๆ ก็กำลังขยายตัวซับซ้อนมากขึ้นด้วย. เพราะเหตุนี้ การที่บุคคลจะปฏิบัติภาระงานให้สำเร็จผลอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องใช้ทั้งวิชาความรู้และความสุขุมรอบคอบประกอบกันเป็นพิเศษทุกเรื่องไป. ในส่วนวิชาความรู้ พอที่จะกล่าวได้ว่าบัณฑิตทั้งหลายมีความรู้ความคิด และทฤษฎีอยู่พร้อม. แต่ในส่วนของความสุ่มรอบคอบนั้น อาจบกพร่องไปบ้างเพราะยังขาดประสบการณ์ เป็นเหตุให้ปฏิบัติงานได้ไม่สมบูรณ์ตามที่ต้องการ. โอกาสนี้จึงใคร่ขอกล่าวถึงการใช้วิชาความรู้ควบคู่กับความสุขุมรอบคอบให้เข้าใจ กล่าวคือ ไม่ว่าจะทำหน้าที่การงานใด ๆ ก็ตาม นอกจากจะต้องใช้หลักวิชาเป็นเครื่องวินิจฉัยและปฏิบัติโดยเคร่งครัดแล้ว ยังจะต้องเข้าไปเพ่งพินิจดูงานที่ทำโดยละเอียดด้วย. การเพ่งพินิจนั้นก็ถือการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ด้วยความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นเป็นกลางปราศจากอคติ ให้จนเห็นชัดเจนถึงเนื้อหา ขอบเขตความมุ่งหมาย ตลอดจนกฎหมาย ภูมิหลัง และองค์ประกอบต่าง ๆ โดยรอบด้าน. ถ้าทุกคนตั้งใจพากเพียรกระทำตามนัยที่กล่าวนี้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่ย่อท้อ ในที่สุด ก็จะทำให้เกิดปัญญา คือความรู้ความเห็นที่กระจ่างในการทำงาน พร้อมทั้งแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมที่จะใช้ปฏิบัติหรือดำเนินการต่อไป ให้บรรลุผลที่พึงประสงค์โดยสมบูรณ์บริบูรณ์.

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนมีกำลังกายกำลังใจที่เข้มแข็งมั่นคง มีวิจรรณญาณ กระจ่างแจ่มใสและละเอียดรอบคอบ สามารถนำความคิดวิทยาการที่ได้ศึกษามาแล้วไปประกอบการงานให้เกิดประโยชน์ดังต้องการ และขอให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่พึงปรารถนาทุก ๆ สิ่ง.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้ามาด้วยดี เป็นที่น่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัย ที่ให้ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า.

บัณฑิตทั้งหลายย่อมมีความหวังตั้งใจอยู่ ที่จะได้นำความรู้ความสามารถของตนออกใช้ประกอบการงานตามแนวทางที่ได้ศึกษาเตรียมมา. การทำงานนั้นผิดกับการเรียนอยู่มาก เพราะจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างจริงจัง ทั้งต่อตัวเองและผู้อื่นตลอดถึงวิชาชีพของตน. ยิ่งเป็นงานระดับสูง ที่เกี่ยวข้องกับความเจริญมั่นคงของชาติบ้านเมืองด้วยแล้ว ก็ย่อมมีการรับผิดชอบพร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคเพิ่มขึ้น. จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และอาศัยหลักการปฏิบัติงานที่ดีและมั่นคงเป็นเครื่องช่วยให้สำเร็จ. หากไม่อาจจะปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการโดยราบรื่นได้. โอกาสนี้จึงใคร่แนะนำหลักการทำงานมาให้พิจารณารวมสี่ข้อ สำหรับแต่ละคนจักได้ตั้งไว้เป็นแม่บทปฏิบัติประจำตัว. ข้อแรก ไม่ว่าจะทำการสิ่งใด ให้ตั้งใจทำให้จริง ให้ตรง ให้ตลอด. ข้อที่สอง ให้พยายามคิดพิจารณาด้วยความรู้ความฉลาดของตน ให้เห็นถึงสาระและประโยชน์อันแท้จริงของงานที่ทำ โดยกระจ่างแจ่มชัด จักได้ทราบที่กำลังทำสิ่งใดอยู่ เพื่อประโยชน์อันใด. ข้อที่สาม เมื่อทำงานอย่างหนึ่งอยู่ ต้องพยายามละวางสิ่งอื่น ๆ ที่มีใ้สาระและเป้าหมายไว้ก่อนแล้วตั้งหน้ากระทำงานของตนให้ต่อเนื่องจนสำเร็จเรียบร้อย โดยไม่ย่อท้อ. ข้อสำคัญที่สุด ตลอดเวลาที่ทำงานจะต้องพยายามควบคุมกายใจให้อยู่ในความสงบ ความหนักแน่นมั่นคง และความมีสติรอบคอบ ไม่ปล่อยให้ความคิดจิตใจหวั่นไหวและฟุ้งซ่าน. หลักสี่ประการนี้ เชื่อว่าถ้าผู้ใดนำไปปฏิบัติให้เป็นวินัยสำหรับตัวแล้ว จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ผิดพลาดบกพร่อง และจะบันดาลให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งความราบรื่นในการทำงานและในชีวิตอย่างสมบูรณ์.

ขออวยพรให้ท่านทั้งหลายประสบความสุขสิริสวัสดิ์ ถึงพร้อมด้วยกำลังกาย กำลังใจ และปัญญา สามารถปฏิบัติตัวปฏิบัติงานให้บังเกิดประโยชน์ตามที่มุ่งหมายได้ทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๑

การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยนี้ส่วนใหญ่ก็เกี่ยวข้องกับการศึกษานั้นเองและถ้าหากว่าการศึกษาเป็นสิ่งที่ย่าง ๆ ก็คงทราบดีแล้วว่าการศึกษานั้นเป็นวิชาที่ซับซ้อนและสำคัญมากสำหรับส่วนรวม

ในด้านการเรียน ผู้ที่เป็นวัตถุประสงค์ของการสอนคือนักเรียน ไม่ได้หมายถึงผู้ที่กำลังเป็นนักศึกษาปัจจุบัน แต่หมายถึงเป้าหมายของผู้ที่เรียน คือเด็ก ๆ ที่จะเป็นลูกศิษย์นั้นนั้นก็รู้ดีว่าการศึกษาหรือการเรียนนั้นไม่ใช่ของง่าย ยิ่งทุกวันนี้อะไรต่าง ๆ ทั่วโลกได้ก้าวหน้าได้มีมากขึ้น จึงต้องเรียนตั้งแต่เด็กมากขึ้น จนกระทั่งอาจทำให้เด็ก ๆ ที่เรียนนั้นสับสน แล้วก็ต้องมีวิชามากเกินไปไม่มีเวลาเล่น การนี้ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษามีความรับผิดชอบยิ่งขึ้น เพราะว่าการสอนนั้นถ้าวิชาที่จะสอนไม่มีอะไรมา การสอนก็ไม่ยาก การจัดการสอนก็ไม่ยาก ฉะนั้นผู้ที่เรียนการศึกษาคือท่านทั้งหลายจะต้องบากบั่นพยายามขวนขวายหาความรู้มากยิ่งขึ้น เพราะว่าการสอนนั้นก็ยากขึ้น การจัดการสอนก็ยากขึ้น ผู้ที่เรียนการศึกษานี้จึงต้องหมั่นเพียรพยายามที่จะหาความรู้ และพิจารณาความรู้นั้นให้ดีให้รอบคอบยิ่งขึ้น

การสอนนั้นถ้าหากว่าจะสอนวิชาการก็ต้องเรียนวิชาการมา ถ้าเรียนวิชาการมาแล้ว แล้วไปสอน ก็จะไม่สำเร็จถ้าไม่มีความรู้ในวิธีที่จะสอน ในวิธีที่จะสอนนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ โดยมากก็เรียน การสอนนั้นนั้นก็จะต้องเรียนเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาหรือมีอุปบายต่าง ๆ สำหรับสอน แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือต้องฝึกในตัวเอง ต้องฝึกความมีเหตุผล เพราะว่าถ้าหากว่ามีเหตุผลแล้วก็สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทุกเมื่อ สถานการณ์ในที่นี้ก็หมายถึงนักเรียนลูกศิษย์ บางคนก็ต้องสอนอย่างหนึ่ง บางคนจะต้องสอนอีกอย่างหนึ่ง ฉะนั้นถ้ามีความคิดที่มีเหตุผลก็สามารถที่จะหาวิธีสอนได้ง่าย ๆ ถ้าไม่มีเหตุผลมีแต่ความจำในวิชาการ บางทีก็สอนเท่าไร ๆ ก็สอนไม่เป็นผลสำเร็จ นักเรียนจะจับความรู้ไม่ได้ ฉะนั้นข้อแรกที่จะต้องฝึกฝนตัวก็คือฝึกฝนให้มีเหตุผล แล้วก็มีความรู้วิธีที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์เป้าหมายของการศึกษา ฉะนั้นท่านทั้งหลายจะต้องเรียนความรู้มากมาย แต่ในเวลาเดียวกันก็ต้องฝึกฝนตัวเองให้สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และงานการที่จะมีต่อไป

ที่พูดอย่างนี้ ก็เพราะว่าเดี๋ยวนี้มหาวิทยาลัยนี้ก็ขยายวิชาการขึ้นไปมากมายแล้วต่อไปก็จะขยายขึ้นไปอีก ทำท่าเหมือนว่าผู้ที่เรียนมหาวิทยาลัยนี้จะกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาเฉพาะ คือว่าวิชาในโลกนี้มีมากมายจะเรียน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

หมดทุกอย่างไม่ได้ก็ต้องเรียนเฉพาะวิชา เช่นเรียนทางด้านอักษรศาสตร์ก็ตาม ในด้านทางภาษา ในด้านวิทยาศาสตร์ แต่ละอย่างแยกเป็นเคมี เป็นฟิสิกส์ เป็นอะไรพวกนี้ แต่ละคนที่เรียนวิชาเฉพาะนั้นจะไม่สามารถเป็นครู เพราะว่ามีความรู้มากเกินไป แล้วลืมนำความรู้ที่นั้นต้องไปสอดคล้องกับความรู้อื่น ๆ ทั้งในด้านสาขาอื่น ๆ คณะอื่น ๆ ฉะนั้นผู้ที่เรียนมหาวิทยาลัยนี้มีการหนักกว่าคนอื่น เพราะว่านอกจากจะเรียนในวิชาเฉพาะจะต้องเรียนวิชาทั่วไปอีกมาก ความจริงทุกคนจะเป็นครูหรือจะเป็นนักวิชาการใด ๆ ก็ควรที่จะมีความรู้รอบตัวมาก ๆ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษาก็ยังมีความจำเป็นที่จะเรียนรู้วิชาทั่ว ๆ ไปให้ได้

ฉะนั้น ขอให้ท่านทั้งหลายเข้าใจว่าการเรียนวิชาการศึกษานี้ ซึ่งเป็นเป้าหมายของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป้าหมายหลักก็ต้องเรียนรู้มากกว่าคนอื่นต้องพยายามมากกว่าคนอื่น นอกจากวิชาความรู้แล้วจะต้องมีจิตใจที่มั่นคง มีจิตใจที่เป็นธรรม ทั้งนี้จะต้องฝึกฝนตัวเองให้เห็นอะไรเป็นธรรมอะไรไม่เป็นธรรมแล้วก็ต้องมีความรู้ จะต้องมีความสามารถที่จะคิดแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายจะต้องพิจารณาว่าจะต้องเรียนวิชาการให้ดี จะต้องฝึกฝนไหวพริบให้ดี และจะต้องมีความเป็นธรรมในจิตใจ แม้ในการเรียนก็ต้องมีทุกอย่างนี้ให้พร้อมถ้ามีพร้อมจะสามารถเรียนสำเร็จได้อย่างดี และเมื่อสำเร็จแล้วก็สามารถไปทำงานทำการในหน้าที่ใด ๆ ได้อย่างดี โดยเฉพาะที่ยังเกี่ยวกับการศึกษาหรือสอนและจัดการศึกษา ก็ต้องฝึกในสิ่งสามอย่างที่ว่านี้ คือ วิชาการ ความมีไหวพริบ และความเป็นธรรม ก็ขอให้ทุกคนได้สามารถที่จะเรียนรู้วิชาการให้ดี ฝึกฝนไหวพริบให้คล่องแคล่วและฝึกให้มีความเป็นธรรมในใจอย่างดี เพื่อที่จะสำเร็จการศึกษาและสามารถที่จะไปปฏิบัติตัวให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ก็ขอให้ทุกคนได้ประสบความสำเร็จทุกอย่าง ในขณะนี้ก็ขอให้สามารถที่จะเรียนให้ผ่านพ้นอุปสรรคคือการสอบไล่ เฉพาะหน้านี้ให้สอบไล่ได้ ทั้งขอให้มีความสำเร็จ คือสามารถที่จะจบการศึกษาให้ดี และมีชีวิตที่รุ่งเรืองที่ราบรื่น มีประโยชน์แก่ตัวและประโยชน์แก่ส่วนรวม.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ระหว่างที่เรียนอยู่นั้นก็ได้รับการสอนจากอาจารย์ ได้ศึกษาค้นคว้าและได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็ขอให้เรียนและทำกิจกรรมการฝึกฝนต่าง ๆ ด้วยความตั้งใจ เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นประสบการณ์ที่จะใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตต่อไป ก็ขอพูดแค่นี้.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่สามัคคีสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์
เพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสืออนุสรณ์ประจำปี ๒๕๓๑

ปัจจัยที่จะประกอบกันและส่งเสริมให้สมาชิกแห่งสมาคมนี้สามารถจรโลงสมาคมให้ยั่งยืนตลอดต่อไปได้นั้นมี ๔ ประการ. ประการแรก คือการที่ทุกคนคบหากันประพฤติปฏิบัติต่อกัน ด้วยความเมตตาเมตตาดีมุ่งเจริญ. ประการที่สอง คือการที่แต่ละคนต่างเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันอยู่เสมอ ประโยชน์อันใดบังเกิดขึ้น ก็ไม่ถือเอาเป็นประโยชน์เฉพาะตัว หากเผื่อแผ่แก่กันและกันโดยถ้วนทั่ว. ประการที่สาม คือการที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในวินัยและความเป็นระเบียบที่เสมอภาค. และประการสำคัญที่สุด คือการที่ต่างคนพยายามทำความดีความเห็นของตนให้ถูกต้องเที่ยงตรงและมั่นคงในเหตุในผลไม่ดื้อดึงเอาชนะกัน. ความคิดจิตใจและความประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวกันในทางสุจริตและสร้างสรรค์นี้ จะช่วยประคับประคองค้ำชูรักษาให้สมาคมและสมาชิกทั้งมวลมีความสวัสดิ์และเจริญงอกงามสืบต่อไปได้โดยตลอด.

ทักษิณราชนิเวศน์

วันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๑

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ผู้นำศาสนาอิสลาม (อิหม่าม)

ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

และผู้แทนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา ๒

ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชนิเวศน์

วันเสาร์ ที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้พบกับกรรมการอิสลาม อิหม่ามและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมากกับทุก ๆ คน และทุก ๆ โรงเรียนที่ได้รับรางวัลชมเชยในการปฏิบัติงานดีเด่น.

ขอชมเชยกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งเสริมสนับสนุนงานของกรรมการอิสลามและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างจริงจัง ทำให้กรรมการแต่ละคนและโรงเรียนแต่ละโรงเรียนสามารถพัฒนางานได้เป็นผล.

หน้าที่ดูแลและแนะนำสั่งสอนอิสลามิกบริษัท กับหน้าที่ให้การศึกษาอบรมเยาวชนชนชั้นนั้น แท้จริงมีความเกี่ยวพันกันมาก ยากจะแยกจากกันได้ เพราะมีความมุ่งหมายตรงกันอยู่ที่จะสร้างเสริมคุณภาพและความเจริญผาสุกให้แก่บุคคลในสังคม. ดังนั้น กรรมการอิสลามก็ดี ผู้บริหารโรงเรียนก็ดี จะต้องร่วมงานกันและสนับสนุนกันอย่างใกล้ชิด จริงจัง และเหนียวแน่นเสมอ. ขอให้ท่านคิดว่าการสร้างคนดีนั้นก็คือการให้ความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดีแก่เขา ด้วยการให้การศึกษาอบรม. วิชาความรู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะวิชาสามัญ วิชาชีพ หรือวิทยาศาสตร์ ล้วนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเยาวชน สำหรับแต่ละคนจะนำไปสร้างอนาคตที่มั่นคงแจ่มใส. ถ้าโรงเรียนสอนวิชาการได้ดี ฝึกหัดให้รู้จักหน้าที่และความเป็นพลเมืองดีให้ได้ผลจริง ๆ พร้อมทั้งอบรมให้เข้าใจในศาสนาด้วย ก็นับว่าให้การศึกษาแก่เยาวชนอย่างครบถ้วน. โดยเฉพาะความรู้วิชาการนั้น นอกจากจะทำให้บุคคลเฉลียวฉลาด มีโอกาสที่เปิดกว้างแล้ว ยังจะช่วยให้ศึกษาศาสนาได้เข้าใจชัดเจนและกว้างขวาง เกื้อกูลการประพฤติปฏิบัติตามศาสนาให้ถูกต้องมั่นคง และช่วยให้อนุชนเติบโตเป็นพลเมืองดี เป็นศาสนิกชนที่สมบูรณ์แบบ. จึงขอให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันให้แข็งแรง พยายามรวมกำลังกาย กำลังใจ และความดีสติปัญญาที่มีอยู่ให้พร้อมเพียง ช่วยกันขจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้หมดสิ้นไป พร้อมกับดำเนินงานในหน้าที่ให้รู้ตื้นหนา. จักได้สามารถสร้างคนดีมีคุณภาพ เหมาะที่จะเป็นกำลังของบ้านเมืองได้สำเร็จดังประสงค์.

ขออวยพรให้คณะกรรมการอิสลาม อีหม่าม พร้อมทั้งผู้แทนและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทุกฝ่ายทุกคน มีความสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลังกาย กำลังใจ ที่จะร่วมมือร่วมแรงกันปลูกฝังสร้างเสริมความรู้ ความฉลาด และความดีความเจริญให้เกิดขึ้นพร้อม เพื่อความผาสุกมั่นคงของท้องถิ่นและบ้านเมือง ทั้งขอให้ ประสบความสุขความรุ่งเรืองสวัสดิ์ในชีวิตตลอดทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่แม่ทัพภาคที่ ๔^(๒) และผู้ว่าราชการจังหวัด
ในจังหวัดภาคใต้ นำข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ
ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

และสมทบทุนมูลนิธิต่าง ๆ

ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชนิเวศน์

วันจันทร์ ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๑

ขอขอบใจแม่ทัพ ๔ ที่ได้นำท่านทั้งหลายมาพบในวันนี้ ในโอกาสที่ได้มาภาคใต้คราวนี้ ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้บริจาคเงินเพื่อการกุศล จะได้ทำตามความประสงค์ของแต่ละท่าน คือจะส่งไปที่มูลนิธิตามที่ประสงค์ที่จะบริจาค เช่น มูลนิธิสายใจไทย มูลนิธิศิลปาชีพพิเศษ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ เป็นต้น และส่วนที่ได้บริจาคตามอัธยาศัยนั้นก็ขอแจ้งว่าจะนำเงินจำนวนนี้สำหรับสมทบในการพัฒนาท้องที่ต่าง ๆ ในภาคใต้ที่มาคราวนี้เป็นเวลาสั้นไม่มีโอกาสที่จะไปที่ไหนทั่วถึง แต่ก็ได้ไปเห็นว่าหลายแห่งอยู่ได้เห็นความเจริญของท้องที่และความเป็นอยู่ของประชาชน ก็เห็นว่ามีความเจริญก้าวหน้าไปตามสมควร เป็นผลงานของผู้ที่อยู่ในจังหวัดภาคใต้นี้ คือ ข้าราชการและพ่อค้าประชาชน ที่ได้มีความสามัคคีกันที่จะช่วยกันพัฒนาให้ประชาชนได้มีความเบิกแผ่นและมีความอยู่ดีกินดีขึ้น ถ้าทำเช่นนี้ภาคใต้ของประเทศก็จะมีคามมั่นคงยิ่ง ๆ ขึ้น สำคัญอยู่ที่จะต้องพยายามร่วมแรงกันที่จะเมตตาซึ่งกันและกัน และก็ให้ประชาชนมีความเป็นเบิกแผ่นได้ ก็ขอขอบใจที่ท่านมีกุศลเจตนาเช่นนี้ และขอขอบใจท่านที่ได้ทำงานประจำวันของท่าน ด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความตั้งใจดี ด้วยความตั้งใจที่สุจริต

ก็ขอให้ทุกคนมีกำลังกายกำลังใจพร้อมสมบูรณ์ เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานของแต่ละคน ทั้งงานส่วนรวม ทั้งงานส่วนตัวให้ลุล่วงไปโดยดี ขอให้มีความตั้งใจพร้อมสมบูรณ์ และมีความสำเร็จมีความเจริญรุ่งเรืองทุกคน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) พลโทวิเศษย์ อาจคุ้มวงศ์

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ. ขอขอบใจสถาบันเป็นอันมากที่มอบปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ถึงสองปริญญาแก่ข้าพเจ้า พร้อมทั้งอวยพรให้เป็นพิเศษในโอกาสรัชมังคลาภิเษก.

ตามรายงานของนายกสภาสถาบัน กิจการของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าทั้งสามแห่งเจริญก้าวหน้ามาอีกด้วยดีทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อนำผลมาใช้ในการสร้างและพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการ พอเหมาะพอควรแก่ฐานะเศรษฐกิจและภาวะของบ้านเมือง. ทั้งหมดนี้นับว่าเป็นผลงานที่น่าภาคภูมิใจ และควรจะทำให้ทุกฝ่ายเห็นชัดเจนว่างานที่มีคุณภาพนั้น ต้องมีการเตรียมการและปฏิบัติการเป็นอย่างดี กล่าวคือ ต้องมีการวางแผนงานที่รอบคอบ ทั่วถึง และแน่นอนต้องปฏิบัติการอย่างมีระบบ มีระเบียบ มีขั้นตอนถูกต้องตามหลักวิชา ร่วมมือกันปฏิบัติรับผิดชอบทุกฝ่าย รวมทั้งพยายามติดตามผลการปฏิบัติทุกระยะ ตั้งแต่ต้นไปจนสำเร็จด้วย. ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันทั้งสามนี้ได้ผ่านการศึกษาและปฏิบัติงานที่ถูกต้องมีหลักเกณฑ์มาแล้ว หวังว่าจะตั้งใจนำหลักวิชาสติปัญญา ความรอบรู้ที่ได้รับอบรมฝึกฝนเป็นอย่างดีนั้น ไปปฏิบัติพัฒนางานของตน ๆ ด้วยความอุตสาหะเข้มแข็งโดยต่อเนื่อง พร้อมกับพยายามศึกษาวิจัยงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีให้กว้างขวาง เพื่อให้คนไทยสามารถออกแบบและผลิตสิ่งต่าง ๆ ที่มีคุณภาพได้มากขึ้น. ก็จะช่วยให้ฐานะของประเทศและความเป็นอยู่ของคนทั้งชาติมั่นคงดีขึ้น.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิตรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมพร้อมกันอยู่ ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ตั้งทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย์ฐานะ
แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ
โรงเรียนเสนาธิการทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย์ฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรวมทั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของฝ่ายทหาร อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมากกับทุก ๆ ท่าน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ผู้ที่ผ่านการศึกษอบรมในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และสถาบันการศึกษาของสามเหล่าทัพแล้ว ย่อมทราบตระหนักรู้ว่าหลักสูตรการศึกษอบรมพิเศษของแต่ละสถาบันมีจุดหมายหลัก ที่จะให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานระดับสูง ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน มีความรู้วิชาการชั้นสูงด้านการทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการรักษาความมั่นคงของชาติ เพื่อให้ทุกคนและทุกฝ่ายเกิดความรอบรู้ที่กว้างขวาง มีแนวความคิด ความเข้าใจในนโยบายการรักษาความมั่นคงและการพัฒนาประเทศที่ชัดเจนสอดคล้องกัน ซึ่งจะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานส่วนรวมของชาติร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ. เมื่อทราบถึงหน้าที่และแนวทางที่จะปฏิบัติชัดเจนแล้วดังนี้ ควรอย่างยิ่งที่แต่ละคนจะได้พยายามนำเอาความรู้ ความคิด ความฉลาดสามารถไปใช้ปฏิบัติในงานให้เป็นผล โดยไม่ต้องแข่งขันกัน ไม่ต้องแบ่งฝ่ายแบ่งรุ่มกัน. เมื่อประโยชน์และความสำเร็จเกิดขึ้น ก็ให้รู้จักพอใจยินดีในผลดีที่เกิดขึ้นนั้นร่วมกัน. ถ้าทุกคนเข้าใจและทำได้ดังนี้ สิ่งทีแต่ละคนปฏิบัติ จะประกอบเกื้อกูลกันขึ้นเป็นความเจริญมั่นคงของชาติได้ดังที่มุ่งประสงค์.

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่มาร่วมพิธีในวันนี้ มีความเข้มแข็งหนักแน่นในจิตใจ มีความเฉลียวฉลาดรอบคอบในความคิดอ่านและการกระทำทั้งปวง เพื่อสามารถปฏิบัติบริหารงาน และประสานประโยชน์กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งสามารถป้องกันจรจรโลงราชอาณาจักรไทยของเรา ให้ดำรงอยู่ด้วยความผาสุกสวัสดิ์และความเป็นอิสระสมบูรณ์แท้จริงตลอดไป. ขอให้ประสบความสำเร็จ ความรุ่งเรืองก้าวหน้าพร้อมทุก ประการทั่วทุกคน.

พระบรมราโชวาท

สำหรับเชิญไปอ่านเนื่องในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาที่วราขอาณาจักร ครั้งที่ ๓๕
ณ ศูนย์การบิณฑการบก จังหวัดลพบุรี

ระหว่าง วันที่ ๕-๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

ขอแสดงความนิยมยินดีด้วย ที่บรรดาสมาชิกของพุทธสมาคมและสมาคมพุทธศาสนาที่วราขอาณาจักร มาประชุมพร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งที่ ๓๕ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในการปฏิบัติงานส่งเสริม ศีลธรรมจริยธรรมของประชาชน และหาทางรับใช้คณะสงฆ์.

ทุกครั้งที่มีการเปิดประชุมใหญ่ ข้าพเจ้าได้ส่งสาสน์แสดงความเห็น ให้เป็นข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน ของท่านทั้งหลาย. คราวนี้นึกได้ถึงพุทธภาษิตข้อหนึ่งที่ว่า “ผู้ใดเข้าใจสิ่งที่ไม่เป็นสาระว่าเป็นสาระ และเห็นสิ่ง ที่เป็นสาระว่าไม่เป็นสาระ ผู้นั้นมีความดำริผิดเป็นโคจร จึงไม่ประสบสิ่งที่เป็นสาระได้เลย”. ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็น พุทธภาษิต ข้อสำคัญ ที่พุทธศาสนิกชนทุกคนควรทราบ ควรศึกษาให้เข้าใจชัด และควรสำเหนียกตระหนักอยู่ ตลอดเวลา เพราะจะทำให้เกิดสัมมาสังกัปปะ ความดำริชอบ อันจะอนุกุลให้แต่ละคนประพฤติปฏิบัติตนปฏิบัติ การงานแต่ในทางที่เป็นแก่นสารเป็นประโยชน์ และประสบความสำเร็จความเจริญทุกเมื่อ ไม่มีตกต่ำ. จึงขอฝาก ให้เป็นหัวข้อพิจารณาด้วยข้อหนึ่งในการประชุมของท่าน.

ขออวยพรให้การประชุมใหญ่ของสมาคมพุทธศาสนาครั้งนี้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย บรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ทุกประการ และขอให้ทุกท่านที่มา ร่วมการประชุมประสบแต่ความสุขความสวัสดิ์ทุกทีพาราตรี ตลอดไป.

พระบรมราโชวาท

เพื่อเชิญไปอ่านในพิธีเปิดการสัมมนาเรื่อง

“วิถีชีวิตอิสลามกับการพัฒนาสังคม”

ณ สำนักงานมูลนิธิช่วยเหลือเด็กกำพร้าของสตรีไทยมุสลิม

แห่งประเทศไทย

ระหว่างวันที่ ๗-๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

ขอแสดงความยินยินดีด้วย ที่มูลนิธิช่วยเหลือเด็กกำพร้าของสตรีไทยมุสลิมแห่งประเทศไทยจัดการสัมมนาเรื่อง “วิถีชีวิตอิสลามกับการพัฒนาสังคม” ขึ้น เพื่อสรุปผลนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและบ้านเมือง.

สังคมใด ๆ ก็ตามย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่ผลักดันให้เป็นไป. ถ้าปล่อยให้ไปโดยไร้จุดหมาย ปราศจากการควบคุมดูแลและการปรับปรุงให้เข้าระเบียบอันเหมาะสม ก็อาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมที่เสื่อมและวุ่นวายสับสนได้. จึงเป็นการจำเป็นที่บุคคลในสังคมจะต้องช่วยกันจัดวางแนวทางการเปลี่ยนแปลงให้ถูก ให้อดี ให้เป็นการสร้างสรรค เพื่อควบคุมระดับประการการเปลี่ยนแปลงนั้นให้พัฒนาไปอย่างมีระเบียบและหลักเกณฑ์ สู่เป้าหมายที่พึงประสงค์คือความผาสุก ความมั่นคง และความก้าวหน้าของทุกคนในสังคม อันรวมเรียกว่าการพัฒนาสังคม.

อิสลามิกชนมีพระคัมภีร์กุรอาน อันประกอบพร้อมด้วยบทบัญญัติทางศีลธรรม จริยธรรม นิติธรรม เป็นแม่บทศักดิ์สิทธิ์สำหรับการประพฤติปฏิบัติตนและดำเนินชีวิต. ส่วนใหญ่จึงมีชีวิตที่เจริญมั่นคง มีความฉลาดรู้ผิดชอบชั่วดี ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและนับเป็นบุคคลที่มีคุณค่า. ถ้าแต่ละคนจะพยายามศึกษาพระคัมภีร์ให้เข้าใจถ่องแท้อยิ่งขึ้น พร้อมกับเอาใจใส่ศึกษาวิทยาการด้านอื่น ๆ ใ้กว้างขวางและก้าวหน้าอยู่เสมอ ก็จะส่งเสริมให้เป็นผู้มีควมดี ความรู้ ความสามารถครบถ้วน สมควรยั้งที่จะเป็นหลักและเป็นกำลังในการพัฒนาสังคม.

ขออวยพรให้การสัมมนาครั้งนี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ทุกอย่าง และให้ผู้มาร่วมสัมมนาทุกท่าน ประสบแต่ความสุขความสวัสดิ์ทุกเมื่อไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ทำพิธีประดับยศแก่นายทหารชั้นนายพลในวันนี้ และก็ขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งหลายที่ได้รับเกียรติได้รับยศสูงขึ้นไป

การที่ท่านได้รับยศสูงขึ้นมานี้ก็ถือว่าเป็นเกียรติแก่ตัวเองและวงศ์ตระกูลและเป็นที่ยอมรับชมสำหรับกองทัพทั้งสามของประเทศ เพราะถือว่าผู้มีบังคับบัญชาสูงขึ้นโดยไม่ขาดสาย การบังคับบัญชาก็จะได้เป็นไปโดยราบรื่น ในการนี้ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมและเป็นเกียรติ นอกจากนี้ ท่านทั้งหลายย่อมต้องทราบดีว่า ยศสูงขึ้นไปก็ย่อมเป็นความรับผิดชอบที่สูงขึ้น เพราะเหตุว่าผู้ที่ยศสูงย่อมมีหน้าที่ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของกองทัพของชาติที่มีความสำคัญที่จะดำเนินไปโดยต่อเนื่อง การที่มีเกียรติและมีหน้าที่เช่นนี้ก็ย่อมต้องทราบว่าหน้าที่อะไร ความจริงในสัญญาบัตรที่ท่านได้รับ ก็มีอยู่ที่จะต้องบังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาโดยธรรม และทำงานทำการต่าง ๆ โดยเคร่งครัด เคารพนับถือผู้บังคับบัญชา ข้อนี้ก็เป็นที่สำคัญ เรียกว่าเป็นวินัยของผู้ที่จะมีงานสำคัญ ผู้ที่ได้ขึ้นมาเป็นนายทหารถึงชั้นนายพลนั้นก็ได้รับสัญญาบัตรมาหลายฉบับ และทุกครั้งก็มีการเตือนเช่นนี้ ฉะนั้นก็เชื่อว่าท่านทั้งหลายทราบดีว่ามีหน้าที่สำคัญเพียงไร ในการนี้ก็ขอให้ท่านได้พิจารณาอยู่เสมอว่าการงานที่ทำดี และการงานที่ทำด้วยความเคร่งครัด ทั้งโดยหลักวิชาทั้งโดยความซื่อสัตย์สุจริตนั้น เป็นผลกว้างขวางทั้งแก่ตัวทั้งแก่ส่วนรวม ตลอดจนถึงประเทศชาติเป็นที่สุด

ก็ขอให้ทุกท่านได้พิจารณาโดยถ่องแท้ พยายามทำงานด้วยความเข้มแข็งถูกต้องตามหลักวิชา และถูกต้องตามหลักของความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร ในการนี้ก็ขอให้ท่านได้มีกำลังทั้งใจทั้งกายที่ครบสมบูรณ์ เพื่อให้ได้สามารถทำงานที่สำคัญนี้ และขอให้ท่านได้รับผลสำเร็จความเจริญรุ่งเรืองทุกประการในงานการและในการส่วนตัว ขอให้ท่านสามารถที่จะปฏิบัติงานการในหน้าที่และในส่วนตัวของแต่ละท่านโดยครบถ้วน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีประดับยศแก่นายตำรวจชั้นนายพลในวันนี้และขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งหลายที่ได้รับเลื่อนยศสูงขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นเกียรติอันสูง แต่ในเวลาเดียวกันก็เป็นความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น โดยที่ยศยิ่งสูงก็ยิ่งเป็นที่เด่นชัดและมีความรับผิดชอบกว้างขวางยิ่งขึ้น

การตำรวจนั้นมีความสำคัญสำหรับชีวิตประจำวันของประชาชนอย่างมากทั้งโดยตรงและทางอ้อม โดยตรง ตำรวจก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ หมายถึงความสงบสุขของประชาชนเป็นหน้าที่โดยตรง ซึ่งก็เห็นได้ว่าต้องทำงานทุกวัน เพื่อที่จะให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข มีระเบียบเรียบร้อย มีความปลอดภัย นอกจากนี้ในสมัยปัจจุบันมีความก้าวหน้าในทางวิชาการมาก ตำรวจก็ต้องมีความรอบรู้ในวิชาการก้าวหน้าสมัยใหม่ทุกสาขา เพื่อที่จะดำเนินงานเพื่อความเจริญและความมั่นคงของประเทศชาติ อันนี้ก็ถือว่าเป็นความรับผิดชอบที่ตำรวจมี เพื่อให้ดำเนินไปโดยดีก็ต้องมีการบังคับบัญชาที่มีประสิทธิภาพ คือจะได้สามารถทำงานได้ทุกชั้น ทุกยศทุกระดับ ให้มีงานที่เป็นประโยชน์อย่างมากที่สุด สำหรับตำรวจทุกชั้นทุกระดับก็มีหน้าที่สำคัญมาก สำหรับผู้ที่อยู่ในระดับนายพลก็ยิ่งสำคัญที่จะต้องทำงานด้วยความเข้มแข็ง ถูกต้องตามหลักวิชา ถูกต้องตามหลักของความเป็นผู้มีศีลธรรมและผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด ฉะนั้นการที่ท่านได้รับยศนายตำรวจชั้นสูงขึ้น ก็ทำให้มีความรับผิดชอบสูงยิ่งขึ้นเช่นนี้ จะทำได้ก็ต้องอาศัยกำลังกายที่สมบูรณ์ กำลังใจที่เข้มแข็งและกำลังวิชาการ ความรู้ที่รอบรู้ และที่ครบถ้วน ก็ขอให้ทุกท่านสามารถที่จะปฏิบัติงานหน้าที่ที่สำคัญนี้โดยราบรื่น ประสบความสำเร็จความเจริญทุกประการในงานการและในส่วนตัวด้วย

ก็ขอให้ทุกท่านประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง มีผลที่ดีในงานการของท่านทุกอย่าง ขอให้ทุกคนมีพลานามัยและจิตใจเข้มแข็งสมบูรณ์ทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์

ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันเสาร์ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นความเข้มแข็งพร้อมเพรียงของเหล่าทหารรักษาพระองค์ ในพิธีปฏิญาณตนสวนสนามครั้งนี้ ขอขอบใจในคำมั่นสัญญาและอำนาจพรทุกข้อ ที่มาจากความจริงใจและไมตรีจิตของแต่ละคน. ขอทหารทั้งหลายจงได้รับพรและไมตรีจากใจจริงของข้าพเจ้าเช่นเดียวกัน.

ประเทศของเรามีเอกราชและอิสรภาพที่สมบูรณ์มั่นคงมาได้จนทุกวันนี้ เพราะคนไทยทุกหมู่เหล่ายึดมั่นในชาติบ้านเมือง และรู้จักทำหน้าที่ของแต่ละฝ่ายแต่ละคนให้ประสานส่งเสริมกัน. ทหารนั้นเป็นกำลังสำคัญของชาติ ทั้งในด้านการป้องกันต่อสู้ด้วยแสนยานุภาพ การบำบัดบรรเทาความทุกข์ยาก และการคุ้มครองพัฒนาให้เกิดความเจริญร่มเย็น. ดังนั้น ทหารจะปฏิบัติภารกิจใด ๆ ก็ต้องมุ่งปฏิบัติเพื่อชาติยิ่งกว่าสิ่งอื่น.

ในปัจจุบัน ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั้งภายในภายนอกประเทศนับวันจะสลับซับซ้อน ยากจะเข้าใจยิ่งขึ้น. ทหารทั้งหลายจำเป็นต้องปฏิบัติงานด้วยความมีสติตั้งมั่น ด้วยวิจรรณญาณที่สุ่มรอบคอบ ด้วยความเป็นไทย ทั้งในความคิดจิตใจและการกระทำ โดยยึดถือความมั่นคงของชาติ ความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมือง และความผาสุกของประชาชนเป็นเป้าหมาย. นอกจากนี้ ยังจะต้องถือวินัยสำคัญโดยเคร่งครัดอีกสามข้อ. ข้อหนึ่ง ต้องปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยความจริงจังและรู้ชัดในจุดหมาย. ข้อสอง ต้องทำงานของตนให้ประสานกับงานของผู้อื่น แต่มิใช่เป็นการก้าวก่ายแทรกแซง. ข้อสาม ซึ่งสำคัญที่สุด ต้องถือหลักพึ่งตนเองยิ่งกว่าการพึ่งพิงบุคคลใดชาติใด.

ขอให้ทหารรักษาพระองค์ทุกเหล่าทัพทำความคิดความเข้าใจในข้อที่กล่าวให้กระจ่าง แล้วตั้งหน้าปฏิบัติภารกิจทุกอย่างด้วยความฉลาดรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผล เพื่อจักได้สามารถร่วมมือกันใช้ความรู้ความคิดปฏิบัติภารกิจทั้งปวงอย่างมีเอกภาพให้จนบรรลุเป้าหมาย ก็จะทำให้บ้านเมืองไทยของเราเจริญมั่นคง ดำรงอิสรภาพได้ยืนยาวตลอดไป.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ชาวไทยศรัทธาเคารพ กับทั้งอำนาจแห่งความจงรักภักดีโดยบริสุทธิ์ใจต่อชาติบ้านเมือง จงอภิบาลบำรุงทหารทุกคนให้ปลอดภัยจากข้าศึกศัตรูและอันตรายทั้งมวล ให้มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติและปัญญา สามารถปฏิบัติภารกิจน้อยใหญ่ให้บรรลุผลสมบูรณ์ทุกอย่าง ทั้งให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่พึงประสงค์ทุก ๆ ประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้า ฯ ถวายชัยมงคล

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอาทิตย์ ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๑

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาชุมนุมกันเพื่อให้พรในวันทีใกล้วันคล้ายวันเกิดในคราวนี้ ท่านก็มาเป็นจำนวนมาก และอยู่ทั้งข้างนอกทั้งข้างใน มีจำนวนเกือบ ๖,๐๐๐ คน ก็นับว่าเป็นจำนวนมาก และก็เป็นคนทุกเพศ ทุกวัย มีอายุตั้งแต่อายุ ต่ำกว่า ๘ ขวบ จนถึงอายุเกิน ๘๐ ขวบ ก็นับว่าเป็นผู้ที่เป็นคนต่างวัยกันและมีหน้าที่งานการอาชีพต่าง ๆ กันเกือบทุกอย่างในประเทศไทย

การนี้ก็นับว่าเป็นนิมิตที่ดี เพราะว่าในประเทศไทยนั้นเราก็คงทราบดีว่า ประชาชนทุกคนหมายถึงผู้ที่อยู่ในประเทศไทยทุกคน เป็นที่เข้ากันได้ เป็นคนที่ไม่มีการแบ่งแยกกัน ความจริงก็เป็นสิ่งที่เป็นกำลังของเราแท้ ๆ ที่คนไม่รังเกียจกัน ก็ต้องรักษาความไม่รังเกียจกันอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ส่วนรวมของเราอยู่ได้ เพราะว่าถ้ามีการแตกแยกออกไปก็กลายเป็นทอนกำลังของส่วนรวม ซึ่งส่วนรวมนี้ก็ประกอบด้วยส่วนตัวแต่ละคน แต่ละบุคคลก็เป็นหน่วยหนึ่งของส่วนรวม ถ้าบอกว่าหน่วยหนึ่งของส่วนรวมมันน้อยเหลือเกิน แต่ว่าบวกเข้าไปได้เป็นประเทศทั้งประเทศ ถ้าถืออย่างนี้และมีความรู้ว่าเป็นเช่นนี้ ก็จะทำให้เราสามารถจะมีชีวิตที่มีความเป็นปึกแผ่นได้

สำหรับในปีนี้ก็มีความรู้เกิดขึ้น คือว่าปีที่แล้วก็ได้มีชีวิตถึงก่อนหกสิบ และในปีนี้เป็นชีวิตที่เป็นหลังหกสิบ ซึ่งก็ถือว่าเป็นการแตกต่างอยู่ แต่ละคนก็พูดกันว่าคนที่ได้ถึงอายุหกสิบแล้วก็เป็นคนที่อยู่ในวัยชรา แล้วก็เปลี่ยนแปลงโดยฉับพลันจากอายุ ๕๙ เป็นอายุ ๖๐ แต่มาบัดนี้พຽงนี้ก็คือว่าเป็นครบ ๖๑ คือ ๖๐ กับ ๑ ปี จะนับว่าอะไรก็ไม่ทราบ เพราะว่าเท่ากับมีอายุ ๕๙ และบวก ๑ ปี เป็น ๖๐ ๖๐ บวก ๑ ปี เป็น ๖๑ เมื่อแบ่งแยกที่อายุ ๖๐ ก็หมายความว่าวันเกิดปีนี้เป็นวันแรกในชีวิตใหม่ ส่วนของชีวิตที่เป็นชีวิตที่แบ่งจากอายุ ๖๐ คราวนี้ก็ต้องดูว่าตลอดปีที่ผ่านมาได้เห็นอะไร ก็ได้เห็นเหมือนกันว่ามีความเปลี่ยนแปลง มีความเปลี่ยนแปลงในความคิดอย่างหนึ่ง หรือในความรู้ หรือว่าเห็นว่าคนที่มียุ่ก่อน ๖๐ กับหลัง ๖๐ มีความเข้าใจกันอาจยากขึ้น เพราะว่าคนที่ก่อน ๖๐ นั้น ก็ถือเป็นผู้ที่กำลังทำงาน มีความรู้ความสามารถ และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนคนอายุ ๖๐ เกินไปแล้วก็ดูเหมือนเป็นคนที่เก่าแก่ ครี ไม่มีความสามารถ อันนี้ก็เป็ความคิดอันหนึ่งที่เกิดขึ้นว่าดูจะเป็นอย่างนั้น

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ฉะนั้น การที่จะให้ทั้งสองข้างเข้ากันได้ก็ต้องมีวิธีการ ก็ได้เห็นวิธีการเหมือนกัน เพราะว่าคนที่มีความรู้ และปฏิบัติการอยู่อายุยังน้อยนั้น ก็ดูท่าทางเป็นเหมือนคนที่แข็งแรง มีกำลังที่จะปฏิบัติงานอย่างดี ก็ควรที่จะให้ ผู้เฒ่าปล่อยให้ผู้หนุ่มสาวได้ปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความคิด ผู้ที่อายุต่ำกว่า ๖๐ ราคายคนที่ยุมากกว่า ๖๐ ว่าคนที่ อายุมากกว่า ๖๐ ทำอะไรก็ได้ แต่ว่าจะให้คนหนุ่มคนสาวนับถือและทำตามจึงทำให้เกิดความรู้สึกว่าคนอายุมาก นั้นดูเป็นคนที่ชอบที่จะข่มขี้มเหงคนที่มีความรู้ส่วนคนอายุมากก็จะถือว่าว่าคนสมัยนี้เป็นคนที่ไม่มีคารพ เลย เป็นคนที่ไม่นับถือกัน คือเป็นคนที่ไม่ล้มีล้มาคารวะ อย่างนี้ก็เกิดขึ้นได้ เพราะว่าก็เป็นความจริงว่า คนรุ่นใหม่ มีโอกาสได้เรียนรู้อีกฝนมาก สามารถที่จะได้รับความรู้ทางวิชาการมากมายจึงมีความสามารถมาก คงอาจมากกว่า ผู้ที่มีอายุมาก เพราะว่าผู้ที่มีอายุมาก ผ่านมาแล้วในสมัยก่อนนี้วิทยาการยังไม่ก้าวหน้าเท่า การเรียนการรู้ก็อาจ ลำบากกว่า แม้ถ้าจะดูตามสถิติของการตั้งโรงเรียน หรือวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย ในสมัยเมื่อ ๓๐ ปีมา ก่อนนี้ โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือวิทยาการก็ยังด้อยมีน้อยกว่า ถ้าไปดูในสถิติก็เป็นเช่นนั้น ส่วนสมัยนี้ โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย มีมากมาย แล้วก็วิชาการวิทยาการต่าง ๆ ก็ก้าวหน้า จึงได้ความรู้มากและจึงมี ความสามารถมาก คนสมัยใหม่จึงมีความรู้ความสามารถกว่าคนสมัยก่อน ถ้าดูในแง่นี้ ฉะนั้นการที่คนสมัยใหม่นี้ เรียกว่าหนุ่ม ๆ สาว ๆ สมัยนี้ก็ได้อ ถ้าพูดว่ามีความรู้ความสามารถมากกว่าคนเก่า ก็คงเป็นจริงเพราะว่ามีโอกาส มากกว่า นอกจากนี้วิทยาการก้าวหน้า สามารถที่จะได้ไปดูงานทั้งในประเทศทั้งนอกประเทศอย่างคล่องตัว ทำให้ได้เปรียบมาก ส่วนคนเก่าแก่จะจะไปไหน ก็จะต้องชวนช่วยอย่างมาก เหน็ดเหนื่อยลำบากอย่างมาก และโดยมากก็ไม่ได้ไป ไม่ได้เห็น ไม่มีโอกาส

ฉะนั้น การที่คนสมัยใหม่บอกว่าคนสมัยเก่ามีความรู้่น้อยก็อาจเป็นจริง แล้วก็คนสมัยใหม่จึงเรียกว่าดูถูก หรือเหยียดหยามคนสมัยเก่าได้ มีสิทธิ์ แต่ว่าถ้าพูดตามจริงแล้ว สิทธิ์ที่จะเหยียดหยามคนรุ่นเก่าก็ไม่ควรจะ มี ด้วย เหตุว่าคนรุ่นเก่านี้เองที่ทำให้คนรุ่นใหม่เกิดขึ้นมาได้ ทั้งทำให้คนรุ่นใหม่มีโอกาสได้หาความรู้สร้างตัวขึ้นมาอันนี้ คนเก่าก็น่าจะมีความภูมิใจได้ และคนใหม่ก็น่าจะสำนึกว่าคนเก่านี้มีพระคุณ แต่พระคุณนี้ก็อาจนึกถึงว่าพระคุณ นั้นไม่เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะว่าท่านผ่านไปแล้วเป็นคนที่ผ่านมา เป็นคนที่เรียกว่าพ้นสมัยไปแล้ว ไม่ทันสมัย อันนี้ก็

อาจเป็นจริงสำหรับบางคน แต่ข้อสำคัญของคนอายุมาก ที่ดี คนอายุมากแม้จะไม่ได้เรียนได้ประกาศนียบัตรหรือได้ปริญญา หรือได้อะไรที่เป็นหลักฐาน แต่ก็ผ่านชีวิตมาตลอด ได้ผ่านชีวิตที่สอนให้รู้ เพราะว่าทุกวันที่เราผ่านเราก็ได้เห็น เราก็ได้ฟัง เราก็ได้ปฏิบัติ เพราะว่าเราเป็นคนประกอบด้วยร่างกายแล้วก็จิตใจ ฉะนั้นร่างกายและจิตใจนี้ก็ต้องทำงานไปเรื่อย เมื่อทำงานไปเรื่อยก็เรียกว่าเรียนรู้ทุกวัน คนที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน หรือเข้าวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย ก็เป็นคนเหมือนกัน แล้วก็อาจเป็นคนที่ไม่เก่งก็ได้ แต่ก่อนนี้ไม่มีมหาวิทยาลัย ก็สามารถที่จะปฏิบัติอะไรที่สูงที่คั่นคว่ำอะไรต่าง ๆ จนกระทั่งสามารถที่จะสร้างมหาวิทยาลัยได้ ฉะนั้นคนที่อายุมากก็ได้ผ่านชีวิตมาด้วยดี อันนี้ก็เป็นการอันว่าถ้าคนสมัยใหม่ได้มีความนับถือคนสมัยเก่าได้เล็กน้อยก็เรียกว่าได้เปรียบ แม้แต่เล็กน้อยก็ได้เปรียบ ถ้านับถือและสามารถที่จะดูว่าประสบการณ์ของท่านผู้ใหญ่ นั้นจะใช้อย่างไร มาพิจารณาให้ดี ๆ ก็ได้เปรียบมาก คนสมัยใหม่ก็จะได้อยู่เย็นเป็นสุขได้มีความเจริญก้าวหน้าได้ โดยอาศัยความสามารถของผู้ใหญ่ ความสามารถของคนรุ่นเก่าก็ได้ ส่วนรุ่นเก่านั้นก็ไม่ต้องเสียใจ หรือไม่ต้องอิจฉา หรือโกรธคนสมัยใหม่ คนสมัยใหม่ที่เขอาจจะมีอาการเหยียดหยามบ้าง เพราะว่าคนสมัยเก่านั้นก็ย่อมรู้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตก็ต้องเปลี่ยนแปลง ถ้าคนสมัยใหม่เขาได้รับประโยชน์จากเรา เราก็ดีใจแล้วก็พอใจที่ได้ทำประโยชน์ ถ้าคนเขาไม่เอา ก็แล้วไป ไม่เป็นสิ่งที่บังคับกันได้แต่อย่างน้อยที่สุด คนสมัยเก่าถ้าปล่อยให้คนสมัยใหม่เขาว่าไป แต่ว่าถ้าช่วยเขาได้ก็ช่วย อันนี้ก็ทำให้การอาศัยซึ่งกันและกันได้ดี และอย่างนี้ก็เลยไม่เกิดสิ่งที่เรียกว่าช่องว่างระหว่างอายุ จะเป็นอายุไหนก็ตามก็ไม่มีช่องว่าง

เรื่องช่องว่างนั้น มาเมื่อตะกี้เองได้ประสบการณ์รู้สึกถึงช่องว่าง เพราะว่าเดิน ๆ ไปมีคนเขายื่นธนบัตรมาให้ก็รับ สำหรับเงินนี้เอาไปใช้ประโยชน์ในด้านการกุศล คนที่อยู่ใกล้ ๆ เขายื่นมาก็รับได้ คนที่อยู่ห่างออกไปเขาก็บอกว่าไม่ถึง ไม่ถึง ไม่ถึงก็ขอให้คนข้างหน้าเขาส่งต่อก็มี แต่บางคนก็บอกส่งต่อไม่ได้ต้องให้ถึง เมื่อต้องให้ถึงนั้นนะเขาก็พูดเอง บอกว่าต้นไม้ทั้งหมด คือว่าต้นไม้ที่ขวางทาง เขาก็อยู่ตรงนั้น แต่ว่าพอดินไม้ส่วนใหญ่ก็เป็นกุหลาบ เขาก็ไม่กล้าที่จะบุกเข้าไปในกุหลาบเพราะว่ามันมีหนาม แต่ว่าอย่างไรก็ตาม อันนี้ก็แสดงให้เห็นว่าบางที่ตั้งใจจะส่งเงินให้ถึงแต่ก็ไม่ถึง เพราะว่าไม่มีความร่วมมือ ไม่มีการยอมให้ส่งผ่านมาก็มี หรือไม่ยอมส่งผ่านคนอื่นก็มี ต้องให้ถึง ต้องให้ถึงต้นไม้ก็พัง หรือถ้าต้นไม้ไม่พังตัวก็ได้ผล

อันนี้ที่ทำให้นึกถึงอย่างที่ว่านายกรัฐมนตรีได้พูดถึงว่า หมู่นี้เมืองไทยก็มีเหตุการณ์โดยเฉพาะเหตุการณ์น้ำท่วมภาคใต้ ซึ่งทุกคนต้องการที่จะช่วย การที่ทุกคนอยากจะช่วยนั้นเป็นนิมิตดี แม้จะมีเรื่องที่น่าหนักใจและน่าเสียใจที่ผู้คนต้องเสียชีวิตไป ที่ต้องเสียสิ่งของ ทำให้มีความเดือดร้อนขึ้นมากมาย แล้วคนไทยทั่วประเทศก็มีจิตใจที่ต้องการช่วย อันนี้เกิดขึ้นมาโดยที่ไม่ต้องได้โฆษณาอะไร ทุกคนชวนช่วยที่จะช่วยผู้ที่เป็นเพื่อนร่วมชาติให้พ้นจากความเดือดร้อน ซึ่งสำคัญที่สุดก็คืออาหารก็ไม่มี ที่อยู่ก็ไม่มีสิ่งของที่จะใช้ก็ไม่มีไปหมด ทำให้ต้องช่วย ทั้งนี้ทั้งทางรัฐบาล ทางราชการ ก็ได้ช่วยอย่างดีมาก รวมทั้งผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่และไม่เป็นเจ้าหน้าที่โดยตรง ทุกคนก็อยากที่จะช่วยทั้งในหน้าที่ราชการ ทั้งนอกหน้าที่ราชการก็ช่วยทั้งนั้น ส่วนคนอื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับทางราชการ แต่ก็เป็นคนไทยด้วยกัน ทุกคนก็ชวนช่วยที่จะช่วย

คราวนี้ การที่จะช่วยก็เป็นเหมือนเช่นตะกั่ว เอาเงินให้ก็ต้องให้ถึง อันนี้เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนาว่าถ้าจะให้ทำอะไรก็ต้องให้ถึง แต่การให้ถึงนั้นเป็นสิ่งที่ลำบากเช่นในปัญหาตอนแรก ถ้าจะช่วยให้มีอาหารการกินก็ต้องนำสิ่งของเช่นข้าวให้ไปถึง ไปถึงที่คนที่เขาต้องการ ที่จำเป็นที่จะมีข้าวเพื่อเลี้ยงชีวิต ไม่อย่างนั้นไม่มีก็อดบางคนก็อดเป็นหลายวัน แต่การที่นำข้าวไปเป็นสิ่งที่ลำบาก การที่จะหาข้าวก็เห็นว่าไม่ยากนัก เพราะว่าเรายังมีอยู่ แต่การนำไป รถยนต์ รถบรรทุก รถไฟก็ไปไม่ได้ตอนแรก เพราะว่าถนหนทางรถไฟเสียไป เครื่องบินที่นำไปได้แต่จำนวนก็ไม่มาก แล้วสิ้นเปลืองมาก เมื่อนำไปแล้วไปถึงสนามบินจะลำเลียงไปถึงที่ที่จำเป็นที่จะนำไปก็ลำบาก เพราะว่าทางคมนาคมถูกตัดไปมาก ดั้งนี้ที่ลำบาก แม้จะบอกว่าถ้าจะส่งข้าวไปไม่ได้ง่าย ๆ ส่งเงินไปสิ เอาเงินไปให้ แล้วก็ทำอะไร เงินนั้นคือหมายความว่าไปซื้อของ คือคล้าย ๆ เป็นตัวแทนของสินค้า ถ้าจะเอาเงินไปให้คนที่หิว ก็เห็นว่าดีถ้าเขาไปซื้อของได้ แต่ของนั้นก็ไม่มี ต้องให้ของ เช่นจะให้ข้าวก็ต้องให้ข้าวไม่ใช่ให้เงินค่าข้าวสำหรับซื้อข้าว เพราะว่าข้าวก็ไม่มีในที่นั้น ก็ไม่มีประโยชน์ที่จะเอาเงินไปให้ เท่าไรก็ตาม ก็แสนที่ล้านไม่มีประโยชน์ ต้องเอาสิ่งของที่จำเป็นไปให้จริง ๆ ไม่ใช่เอาเงินไปให้ ถ้าเอาเงินไปให้อาจยิ่งเดือดร้อน เพราะว่าอย่างเอาเงินไปให้ค่าซื้อข้าว ข้าวไม่มี เงินนั้นนะ พุงตุง่าย ๆ เงินนั้นต้องกลับกรุงเทพ ฯ ถ้าให้เงินไปล้านบาทให้กับเจ้าหน้าที่ที่จังหวัดนั้น ๆ เงินล้านบาทนี้ยังงี้ก็ต้องกลับกรุงเทพ ฯ กลับกรุงเทพ ฯ สำหรับมาซื้อข้าวที่กรุงเทพ ฯ แล้วก็ส่งไป ก็หมายความว่าเสียเที่ยว อันนี้เป็นต้น ถ้าจะถือว่าเอาข้าวไปให้ ฉะนั้นการที่ช่วยเหลือจะต้องรู้ว่า

ช่วยเหลืออย่างไร เพราะว่าการที่แม้จะถึง แต่ว่าก็ไม่ถึงผล ไม่ได้ผล ฉะนั้นก็ต้องคิดให้ดี แต่ระหว่างทางที่ส่งไปก็จะต้องให้ส่งของไปได้ ฉะนั้นก็ต้องบรรเทาทุกข์เป็นไปตามลำดับ ตอนแรกนี่ก็ต้องชวนขยายเอาสิ่งของไปถึงให้ได้ แม้จะดูลำบาก เช่นนำเครื่องบินไปแล้วก็หาทางที่จะเอาเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ไปหย่อนลงไป หรือหาทางอย่างไร เพื่อที่จะให้ไปถึงคนที่เดือดร้อนจริง ๆ อย่างนั้นก็อาจสิ้นเปลืองมาก แต่จำเป็น เพราะว่าคนเราก็จะต้องมีสิ่งอุปโภคบริโภคกันที่อยู่เสมอ ไม่ใช่เอาไว้เดือนหน้าก็ได้ อย่างนั้นไม่ได้ก็ตายเสียก่อน ฉะนั้นการบรรเทาทุกข์นั้นก็เรียกว่ามีศิลปะการดำเนินงานอย่างมาก ซึ่งก็ต้องคิดให้ดีให้รอบคอบ ถ้าไม่คิดก็อาจยิ่งสิ้นเปลืองและไม่ถึงผล ฉะนั้นการที่ได้ทำการช่วยเหลือก็ต้องให้ถึง และถึงด้วยวิชาการที่ถูกต้อง

อันนี้ก็เป็นอย่างหนึ่งที่ว่า การที่มีอะไรก็ตามก็ต้องมีช่องว่าง แล้วช่องว่างนั้นก็จะต้องหาทางที่แก้ไข ถ้าช่องว่างระหว่างอายุคนก็สามารถที่จะแก้ไขด้วยความคิดที่ถูกต้อง ก็สามารถที่จะใช้ประโยชน์ของคนแก่และคนหนุ่มสาวให้เต็มที่ เพื่อให้ส่วนรวมได้ดำเนินงานไปด้วยดี ถ้าช่องว่างเช่นตะกั่วเรื่องส่งเงินไม่ถึงก็ต้องแก้ไขด้วยการช่วยกันส่งต่อ ถ้าช่องว่างในแง่ที่ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยก็ต้องวางแผนการให้ดี เช่นตอนแรกส่งด้วยเครื่องบินแล้วก็หาพาหนะ ถ้าเป็นที่ที่มีน้ำมากก็ส่งเรือที่จะเป็นพาหนะ แล้วขั้นตอนต่อไป อย่างที่ได้ทำถูกต้องส่งสิ่งของไปทางเรือ ซึ่งกองทัพเรือก็ได้ช่วยลำเลียงของ แล้วก็นำไปโดยใช้พาหนะที่มีอยู่ อย่างที่เห็นกองทัพได้ใช้รถสายพาน แล้วก็เครื่องบินก็เป็นเครื่องบินของกองทัพอากาศ นอกจากนั้นก็ยังมีเครื่องเฮลิคอปเตอร์ของตำรวจไปช่วย และนอกจากนั้นในที่ต่าง ๆ ก็เคยได้ส่งของไปคอยอยู่ที่กองกำกับตำรวจชายแดนและค่ายทหารต่าง ๆ อยู่แล้ว พร้อมทั้งจะให้ส่งไปช่วยผู้ที่ประสบภัยธรรมชาติต่าง ๆ ซึ่งได้ทำเป็นประจำ ฉะนั้นการที่จะช่วยก็ต้องกลบช่องว่างนี้ ก็ได้ทำมาพอสมควร ได้ผลดี รู้สึกว่าความเดือดร้อนได้บรรเทาไปอย่างดีที่สุดต่อจากนั้นก็จะต้องช่วยฟื้นฟูชีวิตของคนเหล่านั้น ซึ่งจะต้องทำทุกทาง ทั้งทางที่จะให้มีที่อยู่อาศัยแล้วก็สร้างอาชีพ ทั้งสร้างความเป็นอยู่ที่เขาต้องการ เช่น สำหรับเด็ก ๆ ก็ต้องมีโรงเรียน มีการศึกษา ซึ่งในสมัยเมื่อยี่สิบกว่าปีที่มีวาทภัยที่แหลมตะลุมพุกนั้นก็เป็นอย่างนี้ ก็เป็นอย่างนี้ คือเป็นภัยที่มาฉับพลันแล้วก็ทำให้คนเดือดร้อนไปมากได้ตั้งโรงเรียนและได้ตั้งทุนการศึกษา ซึ่งเด็กที่กำพร้าในครั้งนั้นก็ได้รับทุนการศึกษาและได้รับช่วยเหลือในด้านการศึกษาอย่างดี จนกระทั่งมาตอนหลังนี้ผู้ที่รับทุนและเดือดร้อนเมื่อครั้งวาทภัยครั้งนั้นก็ได้กลับไปช่วยพี่น้องชาวนครศรีธรรมราชในครั้งนี้ใน

ฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่จะบรรเทาความเดือดร้อน ฉะนั้น ครั้งนี้ก็ต้องทำอย่างนี้เหมือนกัน เป็นโครงการระยะยาว ตั้ง ๒๐ ปี เพื่อฟื้นฟูชีวิตของผู้ที่เดือดร้อน ทั้งนี้ก็เป็นเรื่องที่เกิดมาจากที่คิดว่าคนเรามีช่องว่างระหว่างวัย ช่องว่างระหว่างสถานที่อยู่อันนี้มาตลอดเวลา การแก้ไขความยุ่งยากก็ต้องหาวิธีการที่เหมาะสม

สำหรับอีกอย่างหนึ่งที่ได้คิดตอนที่ระหว่างอายุที่ผ่านมา ๑ ปี ก็นึกถึงว่าการที่คนเราทำอะไร ทำอะไรไม่ดี มันก็ไม่ถูกต้อง แต่ว่าเราจะต้องทำเสมอ เพราะว่าเรามีชีวิต จะบอกว่าไม่ทำอะไรเลย ถ้าไม่ยอมทำเสีย ต้องไม่ทำอะไรเลย มีคนหลายคนคิดอย่างนี้ ถ้าทำก็ถูกว่าเสมอ จึงทำอะไรก็อย่าทำเลย อยู่เฉย ๆ คนเราอยู่เฉย ๆ ก็ไม่มีผิด เขวากันอย่างนี้ ถ้ามาคิดดี ๆ คนเราอยู่เฉย ๆ ไม่ได้ ยังไง ๆ ร่างกายของเราก็นั่งอยู่ นั่งเฉยหรือเปล่า ก็นั่งไม่เฉย นั่งก็ต้องสูดอากาศ ต้องหายใจ ถ้าอยู่เฉย ๆ จริง ๆ นั้นขออย่าให้หายใจเลย เพราะว่าหายใจนั้นมันทำ มันทำอะไรอย่างหนึ่ง ต้องทำอะไรอย่างหนึ่ง แต่คนเราไม่หายใจไม่ได้ บางคนอย่างเดี๋ยวนี้หายใจไม่ค่อยออก หายใจไม่ออกก็ต้องหายใจให้ได้ ไม่งั้นก็ไม่มีชีวิตอยู่ ฉะนั้นการทำอะไรมันก็ต้องทำ ทำอะไรก็ต้องทำดี คราวนี้ถ้าสำหรับทำให้มันดี ให้ถูกต้อง ไม่เสียหาย มันก็ต้องหาทาง ฉะนั้นจะต้องมีอะไรอย่างหนึ่ง มีวิธีการที่จะไม่ทำผิด ไม่ทำสิ่งที่เขวว่าอันนี้ไม่ดี

เมื่อวานนี้ได้พูดกับทหารรักษาพระองค์ในการสวนสนาม ก็ได้พูดถึงวิธีปฏิบัติอย่างหนึ่งที่สำคัญก็คือมีสติ ก็คงต้องเห็นว่าอะไร ๆ ก็ต้องมีสติ สติตั้งมั่น อันนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าคนเรานั่งอยู่เฉย ๆ ไม่ได้ มันต้องทำอะไรอย่างน้อยที่สุดก็ต้องหายใจ แม้แต่นั่งอยู่เฉย ๆ ก็ไม่ได้ มันเมื่อย มันเมื่อยก็ต้องขยับตัว แต่ว่าถ้าทำถ้าขยับตัวอย่างมีสติ คือหมายความว่าใช้ร่างกายที่ดี ก็ขยับตัวโดยที่ไม่ทำให้เดือดร้อน ไม่ทำให้เสียหาย ถ้าแต่ละท่านเกิดไม่มีสติแล้วก็ขยับตัว จะยกแขนขึ้นมากไปโดนคนที่นั่งอยู่ข้าง ๆ คนที่อยู่ข้าง ๆ เขาก็จะโกรธเอา ลงท้ายก็จะทะเลาะกัน กลายเป็นการทะเลาะกันโน่นนี่ แล้วมันก็ไม่ดี ฉะนั้นก็ต้องมีสติคือหมายความว่ารู้ รู้ทั้งการทำอะไร ก็รู้ การคิดอะไรก็รู้ การพูดอะไรก็รู้ คือมีสติมั่น ฉะนั้นที่บอกเมื่อวานนี้ว่าให้มีสติ เพียงแค่นี้ก็จะทำให้มีความสุขมากขึ้นอีกเยอะ ถ้าแต่ละคนเมื่อทำอะไรด้วยกาย หรือพูดอะไร หรือแม้แต่คิดอะไร มีสติคือรู้ รู้ว่ากำลังทำอะไร รู้ว่าตัวอยู่ที่ไหนอย่างไร อันนี้ก็เป็นการแก้ไข ถึงเวลาไปที่ไหนก็บอกขอให้มีสติตั้งมั่น คือหมายความว่าสตินั้นอยู่

กับตัวไม่มีเสียแม้แต่ดี ถ้าหากว่ามีความสามารถอย่างอื่น ก็สามารถที่จะทำประโยชน์กับส่วนรวมได้อย่างมาก ถ้ามีสติ ฉะนั้นก็ได้พูดอยู่เสมอกับใครก็ตาม ทหารก็ตาม พลเรือนก็ตาม นักศึกษา ใครต่อใครทุกคน ก็บอกให้มีสติ อาจรำคาญว่าทำไมบอกมีสติ ทว่าสติไม่ดีหรือก็ให้สติดีนะ ถ้าสติไม่อยู่กับตัวมันก็เรียกว่าสติไม่ดี ฉะนั้นถ้าทำอะไรเพื่อที่จะแก้ไขอะไรก็ต้องมีสติ

อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ได้ซาบซึ้งในปีที่ผ่านมา วันนี้ก็ถือว่ายังไม่ ๖๑ เต็ม แล้วก็พรุ่งนี้ก็ ๖๑ เต็ม ทำให้รู้สึกได้ว่าถ้ามีสติแล้วก็สามารถที่จะมีชีวิตอยู่ได้ สามารถที่จะมีความสุขได้ สามารถที่จะทำประโยชน์ได้ วันนี้ก็พูดในสิ่งที่คิดมาปีหนึ่ง แล้วจากนั้นก็เวลาคนเราอายุ ๖๐ ก็ยังไม่แน่ อย่างข้าราชการอายุ ๖๐ บริบูรณ์แล้วก็ยังรับราชการอยู่ เพราะว่าจะได้ออกจากราชการ ต้องออกจากราชการประจำอายุ ๖๐ แต่ว่าในบังคับประมาณนั้น เมื่อถึงบังคับประมาณตามกฎหมายก็ออกจากราชการ แต่อายุตัวก็ ๖๐ กว่าแล้ว ตอนนี้อย่างนี้ให้แน่ก็ต้องเป็น ๖๑ ถ้าเป็น ๖๑ ก็แน่นอนว่าข้าราชการประจำก็เป็นข้าราชการบำนาญแล้ว ฉะนั้นเวลาที่เริ่มชีวิตใหม่ก็ต้องเริ่มชีวิตใหม่เวลาอายุ ๖๑ ไม่ใช่ ๖๐ แล้วก็วันนี้ท่านทั้งหลายมาให้พรในโอกาสวันฉลองอายุ ๖๑ แต่แท้จริงมาฉลองในการที่จะได้ผ่านชีวิตเก่ามา ถึง ๖๐ ปีบริบูรณ์ ยังไม่ถึง ๖๑ ปีบริบูรณ์ ก็ดีใจที่ได้พบท่านทั้งหลายและขอบใจที่ท่านทั้งหลายได้ให้พรให้มีความเจริญรุ่งเรือง ก็นับว่าเป็นการอำลาชีวิตที่เก่า แล้วก็ต้อนรับชีวิตใหม่ในพรุ่งนี้ การที่ท่านทั้งหลายได้ให้พรนั้นก็ต้องขอบใจ แล้วก็ก็เป็นสิ่งที่สะดวกใจสำหรับตัว เพราะว่าเมื่อท่านให้พรอย่างไรท่านก็ได้รับพรเช่นนั้น

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้มีกำลังทั้งกาย ทั้งใจ ทั้งความคิด ทั้งความตั้งใจให้ดีให้แข็งแรง มีสติที่ดี คือหมายความว่าสติมีจิตใจที่รู้ว่าตัวกำลังทำอะไร รู้ว่าอะไรดีอะไรชอบ และอะไรจะเป็นสิ่งที่เป็นความก้าวหน้าของตัวเองและของส่วนรวม ก็ขอท่านทั้งหลาย จงได้รับพรทั้งหลายที่ท่านคิด ถ้าท่านคิดดีท่านก็ได้รับพรที่ดี ก็ขอให้ประสบความสำเร็จความเจริญทั่วกัน.

พระราชดำรัส

ในการเสด็จออกมหาสมาคม

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๓๑

วันจันทร์ ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความปิติชื่นชมยิ่งนัก ที่ท่านทั้งหลายมีไมตรีจิต พร้อมเพรียงกันมาให้พรวันเกิด. ขอขอบพระทัยและขอบใจในคำอวยพร อันแสดงความมุ่งมั่งงเจริญด้วยประการต่าง ๆ. ขอทุกท่านจงได้รับพรและไมตรีของข้าพเจ้าเช่นเดียวกัน.

คนไทยรักษาชาติรักษาแผ่นดินให้มั่นคงเป็นปึกแผ่นมาได้ ด้วยสติปัญญาความสามารถ ด้วยความรักชาติ และด้วยคุณความดี. อีสราภาพ ความร่มเย็นเป็นสุข ตลอดจนคุณธรรมความเจริญทุกอย่างที่มีอยู่บัดนี้ บรรพชนของเราผู้ยึดมั่นในความเป็นไทย เป็นผู้สร้างสมไว้ให้ทั้งหมดนี้. เราทั้งหลายในปัจจุบันจึงต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญสูงสุด ที่จะต้องรักษาแผ่นดินไทยพร้อมทั้งจิตใจที่เป็นไทยไว้ให้มั่นคง ทั้งสืบทอดต่อกันไปมิให้ขาดสาย. ขอทุกคนทุกฝ่ายจงรวมกำลังกายใจให้พร้อม เพื่อสร้างเสริมพลังแห่งความรู้ ความสามารถ และความดีของเรา ให้เพิ่มพูนแน่นแฟ้นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แล้วเร่งรัดปฏิบัติสรรพกิจการงานบรรดามี ด้วยความสุจริตมั่นใจ และบริสุทธิ์ใจโดยซื่อตรงซื่อสัตย์ ให้ดำเนินก้าวหน้าไปโดยสอดคล้องและเกื้อกูลกันทุก ๆ ส่วน และสัมฤทธิ์ผลอันไพบุลย์ คือความสถาพรยั่งยืนของชาติ ความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมือง และความอยู่ดีมีอิสราภาพของเราทุกคน.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวไทยทั้งมวลเคารพเลื่อมใส จงอภิบาลรักษาท่านให้มีความสุข ปราศจากทุกข์ปราศจากภัยทุกเมื่อ เพื่อให้มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญา ที่จะคิดอ่านปฏิบัติงานของแผ่นดิน และนำพาประเทศชาติให้ผ่านพ้นอุปสรรคภัยทั้งปวงไปได้โดยสวัสดิ.

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือเนื่องในวันกีฬาแห่งชาติ

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๑

ในหลักการ การกีฬาเป็นสิ่งที่มีความประสงค์พื้นฐานเพื่อที่จะส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรงและสามารถที่จะแสดงฝีมือในเชิงกีฬาเพื่อความสามัคคี และเพื่อให้คุณภาพของมนุษย์ดีขึ้น มาเวลานี้การกีฬาก็มีความสำคัญในทางอื่นด้วย คือในทางสังคมทำให้คนในประเทศชาติได้หันมาปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ในทางสุขภาพของร่างกาย และของจิตใจ ทำให้สามารถที่จะอยู่เป็นสังคมอย่างอยู่เย็นเป็นสุข ทั้งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญของบ้านเมือง และโดยเฉพาะในการกีฬาระหว่างประเทศก็ได้เพิ่มความสำคัญกับมนุษย์อื่นซึ่งอยู่ในประเทศอื่น ฉะนั้นกีฬาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคนและชีวิตของบ้านเมือง ถ้าปฏิบัติกีฬาอย่างถูกต้อง หมายถึงว่าอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถ ก็ได้นำชื่อเสียงแก่ตนและแก่ประเทศชาติถ้าปฏิบัติกีฬาด้วยความเรียบร้อย ด้วยความสุภาพ ก็ทำให้มีชื่อเสียงเหมือนกัน และจะส่งเสริมความสามัคคีในประเทศชาติ.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๑

พระบรมราโชวาท

พระราชทานปริญญาบัตรแก่นบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบว่าการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุกด้าน. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัย ที่มอบปริญญาทันตแพทยศาสตรบัณฑิตบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้าในโอกาสนี้ด้วย.

น่าจะกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีจุดหมายสำคัญประการหนึ่ง ที่จะวางแนวทางปฏิบัติพัฒนางานทุก ๆ ด้าน ให้เป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา สำหรับนักศึกษาจะนำไปใช้ปฏิบัติงาน สร้างความเจริญมั่นคงแก่ตนเองไปในอนาคต. ดังนั้นจึงพยายามสอนความรู้ที่ดีให้อย่างถูกต้อง พยายามฝึกหัดด้านการปฏิบัติให้มีความชำนาญรอบตัว สนับสนุนให้ได้ร่วมมือร่วมงานกับหน่วยงานต่าง ๆ อย่างกว้างขวางเพื่อให้นักศึกษาแต่ละสาขาวิชา และแต่ละคน สามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพและได้ผล.

ปัญหาเสมอว่าบัณฑิตจะทราบได้อย่างไร ว่าตนเองจะสามารถทำงานให้มีคุณภาพและได้ผล. ตอบว่า เมื่อใดท่านรู้สึกแน่ใจว่ามีความตั้งใจดี มีหลักการที่ดี มีสติสมบุรณ์มั่นคง มีเหตุผลที่ถูกต้อง และมีความคิดพิจารณาที่ละเอียดรอบคอบพร้อมมูลในตัวแล้ว เมื่อนั้นท่านจะสามารถทำงานได้ อย่างมีคุณภาพและได้ผล. แม้ผลจะยังไม่ปรากฏให้เห็นได้ในปัจจุบันทันที แต่ก็เชื่อมั่นได้ว่างานที่ทำจะสำเร็จลุล่วงและได้รับผลอันสมบุรณ์ดีได้ต่อไป. จึงขอให้ทุกคนนำถ้อยคำของข้าพเจ้าไปคิดพิจารณาให้เห็นชัด และให้เป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่การงานของท่านในวันหน้า.

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนสามารถประกอบกิจการต่าง ๆ ให้สัมฤทธิ์ผลอันพึงประสงค์ทุกอย่าง และให้ประสบความสำเร็จ และความมั่นคงรุ่งเรืองในชีวิตทุก ๆ ประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๑

ขอขอบใจ นิสิต นักศึกษาที่ได้ให้ของที่ระลึกนี้ในโอกาสที่ได้มีการวิ่งสำหรับการกุศล อันนี้เป็นสิ่งที่น่าแปลกอยู่ เพราะว่าโดยมากก็ให้โล่กับผู้ที่บริจาคหรือที่ให้สิ่งของ อย่างเมื่อตะกี้ก็มีผู้ที่บริจาคทั้งเงินทั้งสิ่งของทางมหาวิทยาลัยก็ให้โล่เป็นเครื่องตอบแทน คราวนี้ผู้ที่ทำงานเพื่อการกุศลนั่นเองเป็นผู้ที่ให้โล่ แต่เข้าใจว่าเป็นเพราะถือว่าเป็นการตอบแทนการแนะนำให้ปฏิบัติ คือก็เป็นเหมือนตอบแทนสำนักที่ให้คำแนะนำในการงานต่าง ๆ ก็ขอรับโล่นี้ด้วยความขอบใจ

การทำกิจการนี้เพื่อประโยชน์ คือการสร้างที่สำหรับให้ผู้ที่เป็ญาติผู้ป่วยมาพักที่โรงพยาบาลนั้นก็เป็นการที่ดี คราวนั้นก็ให้โล่ให้ฟัง เพราะได้เห็นที่โรงพยาบาลว่าเขาทำกันอย่างนั้น เห็นชอบด้วย ความจริงการทำอย่างนี้ คือสร้างที่พักญาติคนป่วยนั้นมิใช่เป็นการเอื้อเฟื้อกับญาติหรือผู้ป่วยโดยแท้ คือเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายตามปกติในโรงพยาบาลต่าง ๆ เวลาที่มีผู้ป่วยมากก็ต้องจัดให้มีพยาบาลและผู้ดูแลเป็นจำนวนมาก และเราก็ขาดแคลนผู้ที่เป็นพยาบาลและผู้ดูแลคนไข้ทั้งกลางวันกลางคืน ทำให้ลำบาก และผู้ป่วยอาจไม่ได้รับบริการได้ดีเต็มที่ การที่มีญาติผู้ป่วยมาเฝ้าไข้อยู่นั้นก็เป็นภาระแก่โรงพยาบาล ถ้าหากว่าผู้ที่มาคือญาติของผู้ป่วยมาช่วยในการนี้ก็ต้องมีที่พักที่อยู่ เพราะว่าเขาไม่สามารถที่จะพักอยู่ในห้องผู้ป่วยนั่นเอง ก็เลยต้องมีที่พักสำหรับญาติผู้ป่วยแล้วก็แบบไทย ๆ ผู้ที่มาก็ไม่ต้องเลี้ยงมากนัก ก็เลี้ยงง่าย เพราะว่าเขาอยู่ได้อย่างง่าย ๆ จะนั้นเป็นการแบ่งเบาภาระของโรงพยาบาลที่จะเลี้ยงดูผู้ป่วย และผู้ป่วยก็มีความอุ่นใจ ทำให้ผู้ป่วยนั้นได้มีอนามัยแข็งแรงได้โดยเร็วก็ได้ผลทั้งสองอย่าง ทั้งด้านผู้ป่วยและทั้งด้านโรงพยาบาล ฉะนั้นการที่ได้สนับสนุนกิจการนี้และได้จัดงานขึ้นมาทำให้ผู้บริจาคขึ้นถึงล้านกว่าบาทเพื่อสร้างที่พักนี้ ก็เห็นว่าทุกคนที่มีส่วนในงานนี้เป็นคนที่มีใจบุญอย่างหนึ่ง และมีจิตใจความดีที่เรียบง่าย เพราะว่าเป็นการช่วยโรงพยาบาล เป็นการช่วยส่วนรวม ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างบ้านเมืองให้ดี ก็เป็นสิ่งที่เห็นชอบและถูกต้อง ก็น่าจะได้รับความขอบใจจากทุกคน

วันนี้ตั้งใจจะมาพูดกับท่านทั้งหลายเรื่องสร้างตู้ คือตู้นี้ไม่ใช่การสร้างตู้เป็นข้างไม้หรือข้างเฟอร์นิเจอร์ แต่ว่าถือว่าทุกคนเป็นตู้ แต่ละคนจะต้องมีตู้แต่ไม่ใช่ตู้ไม้ตู้เหล็ก ที่บอกว่าทุกคนเป็นตู้นั้นก็มาจากความคิดว่าคนเราเวลาดูอะไร เห็นอะไรได้ฟังอะไร ก็ต้องจำ การจำนั้นถ้าปล่อยไว้เฉย ๆ ก็มากองไว้ในตัวเรา หรือในความจำ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ของเรา ถ้าอยากใช้ประโยชน์จากสิ่งที่เราจำ วางไว้เป็นกองก็ลำบากในการที่จะจับออกมาใช้ เพราะต้องค้น
วางสุม ๆ เอาไว้หาไม่พบ ก็เลยเคยมีความคิดว่า การเห็นการเรียงการฟังอะไรแล้วก็เก็บเอาไว้ ก็ต้องมีที่เก็บ ก็
ต้องสร้างตู้ สร้างตู้ที่มีเป็นชั้น หรือสร้างตู้ที่มีลิ้นชัก เพื่อที่จะเอาไว้ เวลาเราได้ทราบอะไรก็เอาใส่ในแฟ้มแล้วก็ใส่
ในตู้ อย่างตะกั่วที่รายงานจะไปช่วยตามโรงเรียนตามชาวบ้านให้มีชั้นมีตู้ใส่หนังสือ ก็เป็นเหมือนนั้น แต่อยู่ใน
ตัวเรา ถ้าหากว่าเราสร้างตู้ แล้วก็เอาลิงของคือหมายความว่าความคิดที่ได้เห็นได้ฟังได้รู้มาไว้เป็นระเบียบ ก็สามารถ
ที่จะเอามาใช้

สำหรับผู้ที่ศึกษา โดยเฉพาะงานสำคัญของแต่ละคนคือเรียน เรียนตามหลักสูตรที่มีไว้ และเรียนตามที่
ตะกั่วรายงานว่ามีกิจกรรมต่าง ๆ หลายด้าน เพื่อฝึกหัดความรู้ส่วนหนึ่ง และเพื่อปฏิบัติ อันนี้ทั้งหมดนี้ก็ต้องใช้
ความสามารถที่ได้มาและมาสร้างตู้ ถ้าสำหรับหนังสือเรียนหนังสือที่มีอยู่ที่จะอ่านให้เป็นประโยชน์นั้น เราก็ต้อง
สร้างตู้หรือไปซื้อตู้มาไว้ที่บ้านที่พักสำหรับวางไว้ให้เป็นระเบียบ เวลาเราต้องการอ่านหรือดูความรู้อ้างอิงในการงาน
ที่เราทำ ก็ไปหยิบเอา มีระเบียบ และก็ถ้ามีมาก ๆ ก็อาจต้องทำบัญชี ที่นี้ก็จะต้องทำเช่นเดียวกันในตัวเราคือว่าต้อง
ทำบัญชี แล้วต้องเอาความคิดต่าง ๆ ใส่ไว้ในความจำ ซึ่งโดยมากก็เรียกว่าอยู่ในสมองของเราให้มีระเบียบ แต่ว่า
บัญชีนี้ก็ไม่ใช่เป็นบัญชีเป็นเล่ม ๆ ก็เป็นบัญชีในสมองนั่นเอง และทำอย่างไรจะทำให้บัญชีนี้น้อยอยู่เสมอ สมมุติว่า
ถ้าเราเอาของใส่ในตู้ ไม่ทำบัญชี ตู้นั้นใหญ่ จะทำอะไรก็ไม่ทราบอยู่ที่ไหน ลงท้ายก็ต้องรื้อตู้ต้องค้นตู้ออกมา
ไม่เป็นระเบียบ เช่นเดียวกันในสมองเรา เราเอาของใส่เข้าไป สุม ๆ เข้าไป ลงท้ายก็ไม่ได้ผลเหมือนกัน ต้องค้น
ออกมาหมด ซึ่งเสียเวลา ก็จะต้องทำบัญชี แล้วบัญชีนี้อ่านไว้ที่ไหน และจะทำอย่างไรถึงจะเรียกบัญชีนี้ออกมาได้
ถ้าเป็นบัญชีเป็นสมุดเราก็จะเอาไว้ที่หนึ่ง แล้วก็เวลาต้องการก็เอาออกมาดู ซึ่งเขียนไว้ตามลำดับหมายเลขหรือ
ตามลำดับอักษร แต่ถ้าอยู่ในสมองเรา บัญชีนี้นั้นจะอยู่ที่ไหน และจะทำอย่างไรสำหรับเรียกมา วิธีที่จะเรียกก็คือ
ต้องฝึกจิตใจ

การฝึกจิตใจที่สำคัญที่สุดก็คงได้ฟังมามาก ว่าทุกคนเวลาได้รับการสั่งสอนจากใครจะต้องบอกให้สถิติ ๆ
คือไม่ใช่ให้สถิติไม่ดี คำว่าสถิตินี้กับสถิติไม่ดี โดยมากเราไปคิดว่าคนนี้สถิติก็หมายความว่าปกติ คนนี้สถิติไม่ดีออก
จะ... ถ้าบอกว่าใครมาบอกว่าเราสถิติไม่รู้สีกว่าจะโกรธ เพราะว่าเขาหาว่าเราบ้า คนที่บ้านนี้โดยมากเพราะว่าสถิติไม่ดี

แต่ว่าสติไม่ดีเป็นแบบหนึ่ง พวกเราทุกคนที่เป็นคนสติที่เรียกว่าสติดี ไม่บ้าแต่บางทีสติฝึกฝนไว้ไม่ดี ก็เรียกว่าสติไม่ดีเหมือนกัน คงเกิดขึ้นเหมือนกันว่าเอาของอะไรมา หยิบมาแล้วก็เอาไปวาง แล้วก็ภายในไม่กี่นาทีหลังเดินไปกลับมา เอ๊ะ... อันนี้วางไว้ที่ไหน ทุกคนคงได้ประสบอย่างนี้ แม้แต่หนุ่ม ๆ สาว ๆ ยังเป็น คนมีอายุมาก ๆ เป็นมากขึ้น เพราะว่าความจำมันเสื่อม แต่ถ้าสติดี คนอายุ ๘๐-๙๐ ยังจำได้ สตินี้ก็หมายความว่าเวลาเราถือของมา เรารู้ว่าถือของ ถ้าเอาวางไว้ที่ไหน เราจำได้ว่าวาง แล้ววางก็รู้ว่าวางที่ตรงไหน เดินไปรู้ว่าวางไว้แล้วแต่รู้ว่าวางไว้ที่ไหนแท้จริงเวลาเดินไปก็เรียกว่าลืมแล้ว เพราะไม่ได้นึกถึง เพราะว่าต้องไปทำอย่างอื่น แต่กลับมาเราก็ไปดูบัญชีอยู่ที่สติเรา ก็รู้ว่าสิ่งของที่เรต้องการที่เราวางไว้เมื่อตะกี้เราวางไว้ที่ไหน เพราะมีสติตอนวางแล้วก็จะมีสติตอนหยิบได้อันนั้นเป็นวิธีที่จะทำบัญชี วิธีที่จะทำบัญชีสิ่งของที่เรากีบเอาไว้ ฉะนั้นทำบัญชีในสิ่งที่กีบเอาไว้ นั้นต้องทำตอนกีบ หมายความว่าเวลาเราไปเห็นอะไรเราอยากจำเอาไว้ เรบอกกว่าเอ๊ะ... นี่ต้องจำ และนี่เป็นอะไร ๆ มีสติ คือหมายความว่าตั้งใจหรือตั้งใจของเรา ตั้งความรู้ของเราในสิ่งที่เรต้องการกีบ และไม่ลืม ไม่มีวันลืม

ฉะนั้นนักศึกษาจะต้องกีบอะไรต่ออะไรมาก ทั้งท่องหนังสือก็ต้องกีบ ทั้งไปปฏิบัติพัฒนาไปปฏิบัติตามกิจกรรมที่แต่ละคนทำนั้นนะที่รายงานเมื่อตะกี้ก็ต้องกีบเพื่อที่จะเอามาใช้ทีหลัง ถ้าทำแล้วจะไม่มีประโยชน์ทีหลังอย่าทำ เพราะว่าถ้าทำในสิ่งที่ไม่มีความจำเป็นก็หมายความว่าไม่ต้องกีบ เพราะกีบแล้วไม่มีประโยชน์ มันเข้ามาอยู่ในตัวของเราก็นึกทีไร ไม่ใช่ว่าที่ของสมองของเราจะมีไม่จำกัด มันมีจำกัดเหมือนกัน ฉะนั้นถ้าไม่มีการลืมได้ แล้วก็ทางการแพทย์แท้ ๆ ในสมองของแต่ละคนก็มี มีเป็นหน่วย ๆ ในสมอง จำไม่ได้แล้วก็ล้น แต่ว่าถ้าเราไม่สบายหรือเราทำลายโดยไม่ระวัง จุดหรือหน่วยในสมองนั้นมันเสื่อม ยกตัวอย่างว่าคนไหนตีมเหล็ก ตีมเหล็ก แอลกอฮอล์เข้าไปในเส้นเลือด เลือดก็เข้าไปในสมอง สมองก็ต้องการรักษาส่วนเนื้อในสมองหรือกลไกในสมองนั้นต้องรักษาด้วยเลือด แล้วก็ด้วยอาหารที่เป็นเลือด แต่ถ้าแทนที่จะเอาอาหารให้เป็นอาหาร เป็นเลือดเป็นอาหาร ให้แอลกอฮอล์เป็นอาหารเข้าไปนะ แอลกอฮอล์นั้นไปทำลายหน่วยในเลือดคือเซลล์ในเลือด ในด้านการแพทย์ผู้ที่เรียนแพทย์แล้วก็จะเรียนต่อไปเกี่ยวข้องกับสมองก็จะทราบ ตีมเหล็ก ๑ กิ่ง ทำลายจำนวนเท่านั้น ๆ แล้วไม่กลับคืน ก็หมายความว่าคนที่เขาตีมเหล็กจนเมาทุกวัน ๆ แล้วเป็นคนที่ยึดมั่นนั้นนาน ๆ ไปก็จะสังเกตว่าสมองเขาไม่ดี ก็เหมือนว่าสมองเขาเหลวไปหมดเลย และไปหมดเลย ในที่สุดคนที่ตีมเหล็กเป็นประจำแล้วก็ไม่ระวัง อย่างนี้ก็จะทำลายสมองของตัวเอง ส่วนต่าง ๆ ของสมองจะทำงานไม่ได้ คนที่ขี้เมาตลอดเวลา อายุไม่เท่าไรก็คิดอะไร

ไม่ออก แล้วก็ทำอะไรไม่ถูก ฉะนั้นนี่เป็นเรื่องที่นอกเรื่องนิดหน่อย ว่าการที่จะทำก็จะต้องใช้ในทางที่ถูกต้อง ถ้าจะทำอะไรก็ทำอะไรที่มีประโยชน์ คຸ່ມที่จะเก็บเอาไว้ ไม่ทิ้งกันที่ เปล่า ๆ อย่างพูดถึงตี๋มเหล่าทำลายสมอง ยิ่งทำอย่างนั้นก็ตาย เพราะว่าเท่ากับเอาอะไรไม่รู้ใส่ ในตู้ เลยไม่มีที่สำหรับใส่ของอื่น

คราวนี้กลับมาพูดถึงตอนที่เรทำอะไรเราก็ต้องมีสติที่เป็นของที่เป็นประโยชน์ถ้าเป็นประโยชน์นั้นเอาไว้ ในสมอง เอาไว้ในตัว เก็บเอาไว้ เราก็มีความสามารถ จะเป็นคนที่เรียกว่าฉลาด คือคนเราเกิดมามีสมอง ที่ทำงานแล้วทำงานได้ก็ฉลาด บางคนก็ฉลาดมาก ฉลาดน้อยก็มี แต่ก็ฉลาดนะ ถ้าเราประสอะไรหรือเรียนอะไร ที่เป็นประโยชน์ สมองนี้ก็เท่ากับเติบโตดีขึ้น มีความสามารถขึ้น ฉลาดขึ้น ฉลาดจริง ๆ ต่อไปในอนาคตก็ทำงาน ทำการได้ดี แต่สำคัญที่ตอนที่เอาเข้ามาต้องดี ต้องถูกต้อง คำว่าดีนี้ไม่ต้องอธิบาย ที่จริงควรอธิบาย เพราะว่าบางคนไม่รู้ว่าจะไรดีไม่ดี แต่ว่าถือว่าท่านทั้งหลายก็เป็นผู้ที่ศึกษาที่ต้องทราบว่าจะไรดี ดีในชั้นต่าง ๆ คือดีสำหรับตัว ดีสำหรับส่วนรวม อะไรดีเราทำ ถ้าไปขโมยอะไร มันดีสำหรับเราเพราะว่าเรารวยขึ้น ไปขโมยไปปล้นเขาเงิน เป็นล้านเราต้องรวยขึ้นเป็นล้าน แต่ว่ามันไม่ดี มันไม่ดีเพราะอะไร เพราะทำให้ความเดือนร้อนเกิดขึ้น ลงท้ายก็เดือดร้อน ถ้าใครเขาจับเราได้ใส่คุกเลย อันนี้ก็ถึงคำว่าดี นี่ก็ต้องดูว่าดีที่จะทำให้เจริญ คือไม่ทำให้ทายนะ อะไรที่พัฒนาเรา ที่ทำให้ก้าวหน้า ทำให้ดี ก็เรียกว่าดี แต่ว่าทำอะไรที่เป็นทายนะเรียกว่าไม่ดี อันนี้ก็สตินี้ที่มาทำตอนที่เรารู้ เราทำ เราได้รับความรู้เข้ามา เรามีสติที่ดี หมายความว่าเราจะเงาะดูว่าอะไรที่ควรที่จะเก็บเอาไว้ รับเอาไว้ ต่อไปเราก็สามารถที่จะเอาของที่เข้ามาในตู้นี้ออกมาได้ เพราะมีสติตอนเข้า ตอนออกก็ออกมาได้ง่าย

นอกจากนี้สิ่งที่เรารับเข้ามา เราต้องโยง คืออย่างสมมุติว่าเราไปเห็น แถวนี่มีรถยนต์ เราเห็นรถยนต์ เราก็จำเอาไว้รถยนต์เป็นอย่างไร แล้วก็ดูว่ามีอะไรบ้าง แล้วก็เราตัดขับ เราก็ตัดหลายอย่าง แล้วก็ต้องโยง ความรู้หลายอย่าง เพราะว่า ไม่ใช่ว่าอันนี้รถยนต์แล้วก็จะขับได้ รถยนต์ต้องมีเครื่อง ก็ต้องมีเครื่องประกอบต่าง ๆ ก็ต้องโยง หมายความว่าต้องค้นในตู้ของเราหลายสิ่งหลายอย่าง แล้วเอามาใช้พร้อมกันจึงจะขับรถยนต์ได้ ถ้าไม่ได้เอามาใช้พร้อมกันก็ขับไม่ได้ จะเกิดอันตรายแล้วก็ไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย ฉะนั้นสติเป็นสิ่งแรก นอกจากนั้นก็... วันนี้ไม่พูดเพราะว่าท่านเอาไปคิดเอาเองได้ว่ามีอะไรนอกจากสติที่สำคัญในการปฏิบัติงาน แต่ว่าอันแรกที่ดีที่สุดที่สำคัญที่สุดก็สติ แล้วก็ใครต่อใครที่ไปฟังผู้ใหญ่ท่านสอนหรือพระท่านสอน ใครที่หวังดี สอน พูด ก็ทำให้มีสติและให้มีสติดี

ฉะนั้นวันนี้เพียงแค่นี้ ขอให้ทุกคนฝึกสติเพื่อให้มีสติดี ไม่ใช่บอกให้ทุกคนมีสติดี ทุกคนมีสติอยู่แล้ว ถ้าฝึกให้ดีมันก็ดี ถ้าฝึกไม่ดีมันก็ไม่ดี มันเหมือนถ้ารับแอลกอฮอล์เข้าไปมันก็ไม่ดี ถ้ารับเอาไว้เก็บเอาไว้ก็ไม่ดีฟังเลย แต่ว่าถ้ารับความรู้ที่เหมาะสมหรือทำอะไรที่เหมาะสมที่ถูกต้องก็ดี เราก็สามารถนำเอามาใช้ ฉะนั้นสตินี้เป็นหัวใจสำคัญ แล้วก็ท่านทั้งหลายไปพิจารณา วันนี้ออกจะพูดเรียกว่ารุนแรงนิดหน่อย แต่ว่าเอาไปใช้ได้ เป็นของที่เขาไปใช้ได้ ไม่ใช่พูดเล่น ขอให้ทุกคนสามารถที่จะฝึกสติให้ดี แล้วนอกจากสติที่ดีนี้ก็สามารถที่จะฝึกในความรู้ที่ตั้งใจจะเรียน และสามารถที่จะใช้ความรู้ต่อไปในอนาคต ในการดำรงชีวิต และในใกล้ ๆ นี้ก็คือสามารถที่จะสอบไล่ได้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ต้องปรารถนาของนักศึกษา ขอให้ทุกคนได้ฝึกสติให้ดี แล้วก็ได้ผลดีจากสติทั่วกันทุกคน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

มาที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นนี้ ก็ยิ่งทำให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยนี้เป็นสถาบันที่สำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่บ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ และนักศึกษาทุก ๆ ท่านที่ได้ศึกษาวิชาความรู้ ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น และที่ทุก ๆ คนช่วยกันคิดจัดทำขึ้น ก็คิดว่าจะทำให้เกิดประสบการณ์และความสามารถที่จะมาเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมในอนาคตต่อไป ก็คิดหวังว่าจะทำให้มีความเจริญก้าวหน้ากันเป็นอย่างดีทุก ๆ ท่าน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก

วันอังคาร ที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมทั้งได้เห็นความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และความเข้มแข็งเป็นระเบียบของนักเรียนทุกคน.

ผู้ที่เข้ามาศึกษาในสถาบันวิชาการทหารแห่งนี้ ล้วนได้รับการเลือกเฟ้นแล้วว่า มีพื้นฐานทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาดีพร้อม เป็นที่หวังว่า เมื่อได้ศึกษาสำเร็จบริบูรณ์จะเป็นกำลังสำคัญในแผ่นดินต่อไป. เพราะฉะนั้น ในขณะที่ศึกษาอยู่นี้ ทุกคนจะต้องพยายามขวนขวายเล่าเรียนอย่างเต็มกำลัง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความฉลาด และความสามารถในการปฏิบัติงาน ให้สมบูรณ์พร้อมทุกอย่าง. ปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง ที่เกื้อหนุนการศึกษาหาความรู้และความฉลาดสามารถนั้นคือ สติ ซึ่งอธิบายอย่างง่าย ๆ ได้ว่า ความระลึกรู้.

นักศึกษาจำเป็นต้องทำสติ หรือตั้งสติ ความระลึกรู้นี้ไว้ให้มันเสมอ เพื่อให้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านพบ อย่างครบถ้วนชัดเจน จักได้สามารถจับเหตุ จับผล จับหลักการได้ถูกต้องตั้งแต่ต้น. ข้อใดที่มีประโยชน์ ก็คัดออกไป ข้อใดที่เป็นประโยชน์ก็จดจำสะสมไว้ในความทรงจำ. อีกประการหนึ่ง เมื่อปฏิบัติหน้าที่หรือกิจการงาน ใด ๆ ก็จำเป็นต้องมีสติควบคุมกำกับโดยตลอด จักได้ทราบแน่ชัดว่ากำลังทำอะไรอยู่ และควรจะต้องนำวิชาความรู้ ข้อใด วิธีการอย่างไร มาใช้ปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมทุกขั้นตอน เพื่อให้งานที่ปฏิบัตินั้นบรรลุผลสมบูรณ์ ไม่มีข้อบกพร่องและผิดพลาด. จึงขอให้แต่ละคนนำเรื่องสติที่พูดนี้ ไปพิจารณาให้เห็นชัด และนำไปยึดถือปฏิบัติ ให้เป็นปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนการประพฤติปฏิบัติทุกอย่างของตน.

ขออวยพรให้นักเรียนนายร้อยทุกคนมีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยพลานามัย มีความคิดจิตใจที่แจ่มใสและสุจริตมั่นคง ทั้งให้มีความสุข ความสำเร็จ และความร่มเย็นสวัสดิ์ทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ในโอกาสขึ้นปีใหม่

พุทธศักราช ๒๕๓๒

วันเสาร์ ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๑

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระจะขึ้นปีใหม่ เป็นเวลาที่เรศวรระลึกถึงกัน และอวยพรแก่กันด้วยความหวังดี ให้มีความสุข ความเจริญ และสำเร็จประสงค์ในสิ่งพึงปรารถนา. ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านเป็นอันมาก ที่ได้แสดงมิตรจิตร่วมฉลอง งานรัชมังคลาภิเษกเมื่อเดือนกรกฎาคม ทำให้งานมีความหมายสมบูรณ์ และสำเร็จประโยชน์อันน่าชื่นชมหลาย ประการ.

ระหว่างปีที่ล่วงแล้ว เหตุการณ์ต่าง ๆ ในบ้านเมืองนับว่าเป็นปรกติดี. แต่พอเข้าปลายปีก็เกิดฝนตกชุกใน เขตภาคใต้ติดต่อกันหลายวัน เป็นเหตุให้ประชาชนหลายจังหวัดต้องประสบอันตรายเพราะอุทกภัย. ความเสียหาย ครั้งนี้ดูจะรุนแรงกว่าครั้งไหน ๆ ที่ผ่านมา. เราคงจะต้องช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย และฟื้นฟูสภาพกู้สถานะ ของบ้านเมืองเป็นการใหญ่ ต่อเนื่องกันไปเป็นแรมปี.

อย่างไรก็ดี อุทกภัยใหญ่่นี้ก็ได้ทำให้เห็นแจ้งและเห็นซึ่งถึงน้ำใจคนไทยอีกวาระหนึ่ง ว่าคนไทยนั้นมีความปรองดองกันมั่นคง ไม่แบ่งพวกแบ่งเผ่าว่าเป็นชาวเหนือ ชาวใต้ หรือชาวภาคไหน ๆ หากแต่ถือตัวว่าเป็น ไทยด้วยกัน เสมอเหมือนกันอยู่ในผืนแผ่นดินเดียวกัน คือแผ่นดินไทย. อีกประการหนึ่ง ขึ้นชื่อว่าคนไทยแล้ว ไม่ว่าเป็นชาย หญิง เด็ก ผู้ใหญ่ ต่างมีความเมตตารักใคร่กัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือกันด้วยใจจริงเสมอ ดุจญาติพี่น้องในสายสัมพันธ์เดียวกัน.

ความสามัคคีปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กับความรักใคร่เผื่อแผ่ช่วยเหลือกันจันญาติพี่น้อง สองประการนี้ คือคุณลักษณะสำคัญของไทย ที่ช่วยให้ชาติบ้านเมืองอยู่รอดเป็นอิสระ และเจริญมั่นคงมาตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบัน. トラบใดที่เราทั้งหลายรักษาความเป็นไทยนี้ไว้ได้ ชาติบ้านเมืองก็จะดำรงมั่นคงตราบนั้น. ความเป็นไทยจึงเป็นสมบัติล้ำค่าที่ชาวเราต้องถนอมรักษาไว้เป็นนิตย์ตลอดไป.

ในปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ทุก ๆ คนตั้งใจทำความดีความเห็นของตนให้ กระจ่างแจ่มใส ทำความ เข้าใจอันดีในกันและกันให้เกิดขึ้นแน่ชัด จะปฏิบัติพัฒนากิจการงานใด ๆ ก็ให้นึกถึงความเป็นไทยไว้เสมอ อย่า ประมาท. งานของตนของชาติจักได้ดำเนินก้าวหน้าไปโดยถูกต้องมั่นคง บรรลุถึงประโยชน์สุขและความเจริญที่ แต่ละคนปรารถนาปรารถนา.

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวไทยเคารพยึดมั่น จงอภิบาลบำรุงประเทศชาติ
ราชอาณาจักรให้มั่นคงสวัสดิ์ แคล้วคลาดจากความทุกข์เดือดร้อน จากปัญหา อุปสรรค และภัยอันตรายทุก ๆ
สถาน บันดาลให้ประชาชนไทยแต่ละคนมีกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา และกำลังสามัคคีอันกล้าแข็งพร้อมมูล
ในอันจะปฏิบัติภาระหน้าที่ทั้งน้อยใหญ่ให้เกื้อกูลส่งเสริมกัน เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ตนประโยชน์ชาติ
ทั้งให้สามารถดำรงอิสรภาพอธิปไตย และความเจริญรุ่มเย็นให้สถาพรอยู่ตลอดไปชั่วกาลนาน.

ขอทุกท่านจงประสบแต่ความสุข สิริสวัสดิ์ พิศุจน์มงคล และสรรพสิ่งอันพึงประสงค์พร้อมทุกประการ
จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก

ประจำปี ๒๕๓๒

ความรู้ประโยชน์แท้จริงของสิ่งทั้งหลายเป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องปลูกฝังให้ยังลึก
ในตัวเด็ก. เด็กจักได้เติบโตเป็นคนฉลาดเที่ยงตรง และสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ที่
พึงประสงค์ให้แก่ตนแก่ส่วนรวมได้แน่นอนมีประสิทธิภาพ.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันเสาร์ ที่ ๑๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ณ ศาลาอ่างแก้ว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันอังคาร ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินมาด้วยความมั่นคงและก้าวหน้าตลอดเวลา ๒๕ ปี ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองโดยส่วนรวมเป็นอันมาก. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัย ที่มอบปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาเกษตร แก่ข้าพเจ้า.

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาแล้ว ถือว่ามีความรับผิดชอบอย่างยิ่งอยู่ที่จะต้องใช้วิชาความรู้ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์. ความรู้ที่ใช้ได้ผลนั้น ต้องเป็นความรู้ที่ถูกต้อง แน่นหนา แม่นยำชำนาญ นำมาใช้ในการได้ทันที และนอกจากความรู้ด้านลึก คือวิชาเฉพาะสาขาที่ศึกษามาโดยตรงจากมหาวิทยาลัยแล้ว ความรู้ด้านกว้าง คือวิชาการอย่างอื่น ๆ ทั่วไป ย่อมเป็นปัจจัยประกอบส่งเสริมอีกส่วนหนึ่งด้วย เพราะเหตุว่าวิชาการทั้งปวงมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอยู่ไม่มากนักน้อย. ถ้าขาดความรู้ด้านกว้าง จะทำให้บุคคลมีความรู้ความคิดคับแคบ ทำการงานได้ไม่คล่องตัว. บัณฑิตจึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ให้ก้าวหน้าทันการณืทันงานอยู่ตลอดเวลา. อีกประการหนึ่ง การใช้วิชาความรู้นั้นก็สำคัญ ต้องปฏิบัติให้ถูกหลักจึงจะเกิดประโยชน์ที่พึงประสงค์. ประการแรก ผู้มีวิชาต้องใช้วิชาของตนด้วยความจริงใจและเที่ยงตรง หมายถึงจริงใจที่เที่ยงตรงต่องาน ต่อเหตุผล ความถูกต้อง และต่อหลักวิชา ไม่บิดเบือนใช้หลักวิชาเพื่อหาประโยชน์ที่มีไข่เป้าหมายของกิจการที่กระทำ. ประการต่อไป ต้องปฏิบัติภาระทั้งปวงด้วยความอุตสาหะและเพ่งพินิจ ใ้งานบังเกิดผลและก้าวหน้าต่อไปโดยไม่ชักช้า จนบรรลุจุดหมาย. ประการที่สำคัญต้องพยายามใช้ความคิด ความเฉลียวฉลาด ปรับปรุงตัวปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพเสมอ พร้อมทั้งพยายามประสานงานประสานประโยชน์กับทุกคนและทุกฝ่ายที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วย โดยสอดคล้องทั่วถึง. งานจึงจะสัมฤทธิ์ผลเป็นประโยชน์ที่พึงประสงค์ คือ เป็นประโยชน์แก่งาน แก่ตัวผู้ปฏิบัติ และแก่ส่วนรวมพร้อมทุกส่วน. จึงขอให้บัณฑิตนำสิ่งที่พูดนี้ ไปพิจารณาให้เข้าใจเพื่อใช้เป็นแนวทางต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา สามารถปฏิบัติหน้าที่การงานทั้งปวงให้บรรลุผลสำเร็จ ทั้งขอให้มีความสุข ความเจริญมั่นคง และความก้าวหน้ารุ่งเรืองในชีวิตพร้อมทุกประการ.

พระราชดำรัส

พระราชทานเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนากระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการพลังงาน

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๒

บ้านเมืองของเรามีโครงสร้างอันก่อตั้งขึ้นด้วยส่วนประกอบที่สำคัญมากมาย
หลายส่วน. การใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์ความเจริญต่าง ๆ ในบ้านเมือง จึงจำเป็นต้องใช้
ให้พอดีและสอดคล้องกับโครงสร้างของประเทศทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผลหรือประโยชน์อันจะ
เกิดขึ้นนั้น บังเกิดขึ้นพร้อมทุกด้านโดยสมบูรณ์และได้สมดุลทั่วถึงกัน อันจะเป็นเหตุสำคัญ
ที่สุด ซึ่งจะบันดาลให้บ้านเมืองของเราเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและมั่นคง.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๒

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก
ในการพระราชทานเพลิงศพเจ้าหน้าที่ผู้เสียชีวิต
ในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้าย

อิสรภาพและความมั่นคงดำรงอยู่ของชาตินั้น มีแต่ไทยเราเองที่จะร่วมกันรักษา
ไว้ได้. ขอให้ไทยทุกคนพิจารณาให้เห็นถ่องแท้ จดจำให้แนบแก้ไขเป็นนิตย์. จักได้รู้จักสามัคคี
และเสียสละเพื่อแผ่นดิน สมที่เป็นไทยแท้จริงด้วยกายและใจ.

ภูพิงคราชนิเวศน์

วันที่ ๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน

เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันเสาร์ ที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๒

เมื่อทำงาน ต้องมุ่งถึงจุดหมายที่แท้ของงาน งานจึงจะสำเร็จได้รับประโยชน์ครบถ้วน ทั้งประโยชน์ของงานและประโยชน์ของผู้ทำ ถ้าทำงานเพื่อจุดหมายอื่น ๆ เช่นเพื่อประโยชน์ส่วนตัว แม้จะได้ผลมากมายเพียงใด งานก็ไม่สำเร็จ แต่ทำให้เสียทั้งงานเสียทั้งคน.

พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์

วันที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย^(๒)

นำคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยพร้อมคณะเฝ้า ฯ

รับพระราชทานไฟพระฤกษ์ เพื่อเชิญไปในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ

ครั้งที่ ๒๒ ที่จังหวัดสงขลา

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๒

ไฟพระฤกษ์นี้เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่สำคัญมากสำหรับการแข่งขันกีฬา ซึ่งเป็นประเพณีในต่างประเทศ และได้จัดเป็นประเพณีในเมืองไทยด้วย โดยเฉพาะไฟพระฤกษ์ในประเทศไทยนี้ก็มีความหมายอยู่ ได้จุดมาจากแสงพระอาทิตย์ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ให้ชีวิตแก่เราทั้งหลาย จึงเป็นสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญมาก หากไม่มีพระอาทิตย์ ก็จะไม่มีความมีชีวิตในโลกนี้ แสงไฟนี้จึงเป็นสิ่งที่จูงใจว่าทุกคนต้องรักษาชีวิตและต้องมีอะไรที่ถือเป็นหลัก การกีฬานี้เป็นสิ่งที่ถือว่าเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะสำหรับเยาวชน และมีใช้สำหรับเยาวชนเท่านั้นแต่เป็นประโยชน์สำหรับทุกคน ทำให้ร่างกายมีความแข็งแรงและจิตใจมีวินัยเข้มแข็ง ฉะนั้น การจัดกีฬานี้ก็เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีกำลังกายและใจเข้มแข็งแข็งแรง การจัดกีฬาแห่งชาติถือเป็นการทำให้การแข่งขันกีฬาได้เป็นระดับชาติ ซึ่งเมื่อก่อนนี้เรียกกีฬาเขต และภายหลังก็มาเรียกว่ากีฬาแห่งชาติ ผู้ที่จัดงานนั้นก็ผลัดกัน จังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยก็มีความรับผิดชอบที่จะจัดงานนี้ให้สำเร็จไปได้ด้วยดี ด้วยความมีระเบียบเรียบร้อย ให้บรรลุจุดประสงค์คือให้ผู้ที่เข้าแข่งขันได้มีโอกาสแสดงฝีมือ และก่อนที่จะแสดงฝีมือก็ได้ฝึกฝนตนเองให้ดี ทั้งร่างกายแข็งแรงและทำจิตใจให้เข้มแข็ง

ก็ขอขอบใจทุกคนที่ได้สละเวลาและกำลัง โดยจัดการทำงานนี้เป็นไปด้วยดีและขอให้การจัดการงานจงเป็นผลสำเร็จ อันจะทำให้เป็นประโยชน์ทั้งส่วนตัวทั้งแก่ส่วนรวม ก็ขอให้กีฬาแห่งชาตินี้มีผลสมบูรณ์ตามจุดประสงค์ และขอให้ทุกท่านได้ประสบความสำเร็จตามความประสงค์.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการจัดการโรงเรียนราชประชาสมาลัย

ในพระบรมราชูปถัมภ์^(๒)

นำกรรมการหาทุนของโรงเรียนราชประชาสมาลัย ฯ ฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน

โดยเสด็จพระราชกุศลสำหรับสร้างโรงเรียนพระราชทานบุตรหลาน

ผู้ประสบอุบัติเหตุภาคใต้

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๒

ขอขอบใจที่ได้นำเงินมาเพื่อการกุศลในครั้งนี้ การที่ภาคใต้ได้เกิดอุทกภัยอย่างใหญ่หลวงนี้ ก็เป็นที่ทราบกันดีและต้องช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ในด้านต่าง ๆ ก็คือจะต้องให้บุตรหลานของผู้ที่เดือดร้อนได้มีที่ศึกษามีที่เรียนที่เรียนนี้ก็จัดตั้งขึ้นมาแล้วเพื่อให้เป็นที่ยอมรับเรียนของนักเรียนจำนวนมาก และได้ตั้งเป็นศูนย์กลางขึ้น การก่อสร้างจึงต้องใช้ทุนทรัพย์มาก ซึ่งทางมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ได้ถือเป็นธุระที่จะริเริ่มสร้าง ในเวลาเดียวกันทางมูลนิธิก็ต้องมีเงินสำหรับใช้สอยและเป็นทุนต่อไป เงินที่ท่านได้บริจาคนี้ก็เงินที่จะไปใช้ในการก่อสร้าง และในการสนับสนุนการศึกษาของนักเรียนในอนาคตด้วย ฉะนั้นมิใช่เป็นการสร้างเท่านั้นเอง แต่เป็นการตั้งให้ถาวรเพื่อที่จะสามารถที่จะบริหารโรงเรียนกันต่อไป การให้ทุนกับนักเรียนเพื่อที่จะให้นักเรียนเหล่านี้ได้สามารถที่จะเรียนความรู้จนที่สุดเพื่อที่จะช่วยพี่น้องร่วมท้องที่ด้วย ฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายได้บริจาคเงินมาจำนวนไม่น้อยนี่ก็จะเป็นประโยชน์ในการสร้างด้วย และเป็นประโยชน์สำหรับดูแลรักษาโรงเรียนและให้ทุนกับนักเรียนได้ ถือเป็น การกุศลที่ใหญ่หลวงทวีคูณยิ่ง ก็ขอขอบใจที่ท่านผู้หญิงได้บอกบุญ และผู้ที่ได้ช่วยในการประสานงานก็ได้พยายามให้ท่านทั้งหลายได้บริจาคจำนวนเงินไม่น้อยนี้ การทำบุญกุศลการแผ่เมตตาในครั้งนี้ก็จะทำให้ทุกท่านได้มีกำลังแรงทั้งกายและใจเพิ่มพูนขึ้น

ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านมีความสำเร็จเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่งานที่กำลังทำอยู่และให้รักษาความแข็งแรงและจิตใจเข้มแข็ง เพื่อให้ประสบผลดีทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ท่านผู้หญิงดุขฎิ มาลากุล ณ อยุธยา

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย^(๒)

นำคณะอาจารย์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๒

ขอขอบใจคณะนิติศาสตร์ ที่ได้จัดพิมพ์หนังสือและได้นำรายได้มาเพื่อสมทบในการกุศลซึ่งก็ได้เป็นจริง ๆ มีประโยชน์

การที่ยกย่องว่ามีความรู้ความสามารถทางกฎหมายนั้น ก็ได้เรียนมาบ้าง ได้คิดเองมาบ้าง แล้วก็ได้พบก็มีปัญหาอยู่เหมือนกัน เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการปฏิบัติทางด้านกฎหมาย เพราะว่าส่วนมากเรียนกันหรือสอนกันเป็นเรื่องรายละเอียดมาก แล้วก็ในด้านทั่ว ๆ ไปนั้นอาจมีบกพร่องไปบ้าง ที่พูดในที่ต่าง ๆ ส่วนมากก็ต้องพูดในด้านความรู้ทั่ว ๆ ไปในด้านกฎหมาย ไม่ใช่เป็นในรายละเอียดถ้าเช่นนี้ก็อาจดูเหมือนว่ามีความรู้ทางกฎหมายมาก เพราะว่าพูดทุกครั้งก็คลุม ๆ ไป แล้วในที่นี่ถ้าพูดถึงกฎหมาย ทุกสิ่งทุกอย่างก็เป็นกฎหมาย สิ่งที่มีกฎมีเกณฑ์ก็เรียกว่าเป็นกฎหมาย บุคคลนั้นก็ต้องอาศัยกฎเกณฑ์ที่ถูกต้องถึงจะมีความสุขได้ ถ้าไม่มีกฎเกณฑ์ที่ถูกต้องทำให้อยู่กันไม่มีความสุข เพราะว่ามีระเบียบกันบ้าง มีการเข้าใจผิดกันบ้าง ฉะนั้นจึงต้องมีกฎเกณฑ์และกฎเกณฑ์สำคัญในประเทศหรือในสังคมก็คือกฎหมายที่ตราขึ้นมาเพื่อเป็นกฎเกณฑ์ ในการฟังกฎหมายที่สำคัญก็คือที่เรียกว่าคนที่มีความรู้หรือมีความเป็นคนดีนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ฉะนั้นกฎหมายนี้จะต้องไม่ลืมว่าเป็นวิชาของคนดี เป็นวิชาที่จะทำให้สังคมเกิดความมีความสุข ฉะนั้นก็ต้องศึกษาโดยถือหลักอันกว้างนี้เป็นที่ตั้ง มิใช่ไปหารายละเอียด รายละเอียดนั้นก็มีความจำเป็นเหมือนกัน แต่ว่าเขาก็พูดถึงว่าหมอความ ก็รู้สึกว่าการฟังดูแล้วเป็นคำที่ไม่ค่อยดีนัก เพราะว่าเขาชอบที่จะหาช่องโหว่ในกฎหมายเพื่อที่จะปฏิบัติได้ตามความหรือว่าตามผลประโยชน์ของตัวเอง ก็ชอบที่จะหาช่องโหว่เพื่อที่จะเอาประโยชน์เอาเปรียบคนอื่นมากกว่าใคร ฉะนั้นกฎหมายนี้ก็จะใช้หลักกว้างที่จะดูว่าคนเราอยู่ด้วยกันจะต้องมีกฎเกณฑ์

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายประสิทธิ์ ไชวโกล

ฉะนั้นจะพูดที่ไหนก็ตามก็จะพยายามยกในข้อนี้ขึ้นมาเป็นหัวข้อสำคัญ เพราะว่ากฎหมายบางที่มีขึ้นแล้วก็ยังนึกถึงจุดประสงค์ของกฎหมายคือความผาสุก เคยพูดถึงว่าเช่นกฎหมายที่จะไม่ให้คนเข้าไปในป่าสงวน เพื่อต้องรักษาป่าหรืออุทยานก็ต้องรักษาความเป็นที่ธรรมชาติ เราเข้าไปในป่าแล้วก็หยิบก้อนหินมาก่อนเดี๋ยวก็ถูกจับได้ตามกฎหมาย ต้องคุ้มครองทั้งต้นไม้ทั้งสัตว์ป่าที่มีอยู่แล้ว ถึงคราวก็ต้องไปไล่คนที่อยู่ในนั้นคือคนที่ไปอาศัยอยู่ในป่า ถ้าท่านทั้งหลายเป็นผู้ที่ฝึกฝนกฎหมายจะต้องถาม เคยถามมาแล้วแล้วก็ไม่ตอบ เคยถามว่าถ้าหากว่ารัฐบาลหรือทางราชการกำหนดว่าที่ตรงนี้ ตรงนี้เป็นป่าสงวน หรือเป็นอุทยานแห่งชาติ หรือเป็นที่คุ้มครองสัตว์ป่าในปีหนึ่ง แต่ว่าบุคคลหรือคนที่อยู่ในนั้นอยู่ก่อนใครเป็นผู้ผิด คือผู้ที่อยู่ก่อนในนั้นเขามีได้บุกรุก เขาอยู่แล้ว จะเป็นรัฐบาลบุกรุกสิทธิของเขาหรือเปล่า อันนี้เป็นตัวอย่างที่จะต้องพยายามที่จะไปพิจารณาในปัญหาต่าง ๆ ที่จะมีขึ้นซึ่งความจริงถ้าอยากจะศึกษาจริง ๆ ก็เห็นได้ว่ากฎหมายผิด ไม่ใช่ผิดกฎหมาย แต่กฎหมายผิด ฉะนั้นคือมีเรื่องอื่นเยอะแยะก็ไม่อยากที่จะยกอะไรมา ที่จริงเดี๋ยวนี้ก็คิดไม่ออกว่าจะยกตัวอย่างอื่นอย่างไร แต่ตัวอย่างกฎหมายอันนี้ กฎหมายป่าสงวนหรืออุทยานไปตั้งกฎหมายที่หลัง เหตุที่เขาอยู่ในนั้นจะดำเนินคดีเขาได้หรือไม่ คือถูกต้องที่จะไปดำเนินคดีเขาหรือไม่ อันนี้ก็เป็นการถาม ถ้าเขาเข้าไปที่หลังที่มีกฎหมายคุ้มครองหรือกฎหมายป่าสงวนผู้ที่เข้าไปบุกรุกนั้นก็ผิด แม้จะไม่รู้กฎหมายก็ผิดตามกฎหมายเกณฑ์ของกฎหมาย แต่ถ้าเขาอยู่ก่อนก็เป็นปัญหา อันนี้ท่านทั้งหลายก็คงมีเครื่องหมายคำถามอยู่ในหัวของท่านทุกคน ว่าใครผิดใครถูก อันนี้ก็จะมีเรื่องหลายอย่างที่จำเป็นต้องพิจารณา

ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายมาในวันนี้ก็ได้ฟังข้อคิดอีกข้อหนึ่งนอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือ ขอขอบใจทุกคนที่ได้เอาใจใส่ในด้านกฎหมายทุกด้าน และโดยเฉพาะที่นำเงินมาบริจาคเพื่อการกุศล ขอให้ทุกคนมีพละทานมีชัยแข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง ปฏิบัติงานใด ๆ ก็ขอให้มีความสำเร็จเรียบร้อยความเจริญรุ่งเรืองทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
ณ อาคารใหม่สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้.

ผู้สำเร็จจากสถาบันการศึกษาของกองทัพทั้งสาม นับว่าได้ผ่านการศึกษามาก่อนตามหลักสูตรอันทันสมัย มาครบถ้วน ทั้งได้ผ่านการฝึกหัดอบรมด้านปฏิบัติงานและการบังคับบัญชาเป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะเข้าปฏิบัติหน้าที่ นายทหารในกองทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพ. ทุกคนจึงควรรักษาคุณสมบัติทั้งปวงในตนไว้ให้เหนียวแน่น. นอกจากนี้จะต้องเข้าใจให้ถ่องแท้ด้วยว่า นายทหารต้องเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ เพราะผู้นำที่มีคุณภาพ มีส่วนช่วย ในการสร้างเสริมเอกภาพ ศักยภาพ และความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานและบุคคลในหน่วยงาน อย่างสำคัญ. ดังนั้น ท่านทั้งหลายจะต้องพยายามฝึกฝนอบรมคุณสมบัติของผู้นำที่ดี ขึ้นในตัวเองให้สมบูรณ์ อาทิ ให้มีความรู้จริง ในวิทยาการ และสามารถนำมาปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว ให้มีความฉลาดแบบคายในการประสานงาน ประสานประโยชน์ ทั้งในหน่วยงานของตนและหน่วยงานอื่น ให้มีความรับผิดชอบ และเที่ยงตรงจริงจังต่อหน้าที่ ต่อผู้ร่วมงาน และประการสำคัญอย่างยิ่ง ให้มีสติ ความรอบคอบระมัดระวัง ในการกระทำทุกอย่าง แม้เป็นสิ่ง เล็กน้อย รวมทั้งมีความคิดวินิจฉัยที่กระจ่างถูกต้องพร้อมจะนำมาใช้ได้ทุกขณะ. ถ้านายทหารแต่ละคนตั้งใจปฏิบัติ ฝึกหัดตน ให้มีคุณภาพสมบูรณ์ได้ตามที่กล่าว ก็จะทำนายผลให้ตนเอง หน่วยงาน ตลอดจนกองทัพโดยรวม มีสมรรถภาพและความเข้มแข็งเกรียงไกร สามารถปกป้องรักษา และสร้างสรรค์จรโลงชาติบ้านเมืองให้เจริญ มั่นคง ดำรงในความร่มเย็นเป็นอิสระตลอดไป.

ขออวยพรให้นายทหารใหม่ทุกคนมีความสุขความสวัสดิ์ แคล้วคลาดจากภัยอันตรายและสิ่งชั่วร้ายทั้งปวง ให้มีความคิดสติปัญญาเฉียบแหลมกว้างไกล มีกำลังกาย กำลังใจเข้มแข็ง เพื่อสามารถประกอบภารกิจน้อยใหญ่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งให้มีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตตามที่มุ่งหมายไว้ทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ ว่าที่ ร้อยตำรวจตรี

ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๑

พระราชทานประกาศนียบัตรเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์ แก่

ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๖, ๗

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์ แก่

ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่น ๑๒, ๑๓

และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์ แก่

ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ รุ่นที่ ๑๑

ณ อาคารใหม่สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตร กับเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์ เข็มสันติพิทักษ์ และเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมตามหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการ และหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้.

ตำรวจเป็นผู้พิทักษ์รักษาความสงบสุข ความมั่นคงปลอดภัย และความถูกต้องเป็นธรรมในบ้านเมือง. งานในหน้าที่จึงเต็มไปด้วยปัญหาข้อขัดแย้งนานาชนิดที่จะต้องวินิจฉัยตัดสิน รวมทั้งอาชญากรรมทุกรูปแบบ ที่จะต้องเสี่ยงอันตรายเข้าระงับปราบปราม. จำเป็นที่ตำรวจทุกคนจะต้องตั้งตัวตั้งใจให้เที่ยงตรง และหนักแน่น มั่นคงเป็นพิเศษ เพื่อเผชิญกับภารกิจอันยากลำบากนั้น.

ตำรวจที่แท้ จะต้องมีความรับผิดชอบ ความสุจริตเป็นธรรม ในการกระทำ คำพูดและความคิดเสมอ จะต้องรักษาความกล้า ความอดสาหัส และความอดทนเสียสละไว้มิให้เสื่อมถอย จะต้องระมัดระวังควบคุมสติ ความรู้เท่าทันเหตุการณ์ ให้ได้ตลอดเวลา ทั้งต้องฝึกฝนอบรมความรู้และความคิดวินิจฉัย ให้เจ็บแสบแหลมแจ่มใส พร้อมทั้งจะนำมาใช้ได้ทุกขณะ. การระมัดระวังตั้งใจและเตรียมตัวพร้อมอยู่เสมอขณะนี้ จักช่วยประคับประคองและส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ที่ว่าเป็นภาระยากลำบากนั้นได้สำเร็จ.

นอกจากนี้ มีข้อที่ใครจะเตือนว่า อุปสรรคสำคัญของการทำงานก็คือ ความท้อถอย และความท้อแท้เกรง ต่ออิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุบั่นทอนความสามารถในตนกับทั้งความเที่ยงตรงต่อหน้าที่อย่างร้ายกาจ. ในข้อนี้ ขอให้แต่ละคนระลึกว่า ตำรวจจะยอมแพ้แก่ความยากลำบาก แก่ความชั่วและคนชั่วไม่ได้. ตรงกันข้าม จะต้องมีความมั่นใจว่า ถ้าตำรวจทำตัวให้เป็นผู้สุจริตเที่ยงธรรมได้แท้จริง ก็จะสามารถปฏิบัติหน้าที่เหนือกว่าผู้ทุจริต และสามารถปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ให้สมบูรณ์ได้ในทุกสถานการณ์.

ขอให้นายตำรวจทุกคนผู้มีความสุจริตและความตั้งใจจริง ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุข ส่วนรวมของประเทศและประชาชน มีความปลอดภัย มีความสุข มีความเจริญรุ่งเรือง ทั้งในชีวิต ทั้งในหน้าที่ราชการ และให้ประสบความสำเร็จในการสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทย ตามที่มุ่งหมายไว้ทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มาทำพิธีประดับยศนายทหารชั้นนายพลทั้ง ๓ เหล่าทัพ แต่ครั้งที่มีการประดับยศก็จะต้องระลึกถึงว่าท่านได้ผ่านขั้นอีกขั้นหนึ่งในชีวิต คือได้เลื่อนขึ้นมาเป็นชั้น ๆ ยศสูงขึ้นจนได้ยศเป็นชั้นนายพลแห่งกองทัพไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าท่านได้ทำงานมาเป็นเวลาช้านาน และได้มีผลงานซึ่งสมควรที่จะได้รับการรับรู้ แต่ครั้งที่ได้รับเลื่อนยศก็ได้รับสัญญาบัตร ซึ่งในสัญญาบัตรนั้นก็มิได้แจ้งเอาไว้ว่าให้มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่งานการ ทั้งให้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาโดยธรรมและรับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยชอบ อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และจะทำให้แต่ละคนมีความเจริญ คือทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

ในสมัยนี้กองทัพทั้งสามก็มีหน้าที่สำคัญ หน้าที่หลักคือการป้องกันประเทศจากศัตรูที่จะมาได้ ในการนี้ก็ต้องปฏิบัติหน้าที่ในงานของตน ๆ และนอกจากนี้ก็ยังมีส่วนมากหลายที่นอกเหนือจากงานของทหารโดยตรงที่ต้องทำ สมัยนี้จะต้องพยายามที่จะให้หน่วยราชการทั้งหลายทั้งพลเรือนด้วยมีความสอดคล้องกันในงานการ เพื่อที่จะให้ประเทศชาติก้าวหน้าโดยสม่ำเสมอและมีความปลอดภัย ความปลอดภัยก็มาจากความก้าวหน้ามั่นคงของประชาชนนี้เอง ฉะนั้นท่านที่เป็นนายพล ยศสูงขึ้นมากเท่าใด ก็ยิ่งมีความรับผิดชอบมากขึ้นในงานการทั้งหมดนี้ ก็ขอให้ทุกท่านพยายามรักษาความดีเอาไว้ มีความขยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจให้ดี เพื่อให้ลุล่วงในงานการที่มีอยู่แล้วและที่จะมีในอนาคต เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ ทั้งชื่อเสียงและความพอใจความมั่นคงของตนเอง

ขอให้ท่านทั้งหลายจงมีความเจริญรุ่งเรือง มีผลสำเร็จทุกประการในงานการและมีความเรียบร้อยในชีวิตส่วนตัวด้วย ขอให้ประสบความสำเร็จทุกท่าน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่คณะครู นักเรียน โรงเรียนวังไกลกังวล

ในโอกาสเข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานรางวัล

ณ หอประชุมอเนกประสงค์ โรงเรียนวังไกลกังวล

วันเสาร์ ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๒

วันรับรางวัลประจำปี นี้ ได้ถือกันมาตลอดว่าเป็นวันสำคัญ เป็นวันดีสำหรับผู้ที่อยู่ในโรงเรียนวังไกลกังวล และที่มีส่วนอุทิศความช่วยเหลือโรงเรียนทุกคน เพราะเป็นวันประชุมเพื่อรับทราบผลการจัดการศึกษา และการปฏิบัติพัฒนางานด้านต่าง ๆ ในรอบปี. ก็เป็นที่น่ายินดี ที่ผลปรากฏชัดเจนว่าการศึกษาของโรงเรียนเจริญมั่นคงขึ้นมาก ทั้งปรับขยายได้กว้างขวางยิ่งขึ้นเป็นลำดับ นับแต่เริ่มการปรับปรุงกิจการเมื่อปี ๒๕๒๒ เป็นต้นมา. บัดนี้โรงเรียนสามารถอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาให้แก่เด็กในชุมชนทั่วพื้นที่และเขตใกล้เคียงได้เป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เด็กก่อนวัยเรียนจนถึงมัธยมศึกษา รวมทั้งการฝึกสอนวิชาชีพทางการช่างด้วย. ผลสำเร็จทั้งนี้เกิดขึ้นจากความตั้งใจดี ตั้งใจจริง และความเข้มแข็งเสียสละของคณะผู้บริหาร พร้อมทั้งผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายที่ได้ร่วมแรงร่วมใจกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว. จึงขออนุโมทนาและขอบใจอย่างมาก. นอกจากนี้ ก็ขอแสดงความยินดีกับบรรดาครูและนักเรียนที่ได้รับรางวัลประจำปี ทั้งในการเรียนดีและการทำตัวทำหน้าที่ดี ทั่วกันทุกคน.

หน้าที่สำคัญโดยเฉพาะของนักเรียนอยู่ที่การเรียนให้เต็มกำลัง ใฝ่รู้จริงและให้สำเร็จ. การจะเรียนให้ได้เช่นนั้น จำเป็นต้องเข้าใจให้ถูก ว่าวิชาความรู้เป็นสมบัติสำคัญของบุคคล สำหรับบุคคลนำมาใช้ประกอบการงานสร้างความเจริญมั่นคงในชีวิต. ถ้าความรู้บกพร่องหรือขาดไป จะทำให้ชีวิตตกต่ำอับเฉาและเสื่อมค่า. ดังนั้นนักเรียนทั้งหลายจึงต้องคิดพิจารณาใฝ่รู้ซึ่งถึงประโยชน์และคุณค่าของวิชาความรู้ จักได้รักเรียนและตั้งใจเรียนด้วยความอุตสาหะอดทน. นอกจากความตั้งใจและความหมั่นขยันแล้วยังต้องพยายามฝึกหัดให้มีสัมมาคารวะ ความอ่อนน้อม เพื่อให้เป็นที่เมตตาเอ็นดูของครูด้วย เพราะนักเรียนที่ทำตัวดี เคารพเชื่อฟังครู เอาใจใส่ช่วยเหลือครูในกิจต่าง ๆ ครูย่อมรักใคร่เอาใจใส่เหมือนกับเป็นทั้งลูกทั้งศิษย์ และจะยินดีสั่งสอนอบรม ให้เล่าเรียนได้สำเร็จผลเต็มเปี่ยม ทั้งด้านความรู้และความดี.

ส่วนครูนั้น ควรจะได้ฝึกฝนตนเองให้แตกฉานและแม่นยำชำนาญ ทั้งในวิชาความรู้และวิธีสอน เพื่อสามารถสอนวิชาทั้งปวงได้อย่างถูกต้อง กระจ่างแจ่มและสมบูรณ์ครบถ้วน. อีกข้อหนึ่ง จะต้องมีความสุจริต ซื่อตรง สุภาพเรียบร้อย อยู่ในระเบียบวินัย ขยันอดทน และเมตตากรุณา ซึ่งจะต้องนำมาปฏิบัติให้เห็นชัดในหน้าที่โดยสม่ำเสมอ ศิษย์จักได้เห็นได้เข้าใจแจ่มแจ้งถึงซึ่งถึงความรู้และความดีของครู แล้วมีศรัทธายึดถือเชื่อฟัง

ด้วยเต็มใจ. ก็จะทำงานให้การศึกษา ที่แต่ละคนอุทิศส่ำที่กระทำมาด้วยความเหน็ดเหนื่อยนั้น ดำเนินก้าวหน้า
ไปได้ด้วยความสะดวกราบรื่น บรรลุผลอันสมบูรณ์บริบูรณ์ นำพึงพอใจสมเจตนา.

ขออวยพรให้ครู นักเรียน พร้อมทั้งคณะผู้บริหาร และผู้มีเมตตาเกื้อกูลสนับสนุนกิจการของโรงเรียน
ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองเรื่องทุก ๆ ประการจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบ รายงานว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยความเจริญมั่นคง. ขอแสดงความชื่นชมกับ ทุกคน ที่ได้รับเกียรติพร้อมทั้งความสำเร็จในการศึกษา.

ตามรายงานของนายกสภามหาวิทยาลัย ฟังได้ว่า มหาวิทยาลัยมหิดลวางแนวทางฝึกฝนนักศึกษาไว้ เป็นอย่างดี ทั้งในด้านการศึกษาริชา และด้านปฏิบัติการจริง ในรูปของการให้บริการแก่สังคม เพื่อให้บัณฑิตของ มหาวิทยาลัยทุกคนมีความรู้ความสามารถครบถ้วนเพียงพอ ที่จะนำไปใช้ประกอบการทำงาน สร้างความสำเร็จและ ความเจริญก้าวหน้าให้แก่ตนเอง แก่งาน และแก่ส่วนรวม ได้โดยสมบูรณ์.

ปัจจัยสำคัญที่จะเกื้อกูลและส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จพร้อมทั้งความเจริญมั่นคงในชีวิต ได้แน่นอนนั้น ยังมีอีกส่วนหนึ่ง คือความสามารถในการวินิจฉัย ตัดสินปัญหา. การวินิจฉัยตัดสินปัญหามีหลาย ระดับ. อย่างหายาบที่สุด ได้แก่ วินิจฉัยตัดสินตามความพอใจ ไม่อาศัยเหตุผลและหลักเกณฑ์. อีกอย่างหนึ่ง วินิจฉัยตัดสินตามประสบการณ์ที่เคยชิน และทำตาม ๆ กันมา ซึ่งเหนือขึ้นมากกว่าอย่างแรก แต่ยั้งถือว่าถูกต้อง ที่เดียวไม่ได้ เพราะขาดการพิจารณาสอบสวนที่แน่ชัด. อย่างที่สาม ได้แก่การวินิจฉัยตัดสินโดยอาศัยการพิจารณา วิเคราะห์ปัญหาอย่างถี่ถ้วน ให้ประจักษ์ความจริงทุกแง่มุม ทั้งสอบทานเทียบเคียงจนเห็นชัดว่าถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควร อย่างไร เพียงใด ตามหลักวิชา หลักเหตุผล และหลักจริยธรรม ซึ่งนับเป็นการตัดสินวินิจฉัย ที่ละเอียดรอบคอบ ประกอบด้วยหลักเกณฑ์อันสมบูรณ์ สามารถนำไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาทังปวงในชีวิตได้ อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ.

จึงใคร่ขอให้บัณฑิตทั้งหลายผู้มีปัญญาและความปรารถนาอันสูง ได้นำเรื่องการวินิจฉัยปัญหาที่กล่าวนี้ ไปคิดพิจารณาให้เห็นชัด เพื่อประโยชน์ของตนเอง. และในโอกาสนี้ ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จ ความสมหวัง พร้อมทั้งความก้าวหน้ารุ่งเรืองในอนาคต สมตามที่มุ่งหมายไว้ทุก ๆ ประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวาระนี้ และได้ทราบ รายงานว่ากิจการทั้งปวงของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้ามาด้วยความมั่นคง เป็นที่น่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชม กับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัย ที่มอบปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า.

วันนี้ถือการบดีได้กล่าวเน้นอย่างหนักแน่นและชัดเจน ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมุ่งหมายจะสร้าง บัณฑิตที่เพียบพร้อมด้วยสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบ ให้เป็นผู้สร้างสรรค์ประโยชน์และ ความเจริญแก่สังคม. ข้อที่กล่าวมีความหมายสำคัญลึกซึ้ง ซึ่งบัณฑิตทุกคนควรจะต้องศึกษาทบทวนให้เข้าใจชัด พร้อมทั้งรับมียึดถือเป็นหลักการประจำตัวอย่างเหนียวแน่น. ท่านทั้งหลาย ส่วนใหญ่คงจะได้มีตำแหน่งหน้าที่ เป็นนักวิชาการ หรือเป็นผู้ใช้วิชาการปฏิบัติงาน. แต่ละคนจำเป็นต้องรักษาความรู้ความสามารถทางวิชาการของ ตนไว้ให้มั่นคง พร้อมทั้งพัฒนาให้งอกงามก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ด้วยความกระตือรือร้น ด้วยความพากเพียร ขวนขวาย และด้วยสายตาอันแหลมคมกว้างไกล. จักได้สามารถใช้วิชาความรู้สร้างสรรค์ประโยชน์และความเจริญ ให้แก่ส่วนรวมได้แท้จริง.

ความรู้ที่ใช้ปฏิบัติงานนั้น นอกจากความรู้ทางวิชาการที่กล่าวแล้ว ยังมีความรู้สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ที่เป็น ของคู่กัน ได้แก่ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ ซึ่งอธิบายได้ว่า ในชีวิตของคนเรา แต่ละคนต้องผ่านพบเรื่องราว และเหตุการณ์ หลายหลากมากมายมาตั้งแต่เกิด. หลายเรื่องหลายสิ่งเป็นปัญหา ที่ต้องนำมาขบคิดหาเหตุผล ความกระจ่างจริง เพื่อยุติแก้ไข. ประสบการณ์ในการพิจารณาแก้ปัญหาเหล่านี้ ย่อมสั่งสมเพิ่มพูนขึ้นเป็นความรู้ ความฉลาดอันกว้างขวางลึกซึ้ง ซึ่งถ้ารู้จักนำมาปรับใช้ควบคู่กับความรู้ทางวิชาการ ให้ถูกถ้วนพอเหมาะพอดี ด้วยความเพ่งพินิจโดยละเอียดรอบคอบแล้ว จะยังประโยชน์แก่การปฏิบัติงานอย่างวิเศษสุด.

หวังว่าบัณฑิตจะได้นำเรื่องการพัฒนาความรู้ที่พูดวันนี้ ไปพิจารณาให้ถี่ถ้วนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้ แนวทางปฏิบัติสำหรับแต่ละคนต่อไป. ขออวยพรให้ประสบความสุข ความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต สมปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงกิตติคุณและผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวาน ได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า บัณฑิตมีหน้าที่ทำงานสร้างสรรค์ความเจริญด้านต่าง ๆ ให้แก่สังคม ในฐานะนักวิชาการหรือผู้ประกอบการโดยใช้หลักวิชา. ดังนั้น แต่ละคนจึงต้องรักษาความรู้ความสามารถด้านวิชาการของตนเองไว้ให้ได้ตลอด พร้อมทั้งพัฒนาให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นไป. วันนี้ขอพูดกับท่านทั้งหลายถึงหลักการและแนวทางในการใช้หลักวิชา ให้บรรลุประโยชน์ที่พึงประสงค์อย่างถูกต้องแท้จริง.

ประการแรก ในฐานะผู้มีวิชาการและวิชาชีพระดับสูง ท่านจะต้องซื่อตรงบริสุทธิ์ใจต่อวิชาการและวิชาชีพของท่าน. หมายความว่าแต่ละคนจะต้องพยายามควบคุมความคิดจิตใจให้มั่นคง หนักแน่น และรอบคอบในการใช้หลักวิชา ไม่นำวิชาการซึ่งเป็นของสูงไปใช้ด้วยความประมาทง่าย เพราะการกระทำดังนั้นเป็นการทำลายวิชาการ และทำลายเกียรติภูมิของตนโดยตรง ทั้งยังอาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้มากมายอีกด้วย. ประการที่สอง จะต้องเข้าใจให้ถูกต้อง ว่าการซื่อตรงบริสุทธิ์ใจต่อวิชาการนั้น มิได้หมายถึงการยึดติดในตำราหรือในทฤษฎีจนเหนียวแน่น หากมุ่งหมายให้สำนึกตระหนัก ว่าหลักวิชาทั้งหลายจำเป็นต้องประยุกต์ใช้ด้วยวิจารณญาณ ให้ถูกเหตุถูกผล ให้ถูกสัดส่วน และให้ประสานสอดคล้องกับวิชาการด้านอื่น ๆ อย่างพอเหมาะพอดี. ประการสำคัญ ผู้ตั้งใจปรารถนาจะใช้วิชาให้เกิดประโยชน์สร้างสรรค์อย่างแท้จริงนั้น จะต้องตั้งอยู่ในคุณความดี ให้คุณความดีเป็นพื้นฐานรองรับความประพฤติปฏิบัติทุกอย่างอยู่ตลอดเวลา. เชื่อว่าถ้าบัณฑิตยึดถือกฎเกณฑ์ทั้งสามประการที่กล่าวนี้โดยครบถ้วนสม่ำเสมอ จะสามารถนำวิชาการมาใช้ให้สำเร็จประโยชน์อันสมบูรณ์ได้ตามประสงค์.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความเจริญมั่นคงในหน้าที่การงาน และความสำเร็จราบรื่นในชีวิตทุกประการ ทั้งขอให้ทุกท่านที่ประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ที่ได้รับรางวัลทุก ๆ คน.

สองวันมาแล้ว ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า บัณฑิตส่วนใหญ่จะต้องประกอบ การงานโดยใช้หลักวิชา จึงจำเป็นต้องรักษาความรู้ความสามารถทางวิชาการในตนเองไว้ให้ได้ตลอด ทั้งต้อง พัฒนาให้งอกงามก้าวหน้าต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง. นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงการใช้วิชาการว่าจะต้องใช้ด้วยความ สุจริตบริสุทธิ์ใจและความสุขุมรอบคอบ เพื่อประโยชน์สร้างสรรค์อย่างแท้จริง จึงจะบังเกิดผลที่พึงประสงค์ให้ได้ สมบูรณ์. วันนี้ จะพูดกับท่านถึงหลักสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้อื่น.

ต่อไปข้างหน้าเมื่อเข้ารับหน้าที่งานแล้ว บัณฑิตจะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นมากมาย. แต่ละคนจึงควร จะทราบให้แน่ชัด ว่าคนที่ร่วมงานกันในหน่วยงานทั้งหลายนั้น อาจแบ่งออกได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ คือกลุ่ม ที่มีความรู้ในเชิงทฤษฎีสูง กับกลุ่มที่มีความจัดเจนชำนาญ เพราะมีประสบการณ์ในทางปฏิบัติมาก. เมื่อมา ทำงานร่วมกัน ทั้งสองฝ่ายควรเล็งเห็นความสำคัญในกันและกัน และยอมรับว่าความรู้ความสามารถที่แต่ละคนมี เป็นสิ่งที่มีคุณค่า. ความเข้าใจชัดเจนระหว่างกันนี้ จะทำให้แต่ละคนยกย่องให้เกียรติกัน และยินดีที่จะเรียนรู้จากกัน และกันเพื่อพัฒนาความสามารถของตนในการทำงานให้สูงขึ้น. เมื่อผู้ทำงานมีสมรรถนะสมบูรณ์ และปฏิบัติ ร่วมกันด้วยความเข้าใจอันดี ก็จะเกิดคุณในการทำงานทุกอย่างดำเนินไปได้โดยราบรื่น มีประสิทธิภาพ และบรรลุผล อันพึงประสงค์ทุกส่วน. จึงขอให้บัณฑิตพยายามปฏิบัติฝึกฝนในเรื่องการปรับตัวปรับความคิดให้สอดคล้องกับผู้ ร่วมงาน ตามที่กล่าวนี้ ให้ได้สำเร็จ.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่เข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิดสติปัญญา สามารถ ประสานงานประสานประโยชน์กับทุกฝ่ายทุกคนได้เป็นอย่างดี ทั้งให้มีความสุขและความเจริญสวัสดิ์พร้อมทุกเมื่อ ingsด้วยกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อีกครั้งหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยความเจริญมั่นคง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

วิชาการต่าง ๆ ที่ท่านทั้งหลายได้ศึกษาสำเร็จมา เป็นสิ่งที่มีคุณค่า สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ความเจริญทั้งปวงได้เป็นอย่างดี. ในการสร้างสรรค์ความเจริญนั้น นอกจากจะต้องอาศัยวิทยาการที่ดีแล้ว บุคคลยังจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ เกื้อหนุนด้วย อีกหลายอย่าง. อย่างหนึ่ง จะต้องอาศัยความเป็นคนดี คือความเป็นคนที่สะอาดสุจริตในการกระทำและความคิด ทั้งมีปัญหา ความฉลาดรู้ในเหตุ ในผล ในความเจริญความเสื่อม. อีกอย่างหนึ่ง จะต้องอาศัยความขยันหมั่นปฏิบัติด้วยความเอาใจใส่ ความเพ่งพินิจ และความละเอียดรอบคอบ ไม่ประกอบกิจการงานโดยประมาทหละหลวม. ประการสำคัญ จะต้องอาศัยการปฏิบัติที่ถูกต้องและพอเหมาะพอดีในงานทั้งปวง เพราะงานทุกอย่างย่อมมีแนวทาง ขั้นตอน และกระบวนการที่แน่นอนสำหรับปฏิบัติอยู่. ผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องพึงพิจารณาให้ถี่ถ้วน และปฏิบัติให้ถูก ให้ตรง ให้พอเหมาะ จึงจะทำให้ทำงานสำเร็จผลสมบูรณ์ได้. ถ้าปฏิบัติไม่ตรง ไม่พอเหมาะ ก็ยากที่งานจะบรรลุถึงเป้าหมาย ชำร่วยอาจก่อให้เกิดผลเสียหายได้ เช่น ถ้าทำเรื่องธรรมดาให้เป็นเรื่องใหญ่เรื่องยากเกินกว่าเหตุ ก็จะทำให้เกิดความสับสนซับซ้อนและปัญหายุ่งยากหมุ่หมยขึ้น ทำให้ผู้ปฏิบัติต้องเคร่งเครียดและสับสน จนแก้ปัญหาไม่ตก เป็นเหตุให้งานที่ทำยืดยาว ล่าช้า และเสียผล เปลืองแรง เปลืองเวลา เปลืองงบประมาณไป ไม่คุ้มค่า.

ปัจจัยเกื้อกูลความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวแล้วนี้ จะเกิดขึ้นในตัวบัณฑิตได้ทางเดียว โดยการศึกษาปฏิบัติ และฝึกหัดอบรมตนเองด้วยตนเอง. จึงขอฝากให้แต่ละคน และทุกคน ตั้งใจพยายามทำตัว ทำงาน และใช้วิชาความรู้อย่างฉลาดมีหลักเกณฑ์ อย่าปล่อยตัวปล่อยใจให้ประมาทบกพร่อง. ความเจริญวัฒนาที่ต่างคนปรารถนาปรารถนาก็จะบังเกิดขึ้น ให้ได้ชื่นชมสมประสงค์.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่เข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกายใจ และความคิดวิทยาการ เพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญ และความสุสวัสดีทุกประการในชีวิต.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะเอกอัครราชทูตและกงสุลใหญ่ไทย

ประจำภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๒

การที่ท่านทั้งหลายได้มาประชุมเพื่อสังสรรค์กัน แล้วก็ได้ปรึกษาหารือในเรื่องของการต่างประเทศในครั้งนี้ ก็เข้าใจว่ามีประโยชน์มาก เพราะว่าแต่ละท่านก็ประจำอยู่ในประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีภูมิประเทศและนโยบายที่แตกต่างกันทั้งนั้นแล้วก็มีที่เหมือนกันสำหรับทุกคน ก็คือเป็นผู้แทนของประเทศไทยในประเทศนั้น ๆ ที่ท่านทำหน้าที่ก็เพื่อที่จะให้ประเทศไทยนี้สามารถดำเนินชีวิตไปโดยปลอดภัย และก็โดยมีความก้าวหน้าได้ ฉะนั้นสิ่งที่เหมาะสมกันสำหรับทุกคนก็คือความมุ่งหมายที่จะทำให้นานาชาติเข้าใจประเทศไทยดี อย่างน้อยที่สุดก็ไม่เบียดเบียน หรืออย่างดีขึ้นก็ช่วยเหลือประเทศในการสร้างความเป็นอยู่ที่มีมั่นคงสำหรับประชาอาณาจักรของประเทศไทย ในกรณีนี้ ก็เป็นสิ่งที่สำคัญในหน้าที่ของท่าน ฉะนั้นก็ต้องพิจารณาดูว่าจะทำอย่างไรสำหรับให้ผลประโยชน์ของประเทศไทยเป็นไปอย่างดีที่สุด

ประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้ก็แบ่งเป็นพวกเป็นกลุ่ม มีผลประโยชน์ต่างกัน เรานับมาเป็นเวลานานก็ได้ดำเนินนโยบายเพื่อความอยู่รอดของประเทศ โดยอะลุ่มอล่วยกันไม่ยอมที่จะมีการมีลัทธิหรือมีวิถีชีวิตที่รุนแรงที่เลยเถิดไป ก็พยายามเรียกว่าให้อยู่เป็นกลาง แม้จะมีได้ตั้งตัวอยู่ในกลุ่มที่เรียกว่าประเทศที่เป็นกลาง แต่ก็เราก็ได้ดำเนินนโยบายมาอย่างนี้ตลอด ก็เป็นหน้าที่ของผู้ที่อยู่ในกระทรวงต่างประเทศที่จะเข้าใจนโยบายนี้ แต่ในการที่จะตั้งนโยบายที่เป็นกลางนี้ ย่อมต้องทำให้ประเทศชาติมีกำลังแข็งแรง หมายถึงความเป็นอยู่ของประชาชนฐานะของประชาชน ฐานะของประเทศต้องแข็งแรง ถึงจะดำรงความเป็นกลางของประเทศได้ ถ้าประเทศมีความอ่อนแอ ย่อมต้องไปพึ่งประเทศที่เรียกว่ามหาอำนาจ หรือเข้าแลกกับเขาเพื่อที่จะอยู่รอดได้ มิฉะนั้นประเทศเหล่านั้นก็จะรุกรานและมาเป็นนาย ฉะนั้นการพัฒนาประเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญและต้องเข้าใจกันทุกคน จะเป็นคนที่ทำหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาประเทศ หรือผู้ที่มีหน้าที่ที่จะรักษาผลประโยชน์อย่างท่านทั้งหลาย ก็ต้องเข้าใจดีในการรักษาและสร้างสรรค์ความมั่นคงของประเทศ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

เดี๋ยวนี้มีทฤษฎีในด้านการช่าง หรือวิชาการในการสร้าง หรืออีกทางหนึ่งก็วิชาการในด้านเศรษฐกิจ ในการค้า มีทฤษฎีมากมาย มีมาตลอด ทฤษฎีเหล่านี้มีประโยชน์ เพราะว่าเท่ากับเป็นการประมวลประสบการณ์ ของผู้ที่มีความรู้และผู้ที่มีความสามารถ แต่ต้องเข้าใจว่าทฤษฎีต่าง ๆ นี้มาจากประสบการณ์ บางคนไปเข้าใจว่า ทฤษฎีต่าง ๆ นี้จำต้องมาปฏิบัติ ความจริงปฏิบัติมาแล้วและกลายเป็นทฤษฎี อันนี้เป็นข้อหนึ่งที่จะต้องเข้าใจ เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายที่มาประชุมกัน ปรีक्षाหารือกัน ก็จะต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านนี้ว่าแต่ละท่านได้ ประสบอะไร แล้วก็ควรจะรวบรวมมาเป็นทฤษฎีได้อย่างไร เพื่อที่ปฏิบัติ และโดยที่แต่ละประเทศที่ท่านไปมีความ แตกต่างตามที่ได้กล่าวตอนต้นนี้ บางทีทฤษฎีหรือข้อยุติต่าง ๆ ก็จะไปปฏิบัติไม่ได้สำหรับทุกประเทศเสมอไป นั้นในด้านงานของท่าน แต่ในงานของชาติบ้านเมืองในการสร้างสรรค์หรือทำการพัฒนานั้นก็เช่นเดียวกัน ทฤษฎีที่มีอยู่หรือที่ได้พูดกันในด้านพัฒนา หรือในด้านเศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์ การเมือง หรือทฤษฎีใด ๆ ก็จะต้องมาพิจารณาเหมือนกัน ไม่ใช่ นำทฤษฎีมาปฏิบัติทันที เพราะว่าทฤษฎีเหล่านั้นส่วนมากก็เป็นความรู้หรือ เป็นวิชาการที่มาจากประเทศที่เราเรียกว่าประเทศตะวันตกซึ่งสภาพก็ไม่มี ความคล้ายคลึงกับประเทศไทยมากนัก วิชาการบางอย่างก็เอามาดำเนินได้ วิชาการบางอย่างก็จะกลายเป็นตรงข้ามทีเดียว ถ้ามาพิจารณาดูก็ต้อง พยายามแยกธาตุทฤษฎีเหล่านั้น และมาเปรียบเทียบกับ การปฏิบัติที่ได้ปฏิบัติมา

อันนี้ ที่พูดอย่างนี้ออกจะเป็นพูดในทางทฤษฎีพอสมควรเหมือนกัน แต่ว่าก็อยากจะบอกกับท่านทั้งหลายว่า มีอันตรายที่จะนำทฤษฎีหรือลัทธิมาปฏิบัติ ฉะนั้นการพัฒนาประเทศที่ได้ทำมา แล้วก็ที่ท่านรัฐมนตรี^(๑) บอกว่า มีประโยชน์คือโครงการเช่นโครงการตามพระราชดำริ โครงการเหล่านี้ ขอบอกทันทีว่าไม่ใช่ ไม่ได้ทำมาจากทฤษฎี เป็นการทำแบบที่เขาเรียกว่าทางปฏิบัติ คือไปเห็นอะไรที่โหนแล้วก็เห็นว่าควรจะทำปฏิบัติอย่างไรก็ทดลองปฏิบัติไป

คราวนี้ ก็ถึงคำว่า “พระราชดำริ” ท่านรัฐมนตรีมา “ขอพระราชดำริ” ในการพัฒนาจะทำอย่างไรสำหรับ ให้ท่านทั้งหลายจะช่วยทำงานเพื่อการพัฒนาได้ อันนี้เป็นความหมายอันแรกที่ท่านรัฐมนตรีได้กล่าว คำที่สอง ก็ “โครงการตามพระราชดำริ” พระราชดำรินี้ก็เป็นความหมายอีกอย่างหนึ่ง

(๑) พลอากาศเอก สิทธิ เสวตศิลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

“ขอพระราชดำริ” ก็หมายความว่าขอความคิด ก็ที่กำลังพูดอยู่เดี๋ยวนี้ แล้วก็ท่านรัฐมนตรีบอกมาว่า ขอพระราชดำริ ก็จะแสดงความคิด มิได้ปรุงแต่งสุนทรพจน์ใด ๆ แต่ว่าเมื่อรัฐมนตรีขอความเห็น ก็จะแสดงความเห็นในปัจจุบันนี้ คำว่า “ราชดำริ” นี้ ก็มาจากคำว่า “ดำริ” และ “ราช” ก็ “ราช” ก็พระเจ้าแผ่นดินหรือพระราช “ดำริ” ก็แปลว่าความคิดความเห็น ก็เป็น “ความคิดความเห็นของพระราช” ความเห็นนี้ทุกคนมีหน้าที่ และมีสิทธิ์ที่จะแสดงความเห็น แต่ละคนแต่ละบุคคลก็แสดงความคิดเห็นได้ คนอื่นจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็แล้วแต่ ไม่บังคับ ไม่ใช่คำว่า “พระราชประสงค์” บางทีก่อนนี้โครงการเขาเรียกว่า “โครงการพระราชประสงค์” หรือ “ตามพระราชประสงค์” คำว่า “ประสงค์” นี้ ก็หมายความว่าความต้องการ เป็นคำสั่ง เป็นคำสั่งกลาย ๆ ไม่แรงเท่ากับ “พระราชโองการ” พระราชโองการเป็นคำสั่ง “พระราชประสงค์” ก็คือความต้องการ “ขอพระราชดำริ” นี้ เป็นความคิดความเห็น ฉะนั้นมาขอความเห็นก็จะบอกความเห็น ท่านไม่ต้องเชื่อก็ได้

คราวนี้ คำที่สอง “โครงการตามพระราชดำริ” นั้น ไม่ได้ตั้งขึ้นมาเอง แต่ว่าโดยที่ไปในภูมิภาคต่าง ๆ และไปเห็นอะไรก็มีการวิจารณ์ ฝรั่งจะเรียกว่า comment จะมี comment อยู่เสมอ บางที comment ก็เข้าหูคน บางทีก็ไม่เข้าหูคน บางที comment ก็โกรธก็มีเหมือนกัน อย่างเป็นทางการไปบอกว่าเป็นอย่างไรนั้น ๆ ตอนแรกเขาก็โกรธว่าจะทำอะไรอย่างไรไม่ตรงกับที่โครงการที่เขาทำหรือการปฏิบัติ เขาก็โกรธ แต่ว่าที่มีดำรินั้น เป็นเพียงว่ามันพูดออกมาดัง ๆ คือคิดดัง ๆ คนอื่นเอาไปฟังก็ได้ เอาไปโกรธก็ได้ แต่ว่าไม่ใช่เป็นคำสั่ง แต่ต่อมาเมื่อพวกผู้เชี่ยวชาญก็ตาม ผู้ปกครองก็ตามเห็นว่าพูดอย่างนั้นก็ทำด้วยความซื่อตรง คือไม่ได้มุ่งหมายที่จะไปโจมตีใคร เพียงแต่มีความคิดว่าถ้าทำอย่างนั้นจะทำได้มัย เขาก็เลยเข้าใจขึ้น เอาความคิดของบุคคลหนึ่งไปพิจารณาแล้วบางทีไปปฏิบัติก็ได้ผลขึ้นมา เขาก็เห็นว่าควรจะมีการทำงานตามดำริของพระราชแล้วเขาก็รู้สึกเข้าใจว่าที่ไปเห็นอะไรแล้วก็มีคำวิจารณ์นั้น ได้วิจารณ์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ มิใช่จะไปโจมตีหรือจะไปตีเตียนใคร

ฉะนั้นก็เกิดขึ้นมาเป็น “โครงการตามพระราชดำริ” ซึ่งภาษาฝรั่งไปแปลต่าง ๆ นานา แต่ที่ใกล้เคียงที่สุด ก็คงจะเป็นคำว่า “Royal Initiative” ซึ่งก็ไม่เหมือนกับพระราชดำริแท้ แต่ว่า “Royal Initiative” นี้ ถ้าแปลก็แปลว่าโครงการที่พระราชาริเริ่ม “Initiate” ก็แปลว่า “ริเริ่ม” ฉะนั้นก็แตกต่างจากคำว่า “ขอพระราชดำริ” นิดหน่อย

จะเป็นโครงการ “Royal Invention” ก็เป็นไปได้เหมือนกัน เพราะบางทีก็คิดขึ้นมาเอง คิดขึ้นมาโดยที่อย่างอื่นก่อนนี้ไม่มี อย่างเช่นศูนย์ศึกษาการพัฒนาที่นั่นแต่ก่อนนี้ไม่มี มีแต่ศูนย์พัฒนา หรือมีแต่ศูนย์วิจัยต่าง ๆ แต่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาที่นั่นไม่มี ก็เป็น “Royal Invention” เหมือนกัน ก็เป็นพระราชดำริ คำว่า “พระราชดำริ” จะแปลอย่างอื่นก็แล้วแต่ท่านที่มีความรู้ในทางภาษาศาสตร์ แต่ก็ที่เขาใช้กัน เป็น “Royal Initiative” ซึ่งก็ต้องเข้าใจว่า “Initiative” ในที่นี้ “ริเริ่ม” แต่ริเริ่มด้วยความคิด มีใช้สั่งให้เริ่ม

อันนี้ที่ต้องพูดถึงคำว่า “พระราชดำริ” ให้เข้าใจกันแน่ชัดเพราะว่าบางทีไปเข้าใจว่าเป็นโครงการเป็นองค์การอะไรอย่างหนึ่ง เพราะว่ามีคำต่าง ๆ ที่ “ราช” แล้วก็อย่างที่โต้แย้งถึงว่ามี “พระบรมราชโองการ” ยังมีคำว่า “บรม” อีก หมายความว่าใหญ่โต “พระ” ก็เรียกว่าใหญ่โตแล้วสำคัญ “บรม” ก็ใหญ่โต “ราชโองการ” “โองการ” ก็เป็นคำสั่งอันใหญ่โตอันสำคัญ คำว่า “ราชกำหนดกฎหมาย” ก็เป็นคำในทางวิชาการ ออกจะโบราณนิดหน่อย สำหรับ “พระราชกำหนดกฎหมาย” “พระราชกฤษฎีกา” ถ้าเป็นแบบฝรั่งปัจจุบันนี้ก็ เป็น “Royal Decree” แต่ความจริง ๆ แล้วเป็น “Government Decree” หรือ “Executive Decree” ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ นอกจากมีการลงพระปรมาภิไธยและมีการสนองพระบรมราชโองการโดยรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรี “พระราชบัญญัติ” “บัญญัติ” ก็เป็นการสมมุติขึ้นมา เป็นสิ่งที่เบญญกถณ์ที่สมมุติขึ้นมา ก็เช่นเดียวกับพระราชกฤษฎีกาแต่หนักกว่าพระราชกฤษฎีกา เหล่านี้ก็ต้องผ่านสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภา โดยทางรัฐสภาเสนอหรือทางรัฐบาลเสนอ ถ้าหากว่าหนักดู พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด พระราชบัญญัติ เหล่านี้ เกี่ยวข้องกับพระราชานั้น ก็เพียงแต่ว่าเพราะว่ารัฐธรรมนูญได้บังคับว่าให้พระราชกษัตริย์ได้ลงพระปรมาภิไธย แต่ก็ด้วยการแนะนำของคณะรัฐมนตรี ของ รัฐบาล หรือของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งคำว่า “ราช” เลยกลายเป็นสิ่งที่กำลังอำนาจมากถึงทำให้เดือดร้อนในคำว่า “พระราชดำริ” พระราชดำรินี้ไม่ได้มีการบังคับในทางกฎหมายใด ๆ ที่นี้ก็พูดมากเรื่องคำว่า “พระราชดำริ” นี้ เพราะว่าถ้าเข้าใจแล้วก็จะสามารถที่จะเข้าใจในความหมายต่อ ๆ ไป แต่ว่าที่รัฐมนตรีได้ขอพระราชดำรินี้ในเรื่องของ “โครงการพระราชดำริ” นั้น ก็คงไม่ได้หมายถึงขอได้ทราบความหมายของคำว่า “พระราชดำริ” แต่จำเป็นที่จะชี้แจงให้ทราบ

คราวนี้มาถึงโครงการตามพระราชดำรินี้ ก็เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน อันนี้ก็
เป็นส่วนใหญ่ เพราะว่าอย่างที่ว่าประเทศจะคงอยู่ได้ก็โดยที่ประชาชนมีฐานะดี และสภาพความเป็นอยู่มีความ
มั่นคง มีความปลอดภัย มีความเจริญ ฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาก็เกี่ยวข้องกับความมั่นคง
ของประเทศ ในด้านสำคัญที่ได้ทำเป็นหลักใหญ่ ส่วนใหญ่ ก็คงเห็นว่าได้ทำโครงการชลประทาน รัฐได้สนับสนุน
ด้วยโครงการในด้านการเพาะปลูก การกลสิกรรม และในด้านการเป็นอยู่ การจัดการความเป็นอยู่ในหมู่ประชาชน
เช่นสหกรณ์หรือกลุ่ม นี่ก็เป็นหลักที่สำคัญ แต่โดยมากงานที่ขึ้นมาเป็นเอกก็คืองานชลประทาน เพราะว่าถ้าถ้า
หากว่าไม่มีชลประทาน ประเทศก็จะแห้งแล้ง เมื่อแห้งแล้งแล้วเพาะปลูกก็ไม่ได้ พอเพาะปลูกไม่มีก็ไม่มีการทำงาน
ด้านเกษตร ซึ่งเป็นงานที่ได้ผลประโยชน์แก่ราษฎรโดยตรง การชลประทานนี่ก็นึกถึงเกษตร แต่ว่าความเป็นอยู่
ของประชาชนธรรมดา น้ำบริโภคก็ต้องมี แม้แต่ในทางอุตสาหกรรม ซึ่งทุกคนก็คงนึกอยู่ พูดถึงเกษตรพูดถึงการ
เพาะปลูกเท่านั้นเอง เราจะเป็นประเทศที่มีความมั่นคง ความก้าวหน้า ความเป็นประเทศเรียกว่าเป็นมหาอำนาจขึ้น
ก็ต้องมีอุตสาหกรรม ก็ใช่แล้ว แต่อุตสาหกรรมนี้ใช้น้ำยิ่งกว่าการเกษตรด้วยซ้ำ เพราะว่าถ้าในด้านการเดินเครื่อง
ในด้านการดำเนินกรรมวิธีของการผลิตนั้นต้องใช้น้ำทั้งนั้น และถ้าหากว่าไม่ใช้น้ำแม้จะใช้น้ำน้อย แม้จะทำได้
ก็จะทำให้เกิดความเสียหายในสิ่งแวดล้อมอย่างมากถ้าไม่มี ฉะนั้น น้ำก็มีประโยชน์ทั้งในด้านการเกษตร
ทั้งในด้านการอุตสาหกรรมและความเป็นอยู่ทุกอย่างของมนุษย์เรา ฉะนั้นก็ได้ไปสนใจในด้านการชลประทาน
เป็นที่หนึ่ง

ด้านการพัฒนาแบบโครงการพระราชดำรินี้ ที่สำคัญถือหลักว่าหรือจะเรียกว่าทฤษฎีก็ได้ ว่าจะต้องให้
ประชาชนมีรายได้ขึ้นมาโดยเร็วที่สุด ไม่ใช่วางโครงการ ๕ ปี ๑๐ ปี ทำโครงการ ๕ ปี ๑๐ ปีนั้น โครงการระยะ
ยาวนั้นจำเป็นที่จะมี เพราะว่าจะต้องมีโครงการแม่บท อันนี้ต้องมี แต่ว่าที่สนใจก็คือเราไปที่ไหนไปเห็นว่า
ประชาชนเขาเดือดร้อน เขากำลังจมนลง ๆ ทุกปี จะว่าทุกวันก็ได้ ถ้าหากว่าเราทำโครงการ แล้วก็บอกว่าเอ้อ...ทำได้
เขามาขอ ขอให้ช่วยเหลือ ทำได้ ต้องเข้าประชุมกัน ต้องวางโครงการ แล้วก็ทำแผน แผนการ ๕ ปี ๑๐ ปี ไม่มี
ปัญหาว่าประชาชนเหล่านั้นต้องสิ้นหัว บอกว่าตายก่อน ก็เป็นความจริงว่าจะตายก่อน เพราะว่าอย่างเราไปที่
หมู่บ้านแห่งหนึ่ง เขาบอกว่าน้ำบริโภคก็ไม่มี อย่ายพูดถึงการทำนาสำหรับเลี้ยงท้อง ปีที่แล้วน้ำก็ไม่มี ปีก่อนนั้น

น้ำมีมากเกินไป น้ำท่วม แล้วหลังจากน้ำท่วมน้ำก็ไม่มี ตกลงว่าบางที่เป็นเวลา ๓-๔ ปีติดต่อกันไม่ได้ทำนาเลย หรือทำนาแล้วก็ได้ผล จนกระทั่งท้อใจ เคยขึ้นไปในยุ้งของเขา ข้าวเหลือไม่ถึงกระสอบ ในยุ้งที่ควรจะมีข้าวไว้สำหรับเลี้ยงชีวิตในปีนั้น ก็ถามเขา ทำไมน้ำแห้งรี เขาบอกไม่ใช่ น้ำมันท่วม เพราะตอนที่เราไปดูนั้นน้ำมันแห้ง แต่แท้จริงแล้วน้ำมันท่วม ก็เลยถามเขาน้ำมันท่วมเวลาไหน แล้วก็เลยไปตามช่างเจ้าหน้าที่ว่าทำยังไงดี ทางช่างเจ้าหน้าที่ก็เห็นด้วยว่าเมื่อน้ำมากก็ควรจะระบายออกไปโดยเร็ว แล้วก็เมื่อน้ำเริ่มหายท่วมก็ปิดเก็บน้ำเอาไว้ ก็ทำโครงการ อันนั้นเป็นที่จังหวัดนครราชสีมา ในเดือนกันยายน ภายใน ๓ อาทิตย์ก็ได้เริ่มโครงการ และภายในเดือนธันวาคมโครงการก็เสร็จไปส่วนหนึ่ง ลงทุนไปเป็นมูลค่า ๕ ล้านบาท ในเดือนมกราคมน้ำท่วมภาคใต้ น้ำท่วมใหญ่ครั้งนั้น แต่ว่าที่โครงการนั้นน้ำท่วมแล้วก็ไป ปลุกข้าวได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ หมายความว่าที่อื่นเขาเสียหายหมด ที่นี้ได้หมด แล้วปีต่อไปก็ไปเยี่ยม เขาไปดูในยุ้ง ข้าวเต็มยุ้ง เขาบอกว่าความจริงขายไปแล้ว ๒ เกวียน และที่ตรงนั้นก็เกือบหักทำหมื่นหกหมื่นไร่ที่อยู่ในสภาพอย่างนั้น ได้เติมที่ ก็คำนวณดู ๕ ล้านบาทก็คุ้มแล้ว ถ้าหากว่าโครงการนั้นไม่รับทำ อีก ๕ ปีเขาจะไม่มีกิน และทางประชาสงเคราะห์ก็จะสงเคราะห์ เขาก็ไม่สามารถที่จะเลี้ยงตัว อันนี้ก็เป็นตัวอย่างโครงการเรียกว่า “โครงการตามพระราชดำริ” อันแรก ๆ และตอนนั้นใช้เงินเป็นเงินของกรมชลประทานที่เขามีอยู่แล้ว ตั้งได้ เพราะว่าเป็นโครงการที่เรียกว่าโครงการเล็ก

ต่อมาที่ภาคเหนือเคยได้ทำที่อำเภอสันกำแพง เป็นโครงการที่ทำเขื่อน ก็ไปดูที่ตรงนั้นเพราะเห็นว่าดี ประชาชนก็บอกว่าดี พาไปดูที่ที่ควรจะทำ แต่ในที่สุดก็ไม่สามารถที่จะทำ เพราะว่าจะต้องลงทุนเท่านั้น ๆ ไม่มีงบประมาณ ก็รอไปหลายปีจนกระทั่งประชาชนเดือดร้อน ก็เลยยอม ยอมให้ทำ แล้วทางราชการก็ได้สร้างก็มีน้ำใช้น้ำกิน แต่ในเวลาเดียวกันนั้น ช่าง ๆ ประมาณสัก ๕ กิโลเมตรจากที่โครงการนั้นก็ยังมีอีกแห่งที่อยากจะทำเหมือนกัน แต่ก็ไม่กล้าทำ เพราะว่าถ้าทำแล้วเดี๋ยวงบประมาณก็ต้องไปเข้าสภา ทำอะไรต่าง ๆ แล้วก็เดี๋ยวประชาชนบอกว่าตรงโน้นมันที่ทำกินอยู่แล้ว ไม่ได้ แต่วันหนึ่งไปที่โครงการเดิมโครงการแรก แล้วก็ฝึกกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านมาพบ กำนันได้บอกว่าขอให้ท่านสั่งใหม่ ก็ตกใจ เดียวว่ามาร้องเรียนว่าอย่างโน้นอย่างนี้ กำนันบอกว่าอยากจะบอกอะไรอย่างหนึ่ง โครงการนี้ดีมาก เพราะว่าหลายปีแล้วอดน้ำ ปีนี้ไม่อดน้ำ ทำนาได้ ขอชมเชย

และชอบใจในนามของหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบล และขอให้ทำอีก ก็เลยเห็นว่าถ้าเขาเห็นอย่างนี้ก็ควรจะทำ เขาขอ เขาแจ้งเป็นทางการ ซึ่งในระยะนั้นก็มีการตั้งงบประมาณมา ทางรัฐบาลตั้งงบประมาณสำหรับทำโครงการตามพระราชดำรินี้โดยที่ไม่ต้องเข้าไปงบประมาณ แต่มีงบประมาณที่เป็นเงินฉุกเฉินที่จะใช้ได้ทันที ก็เลยไปที่อีกแห่งหนึ่งที่เขาต้องการ ไปดูสถานที่แล้วก็เห็นเหมาะสม เดินไปดูว่าในภูมิประเทศเหล่านั้นควรจะทำอะไร ก็ปรึกษาหารือกับช่างทางชลประทาน กับทางโครงการและทางสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ก็ปรึกษาหารือกันว่าน่าจะทำก็มีปัญหาอยู่ว่าอย่างไร ต้องจัดรูปดินต้องทำอะไรหมดก็กลัวข้อนี้ ก็เข้าไป เคยไปที่ที่เขาเรียก เรียกว่า “ของผม” เพราะว่าเวลาเข้าไปเขาบอกผมมีที่ตรงนี้เท่านั้นไร่ ถ้าทำโครงการนี้ที่ของผมท่วมหมด เสียหมด ผมไม่มีกินแล้วก็ร้องเรียนอยู่เสมอ ลงท้ายก็ร้องไปร้องมาถึงนายกรัฐมนตรี ไปเดินขบวนอะไรต่าง ๆ เรากลัวมาก แต่ว่าพอดีไปแล้วมีชาวบ้านหนึ่งเป็นกลุ่มอยู่ ก็เข้าไปคุยกับเขาบอกว่าตรงนี้เราน่าจะทำโครงการ เขาบอกว่าดี ๆ เพราะว่าน้ำบริเวณที่ใช้ทุกวัน ๆ สำหรับไม่ใช่อาบอะไร แม้แต่น้ำดื่มต้องเดินไป ๒-๓ กิโลเมตร ไปตักที่อ่างอีกแห่งหนึ่ง เขาบอกไม่ไหว ก็ขอให้ท่านบอก ขอให้ท่านสนับสนุนให้สร้างเขื่อนตรงนี้ ก็ถามเขาแล้วใครทำกินที่นี้ บอกว่าไม่เป็นไร จัดการเอง ก็เลยบอกเอา เรียกช่างทางชลประทานและ ร.พ.ช. มา บอกว่าเราช่วยกันทำนะ พวกช่างเขาก็บอกช่วย แล้วก็ยืนยันว่าชาวบ้านก็ยืนยันเป็นเอกฉันท์ว่าไม่มีปัญหาเรื่องที่ดิน ภายในสองอาทิตย์ ภายหลังเริ่มงานแล้ว เครื่องมือเข้าไป แล้วก็จ้างคนในหมู่บ้านมาเป็นคนช่วยทำงานจำนวนหลายสิบคน

อันนี้เป็นตัวอย่างของโครงการ ที่เรียกว่าโครงการตามพระราชดำรินี้ คือไม่คอย ทำเลย แล้วก็ภายใน ๒ อาทิตย์ชาวบ้านมีรายได้ จากที่ไม่มีรายได้ ไม่มีอะไรเลย ก็เริ่มมีรายได้พอเลี้ยงครอบครัวได้ ระยะเวลาที่สร้างสร้างเสร็จภายในปีเดียว คือไม่ถึงปี จนกระทั่งทาง ป.ป.ป. เค้าไปสอบสวนสำนัก ร.พ.ช. เพราะว่าทำไม่มันเร็วนัก แล้วราคาก็ไม่แพง เขาก็สอบสวนว่าทำไมมันต้องมีอะไรผิดปกติ แต่ในที่สุดสำหรับเฉพาะอันนั้นไม่มีอะไรผิดปกติลงทุนก็มากแต่ว่าในระยะปีเดียวได้ผลแล้วไม่ต้องเดินไป ๓ กิโลเมตร มีน้ำบริโภค แล้วที่ได้มีงานทำก็สามารถที่จะทำมาหากินของตัวเอง แล้วก็มีความเป็นอยู่พอสมควร จนกระทั่งเมื่อตอนที่หลังนี้เราก็ไปที่วัดเขายกขอฟ้าไว้ไปยกขอฟ้าวัด แล้วก็ความเป็นอยู่ดูเราสบายมาก ภายในเพียง ๒ ปี หมู่บ้านนั้นปลอดภัย มีฐานะดี ถ้าหากคอยจะต้องคอยหลายปีที่จะทำให้ฐานะดีจะล่มจมลงไป อาจต้องอพยพเข้ากรุงเทพหรือที่ไหน ไปทำงาน จนกระทั่งว่า

เข้าเป็นสลัมในกรุงเทพ อย่างที่เกิดขึ้น ส่วนมากสลัมในกรุงเทพก็สร้างขึ้นมาจากคนต่างจังหวัด แล้วลงท้ายก็เป็นปัญหาใหญ่ของกรุงเทพ แล้วก็คนเหล่านั้นก็มีฐานะดีขึ้น วัตถุประสงค์สร้างได้ ก็ไม่ต้องไปประชาสงเคราะห์ คือประชาสงเคราะห์ปีหนึ่ง ๆ ต้องจ่ายเป็นการช่วยเหลือคนยากจนแบบนี้ปีละเป็นร้อยล้าน ที่ทราบเพราะเหตุว่า ในส่วนตัวที่ได้ทำได้ส่งสิ่งของอุปโภคบริโภคไปให้กับตำรวจชายแดนหรือค่ายทหารให้ไปแจกแก่ประชาชนเมื่อมี ภัยธรรมชาติ หรือมีฉะนั้นก็ไปเจอคนยากจนอะไรก็ไปเผื่อแม่ค้าบ้าง จ่ายไปปีละเป็นหลายสิบล้าน จะเป็นร้อยล้าน ซึ่งเป็นเงินที่ได้มาจากการบริจาคส่วนมาก ก็เลยทราบว่า ประชาสงเคราะห์นี้จะต้องช่วยผู้ที่ยากจน เพราะฐานะไม่ดี โดยสภาพดินฟ้าอากาศไม่อำนวย มีพายุ น้ำท่วม มีความแห้งแล้งต่าง ๆ ทั้งหมดนี้เราแก้ไขได้ที่ไหน ต้องแก้ไข โดยเร็ว ไม่ใช่ว่ามีพายุหรือมีน้ำท่วมหรือมีแห้งแล้งเอาของไปแจก แจกเสร็จแล้วก็หมดไป นี่ต้องก่อนมีพายุ หรือก่อนที่มีน้ำท่วม ก่อนที่มีความแห้งแล้ง เราไปสร้างโครงการแล้วก็ได้กินในโครงการนั้น ที่จริงภายในไม่กี่ปี ก็กลับคืนแล้ว แทนที่จะต้องเสียงบประมาณของกรมประชาสงเคราะห์เป็นสิบ ๆ เป็นร้อย ๆ ล้าน คือหมายความว่า ใช้เงินในการแก้ไขติดตามภัยธรรมชาติและ ความมอดอยากของประชาชนโดยที่ไม่ได้ก้าวหน้าเลย เป็นปีละหลาย ร้อยล้าน บางทีก็เป็นพันล้าน ฉะนั้นการที่ทำนี้ก็พยายามทำโดยเร็ว

บางแห่ง สมมุติว่าสร้างโครงการนั้นกะว่าจะต้องใช้ ๑๐ ล้าน ไปทำใช้ ๑๒ ล้าน สมมุติว่าทำ ๑๒ ล้าน คนก็ตำหนิติเตียนว่าแพง แต่ว่าภายในปีก็มีรายได้แล้ว หรือแม้แต่ก่อนปีก็มีรายได้เพราะว่าประชาชนได้มีรายได้ เวลาทำเสร็จแล้วก็เป็นอย่างอื่นว่า ๑๒ ล้าน พวกกรรมการต่าง ๆ ก็มาพิจารณา ดูว่าถ้าทำอย่างรอบคอบแล้วก็ให้บริษัท ประมูลอาจสร้างได้ภายใน ๘ ล้าน ก็ว่าเรากินไป ๘ ล้าน แต่ว่าความจริงถ้าทำ ๘ ล้านนั้นจะต้องประมูล จะต้อง ขึ้นกรรมการ ปีหนึ่งทำไม่เสร็จ อย่างเร็วที่สุดก็ ๒ ปี หรือ ๓ ปี เพราะว่าต้องตั้งงบประมาณต้องประมูลก่อน ประมูลก็ต้องใช้เวลา ๑ ปี คือประมูลแล้วก็ออกแบบต่าง ๆ หนึ่งปีหมดไปไม่ได้ทำอะไร เมื่อประมูลแล้วต้องขึ้นสภา ต้องใช้เวลาอีกปี สร้างอีกปี ก็เป็น ๓ ปี แทนที่ทำทันทีปีเดียวเสร็จ แล้วก็ตั้งแต่ต้นก็ให้งานกับชาวบ้าน ตรงกันข้าม สองปีที่ไม่มียาไรจะต้องสงเคราะห์เขามันก็ล้าน สำหรับรัฐบาลก็อาจจะเหมือนกันสำหรับการสงเคราะห์ แต่สำหรับราษฎร สามปีไม่มีกิน มันทำให้เกิดเป็นโจรผู้ร้าย ทำให้เกิดเสื่อมในทางร่างกายและทางจิตใจ ซึ่งพิจารณา ยากกว่าจะเสียเงินเท่าไร อย่างน้อยที่สุดหน่วยแพทย์ต้องออกไปเลี้ยง ไปรักษาโรคขาดอาหาร ซึ่งโรคขาดอาหารนี้

ก็ต้องแจกวิตามิน ต้องไปเข้าโรงพยาบาล นึกว่าในกรณีอย่างนี้คงจะต้องจ่ายไปใน ๒ ปีนี้ประมาณ ๑๐ ล้าน ฉะนั้นถ้าหากว่าทำโครงการ ๑๒ ล้าน ดูท่าทางมันเหมือนว่าแพงกว่าปกติซัก ๔ ล้าน ที่พูดอย่างหนัก ๆ นี้ ๔ ล้าน แต่ว่าถ้าหากทำ ๘ ล้าน แล้วก็ต้องจ่ายอีก ๑๐ ล้าน สำหรับค่าส่งเคราะห์ ค่าเสื่อมสภาพของร่างกาย แล้วก็ความเสียหายในด้านจะต้องให้ตำรวจไปปราบผู้ร้ายที่ว่า ๑๐ ล้านก็นับว่าน้อย ถ้ารวมไปเป็น ๑๘ ล้าน ก็หมายความว่า ๑๒ ล้านทำแล้ว แล้วยังได้กำไรอีก ๒ ปี เป็นรายได้ของประชาชน ซึ่งอาจเป็นรายได้ ๑๐ ล้าน ก็หมายความว่าภายใน ๓ ปี ๑๒ ล้านแล้วก็รายได้ของประชาชน การประหยัดของทางราชการ ๒๐ ล้าน ก็หมายความว่าได้ฟรี ยังได้กำไร ๘ ล้าน

นี่วิธีคิดแบบพระราชดำริ ที่พูดนี้เหมือนว่าคิด ๆ แล้วก็พูดออกมาให้ท่านฟัง ไม่ใช่ ไม่ใช่ไปอ่านในทฤษฎี ที่ไหน อันนี้ก็เป็นเรื่องแนวความคิดตามพระราชดำริ อันนี้ถ้าท่านเข้าใจจะช่วยให้โดยที่คิดเอง แต่ละคนคิดเอง แล้วถ้าสมมุติว่าช่วยไปบอกในประเทศที่ช่วยเราได้ หมายถึงเป็นประเทศที่เป็นพันธมิตรที่เขาคงจะช่วยเราโดยให้ โครงการช่วยเหลือหรืออย่างน้อยมีความเห็นใจในปัญหาต่าง ๆ ก็ไปอธิบายให้ทางฝ่ายรัฐบาลทางฝ่ายประชาชน ให้เขาฟัง อันนี้ท่านก็ได้ทำหน้าที่ แต่ที่ท่านทำหน้าที่ก็คือคิดให้ดี อะไรที่เป็นผลประโยชน์ของประเทศชาติ แล้วก็ทำงานด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความตั้งใจ ไม่ท้อใจ จะมีเหตุการณ์อะไรอย่างไรก็ตาม ไม่ท้อใจ ก็จะเป็นศรีเป็นชื่อ ของประเทศ เมื่อเป็นชื่อของประเทศแล้ว คนต่างประเทศทั้งเอกชนทั้งฝ่ายรัฐบาลเขาก็จะมีความเห็นใจประชาชน คนไทย ก็อาจช่วยเหลือโดยตรงก็มีหรือช่วยเหลือทางอ้อมก็มี อันนี้ก็ถึงว่าถ้าขอทราบเรื่องโครงการตาม พระราชดำริจึงได้อธิบายอย่างนี้ ส่วนรายละเอียดว่ามีโครงการอะไรบ้าง พวกท่านก็คงไปพบได้ไปหาได้ใน เอกสารต่าง ๆ แต่ว่าแนวความคิดนี้ที่สำคัญคือทำไมเราคิด แล้วทำไมเราคิดแล้วก็พูดออกมาดัง ๆ ใครจะฟังก็ฟัง ใครจะไม่ฟังก็ได้ ใครฟังแล้วโกรธก็ได้ ใครฟังแล้วพอใจก็ได้ ใครฟังแล้วพอใจก็ต้องไปคิดเอง แต่ละคนไปคิดเอง ใครฟังแล้วโกรธก็ขอให้ไปคิดเหมือนกัน ไปคิดว่าทำไมพูดอย่างนี้ แล้วทำไมเขาโกรธ อาจโกรธเพราะว่าเขาไม่ได้คิด แต่ว่าถ้าคิดแล้วไม่มีโกรธ ฉะนั้นอันนี้พูดแบบเป็นปริศนาหน่อย ๆ แต่ท่านทั้งหลายคงเข้าใจ

อันนี้ก็ตั้งใจไว้ วันนี้ถ้าสมมุติว่ารัฐมนตรี หรือจะเป็นท่านทูต หรือท่านกงสุลโดยอยากจะทราบรายละเอียด หรือให้อธิบายให้แจ่มแจ้งอะไรขึ้นก็ให้ถามมาได้ เพื่อที่จะให้การพบปะนี้มีประโยชน์ ก็ขอว่ามีคำถามใดหรือ ความคิดเพิ่มเติมใด ก็ขอเชิญท่านรัฐมนตรี ให้ท่านเองหรือท่านทูตโดยอยากแสดงความคิดเห็นก็ได้หรือถามอะไรก็ได้ก็ คงอาจไม่กล้าถาม แต่ว่าก่อนมานี้ก็คงต้องได้ไปพูดกันว่าจะมาฟังอะไร นี่กว่าจะมาฟังอะไร แล้วก็ต้องมีคน ๆ หนึ่ง คนใดได้ออกความคิดว่าคงฟังอย่างนี้ หรือคงอยากฟังอย่างนั้น ใครคนใดที่เคยพูดอย่างที่คุยกันตอนต้นก่อน เข้ามา หรือเมื่อตะกี้ก่อนที่เดินเข้ามาก็คงได้ทำการพูดกัน คือพูดอะไรก็ได้แล้วแต่ คือไม่ถือว่าเป็นการไม่ เหมาะสมก็จะถามอะไรก็ได้

เอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว^(๓)

ขอเดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าเชื่อว่าเราคณะทูตและกงสุลใหญ่ของไทยใน ต่างประเทศ มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม ที่ได้ทรงชี้แจงถึงความสำคัญและ ความเป็นไปของโครงการตามพระราชดำริ ซึ่งได้อำนวยประโยชน์อันเนกประการให้แก่ปวงประชาราษฎรตลอดมา และข้าพระพุทธเจ้าในฐานะที่ปฏิบัติราชการและก็มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการขอความสนับสนุนจากประเทศที่ ข้าพระพุทธเจ้าประจำอยู่ สำหรับโครงการจะเป็นโครงการของรัฐบาลหรือแม้กระทั่งโครงการซึ่งมีความสำคัญในด้าน สัมพันธระหว่างญี่ปุ่นกับไทย ทั้งนี้รวมไปถึงโครงการ เช่น โครงการบางนรา ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริ ที่จังหวัดนราธิวาส และข้าพระพุทธเจ้าก็เชื่อว่าถ้าพวกเราได้ทราบพระราชดำริที่เกี่ยวกับการที่พวกเราจะต้องติดต่อกับ รัฐบาลต่างประเทศในประเทศที่เราประจำอยู่นั้น เพื่อผลประโยชน์ของการพัฒนาโครงการเหล่านี้ให้ดียิ่งขึ้น ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมากแก่บรรดาข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย แต่ก็อยากขอพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับ เรื่องความสำคัญและวิธีในการที่จะพูดจากับรัฐบาลต่างประเทศ สำหรับรายละเอียดโครงการนั้น พวกบรรดา ข้าพระพุทธเจ้าก็ได้ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ แล้วก็รู้สึกสำนึกว่าบางอย่างในรายละเอียดนั้นเราอาจไม่ทราบ

(๓) หม่อมหลวงพีระพงศ์ เกษมศรี

อย่างทั่วถึง เพราะไม่ได้มีโอกาสไปสัมผัสด้วยตนเอง แต่ในกรณีที่ติดต่อกับทางฝ่ายญี่ปุ่นเป็นต้น ข้าพระพุทธเจ้าก็รู้สึกว่าจะถ้าจะได้พระราชดำริใส่เกล้าใส่กระหม่อมไว้ ก็จะช่วยให้เราสามารถติดต่อกับรัฐบาลญี่ปุ่นหรือองค์การญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอเดชะ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สำหรับกรณีนี้ของท่านทูตที่ญี่ปุ่นก็เป็นกรณีพิเศษอย่างหนึ่ง เพราะว่าอย่างโครงการบางนรานี้เป็นโครงการซึ่งรัฐบาลญี่ปุ่นได้ขอพิจารณาตัวว่าจะสร้างโครงการนี้เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองรัชสมัยคลาภิเษกแล้วเราก็ได้ติดต่อกับทางรัฐบาลญี่ปุ่น โดยที่ทางนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น นากาโซเน่ มากิได้ชอบใจเขาและก็อธิบายบ้างก็รู้สึกว่าจะทางทูตของญี่ปุ่นประจำประเทศไทยก็ได้เข้าใจดีพอสมควร

โครงการบางนราเป็นส่วนหนึ่งของโครงการที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งพวกเราทุกคนส่วนมากก็เข้าใจว่านราธิวาสอยู่ภาคใต้ มีฝนลงมาก ทำไมมีปัญหาเรื่องน้ำ แต่น้ำนั้นก็คือต้องควบคุมน้ำให้ดี โครงการที่พูดถึงเมื่อก่อนนี่คือโครงการบาเจาะ ที่บอกว่าทำแล้วก็ในปีนั้นชาวบ้านได้มีผลผลิตได้จนขายได้ โครงการบางนราก็เป็นโครงการที่ใหญ่กว่า คือปัญหาอยู่ที่ว่าน้ำมีมากจริงแต่ผิดเวลา ส่วนมากเป็นอย่างนั้น เวลาที่มีฝน ฤดูฝนน้ำจะลงมามากและท่วม อย่างปีนี้ก็ท่วม แล้วถึงเวลาหน้าแล้ง เมื่อน้ำเสียไปแล้วจะทำอีกทีน้ำก็ไม่พอ หรือคุณภาพของน้ำไม่ดี คือน้ำเค็มบ้าง เปรี้ยวบ้าง ฉะนั้นต้องทำโครงการบางนราซึ่งจะคอยควบคุมคุณภาพของน้ำได้ตลอดปี ก็หวังอย่างนั้น แต่ก่อนที่จะทำโครงการบางนรา หรือก่อนที่จะกล้าคิดทำโครงการบางนรา ก็ต้องได้ไปสำรวจทั่วทั้งลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องกับบางนราซึ่งใหญ่โตมาก เพราะว่าโครงการบางนราก็คือที่เรียกว่าแม่น้ำบางนราเป็นแม่น้ำเก่าที่เชื่อมระหว่างตัวอำเภอเมืองกับอำเภอตากใบ ก็จะทำให้ส่วนนี้เป็นคล้าย ๆ เป็นอ่างเก็บน้ำใหญ่ ควบคุมทั้งหัวท้ายไม่ให้น้ำเค็มเข้ามา ซึ่งตามปกติเวลาหน้าแล้งแมงกะพรุนเข้ามาถึงที่ที่เขาเรียกว่าน้ำแบ่ง คือหมายความว่ากลางของแม่น้ำอันนี้เป็นน้ำกร่อยหรือเกือบเค็มด้วยซ้ำ และก็น้ำนี้ชาวบ้านที่อยู่ใกล้ ๆ จะมาใช้สำหรับการเพาะปลูกหรือบริโภคไม่ได้ มันเค็ม แต่เราก็ได้สำรวจแล้วก็ได้ทำโครงการ

ประกอบโครงการบางนราไว้ก่อนแล้ว เช่นคลองที่เรียกว่าคลองน้ำแบ่งเป็นคลองที่ตัดตรงจากตรงกลางของแม่น้ำบางนรา ตรงเข้าหรือตรงลงทะเล และมีประตูน้ำบังคับตรงปลาย ถ้าหากว่าน้ำมันมากฝนลงมากต้องระบายก็เปิดประตูน้ำนั้นแล้วน้ำก็จะไหลลงทะเล ไม่ทำให้มีการท่วม ถ้าตอนไหนที่แล้งก็ปิด น้ำก็ขังอยู่ แต่ว่าตรงหัวท้ายหมายถึงที่อำเภอเมืองกับที่อำเภอตากใบน้ำเค็มเข้าเพราะว่าที่ตรงนั้นมันสูงเพียง ๕๐ เซนติเมตรเหนือทะเลปานกลาง น้ำเค็มก็เข้าเวลาหนุน ก็จะต้องทำเป็นประตูน้ำใหญ่สองหัวท้ายของคลองบางนราที่คลองบางนรานี้เท่ากับเป็นอ่างเก็บน้ำใหญ่ อาจใช้เป็นการชลประทาน โดยที่ปิดให้สนิทแล้วก็เท่ากับอัดน้ำให้ยกระดับน้ำขึ้นมา น้ำก็จะเอ่อขึ้นมาในพื้นที่ที่จะเป็นนาสองข้างของคลองบางนราของแม่น้ำบางนรานี้ เมื่อเอาเข้ามาในนาพอแล้วก็จะปล่อยให้น้ำออกไป แทนที่จะสูบน้ำเข้ามาก็เท่ากับเอากำลังของน้ำที่ไหลมาจากภูเขาเอ่อขึ้นมาเวลาเสร็จแล้วก็ปล่อยออกไป โดยที่ขังเอาไว้ตรงที่ต้องการขัง หรืออีกอย่างหนึ่งก็ทำการสูบน้ำด้วยกังหันลมขึ้นไปในที่ที่สูงกว่าสัก ๓-๔ เมตร ก็สามารถที่จะทำการเพาะปลูกได้เพิ่มเติมขึ้นไปเป็นหลายพันไร่เป็นหมื่นไร่

แต่ว่าอันนี้สองหัวท้ายนี้ก็ต้องใช้เงินมากพอใช้ แต่โดยที่การศึกษาสภาพได้ทำมาแล้วเกือบหมดที่โครงการที่ญี่ปุ่นช่วยไม่ต้องมาเสียเงินในการสำรวจ เพียงแต่สำรวจตรงหัวงานเท่านั้น ก็เลยทำให้ราคาไม่สูง ไม่งั้นถ้าทำหมดทั้งอันราคาจะสูงมาก ยิ่งต้องเร่งรีบทำก็ไม่ได้ นี่ทำมา ๑๐ ปีแล้ว และทำโครงการที่คงได้ทราบ “โครงการมูโนะ” ก็สัมพันธ์กับโครงการอันนี้ โครงการมูโนะรัฐบาลไทยก็ได้ทำเองไม่ได้จากความช่วยเหลือของต่างประเทศ แต่โดยที่ญี่ปุ่นรัฐบาลญี่ปุ่นได้ช่วยเหลืออันนี้ก็เชื่อว่าทำได้เร็วขึ้น เพราะว่าเป็นมูลค่าเป็นร้อยล้าน แล้วก็การที่ได้ติดต่อกับทูตแล้วก็กับผู้ใหญ่ทางฝ่ายญี่ปุ่นที่มาพบ ก็รู้สึกว่าเขาใจดีและก็พยายามที่จะเร่งรัดก็จะต้องทำตามสัญญาเพราะว่ามีสัญญาเป็นมันเหมาะแล้ว ได้เซ็นสัญญาเรียบร้อยแล้วเมื่อปีก่อน เขาก็คงเข้าใจดีแล้วก็มีผู้เชี่ยวชาญได้มาสำรวจ อันนี้ก็โครงการที่ทางท่านทูตอื่น ๆ อาจไม่ทราบก็ได้ แต่ท่านทูตก็ไปญี่ปุ่นในระยะที่เขากำลังดำเนินงานกันพอดี เข้าใจดี ไม่ใช่ไม่เข้าใจ แต่ว่าเป็นโครงการตัวอย่าง อย่างหนึ่งที่รัฐบาลต่างประเทศได้ช่วยเหลือรัฐบาลไทย แล้วก็เรียกว่าเป็นโครงการที่นับว่าเร็ว ทำได้เร็ว แม้จะมีการบ่นว่าทำไม่มันชกช้า แต่แท้จริงก็ไม่ได้ชกช้า เดียวนี้ก็ดำเนินไปตามกำหนดเวลา

ที่ยกตัวอย่างของรัฐบาลญี่ปุ่นก็เป็นกรณีพิเศษ กับรัฐบาลญี่ปุ่นก็ยังมีอีกโครงการที่เกี่ยวข้องกับการกำจัดน้ำเสียในกรุงเทพฯ นี้เอง ทางรัฐบาลญี่ปุ่นก็ได้ร่วมมือสำหรับทำโครงการกำจัดน้ำเสีย ตอนแรกเขาจะทำที่บึงมักกะสัน แต่ว่าเราไม่รับเพราะว่าบึงมักกะสันนี้อยากทำแบบที่เรียกว่าธรรมชาติก่อน แต่มีที่เรียกว่าบึงพระรามเก้า อยู่เยื้องกับถนนพระรามเก้าที่คลองลาดพร้าว อันนี้ทางญี่ปุ่นก็ได้ช่วยเหลือเขาก็ได้ร่วมมือ ก็นับว่าดีพอสมควร ก็ยังมีโครงการอื่น ๆ อีก ก็เคยติดต่อกับเขาเหมือนกันว่าโครงการที่เขาช่วยเหลือ ญี่ปุ่นช่วยเหลือมันไม่ค่อยสะดวกสำหรับเมืองไทย เพราะว่าเขานำเงินมาเป็นร้อยล้าน เสร็จแล้วเราก็ต้องสมทบเข้าไปเหมือนกันคือมีที่เรียก counterpart-fund อะไรพวกนี้ เราก็ไม่มีสตางค์เหมือนกัน นอกจากนั้นหลังจากสร้างแล้ว ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษานี้ลำบาก เช่น เกี่ยวข้องกับสถาบันเกี่ยวข้องกับประมูล ตอนสร้างเขาก็ช่วยเราเป็นจำนวนเงินที่มากพอสมควร แต่เราก็ต้องสมทบเข้าไปมากพอสมควรเหมือนกัน ก็หนักงบประมาณ แต่ทีหลังในการบำรุงรักษาโครงการนั้น ก็น่าดูคือหนัก โครงการศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ โครงการอื่น ๆ ก็เหมือนกัน คือว่าอยู่ที่เขาใจดีเราก็ตั้งใจได้ทุนมา แต่ว่าเราก็ต้องสมทบ แล้วก็ต้องมีการบำรุงรักษาโครงการ ซึ่งหนักงบประมาณ ถ้าหากว่าหาวิธีที่จะคล้าย ๆ ตั้งกองทุนเพื่อที่จะบำรุงรักษา ก็อาจเรียกบ้อย แต่ไม่ทราบว่าจะรัฐบาลใหม่เขาจะเอาหรือไม่เอา ก็คงเป็นภาระของทูต

สำหรับประเทศอื่นก็เช่นเดียวกัน โครงการที่เขาช่วยเหลือก็มีปัญหาในเรื่องดำเนินการ แล้วก็ปัญหาเรื่องเขาต้องมาสอบสวน แล้วก็ต้องมาวางแผน อันนี้ทำให้โครงการพระราชดำริไม่ค่อยเอาการช่วยเหลือจากต่างประเทศ คือว่าการช่วยเหลือของท่านทั้งหลายที่เป็นทูตเป็นกงสุลนี่จะมีในรูปแบบให้เขาเข้าใจ มิใช่เป็นในรูปแบบที่ไปขอทุน ไปขอสตางค์เขา ความจริงโครงการพระราชดำรินี้ ไม่ได้เป็นโครงการที่จะต้องเป็นโครงการที่เรียกว่าใหญ่ใหญ่โต แต่บางทีบางอันก็ใหญ่ ใหญ่มโหฬารเหมือนกัน ความคิดในสมองที่มีอยู่ บางอันก็ใหญ่ ใหญ่โตมาก บางทีใหญ่โตกว่าโครงการของรัฐบาลด้วยซ้ำ แต่ว่าบางทีก็ไม่กล้าพูด เพราะถ้าพูดแล้วเดี๋ยวหาว่าเปลือง เช่น โครงการแม่น้ำโขงนี้ ถ้าว่าไป ถ้าอยากจะทำโครงการทั้งหมดของแม่น้ำโขงนี่อยากจะทำความเป็นโครงการพระราชดำริก็ได้ เพราะว่าเมื่อ ๓๐ กว่าปีมีการประชุมคณะกรรมการ ก็ได้พูดกับกรรมการ ตอนนั้นก็มีการตั้งเขมรทั้งเขมรทั้งลาว

อยู่ด้วย ก็พูดถึงวิธีที่ปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติตามนั้น ป่านนี้ก็คงไม่มีสงครามในญวน ไม่มีสงครามในเขมร แต่ว่าก็ไม่ได้ปฏิบัติ

โครงการพระราชดำรินี้ก็ส่วนมากไม่ค่อยอยากที่จะฟังการเจรจาความช่วยเหลือต่างประเทศ ถ้าเขาจะช่วยเหลือก็ช่วย ช่วยบ้าง แต่ว่าถ้าช่วยก็ช่วยผ่านทางรัฐบาลก็เป็นโครงการของรัฐบาลคือรัฐบาลไทย โครงการพระราชดำรินี้ก็เป็นเพียงเพิ่มหรือให้ อย่างว่า “พระราชดำริ” เป็นดำริ ความคิด คือให้ความคิด แนวความคิด ซึ่งไม่ได้สงวนลิขสิทธิ์ คือเป็นทรัพย์สินทางปัญญา แต่ว่าไม่ได้สงวนลิขสิทธิ์ เมื่อวันก่อนนี้ก็มีท่านทูตบังกลาเทศที่กลับประเทศของตัวเอง ก็พยายามที่จะแนะนำวิธีพัฒนาบางอย่าง ก็รู้สึกว่าจะพอใจว่าช่วย ก็เคยช่วยต่างประเทศ แม้แต่ประเทศในอเมริกาได้ก็มีเหมือนกัน มากี่คุยกันเรื่องพัฒนาประเทศ ก็เสนอเขา คืออันนี้ไม่ได้สงวนลิขสิทธิ์ เป็นความคิดที่จะใช้สำหรับทำ ทางรัฐบาลจะนำไปใช้โดยที่ไม่บอกว่าเป็นโครงการพระราชดำริก็ได้ มีบางโครงการเป็นเช่นนั้น แต่ว่าปัญหาที่พูด พูดถึงว่าติดต่อกับรัฐบาล ความจริงโครงการบางนรานี้ก็เป็นตัวอย่างที่เราเรียกว่าในกลุ่มโครงการพระราชดำริ และทางรัฐบาลญี่ปุ่นเขาได้เน้นว่าเป็นโครงการที่เขาพร้อมทดลองด้วย นั่นก็เป็นตัวอย่างที่โครงการพระราชดำริซึ่งใหญ่แล้วก็มี การติดต่อกับรัฐบาลต่างประเทศ โครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลต่างประเทศ ก็มีโครงการที่ติดต่อกับรัฐบาลแคนาดาที่เขาได้ช่วยเหลือ แต่ก็ยุ่งยากเหมือนกัน แต่แคนาดาที่เขาที่ดี ไม่ได้ยุ่งเรื่องพิธีการอะไรมากนักก็เลยทำให้ได้เร็วพอสมควร แต่โดยมากติดต่อไปต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศเขาก็ต้องมีพิธีการ เพราะว่าเขาก็ต้องรับผิดชอบต่อสภาของเขา ต่อทางการของเขา รัฐบาลก็ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน แต่อย่างไรก็ตามถ้ามีความปรารถนาดีของรัฐบาลต่างประเทศก็ทำให้เราพัฒนาประเทศได้สะดวกขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของทูตเหมือนกันที่จะติดต่อ ก็ขบใจทูตที่ได้มีการยกเรื่องประเด็นซึ่งก็สำคัญเหมือนกัน

เอกอัครราชทูต ณ กรุงมอสโก^(๑)

ขอเดชะ ขณะนี้ ปัญหามลภาวะของกรุงเทพมหานคร.....^(๒)

(๑) นายมนัสพาน์ ชูโต

(๒) บันทึกเสียงได้ไม่ชัดเจน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สิ่งแวดล้อมของทั่วประเทศก็รวมอยู่ในเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะกรุงเทพ ฯ นี่ก็เห็นมาหลายปีแล้ว ยิ่งเพิ่มพูนขึ้นมาก ถ้าพูดง่าย ๆ มันอยู่ที่ในกรุงเทพนี่ไม่มีที่ที่จะทำให้สิ่งโสโครกนี้สลายตัวไปได้ มีแต่สร้างคือมลภาวะมันมีหลายด้าน แต่ถ้าพูดถึงด้านเดียว คนในกรุงเทพก็ล้านคน เดียวนี้ขึ้นไปถึง ๑๐ ล้านคน ไม่ทำตามธรรมชาติดั้งเดิม คือธรรมชาติดั้งเดิมก็มีการปลูกผักปลูกหญ้าปลูกต้นไม้แล้วก็มาบริโภคเสร็จแล้วต้นไม้ก็เติบโตขึ้นไปใหม่ มันก็จะกินปุ๋ยไป หมุนเวียน ต้นไม้ก็กินคาร์บอนไดออกไซด์แล้วก็เอาออกซิเจนออกมา อันนี้ตามหลักในกรุงเทพนี่ไม่ได้ทำอย่างนั้นเอาอาหารมาจากข้างนอกกรุงเทพ มาจากนอกประเทศด้วยซ้ำ แต่ว่าส่วนมากก็ในประเทศก็นอกกรุงเทพ อาหารเหล่านั้นปลูกแล้วก็ต้องใส่ปุ๋ย ก็ซื้อปุ๋ยมาจากต่างประเทศ เดียวนี้กำลังจะทำปุ๋ยในประเทศ แต่ว่ารวมความแล้วเอาของที่สร้างที่ปลูกในต่างจังหวัดในชนบทเอามาในกรุงเทพ คือชนเข้ามา ชนเข้ามาแล้วคนก็บริโภคแล้วก็ถ่าย ถ้าได้สิ่งโสโครกมากก็ไม่มีทางที่จะทำให้สิ่งโสโครกเหล่านี้สลายไป เพราะเหตุว่าไม่มีพืชต้นไม้อะไรต่าง ๆ ที่จะกินสิ่งโสโครกเหล่านี้ อย่างเมืองต่าง ๆ เขาก็ต้องมีท่อน้ำโสโครกแล้วต้องบีบ ในเมืองไทยในกรุงเทพนี่ท่อน้ำโสโครกก็มีบ้าง แต่ท่อไม่เป็นระบบ ใช้ระบบคลองเป็นสิ่งที่จะนำสิ่งโสโครก แล้ววิธีที่จะกำจัดก็คือทิ้งลงในน้ำ แม่น้ำ ลงทะเล แต่ก่อนนี่ก็ทำได้เพราะว่ามันยังน้อย แต่เดี๋ยวนี้มันมากขึ้นทุกทีภายใน ๑๐ ปีที่ผ่านมา ได้สังเกต เพราะว่าบางทีก็ขึ้นเสลิวคอปเตอร์วนกรุงเทพหลายครั้ง ตรงไหนที่คลอง โดยเฉพาะคลองพระโขนงแล้วก็คลองตรงปลายคลองผดุงกรุงเกษมมันออกมาเป็นสีดำ เดียวนี้แม่น้ำเจ้าพระยาดำทั้งอันคือไม่เป็นบางแห่งเพราะว่าสิ่งโสโครกออกมากก็ลงไปทะเล ลงไปในทะเลก็ไปทำให้ทะเลโสโครก ปลาตายเมื่อปลาตายก็ประกอบตัวขึ้นเป็นสิ่งโสโครกโดยการเน่า มันไม่สามารถที่จะทำให้ได้วงจรที่ว่าสิ่งโสโครกกลายเป็นสิ่งดี เช่นเป็นปุ๋ย แล้วก็ไม่สามารถที่จะทำให้สลาย อันนี้ที่ต้นเหตุของสิ่งโสโครก

เมื่อเราทราบต้นเหตุของสิ่งโสโครกแล้ว ทำไมมันเพิ่ม ก็ต้องพยายามทำให้ลดลงไป จึงทำโครงการอย่างที่ว่าโครงการบึงมกกะสัน เพราะเห็นว่าบึงมกกะสันนี่เป็นที่ที่ไม่ได้ทำอะไร เป็นที่ของรถไฟ ก็คิดมานานปีแล้วหลายปี ไม่กล้าพูด เพราะมันที่ใหญ่ตั้ง ๑๒๐ ไร่ แล้วนี่คูที่ตรงนั้นมันก็เรียกว่าอยู่กลางเมือง ถ้านับเพียงที่เขา

ชาย ๆ กัน ตารางวาละหมื่นสองหมื่น ที่จริงเดี๋ยวนี้มันขึ้นไปแล้ววาละแสนแล้ว จะเป็นก็ร้อยก็พันล้าน ถ้าจะทำก็ไม่กล้าที่จะไปเสนออะไร แต่วันหนึ่งก็ต้องกล้าเพราะว่าเห็นเขาไม่ทำ ก็เลยพูดถึงทำวิธีธรรมชาติด้วยผักตบชวา ผักตบชวานี้มันกินสิ่งโสโครก แล้วผักตบชวานี้มันแพร่ได้เร็ว ก็ต้องยกเอาขึ้นมาแล้วมาทำประโยชน์ ถ้าไม่ทำประโยชน์ผักตบชวาจะแพร่เต็มบึง แล้วก็เพิ่มสิ่งโสโครกด้วยซ้ำ เพราะว่าผักตบชวานั้นต้องโตขึ้นมาแล้วก็ตาย แล้วก็ลงไปใต้น้ำกลายเป็นน้ำเน่าต่อไป แต่ว่าวิธีที่ทำนั้นก็ใช้ประโยชน์จากผักตบชวาโดยนำขึ้นมาใช้เป็นปุ๋ยก็ได้ ก็ทำเป็นปุ๋ย ก็เข้าเป็นจุดประสงค์เดิม คือว่าของที่ธรรมชาติปลูกแล้วมันกินปุ๋ย แทนที่จะให้ปุ๋ยก็เอาปุ๋ยที่ผลิตเองไปปลูกให้มัน แล้วก็กลับมาหมักเป็นปุ๋ยเอาไปใช้ในที่ที่จำเป็น ก็เป็นกำไรด้วย มาทำเป็นฟืนก็ได้ คือเอามาผสมกับแกลบแล้วก็อัดแล้วก็เผาเหมือนถ่านหรือไม้แห้งก็เป็นอาหารสัตว์ อันนี้ก็ป็นวิธีการธรรมชาติ มีเพียงแต่ทำให้บึงนั้นเรียบร้อยขึ้น ทำคัน แล้วก็ทำบ่มน้ำลงมาจากคลองสามเสน แล้วก็เอาออกไปให้ลงคลองแสนแสบและคลองสามเสน ก็ได้ผลดีพอสมควร

โครงการเหล่านี้ใช้เงินไม่มาก ปีแรกได้ใช้ ๘ แสนบาท ต่อมาก็ได้เพิ่มปรับปรุงขึ้นมาใช้ประมาณ ๓ ล้านบาท แล้วก็มีการการที่กรมชลประทานการรถไฟ แล้วก็กรมต่าง ๆ วิชาการเกษตร แล้วก็ กทม. เป็นผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ก็เป็นโครงการที่เรียกว่าไม่ได้ใช้เงินมาก แต่ละครกรมแต่ละส่วนก็สามารถที่จะออกค่าใช้จ่ายในของตัว ที่วิธีที่จะทำต่อไปก็ต้องทำแบบนี้ ที่อื่นก็ได้ทำที่เชียงใหม่คลองลาดพร้าว เชียงถนนพระรามเก้า อันนั้นก็ทำเพิ่มขึ้น โดยที่ทางรัฐบาลญี่ปุ่นได้ช่วยเหลือเกี่ยวข้องกับเครื่องถ่ายภาพอากาศในน้ำ ก็เรียกว่าเป็นการทำให้น้ำสะอาด โดยเริ่มจากใช้พืชตามธรรมชาติแล้วก็ต่อมาใช้เครื่อง ต่อไปก็ต้องเพิ่มขึ้นมาโดยใช้วิธีของเคมีหรือทางไบโอไฮโอสไปเข้าไปก็แพงขึ้นทุกที

แต่ว่าโครงการเหล่านี้ก็เป็นโครงการตัวอย่าง ทำที่อื่นได้ เดียวนี้ก็กำลังทำที่แถวสวนหลวง ซึ่งทาง กทม. ได้หาที่ไว้กว้าง ก็จะทำในทำนองเดียวกันเพื่อที่จะกำจัดน้ำโสโครก ถ้าหากว่าอยากทำให้โครงการกำจัดน้ำโสโครกนี้บรรลุเป้าหมาย ก็จะต้องทำทุกแห่ง คือจะเป็นโรงแรม จะเป็นภัตตาคาร หรือจะเป็นอะไรทุกแห่ง เขาจะต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่จะมีเครื่องที่จะกำจัดน้ำโสโครก ซึ่งสำหรับการลงทุนก็ไม่ค่อยแล้วก็การบำรุงรักษามันจะเป็นปีละ

จำนวนล้านสำหรับแต่ละแห่ง ก็พยายามที่มันเป็นตัวอย่างแบบง่าย ๆ ก่อน แล้วก็ถือหลักโครงการตามพระราชดำรินั่นเอง คือว่าอะไรทำได้ก็ทำเลย โดยที่ไม่ต้องใช้เงินมาก แล้วก็ต้องทำจริงจัง ถ้าไม่ทำจริงจังกรุงเทพอยู่ไม่ได้ ภายใน ๒๐ ปีข้างหน้าจะแย่ เตี้ยวันนี้ก็แย่ คือคนเราจะทนไม่ได้ ไปที่อื่นก็ไปไม่ได้ แล้วก็เมืองไทยจะแย่

พูดถึงการกำจัดน้ำโสโครกและมลภาวะทั่วไปก็เป็นปัญหาสำคัญ แล้วก็การแก้ปัญหาที่แก้แบบนี้ ค่อย ๆ ทำ คือถ้าไม่ได้ทำอย่างที่ทำนี้ ป่านนี้ก็ไม่ได้ทำอะไรเลยมีแต่กฎเกณฑ์นิด ๆ หน่อย ๆ ว่าควรจะทำอย่างนั้น ควรจะทำอย่างนี้ จนกระทั่งเน่าหมดแต่อยู่ที่ทราบ อย่างที่ออสเตรเลีย ที่นครซิดนีย์เขามีความเดือดร้อนเรื่องนี้ หาดทรายที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนที่อยู่ใกล้ซิดนีย์ เตี้ยวันนี้ก็แย่น้ำไม่ได้เพราะว่าจะคันคะเยอหมด สถานที่ตากอากาศเสียไปหมดทีเดียว เขาบอกว่าถ้าหากว่าจะทำเงินเป็นหลายพันล้าน ซึ่งจะต้องเก็บภาษีอากรจากชาวซิดนีย์อีกมากมาย ซึ่งเขาบอกว่าจำเป็น จำเป็นที่จะทำ ฉะนั้นเมืองไทยเราต้องพยายามทำ คือแต่ละส่วนแต่ละส่วนต้องพยายามทำ เพราะแต่ก่อนนี้เขาก็ทำ อย่างส้วมซึมอะไรพวกนี้ก็มีถังเกรอะก็ใช้ได้ แต่ที่หลังมันไม่พอ มันล้นออกมาเมื่อล้นก็ล้นไปไหน ก็ลงคลองทางเทศบาลเตี้ยวันนี้ไม่ทราบเป็นยังไง อย่างแต่ก่อนนี้บางที่ก็มาสูบลึงเกรอะต่าง ๆ เขาควรจะมีที่จะไปทิ้งก็ไม่ไปทิ้ง ทิ้งลงคลอง เจ้าหน้าที่มาสูบลึงแล้วตอนกลางคืนก็ไปลงคลอง ไปเทลงคลองลงแม่น้ำ ก็เคยคิดจะทำที่ แล้วก็ทำเป็นถังในทำนองไปโอแก๊สใหญ่ เมื่อสลายตัวแล้วก็ใช้เป็นปุ๋ยได้โดยปลอดภัย ก็ได้ทำตัวอย่างแห่งหนึ่งที่นครบุรี โครงการนี้ก็ดำเนินไปอยู่เรื่อย ๆ แต่ไม่ค่อยมีใครสนใจ ก็เลยอันนี้ยังลำบาก แต่เพิ่มเติมจากสิ่งโสโครกอย่างนี้ มันมีสิ่งโสโครกที่มีสิ่งอันตราย เช่น โลหะที่เขาเรียก Heavy Metal โดยเฉพาะพวกปรอทหรือที่เกี่ยวข้องกับดีบุกกับที่ใส่น้ำมัน พวกนี้มันลงไปไหลลง มันทำให้เป็นอันตราย ตะกั่วเป็นอันตรายต่อร่างกาย พวกนี้ก็ต้องมีเครื่องที่แยกออกไป อันนี้ก็ปัญหาถูกต้องตามที่ว่า แต่วิธีที่ทำก็คือค่อย ๆ ทำ ค่อย ๆ ทำไป แต่ทำไม่ใช่มีแต่วางโครงการ ทางกฎหมาย ทางกฎหมายก็ไม่มีใครทำ แต่เราก็ต้องค่อย ๆ ทำ

เมื่อวานนี้ก็ได้รับรายงานมาจากเครื่องอันหนึ่งที่ได้ให้ช่างเขาทำ ให้ชื่อว่า surfboat เพราะเหมือนเครื่องเรือ surfboat มีใบพัดที่ใส่ที่ทางที่เป็นเหมือนแท่งที่หมุน ๆ ก็เลยเรียกว่า surfboat ได้ผลดี ใช้เครื่อง ๑-๒ แรงม้า ก็จะตักน้ำขึ้นมา โปรยลงมา ทำให้มีออกซิเจนในน้ำ ก็เพิ่มจำนวนออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำขึ้นไปเร็วมาก

แล้วเครื่องนี้ก็ได้ให้ช่างกองช่างที่กรมชลประทานทำ โดยมูลนิธิชัยพัฒนาได้ให้ทุน ๓ แสนบาท เพื่อที่จะพัฒนาเครื่องนี้ เดี่ยวนี้กำลังใช้อยู่ตรงที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ก็หมายความว่าต้องมีความคิด และความคิดนี้จะต้องดำเนินไป ก็อย่างช่างกองช่างชลประทาน เขาอยากทำแต่ไม่มีทุน ก็เลยให้ไป ให้ทุนเขาทำ เขาก็รู้สึกจะทำคือหมายความว่าสิ่งที่ทำได้อาจคิดแหวกแนวไป บางอย่างใช้ได้ บางอย่างก็ใช้ไม่ได้ แต่ถ้าให้รัฐบาลทำ ทำไม่ได้เพราะว่าสมมุติว่าให้ ๓ แสนไปแล้วก็ไม่ได้ผลอะไรเลยก็ถูกสอบสวน แต่เราไม่เป็นอย่างนั้น คือให้ทุนไปรู้ดีว่าอาจไม่ได้ผล หรืออาจเข้าพิพาทกันนั่นเอง ก็ต้องทำอยู่ดี แต่อันนี้ได้ผล อันนี้ก็ไปพูดที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้เขาทำเครื่องเขาก็กำลังทำ สำหรับทำที่สระน้ำที่อยู่หน้าหอประชุมที่ออกซิเจนละลายมีน้อยไปหน่อย แต่ถ้าเอาเครื่อง surfboat นี้ไปใส่ก็เชื่อว่าจะใช้ได้ แล้วค่าใช้จ่ายก็ไม่แพงนัก ก็อย่างนี้แหละที่ดำริให้ทำ เรื่องมลภาวะก็ค่อย ๆ ทำ ค่อย ๆ คิด แต่ว่าที่จะทำให้เป็นล่ำเป็นสัน มันมากไป มันแพง จึงค่อย ๆ ทำ

อย่างเรื่องคลองประปา คลองประปาก็อย่างที่เขาทำมาจะทำถนน จะอยู่ข้างบนหรืออยู่ข้างล่างก็แล้วแต่ แต่ทำเป็นฝาดรอบท่อประปา นั่นก็ถูกต้องก็คิดแล้ว เพราะว่าเมืองต่าง ๆ น้ำประปาที่ได้ น้ำดิบจากนอกเมืองก็เป็นอย่างนั้น ก็ต้องนำมาสู่ที่ทำน้ำประปากี่ใส่ท่อ คลองประปามีมันเปิดก็ปิดเสีย แพงหน่อย แต่ว่าก็ปิดเสียตะกั่วหรืออะไรก็ไม่ตก ก็เชื่อว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง อันนี้ก็เป็นเรื่องมลภาวะ แล้วก็ได้ตามเสมอใครมาจากต่างประเทศ อย่างทาง Governor ของที่อเมริกา Governor อะไร รัฐอะไร เขาจะมา ก็ดูแผนที่ของเมืองของเขาก็สังเกตดูว่าเหนือเมืองเขา คือว่าสูงกว่าเมืองเขามีอ่างเก็บน้ำ ก็เลยสงสัยว่าอ่างเก็บน้ำนั้นเขาใช้สำหรับน้ำดิบของเมือง ก็เลยถามเขา น้ำประปาเขาทำจากไหน แล้วก็น้ำอุปโภคเขาให้ไหลไปที่ไหน เข้าใจว่าเอามาจากอ่างเก็บน้ำ เขาก็บอกใช่ ก็หมายความว่าทุกเมืองเขาต้องมีแหล่งน้ำดิบกับที่ที่จะทำลายน้ำโสโครก ถ้าไม่มันเขาก็อยู่ไม่ได้

กรุงเทพมันไม่มีแหล่ง กรุงเทพแหล่งน้ำดิบก็เอามาจากแม่น้ำเจ้าพระยา คลองประปา แม่น้ำเจ้าพระยาก็กำลังแย่งเข้าทุกที แล้วน้ำโสโครกก็ไม่มีการทำให้เป็นน้ำ เรียกว่า พอที่จะไม่เป็นอันตราย แต่อย่างที่ออสเตรเลียทางใต้ของออสเตรเลียมีโครงการ เขาเอาน้ำโสโครกนี้ไปใส่คลองแล้วก็ใส่ท่อไปไกลทะเลแล้วทำเป็นสระเป็นบ่อใหญ่มาก เป็นพื้นที่ตั้งเป็นร้อยไร่หลายร้อยไร่ เขาก็ไปทำให้น้ำนั้นระเหยสกปรกแล้วก็เทลงทะเล ของเรานี้

ทำไม่ได้ ก็เหมือนเอาน้ำจากบ่อ แล้วก็ไปที่แถวบางปู แล้วก็พื้นที่ตรงนั้นก็ต้องเวนคืนที่ตั้งเยอะแยะ ไม่มีทางทำได้ ก็ต้องหาวิธีที่จะทำ ค่อย ๆ คิด ก็เป็นหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญทางสิ่งแวดล้อม แต่ว่าพวกเราทุกคนจะเป็นทูตก็ตามกงสุลก็ตาม หรือจะเป็นข้าราชการกระทรวงอื่น ๆ ทุกคนเป็นผู้มีความรู้ โดยเฉพาะกระทรวงต่างประเทศก็มีความรู้ ไปติดต่อกับในต่างประเทศ ผู้มีความรู้ต้องพยายามที่จะสนใจ และถ้าหากไปเจอวิชาการอะไร ไม่ใช่เราเป็นนักวิชาการในแง่นี้ แต่ว่าเราสนใจก็ไปตามเขา แล้วก็ถ้าได้อะไรก็อาจส่งมาให้ทางกระทรวงกระทรวงก็อาจไปคุยกับพวกที่อยู่ในกระทรวงวิทยาศาสตร์หรือกระทรวงอะไรอื่น ๆ ก็สามารถที่จะทำได้ อย่างเช่นเดี๋ยวนี้ได้ข้อมูลจากท่านทูตฝรั่งเศสเกี่ยวข้องกับเครื่องมือที่เขาใช้สำหรับกำจัดน้ำโสโครก เขาก็ส่ง catalogue อะไรมาให้ดู เขาส่งไปกระทรวงทบวงกรมที่สนใจ อันนี้ก็ไปรษณีย์ ไม่ใช่ว่าจะไปขอ อย่างเบลเยียมมา บริษัทเบลเยียมที่ว่าจะมาลงทุนที่นี้ โรงงานเขาจะต้องมีการกำจัดน้ำโสโครก ก็เลยขอเขาว่าขอความรู้หน่อย เขาส่งผู้เชี่ยวชาญมา แล้วไปดูที่บึงมักกะสัน ไปดูที่วัดเบญจมบพิตร ไปที่วัดบวรนิเวศ ว่าเราคิดจะทำยังไงถูกต้องไหม เขาก็ให้ความรู้ อันนี้ก็ผ่านทางกระทรวงการต่างประเทศคือพวกทูต แล้วก็ทางอุตสาหกรรม พวกที่มาเขาก็ช่วยเหลือเราขอเขา ที่ขอนี้ไม่ใช่ขอการลงทุนเครื่องแต่ขอความรู้เท่านั้นเอง ถ้าเราสนใจเขาก็เอื้อเพื่อ เราก็บอกเขา ถ้าเขาจะมาดูที่บึงมักกะสันหรือว่าที่ไหน มาดูวันเสาร์วันอาทิตย์ อย่่าดูในเวลาราชการ เขาก็มาแล้วก็ครีครื้นดี

อันนี้แหละวิธีการของโครงการพระราชดำริ คือทำอย่างเป็นกันเอง แล้วก็ผู้ที่มีความรู้ในวิชาการอย่างหนึ่งอย่างใดต้องมีความรู้ในวิชาอื่น ๆ รอบด้าน โดยเฉพาะทูตก็จำเป็นที่จะมีความรอบรู้รอบด้าน ไม่ใช่เพียงแต่รัฐศาสตร์การทูต แต่ว่าในด้านวิชาการวิทยาศาสตร์ทางเทคโนโลยีก็ต้องมี ถ้ามีอย่างนี้ก็เรียกว่าชุกชน สมองนี้ต้องชุกชนมากสนใจในทั่ว ๆ ไป ถ้าทำอย่างนี้ก็เห็นว่าท่านทั้งหลายได้ทำหน้าที่ถูกต้องอย่างเต็มที่ที่มีประโยชน์

(๑)
เอกอัครราชทูต ณ กรุงแคนเบอร์รา

ข้าพระพุทธเจ้าอยากขอพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับข้อขัดแย้งระหว่างนักพัฒนา กับนักอนุรักษ์

(๑) นายชวาล ขวณิชช์

สิ่งแวดล้อม บางทีก็ยกปัญหาเรื่อง greenhouse effect ขึ้นมา แล้วก็เกิดการขัดกันในเรื่องโครงการต่าง ๆ เหมือนอย่างที่ออสเตรเลียต่างก็มีการโฆษณาโจมตีเกี่ยวกับคาร์บอนไดออกไซด์ ฝ่ายหนึ่งก็จะส่งเสริมโรงงานไฟฟ้าด้วยถ่านหิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

อันนี้ ถ้าสนใจอย่างนี้ก็เป็นปัญหาอย่าลำบากจริง แต่ว่าถึงว่าฝ่ายเทคนิคที่จะเพิ่มอุตสาหกรรมกับฝ่ายที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งคู่เขามีเหตุผลที่ดี ถ้าเราไม่ทำ คือพลังงานอย่างไฟฟ้านี้ไม่ทำมากก็ไม่สามารถที่จะพัฒนาด้านอื่น ๆ ก็ต้องมีพลังงาน ส่วนปล่อยควันทออกมาที่ว่าเป็น greenhouse effect นี้ก็เป็นจริงเหมือนกัน ฉะนั้นก็ต้องแก้ไข คือแก้ไขอย่างที่ทำบึงมักกะสัน เราทำอย่างนี้เพราะเหตุใด เพราะว่าถ้าใส่เครื่องนะมันเพิ่มสิ่งโสโครกที่เป็นอันตราย แต่ถ้าทำแบบธรรมชาติมันจะลดอย่างเช่นปลูกหรือส่งเสริมผักตบชวา ผักตบชวานี้จะกินคาร์บอนไดออกไซด์แล้วก็กินสิ่งโสโครก เราเอาออกมาแล้วก็มาทำเป็นปุ๋ย ก็ให้คาร์บอนไดออกไซด์เหมือนกัน แต่ก็น้อยกว่า เราสามารถที่จะเอาไปใส่ปุ๋ยให้ต้นไม้ให้มันกินคาร์บอนไดออกไซด์อีกที คือว่าต้องดูในวิธีการอันใดที่ไม่เพิ่มคาร์บอนไดออกไซด์ คือไม่เพิ่มสิ่งที่กลัว ส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะขยายแล้วก็ทำให้มีคาร์บอนไดออกไซด์มากขึ้น ก็ต้องพยายามหาเทคโนโลยีในการที่จะปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ให้น้อยลง หรือปล่อยในที่ที่จะมีการดูดซึมคาร์บอนไดออกไซด์ ไม่ปล่อยขึ้นไปในส่วนบนที่ที่จะไปทำลายการป้องกันไม่ให้ความร้อนหลุดออกไป

อันนี้ก็ต่อเทคโนโลยีด้วย แต่ว่าถ้าหากว่าไม่ก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความเสียหายจะเกิดขึ้นมากเหมือนกัน ทั้ง ๒ ฝ่ายจะต้องมานั่งพูดกันอย่างจริงจัง ไม่ใช่มาเดินชวบนกัน มาร้องเรียน กลายเป็นสิ่งโสโครกในทางความคิด คือเป็น political pollution คือว่าอันนี้เราไม่ชอบ political pollution นะ มันแย่มากเพราะไม่มีใครได้อะไร ข้อสำคัญแนวความคิดที่มีอยู่คือว่าเราทำอะไรจริงจัง แต่อย่าไปทำอะไรที่มันเกิดทำให้สิ่งแวดล้อมจะเป็นทางวัตถุหรือทางจิตใจโสโครกขึ้น มันมีมากพอแล้ว สิ่งโสโครกต่าง ๆ ทั้งทางกายหรือทางใจมีมากเกินไป เราก็ต้องพยายามทำอะไร ให้มันน้อย ให้ลดลงไป ให้จิตใจมันผ่อนคลายขึ้น ให้มันดีขึ้น ไม่ใช่มานั่งทะเลาะกันเพื่อที่จะชนะ แต่แก้ปัญหา คืออย่างที่ว่าสิ่งแวดล้อมมันเลวทรามเราก็ต้องแก้ไข แก้ไขโดยใช้ธรรมชาติของสิ่งแวดล้อม

เมื่อเร็ว ๆ นี้มีนาย จาก คูสโต^(๑) คงจะรู้จักนะ มาแล้วก็คุยกันตั้งชั่วโมงสองชั่วโมง เขามาศึกษาความเลวทราม
ลงของสิ่งแวดล้อมทั่วโลก ก็มาในเฉพาะเมืองไทย เขาก็มีความคิด พูดจาอย่างดี คือไม่ใช่มาสำหรับมา
โฆษณาชวนเชื่อ เขาเป็นผู้ใหญ่มากแล้ว แต่เขาพยายามที่จะทำอะไรเพื่อให้เกิดความคิดในทางสร้างสรรค์ อย่ามา
พูดทะเลาะกันตีหัวกันในทางที่จะชนะ ซึ่งเดี๋ยวนี้เขาชอบทำเพื่อเอาชนะ ก็พูดกันเรื่องจะทำอย่างไรสำหรับให้
พัฒนาโดยไม่เสียหาย เพราะว่าบางแห่งก็มี อย่างเช่นสร้างอ่างเก็บน้ำในที่ที่เป็นป่า พวกหัวชนฝาไม่ยอม ที่ไหน
ก็ตามไม่ยอมทั้งนั้น ไม่ได้นึกถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น เพราะว่าถ้าหากว่าได้ทำอาจเสียหายไปบ้างในที่นั้น แต่ถ้าไม่
ทำความเสียหายจะเกิดขึ้นอีกมากมายอย่างที่จังหวัดนครนายก จังหวัดนครนายกเดี๋ยวนี้ที่ดินใช้การไม่ได้เป็นแสนไร่
เพราะว่าที่ดินมันเปรี้ยวแถมไม่ได้ วิธีแก้ก็เอาปูนขาวมาโรยมันก็แก้ได้ชั่วคราวแต่สิ้นเปลืองมาก วิธีแก้อย่าง
ถาวรก็จะต้องให้ทำการเพาะปลูกต่อเนื่องตลอดปี ไม่ยอมให้ดินแห้งระแหง ที่นี้ก็ไม่มีน้ำ แต่ถ้าทำน้ำให้เกิดขึ้น
ก็กลายเป็นไปบุกรุกป่าสงวนที่อุทยานแห่งชาติ แต่อุทยานแห่งชาติเหล่านั้นก็ไปเสียหายมาจากความแห้งแล้ง
ข้างล่างของนครนายกนี้ เพราะว่าความยากจนของคนชาวนครนายก ก็คล้าย ๆ จำเป็นที่จะทำทุจริตอะไรในป่าไม้
แต่ถ้าทำให้ความอยู่ดีกินดีดีขึ้นคนก็เข้าใจ คนก็ไม่ได้เป็นคนใจร้าย ไม่ได้มีใครที่อยากที่จะใจร้าย แล้วถ้าทำที่
นครนายกมีที่ประมาณ ๒ แสนไร่ให้สามารถที่จะทำประโยชน์ได้ตลอดปี เป็นจำนวนเงินผลประโยชน์มหาศาล
ซึ่งจะได้ภาษีอากรจากรายได้เหล่านี้ อันนี้ก็คิดในทางทฤษฎีของเศรษฐกิจ ได้ภาษีอากรของคนที่สามารถเสียภาษี
อากร เงินภาษีอากรเหล่านี้ก็ไปพัฒนาป่าไม้เพิ่มขึ้น ไปหาต้นไม้ ไปเพาะพันธุ์ต้นไม้ที่เหมาะสม ไปปลูกไปทำที่อยู่
อาศัยสำหรับสัตว์ป่า แล้วก็ไปส่งเสริมการดูแลอุทยานแห่งชาติ ซึ่งเดี๋ยวนี้อุทยานแห่งชาติหรือป่าสงวน อุทยานยัง
พอมียุคเจ้าหน้าที่ที่พอสมควร แต่ว่าป่าสงวนแห่งชาติทุกแห่งเขามีเจ้าหน้าที่ ในที่อย่างอำเภอสะเมิง เชียงใหม่
คือตำรวจ จะดูแลทั้งหมดไม่ถึง ๔๐ คน ดูไม่หมด ที่มันดินก็ร้อยตารางกิโลเมตร มันมาก เมื่อไม่สามารถที่จะดูแล
มันก็ผ่านไป แต่ถ้าหากว่ามีเงินจากภาษีอากรของคนที่มีความเป็นอยู่ดีขึ้นสามารถที่จะหาเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายตำรวจ
ทั้งฝ่ายป่าไม้ที่จะให้ไปดูแลป่าสงวนให้ดีขึ้นก็จะทำให้สิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพขึ้นในการกำจัดการบอนไดออกไซด์

(๑) Jacques Yves Cousteau

เพราะฉะนั้น ถ้าหากว่าพูดกันอย่างจริงจัง โดยพูดตรงไปตรงมา ไม่ใช่พูดแบบเพื่อที่จะเอาชนะทางการเมือง นี่ก็เป็นทางที่จะแก้ปัญหาได้ แต่คืออย่างที่เห็นว่ามันน่าสลดน่าหนักใจ เพราะเห็นเขาทะเลาะกัน เดินขบวน จ้างชาวบ้านให้มานั่งที่ทำเนียบอะไรนั่น จ้างทั้งนั้น เขาก็เสียเงินเปล่า ๆ คือเสียค่าเดินทางมาร้องเรียนที่ทำเนียบ ค่ายรถเมล์มันก็ pollution เหมือนกัน คือ pollution ของทางวัตถุคือน้ำมันที่เผาที่เข้ามา แล้วก็ pollution นี้ราคาแพงด้วย ต้องซื้อน้ำมันจากต่างประเทศก็เป็นการเสียเงินตราต่างประเทศอีก แล้วก็เสียสุขภาพจิตไม่น้อย เสียเวลาทำงานของคนที่มา บางคนเขาก็ทิ้งงานของเขาไป ทั้งหมดนี้ถ้าพวกเรายอมทำแบบกันเอง แบบเป็นคน ที่เรียกว่าเป็นคนที่มีความคิดก็จะแก้ปัญหาได้แยะ อันนี้ตอบอย่างนี้ ก็อาจรู้สึกว่ามันไม่ได้ไปตามแนวที่นึกว่าจะตอบ เพราะว่าถ้าอยากได้คำตอบตามแนวก็ไป ขึ้นไปถามเจ้าหน้าที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ และก็กระทรวงศึกษา กระทรวงอะไรต่าง ๆ แต่ว่านี่เป็นความคิดที่เรียกว่าให้หนักถึงภาพรวม ทุกปัญหาต้องมีภาพรวมถ้าขึ้นก็ตอบอย่างนี้ เพราะว่าที่อื่นก็จะหาคำตอบได้หลายแห่ง

นี่ก็พูดมากก็ใช้เวลามานานพอใช้ เกินสมควร ไม่ใช่พอสมควร ก็เข้าใจว่าเมื่อท่านทั้งหลายมากก็มีโอกาสได้พูดอย่างใจได้บ้าง ถ้าได้ประโยชน์ก็ดีใจ แล้วก็ยังมีเวลาแยะ ก็อยากถือโอกาสขอใจทุกท่านที่ทำหน้าที่โดยเข้มแข็ง อันนี้เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าทุกคนทำหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งด้วยความบริสุทธิ์ใจแล้ว เมืองไทยไม่มีเสื่อม แล้วก็ประเทศอื่น ๆ ดูท่าทางจะแย่ เพราะว่าส่วนมากก็ทะเลาะกันในเรื่องที่ไม่เป็นเรื่อง หรือหาผลประโยชน์เกินควร เพราะฉะนั้นถ้าเราเรียกว่ามีการดำเนินชีวิตแบบกันเอง ไม่ได้หมายความว่าแบบถอยหลังเข้าคลอง บางคนเขาก็ทว่าโครงการตามพระราชดำรินี้ เป็นโครงการแบบไม่ใช่วิชาการชั้นสูง ไม่ใช่ ใช้วิชาการชั้นสูงทั้งหมด แต่ว่าวิธีเขาจะเรียกยังไง วิธีมองทัศนคติในการคิดนี่ไม่มองก็ได้ ต้องมองแบบกันเอง แล้วก็ที่ปลื้มใจเมื่อคิดแบบนี้ว่าจะทำอะไรเล็ก ๆ ทำอะไรที่ไม่รบกวนวายใหญ่โตเกินไป ก่อนนี้ก็คิดมาตลอด แต่ที่หลังได้มาเจอหนังสือ^(๑) ของ นายซูมาเกอร์ เขาบอกว่า small is beautiful ในนั้นเขาก็พูดถึงวิธีคิดแบบพุทธศาสนาด้วย ก็พอใจว่า เออ...

(๑) หนังสือเรื่อง Small is Beautiful : A Study of Economics as if People Mattered โดย E.F.Schumacher

เขาคิดอย่างนั้น แต่หนังสือเล่มนั้นถ้าอ่านดูก็เหมือนเป็นทฤษฎีถอยหลังเข้าคลองแต่แท้จริงเป็นทฤษฎีที่สมัยใหม่ที่สุด เป็นเศรษฐกิจสมัยใหม่ที่สุด เดี่ยวนี้อาจมีใหม่กว่า เพราะหนังสือเล่มนั้นออกมาหลายปีแล้ว แต่เคยพบผู้ใหญ่ที่เป็นนักทฤษฎีนักเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ดี บางคนเขาก็เห็นด้วยกับเรา สมัยนี้ยังเห็นด้วยกับเรา small is beautiful เพราะว่ามีความเพียงพอในท้องที่ เราจะเรียกว่าความเพียงพอสมควร คือไม่ใช่จะต้องปิดประเทศไม่เอาของจากต่างประเทศมา ยิ่งไงเราก็ต้องเปิดประเทศ แต่ว่าเราจะต้องทำอะไร แม้บางที่ไม่ถูกหลักเศรษฐกิจ แต่ก็ต้องคิดก็ต้องทำ อย่างเช่นบางแห่งต้องปลูกข้าวใช้บริโภค บางแห่งปลูกข้าวไม่ค่อยได้ แต่ควรจะมีปลูกสัก ๒๐-๓๐ เปอร์เซ็นต์เพื่อเป็นกันชน เพราะฉะนั้นที่ได้เห็นอยู่อย่างเชียงใหม่ ราคาข้าวเท่ากับข้าวเชียงราย เดินทางบวกกับค่าขนส่ง เดินทางเข้ากรุงเทพ ฯ แล้วก็เดินทางกลับไปเชียงใหม่ ราคาของข้าวที่ซื้อบริโภค การเดินทางจากเชียงรายเข้ากรุงเทพแล้วออกไปเชียงใหม่ไม่ต้องใช้ เพราะว่าเขาใช้ข้าวที่เชียงรายหรือข้าวที่เชียงใหม่เองแต่เขาบวกแล้วใครได้ ก็พอค้าได้คนกลางได้ แต่ไม่ใช่เราจะไม่ให้พ่อค้าคนกลางเขาได้สตางค์หรือได้กำไรตามบริการของเขา นี่ถ้าพูดแบบทฤษฎีคอมมิวนิสต์หน่อยแรงงานเป็นของเขา เขาทำ ก็ให้เขาในสิ่งที่เขาทำ เขาขนข้าวมาขายออกร้านสัก ๕ ร้านนี้ก็ให้กำไรพอสมควร แต่ว่าถ้าค่าขนส่งที่จะใช้น้ำมันจากต่างประเทศจากเชียงรายเข้ากรุงเทพแล้วก็ไปเชียงใหม่อีกที่ซึ่งไม่ได้ทำ ถ้าหากว่าไปบอกว่าที่เชียงใหม่ราคาข้าวเท่านั้น ๆ เมืองนั้นเท่านั้น มันก็จะไม่ดีเพราะว่าก็จะยุ่ง วิธีที่จะทำดีที่สุดก็ชาวบ้านเชียงใหม่มีข้าว ปลูกข้าวของตัวเองก็ทำให้ค่าครองชีพลดลงไป และเมื่อค่าครองชีพลดลงไปกำไรในชีวิตก็มีมากขึ้น ฐานะของแต่ละคนก็ดีขึ้น ดูแล้วไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง อันนี้คือตรงไหนที่ปลูกข้าวพอก็ปลูก แม้จะค่าปลูกข้าวบริโภคปลูกหน่วยละ ๑๐๐ บาท ถ้าซื้อข้าวหน่วยละ ๑๑๐ บาท ก็ควรจะทำควรจะปลูก แต่ว่าที่ที่ปลูกข้าวได้อาจหน่วยละ ๘๐ บาท แต่ว่าที่ที่ปลูก ๑๐๐ บาทนั้นนักเศรษฐกิจก็บอกไม่ควรปลูก แต่เราเห็นว่าควรปลูก เพราะว่ามีค่าเครื่องจักรที่เราจะประหยัดได้ แล้วก็ข้อสำคัญเป็นกันชน เป็นเรื่องที่ไม่ต้องเดือดร้อนในเมื่อมีสถานการณ์ เคยเกิดสถานการณ์พิเศษในกรุงเทพเองนี่ไม่มีข้าว เพราะว่ามีกรกตุน ตอนนั้นมีปีหนึ่ง แล้วลงท้ายราคาขึ้นไป จากตอนนั้นกระสอบละ ๓๐๐ ขึ้นไปเป็น ๕๑๐ บาท เพราะว่าเป็นสถานการณ์ที่ไม่ใช่ธรรมดา นี่ต้องทำ ทุกคนต้องทำหน้าที่ที่ต้องคิดต้องช่วยกัน

ก็ขอบเพียงแค่นี้ การบรรยายแค่นี้ และขอบใจทุกคนที่ตั้งใจฟัง ก็ขอให้มีความสุขสวัสดิ์ทุก ๆ คน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๑

ณ ห้องประชุมใหญ่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานความเจริญก้าวหน้าของกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขยายและเพิ่มสาขาวิชาการใหม่ขึ้น เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปปฏิบัติงานสนองนโยบายการพัฒนาประเทศและความต้องการของสังคม.

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งบัณฑิตทุกสาขา ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

พิธีรับปริญญาบัตรนี้มีความหมายสำคัญมากสำหรับบัณฑิตทั้งหลาย เพราะเป็นการประกาศรับรองวิทยฐานะของแต่ละคนให้ปรากฏแก่มหาชน เป็นผู้มีความรู้ ความฉลาด และความสามารถพร้อม ควรจะยกย่องไว้วางใจให้ประกอบกิจการที่สำคัญของบ้านเมืองได้. ดังนี้ บัณฑิตจึงมีหน้าที่ผูกพันและความรับผิดชอบเกิดขึ้น ที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติงานให้สมควรแก่วิทยฐานะ ทั้งให้ตรงตามสัญญาที่กล่าวปฏิญาณ. หมายความว่าแต่ละคนจะต้องสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเองให้สมบูรณ์ ทั้งด้านงานอาชีพ ทั้งด้านเกียรติคุณความดี และด้านการบำเพ็ญประโยชน์แก่กุลส่วนรวมและชาติบ้านเมือง. การสร้างความสำเร็จดังกล่าว จำต้องอาศัยปัจจัยประกอบพร้อมกันอย่างน้อยสามส่วน. ส่วนแรกได้แก่ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับนำมาใช้ปฏิบัติงาน. ส่วนที่สอง ได้แก่จิตใจที่มีสุขภาพสมบูรณ์ และมีความเข้มแข็งหนักแน่นในเหตุผลในความสุจริตถูกต้อง ในหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นพื้นฐาน ที่จะรองรับวิชาความรู้และความคิดอ่านทั้งปวงไว้ให้มั่นคงมิให้หวั่นไหวและผันแปรไปในทางที่เสื่อมเสียหาย. ส่วนที่สาม ได้แก่ความรอบรู้และความคิดอ่านที่กว้างไกลมีหลักเกณฑ์กับทั้งความเฉลียวฉลาดคล่องตัวในการติดต่อประสานงานประสานประโยชน์กับทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งจะส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติภารกิจทุกด้านให้ลุล่วงได้โดยราบรื่นและมีประสิทธิภาพ. ปัจจัยทั้งสามส่วนนี้ เมื่อประกอบพร้อมกันเข้าครบถ้วนย่อมบันดาลให้การทำงานทั้งปวงสำเร็จผลที่พึงประสงค์ได้ทุกอย่าง. จึงใคร่ขอให้บัณฑิตผู้มีปัญญาและความปรารถนาอันสูง ได้นำเอาเรื่องการสร้างสรรคความสำเร็จที่กล่าว ไปคิดพิจารณาให้เห็นชัด. และในโอกาสนี้ ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตตามที่มุ่งหมายไว้ทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๒

—————

การที่ต้องกล่าวคำปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าคำปฏิญาณนั้นเป็นสรุปรวบรวมที่ดีที่สุด ในงานของผู้พิพากษาและวิธีทำงานของผู้พิพากษา ซึ่งจะต้องทำงานด้วยความตั้งใจที่ซื่อสัตย์สุจริต และมีเป้าหมายคือความยุติธรรม ที่ให้ปราศจากอคตินั้นก็เป็นการสรุปวิธีที่ว่าทำอย่างไรจะทำให้ได้สามารถที่จะปฏิบัติงาน ก็คือไม่ให้ไปในทางที่ผิด อคตินั้นแปลว่าไม่ไปในทางที่ไม่ควรจะไป ฉะนั้นที่ท่านได้กล่าวคำเหล่านี้ ก็เป็นการเตือนสติว่า เราได้เตรียมตัวมาดีแล้ว และตั้งใจดีสำหรับทำให้อีกต่อไป

งานของผู้พิพากษานั้นจะต้องเผชิญภัยอันตรายต่าง ๆ มากมาย ทั้งทางด้านร่างกายทั้งด้านจิตใจ ในด้านร่างกายนั้นก็อาจไปประสบเหตุร้ายต่าง ๆ ก็ได้ เพราะว่าผู้ที่ทุจริตก็ไม่อยากให้ความทุจริตของเขาถูกเปิดเผยและถูกทำให้โค่น ก็จะต้องไม่หวั่นไหวต่ออันตรายเหล่านี้ เพราะว่าถ้าหากว่าไม่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อตรงก็ไม่มี ความหมาย อันตรายอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญที่สุด ก็คือทางจิตใจ งานที่เราทำนั้นจะต้องไม่ทอดทิ้ง จะต้องไม่ยอม ละเว้นจากความยุติธรรม อาจต้องประสบต่อการล่อการยั่ว ความโลภของแต่ละคน หรือความกลัวของแต่ละคน อันนี้เป็นอันตรายทางจิตใจ ซึ่งเราจะต้องทำด้วยความซื่อตรงเหมือนกัน

การที่ได้กล่าวคำปฏิญาณนั้นได้กล่าวว่าเป็นสิ่งสำคัญ แต่ว่าถ้ามองอีกทางหนึ่ง คำปฏิญาณนั้นเป็นเหมือนคาถา คาถาที่ศักดิ์สิทธิ์ เหมือนคาถาที่สวด หรือที่เปล่ง หรือคิด ตอนที่เข้าตาจนว่าตอนนี้เราลำบากแล้ว บางคนก็สวดมนต์ บางคนก็คิดเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย คำปฏิญาณให้จำเอาไว้เป็นคล้าย ๆ คาถาที่จะป้องกันอันตรายทั้งทางร่างกายและทางใจ ฉะนั้นการที่ท่านได้กล่าวคำปฏิญาณด้วยความเข้มแข็งมานี้ นับว่าท่านได้มีอาวุธสำคัญเป็นเกราะกำบังในการประสบอันตรายทั้งหลาย ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ก็ขอให้ท่านได้พิจารณาอยู่เสมอว่าคำปฏิญาณนี้ความหมายว่าอะไร และขอให้ได้มีกำลังใจเพื่อที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่อันสำคัญของผู้พิพากษา

ขอให้ได้ประสบความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรือง และความปลอดภัยด้วยทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายจำรัส เขมะจารุ

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่สมุหราชองครักษ์^(๒) นำผู้แทนราชองครักษ์

และนายตำรวจราชสำนัก เฝ้า ฯ

ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบ

“กองทุนรวมใจราชองครักษ์และนายตำรวจราชสำนัก”

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๒

ท่านทั้งหลายก็เป็นราชองครักษ์และตำรวจราชสำนัก ที่ได้บริจาคสมทบทุนมาหลายปีแล้ว ก็รู้สึก
(๓)
ดีใจมาก.....

คำว่า ราชองครักษ์และตำรวจราชสำนักนี้ก็มีหน้าที่ที่จะรักษาพระองค์ และก็ยังช่วยทำความปลอดภัย
ขึ้นมา ด้วยความตั้งใจสามารถ ในการรักษาความปลอดภัยนั้น ก็ดำเนินการ..... (๔) และนอกจากนั้นก็ยังมี
ทำหน้าที่ที่ราชองครักษ์พิเศษไปด้วย เช่น การไปช่วยดูประชาชนให้อยู่ดีและปลอดภัย ซึ่งก็ไม่มีอยู่ในคำว่า
ราชองครักษ์ แต่ว่าที่จริงก็เป็นการช่วยงานอย่างดี แล้วก็ช่วยในด้านงานต่าง ๆ ของท่าน ซึ่งงานประจำของ
ท่านตามหน้าที่ในฐานะที่เป็นนายทหารคนหนึ่งนั้น ก็มีหน้าที่สำคัญคือรักษาความปลอดภัยของประชาชนและ
ประเทศชาติ ท่านทุกคนก็ได้ปฏิบัติมาด้วยดี ทั้งหมดนี้ก็ถือว่าเป็นงานที่เป็นหน้าที่ขององครักษ์ เพราะถ้าหากว่า
ประเทศชาติมีความมั่นคง ประชาชนมีความปลอดภัย มีความเป็นปึกแผ่น ก็เท่ากับองค์ที่ท่านรักษานั้นก็ยินดี
สบาย มีความปลอดภัย ฉะนั้น ก็ขอขอบใจที่ท่านได้ปฏิบัติงานมาโดยดีมาตลอด และยังได้มาสมทบเป็นกองทุน
ขึ้นมาเพื่อการกุศล ก็เป็นการช่วยอย่างมาก

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีความแข็งแรงทั้งกายทั้งใจ และขอให้มีความเจริญรุ่งเรือง งานการใด ๆ ที่ทำขอ
ให้มีความสำเร็จ ขอให้ทุกคนพร้อมด้วยร่างกายแข็งแรงและจิตใจเข้มแข็ง ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง สิ่งใด
ที่ประสงค์ขอให้มีความสำเร็จ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอก ดำรง ลิกษะมณฑล

(๓),(๔) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม^(๒)
พร้อมด้วยคณะกรรมการประสานงานการจัดและบริหารความถี่วิทยุแห่งชาติ
คณะกรรมการสมาคมวิทยุสมัครเล่นแห่งประเทศไทย
และสมาคมวิทยุอาสาสมัคร เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ
ถวายประกาศนียบัตรพนักงานวิทยุสมัครเล่นชั้นสูง และสัญญาอนุญาตเรียกขาน
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๒

ขอขอบใจท่านที่มาให้พรแล้วก็ให้วิทยุเรียกขาน วิทยุสมัครเล่น ซึ่งคิดว่าปลื้มมาก เพราะทำให้นึกถึงว่า ผู้ที่ทำการในด้านวิทยุสมัครเล่นและวิทยุอาสา ก็ได้มีการปฏิบัติมาเป็นเวลาพอสมควร ก็คงเข้าใจถึงเรื่องวิทยุและวิธีที่จะศึกษากันได้ดี

นอกจากนี้ นอกจากรู้จักหลักของวิชาการและเทคโนโลยีในการวิทยุ ก็คงได้เห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการสื่อสารที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งผู้ที่ดำเนินงานในด้านวิทยุสื่อสารนี้ มีทั้งความสามารถความสนุกสนานและสนใจ และมีประโยชน์ในด้านส่วนของตนเองเป็นอันมาก นอกจากนั้นก็จะได้เห็นว่าวิทยุสื่อสารนี้เป็นประโยชน์อย่างไร ในการพัฒนาและรักษาความมั่นคงของประเทศ ซึ่งในข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญมากที่จะเข้าใจถึงความรับผิดชอบของผู้ที่ใช้วิทยุสื่อสารทุกคน จะเป็นเจ้าหน้าที่โดยตรงในด้านนี้ หมายความว่าใช้ในการสื่อสารเพื่ออาชีพของผู้ที่รักษาความปลอดภัย ทางด้านทหาร ตำรวจ และพลเรือน ทางด้านผู้ใช้เพื่อการสื่อสารหรือนักธุรกิจ ก็ต้องตระหนักดีว่าการส่งวิทยุนี้มีทางได้เปรียบอย่างไร แต่ก็ต้องมีความรับผิดชอบที่จะระวังอย่างความลับ ของข่าวสาร สำหรับผู้ที่มาเรียนรู้และมาปฏิบัติเป็นสมัครเล่น คือเป็นผู้อาสาที่จะยิ่งต้องเห็นความสำคัญ เพราะว่างานที่ผู้ที่เป็นอาชีพทำอยู่นั้น เขาต้องเรียนรู้มาก และต้องมีความสามารถมีความรับผิดชอบมาก ถ้าหากว่าทำผิดพลาดไปเขาก็จะต้องมีการลงโทษ สำหรับพวกอาสาสมัครพวกสมัครเล่นจะว่าไม่มีลงโทษก็ได้ แต่ว่าข้อสำคัญจะต้องรับผิดชอบในตนเองมากที่สุด เพื่อที่จะรักษามาตรฐาน เพราะว่าถ้าพูดอะไรไปจะเป็นผล

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายประทวน รมยานนท์

สะท้อนทั่วประเทศ เป็นผลสะท้อนกับทุกคน ฉะนั้นต้องรู้จักรักษาวินัยของการสื่อสารให้ดี เพื่อที่จะให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและไม่รบกวนกันและกัน ทั้งไม่ทำให้ความปลอดภัยของส่วนรวมเสียไป

สิ่งหนึ่งที่จะได้เห็นและจะเห็นใจเจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมความถี่นั้น จะได้เห็นว่ามีกรวนซึ่งกันและกันมาก ทั้งในด้านตั้งใจและไม่ตั้งใจ ในด้านตั้งใจนี่ก็เป็นสิ่งที่ควรจะแนะนำ ส่วนในด้านไม่ตั้งใจก็คือทางเทคโนโลยีของการแพร่คลื่นวิทยุ มันย่อมต้องมีการรบกวนซึ่งกันและกันโดยไม่ได้ตั้งใจ แต่เป็นธรรมชาติหรือจะเป็นวิชาการของวิทยุ คลื่นหนึ่งอาจไปรบกวนอีกคลื่นหนึ่ง อย่างนี้ถ้าเรารู้กันและมีวิธีแก้ไขก็จะเป็นการดี ทางฝ่ายควบคุมความถี่นี้จึงมีความรับผิดชอบมาก เมื่อสมัยก่อนนี้เคยได้พบกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมความถี่โดยตรง และได้ขอความถี่มาใช้ ฝ่ายเจ้าหน้าที่ก็ถามทำไมขอความถี่มากมาย ขอความถี่มากมายอย่างนั้นหรือว่าเราโลภมาก แต่ว่าขอไว้ด้วยเหตุผลว่า จะต้องมาทดลองว่าความถี่นี้มันจะรบกวนซึ่งกันและกันอย่างไร ในรูปแบบต่างๆ เขาจึงเข้าใจ เมื่อได้มาแล้วจึงได้ทดลองอย่างนั้น ก็ปรากฏว่าการรบกวนซึ่งกันและกันของความถี่มาจากธรรมชาติ ความถี่ที่จะต้องรบกวนกันไม่มีทางแก้ไข และมีส่วนที่แก้ไขได้ ก็คือต้องปรับเครื่องให้ดี รักษาระดับความถี่ให้ดี ทั้งรักษากำลังเครื่องให้ถูกต้อง แจกจ่ายความถี่ไปในพื้นที่ที่เหมาะสม และก็การทำงานให้มีวินัย จึงทำให้ไปค้นคว้าหาวิธีแก้ไขได้มากมาย ก็ได้เคยฟังผู้ที่พูดวิทยุสมัครเล่นบ่นว่า ทำไมคนนี้ก็รบกวนคนโน้นไม่มีมารยาทเลย แต่แท้จริงที่น่าขัน คนที่รบกวนนั้นเขาไม่ได้ตั้งใจรบกวนเลย แต่ว่าเขาพูดด้วยความถี่อีกข่ายแท้ ๆ แต่ว่ามันเข้าเครื่องของเรา ความผิดของเขาส่วนหนึ่ง เพราะว่าเครื่องของเขาไม่ดีปรับไม่ดี ความผิดของเราส่วนหนึ่ง เพราะเราไม่ปรับคลื่นของเราเอง แล้วบางทีก็ใช้กำลังสูงเกินไป ฝ่ายส่งกำลังสูงเกินไป รบกวนสายอากาศของฝ่ายรับ ฉะนั้นก็มีปัญหาอยู่เสมอ แต่ถ้าแต่ละคนศึกษาดี ๆ แล้วก็มีความดี ๆ ก็จะเป็นประโยชน์แก่ตัวเอง และในที่สุดก็เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมของกิจการการสื่อสาร

ของเราทุกฝ่ายของฝ่ายทางราชการ ของฝ่ายทางเอกชน ทำให้การวิทยุนี้มีประสิทธิภาพสูง ใช้ประโยชน์ได้ดี เป็นสิ่งที่จะอำนวยความสะดวกและความสะดวกทุกอย่าง

ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มาในวันนี้ แล้วก็ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จในกิจการของตน เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของส่วนรวม และขอให้ทุกคนมีพลานามัยแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง และมีความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส

ในพิธีทูลเกล้า ฯ ถวายปริญญาคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ของ ๕ สถาบัน

ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต

วันอังคาร ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๒

ขอขอบใจสถาบันศึกษาทั้ง ๕ แห่งเป็นอันมาก ที่นำปริญญาคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์และเลื่อนคุณนามอบให้ นับเป็นการให้เกียรติยกย่องข้าพเจ้าอย่างแท้จริง. เมื่อได้รับแล้ว ผู้ได้รับควรจะแสดงความคิดเห็นบางประการตาม ธรรมเนียม. ข้าพเจ้าจึงขอเสนอข้อสังเกตซึ่งอาจเป็นประโยชน์แก่การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัย มาปรารภกับท่าน.

เจตนาสำคัญข้อหนึ่งของมหาวิทยาลัย ก็คือมุ่งจะอบรมนักศึกษาให้เป็นคนเก่ง คือให้มีความเป็นเลิศ ในด้านต่าง ๆ รอบตัว เช่นในด้านวิชาการ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความกล้าหาญสามารถในการแสดงออก และด้านความกระตือรือร้นที่จะก้าวหน้า เป็นต้น. การสอนคนให้เก่งนี้ ถ้าดูเฉพาะบางแง่บางมุม อาจเห็นว่าดี ว่าสอดคล้องต้องกับสมัยเร่งรัดพัฒนา. แต่ถ้ามองให้ถี่ถ้วนรอบด้านแล้ว จะเห็นว่า การมุ่งสอนคนให้เก่งเป็นเกณฑ์ อาจทำให้เกิดจุดบกพร่องต่าง ๆ ขึ้นในตัวบุคคลได้ไม่น้อย. ที่สำคัญก็มี

ข้อหนึ่ง บกพร่องในความคิดพิจารณาที่รอบคอบและกว้างไกล เพราะใจร้อนเร่งจะทำการให้เสร็จโดยเร็ว เป็นเหตุให้การทำงานผิดพลาด ชัดชอง และล้มเหลว.

ข้อสอง บกพร่องในความนับถือและเกรงใจผู้อื่น เพราะถือตนว่าเป็นเลิศเป็นเหตุให้เย่อหยิ่ง มองข้าม ความสำคัญของบุคคลอื่น และมักก่อความขัดแย้งทำลายมิตรจิตมิตรภาพตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างกัน.

ข้อสาม บกพร่องในความมัวหมองพอเหมาะพอดีในการกระทำทั้งปวง เพราะมุ่งหน้าแต่จะทำตัวให้เด่น ให้ก้าวหน้า เป็นเหตุให้เห็นแก่ตัว เอารอดเอาเปรียบ.

ข้อสี่ บกพร่องในจริยธรรมและความรู้จักผิดชอบชั่วดี เพราะมุ่งแต่จะแสวงหาประโยชน์เฉพาะตัว ให้เพิ่มพูนขึ้น เป็นเหตุให้ทำความผิดและความชั่วทุจริตได้โดยไม่รู้สึกสะดุ้งสะเทือน.

ผู้ที่มีจุดบกพร่องดังกล่าวนี้ เห็นกันอยู่ว่ามักจับเหตุจับผล จับหลักการไม่ถูก. ส่วนใหญ่จึงประสบปัญหา และความผิดพลาด ไม่อาจสร้างความเจริญก้าวหน้าที่ยั่งยืนแก่ตนแก่บ้านเมืองได้ตามเป้าหมาย. ดังนั้น นอกจากจะสอนคนให้เก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย. ประเทศของเราจึงจะได้คนที่มี คุณภาพพร้อม คือทั้งเก่งทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง กล่าวคือ ให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการ สร้างสรรค์ ให้ความดีเป็นปัจจัยและพลังประดับประดาประคองหนุนนำความเก่ง ให้เป็นไปในทางที่ถูก ที่ควร

ที่อำนวยความสะดวกเป็นประโยชน์อันพึงประสงค์แต่ฝ่ายเดียว. ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้ามหาวิทยาลัยทั้งหลายร่วมมือกันสร้าง ความเก่งและความดีให้เกิดพร้อมกันในตัวนักศึกษาได้ อีกไม่นาน ความผิดพลาดสับสน รวมทั้งปัญหาข้อขัดข้อง นานาประการในบ้านเมืองของเรา จะทุเลาลดน้อยลงและความเจริญก้าวหน้าที่แท้จริง จะบังเกิดขึ้นได้รวดเร็ว กว่าที่เรากำลังเร่งร้อนกระทำกันอยู่ในเวลานี้.

ขอขอบใจทุกท่านและทุกสถาบันอีกครั้งหนึ่ง ทั้งขออวยพรให้มีความสุขความสำเร็จ และความเจริญ ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป ในหน้าที่และสัมมาชีพที่แต่ละท่านประกอบอยู่.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ฯ

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพุธ ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

รายงานของนายกสภาสถาบัน สรุปได้ชัดเจนว่ากิจการของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าทั้งสามแห่ง ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี ได้รับความนิยมนยกย่องและสนับสนุนอย่างกว้างขวาง จากวงการศึกษา วิชาการ และอุตสาหกรรม ทั้งในและนอกประเทศ. ผลงานวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสถาบัน สามารถนำมาใช้สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์และเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงหลายอย่าง ซึ่งจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ แก่การพัฒนาความเจริญด้านต่าง ๆ ของบ้านเมืองได้เป็นอย่างดี และเหมาะสมแก่ฐานะเศรษฐกิจ. ทำให้เห็นว่าการศึกษาอบรมในสถาบันมีคุณภาพได้มาตรฐาน นักศึกษามีความรู้แน่นหนา มีสติปัญญาความคิดอ่าน มีความสามารถในเชิงปฏิบัติสูง ถูกต้องด้วยหลักวิชาและระบบงาน. บัดนี้ นักศึกษาของสถาบันสำเร็จเป็นบัณฑิตแล้ว อีกรุ่นหนึ่ง เป็นที่คาดหวังว่าจะออกไปเป็นกำลังปฏิบัติงานในหน่วยงานสำคัญต่าง ๆ ของบ้านเมือง. จึงขอให้แต่ละคนตั้งใจให้ดี และเตรียมตัวให้พร้อม ที่จะนำเอาความรู้ ความคิด ความฉลาดสามารถ ไปใช้ปฏิบัติพัฒนา งานของตน ๆ ให้บรรลุประสิทธิผลและก้าวหน้า. พร้อมกันนั้น ก็ให้พยายามศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติฝึกฝนให้ยิ่ง จัดเจนคล่องแคล่วขึ้น ทั้งในทางวิชาการและในการปฏิบัติบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็งานในหน้าที่เฉพาะตัว หรืองานที่จะต้องปฏิบัติให้ประสานสอดคล้องกับผู้อื่น เพื่อจักสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้เป็นเลิศ ให้บังเกิด ความสำเร็จและความเจริญมั่นคงแก่ตน แก่ชาติบ้านเมือง ได้พร้อมถ้วนตามที่มุ่งปรารถนา.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ กับทั้งผู้มาร่วมประชุมในพิธีทุกคน มีความสุข ความสวัสดิ์ และความก้าวหน้า รุ่งเรืองในชีวิตจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย์ฐานะ
แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
และสถาบันการศึกษาชั้นสูงของสามเหล่าทัพ

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย์ฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รวมทั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของสามเหล่าทัพ อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมาก กับผู้ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จทุก ๆ คน.

ตามที่รายงานให้ทราบ หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของแต่ละวิทยาลัยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเป็นอย่างไร เดียวกัน ที่จะอำนวยความสะดวกชั้นสูงในด้านการทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการรักษาความมั่นคงของชาติ แก่ผู้เข้ารับการอบรมศึกษา เพื่อให้มีความรอบรู้ ที่กว้างและลึก มีแนวความคิดที่สอดคล้องกันนโยบายและกระบวนการบริหารและพัฒนาประเทศ จักได้ สามารถปฏิบัติงานประสานกันได้ทุก ๆ ฝ่าย และเกื้อกูลให้งานส่วนรวมของชาติดำเนินไปสู่เป้าหมายพร้อมกัน ทุกส่วน. ผู้ที่ผ่านหลักสูตรการศึกษาพิเศษแล้ว จึงจัดว่าเป็นผู้มีความรู้ และความสามารถชัดเจน ทั้งในหลักวิชา ทั้งในการปฏิบัติ.

การปฏิบัติงานร่วมกันและส่งเสริมกันอย่างเป็นเอกภาพ ของผู้มีความรู้ความสามารถระดับนี้ ย่อมมี ศักยภาพสูง อาจบันดาลประสิทธิผลให้บังเกิดได้ตามต้องการทุกกรณี. ท่านทั้งหลายจึงควรอย่างยิ่งที่จะตั้งใจ ตั้งใจให้เที่ยงตรงและเหนียวแน่นอยู่ในความถูกต้องและสุจริต ในการทำงานที่จะนำความรู้ ความคิด วิทยาการทั้งปวง ไปใช้แต่ในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์. ถ้าทุกฝ่ายเข้าใจและปฏิบัติได้ดังนี้ สิ่งของแต่ละคนกระทำ จะประกอบ เกื้อกูลกันขึ้นเป็นความมั่นคงปลอดภัยและความวัฒนาผาสุกของชาติบ้านเมืองได้แท้จริง.

ขออวยพรให้ทุกคนมีความเข้มแข็งและเฉลียวฉลาดหนักแน่น ทั้งในความคิดจิตใจและการกระทำทุกสิ่ง เพื่อสามารถคุ้มครองป้องกันประเทศชาติให้ดำรงมั่นคงอยู่ด้วยความเป็นอิสระรุ่งเรืองได้ตลอดไป ทั้งขอให้ ประสบความสุข ความสำเร็จความสวัสดิ์จึงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มีโอกาสทำพิธีประดับยศแก่นายทหารชั้นนายพลของ ๓ เหล่าทัพ ในวันที่ และขอแสดงความยินดีกับท่านทั้งหลายที่ได้รับการเลื่อนยศสูงขึ้น การเลื่อนยศสูงขึ้นนี้ก็นับว่าเป็นเกียรติและเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมแก่ผู้ที่ได้รับยศนั้น ทั้งยังเป็นความรับผิดชอบที่สูงขึ้นด้วย เพราะเหตุว่าผู้ที่มียศสูงก็ย่อมอยู่ในสายตาของผู้อื่นทั้งผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งประชาชนทั่วไปมากขึ้น ว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีความรับผิดชอบยิ่งขึ้น ฉะนั้นทุกคนก็ต้องพยายามที่จะปฏิบัติตัวให้สมกับที่ได้รับยศสูงขึ้น จะได้เป็นประโยชน์แก่กองทัพทั้ง ๓ ทั้งเป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองโดยตรง

ทหารทั้งหลายก็ย่อมมีหน้าที่ตามปกติอยู่ว่า ควรจะเป็นผู้ที่ป้องกันประเทศชาติให้รักษาอธิปไตยและควมมีเอกราชได้ ในเวลาสงครามก็ย่อมต้องมีการรบพุ่งกัน ในเวลาสงบก็มีการรักษาความสงบให้คงอยู่ ทั้งพยายามที่จะช่วยเหลือประชาชนให้มีความอยู่ดีกินดีขึ้น ในระยะนี้พอดีมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเสียหายคือมีพายุกระหน่ำในเขตภาคใต้ ทหารทั้ง ๓ กองทัพได้ช่วยกัน ไปช่วยบรรเทาความทุกข์ของประชาชนอย่างเข้มแข็ง การที่ไปช่วยนั้นเป็นหน้าที่โดยตรงของทหาร เพราะว่าความเดือดร้อนมีอยู่ที่ไหนย่อมเกิดความไม่เรียบร้อยได้ เกิดความไม่สงบและความปั่นป่วนได้ ฉะนั้นการที่ทหารไปช่วยก็เป็นหน้าที่โดยตรง สิ่งที่ได้ทำก็นับว่ามีประโยชน์มาก เช่น การบรรทุกสิ่งของทั้งอาหารทั้งสิ่งอุปโภคบริโภคไปแจกจ่าย และการแจกจ่ายนั่นเอง ทั้ง ๓ เหล่าทัพมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะไปทำงานในหน้าที่นี้ เช่น ทางบกก็เป็นรถที่จะบรรทุกของไป ทางเรือก็มีเรือที่จะบรรทุกของไป และทางอากาศมีพาหนะเครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์ไปช่วยกัน ข้อสำคัญจะต้องประสานความช่วยเหลือเหล่านี้ให้ดี ทั้งระหว่างกองทัพ ทั้งกับหน่วยงานอื่น เช่น ตำรวจและพลเรือนที่มีหน้าที่ ตลอดจนประชาชนที่พยายามที่จะไปช่วย ถ้าประสานงานกันดี ๆ ก็จะทำให้สถานการณ์ดีขึ้นโดยเร็ว และทำให้ผู้ที่ประสบภัยเหล่านั้นได้เข้าสู่สภาพปกติได้เร็วขึ้น เป็นงานที่มีไ้่ง่าย เพราะว่ามีอุปสรรคนานาประการ ฉะนั้นก็ต้องใช้ความสามารถที่จะประสานให้ดี ให้สามารถที่จะนำความช่วยเหลือไป ซึ่งทางรัฐบาลก็ได้อนุมัติให้ช่วยเหลือได้เต็มที่ ตลอดจนประชาชนก็ได้มีการบริจาคสมทบให้เพื่อไปบรรเทาความเดือดร้อน ฉะนั้นเท่าที่ทำมานี้ก็นับว่ามีประโยชน์มากและทำด้วยความเสียสละ ความเข้มแข็ง ก็ขอให้ได้ทำต่อไปจนกระทั่งทำให้ประชาชนได้เข้าสู่สภาพปกติได้ ก็ขอขอบใจ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

และฝากชื่นชมขอบใจกับทุกคนที่ได้ลงแรงลงความคิดที่จะไปช่วย และมีกำลังของความสามัคคีประกอบด้วย อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นงานของทหาร คือช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน ในจุดประสงค์ที่จะให้มีความปกติสุขเกิดขึ้นหลังจากมีภัยธรรมชาติกระหน่ำ และปกติสุขนี้ก็จะทำให้ประเทศมีความมั่นคงตามความประสงค์ของทุกคน

ขอให้ทุกท่านได้มีความเจริญรุ่งเรือง สามารถที่จะปฏิบัติงานการในหน้าที่ ทั้งมีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็ง สมบูรณ์ เพื่อที่จะสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ให้พ้นไป และประสบความเจริญรุ่งเรืองความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ประกอบพิธีประดับยศแก่นายตำรวจชั้นนายพลในวันนี้ และขอแสดงความยินดีที่ท่านได้รับยศสูงขึ้นมาเป็นลำดับ

การที่ได้รับยศสูงขึ้นนั้นย่อมเป็นเกียรติ และเป็นความดีความชอบของแต่ละคน ก็ต้องหมายความว่าแต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบสูงขึ้นไป และเป็นที่มองของผู้ใต้บังคับบัญชาว่าเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ฉะนั้นการปฏิบัติงานจึงต้องมีความเข้มข้นและตั้งใจยิ่ง ๆ ขึ้นไป ถ้าสามารถที่จะปฏิบัติงานได้ดีก็จะเป็นผลกว้างไกลสำหรับกรมตำรวจ ทำให้ประสิทธิภาพของกรมตำรวจยิ่งดีขึ้น

ตำรวจนั้นมีหน้าที่มากมายในปัจจุบันนี้ ทั้งรักษาความสงบเรียบร้อยภายในทั้งจะต้องช่วยกันพัฒนาให้ประชาชนมีความผาสุกสงบด้วยถึงจะได้ผลดี โดยเฉพาะในขณะนี้เมื่อเหตุการณ์ที่เป็นภัยธรรมชาติเกิดขึ้นในภาคใต้ ตำรวจก็ต้องปฏิบัติงานอย่างหนักหน่วงสำหรับช่วยประชาชน ที่จริงตำรวจที่อยู่ในท้องที่นั้นก็ย่อมประสบภัยด้วยมิใช่น้อย แต่ก็กลับจะต้องเป็นผู้ที่ช่วยเหลือประชาชนด้วยเหมือนกัน ฉะนั้นงานนั้นจึงหนัก จึงต้องรับการสนับสนุนจากหน่วยอื่นด้วย และถ้าได้ปฏิบัติด้วยความเข้มแข็งและขยันหมั่นเพียรก็จะเป็นผลดี เพราะว่าจะทำให้ผู้ที่ได้รับภัยและเดือดร้อนมีความสุขขึ้น บรรเทาความเดือดร้อน และอาจเข้าสู่ภาวะปกติได้เร็วขึ้น ฉะนั้นก็ขอให้ทุกคนได้ตระหนักว่างานของท่านจะมีมาก ก็ขอให้ได้เพียรพยายามเพื่อที่จะเป็นผลดีทั้งแก่ตัวเองทั้งแก่ส่วนรวม ผลดีต่อส่วนตัว ก็คือคนจะนับถือยิ่งขึ้นและคนจะชื่นชม ทำให้เรามีความสุขได้ สำหรับส่วนรวม ผลของงานของตำรวจก็จะเป็นที่ยอมรับนับถือ จะทำให้งานมีผลดีโดยง่ายขึ้น การที่มีภาระปัจจุบันดังกล่าว คือการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยธรรมชาตินั้น ย่อมจะต้องมีการประสานกับหน่วยอื่นทั้งทหารทั้งพลเรือน ก็ขอให้พยายามที่จะปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีที่สุด และร่วมมือกับฝ่ายอื่นให้มีประสิทธิภาพสูง

ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็ง เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานทั้งหลายของตำรวจให้เป็นผลดี เพื่อความสำเร็จของงานของตนและของส่วนรวมของกรมตำรวจด้วย ก็ขอให้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองและความไม่มีโรคไม่มีภัย มีความสำเร็จมีความเจริญก้าวหน้าทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้บัญชาการทหารบก^(๒) นำผู้ว่าราชการจังหวัด

๑๗ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตลอดจนข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร เข้าเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน

โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนัก ภูพานราชนิเวศน์

วันพุธ ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

ขอขอบใจผู้บังคับบัญชาการทหารบกที่ได้นำเงินมาบริจาคเพื่อการกุศล และยิ่งกว่านั้นก็ขอขอบใจที่ท่านทั้งหลายได้มาพร้อมเพรียงกันในที่นี้ ซึ่งข้าราชการทั้งทหาร พลเรือน และตำรวจ ก็ได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมาเป็นเวลานาน จนกระทั่งทำให้ภาคนี้ได้มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างมาก และโดยนับว่าเร็วมาก

เราได้มาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาเป็นเวลาเมื่อ ๓๐ กว่าปีแล้ว และได้เยี่ยมทุกจังหวัด เป็นการไปตรวจดูทุกจังหวัด ได้ไปพักในเกือบทุกจังหวัด และได้เห็นปัญหาต่าง ๆ ที่มี ที่ประชาชนมีการผิดเคืองและเดือดร้อน ต่อมาก็ได้มาพักเป็นเวลานานขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดสกลนครนี้ได้พักที่เขื่อนน้ำอูนเป็นเวลาหลายวันและได้เยี่ยมประชาชน ได้ความรู้ขึ้นมามากมาย ต่อมาก็ได้มาสร้างที่อยู่ที่ได้รับชื่อว่าเป็นภูพานราชนิเวศน์นี้ และได้มาทุกปี มีแต่ว่าในระยะ ๓ ปีหลังนี้ไม่ได้มาเพราะว่าภารกิจมีมากมายและสุขภาพก็ไม่อำนวย คราวนี้ขาดไม่ได้ต้องมา แม้จะมาในเวลาไม่นานนักก็คงจะได้เห็นสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น เท่าที่สังเกตก็มีความเจริญรุ่งเรืองขึ้นมากแล้ว ทั้งในด้านความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งในความสงบเรียบร้อย ทั้งนี้ก็ได้อาศัยเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารและพลเรือนตลอดจนตำรวจและประชาชนทั่วไป ได้ร่วมมือกันอย่างดีและขยันหมั่นเพียร ได้ทำงานด้วยความรู้ ความสามารถ และหลักวิชา ทั้งด้วยจิตใจที่มีทั้งความเพียรทั้งความเมตตา ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ถ้าหากว่าทุกคนสามารถที่จะใช้ความรู้ที่มีอยู่ในตัว ความเข้มแข็งที่มีในการทำงาน คือเข้มแข็งในความขยันหมั่นเพียรและในความซื่อสัตย์สุจริตก็เชื่อว่าภาคนี้จะเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก ซึ่งสำคัญมากสำหรับประเทศชาติ เพราะว่าภาคนี้ถ้านับพื้นที่ก็ใหญ่ ทั้งประชากรก็นับว่าเป็นประมาณ ๑ ใน ๓ ของประเทศ ของจำนวนคนที่อยู่และทั้งพื้นที่ฉะนั้นถ้ามีความเจริญขึ้นแล้วก็มีความปลอดภัยขึ้น ก็หมายความว่าจะทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงยิ่ง ๆ ขึ้น

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ

เมื่อครั้งแรก ๆ ที่มากก็มีปัญหาหลากหลายในด้านความปลอดภัย ยกตัวอย่างจังหวัดเดียวคือจังหวัด นครพนม ได้ไปดูในเขตจังหวัดนครพนม แล้วก็เข้าไปก็ยากทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและ ฝ่ายป้องกันอย่างมาก แต่เดี๋ยวนี้ก็รู้สึกว่าจะมีความปลอดภัย แม้ผู้ที่จะก่อการร้ายก็กลับกลายเป็นผู้ที่ร่วมมา พัฒนาชาติไทย ก็เป็นความก้าวหน้าอย่างยิ่ง แต่ยังมีที่ต้องรักษาความก้าวหน้าไว้ โดยเฉพาะอย่างเช่นพวก ที่เข้ามาที่เรียกว่าร่วมพัฒนาแผ่นดินนั้น ก็จะต้องให้เขามีทางที่จะหากันอย่างดีสมกับที่เขาร่วมพัฒนาแผ่นดิน อันนี้ก็ร่วมกับผู้ที่อยู่ไม่เคยก่อการร้ายก็ต้องพัฒนาเขาด้วย เพื่อที่จะให้กลมเกลียวกันแล้วก็ไม่มีการแตกแยก ถ้าหากว่าไม่มีความแตกแยก เชื่อได้ว่าผืนแผ่นดินนี้จะอยู่ได้อย่างร่มเย็นเป็นสุข แม้ทั่วโลกจะมีความปั่นป่วน มีเหตุการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจทุกทวีป แต่ประเทศไทยก็สามารถที่จะรักษาความเป็นไทยได้

อันนี้ก็ได้พบกับชาวต่างประเทศ มาในระยะปีหลัง ๆ นี้ทุกครั้งที่มาเขามอบอกว่าเคยมาเมื่อ ๓-๔ ปี หรือ ๑๐ ปี เขาบอกว่ามีความเปลี่ยนแปลงมาก เมื่อวานนี้เองก็ได้พบผู้ที่มาจากเยอรมัน เขาเคยมาหลายครั้งแล้ว เขาก็บอกว่าปลาบปล้ำว่าประเทศไทยก้าวหน้า แต่ก็ต้องทำให้คิดว่าความก้าวหน้าจะต้องระมัดระวังรักษาเอาไว้ ซึ่งประเทศที่ก้าวหน้าขึ้นก็เสื่อมลงได้ ที่ที่มีความร่ำรวยก็ยากจนได้ แต่ประเทศไทยถ้าหากว่าทำด้วยความระมัดระวัง ค่อย ๆ สร้างเสริมขึ้นไปและระมัดระวังในความกลมเกลียวสามัคคีกัน ในความเมตตาซึ่งกันและกัน ก็จะทำได้ อาจไม่ทำให้เป็นเหมือนว่าเป็นมหาอำนาจหรือเป็นประเทศที่พัฒนา ได้ยกย่องขึ้นมาเป็นประเทศ พัฒนา แต่ว่าเราก็เรียกว่าเป็นประเทศที่พัฒนาจริง ๆ คืออยู่เย็นเป็นสุข อย่างพวกชาวต่างประเทศนี้เขามอบอกว่า ยินดีด้วยที่ประเทศไทยกำลังเป็นประเทศที่พัฒนาใหม่ ๆ โดยมากก็ตอบเขาว่าไม่ค่อยชื่นชม เพราะว่าถ้าเป็น ประเทศพัฒนาใหม่ ๆ เรียกว่าใหม่ ๆ มันก็ไม่ค่อยมีเกียรตินัก อย่างหนึ่ง แต่อีกข้อหนึ่ง ถ้าพัฒนาขึ้นแล้วระบบ เศรษฐกิจต่าง ๆ มันไม่พัฒนา แม้แต่ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างมาก เขาก็ด้อยลงไป เขาก็พังลงไป เขาก็เดือดร้อนไป มีคนเดือดร้อนมาก เพราะว่าระบบพัฒนานั้นเองไม่ได้ทำอย่างดี ไม่ได้มีความใจเย็นพอ ไม่มีความระมัดระวัง

ซึ่งถ้าใจเย็นและระมัดระวัง บางทีก็โดนตราหน้าว่าเป็นคนเฉื่อย หรือเป็นคนที่ยี้เกียจ หรือเป็นคนที่ไม่พัฒนา
นั่นเอง เขาอาจชี้หน้าว่าคนไทยนี่แย่ ไม่รักดี ไม่พัฒนา แต่แท้จริงเรารู้ดีกว่าเขา ว่าใช้การพัฒนาตามอัตรภาพ
การพัฒนาโดยระมัดระวัง มีศีลธรรม มีความตั้งใจที่จะให้อยู่ดีกินดีจริง ๆ มีความสบายใจด้วย ก็เชื่อว่าประเทศ
จะก้าวหน้าไปและมั่นคง ฉะนั้นที่ท่านผู้บัญชาการทหารบกพูดถึงว่า ภาคอีสานนี้ก้าวหน้าขึ้นแล้วก็มีหวังพัฒนา
คำที่สำคัญก็คือพัฒนาตามสมควร ตามอัตรภาพ แล้วก็ถ้าดีขึ้นทีละนิดทีละหน่อย ก็จะมี ความมั่นคงอย่างจริงจัง
และมีความเข้าใจดี

วันนี้ก็ได้เผชิญสิ่งที่น่าชื่นชมอีกอย่าง ก็ทราบดีว่าเวลานี้เมื่อไม่กี่วันมานี้ได้มีพายุกระหน่ำทางจังหวัด
โดยเฉพาะจังหวัดชุมพรและประจวบคีรีขันธ์ แต่ที่จังหวัดชุมพรนั้นรุนแรงมาก ทำให้ประชาชนเป็นจำนวนหมื่น
หลายหมื่นคนเดือดร้อนจริง ๆ แต่ที่วันนี้ได้เผชิญที่อุดรเองเขาก็ทราบ ก็ถามเขาว่าทราบไหม เขาก็บอกว่าทราบแล้ว
เขาก็ได้ช่วย ซึ่งในประเทศอื่น ๆ เขาประสบอุทกภัยหรือภัยธรรมชาติแล้ว ส่วนอื่นของประเทศไม่ค่อยเอาใจใส่สัก
แต่ในเมืองไทยนี้ก็ได้สังเกตเห็นว่ามีความเดือดร้อนที่ไหน ทัวประเทศได้มีการเคลื่อนไหว พยายามที่จะชวนช่วย
ส่งของ อย่างน้อยที่สุดก็ส่งจิตใจไปช่วย ให้ผู้ที่ประสบภัยมีกำลังใจ อันนี้เป็นสัญลักษณ์ของคนไทยที่เห็น
ความเดือดร้อนที่ไหน ทนไม่ได้ จะต้องพยายามช่วยเหลือ คนที่มีเงินน้อยเขาก็ให้เหมือนกัน เขาก็ให้คนละนิด
คนละหน่อย ในที่สุดก็สามารถที่จะบรรเทาความเดือดร้อนได้ และถ้าพวกเราทุกคนโดยเฉพาะผู้ที่มีกำลังคือ
เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ช่วยด้วย ก็ทำให้ทุกคนร่าเริงในการช่วย แล้วก็ทำให้ผู้เดือดร้อนมีความเดือดร้อนน้อยลง
เมื่อก่อนนี้เคยพบกับผู้ประสบภัยคนหนึ่ง ในกรณีนั้นเป็นอัคคีภัย เขาถูกไฟไหม้หมดเลย อันนี้อยู่แถวชลบุรี
เขาถูกไฟไหม้แล้วก็ร้านเขาพังหมด แต่ไม่กี่เดือนภายหลังก็ได้มาพบ แล้วก็มาบอกว่าชอบใจ ๆ ไม่ทราบว่าชอบใจ
อะไรก็ตามเขา เขาบอกว่าเขาถูกไฟไหม้ แล้วก็เขามีกำลังใจ เพราะมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ได้ไปช่วย ภายใน
ไม่กี่ชั่วโมงไปแล้ว ไปช่วย เขาบอกว่าที่เขาได้รับการช่วยเหลือนั้นไม่คุ้มกับที่เขาเสียหายไป แต่ไม่เป็นไร ทำให้เขา

มีกำลังใจว่าไม่ถูกทอดทิ้ง เขาก็เลยมีกำลังใจที่จะสร้างตัว ซึ่งภายในไม่กี่เดือนเขาก็สามารถที่จะตั้งตัวขึ้นมาด้วย
กำลังใจสูง อันนั้นก็อาจเป็นกรณีพิเศษ แต่ก็ก็เป็นกรณีอย่างหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่าถ้าเราไปช่วยด้วยใจจริง เวลานั้น
เขาต้องการจริง ๆ เขาไม่มีกินเขาไม่มีสิ่งของที่จะใช้เลย แต่ก็ได้ไปให้ทันที อย่างน้อยที่สุดข้าวต้มตอนเช้าวันนั้น
เขาก็ได้บริโภค ทำให้เขามีกำลังใจที่จะตั้งตัวขึ้นมา ฉะนั้นแม้จะการช่วยเหลือเล็กน้อยก็เป็นผลใหญ่โต

ในการมาครั้งนี้ ก็เชื่อได้ว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเจริญรุ่งเรืองขึ้นอาศัยความตั้งใจดีของ
เจ้าหน้าที่ทุกคน ทั้งฝ่ายทหารพลเรือน ก็จะก้าวหน้าขึ้นมาอีกแล้วก็มีฐานะดีขึ้นเป็นลำดับ ทั้งจิตใจที่เมตตาปราณี
ซึ่งกันและกัน ก็จะทำให้ประเทศชาติมั่นคงและเจริญเป็นผลสำเร็จที่ดี ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายในการที่ตั้งใจ
ทำงานอย่างดี ขอให้มีความมานะเข้มแข็ง จิตใจเข้มแข็ง เพื่อปฏิบัติงานที่สำคัญของแต่ละคน ขอให้ประสบความสำเร็จความเจริญทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

สำหรับเชิญไปอ่านเนื่องในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๖
ณ พุทธสถาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ายินดีด้วยที่สมาคมพุทธศาสนาทั้งหลายมาประชุมหารือกันด้วยเรื่องพระพุทธรูปกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม. ความเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่น่าวิตกก็คือ ทุกวันนี้ ความคิดอ่านและความประพฤติหลาย ๆ อย่าง ซึ่งแต่ก่อนถือว่าเป็นความชั่วความผิด ได้กลายเป็นสิ่งที่คนในสังคมยอมรับ แล้วพากันประพฤติปฏิบัติโดยไม่รู้รู้สึกสะอึกสะอื้น จนทำให้เกิดปัญหาและทำให้วิถีชีวิตของแต่ละคนมีดมนลงไป. ข้าพเจ้าเห็นว่าปหน้าทีของชาวพุทธจะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง. แต่ละท่านแต่ละฝ่ายต้องยึดหลักการให้มั่นคง ที่จะไม่ทำสิ่งใด ๆ ที่ชั่วที่เสื่อม ต้องกล้าและบากบั่น ที่จะทำแต่สิ่งที่เป็นความดี เป็นความถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อให้ผลความประพฤติดีปฏิบัติชอบบังเกิดเพิ่มพูนขึ้น และคำจูนส่วนรวมไว้มิให้เสื่อมทรุดลง หากให้กลับฟื้นคืนดีขึ้นได้เป็นลำดับ. จึงขอฝากไว้เป็นหัวข้อพิจารณาของท่านด้วยในการประชุม.

ขออวยพรให้การประชุมของสมาคมพุทธศาสนา ครั้งที่ ๓๖ นี้ บรรลุประโยชน์ที่มุ่งหมายทุกประการ และให้ทุกท่านที่มาประชุมชุมนุม ประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ดีจงทุกเมื่อ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่แม่ทัพภาคที่ ๒^(๒) นำผู้ว่าราชการจังหวัด

๑๗ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตลอดจนข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร และพ่อค้าประชาชน เข้าเฝ้า ฯ

ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ อาคารเอนกประสงค์ สำนักงานโครงการชลประทาน

จังหวัดสกลนคร (ห้วยเดียง)

วันศุกร์ ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านแม่ทัพภาคที่ ๒ ที่ได้เบิกข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร มาบริจาคเงิน ตลอดจนผู้ว่าราชการจังหวัดทั้งหลายที่ได้เบิกข้าราชการและพ่อค้าประชาชนมาบริจาคเงินเพื่อการกุศลสาธารณะในครั้งนี้อย่างดียิ่ง และขอต้อนรับคณะบัณฑิตอาสาสมัคร ในโครงการบัณฑิตอาสาสมัครของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ได้มาในวันนี้

การที่ท่านทั้งหลายได้บริจาคเงินเพื่อทำการกุศลนี้ ก็เป็นสิ่งที่จะเป็นประโยชน์มาก เพราะว่าจะนำเงินนี้ไปเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยที่การพัฒนาประเทศนั้นเป็นสิ่งที่ลำบากซับซ้อน จึงต้องมีเงินบริจาคสำหรับให้กิจการพัฒนาดำเนินไปได้ด้วยดี การพัฒนานั้นเป็นงานที่ซับซ้อนดังกล่าว เพราะที่ต้องใช้หลักวิชา และจะต้องสร้างสภาพของประเทศให้เกื้อกูลต่อการพัฒนา นอกจากนั้นกล่าวได้ว่าการพัฒนานั้นซับซ้อน เพราะจะต้องมีขั้นตอนต่าง ๆ กัน และการพัฒนาประเทศนั้นจะต้องพัฒนาในสาขาหลายสาขาพร้อมกันเพื่อที่จะให้บรรลุผล เราพูดอยู่เสมอว่ามีการพัฒนาชนบท การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาสาธารณสุข พัฒนาการทำมาหากิน แต่ละอย่าง ๆ ต้องใช้หลักวิชามากมาย นอกจากนั้นจะต้องมีสภาพที่เกื้อกูลต่อการพัฒนา ซึ่งหมายถึงจะต้องให้ประเทศมีความสงบพอสมควร เพื่อที่จะให้สามารถสร้างบ้านเมืองให้เจริญ แต่ในเวลาเดียวกัน การสร้างประเทศให้เจริญก็จำเป็นในการสร้างความสงบ ฉะนั้นก็เห็นได้ว่าการพัฒนานี้เป็นสิ่งที่ยาก เพราะที่ต้องไปพร้อม ๆ กันหมด และบางขั้นตอนของการพัฒนานั้นก็ไปได้เร็ว บางขั้นตอนก็ไปได้ช้า ฉะนั้นถ้าส่วนที่ไปได้ช้าตามไม่ทันส่วนที่ไปได้เร็วนั้นก็เกิดปัญหาเพิ่มขึ้นมาอีกดังที่เคยปรากฏมาแล้ว ฉะนั้นจะต้องช่วยกันทุกคนที่จะทำการและเข้าใจในกิจการพัฒนา

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลโท วิมล วงศ์วานิช

ที่พูดอย่างนี้อาจยังไม่เข้าใจว่าทำไมเป็นห่วงนัก หรือหนักใจนักในการพัฒนา ก็บอกได้ว่าประเทศไทยนี้ประกอบด้วยคนที่มีความรู้มีการศึกษาดีมาช่วยการพัฒนามากมายก็จริง แต่ส่วนหรือแต่ละวิชาบางทีก็ไม่ทันนึกว่ามีวิชาอื่นอยู่รอบด้านหรือมีกิจการหรือมีสาขาอื่น เช่นได้กล่าวเมื่อตะกี้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกี่ยวข้องกับความมั่นคง ซึ่งอาจมีความข้องใจว่าทำไมพูดอย่างนี้ มีโครงการที่ทหารและเจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความปลอดภัยเข้าใจดี มีคำหนึ่งว่า “พัฒนาเพื่อความมั่นคง” ข้อนี้ผู้ที่ปฏิบัติก็เข้าใจ แต่ผู้ที่อยู่ห่างไกลหน่อยก็ไม่เข้าใจ พัฒนาเพื่อความมั่นคงนั้นก็คือเราทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีความเข้าใจซึ่งกันและกันดี จึงจะทำให้ความผาสุกเกิดขึ้น เพราะว่าเข้าใจว่าต้องช่วยกัน จะต้องรวมกำลังกัน เพื่อที่จะยกฐานะของแต่ละคน และเมื่อยกฐานะของแต่ละคนแล้ว แต่ละคนมีความพอใจสบายขึ้น ก็จะทำให้เกิดปัญหาในทางขัดแย้งน้อยลง ทำให้ผู้ที่มีโอกาสทำกินสามารถที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้ ผู้ที่แร้นแค้นยอมหน้ามิด ใช้คำว่าหน้ามิดนี้ก็ในความหมายทุกความหมาย หน้ามิดเพราะไม่เห็น ไม่เห็นสถานการณ์ไม่เห็นอะไรเลย จึงทำอะไร ๆ ที่ไม่ถูกต้อง นี่ก็เรียกว่าหน้ามิดเหมือนกัน หน้ามิดเพราะไม่สามารถที่จะมีอนามัยที่แข็งแรง หน้าขีดหน้าก็มีติดตาก็มัว ดังนั้น ชั้นแรกก็ต้องให้ประชาชนได้มีกินพอสมควรก่อนถึงจะสว่างขึ้น ต่อจากนั้นก็จะต้องให้พัฒนาขั้นต่อไป

ทั้งนี้ก็เป็นการแสดงถึงขั้นตอนของการพัฒนาตอนแรก และถ้ากล่าวถึงขั้นตอนต่าง ๆ นี้มีความแตกต่างกัน บางส่วนก็เร็ว บางส่วนก็ช้า ก็ขอยกตัวอย่างในการพัฒนาแหล่งน้ำที่ได้เผชิญมาเมื่อวานนี้เอง คือว่าทางช่างและทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายชลประทาน ได้สร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำ ในเขตอำเภอเมือง กิ่งอำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร และอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม การสร้างนั้นก็ประสบผลดีมาก สร้างเรียบร้อย น้ำก็เต็มอ่าง แต่ก็เกิดปัญหา และปัญหานี้ถ้าทิ้งเอาไว้ก็จะเกิดปัญหายิ่งขึ้นต่อไป ทางบ้านเมืองก็ได้แก้ไขแล้ว แต่ขั้นตอนการแก้ไขนี้เป็นขั้นตอนที่จะต้องใช้เวลาานาน อ่างเก็บน้ำสร้างเสร็จภายในปีหนึ่ง แต่การที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น

จะต้องใช้เวลาประมาณ ๒ ปีหรือ ๓ ปี คือผู้ที่ทำกินในเขตที่น้ำท่วมนั้นจะต้องอพยพออกมา ไม่มีที่ทำกิน และเดือดร้อน ทางเจ้าหน้าที่ที่จะสงเคราะห์ก็หาที่ให้ เมื่อหาที่ให้แล้วก็ควรจะรีบร้อย เพราะว่าผู้ที่อพยพออกมา ก็สามารถที่จะทำกินดำรงชีวิตได้ แต่ปัญหาที่เพิ่งเริ่ม ที่ที่จะเข้าไปมีผู้อื่นทำอยู่แล้ว ฉะนั้นการไปทำซ้อนก็ทำไม่ได้ เพราะว่าต่างคนต่างหวงที่ ฉะนั้นจะต้องแก้ไข การแก้ไขนั้นทำได้โดยที่จัดหาที่ใหม่ให้ จัดระเบียบและก็จัดการ ส่งเสริมการทำมาหากิน แต่ปัญหายังไม่สิ้น เพราะว่าทำเช่นนั้นจะต้องใช้เวลาอีกปีหนึ่ง ระหว่างนั้นปัญหาเฉพาะหน้า คือแต่ละคนทุกวันย่อมต้องเอาอาหารใส่ท้องเป็นต้น อันนี้ก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติ การที่จะใช้เงินงบประมาณ ก็จะทำไม่ได้เพราะขัดต่อระเบียบการ ฉะนั้นจะต้องใช้เงินบริจาคซึ่งท่านทั้งหลายได้บริจาคมาเป็นจำนวนมาก ก็จะสามารถที่จะอุ้มชูผู้ที่เดือดร้อนนี้ไปพลางก่อน โดยที่ไม่ทำให้เดือดร้อนแก่ผู้ที่ประสบปัญหา ตลอดจนไม่เดือดร้อน แก่ผู้มีหน้าที่โดยตรง ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายได้บริจาคนั้นก็จะต้องได้ประโยชน์แน่ ไปอุ้มชูผู้ที่เดือดร้อนจากการ พัฒนานั้นเอง แต่เมื่อพัฒนาเสร็จแล้วและผู้ที่ได้เดือดร้อนได้รับการช่วยเหลือตั้งตัวได้ การพัฒนานั้นจะได้ผลอย่าง มหาศาลเพราะว่าในที่ตำบลนั้น ๆ ก็จะมีการอยู่ดีกินดีทำมาหากินได้ดีขึ้น ถ้าคำนวณดูก็ไม่น้อยกว่า ๒ เท่าตัว ภายใน ๒-๓ ปีนี้จะเห็นได้ว่ารายได้และความเป็นอยู่ของประชาชน ถ้านับได้ก็จะนับได้เท่ากับ ๒ หรือ ๓ เท่าหรือ ๔ เท่าของก่อนการพัฒนา

ฉะนั้นการพัฒนานั้นเป็นสิ่งที่ลำบาก นอกจากนั้นถ้าพูดถึงการทำที่ให้ประชาชนทำ ยังมีปัญหาเกี่ยวข้อง กับการศึกษา เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขคืออนามัยของประชาชน ซึ่งจะต้องช่วยเช่นเดียวกัน เป็นขั้นตอน มีแผนการระยะยาว แต่ว่าก่อนที่แผนการระยะยาวนั้นจะบรรลุผลสำเร็จและมีผลต่อผู้ที่ได้รับประโยชน์ ระหว่าง นั้นก็ยังไม่ได้รับประโยชน์จึงต้องใช้วิธีสงเคราะห์ ซึ่งอาจลำบากในการใช้เงินงบประมาณแผ่นดินเหมือนกัน ถ้าหากว่าใช้เงินไปก็กลายเป็นใช้เงินผิดประเภท ก็อาจมีการตรวจดูแล้วอาจเป็นความผิดของข้าราชการอีก

ซึ่งจะต้องเห็นใจข้าราชการทั้งหลายที่ได้ทำงานด้วยความเหน็ดเหนื่อย และถ้าหากว่าทำงานแล้วพยายามที่จะช่วยประชาชนอย่างมาก อาจต้องไ้ซึ่งบผิดประเภทไป กลับเป็นความผิด อาจถูกสอบสวน แล้วก็เสียประวัติของตัวเอง เคยมีเรื่องครึ่งหนึ่งหลายปีมาแล้ว ที่ภาคใต้มีอุทกภัย แล้วนายอำเภอตากใบ นราธิวาส ก็ได้ปฏิบัติกรโดย อาจถือได้ว่าเป็นการเสี่ยงอันตรายต่อการถูกสอบสวน คือประชาชนที่ประสบภัยเขาขาดแคลนข้าวบริโภค นายอำเภอทราบว่าเป็นโกดังแห่งหนึ่งมีข้าวเก็บอยู่ แต่ไม่ใช่ข้าวที่เก็บไว้สำหรับมาบรรเทาทุกข์ประชาชน นายอำเภอนั้นก็ถือความรับผิดชอบในตัวเอง และเรียกว่ายอมรับผิดถ้าเกิดเรื่อง ให้เปิดโกดังนั้นเอาข้าวออกมาแจกประชาชน ประชาชนก็รอดพ้นจากความทุกข์ยากของการทิวไทย แต่ในที่สุดก็เรียบร้อยไป เพราะว่าเจ้าของโกดังก็ไม่เอาโทษและร่วมมือดี ฉะนั้นนายอำเภอผู้นั้นก็ได้เสี่ยงอันตรายในการอาจถูกปลด เสียประวัติราชการ แต่ก็ยอมทำเพื่อที่จะให้ได้ผลในการสงเคราะห์ประชาชน ทุกแห่งก็มีปัญหาอย่างนี้ ผู้ว่าราชการทั้งหลายนายอำเภอทั้งหลายก็คงได้ทราบดีว่าปัญหาเกิดขึ้นทุกปีทุกวัน ที่จะต้องตัดสินใจในเรื่องที่ล่อแหลม แต่ว่าการที่มีเงินบริจาคนี้ก็ช่วยได้มาก ช่วยให้มีการปฏิบัติงานที่อาจมีเสรีภาพมากขึ้น นอกจากนี้ในการที่จะหาที่ให้ประชาชนทำกินนั้น คราวนี้ก็ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้หนึ่งได้บริจาคที่ดิน เพื่อที่จะไปให้ประชาชนที่ขาดที่ดินไปตั้งบ้านอยู่ การทำอย่างนี้เป็นที่น่ายกย่องอย่างยิ่ง เพราะว่าเป็นการทำให้ประชาชนที่เดือดร้อนจากการพัฒนาได้สามารถที่จะไปตั้งตัวได้ มีอยู่ว่าประชาชนเหล่านั้นก็เพิ่งเข้าไปในที่ การทำกินยังไม่เรียบร้อยนักก็ต้องช่วยเหลือต่อไป ฉะนั้นแม้อ่างเก็บน้ำเสร็จแล้ว หรือแม้แต่ระบบก็เกือบจะเสร็จ แต่ความเดือดร้อนยังไม่หมด ถ้าเราสามารถหยุดความเดือดร้อน พยุงผู้ที่เดือดร้อนให้อยู่ได้ไปขณะหนึ่ง ระยะเวลาหนึ่ง ก็สามารถที่จะพัฒนาได้อย่างดี อย่างนี้ก็อนุโลมไปได้กับหลักวิชาอื่น ๆ ทั้งหมด

สำหรับในวันนี้ บางท่านอาจสงสัยว่าเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเข้ามาแล้ว ได้ให้ของกับผู้ว่าราชการจังหวัดแต่ละคน ของนั้นก็คือหนังสือสารานุกรมสำหรับเยาวชนซึ่งได้สร้างขึ้นมาใช้เวลาเกือบ ๓๐ ปี แล้วโครงการนี้ก็ยังทำต่อไป อันนี้ก็ค่าใช้จ่ายบริจจาคเหมือนกัน มิใช่เป็นเงินงบประมาณ ทั้งการเขียนการพิมพ์การจัดการทุกอย่างนั้นมาจากเงินบริจจาคทั้งสิ้น แล้วก็ที่มีอยู่ที่เกิดขึ้นมา ก็เพราะว่าอยากจะให้มีปัจจัยหรือเครื่องมือสำหรับให้เยาวชนซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ต่อไปได้มีอุปกรณ์สำหรับศึกษา แม้แต่นักเรียนผู้ไม่สามารถที่จะเรียนในโรงเรียน หรือเรียนสูงขึ้นไปมีจำนวนมากอยู่แต่ก็จะหาความรู้ในสารานุกรมนี้ได้ พี่น้องก็สามารถที่จะช่วยกันสอนซึ่งกันและกัน ถ้าไม่มีครูก็พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ใครก็สามารถที่จะชี้แจง ฉะนั้นสารานุกรมที่ทำนี้ก็เป็นอย่างหนึ่งเหมือนกัน ซึ่งเป็นวิธีนอกหลักของระเบียบราชการ คือเป็นโครงการเอกชนที่ได้ทำขึ้นมาเพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ดี โครงการนี้ได้เริ่มมาจะต้องเล่าให้ฟัง เริ่มขึ้นมาตั้งแต่ลูก ๆ ยังเล็ก คือว่ามีลูกอยู่ ก็นึกว่าลูกคนโตก็สามารถที่จะได้ความรู้จากสารานุกรมนี้ และอาจสามารถที่จะสอนน้อง น้องก็สอนน้องอีกที่ จนกระทั่งน้องคนเล็กซึ่งฟังเริ่มเรียนการอ่านหนังสือ จะสามารถที่จะเรียนทั้งอ่านหนังสือทั้งได้วิชาความรู้ โครงการนี้ก็ดำเนินมา ที่แรกนึกว่าจะได้ทำเสร็จภายใน ๒ ปีหรือ ๓ ปี แต่นี่ล่วงมา ๒๕ ปี แล้วก็ยังไม่เสร็จ แต่ว่าส่วนที่เสร็จแล้วก็ได้ประโยชน์มากมาย จนกระทั่งลูกที่ควรจะได้รับประโยชน์จากโครงการก็เป็นผู้ที่ดำเนินโครงการต่อไป อันนี้แสดงให้เห็นว่าการมีโครงการมีการพัฒนา ต้องใช้เวลานาน มิใช่ว่าจะสร้างขึ้นมาโดยเร็ว แล้วก็โครงการต่าง ๆ นี้จะต้องให้สอดคล้องกัน

ในเรื่องการพัฒนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ก็ทำได้มาเป็นเวลานาน เราเคยได้มาเยี่ยมภาคอีสานเป็นครั้งแรก เวลานั้นลูกคนนี้เพิ่งเกิดยังไม่รู้เรื่อง จนกระทั่งเดี๋ยวนี้ก็มาภาคอีสานนี้บ่อย ๆ และก็ไปได้ไปหลายจังหวัด ได้ดำเนินการพัฒนาในหลายสาขา ในทางสาขาพัฒนาแหล่งน้ำก็มี แต่ว่าในด้านการศึกษาดนธรรมในด้านการสาธารณสุขโภชนาการต่าง ๆ ก็ทำ ก็หมายความว่าถ้าพวกเราช่วยกันอยู่จะทำให้มีความเจริญรุ่งเรืองขึ้น

ได้แก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและแก่ประเทศชาติแต่ต้องใช้เวลาและต้องใช้ความสามัคคีสอดคล้องกัน วิชาต่าง ๆ มีอยู่แต่ก็ต้องให้สอดคล้องกัน วิชาใดที่ไปได้เร็วก็ทำไป แต่ก็ต้องให้กว้างขวาง เพราะว่าถ้าทำไปเร็วในทางก้าวหน้า เรียกว่าก้าวหน้าเกินไป วิชาการอื่น ๆ ทำไม่ทัน ก็ไม่สามารถที่จะให้การพัฒนาบรรลุผลสำเร็จอย่างดี ก็อย่าง ยกตัวอย่างเมื่อตะกี้ว่า ถ้าหากว่าทำการพัฒนาส่วนหนึ่งแล้ว ก็ทำให้เกิดปัญหาอีกส่วนหนึ่ง ถ้าไม่แก้ปัญหาก็ส่วนนั้น ก็จะทำให้เสียหาย เคยได้กล่าวว่าการพัฒนานั้นจะต้องสอดคล้อง เช่นยกตัวอย่างพัฒนาสาธารณสุขกับพัฒนาการ เกษตร ถ้าหากว่าผู้ที่เป็นนักวิชาการทางสาธารณสุขหรือทางแพทย์บอกว่าทำไมไม่สร้างโรงพยาบาล ทำไมไม่ สนับสนุนการแพทย์ให้มากก็ทำได้เหมือนกัน แต่ถ้าสนับสนุนการแพทย์หรือสร้างโรงพยาบาลมาก ๆ จะไม่มี งบประมาณในการสนับสนุนการเกษตร ก็อาจมีโรงพยาบาลมาก มีที่สำหรับรักษาพยาบาลมาก แต่ก็จะมีคนไข้ มากเหมือนกัน เป็นคนไข้โดยเฉพาะผู้ที่ขาดอาหาร เพราะว่าถ้าทำการเกษตรไม่ดี ทั้งผลิตผลทางเกษตรที่เป็น อาหารก็ไม่มี ทั้งรายได้ของประชาชนก็ไม่มี ไม่สามารถที่จะมีอาหารใส่ท้อง ก็จะต้องไปที่โรงพยาบาล ไปรักษาตัว ในโรคขาดอาหาร ซึ่งก็จะเป็นที่น่าเสียดาย ฉะนั้นจะต้องแบ่งให้สอดคล้องกันระหว่างโรงพยาบาล สาธารณสุข กับการเกษตร อันนี้เป็นเพียงตัวอย่าง อย่างอื่นมีอีกมากหลาย

ส่วนที่พูดถึงพัฒนาเพื่อความมั่นคงนั้น เราต้องการความมั่นคงก็ต้องพัฒนาแล้วก็เพื่อการพัฒนาที่ตัวเอง ก็ต้องมีความมั่นคง ฉะนั้นท่านทั้งหลายก็คิดเอาเองได้ ไม่ต้องบอกว่าผู้ที่เป็นฝ่ายทหาร หรือตำรวจ ฝ่ายที่จะ รักษาความปลอดภัยของประเทศนั้นก็มีความที่รักษาความปลอดภัยและมีหน้าที่ในทางพัฒนาพร้อมกัน ฉะนั้นคน อื่นก็จะเข้าใจว่าฝ่ายทหารตำรวจก็ได้ประสบปัญหามากมาย เพื่อพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มีความปลอดภัย ส่วนผู้ที่เป็นนักวิชาการอื่น ๆ ก็จะต้องพัฒนาตามวิชาของตัวเอง และในการนี้ก็จะเป็นผู้ที่ได้รักษาความมั่นคง ของประเทศได้ในตัวเองด้วย

วันนี้ก็พูดให้กว้างขวางไปหน่อย แต่ก็อาจมีประโยชน์ ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้บริจาคทรัพย์เพื่อให้โครงการพัฒนาทุกด้าน ได้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงและความผาสุกของประเทศชาติและประชาชน ก็ขอให้ทุกคนได้มีความสำเร็จในการทำงานของแต่ละคนโดยดี มีความสุขความเจริญและมีความก้าวหน้าทุกประการ ก็ขอให้ทุกท่านได้มีความสุขความสำเร็จทุกอย่าง.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์

ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตน

และสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันอาทิตย์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความชื่นชมอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นความเข้มแข็งพร้อมเพรียงของเหล่าทหารรักษาพระองค์ทุกเหล่าทัพ ในพิธีปฏิญาณตนสวนสนามครั้งนี้. ขอขอบใจในคำมั่นสัญญาและคำอำนวยพรทุกข้อ ที่มาจากความจริงใจและไมตรีจิตของแต่ละคน. ขอทหารทั้งหลายจงได้รับพรและไมตรีจากใจจริงของข้าพเจ้า เช่นเดียวกัน.

ทหารนั้นเป็นกำลังสำคัญของชาติ ทั้งในการธำรงรักษาอธิปไตย และในการปฏิบัติพัฒนาให้เกิดความเจริญร่มเย็นแก่บ้านเมืองและประชาชน. ทหารจึงต้องเตรียมตัว เตรียมใจ และเตรียมการให้พร้อมทุกเมื่อ เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างพร้อมเพรียงคล่องตัว มีประสิทธิภาพ ทันเวลา ไม่ว่าด้านยุทธการหรือด้านร่วมมือประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ในการแก้วิกฤต สนับสนุน ยกกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน. การปฏิบัติงานแต่ละสิ่งละอย่างนั้น ทุกคนจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างสูง ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ กับทั้งต้องยึดถือหลักการความถูกต้อง ระเบียบวินัย และประโยชน์ที่ขอบธรรม อย่างเคร่งครัด. ทหารจึงต้องพยายามฝึกฝนและพัฒนาขีดความรู้ความสามารถ ให้แน่นหนาถึงขนาดและก้าวหน้าอยู่เสมอ โดยไม่หยุดนิ่ง แล้วมุ่งมั่นปฏิบัติภารกิจทุกสิ่ง ทุกระดับ ด้วยความฉลาดรู้คิดพิจารณาอย่างรอบคอบ ถูกต้องตามเหตุผล และด้วยความมีสติรู้ระมัดระวังตัวทุกเมื่อ เพื่อให้บรรลุประสิทธิผลตามเป้าหมาย โดยไม่บกพร่องผิดพลาด. การสามารถปฏิบัติตัวปฏิบัติงานได้สมบูรณ์ไม่บกพร่องนั้น นอกจากจะทำให้ได้รับความนิยมยกย่องเป็นตัวอย่างที่ดีเด่นแล้ว ย่อมเป็นผลดีต่อชาติบ้านเมืองโดยส่วนรวมอย่างสำคัญด้วย.

ขอทหารรักษาพระองค์ทั้งหลายจงตั้งใจให้เที่ยงตรงและมั่นคงหนักแน่น ทำความเห็นความเข้าใจในหน้าที่ของตนให้กระจ่าง จักได้สามารถร่วมมือกันใช้ความรู้ความคิดปฏิบัติภารกิจทั้งปวงได้อย่างมีเอกภาพ ให้มีผลสัมฤทธิ์เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ และเป็นศักดิ์ศรีแก่สถาบันทหารไทยอย่างแท้จริง.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ กับทั้งอำนาจแห่งความภักดีโดยบริสุทธิ์ใจต่อชาติบ้านเมือง จงปกป้องรักษาทหารทุกคนให้ปลอดภัยจากข้าศึกศัตรูและภัยอันตราย และอภิบาลบำรุงให้มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญา สามารถปฏิบัติภารกิจน้อยใหญ่ตามหน้าที่ให้บรรลุผลเลิศทุกอย่าง ทั้งให้ประสบความสุข ความเจริญ ความมีชัย และความสำเร็จในสิ่งพึงประสงค์จงทุกประการทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้า ฯ ถวายชัยมงคล

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

วันจันทร์ ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๒

ในการพูดเช่นนี้ ก็ได้เชิญให้ท่านทั้งหลายนั่งเป็นเวลาหลายปีมาแล้ว เพราะเห็นว่าถ้าหากยืนอยู่ก็จะเมื่อยล้ากัน เพราะว่าบางทีก็พูดนาน ผู้พูดเองแต่ก่อนนี้ ถ้านั่งพูด พูดไม่ออก แต่ว่ามาเดี๋ยวนี้ถ้ายืนพูด พูดไม่ค่อยออก เพราะมันเมื่อย ก็เลยตกลงกันว่าทั้งผู้ฟังทั้งผู้พูดนั่ง นั่งอยู่ก็จะได้พูดได้นาน ถ้านานก็คงไม่มีใครว่า นอกจากบางคนก็อาจหลับไปบ้าง

ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาให้พรเนื่องในโอกาสจะครบวันเกิดในคราวนี้และที่นายกรัฐมนตรี^(๒) ได้กล่าวคำอำนวยพรในนามของท่านทั้งหลาย ก็ขอสนองพรด้วยความจริงใจ และหวังว่าจะเป็นประโยชน์ให้แต่ละท่านได้ปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นผลดีเป็นผลสำเร็จ เพื่อความเจริญรุ่งเรือง

แต่ละปี ๆ ก็มีผู้มาให้พรให้เจริญ เมื่อก่อนนี้ก็รู้สึกว่าเป็นกำลังใจเพื่อที่จะปฏิบัติงานต่อไป แต่เมื่อหลาย ๆ ปีเข้า มันก็เจริญขึ้นมาก ก็เลยทำให้หนักถึงว่าคนเราเวลาอายุมากขึ้นก็เหมือนถึงน้ำ มันเต็มเข้าทุกที พูดถึงถึงน้ำที่เต็มน้ำเต็มขึ้นทุกที ถ้าเก็บน้ำเอาไว้ได้ดี คือหมายความว่า ได้มีประสบการณ์ ได้เห็นอะไรต่ออะไรมามากทำให้มีความสามารถเพิ่มขึ้น แต่เมื่อถึงน้ำนั้นเก่าแก่ บางทีก็รั่วบ้าง บางทีก็เก็บน้ำไม่ได้ หรือบางทีก็ล้นไปบ้าง คนเราก็เหมือนกัน เวลาอายุมากขึ้นก็เหมือนถึงน้ำที่เก่าแก่ บางทีอะไรต่ออะไรเข้ามา มันก็เก็บไม่อยู่ เห็นอะไรมาก็ลืมนี่อะไรที่ควรจะทำไว้ก็จำไม่ได้ นาน ๆ ไปถึงน้ำนั้นก็รั่วยิ่งขึ้น ฉะนั้นก็ต้องระวัง ในการซ่อมแซมและปะให้ถึงน้ำนั้นอยู่ดีไม่รั่วมากเกินไป

แต่ว่าถ้าถึงน้ำนั้นไม่รั่วเลยและใหญ่โต สิ่งที่เราเห็นที่พบปะและได้เผชิญก็มากขึ้นทุกที จำนวนสิ่งของที่เราเข้ามาก็มีอะไร ๆ ปะปนเข้าไปมาก ทำให้วุ่นวายใจ บางทีคนเรา เวลาเห็นอะไร ๆ ดีมาก ๆ ก็มีความปลื้มใจมาก เมื่อมีความปลื้มใจมากบางทีก็เลยทำให้เกิดปฏิกิริยา ปฏิกิริยานั้นก็ออกมาในรูปความวุ่นวายใจ หรือความไม่สงบใจ

(๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเรียบเรียงและปรับปรุงขึ้นจากที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

ความไม่เข้มแข็ง ความไม่เข้มแข็งนั้น ความไม่สงบใจนั้น ความวุ่นวายใจนั้นก็ทำให้ถึงน้ำรั่ว ทำให้ถึงน้ำแตกพังลง

ก็เหมือนคนบางคนต้องทนอะไรมากก็เรียกว่าตะแตก คือทำให้ไม่สามารถที่จะทำอะไรเลย แล้วก็ไม่ใช่เป็นประโยชน์ คนเราทุกคนก็อายุมากขึ้นทุกวัน หนึ่งวันสองวัน ก็อายุมากขึ้นหนึ่งวันสองวัน จะต้องขุดจิตใจให้แข็งแรง ให้ไม่มีความวุ่นวายสามารถที่จะเลือกทำอะไรต่ออะไรด้วยความระมัดระวังตัว คือคิดด้วยสติสัมปชัญญะที่ดี อันนี้ก็เป็นอย่างสำคัญ

ที่พูดอย่างนี้ ในที่ประชุมนี้ ก็เพราะว่าที่ประชุมนี้ ประกอบด้วยคนหลายประเภท เกือบจะเรียกว่าเป็นคนที่เป็นตัวอย่างของคนในประเทศไทย ส่วนละเล็กละน้อยมีทั้งข้าราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน ทั้งข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมืองรวมทั้งรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนบุคคลที่เป็นเอกชนที่เป็นพ่อค้า ที่เรียกว่าพ่อค้าประชาชนและเป็นทั้งเด็กนักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ เป็นทั้งผู้ที่ศึกษาในชั้นอุดมศึกษา มีทุกอย่าง นอกจากนั้นยังมีพวกที่มาจากองค์การต่าง ๆ หรือชมรม สมาคม มูลนิธิ มาจากคณะ เช่น ลูกเสือชาวบ้าน ไทยอาสาป้องกันชาติ หรือกลุ่มพัฒนาต่าง ๆ กลุ่มเพื่อการพิเศษต่าง ๆ

ทุกคนย่อมต้องมีความคิดที่ดี ย่อมจะต้องเป็นห่วงในการทำงานที่ตัวกำลังทำอยู่แต่เมื่อมาประชุมพร้อมกันในที่นี้ ก็เป็นโอกาสที่ดีที่จะพูดกันว่า แต่ละคนมีหน้าที่งานการ ทั้งในด้านส่วนตัว ทั้งในด้านส่วนรวม และทุกคนจะต้องทราบว่า มีคนอื่นด้วย ซึ่งเขาก็จะต้องทำในกิจการของเขา และในงานของแต่ละคนนั้น ก็จะต้องอาศัยงานของคนอื่นด้วย

ปัจจุบัน พูดกันว่ามีปัญหาอุปสรรค ปัญหาหนัก ถ้าพูดถึงประเทศของเราก็มีเรื่องต้องรักษาความเรียบร้อยสงบ ความก้าวหน้ามั่นคงของประเทศ ถ้าดูในโลกก็เห็นได้ว่มีความวุ่นวายนานาประการ ทั้งในด้านที่มนุษย์ทำ ทั้งในด้านที่ธรรมชาติทำในระยะหลัง ๆ นี้ก็ดูได้ว่ามีภัยธรรมชาติทั่วโลก และอุบัติเหตุด้านต่าง ๆ เช่นในด้านคมนาคม รถไฟชนกัน เรืออัปปาง เรือบินหล่นลงมาก็มีทั้งนั้น รู้สึกว่ามีมากกว่าก่อนนี้

ฉะนั้นทุกอย่างนี้ก็ทำให้พวกเราทุกคนในฐานะพลโลกมีความหนักใจมากความหนักใจนี้ก็ออกมาในรูปแบบต่าง ๆ บางคนก็บอกว่าถ้าไม่อยากให้เกิดเรื่องยุ่งยากก็ต้องทำอย่างนั้น ๆ อีกกลุ่มหนึ่งก็บอกว่าต้องทำอย่างนั้น ๆ ข้อนี้ก็ขึ้นอยู่กับอีกอย่างหนึ่ง คือการถกเถียงกันข้าง ๆ คู ๆ คือต่างคนต่างไม่รู้ ก็คล้าย ๆ กับเรื่องคนตาบอด ที่เขาคล้าทางข้างข้าง ขาข้างข้าง ข้างนี้รูปร่างเป็นอย่างไรก็ไม่ทราบ ถกเถียงกันใหญ่ ตกลงกันไม่ได้ แต่หากเราพยายามปรับความเข้าใจกัน ก็คงจะได้ผลดี และคนเราก็จะสามารถปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ทุกคน สำหรับชาติก็จะสร้างให้ดีให้ปลอดภัยได้ สำหรับโลก ก็จรรักษาโลกนี้ให้ได้ดี

เมื่อเร็ว ๆ นี้ เกิดคิดขึ้น หรือควรพูดว่าได้ข้อมูลมาเกี่ยวกับเรื่อง เรื่องหนึ่งซึ่งเขาเดือดร้อนกันทั่วโลก คือ ความเดือดร้อนที่ทุกคนจะต้องประสบ แต่ไม่ใช่ทุกคนจะรับรู้ แล้วคนที่รู้ บางทีก็โวยวาย ทำให้เกิดความมุ่นวายขึ้นมาก ปัญหาที่ เคยได้พูดถึงที่อื่นมาแล้ว เกี่ยวข้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมของโลก ซึ่งกำลังมุ่นวายกันมาก ทั้งผู้ใหญ่ทั้งผู้น้อย ทั้งผู้ที่อยู่ในทวีปยุโรป อเมริกา เอเชียก็พูดกันทั้งนั้น คือปัญหาว่า สิ่งแวดล้อมจะทำให้โลกนี้เปลี่ยนแปลงไป

บางคนเขาบอกว่า ฝรั่งเศสขึ้นหน้าและพูดว่า “นี่ บางกอกนี่ก็จะอยู่ใต้ทะเลภายในไม่กี่ปีน้ำก็จะท่วม” ความจริงเราก็รู้อยู่แล้วว่า กรุงเทพ ฯ น้ำท่วม แต่เขาบอกว่า น้ำจะท่วมจากทะเล เพราะว่าสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง เขาบอกว่าเพราะว่ามีสารคาร์บอนขึ้นไปในอากาศมาก จะทำให้เหมือนเป็นตู้กระจกครอบ แล้วโลกนี้ก็จรร้อนขึ้น เมื่อโลกนี้ร้อนขึ้น มีหวังว่าน้ำแข็งจะละลายลงทะเล และรวมทั้งน้ำในทะเลนั้นจะพองขึ้น เพราะสิ่งของ ที่ร้อนขึ้นย่อมมีการพองขึ้น ปริมาตรก็มากขึ้น เมื่อน้ำพองขึ้น ก็จะทำให้ที่ต่ำ เช่น กรุงเทพ ฯ ถูกน้ำทะเลท่วม อันนี้ก็เป็นเรื่องเขาว่า ก็เลยสนใจว่าเรื่องเป็นอย่างไร จึงได้ข้อมูลมาว่า สิ่งที่ทำให้คาร์บอน (ในรูปคาร์บอนไดออกไซด์) ในอากาศ เพิ่มมากขึ้นนั้น มาจากการเผาเชื้อเพลิงซึ่งอยู่ในดินและการเผาไม้ ซึ่งตามตัวเลข จำนวนคาร์บอนในอากาศนี้... ไม่ทราบว่าคุณจะจดจำได้หรือไม่ เพราะว่าพูดไปอย่างนี้อาจจดจำไม่ได้ แต่บอกได้ว่าในอากาศนี้มีสารคาร์บอน มีคาร์บอนอยู่เพียงนี้จำนวน ๓๐๐ พันล้านตัน โดยประมาณ (๓๐๐ พันล้านก็คือเจ็ดแสนล้านนั่นเอง แต่เมื่อนับเป็นจำนวน พันล้าน ซึ่งฝรั่งเรียกว่า “บิลเลียน” จึงพูดไป ๓๐๐ พันล้าน)

คราวนี้ การเผาเชื้อเพลิง เช่น ถ่าน ถ่านหิน น้ำมัน เชื้อเพลิง อะไร ๆ ต่าง ๆ เหล่านี้ทั้งหมดทำให้คาร์บอนขึ้นไปในอากาศจำนวน ๕ พันล้านตันต่อปี แล้วก็ยังมี การเผาทำลายป่าอีก ๑.๕ พันล้านตัน รวมแล้วเป็น ๖.๕ พันล้านตัน ถ้าขึ้น ๆ ไปอย่างนี้ ก็เท่ากับเกือบสิบเปอร์เซ็นต์ ของจำนวนที่มีอยู่แล้วในอากาศ ถ้าไม่มีอะไรที่จะทำให้ให้จำนวนของสารนี้ในอากาศลดลง ก็จะทำให้สารนี้กลายเป็นเหมือนตู้กระจกครอบ ทำให้โลกร้อนขึ้น ก็เกิดเรื่องยุ่งตามที่ได้กล่าวแล้ว

พูดกันว่าต้นไม้ทำให้จำนวนคาร์บอนมีน้อยลงได้ ก็เป็นความจริง ต้นไม้ทั่วโลกในปัจจุบันนี้ กินคาร์บอนได้ในอัตรา ๑๐๐ พันล้านตัน (แสนหนึ่งหมื่นล้านตัน) ต่อปี ก็เป็นอันว่าถ้าเป็นเช่นนั้น ก็สบายใจได้ แต่ว่าถ้าเราดูต่อไปอีก ต้นไม้ที่ตัวเองมันคายคาร์บอนออกมาในอัตราปีละ ๕๕ พันล้านตัน (ห้าหมื่นห้าพันล้านตัน) ก็เหลือกำไรเพียงครึ่งเดียว ในครั้งนี้ยังมีดินหรือสิ่งที่กำลังสลายตัวต่าง ๆ ที่จะส่งคาร์บอนขึ้นไปในอากาศอีก ๕๔.๕ พันล้านตัน (ห้าหมื่นสี่พันห้าร้อยล้านตัน) ลงท้ายก็จะได้กำไรเหลือเพียงห้าร้อยล้านตัน ฉะนั้นถ้าดูแล้ว ยังขาดทุนอีก ๖ พันล้านตัน มีอีกอย่างหนึ่ง ก็คือทะเล ทะเลนั้น เขาจะส่งคาร์บอนไดออกไซด์ขึ้นไปบนฟ้า ๙๐ พันล้านตัน (เก้าหมื่นล้านตัน) แต่ในเวลาเดียวกันเขาก็ดูดคาร์บอนจากอากาศมา ๙๓ พันล้านตัน (เก้าหมื่นสามพันล้านตัน) ที่เขาส่งออกไปนั้น แก๊สที่เขาดูดลงมา แก๊สสาม หมายถึงว่าเขาทำกำไรให้ ๓ พันล้านตัน ถ้าบวกทั้งหมดเป็นอันว่ายังมีการเพิ่มคาร์บอนในอากาศ ๓ พันล้านตัน ทุกปี ๆ อันนี้ที่ทำให้นักวิชาการเขาเดือดร้อน วิธีแก้ไขก็คือ ต้องเผาให้น้อยลง และต้องปลูกต้นไม้มากขึ้น

นี่ก็เป็นตัวเลข ท่านทั้งหลายฟังแล้วก็คงปวดหัว แต่คงหาผู้ที่เขียนตัวเลขเหล่านี้ให้ได้ ก็เป็นอันว่าปัญหามันมีจริง ว่าเราจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ความเดือดร้อนก็จะมีในรูปน้ำท่วมอย่างที่เขาวาง แต่ข้อนี้ก็ยังไม่แน่ใจนัก เพราะว่าถ้าอุณหภูมิสูงขึ้น ก็จะทำให้หน้านั้นระเหยมากขึ้น เมื่อน้ำระเหยมากขึ้น ก็จะทำให้อุณหภูมิลดลงมา ถ้าหากอยากอยู่ท่านทั้งหลายว่า สถานการณ์แย่มาก ก็พูดว่ากรุงเทพ ฯ น้ำท่วมแน่ สภาพของคนจะแย่มากจะสูญพันธุ์ไปไม่ช้าไม่นาน แต่ว่าถ้าหากอยากจะทำใจ หรืออยากจะทำทางแก้ไข ก็ปลอบใจได้ว่า อุณหภูมิสูงขึ้น ทำให้น้ำระเหย น้ำระเหยทำให้เย็นลง อากาศก็เย็นลง แล้วปัญหาอื่น ๆ ก็ไม่ยุ่ง เพราะว่าถ้าระเหยไปมาก น้ำก็ไม่ท่วม ก็เป็นอันว่ายังไม่หมดหวัง

ทั้งหมดนี้ ถ้าหากแต่ละคนที่เป็นผู้ชอบศึกษา และชอบออกความเห็น ชอบมาชู้ชาวบ้าน หรือผู้ปกครองประเทศ ก็ต้องเป็นคนมีความรู้ก่อน คือผู้ที่จะมาชู้ต้องมีความรู้ ผู้ที่รับฟังการชู้ ก็ต้องมีความรู้ เพื่อที่จะไม่ให้ความหนักใจในระดับโลก ความหนักใจในเรื่องจะเป็นหรือตายนี้ กลายมาเป็นความรู้สึกหวาดกลัว หรือเกิดความยุ่งยาก ยุ่งเหยิงถึงขั้นที่จะปะทะกันเลย อย่างเช่นที่จะบอกว่าถ้าไม่ฟังก็จะเดินชบวน จะมาขัดขวางการจราจร อะไรต่าง ๆ อย่างนั้นมันอันตรายมาก เพราะว่าถ้าเราเอาอะไร แม้ที่มีความจริง นำหนักใจจริง แต่ว่านำมาทำอะไรที่ยิ่งนำหนักใจ และสิ้นเปลือง เราก็ออยู่ไม่ได้ โลกก็อยู่ไม่ได้

อาจเป็นข้อนี้เองที่ทำให้เกิดนึกมาพูดเรื่องคาร์บอน เรื่องจะร้อน จะเย็น น้ำจะท่วมไม่ท่วม เพราะว่าถ้าหากว่าเรามาศึกษาอย่างใจเย็น อย่างมีเหตุผลแล้ว ก็จะหาทางแก้ไขได้ หรืออย่างน้อยก็ให้พยายามแก้ไข มันจะดีกว่าที่จะมาขัดแย้งกัน แล้วเมื่อขัดแย้งกัน ก็มักก่อเกิดปัญหาใหม่ คือปัญหาการเดินทางที่ การประท้วงที่ การจลาจลร่วนวายเป็นต้น แล้วก็ทำให้ผู้ที่รับผิดชอบปวดหัว เลยไม่ต้องคิดแก้ไขอะไร ต้องมาคิดแก้ไขแต่สิ่งร่วนวายที่มีขึ้นมาใหม่ โดยใช่เหตุ เรียกว่าเสียแรงเปล่า ๆ แล้วเมื่อเสียแรงเปล่า ๆ นั้นมันก็เรียกว่าสิ้นพลังงาน เมื่อสิ้นพลังงานแล้ว คนเราก็หายใจเอาคาร์บอนไดออกไซด์ออกไปมากขึ้น มากกว่าคนที่ใจเย็น ๆ ก็ทำให้ปัญหาที่เราเป็นห่วงแต่เดิมเพิ่มขึ้น ฉะนั้นที่พูดอย่างนี้ ก็เพราะเห็นว่าในที่มีผู้ที่รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ รวมทั้งผู้ที่สนใจในการศึกษาชั้นต่าง ๆ ในสาขาต่าง ๆ ซึ่งปัญหาที่พูดนี้ก็เกี่ยวข้องกันทุกสาขา เพราะว่ามันเกี่ยวข้องกับความ เป็นอยู่ของโลกมนุษย์ ข้อต่าง ๆ เหล่านี้ก็เกี่ยวพันกัน พาดพิงไปถึงปัญหาอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้ว

วันก่อนนี้เราพูดถึงปัญหาว่าเมืองไทยนี้ อีกหน่อยจะแห้ง ไม่มีน้ำเหลือ จะต้องไปซื้อน้ำจากต่างประเทศ ซึ่งก็อาจเป็นไปได้ แต่เชื่อว่าจะไม่เป็นเช่นนั้น เพราะว่าถ้าคำนวณดู น้ำในประเทศไทยที่ไหลเวียนนั้น ยังมีอยู่ เพียงแต่ต้องบริหารให้ดี ถ้าบริหารให้ดีแล้ว มีเหลือเฟือ มีตัวเลขแล้ว แต่ว่ายังไม่ได้ไปแยกแยะตัวเลข เหมือนที่ได้แยกแยะตัวเลขของคาร์บอน น้ำนั้นนะ ในโลกมีมาก แล้วที่ใช่จริง ๆ มันเป็นเศษหนึ่งส่วนหมื่นของน้ำที่มีอยู่ อาจไม่ถึง ก็ต้องบริหารให้ดีเท่านั้นเอง เดียวนี้ก็มิปัญหาเกี่ยวกับน้ำ น้ำนี้จะต้องใช้ให้ดี คือน้ำนั้นมีคุณ อย่างที่เราใช้น้ำสำหรับบริโภค น้ำสำหรับการเกษตร น้ำสำหรับอุตสาหกรรม ทั้งหมดนี้ ต้องใช้น้ำที่ดี หมายความว่า น้ำที่สะอาด

น้ำมีมากในโลก เป็นน้ำทะเลเป็นส่วนใหญ่ซึ่งจะใช้อย่างนี้ไม่ได้ แล้วนอกจากนั้นเดี๋ยวนี้ที่กำลังมีมากขึ้น ก็คือน้ำเน่า จะต้องป้องกันไม่ให้มีน้ำเน่า น้ำเน่าจะมีอยู่เสมอแต่อย่าให้น้ำเน่านั้นเป็นโทษมากเกินไป ฉะนั้น นี่เป็นอีกโครงการหนึ่ง ที่เราจะต้องปฏิบัติ แล้วก็ ถ้าไม่จัดการโดยเร็ว เราก็คงจะนอนอยู่ในน้ำเน่า น้ำดีจะไม่มีใช้ แม้จะไปซื้อน้ำจากต่างประเทศมา ก็กลายเป็นน้ำเน่าหมด เพราะว่าเอามาใช้โดยไม่ได้ระมัดระวัง

ถ้าเรามีน้ำ แล้วมาใช้อย่างระมัดระวังข้อหนึ่ง และควบคุมน้ำที่เสียอย่างดีอีกข้อหนึ่ง ก็อยู่ได้ เพราะว่า ภูมิประเทศของประเทศไทย “ยังให้” ใช้คำว่า “ยังให้” ก็หมายความว่ายังเหมาะแก่การอยู่กินในประเทศนี้ ไม่ใช่ ไม่เหมาะ ประเทศไทยนี้เป็นที่ที่เหมาะมากในการตั้งถิ่นฐาน แต่ว่าต้องรักษาเอาไว้ไม่ทำให้ประเทศไทย ซึ่งเป็น ส่วนเป็นนากลายเป็นทะเลทราย ก็ป้องกันได้ ทำได้

พูดกันว่า ถ้าหากไปทำโครงการไฟฟ้าพลังน้ำก็จะไปทำลายป่า ทำให้เสียหายกับเรื่องของสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ ผู้ที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็พูดอย่างนั้น อันนี้เป็นความจริง ถ้าไปทำลายป่าแล้ว สิ่งก็ตามมาก็คือสนามกอล์ฟ หรือการท่องเที่ยว หรือการลักลอบตัดป่า เป็นต้น ดังนี้ข้อเสียมันเพิ่มขึ้นได้จริง แต่ว่าถ้าหากไปทำในที่ ที่เหมาะสม คำนวณได้ว่าผลเสียในการตัดไม้ส่วนหนึ่งจะคุ้มกับผลได้ คือเช่นที่บอกว่าตัดต้นไม้ นั้น ทำให้คาร์บอนขึ้นไปใน อากาศเป็นจำนวนเท่านั้น ๆ ทำให้เกิดความระเหยของน้ำเท่านั้น ๆ เราก็คงจะต้องมาเลือกดูว่าจะรักษาป่าไว้ หรือจะ ต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้น

เมื่อใช้พลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้น เราจะต้องใช้อย่างหนึ่งอย่างใด อย่างมีผู้เสนอให้ไปซื้อถ่านหินจาก ออสเตรเลีย มาสร้างโรงไฟฟ้าใช้น้ำ คือใช้ถ่านหินมาเผาเพื่อที่จะทำความร้อนและขับเคลื่อนให้เป็นไฟฟ้า คำนวณดู ที่เราจะต้องซื้อถ่านหินจากประเทศออสเตรเลียมา ก็เสียเงินทองเท่าไร มาเผาแล้วจะออกมาเป็น คาร์บอน เวลาเผาสำหรับหมუნกั๊กกัน จะต้องเกิดคาร์บอนขึ้นไปเท่าไร เปรียบเทียบกับที่จะเสียพลังการกำจัด คาร์บอนจากต้นไม้สัก ๓-๔ ต้น นั้นนะ มันคุ้มหรือเปล่าถ้าทำไฟฟ้าด้วยพลังน้ำที่ไม่ต้องตัดต้นไม้ เพียงแต่ตัด ต้นหญ้าก็คงไม่เสียหาย

พูดอย่างนี้ก็อาจฉงนว่าจะทำที่ไหน ไปคิดเอาเอง ว่าที่ไหนทำได้ มันมีที่ที่จะทำได้ รวมทั้งน้ำที่จะกักเอาไว้ปล่อยออกมาทำไฟฟ้า และปล่อยออกมาทำการเพาะปลูกในที่ที่อย่างน้อย ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งปัจจุบันนี้รกร้างว่างเปล่า เพราะว่าไม่มีน้ำเมื่อรกร้างว่างเปล่าอย่างนั้น ก็ทำให้เสียเศรษฐกิจไปเยอะ จะต้องสงเคราะห์ชาวนาชาวสวนที่เป็นเจ้าของที่เหล่านั้น ลงท้ายพวกนั้นก็จะต้องขายที่ กลายเป็นทำให้ราคาของที่ดินแพงขึ้น ก็เป็นปัญหาอีกต่อไป

แล้วผู้ซื้อที่ดินนั้นก็อยากจะไปประกอบอุตสาหกรรมที่นั่น เมื่อมีอุตสาหกรรมที่นั่นก็ต้องมีน้ำ ก็จะต้องขุดน้ำบาดาล หรือต้องทำโครงการนำน้ำมา เสียเงินเป็นหลายร้อยล้าน เป็นหมื่นเป็นแสนล้าน ฉะนั้นถ้าหากว่าที่ดินเหล่านั้น จะมาใช้สำหรับการเกษตรได้โดยเหมือนว่าได้เปล่า รู้สึกว่าควรจะทำ แต่ถ้าไปทำ ก็จะมีผู้ที่คัดค้านว่าในการทำต้องไปตัดต้นไม้ ในข้อนี้ถ้าพิจารณาแล้ว ที่เขาคัดค้านไม่ให้ตัดต้นไม้ เพราะเหตุใด เขาก็ต้องคิดดูเหมือนกันว่าเราต้องการไฟฟ้า แล้วเราเผาถ่านหิน ก็จะเสียหายไปเท่าใด เปรียบเทียบกับการตัดต้นไม้ไม่ก็ต้น

พูดอย่างนี้ท่านทั้งหลายก็ฟัง วันนี้มีแต่ฟัง เพราะวันนี้อย่างนี้ไปถึงสิ่งแวดล้อมชั้นโลกแต่ก่อนนี้เคยพูดถึงสิ่งแวดล้อมชั้นประเทศ เดียวนี้ถึงชั้นโลก ก็เป็นความรับผิดชอบที่เรามี ความจริงต้องพูดถึงชั้นโลก เพราะประเทศไทยนี้ก็เติบโตขึ้นมา จะมีหน้ามีตาในโลกว่าเป็นประเทศที่มั่นคง เป็นประเทศที่ดี อย่างนั้นอย่างนี้ เราจึงต้องมีความรับผิดชอบในโลกมากขึ้น ทั้งนี้ก็เชื่อว่า เป็นความดีของประเทศไทย ถ้ามีความดีแล้วต้องรักษาความดี ที่ไหนที่ไม่มีความดีก็ต้องสร้างความดี ที่ไหนที่มีความเลวก็ต้องระงับความเลว ที่ไหนที่มีความดีแล้ว ก็ต้องรักษาความดี อันนี้เป็นหลักแต่ถ้าเรามีความดีอยู่แล้ว แล้วก็ทำลายความดีนั้น มันเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย ไม่ได้บอกว่าเป็นสิ่งที่เลว - มันก็เลวอยู่ในตัว - แต่น่าเสียดาย ถ้าเรามีของดีแล้ว เราต้องรักษา และส่งเสริมความดีในของดีนั้นให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

คราวนี้ถึงได้พูดในปัญหาที่เรียกได้ว่าฟังแล้วปวดหัว เพราะว่าเป็นตัวเลขที่หมุนไปหมุนมา ดูเหมือนว่าไม่เข้าใจกันว่าทำไม พูดอย่างนี้ แต่ว่าถ้าท่านเป็นผู้ที่มีความจำดี เอาที่พูดนี้ไปพิจารณาว่า จริงหรือไม่จริง แล้วถ้าอยากจะทราบว่ามีตัวเลขที่ไหน ผู้ที่เป็นเจ้ากระทรวง ก็ไปตามที่กระทรวง มีตัวเลขเหล่านี้ทั้งนั้นเกือบทุกกระทรวง

คนที่อยากทราบข้อมูลต่าง ๆ จะไปตามครูบาอาจารย์ก็ได้ ครูบาอาจารย์เหล่านี้ แต่ละคน ๆ มีความรู้ ในเมืองไทย มีคนมีความรู้เยอะแยะ เพียงแต่ให้ไปตามท่าน เมื่อถามท่านแล้ว นำความรู้ที่ท่านทั้งหลายให้มา มาโยงกัน เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาส่วนรวม ก็คงจะสามารถปฏิบัติงานได้ แล้วก็ทำให้พญารักษาประเทศชาติให้ก้าวหน้าเจริญได้

ได้พูดถึงตรงนี้ก็คงพอสมควร เพราะว่าจะเป็นการบ้านได้สำหรับไปคิดตลอดปีถ้าไม่พอท่านก็ไปคิดใหม่ ไปคิดเพิ่มเติม แล้วปีหน้าจะได้เพิ่มเติมให้ได้ แต่ว่าปีหน้าเราแต่ละคนก็ต้องรักษาตั้งแต่ละถึงไว้ให้ดี เพื่อที่จะไม่ให้รู้ ได้ทราบอะไรเข้าไป ไม่ให้รู้ออกมาเฉย ๆ คือคนเรา ถ้าหากฟังอะไรเห็นอะไรมาแล้ว ปล่อยให้รู้ออกมาหมด ก็น่าเสียดาย แต่ว่าคนไหนที่สามารถจะเก็บเอาไว้ได้ แล้วนำมาใช้เป็นประโยชน์ได้ก็เป็นผู้ที่มีประโยชน์ และเป็น ผู้ที่จะมีความสุข และมีความพอใจ

ที่ท่านทั้งหลายมาในวันนี้ ก็มาให้พรให้เจริญ คงหมายความว่า ให้รักษาถึงไว้ให้ดี ๆ ไม่ให้รู้ ที่จริง บางเวลาเห็นอะไรฟังอะไรแล้ว มันชักจะคลอน มันปวดหัวก็หมายความว่ามันคลอน แต่ว่าถ้าคิดดี ๆ แล้วก็ ซ่อมแซมให้ได้ดี มันก็หายปวดหัว ที่ท่านมาให้พรให้เจริญ ก็หมายความว่า ท่านจะมาให้พร ให้สามารถซ่อมแซมถึง ให้แข็งแรงก็เช่นเดียวกัน ก็ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาและซ่อมแซมถึงไว้ให้ดีให้ตลอดด้วย เพื่อที่จะสามารถแก้ไข ปัญหาคือเข้าใจก่อน และแก้ไขปัญหาดังที่ได้เปรยไว้อย่างหนักในวันนี้ ก็ขอให้ทุกท่านได้ประสบความสำเร็จ ความเจริญ และความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส

ในการเสด็จออกมหาสมาคม

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๓๒

วันอังคาร ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความปีติชื่นชมยิ่งนัก ที่ท่านทั้งหลายมีไมตรีจิต พรั่งพร้อมกันมาให้พรวันเกิด. ขอขอบพระทัย และขอบใจในถ้อยคำที่แสดงความปรารถนาดี. ข้าพเจ้าขอสนองพรและไมตรีของท่านทั้งนี้ ด้วยใจจริง เช่นเดียวกัน.

เราทั้งหลายรักษาชาติรักษาแผ่นดินสืบต่อกันมาได้ด้วยสติปัญญาความสามารถและความสามัคคี. ทุกฝ่ายต่างพยายามทำหน้าที่ให้ประสานสอดคล้องและเกื้อกูลกันโดยสมานฉันท์ และต่างมีจุดหมายที่เที่ยงตรงเสมอเหมือนกันในการทำนุบำรุงแผ่นดิน. ระยะเวลาอันยาวนานที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ การเมือง หรือสังคม เปลี่ยนแปลงแปรผันอย่างรวดเร็วและซับซ้อน. อาจเป็นเหตุให้บางคนบางฝ่ายเกิดความสับสนในความคิด และความไม่เข้าใจกันในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นข้อที่น่าวิตก. ข้าพเจ้าเห็นว่าทุกฝ่ายสามารถจะคลี่คลายปัญหานี้ได้ไม่ยากนัก. ถ้าเราทวนคิดพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นมาแล้วในอดีตโดยละเอียดให้เห็นว่าแต่ละเรื่องแต่ละเหตุการณ์เกิดขึ้นจากมูลเหตุอันใด และมีผลเกี่ยวเนื่องสืบต่อมาอย่างไร ก็จะช่วยให้ทราบชัดได้ถึงสถานการณ์ในปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มที่จะเป็นไปในอนาคต. และความรู้ความเข้าใจอันชัดเจนนี้ ย่อมทำให้แต่ละคนเล็งเห็นหน้าที่ที่แท้ กับทั้งแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ในการจรรโลงอิสรภาพ ความเจริญมั่นคง และความดีงามทั้งปวงในแผ่นดิน. ท่านทั้งหลายจึงควรระลึกอยู่เสมอ ๆ ว่าการใช้สติปัญญาพิจารณาเหตุการณ์ให้กว้างไกล โดยรอบคอบและรอบด้าน เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างที่สุด.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวไทยทุกหมู่เหล่าเคารพบูชา จงอภิบาลรักษาท่านทุกคนให้มีความสุข ปราศจากทุกข์ปราศจากภัยทุกเมื่อ เพื่อจักได้มีกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติและปัญญาที่จะคิดอ่านปฏิบัติงานของแผ่นดินและนำพาประเทศชาติให้ผ่านพ้นอุปสรรคกับทั้งภัยอันตรายทั้งปวง ไปสู่ความเจริญไพบูลย์ได้โดยสวัสดิ์.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบว่าการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุกด้าน. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจแทนพระราชินี ที่มหาวิทยาลัยได้มอบปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ให้ในคราวนี้.

บัณฑิตทั้งหลายนับว่าได้รับการศึกษาอบรมมาสมบูรณ์รอบด้าน เป็นที่คาดหวังได้อย่างยิ่ง ว่าจะเป็นการกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญ และการแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้แก่สังคมได้โดยถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ทันการณ์ ทันเวลา. ดังนี้ บัณฑิตจึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกิดขึ้นต่อส่วนรวม ในอันที่จะต้องปฏิบัติตนปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ตามที่ทุกฝ่ายคาดหวังไว้. เพื่อความสำเร็จของท่าน ข้าพเจ้ามีแนวปฏิบัติที่จะแนะนำแต่ละคนให้ทำดังนี้.

ขั้นแรกก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง ควรจะใช้ความรู้ความฉลาดพิจารณาลักษณะความมุ่งหมาย และขอบเขตของงานให้เห็นชัด เพื่อจะได้ทราบว่าควรใช้หลักวิชาหรือทฤษฎีส่วนใดข้อใด มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม และจะควรวางหลักเกณฑ์ขั้นตอนปฏิบัติอย่างไร ให้งานดำเนินไปอย่างถูกต้อง และสะดวกรวดเร็วทันกำหนด. เมื่อลงมือปฏิบัติ ก็พยายามทำให้เต็มกำลัง ตามหลักการ ด้วยความละเอียดรอบคอบ ความตั้งใจจริง และความอดุสาหะสม่ำเสมอตั้งแต่ต้นจนตลอด. ความเข้าใจชัดเจนในงาน พร้อมทั้งวิธีและขั้นตอนปฏิบัติที่ดีนี้ จะทำให้ท่านสามารถดำเนินงานให้สำเร็จได้ตามเป้าประสงค์. จึงขอให้พยายามฝึกฝนความสามารถในการทำงานทำหน้าที่ของแต่ละคน ให้เจนจัดขึ้นโดยลำดับ. ไม่ช้าไม่นานนัก ก็จะประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองได้ทั่วทุกคน.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยพละทานมัย และกำลังใจ กำลังปัญญา ที่จะสร้างสรรค์สร้าง ความดี ความงาม ความก้าวหน้าให้แก่แผ่นดิน และให้มีความผาสุกสวัสดิ์จงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดีมาก ที่ได้มีโอกาสมาในโอกาสแจกปริญญาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และได้พบกับนักศึกษาปัจจุบัน ก่อนอื่นก็ขอแสดงความยินดีกับนายอภิสิทธิ์ ที่ได้รับการยกย่องเป็นนิสิตเก่านักศึกษาเก่าที่ได้ทำงานเป็นผลดีเป็นยอดเยี่ยมคนหนึ่ง ที่ได้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยนี้แล้วต่อไปได้บากบั่นไปศึกษาเพิ่มเติมและไปทำหน้าที่งานการโดยดี โดยใช้ความรู้ที่ได้จากมหาวิทยาลัยและที่ได้จากที่ได้ชวนช่วยต่อไปมาปฏิบัติ ทำให้มีผลต่องานของตัว ทำให้งานที่ท่านั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อันนี้ก็เป็นอย่างที่ดั่งงาม เข้าใจว่าไม่ใช่ผู้ที่ได้รับโล่เท่านั้นเอง คนอื่นก็ได้ทำอย่างนี้ หรืออย่างน้อยทุกคนก็ต้องการที่จะใช้ความรู้ที่ได้รับจากสถาบันการศึกษาไปสร้างความคิด เพื่อชื่อเสียงและเพื่อให้ชีวิตของตัวเองมีความเจริญ อันนี้ก็เข้าใจว่าทุกคนก็ตั้งใจอย่างนี้ โดยเฉพาะนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นก็มีโอกาสที่ได้เรียนหลักวิชาต่าง ๆ อย่างดีถ้วน เพราะว่ามีอุปกรณ์การศึกษาอย่างดี มีคณาจารย์ที่มีความสามารถ และได้รับการสนับสนุนในการศึกษาโดยคำแนะนำของทั้งอาจารย์และทั้งเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน ก็เข้าใจว่าทุกคนก็จะมีคุณภาพดี เมื่อศึกษาด้วยความตั้งใจและความขยันหมั่นเพียร อันนี้ก็เท่ากับได้ให้สิ่งที่ได้ขอเมื่อตะกี้เป็นลำดับสุดท้าย คือให้ศิลาให้พรให้ศึกษาได้ดี ที่จริงให้ศิลาให้พรให้ศึกษาดีนี้ก็อยู่ที่แต่ละคนไม่ใช่อยู่ที่การให้พร แต่การให้พรนี้ก็เพียงแต่กระตุ้นหรือให้เป็นน้ำมนต์ เพื่อที่จะให้กำลังใจที่จะเรียนรู้และจะปฏิบัติชวนช่วยหาความรู้ใส่ตัว ฉะนั้นก็อาจถือว่าอันนี้เป็นพรให้เรียนได้ดีให้มีความสำเร็จก็ได้ไปแล้ว

เกี่ยวข้องกับเรื่องกิจกรรมที่ได้รายงานถึง ๕ ข้อ และโครงการนับไม่ถ้วนนั้น ก็เชื่อว่าเป็นประโยชน์อย่างที่ได้กล่าวว่าเป็นส่วนรวม ทั้ง ๕ ข้อทั้งโครงการต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมีประโยชน์ทั้งนั้น เพราะว่าเป็นการสนับสนุนให้ผู้ที่กำลังศึกษามีความสนใจในงานของส่วนรวม หมายถึงงานของชาติ คืองานของชาติสิ่งสำคัญที่สุดก็คือความเป็นอยู่ที่สงบ ที่มีความก้าวหน้า และก็มีการอยู่ดีกินดีของประชาชนทุกคน ตั้งแต่ผู้ที่ทำอาชีพต่าง ๆ เช่น เกษตรกรหรือกรรมกร หรือผู้ที่ทำงานทุกระดับชั้น ตลอดจนนักศึกษาเอง ทุกคนต้องการความสุข ทุกคนต้องการความเจริญ ฉะนั้นก็ที่มีกิจกรรมเพื่อให้ตระหนักเพื่อให้ซาบซึ้งในหน้าที่ของแต่ละคน จะเป็นนักศึกษา

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

หรือไม่เป็นนักศึกษาก็ตามก็มีหน้าที่ที่จะสนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุผลนี้ คือความเจริญรุ่งเรืองของชาติ และความเจริญรุ่งเรืองของบุคคล ถ้าจะให้มีการวิจารณ์ว่า ๕ ข้อและโครงการต่าง ๆ นั้น ฟังดูแล้วใน ๕ ข้อนั้นถ้าแบ่งจริง ๆ จัง ๆ ก็คงเหลือข้อเดียว ก็คือให้แต่ละคนรู้จักวางตัวให้ดี ให้ทุกคนรู้จักทำงานอย่างดีและสนใจในงานการของชาติ ถ้าแบ่งเป็นสอง ก็แบ่งได้เป็นส่วนงานพัฒนา คือทำความเจริญด้วยหลักวิชา และงานที่จะเสริมสร้างกำลังของตัว ทั้งกำลังในทางกายทั้งทางจิตใจ ในข้อนี้ก็มิเช่นกีฬาที่บอกว่าทำให้มีพละนาถมิแข็งแรงหรือถ้าทำให้รู้จักสิ่งที่ดีที่งาม ให้ปฏิบัติตัวเป็นคนที่เป็นคนดี ฉะนั้นที่แบ่งเป็นสองอย่างนั้น ก็มีส่วที่จะสร้างตัวและส่วนที่ไปสร้างส่วนตัวแต่ละคน ก็เป็นกิจกรรมหนึ่ง การสร้างส่วนรวมก็เป็นกิจกรรมอีกหนึ่ง ก็เป็นสอง

สำหรับเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหมายเลขสองนี้ คือการพัฒนานี้ก็ขอแบ่งเป็นสอง ถ้าหากว่าอันนี้ไม่ได้กล่าวมาให้ฟังก็จะขอกกล่าวให้ฟัง คือว่าคิดว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำเพื่อพัฒนานั้นน่าจะแบ่งเป็นสองอย่างอย่างหนึ่งเรียกว่ากิจกรรมใกล้ตัว อีกอย่างหนึ่งกิจกรรมไกลตัว ความจริงทั้งหมดนี้ก็ควรจะเป็นกิจกรรมใกล้ตัวทั้งนั้น แต่ใกล้ตัวนี้ก็แบ่งเป็นสามอีกที

ใกล้ตัวคือใกล้สถานศึกษา ก็ทำกิจกรรมที่จะทำจากมหาวิทยาลัยนี้ ก็เป็นใกล้ตัวแบบว่าเราเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เราก็ต้องทำการพัฒนาใกล้มหาวิทยาลัยขอนแก่น แต่การพัฒนาใกล้ขอนแก่นนี้หรือใกล้มหาวิทยาลัยนี้ก็แบ่งเป็นโครงการย่อยแปด ที่ขอยกตัวอย่างอย่างเดียวนในจำพวกทั้งหมดนี้ คือจำพวกการพัฒนาใกล้ตัว ใกล้ตัวในฐานะมหาวิทยาลัยขอนแก่น คือว่าเมื่อเข้ามาจากสนามบินแล้วรถมาใกล้รั้วของเขตมหาวิทยาลัยอีกข้างหนึ่งของถนนเห็นเตี้ยนี้กำลังก่อสร้างมาก มีทั้งโรงงาน มีทั้งอาคาร มีทั้งที่พักที่อยู่อาศัย ทั้งเป็นรูปร่างท่าทางคล้าย ๆ เป็นสำนักงาน ไม่ทราบว่ามีตึกหรือไม่ตึก ด้านทิศนี้ ทิศไม่รู้ละ แต่ว่าที่แล่นรถมา เข้าใจว่ามาทิศนี้ถ้าผิดก็ไปหมุนแผนที่เอาเอง คือว่าทั้งสองทิศมีการสร้างอาคาร อาคารสองชั้นสามชั้น ในข้อนี้จะบอกว่าที่หน้าหนักใจคือด้านทิศที่มาถึงก่อน คือจากสนามบินแล้วแล่นมาผ่านเขตของมหาวิทยาลัย เข้าใจว่าทิศนี้ ในคูข้าง ๆ แทนที่จะเป็นน้ำ สิ่งอะไรไม่รู้ เป็นสิ่งโสโครก ในคูที่เขาขุดข้างถนนกำลังจะวางท่อสำหรับระบายน้ำ แต่ว่าท่อก็เพียงแต่วาง ๆ ไว้บนพื้นไม่ใช่ฝังเอาไว้ แล้วคูนั้นมีลักษณะเป็นน้ำโสโครก อันนี้ทำให้คิดถึงว่าโรงงานหรือโกดังหรือที่อยู่อาศัยหรือสำนักงานอะไรต่าง ๆ จะต้องทำให้มีน้ำโสโครก ถ้าหากว่าสนใจจริง ๆ น่าจะไปดูว่าน้ำโสโครก

นั้นเราจะจัดการอย่างไรได้ เพราะว่าไม่มีวันที่จะดีขึ้น มีแต่เลวลง เพราะว่าแต่ก่อนนี้ สมัยก่อนนี้ บ้านช่องก็เล็ก ๆ เมืองก็ไม่เป็นเมือง เป็นบ้านต่างหาก ๆ สิ่งที่ตั้งจากบ้านก็ลงโนดินสลายตัวไปไม่ทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมเสีย แต่เดี๋ยวนี้สร้างบ้านขึ้นมา สร้างขึ้นเป็นสองชั้นสามชั้นหรือมากกว่า แล้วบ้านก็ติด ๆ กัน น้ำที่ออกมาจากบ้านนั้น ยิ่งเป็นโรงงานก็เป็นสิ่งที่อันตราย ลงไปไม่สามารถที่จะสลายตัว มันก็เอ่อขึ้นมาเป็นสิ่งแวดล้อมและทำให้คนทุกคนเดือดร้อน ในด้านการเพาะปลูกหรือในด้านการเลี้ยงสัตว์หรืออะไรก็ตามก็ไม่ดี เหมือนที่กล่าวต่อก็เรื่องเกลือที่บริบือ เกลือที่บริบือนั้นเป็นอีกปัญหาหนึ่งเอาไว้พูดทีหลัง แต่ว่าเรื่องน้ำโสโครกที่ไหลมาให้เห็นนั้นอยู่ใกล้มหาวิทยาลัยสมควรจะศึกษาเหมือนกัน ถ้าหากว่าศึกษาในเรื่องใกล้มหาวิทยาลัยเรียกว่าใกล้ตัวก็จะเป็นประโยชน์มาก เพราะว่าแก้ไขได้ อันนี้เป็นข้อหนึ่งของกิจการหรือกิจกรรมใกล้ตัวที่จะทำได้

กิจกรรมใกล้ตัวอีกชนิดหนึ่ง ก็คือการใกล้ตัวแต่ละบุคคล เรามาจากบ้าน บ้านเดิมของเราไม่ได้อยู่ที่นี้มีหลายคนมาจากจังหวัดต่าง ๆ อำเภอต่าง ๆ ในภาคอีสาน บางคนก็มาจากภาคอื่น แต่ว่าก็มีบ้านมีภูมิลำเนาทั้งนั้น การพัฒนาใกล้ตัวนั้น ควรจะพิจารณาใกล้ตัวในแง่ภูมิลำเนาของแต่ละคน ภูมิลำเนาเดิมของตัว หรือภูมิลำเนาที่ตัวคิดจะไปตั้งตัวเมื่อเรียนเสร็จแล้ว น่าจะสนใจว่าความรู้ที่เรากำลังเรียนจะไปใช้อย่างไร ในภูมิลำเนาของตัว เรียกว่าไปช่วยพ่อแม่พี่น้องของตัวที่พึ่งมา มาเรียนแล้วก็กลับไปพัฒนาท้องถิ่นของตัว เราต้องศึกษาดูว่าเราจะพัฒนาท้องถิ่นของตัวอย่างไร อย่างนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะว่าจะทำให้ผู้ที่อยู่ในภูมิลำเนานั้นในท้องถิ่นนั้น ซึ่งรู้จักสนใจว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นทำอะไร แล้วก็พ่อแม่หรือผู้ปกครองก็จะสนใจว่า อ้อ...เขาสอนอย่างนี้ที่มหาวิทยาลัย ค่ามค่าที่จะส่งมา เพราะว่าพ่อแม่ของเราผู้ปกครองของเราที่ต้องสนับสนุน ส่วนมากต้องสนับสนุน ลูกหลานให้ได้เรียน เรียนรู้วิชาความรู้ บางทีต้องเสียสละมากมาย เพื่อที่จะส่งให้ได้มาศึกษาในสถานศึกษาแห่งนี้ ถ้าหากว่าคิดจะไปพัฒนา ไปพัฒนาในท้องถิ่นของตัวในภูมิลำเนาของตัวนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะว่าจะทำให้ตัวเองได้เหมือนกัน เพราะว่าจะได้รับการสนับสนุนจากคนที่รู้จักในภูมิลำเนาของตัวเอง อันนี้ก็ เป็นใกล้ตัว การพัฒนาใกล้ตัวอีกอย่างหนึ่ง

การพัฒนาใกล้ตัวอีกอย่างหนึ่ง ก็คือใกล้หลักวิชาที่ตัวเรียน ถ้าหากว่าเราพยายามพัฒนาในแง่วิชาของตัวก็จะเป็นการเรียนรู้อันตัว เท่ากับเป็นการปฏิบัติในวิชาที่กำลังเรียนอยู่ เคยพูดถึงว่าการที่จะไปทำโครงการพัฒนา

เช่น ไปสร้างบ้าน สร้างโรงเรียนในท้องถิ่นก็เป็น好事 แต่ว่านึกดูว่าถ้าใครกำลังเรียนแพทย์เป็นต้น ไปตอกตะปู บางทีก็ตอกตะปูผิด ตะปูก็เบี้ยว บางทีซ้อนก็มาโดนไม้ไขหัวตะปูแต่โดนหัวแม่มือของตัวเอง แทนที่จะได้สร้างอาคารเรียนที่ดีที่แข็งแรงก็ต้องไม่แข็งแรง เพราะตะปูมันคุดไปหมด ตะปูตกลงไปไม่ตรง ฉะนั้นถ้าหากว่านักเรียนแพทย์ไปพัฒนานึกว่าจะไปใช้ในวิชาของตัวเอง ไปแล้วก็ไปดูว่าใครเจ็บไข้อย่างไร แล้วก็ออกหน่วยแพทย์ช่วยได้ อย่างนี้จะเป็นประโยชน์มากกว่า

ฉะนั้นกิจกรรมนั้นที่ตามความคิดแล้วก็เสนอความคิดนี้ให้ฟัง จะเชื่อหรือไม่เชื่อก็แล้วแต่ เพราะว่าถ้าไม่เชื่อก็ไม่เดือดร้อน คนที่เดือดร้อนก็คือท่านเองทุกคน แต่ว่าแบ่งเป็นสามอย่าง คือ ใกล้เคียงใกล้เคียงสถานศึกษา ใกล้เคียงญาติพี่น้อง และใกล้เคียงวิชาของตัวเอง ถ้าทำอย่างนี้รู้สึกว่าจะเป็นประโยชน์ อาจคิดว่าถ้าใกล้เคียงในหลักวิชา ลงท้ายก็ไม่ได้รวมพลังกัน ตรงข้ามเป็นการรวมพลังอย่างดีที่สุด เพราะว่าจะเห็นว่าการพัฒนาต้องพัฒนาทุกส่วน ถ้าพัฒนาส่วนเดียวฝ่ายเดียวจะไม่สำเร็จ สมมุติว่าแพทย์เขาออกไปพัฒนาการแพทย์ ก็ต้องสร้างโรงพยาบาลให้ดี ถ้าหากว่าสร้างได้แล้วแต่ไม่พัฒนาการเกษตร โรงพยาบาลนั้นก็จะมีคนไข้มาก แต่คนไข้ที่เข้ามาในโรงพยาบาลนั้นล้วนเป็นคนไข้ที่ขาดอาหาร เพราะว่าไม่มีอาหาร เพราะว่าเกษตรกรไม่สามารถที่จะปลูกอาหารให้บริโภค ถ้าหากว่าด้าน บอกว่าก็ซื้ออาหารเข้ามาจากที่อื่น ก็ไม่มี ถ้าไม่ทำอาชีพอื่นก็ไม่มีเงินที่จะไปซื้ออาหารมา ฉะนั้นทุกอาชีพก็ต้องสอดคล้องกันหมด ถ้าหากว่าทำกิจการ แต่ละคนทำใกล้เคียงของตัวเอง แต่ว่าในตัวเองในกิจกรรมนี้หรือในโครงการอย่างนี้ ก็ทำให้เห็นว่าทุกคนมีความสำคัญ ทุกวิชามีความสำคัญ และจะต้องให้สอดคล้องกัน เรามาอยู่ในที่เดียวกัน เรียนในที่เดียวกัน เราทำวิชาของตัวเอง แต่ว่าในเวลาเดียวกันก็สังสรรค์กัน แลกเปลี่ยนความคิดและแลกเปลี่ยนวิชาความรู้บ้าง แต่ละคนทำของตัวเองเป็นพิเศษ แต่ว่าแต่ละคนก็สนใจในความเป็นอยู่หรืองานของผู้อื่น อันนี้ก็จะรวมขึ้นมาเป็นพลังสูงของความรู้ ของนักวิชาการ และนักปฏิบัติการ

ฉะนั้นที่พูดในวันนี้ก็อาจน่าเบื่อเล็กน้อย เพราะว่าเหมือนบอกว่าที่รายงานนั้นไม่ฟังแต่กลับให้มาฟัง ทฤษฎีที่อาจเข้าใจยาก แต่ถ้าหากว่าไปพิจารณาดูอาจเป็นประโยชน์ จะสรุปได้ว่ากิจกรรมนั้นขอให้เริ่มด้วยกิจกรรม ใกล้เคียง และใกล้เคียงนี้แบ่งเป็นสาม ใกล้เคียงสถานศึกษา ใกล้เคียงญาติพี่น้อง และใกล้เคียงวิชาการของตัวเอง และสามอย่างนี้ ขอให้ปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน ก็เป็นกิจกรรมอันที่สามคือสังสรรค์กัน อาจอยู่ในกิจกรรมหมายเลขหนึ่ง

ของที่รายงานมา หมายเลขหนึ่งกับสองคือการสังสรรค์กันปรึกษาหารือกัน ถ้าทำอย่างนี้แล้วก็จะประโยชน์
แก่ฐานะของนักศึกษา

เมื่อทำกิจกรรมอย่างนี้และเรียนหนังสือให้ดี ตอบให้ดี ปฏิบัติให้ดี ก็จะทำให้มีความสำเร็จที่ดี สอบไล่ได้แน่
เมื่อสอบไล่ได้แล้วก็จะเป็นผู้ที่เป็นนักศึกษาเก่าของมหาวิทยาลัยในอนาคตที่ทัดเทียมกับนายอภิสิทธิ์ทุกคน
ก็จะให้ไล่ให้รางวัลกันไม่หวาดไม่ไหวถ้าทุกคนทำอย่างนี้ แต่ว่าเขาอาจไม่ให้ไล่ ในที่สุดอาจอด เพราะว่าทุกคนควร
จะได้ไล่ แต่อย่างไรก็ตามถ้าทุกคนทำงานดีมีผลงานดีแล้วเท่ากับได้ไล่ทุกคน ไม่ต้องถือไล่ก็เท่ากับถือไล่ นี่เป็นพร
ก็ขอให้ทุกคนสามารถอยู่ในฐานะที่จะถือไล่เหมือนนายอภิสิทธิ์.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ^(๒) นำคณะเอกอัครราชทูต
และกงสุลใหญ่ไทยประจำภูมิภาคยุโรป แอฟริกา และตะวันออกกลาง
พร้อมด้วยข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของกระทรวงการต่างประเทศ

เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันศุกร์ ที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๒

ข้าพเจ้าตั้งใจ ที่ได้มีโอกาสพบกับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของกระทรวงการต่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง ทั้งได้พบกับทูตานุทูตที่นี่ และฝ่ายกงสุลของกระทรวงการต่างประเทศที่มาประชุมในกรุงเทพฯ ในครั้งนี้

ความจริงท่านทั้งหลายก็เป็นผู้ใหญ่ที่มีความรู้และความสามารถมาก ถึงได้เป็นผู้ใหญ่ในทางราชการนี้ และแต่ละคนก็มีความรู้ด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งจะปฏิบัติงาน งานของกระทรวงการต่างประเทศนั้นก็มีความสำคัญ เพราะว่าจะต้องเป็นผู้แทนของประเทศไปสู่ประเทศต่าง ๆ ในโลก ซึ่งข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าชื่อเสียงของประเทศนั้นจะทำให้ประเทศอื่น ๆ เขามีความนับถือ และเมื่อมีความนับถือก็จะทำให้เขาร่วมมืออย่างดี ไม่ใช่เฉพาะแต่การร่วมมือ แม้แต่เพียงไม่เบียดเบียนก็เป็นผลงานอย่างหนึ่งที่ควรจะมี คือว่าประเทศหนึ่งประเทศใดก็จะอยู่ได้ด้วยการสร้างสรรค์ประเทศให้ก้าวหน้า แต่ว่าต้องมีความปลอดภัยด้วย ปลอดภัยนั้นก็ไม่ได้มาจากป้องกันศัตรู ป้องกันไม่ให้ศัตรูเข้ามา อีกด้านหนึ่งก็เป็นการส่งเสริมให้มีมิตรที่ดี เพื่อลดจำนวนศัตรูอย่างหนึ่ง และเพื่อให้เป็นผู้ที่จะมาช่วยถ้ามีศัตรู แต่ที่ดีที่สุดก็คือไม่มีศัตรู ฉะนั้นงานของท่านก็สำคัญอยู่ที่จะทำให้ประเทศอื่น ๆ เป็นมิตร วิธีทำให้ประเทศอื่น ๆ เป็นมิตร นั่นก็คือแสดงความตั้งใจของเรา หวังดีของเรา ทั้งแสดงว่าเรามีความจริงใจอยากที่จะได้เป็นมิตร ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ฉะนั้นงานของท่านก็มีหลายด้าน

ที่มาในวันนี้ ตามที่ท่านรัฐมนตรีได้กล่าวก็ขอให้โอวาท ส่วนนี้ก็เป็นโอวาท ส่วนที่เป็นความคิดในด้านการพิจารณานั้นก็ได้เคยได้แจ้งหลายอย่างแล้ว ที่กล่าวถึงที่ได้พูดในวันที่ ๔ ธันวาคมก็เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อประเทศและต่อโลก และที่ได้กล่าวนั้นก็ค่อนข้างจะกว้าง ๆ มาก แล้วก็ก็เป็นสิ่งที่จะทำให้ได้ยาก เป็นสิ่งที่จะต้องใช้เวลาานาน แต่ว่าถ้าไม่ทำก็อาจทำให้ทั่วโลกเกิดความเดือดร้อนได้ วันนั้นก็ได้อีกถึงว่าที่พูดนั้น

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) พลอากาศเอก สิทธิ เสวตศิลา

ยังมีอีกมาก ที่มีอยู่ในใจก็คือปัญหาความเป็นอยู่ของโลกและของประเทศไทย โดยเฉพาะในเรื่องทรัพยากรบางส่วน ซึ่งอาจทำให้ขาดแคลนและเป็นผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของพลโลกอย่างมาก คือ การขาดแคลนน้ำที่จะใช้ได้ อย่างดี เรื่องนี้ก็มีอยู่ในแนวเดียวกับสิ่งแวดล้อม ความหนักใจในสิ่งแวดล้อม แต่ว่าเรื่องน้ำนี่ก็เป็นปัจจัยหลักของมวลมนุษยชาติ ไม่ใช่มนุษยชาติเท่านั้นเอง แม้สิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายทั้งสัตว์ทั้งพืชก็ต้องมีน้ำ ถ้าไม่มีก็อยู่ไม่ได้ เพราะว่าน้ำ เป็นสื่อหรือเป็นปัจจัยสำคัญของการเป็นสิ่งมีชีวิต แม้สิ่งไม่มีชีวิตก็อาจต้องการน้ำเหมือนกัน มิฉะนั้นก็จะกลายเป็นอะไรไม่ทราบ เช่นที่ในวัตถุต่าง ๆ ในรูปผลึกก็ต้องมีน้ำอยู่ในนั้นด้วย ถ้าไม่มีน้ำก็ไม่เป็นผลึก กลายเป็นสิ่งที่ไม่มีรูป ฉะนั้นน้ำนี่ก็เป็นสิ่งสำคัญ ที่กล่าวถึงข้อนี้ก็จะได้ให้ทราบถึงว่าทำไมการพัฒนาขั้นแรกหรือสิ่งแรกที่นึกถึง ก็คือทำโครงการชลประทาน แล้วก็โครงการสิ่งแวดล้อมทำให้น้ำดี สองอย่างนี้ อื่น ๆ ก็จะไปได้ถ้าหากว่าปัญหาของน้ำที่เราได้สามารถที่จะแก้ไขหรืออย่างน้อยที่สุดก็ทำให้เราได้มีน้ำใช้ได้อย่างเพียงพอ ฉะนั้นการพัฒนานั้น สิ่งสำคัญก็อยู่ที่ตรงนี้ นอกจากนี้ก็เป็นสิ่งที่ต่อเนื่อง เช่นวิชาการในด้านการเพาะปลูกเป็นต้น ตลอดจนถึงวิชาการเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม หรือการค้า หรือการคลังอะไรพวกนี้ก็ต่อเนื่องต่อไป

เรื่องน้ำนี่ก็เป็นที่น่าสนใจ แล้วก็เพื่อที่จะให้เข้าใจดีว่าน้ำในโลกนี้มีมาก จะยกตัวเลขขึ้นมาจะมองไม่เห็น หรือไม่เข้าใจว่าจำนวนเป็นเท่าไร เพราะว่าเป็นจำนวนเป็นล้าน ๆ ลูกบาศก์กิโลเมตรที่มีอยู่ในโลกนี้ แต่ส่วนใหญ่ น้ำนั้นตามตัวเลขมีกว่า ๙๗ เพอร์เซ็นต์อยู่ในทะเล ซึ่งเรานำมาใช้ประโยชน์บริโภคหรือใช้การไม่ได้ ที่เหลือนั้นก็อยู่ในรูปน้ำที่อยู่บนบกอยู่ในฟ้า แล้วก็ในจำนวนน้ำทั้งหมดที่เรียกว่าใช้ได้ หรือที่ใช้มีจำนวนเพียง ๐.๐๑๔ เพอร์เซ็นต์ของน้ำทั้งหมดในโลก ซึ่งก็ดูแล้วมันไม่เห็น มันนิดเดียว และจำนวนนี้ เป็นน้ำที่เราไม่สามารถที่จะนำมาใช้ จึงเหลือน้ำที่จะใช้ได้เพียงจำนวนเรียกว่าน้อยมาก เปรียบเทียบกับจำนวนที่มีน้ำในโลก แต่ในจำนวนน้อยที่สุดที่มีนี้ก็พอเพียงสำหรับการใช้ในโลกนี้ ถ้าคำนวณดูก็เรียกว่านับว่าเหลือเฟือ แต่ปัญหาอยู่ที่ว่าเราจะใช้น้ำได้อย่างไร ถ้าหากว่าทำอย่างไม่ระมัดระวังน้ำนี้ก็คงหมดเหมือนกัน หรือไม่หมดก็ใช้ไม่ได้ เช่นปล่อยให้

น้ำนี้เสียปล่อยให้ให้น้ำนี้ไม่เกิดประโยชน์ ก็จะเหลือเปอร์เซ็นต์ เหลือเสี้ยว หรือไม่ถึงเสี้ยว หมายความว่านิดเดียวที่จะใช้ได้ แล้วก็ที่จะใช้ได้นั้นยังมีอยู่ที่ที่ยังไม่สามารถที่จะไปเอา เช่นน้ำที่ลงทะเลในเขตที่ไม่มีคนอยู่ก็มากอยู่เหมือนกัน ฉะนั้นเราจะต้องพยายามที่จะคิดให้ดีกว่า เราจะใช้น้ำนี้ให้ได้อย่างไร

ถ้าดูเฉพาะปัญหาในประเทศไทยก็กำลังค้นหาตัวเลข เพราะน้ำที่ใช้ได้นั้นย่อมมาจากน้ำฝน ฝนลงมาแล้วจำนวนหนึ่ง จำนวนที่ฝนลงนั้นเป็นน้ำที่เรียกว่าน้ำจืด เพราะว่าเป็นน้ำที่กลั่นมาจากทะเลและจากพื้นดินเป็นน้ำที่ไม่ใช่ น้ำเค็มหรือน้ำที่เจือปน แต่ว่าน้ำที่ลงมานี้ลงมาแล้วก็ระเหยขึ้นไปได้ เราจะใช้ได้เป็นน้ำที่ไหลลงมาเพียง ๒๕ เปอร์เซ็นต์ของจำนวนนี้โดยเฉลี่ย แล้วก็ระเหยขึ้นไปหรือซึมไปในดินในส่วนที่จะใช้ไม่ได้ ตกลงก็เหลือ ๒๕ เปอร์เซ็นต์เท่านั้นเอง ใน ๒๕ เปอร์เซ็นต์นั้นลงมาแล้วก็ไหลลงทะเลโดยตรง โดยที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ ฉะนั้นปัญหาอยู่ที่ว่าเราจะใช้ประโยชน์จากน้ำที่ไหลลงไปในทะเลรวมทั้งหมดนี้ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ หมายความว่าเราดักมาใช้ตามทาง อย่างเช่นเรานำมาบริโภค ใช้สำหรับเก็บในร่างกายเราเพื่อให้เราเคลื่อนไหวได้ ถ้าไม่มีน้ำเราเคลื่อนไหวไม่ได้ แล้วก็ขอโทษที่เราที่ต้องถ่ายออกไป ถ่ายออกไปแล้วก็ไหลออกไป ทิ้งไป หมายความว่า ๒๕ เปอร์เซ็นต์ของน้ำฝนนั้น ก็จะต้องผ่านตัวเราส่วนหนึ่ง ผ่านเครื่องจักรเครื่องกลอะไรต่าง ๆ ผ่านส่วนที่จะละลายปุ๋ยให้แก่พืชพรรณอะไรต่าง ๆ นี้ ก็เป็นน้ำจำนวนนี้แหละ ฉะนั้นต้องไม่ให้น้ำที่ผ่านลงทะเลโดยตรงให้มันเสียเปล่าไป จะต้องนำน้ำนี้มาใช้ให้ได้ประโยชน์มากที่สุด เพื่อที่จะไม่ให้ขาดแคลน

อันนี้ไม่ทราบว่าจะกระทบกระเทือนมิตรประเทศหรือไม่ หรือจะกระทบกระเทือนผู้เป็นนักวิชาการบ้างหรือเปล่า แต่ก็ขอพูดขึ้นมาเพราะว่าบัดนี้ก็เข้าใจว่าโครงการนี้ไม่ปฏิบัติแล้ว ยกตัวอย่างของโครงการเจ้าพระยา ๒ เจ้าพระยา ๒ นี้ ท่านทั้งหลายก็คงได้ทราบดี โดยเฉพาะเหตุที่ไปอยู่ออสเตรเลียก็จะเข้าใจดีเพราะว่าได้มีการเจรจา น้ำที่ลงมาตามหลักนั้นลงมาแล้วก็มาท่วมกรุงเทพ เขาจะต้องให้ไหลลงทะเลโดยตรง เพื่อไม่ให้ท่วมกรุงเทพนั้นเป็นหลักของเขา ฉะนั้นน้ำที่ไหลลงมาตามนั้นเกินควรมาท่วมกรุงเทพแล้วทิ้ง ก็ดูเป็นการดี โครงการนี้น้ำดู

น้ำใช้ น้ำท่า แต่หากว่าในหน้าแล้งเวลาไม่มีน้ำไหลลงมา น้ำไหลลงมาน้อยมาก ไม่สามารถที่จะพอใช้ สำหรับทำ
แม้แต่ น้ำประปาจะขาดแคลนในหน้าแล้ง น้ำที่ลงมาจะไม่สามารถที่จะไปให้กับสิ่งเพาะปลูกในรอบด้านของ
กรุงเทพ ไม่มีพอเพราะว่าทิ้งไปแล้ว ทิ้งไปลงทะเลตอนที่เราไม่ต้องการในระยะเวลาประมาณ ๒ เดือน ถ้าหากว่า
เขาจะทำวิธีการอย่างหนึ่ง เขาจะบอกว่าต้องกันเป็นทำนบกั้นแม่น้ำไม่ให้ไหลลงไป หรือให้ไหลลงป็น้อยหน้อย
ทางที่สมุทรปราการเป็นทำนบกั้นทะเล อันนี้ก็เกิดปัญหาเหมือนกัน เพราะว่าน้ำที่ลงมาก็กักอยู่ น้ำโสโครกที่ออก
มาจากกรุงเทพก็ขังอยู่ ก็ไม่ได้แก้ปัญหารื่องทำให้กรุงเทพมีความปลอดภัย แล้วก็ราคาของโครงการนี้เขาจะไว้
ตอนนั้นสองหมื่นล้าน สองหมื่นล้านนี้หมายความว่าทำสำหรับทิ้งน้ำดีลงทะเล แล้วก็กักน้ำโสโครกในหน้าแล้ง
อีกประมาณ ๘-๑๐ เดือน เราก็นั่งอยู่ในน้ำโสโครกตลอด ๘ เดือน ส่วนที่เหลือนั้นก็อาจดี สบายดี ปล่อยลงไป
แล้วในราคาสองหมื่นล้านนี้ไม่ได้นึกถึงสิ่งที่จะต้องทำ ก็คือซื้อที่หรือเวนคืนที่ ซึ่งถ้าหากว่าเวนคืนที่แล้ว
สองหมื่นล้านนั้นไปแล้ว ในระยะประมาณ ๓๐ กิโลเมตร คุณ ๒๐๐ เมตรนั้น ถ้านับดูแล้วซื้อที่ที่จะคิดว่าเป็น
จำนวนกี่ไร่และไร่ละกี่แสน เกินสองหมื่นล้านแล้ว ฉะนั้นทำโครงการนี้สองหมื่นล้านก็เท่ากับจะต้องซื้อที่ แล้วเขา
ก็บอกว่าคุ้ม เพราะว่าในทีนั้นจะสร้างที่อยู่เป็นอาคารสำหรับเป็นธุรกิจ เป็นอะไรต่าง ๆ คุ้ม เพราะว่าสามารถที่จะ
ก่อสร้างและมีกำไรเยอะ อันนี้มันคนละเรื่อง มันผลพลอยได้อย่างอื่น แต่ว่าคนที่จะเดือดร้อนก็เจ้าของที่ เขาได้
รับเงินที่เวนคืนก็ไม่พอที่จะไปซื้อที่ที่อื่น ไปหาที่อาศัยที่ทำที่อยู่และทำกิน ก็หมายความว่าเปลี่ยนมือที่ดินไปให้กับ
ธุรกิจ อันนี้ก็เลยไปใหญ่ อันนี้ถึงว่าหากว่ามีโครงการใด ๆ แล้วก็ทำตามหลักของเศรษฐกิจหรือของธุรกิจทางหนึ่ง
ใช้รากฐานที่ผิดแล้วไม่ได้ผลตามที่เป้าประสงค์ของโครงการ อันนี้ก็เป็นที่น่าสนใจ ฉะนั้นที่ตั้งใจจะทำ
ความต้องการ ของเราคือให้น้ำที่ลงมาไม่มาทำเสียหาย แต่ว่าต้องเก็บน้ำนั้น ๆ ไปทำคุณประโยชน์ คือน้ำนั้นจะ
ทำคุณประโยชน์ได้ ฉะนั้นโครงการที่เราควรจะสนับสนุน ก็คือโครงการเก็บน้ำนั้นที่จะลงมาทำความเสียหาย
เก็บมาไว้สำหรับทำประโยชน์ในหน้าแล้ง อันนี้เป็นหลักเรียกว่าเป็นเป้า หรือเป็นแนวความคิดของโครงการ
ที่ควรจะทำ

ที่ได้ชกนินยายเกี่ยวข้องกับโครงการเจ้าพระยา ๒ นี้ ที่บอกว่าอาจกระทบกระเทือนเพราะว่าบางคนจะโกรธว่าทำไมต่อต้าน แล้วก็ถ้าพระเจ้าอยู่หัวต่อต้านก็มีน้ำหนัก แต่ว่าที่ต่อต้านด้วยเหตุนี้ที่ได้กล่าวเมื่อตะกี้ ถ้าหากว่าใครแก้ปัญหานี้ได้โดยที่จะมาบอกว่าที่พูดนั้นไม่จริง หรือไม่เป็นที่พูด ก็ไม่เป็นไร ก็ทำได้ ไม่โกรธที่ว่าเขาจะมาคัดค้านในความคิด แต่ว่าความคิดอย่างนี้บริสุทธิ์ใจ ความคิดเพื่อแก้ปัญหาที่คือกักน้ำนั้นเอาไว้ โดยใช้เงินสองหมื่นล้านที่ว่าไปทำโครงการกักน้ำ ซึ่งมีที่บางแห่งที่จะทำได้ กักน้ำที่ลงมาท่วมกรุงเทพฯ และเมื่อกักเอาไว้หน้าแล้งจะสามารถที่จะนำน้ำนั้นมาใช้เป็นจำนวนหลายแสนไร่ หมายความว่ามาใช้เพื่อทำการเพาะปลูกหรือแม้แต่มาสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ต้องการน้ำเหมือนกัน ซึ่งจะทำเงินคือหมายความว่า จะเป็นรายได้ของประเทศอย่างมหาศาล และสองหมื่นล้านนั้นจะได้ทุนคืนมาภายในไม่ช้า อาจภายใน ๑๐ ปี หรือ ๒๐ ปี สามารถที่จะนำรายได้มาใช้หนี้สองหมื่นล้านได้ ถ้าทำโครงการตามที่เขากะไว้ นั้น ก็ปีก็ไม่สามารถจะใช้หนี้ได้ ก็พูดกันมากกว่าทางราชการเดี๋ยวนี้ทำหนี้สินให้ลูกหลาน หรือเหลนโหล่นต้องใช้ไม่ไหวจะทำให้ประเทศไทยเป็นหนี้จมลงไป ไม่สามารถที่จะตีคืนขึ้นมาได้ ซึ่งก็เป็นความจริง ถ้าไปกั๊ยึ่มมาในสิ่งที่ไม่มีความหวังที่จะใช้หนี้ได้ มันก็เป็นปัญหา จะทำให้หนี้ของประเทศเพิ่มขึ้นตลอดเวลา บางคนก็บอกว่าเป็นหลักวิชาของการคลังหรือการธุรกิจที่จะต้องเป็นหนี้ อันนี้อาจถูกต้อง แต่ว่าสำหรับนักวิชาการนั้นเขาก็มีเหตุผลของเขา แต่คนที่ไม่ได้เป็นนักวิชาการแล้วเขาก็คิดอย่างสามัญสำนึกว่า ถ้าเป็นหนี้เพิ่มขึ้นโดยที่ไม่มีทางที่จะใช้หนี้ มันเท่ากับฆ่าตัวตายหรือจะต้องฆ่าตัวตาย หมายความว่าประเทศต่าง ๆ ที่ก่อนหนี้เพิ่มขึ้นที่ใช้นั้นไม่ได้ ก็ย่อมต้องเปลี่ยนการปกครองหรือเปลี่ยนทัศนะ คือหมายความว่ามีการยึดอำนาจขึ้นมา แล้วก็บอกกับนานาชาติว่าหนี้สินที่รัฐบาลก่อน ๆ นี้ทำไว้ไม่รู้ ซึ่งก็ยอมทำได้ แต่ว่ารู้สึจะไม่ค่อยเป็นที่พอใจของนานาชาติ เพราะนานาชาติประเทศลงท้ายก็ต้องมาปราบ ลงท้ายก็ทำให้ประเทศล่มจมได้

การที่พูดนี้ก็เพื่อที่จะให้ประเทศซึ่งเป็นเหมือนบุคคลอยู่ปลอดภัย ไม่ต้องมีใครมายุ่งในกิจการภายในของเรา อันนี้ก็หลักอย่างหนึ่งของการพัฒนา คือว่าพัฒนาในสิ่งที่มีอยู่แล้ว ก็สามารถที่จะเอาทุนคืนได้

โดยคิดอย่างสามัญสำนึก ไม่ใช่คิดแบบที่จะทำกลไกของการคลังหรือการค้า เขาก็อาจบอกว่าเรากู้ยืมวันนี้ เราใช้หนี้ไปเรื่อย ๆ ลงท้ายหนี้มันก็จะลดลงไปหมดไป เพราะเหตุว่าในอนาคตหนี้ที่เรากู้ขึ้นมามันจะลดไปเอง เพราะว่าเงินราคามันตก อันนี้มันเป็นเรื่องกลไกแบบการคลัง เราอาจทำให้ค่าของเงินตราของเราลดลงไป หรือค่าของเงินตราต่างประเทศที่เรากู้มา สมมุติว่าเรากู้มาสองหมื่นล้านบาท ว่าไปเป็นประมาณพันล้านดอลลาร์ไม่ถึงดี เพราะว่าเดี๋ยวนี้ดอลลาร์มันสูงขึ้นไป สมมุติว่าพันล้านดอลลาร์ แต่ใน ๑๐ ปีข้างหน้า ค่าของเงินพันล้านดอลลาร์นั้นก็เหลือ อาจเหลือเท่าห้าร้อยดอลลาร์ในปัจจุบันในข้างหน้า คล้าย ๆ ว่าจะลดหนี้โดยกลไกของการคลัง ซึ่งก็รู้สึกว่ามันไม่ค่อยยุติธรรม เขาถึงต้องมีดอกเบี้ย แล้วดอกเบี้ยก็ท่วมขึ้นไป ลงท้ายก็บอกว่าเขาใจดี เขาให้ยืมแล้วเสร็จแล้วไม่ต้องใช้หนี้เขาก็ได้ แต่ลงท้ายเขาก็มาเอาเปรียบเราในด้านต่าง ๆ เราไม่สามารถที่จะพูดอะไร เพราะว่าเขาก็มาบอกว่าเราเป็นหนี้เขา ไม่ใช่หนี้บุญคุณเท่านั้นเองเป็นหนี้เงินเขา เราก็จนปัญญา ลงท้ายก็ต้องทำตามที่เขาต้องการ

อันนี้เป็นเรื่องการพัฒนาหรือวิธีพัฒนา และเกี่ยวข้องกับเรื่องของท่านทั้งหลายของกระทรวงต่างประเทศ ซึ่งท่านทั้งหลายจะเป็นผู้ต้องไปเจรจา ก็เดือดร้อน เข้าใจว่าท่านทั้งหลายเคยไปเจรจอะไรต่าง ๆ แล้วก็อีกอีกไม่รู้จะพูดอย่างไร ก็เดือดร้อนเพราะว่าวิธีปฏิบัติในสาขาอื่น ๆ ได้ปฏิบัติแบบนี้ บอกเงินมันไม่มีค่าเท่า อันนี้ไม่ต้องใช้หนี้ซึ่งประเทศต่าง ๆ มีหลายประเทศที่ทำแบบนี้ แล้วชื่อเสียงเขาก็ไม่ค่อยดี เมืองไทยนี่มีชื่อเสียงดีมาตลอด ที่เราอยู่รอดได้แม้จะมีเรื่องวุ่นวายในประเทศมาเป็นเวลานานแล้ว ประเทศต่าง ๆ ในโลกก็ยังนับถือ แม้บางทีก็บอกไทยแลนด์เป็นอย่างนั้น ๆ เย่มาก แต่ในส่วนรวมแล้วดูตามที่เขาวิจารณ์ นับว่าเขาว่าประเทศไทยน้อยมาก เขาไม่สามารถที่จะว่า ด้วยเหตุว่าเมื่อเรามีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือเปลี่ยนแปลงอะไรก็ตาม ทุกสิ่งทุกอย่างมันเป็นไปตามเดิม เพราะว่าเราประกาศ ทุกรัฐบาลได้ประกาศว่าพันธะกับประเทศอื่น ๆ ในโลกยังคงเดิม หมายความว่าเราไปกู้เงินเขามา เรายังมีพันธะกับเขา ไม่ยกเลิก ซึ่งประเทศบางประเทศเขายกเลิก เวลาเปลี่ยนแปลง

เขาก็บอกยกเลิกไม่รับผิดชอบ แต่ว่าของเราจะเป็นใครก็ตามขึ้นมาก็รับผิดชอบ หมายความว่าคนไทยมีความรับผิดชอบ เขาจึงมีความนับถือ เราทำอะไรก็ตามเขายังนับถือ ไม่สามารถที่จะมีอะไรมาข่มขู่เรา ฉะนั้นวิธีพัฒนานั้นก็เกี่ยวข้องกับเรื่องของการต่างประเทศเหมือนกัน เพื่อที่จะให้ชื่อเสียงของประเทศยังคงดีอยู่ เมื่อชื่อเสียงของประเทศดีอยู่ ก็ทำให้ประเทศมีความปลอดภัยมั่นคงได้อย่างดี

อันนี้ก็มาพูดถึงการพัฒนาแหล่งน้ำหรือเรื่องน้ำ ก็มาโยงกับหน้าที่ทางกระทรวงการต่างประเทศ คือชื่อเสียงของประเทศชาติ ผลประโยชน์ของประเทศชาติ มันก็โยงกันอย่างนี้ ฉะนั้นถ้าหากว่าจะถือว่าเป็นหลักของการพัฒนา อันนี้ก็เป็นหลักอันสำคัญ คือการพัฒนาในสิ่งที่จะสามารถเอาทุนคืนได้ แล้วก็เป็นการพัฒนาที่เข้ากับหลักของธรรมชาติและความต้องการส่วนใหญ่ของประเทศ

วันนี้ถ้าพูดแค่นี้ดูจะมีข้อเดียว แต่ว่าก็นึกว่าเป็นข้อที่กว้างพอสมควร ขอยุติเกี่ยวข้องกับเรื่องการพัฒนาแค่นี้ดีกว่า ถ้าท่านรัฐมนตรีหรือใครมีข้อสงสัยอะไรก็เชิญ

ผู้กราบบังคมทูล ข้าพระพุทธเจ้า นายวิเชียร วัฒนกุล เอกอัครราชทูตประจำประเทศฝรั่งเศส ขอพระราชทานพระบรมราชมโห่โอกาสกราบบังคมทูลพระกรุณา เป็นพระมหากษัตริย์คุณล้นเกล้าที่โปรดเกล้าฯ ให้นำบรรดาเอกอัครราชทูตและกงสุลใหญ่ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในวันนี้ ข้าพระพุทธเจ้าขอกราบบังคมทูลถึงข้อปัญหาบางอย่างที่ในต่างประเทศได้เคยมีมาสู่ข้าพระพุทธเจ้าเอง และก็อาจมีมายังบรรดาเอกอัครราชทูตคนอื่น ๆ ด้วย ซึ่งได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทอาจมีพระราชวินิจฉัยที่จะพระราชทานแนวทางคำตอบ ที่ข้าพระพุทธเจ้าและบรรดาเอกอัครราชทูตใช้ได้มีโอกาสอันสมควร

สิ่งแรก ที่ข้าพระพุทธเจ้ามักจะได้รับคำถามในต่างประเทศ ก็คือในเรื่องเกี่ยวกับได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทในประเศฝรั่งเศสนับแต่ที่ได้เสด็จพระราชดำเนินเป็นการเสด็จฯ เยือนอย่างเป็นทางการ เป็นเวลานานถึงเกือบ

๓๐ ปีมาแล้ว ก็มีคนฝรั่งที่ยังมีความประทับใจในการที่เสด็จพระราชดำเนินในกรณีของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ก็ได้มีคำถามมาอยู่บ่อย ๆ ว่าใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทจะไม่เสด็จพระราชดำเนินเป็นทางการเยือนประเทศในยุโรปอีกบ้างหรือ ซึ่งสิ่งนี้ข้าพระพุทธเจ้าก็ได้เคยตอบไปว่าใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงมีพระราชภารกิจ และทรงมีความห่วงใยในประชาชนพลเมืองเป็นอันมาก ได้เสด็จพระราชดำเนินเป็นปกติปีละหลาย ๆ ครั้งในท้องถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งในที่ทุรกันดาร เพื่อที่จะได้ทรงทราบถึงความทุกข์ยากและความเดือดร้อนที่มีและหาทางที่จะแก้ไขสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ข้าพระพุทธเจ้าเข้าใจว่าไม่มีเวลาพอที่จะเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ อย่างที่ได้เคยทรงกระทำในโอกาสหลายปีนับเป็นเวลาสิบยี่สิบสามสิบปีมาแล้วนั้น แต่อย่างไรก็ดี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระราชโอรสและพระราชธิดาเสด็จ ฯ แทนพระองค์ในหลายโอกาส คำถามเหล่านี้ยังมีอยู่ในยุโรป รวมทั้งในประเทศญี่ปุ่นซึ่งข้าพระพุทธเจ้าได้เคยประจำอยู่ก่อนหน้าที่จะโยกย้ายไปประจำยังประเทศฝรั่งเศส

อีกข้อหนึ่ง ก็คือว่าซึ่งเกี่ยวข้องกับพระราชดำริในเรื่องที่เกี่ยวกับแหล่งน้ำที่ได้พระราชทานให้บรรดาข้าพระพุทธเจ้าได้รับทราบถึงปัญหา และทรงมีความห่วงใยต่อปัญหาเรื่องการใช้ น้ำต่าง ๆ นี้ และก็ยังเกี่ยวโยงไปจนถึงสิ่งแวดล้อม ในต่างประเทศภาพพจน์ที่ออกไปทางหนังสือพิมพ์ก็ดี ทางโทรทัศน์ก็ดี หลายครั้งที่ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทเสด็จพระราชดำเนินในที่ต่าง ๆ ทั้งในต่างจังหวัดและในกรุงเทพมหานคร ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับน้ำ รวมทั้งในย่านที่เป็นย่านชุมชนแออัด ก็ได้สร้างความประทับใจให้กับบรรดาชาวต่างประเทศเป็นอันมาก ที่พระมหากษัตริย์ซึ่งทรงเป็นองค์ประมุขแห่งรัฐ ได้มีความห่วงใยในปัญหาที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของราษฎร และได้เสด็จพระราชดำเนินด้วยพระองค์เองไปในที่ต่าง ๆ อย่างนั้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้สร้างความปีติยินดีให้กับข้าพระพุทธเจ้าและคนไทยอื่น ๆ เป็นอันมาก ที่ต่างประเทศก็ได้สรรเสริญในพระเกียรติคุณอันนี้

คำถามที่มีมาในเรื่องที่เกี่ยวกับน้ำ ก็คือว่าประเทศไทยมีลำน้ำใหญ่ ถึงแม้ว่าจะไม่ตัดผ่านประเทศไทย แต่ก็เห็นเขตแดนในบางส่วน คือแม่น้ำโขงซึ่งมีหลายตอนที่มีช่วงติดกับประเทศไทยเป็นอันมาก และมีแม่น้ำสาละวินซึ่งแม้จะมีเป็นส่วนน้อยที่เป็นส่วนที่ติดกับเขตแดนของประเทศไทย แต่ก็เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าเป็นแหล่งน้ำใหญ่ซึ่งมีน้ำมาเป็นอันมาก คำถามที่มีมากก็คือว่าจะมีทางใดหรือไม่ที่ประเทศไทยจะมีโอกาสใช้น้ำที่มาจากในแม่น้ำที่เกือบจะเรียกได้ว่าแม่น้ำระหว่างประเทศ คือแม่น้ำโขงกับแม่น้ำสาละวินนี้ ในทำนองที่จะมีการทدنน้ำเข้ามาักเก็บไว้ หรือเอามาใช้ในเรื่องเกี่ยวกับการชลประทาน อันนี้ก็ป็นสิ่งซึ่งข้าพระพุทธเจ้าเองก็ไม่อาจที่จะตอบได้ เพราะประการที่หนึ่งก็คือว่าในทางเกี่ยวกับทางเทคนิค ข้าพระพุทธเจ้าก็ไม่ทราบว่าในทางเทคนิคทำได้ประการใด อีกทางหนึ่งคือทางด้านระหว่างประเทศก็มีปัญหากฎหมายระหว่างประเทศอยู่บ้าง ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้น้ำซึ่งเป็นแม่น้ำระหว่างประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ อย่างไรก็ตามก็ถือว่าเป็นคำถามที่ข้าพระพุทธเจ้าได้รับ และรู้สึกว่าเป็นคำถามที่น่าสนใจอยู่

ข้าพระพุทธเจ้าก็ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสนำสิ่งซึ่งเป็นคำถามนี้กราบบังคมทูลพระกรุณาเพื่อทรงทราบ แล้วก็ควรมิควรประการใดสุดแท้แต่พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

พระราชดำรัส ขอขอบใจทูตวิเชียร ที่ได้มีคำถามดังนี้ สามารถที่จะแกลงเล็กน้อยเกี่ยวข้องกับปัญหาแรกก็คือเรื่องไปต่างประเทศนั้น ไม่ใช่ในยุโรปหรือในประเทศที่เคยไปเท่านั้นเอง แต่ว่าในประเทศทั่วไปทั่วโลกทุกทวีปและประเทศที่ยังไม่เคยไปก็มาเชิญ จนกระทั่งบางประเทศ ผู้ใหญ่ของประเทศนั้น ๆ มา แล้วก็มาทราบดีว่าไม่ไปก็บอกว่าถ้าไม่ไปก็ให้ลูกไป ถ้าไม่ให้ลูกไปก็ให้พี่ไป ไม่ให้พี่ไปก็ให้แม่ไป อันนี้เขาเหมือนว่าทราบแล้วว่าไม่ไป เหตุผลในการไม่ไปนั้นง่าย ๆ ว่าเหนื่อย อันนี้เป็นคำตอบอย่างหนึ่งซึ่งอาจไม่เป็นคำตอบที่ถูกต้องนัก เพราะว่าทุกคน

ก็เหนื่อย แต่ว่าคิดดูการไปอย่างนั้นเราได้ไปแล้วก็หลายประเทศหลายทวีปอยู่ ถ้าไปก็คงได้ประโยชน์บ้าง แต่ว่าอย่างที่ได้พูดได้ตอบ ถูกต้องว่าภารกิจในเมืองไทยก็มีมาก รวมทั้งสุขภาพอนามัยก็อาจด้อยลงไป ตั้งแต่ที่ไม่สบายมาใหญ่ ๆ ๒ ครั้ง มันทอนกำลังลงไป ซึ่งถ้าสังเกตดู ว่าโดยเฉพาะตอนหลังนี้อาจไปน้อยกว่าที่เคยไป แล้วไปอาจไม่สมบุกสมบันเท่าแต่ก่อนนั้นนัก เพราะว่านึกดูว่าถ้าหากไปต่างประเทศเขาก็พูดถึง ๒ อย่าง ไปต่างประเทศสำหรับไปเจริญสัมพันธไมตรีอย่างหนึ่ง และไปต่างประเทศสำหรับไปพักผ่อนไปเที่ยว ในเรื่องที่สองนี้ไปเที่ยวก็ได้เห็นแล้วว่าการไปเที่ยวต่างประเทศมันไม่ได้ไปเที่ยว ไปแล้วก็ต้องมีการรับแขกหรือถูกรับแขก คือว่าเราก็กลายเป็นแขกไปเขาต้องดูแล ถ้าเขาไม่ดูแลเขาก็กลัวว่าคนไทยนี่เองจะว่า เขาก็ต้องดูแลเรา เมื่อเขาดูแลเราเราก็เหนื่อยยิ่งขึ้น มันก็เลยทำให้ไม่ได้ไปพักผ่อน อันนี้ก็คงเข้าใจหมายความว่าอะไร คราวนี้ไปในด้านไปเจริญสัมพันธไมตรี ก็เข้าใจว่าจะมีประโยชน์บ้าง แต่ว่ามีเหตุอันสุด แล้วก็มีคนจะไป ก็อาจเจริญสัมพันธไมตรีได้ดีเหมือนกัน เท่า ๆ กัน

ข้อขัดข้องอย่างหนึ่งที่สำคัญ ก็คือเวลาออกจากประเทศไปทีไร แม้จะไปวันเดียวตามกฎหมายก็ต้องมีผู้สำเร็จราชการ มิฉะนั้นก็ผิดกฎหมาย ก็มีการไกล่เกลี่ยยากหลายอย่าง ไม่นับถึงความสิ้นเปลืองก็มาก ผลที่จะได้มาอาจไม่คุ้มผลที่จะต้องเสีย ฉะนั้นก็คิดรอบคอบแล้วไม่ไปดีกว่า เป็นฤๅษีอยู่ในประเทศดีกว่า ความจริงว่าเป็นฤๅษีก็ไม่ใช่อฤๅษีเพราะอยู่สบาย ๆ อยู่ในประเทศแล้วก็ถ้าหากว่ามีปัญหาที่ไหนได้ดูแลแล้วก็ไปเยี่ยมมันก็ได้ผล แต่ถ้าหากว่าออกไปจากประเทศแม้จะในเวลาไม่นานนักทำให้งานที่ทำนั้นมันถอยหลัง คล้าย ๆ ว่าคนเราถ้าทำงานทุกวัน ๆ นิด ๆ หน่อย ๆ มันก็ทำงานได้สบาย แต่ถ้าหากว่าเกิดพัก หรือบอกว่า ๗ วันนี่ไม่ทำงานเลย กลับมาทำงานมันเหนื่อยยิ่งขึ้นมากกว่า ๒ เท่า ก็เลยนึกว่าทำวันละเลิกละน้อยแล้วก็ค่อย ๆ ทำไปมันดีกว่า ก็เป็นกระต่ายก็ทำเหมือนกระต่าย คือว่าแข่งกับเต้านี่ไม่สำเร็จเพราะว่ากระต่ายรู้สึกว่ายเร็วมาก มีกำลังมากมีความเร็วมาก ก็ไปนอนพักเสียกระต่ายเลยแพ้เต่า อันนี้เราไม่อยากแพ้เต่า แล้วเราก็อยากพักผ่อนเหมือนกัน หมายความว่า

ไปเรื่อย ๆ เดินสบาย ๆ ให้อยู่ข้างหน้าแต่ตลอดเวลาที่ขณะแล้ว ถ้าหากว่าเรานอนหลับ แล้วเตาก็เดินเตาะเตาะ ๆ ไปชนะเรา ก็เป็นได้ น่ากลุ้มใจ อันนี้เป็นคำตอบปัญหาแรก ซึ่งก็ไม่ทราบว่าจะมีคำตอบอย่างอื่นด้วยก็ได้

ส่วนคำตอบปัญหาที่สอง ปัญหาที่สองได้เริ่มมาด้วยบอกว่าไปทำโครงการอะไรต่าง ๆ ทำให้ทั้งไทย ทั้งเทศชื่นชม นี่ก็โยงไปปัญหาแรกที่เราทำไปเรื่อย ๆ ค่อย ๆ ทำ แล้วก็ค่อยดูว่ามีความจำเป็นยังไงแล้วก็แก้ไข ไปเรื่อย ๆ ทุกวันคิดนิด ๆ หน่อย ๆ ก็ทำได้

คราวนี้มาถึงปัญหาเรื่องสำคัญ ที่ว่าเขาพูดกันมากว่ามีแม่น้ำใหญ่ ๒ แห่ง ทำไมเราไม่เอามาใช้บ้าง ความจริงเรามาใช้แล้ว สาละวินไม่ค่อยได้ใช้ แม่โขงได้ใช้ ได้ใช้ตลอดแนวของแม่น้ำโขงตั้งแต่ที่มาในภาคอีสาน ที่จังหวัดเลยลงมาถึงจังหวัดอุบลราชธานี อาจไม่จูงใจกับผู้ที่คิดโครงการใหญ่ แต่ว่าก็อยู่ในเขตของโครงการใหญ่ ส่วนหนึ่ง อยู่ในเขตของโครงการเล็ก ๆ ก็มี ตั้งแต่การสูบน้ำขึ้นมาจากแม่น้ำโขง อยู่ในเขตของโครงการใหญ่ก็คือ ได้ทำอ่างเก็บน้ำสำหรับไฟฟ้าและชลประทานมาหลายแห่ง ทั้งใช้ไฟฟ้านั้นไปสูบน้ำจากแม่น้ำโขง และโครงการแรก ที่ได้ทำก็คือโครงการแม่น้ำปุง ที่สกลนคร ส่งไฟฟ้าไปสูบน้ำที่นครพนม เดียวนี้ก็เป็นเวลาานแล้วตั้ง ๒๐-๓๐ ปี ได้แล้วที่ทำ แล้วก็โครงการนี้ครั้งที่เขื่อนอยู่ในความดูแลของการพลังงานครั้งนั้น มีคณะของรองประธานาธิบดี อเมริกามา ก่อนนั้นได้พูดกับฝ่ายพลังงานว่าเขาอยากได้สายไฟฟ้าต่อจากน้ำปุงไปสู่นครพนมเพื่อไปทำโครงการ สูบน้ำ ก็เลยบอกกับรองประธานาธิบดี เขาก็มีเซเนเตอร์ เป็นผู้แทนอะไรของเขา มา เขาก็บอกว่า สมัยก่อนนี้ เมื่อเด็ก ๆ เท็กซัสเขาไม่มีไฟฟ้าใช้ ทำไมเมืองไทยต้องมีใช้ ก็เลยต้องตอบกับเขาว่า ครั้งโน้นมันไม่มีไฟฟ้า ท่านก็ใช้ไม่ได้ แต่ครั้งนี้มันมีไฟฟ้า ไม่ได้ใช้ไฟฟ้านี้ก็เสียดายในการสร้างเขื่อนไฟฟ้าและก็ได้ใช้ให้เป็นประโยชน์ ปรากฏว่าสองอาทิตย์ภายหลังมีการอนุมัติการกู้ ใ้กู้เงินสำหรับสร้างแล้วก็มีการช่วยเหลือส่วนหนึ่ง สร้างระบบ ไฟฟ้าไปนครพนม อันนี้ผู้ว่าการ เรียกว่าอะไรผู้ที่เป็นหัวหน้าของการพลังงานนะ เขามาทบอให้ทราบว่าได้ผลแล้ว ก็หมายความว่าที่ได้ช่วยนั้นก็ทำได้แล้วตั้งสมัยโน้น

แต่ว่าความหมายของคำถามนั้นคงไม่ใช่ในโครงการขนาดเล็ก ที่เรียกว่าเล็กอย่างนี้ คงเป็นเรื่องของการผันน้ำจากแม่น้ำสาละวินและแม่น้ำโขงมาใช้ อย่างแม่น้ำสาละวินให้ผันมาลงลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำโขงทำการผันน้ำจากเชียงรายนมาพะเยาแล้วมาลงแม่น้ำเจ้าพระยา กับโครงการผันน้ำจากแม่น้ำโขงมาลงโครงการสิมูล โครงการเหล่านี้เป็นโครงการที่ในทางเทคนิคทำได้ อันนี้ไม่ใช่ว่าจะอ้างตัวว่าเป็นนักวิชาการ แต่ว่าทราบวิชาการพอสมควรว่าพอจะทำได้ แล้วเป็นสิ่งที่น่าจะเป็นประโยชน์ได้ แต่ว่าในด้านเทคนิคนั้นเองอาจมีข้อจำกัดอยู่พอสมควร จนกระทั่งทำให้ใช้โครงการนี้ไม่ได้ คืออย่างแม่น้ำโขงถ้าในหน้าใดในฤดูกาลใดมีน้ำน้อย เขาไม่ให้เอาน้ำมาผันสู่ลุ่มน้ำอื่น อันนี้เป็นเรื่องวิชาการการเมืองด้วย แต่ว่าวิชาการเป็นใหญ่ ไม่งั้นทำให้น้ำในแม่น้ำโขงแห้งลงไป จะทำให้เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและการใช้แม่น้ำโขงในระยะล่างลงไป อันนี้เป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่ง ข้อจำกัดก็คือว่าในฤดูกาลที่น้ำมากเราก็ไม่ต้องการน้ำ เพราะว่ามันจะท่วม แล้วในฤดูกาลที่น้ำน้อยแม่น้ำโขงก็น้อยก็หมายความว่าในทางการเมืองหรือทางวิชาการทั่วไปเขาอนุญาตให้ทำ ลงท้ายเราก็ไม่ได้ประโยชน์ เพราะว่าจะสูบน้ำได้หรือทำโครงการได้เฉพาะตอนที่น้ำมาก ซึ่งเราก็น้ำมากแล้ว ฉะนั้นทำจะไม่เกิดประโยชน์มากเท่าที่ราคาลงทุน เมื่อราคาลงทุนมากแล้วประโยชน์น้อย ก็กลับมาเหมือนที่ได้แจ้งเมื่อตะกี้ว่าหนี้สินก็จะท่วมหัวไปเรื่อยแล้วลงท้ายก็จะเป็นประเทศที่ชื่อเสียงไม่ดี

อันนี้เป็นการตอบปัญหาของทูตวิเชียรส่วนหนึ่ง เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแม่น้ำโขงนั้นเป็นเวลา ๓๐ กว่าปีแล้ว เกือบ ๔๐ ปีที่เขาเริ่มทำมา เขาจะทำโครงการผามอง ในเวลานั้นถ้าทำโดยเร็วเชื่อว่าสำเร็จ แต่เดี๋ยวนี้ทำไม่ค่อยมีทางสำเร็จ เพราะว่าถ้ากันผามองตามโครงการเดิม หมายความว่าทำเขื่อนขึ้นไปสูง ๒๕๐ เมตร ถึงระดับ ๒๕๐ เมตร น้ำจะท่วมขึ้นมาถึงอำเภอเมืองเลย อำเภอเชียงคาน อำเภอแกว่นัน อำเภอสังคัมไม่พุดถึง ท่วมหมด แต่ว่าสมัยนั้นประชากรยังไม่มากนัก ก็เข้าใจว่าทางลาวก็ยังพอทนได้ ถ้าทำครั้งนั้น ๓๐ ปีแล้ว ทำเสร็จภายใน ๑๐ ปี ก็คงไม่มีสงครามเวียดนาม อันนี้ถ้าย้อนกลับไปนะก็เกี่ยวข้องกับการทรงการต่างประเทศ คงไม่มีสงคราม

เวียดนาม เพราะเราสามารถที่จะเอาไฟฟ้านี้ไปสูบน้ำให้กับประเทศลาว ราชอาณาจักรลาวก็ส่งไปถึงประเทศญวน ซึ่งเวลานั้นก็ยังไม่มီးอะไรรุนแรงมาก ก็สามารถที่จะเอาความเจริญไปให้เขา เขาก็ไม่ต้องทำสงคราม เชื่อว่าญวนก็ไม่ต้องเป็นญวนเหนือญวนได้ ทำไปทำมากก็จะเป็นแหลมทองที่มีความเจริญได้ เพราะว่าไฟฟ้าเวลานั้นจะเป็นจำนวนมาก แต่ว่าในหลักการของเทคนิคทางวิชาการไฟฟ้านะเขาก็ไม่ให้ทำ เขาบอกว่ามันมากเกินไป ซึ่งครั้งหนึ่งที่ทำอย่างเชื่อนยันฮีเขาก็ไม่ให้ทำ เพราะว่ามันมากเกินไป ไม่รู้จะไปใช้อะไร ไฟฟ้านั้นนะตั้งเยอะแยะ แท้จริงเดี๋ยวนี้ไม่พอ เท่าไหร่ ๆ ก็ไม่พอ สำหรับผามองนั้น ดูท่าทางเหมือนว่าเราจะใช้ประเทศไทยทั้งประเทศจะใช้ไม่ไหว ทั้งญวนทั้งลาวใช้ไม่ไหว แต่แท้จริงถ้าได้สร้างป่านนี้ก็จวนเจียน ๆ คือหมายความว่าพอ อันนี้ที่พูดอย่างนี้ไม่ใช่คิดถึงว่าเสียตายอย่างนั้นอย่างนี้ แต่จะต้องให้ทราบว่าจะเปลี่ยนโฉมหน้าของโลกหรือสถานการณ์ได้ เชื่อว่าถ้าสร้างผามองในระยะนั้นจะทำได้ เพราะว่าประเทศต่าง ๆ ก็จะทุ่มเทเงินมาให้ แล้วก็จะไม่มีสงครามเวียดนาม เขาอาจไม่ชอบก็ได้ เพราะอยากมีสงครามเวียดนามจะได้ขายอาวุธได้ จะได้ทางธุรกิจทางการสร้างอาวุธสงครามอะไรต่าง ๆ อาจเป็นอย่างนั้นก็ได้อีก แต่ถ้าหากว่าพูดแบบสามัญสำนึก แบบปูดุชน แบบคนที่เรียกว่ารักสงบ ถ้าสร้างอันนี้จะเป็นการทำให้ประเทศต่าง ๆ อย่างน้อยสาม ทั้งเขมรด้วยเป็น ๔ ประเทศ มีความก้าวหน้ามีความผาสุกได้อย่างมาก

อันนี้ย้อนไปเพื่อให้เห็นว่า ถ้าทำโครงการพัฒนาอย่างใหญ่โตแล้วก็เป็นการพัฒนา อาจเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในทางการเมืองในทางความเป็นอยู่ได้อย่างมาก แต่ทั้งนี้มาถึงปัจจุบันโครงการแม่น้ำโขงก็มีต่าง ๆ เช่นปัจจุบันนี้พูดถึงโครงการที่จะเจรจากับลาว กำลังเจรจากับน้ำเทิน น้ำเทินนี้ทางลาวเขาอยากได้เหมือนกัน จนกระทั่งลาวเขาบอกว่าไม่เป็นไร สิ่งแวดล้อม ต้นไม้แถวนั้นก็มีสมบูรณ์ จะหมดไปก็ช่างไม่เป็นไร แต่ว่ามีปัญหาอยู่มาก เพราะว่าจะทำน้ำเทินก็ทำ แต่ว่าผามองก็น่าจะทำ ที่นี้ผามองมันอยู่ในทางเทคนิค ก่อขึ้นมาสร้างขึ้นมาไม่มีปัญหา ง่ายมากไม่เป็นสิ่งที่ยากเย็น แต่ว่าที่ยากเย็นอยู่อย่างหนึ่งก็คือการย้ายคนเป็นจำนวนมากเป็นแสนคน

อันนี้จะไปไว้ที่ไหน ทำอย่างไร ก็จะต้องซักระยะ จะต้องทะเลาะกันอีกมาก ก็อยู่ที่คนเท่านั้นเองไม่ได้อยู่ที่วิชาการ วิชาการทำได้แล้วจะมีคุณประโยชน์ได้ ฉะนั้นคำถามว่าทำได้หรือไม่ ทำได้ ปัญหาอยู่ที่ว่าอุปสรรคอยู่ที่ไหน ไม่ได้อยู่ที่วิชาการ ปัญหาอยู่ที่ทางการปกครองและการต่างประเทศ อันนี้เราเคยคิดจะทำ แม้จะเอาน้ำซึ่งอยู่ใน เมืองไทยให้น้ำนั้นไหลลงแม่โขง จะนำน้ำนั้นมาลงป่าสักมาลงทางภาคกลางนี้ เขายังคัดค้าน ในทางเทคนิคทำได้ แต่ในทางปฏิบัติเพราะว่าเกี่ยวข้องกับคนอื่นทำไม่ได้ แต่ว่าปัญหาการพัฒนาใหญ่หรือเล็กมีปัญหาอยู่ร่วมกัน อย่างเดียวกัน ก็คือเกี่ยวข้องกับคนที่อยู่ในที่น้ำท่วม หมายความว่าที่จะต้องกระทบกระเทือนต่อชีวิตของคนที่อยู่ใน ท้องที่นั้น อันนี้เป็นสิ่งที่ลำบาก แม้แต่โครงการเล็ก ๆ ไม่ใช่เป็นจำนวนล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำสูง ๒๐๐ กว่าเมตรนี้ อ่างเก็บน้ำสูง ๑๐ หรือ ๑๕ เมตร แล้วก็จุน้ำหนึ่งล้านสองล้านลูกบาศก์เมตร ก็เกิดปัญหา เพราะว่ามีคนไปทำกินอยู่ในนั้นก็ต้อย้ายคนที่อยู่ในนั้นออกมาข้างนอก ข้างนอกไม่มีที่ทำกิน คนที่ได้ประโยชน์ จากโครงการนั้นก็ยังไม่ยอมแบ่งให้ เพราะว่าเขบอกว่ามีน้อยแล้ว แบ่งไม่ได้ เกิดปัญหายิ่งทุกครั้ง อันนี้เรียกว่า “ปัญหาของผม”

“ปัญหาของผม” นี้ก็ไม่ทราบเคยเล่าให้ฟังหรือยัง ที่ว่าจะไปทำอ่างเก็บน้ำแล้วก็ทำตรงนั้น คนที่พาไปดู เขายกกว่าตรงนี้ได้ น้ำดีแต่ว่าท่วมของผม ที่แรกถามเขาว่าเรามีที่ตรงนี้ได้ไร เขายกมี ๕ ไร่ แต่ว่าถ้าทำเขื่อน นี้ก็ท่วมของผมหมด พุดไปพุดมาไม่เป็นไรตรงนี้จะขุดเขยให้ ๕ ไร่ เสร็จแล้วเขายกว่าถ้าสร้างเขื่อนนี้ของผม ๑๐ ไร่ขึ้นไปเรื่อย ประมูลไปเรื่อย ทำไปทำมาทำไม่ได้ ลงท้ายก็ทิ้งไป คำว่า “ปัญหาของผม” นี้ก็ได้เผชิญมา เมื่อประมาณ ๓๕ ปีแล้วที่หัวหิน เป็นครั้งแรกที่ครั้งนั้นที่เข้าไปดูอะไรต่าง ๆ แล้วก็อยากจะทำโครงการ ของผมมี ๕ ไร่ แต่ท่วมของผมมี ๑๐ ไร่ มันก็เลยยุ่ง สำหรับน้ำโขงนะท่วมของผมไม่ใช่ ๑๐ ไร่ มันเป็นหมื่นไร่ แสนไร่ ก็เป็นปัญหายิ่งอย่างนี้แหละ นอกจากอะอะก็ใครจะได้ผลประโยชน์ ใครจะบริหารอย่างไร ยิ่งไง ไม่ใช่ระหว่าง กับลาวเท่านั้นเอง กับประเทศอื่น ๆ ก็ยุ่งวายเกี่ยวข้องกับน้ำที่จะนำมาใช้

คราวนี้ที่มีปัญหาพูดกันมาก สิงคโปร์เขาต้องการน้ำจากมลายู ช่องกงต้องซื้อน้ำจากจีน เมืองไทยต่อไปก็ต้องซื้อน้ำจากต่างประเทศ หมายความว่าซื้อน้ำจากผู้ที่เป็นเจ้าของน้ำ คือแม่โขงกับสาละวิน ถ้าซื้อน้ำอย่างนั้นแล้วเราก็ตกต่ำเต็มทน หมายความว่าเราอยู่ไม่ได้ แต่ว่าเรายังมีที่จะเก็บน้ำ ดังที่กล่าวมาก่อนนี้ ตอนต้นว่ากำลังหาตัวเลขว่าน้ำของเมืองไทยนี้มีเท่าไร หมายความว่าฝนตกมาเท่านั้น ๆ มีเท่านั้นลูกบาศก์เมตร หรือลูกบาศก์กิโลเมตร ได้มาแล้วได้ข้อมูลมาแล้ว ตัวเลขมันใหญ่เหลือเกินนะ จำไม่ค่อยได้ ทำให้แก้ปัญหาโดยทำการกักน้ำนั้นเอาไว้ เวลาที่มีมากเกินไปก็กักเอาไว้เพื่อไม่ให้ลงมาทำให้เสียหาย คือท่วมหรือเซาะดินหรืออะไร เวลาให้น้ำน้อยปล่อยออกมาใช้ อันนี้มีเหลือเพื่อ ถ้าคำนวณดูมีมาก มีพอ รวมทั้งสามารถที่จะทำไฟฟ้าขึ้นมาได้บ้าง บางแห่งจากการไหลของน้ำ แทนที่จะปล่อยให้ไหลลงมาเพื่อทำการเพาะปลูกเฉย ๆ ไหลลงมามันเป็นพลังงานก็ทำไฟฟ้า หรือมีฉะนั้นก็ใช้กังหันน้ำสูงขึ้นไปที่ที่อยู่สูงกว่าเขื่อนก็ยังใช้ประโยชน์ได้อีกเยอะ หมายความว่าขยายที่ทำกินหรืออะไรต่าง ๆ ได้พอทีเดียว ยังอยู่ได้อีกนาน แล้วก็ถ้ารักษาสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม นึกว่าอยู่ได้อีกหลายร้อยปี ถึงเวลานั้นลูกหลานของเราก็อาจหาวิธีแก้ไขปัญหาต่อไป เป็นเรื่องของเขา ไม่ใช่เรื่องของเร แต่เราก็ทำได้ รักษาสิ่งแวดล้อมไว้ให้พอสมควร

ฉะนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องเอาน้ำจากสาละวินและแม่น้ำโขงจะทำได้ก็ดี แต่ถ้าทำไม่ได้ก็ยังไม่วิกฤตหนักกว่าคิดทำในสิ่งที่เรามี แล้วทำให้ครบถ้วนก็จะพอเพียง ส่วนเรื่องเงิน กำลังเงิน นึกว่าไม่เป็นปัญหานัก เพราะเราก็ไม่ใช่นจนเราพอมี เรียกว่าไม่เกินกำลังของเรา ถ้าหากว่าจะต้องกู้เงินก็เสือกู้ในองค์การที่เราใช้หนี้ได้ เพื่อที่จะไม่ให้จม ก็นึกว่าคงมีชีวิตเป็นประเทศไทยได้อีกนานปี แล้วก็ทำให้ดี ๆ ก็นึกว่ารักษาไว้ได้

ผู้กราบบังคมทูล ขอเดชะ ข้าพระพุทธเจ้า นายพีระ อิศรเสนา เอกอัครราชทูตประจำสวีเดนและฟินแลนด์ พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าได้ประจำอยู่ในสองประเทศนี้มาเป็นเวลา ๒ ปี สิ่งที่สมเด็จพระราชาธิบดีคาร์ลที่ ๑๖ กุสตาฟ และประธานาธิบดีมอยโน คอยวิสโต ทรงรับสั่งเสมอคือเรื่องสิ่งแวดล้อมในเมืองไทยเป็นพิษ

สมเด็จพระราชาธิบดีเสด็จมาเมืองไทยเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ คศ.นี้ และได้ทรงเล่าให้ข้าพระพุทธเจ้าฟังว่าเมืองไทยมีอากาศเป็นพิษ มีน้ำเสีย จะต้องรีบแก้ไข ไม่งั้นจะหายไป และเมื่อเดือนกรกฎาคมศกนี้ ที่กรุงเฮลซิงกิ ได้มีการประชุมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่ประชุมได้ตั้งข้อสังเกตว่าประเทศที่กำลังพัฒนาโลกที่ ๓ ใช้ฟลูออโรคาร์บอนมาก ฟลูออโรคาร์บอนนี้เป็นสารที่ใช้สำหรับทำความเย็น สำหรับทำสเปร์ยแอร์โซลสำหรับทำแผงวงจรไฟฟ้า และคอมพิวเตอรืให้แก่ง สำคัญมากสำหรับการพัฒนา ถ้าหยุดใช้เมื่อไหร่การพัฒนาก็จะหยุดชะงักเมื่อนั้น พระพุทธเจ้าข้า

เรื่องนี้เกี่ยวพันถึงเรื่องโพรงโนซันของโอโซน ประเทศไทยมีส่วนทำให้ชั้นโอโซนนี้เกิดโพรงกว้างขึ้นทุกที ชั้นเดิมนั้นคิดว่าในปี ค.ศ.๒๐๐๐ จะหยุดใช้ฟลูออโรคาร์บอนทั้งสิ้น แต่ขณะนี้ปรากฏว่าต้องเร่งรีบขึ้นมาถึงปี ค.ศ.๑๙๙๕ ทุกคนจะต้องหยุดใช้พระพุทธเจ้าข้า ประเทศไทยจะอย่างไรในกรณีนี้ สำหรับสวีเดนนั้นซึ่งได้ตั้งสถาบันเพื่อการสิ่งแวดล้อม เรียกว่า อินสติติวท์ ฟอร์ ชาวด์ เอนไวรอนเมนท์ เทคโนโลยี ขึ้นเมื่อวันที่ ๑ มกราคมศกนี้ และพร้อมที่จะเข้ามาช่วยประเทศไทย พระพุทธเจ้าข้า สิ่งที่จะช่วยคือการขจัดน้ำเสีย น้ำเสียนี้สวีเดนกล่าวว่าน้ำที่ใช้ ๑๐๐-๒๐๐ ลิตรต่อวันต่อคนนี้ สามารถที่จะกรองเอาไปใช้ทำเกษตรกรรมได้ เพราะว่ามีจำนวนมากว่าที่เราคิดไว้ อีกประการหนึ่ง กากของน้ำเสียนั้นเมื่อเอาไปบอคาร์บอนไดออกไซด์สามารถจะทำเป็นปุ๋ยได้อีก พระพุทธเจ้าข้า

เพราะฉะนั้นสวีเดนก็กำลังจะเข้ามาในเดือนกุมภาพันธ์นี้ เพื่อจะมาดูว่าทางฝ่ายไทยต้องการสิ่งใด แต่ว่าสวีเดนก็ตั้งข้อสังเกตว่าประเทศไทยนี้ยังขาดพลังผลักดันที่แท้จริง พระพุทธเจ้าข้า ก็เห็นมีแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของประเทศไทยที่ทรงให้ความสนใจในเรื่องนี้ สำหรับฟินแลนด์นั้นก็ได้ตกลงที่จะให้ความช่วยเหลือในการจัดทำแผนแม่บทการปลูกป่าในประเทศไทย แต่ก็ตั้งข้อสังเกตว่าถ้าทำเร็ว ๒ ปีก็เสร็จ พระพุทธเจ้าข้า แต่ถ้าทำช้าก็ ๕ ปี คิดว่าประเทศไทยต้องใช้เวลา ๕ ปี เพราะว่ามีฝ่ายไทยยังน้อย ๆ อยู่ในเรื่องนี้ พระพุทธเจ้าข้า

คำถามของข้าพระพุทธเจ้าคือว่า เราสามารถที่จะระงับการใช้ฟลูโอโรคาร์บอนและชะงักการพัฒนาของประเทศ และเราสามารถที่จะร่วมมือกับสวีเดนและฟินแลนด์ในเรื่องการปลูกป่าและในเรื่องการกำจัดน้ำเสียได้หรือไม่ พระพุทธเจ้าข้า

พระราชดำรัส อันนี้คำถาม ๒ คำถาม แบ่งเป็นส่วนฟลูโอโรคาร์บอนอันหนึ่ง และก็เกี่ยวข้องกับน้ำเสีย ข้อนี้เป็นข้อเรียกว่าปลีกย่อยในปัญหาของสิ่งแวดล้อม สำหรับเรื่องฟลูโอโรคาร์บอนนั้นก็อาจเป็นข้อสำคัญอย่างหนึ่ง แต่ว่าลดได้ ความจริงลดได้เขากำลังมีการค้นคว้าสารอย่างอื่นที่จะมาเป็นตัวสำหรับชบเกี่ยวข้องกับพวกโอโดโซนต่าง ๆ แล้วก็สำหรับเรื่องของเครื่องทำความเย็นนี่เขากำลังค้นคว้า ก็เข้าใจว่าเราจะได้รับประโยชน์จากการค้นคว้าไม่ต้องมาค้นคว้าในประเทศไทยก็ได้ อันนี้ก็ปลีกย่อยซึ่งก็สำคัญเหมือนกัน แต่ว่าเราก็อาศัยการค้นคว้าของสวีเดนหรือของอเมริกันหรืออะไรเราก็พออาศัยได้ เอาเปรียบนิดหน่อยก็คงไม่เป็นไร

ส่วนเรื่องของการพูดถึงเรื่องของฟินแลนด์ที่จะปลูกต้นไม้ นี่ เขามีเป้าหมายปลูกต้นไม้เพื่อใช้ประโยชน์ เขามีโครงการปลูกต้นไม้เพื่อทำไฟฟ้า อันนี้อยู่ในโครงการเขายัง อันนี้ยังใช้ไหม ทำไฟฟ้าใช้ไหม ปัญหาถ้าเราปลูกป่าสำหรับทำไฟฟ้า ก็หมายความว่าเราต้องเอามาเผา มาเผาก็เกิดทำให้เกิด กรีนเฮาส์ เอ็ฟเฟ็ค เป็นแน่ เพราะว่าเผาก็ต้องเป็นกรีนเฮาส์ มีเรื่องของคาร์บอนไดออกไซด์อะไรพวกนี้ขึ้นไป อันนี้มันไม่ใช่เรื่องมาปลูกป่าสำหรับให้ได้ป่าแล้วก็แก้ไขเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม มันสำหรับหาเงิน อันนี้ก็อีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้ต่างประเทศเขาจะโกรธได้ อีกประเทศคือออสเตรเลียหนึ่ง แล้วก็ฟินแลนด์หนึ่ง คือว่าในเรื่องการปลูกป่าสำหรับทำเดนโตรี่ไม่สำเร็จ มีสถาบันที่เขาได้ศึกษา มันทำได้ ถ้าใช้เศษไม้แล้วมาทำเขาเรียก เดนโตร ใช้ไม้เนี่ยมาเผาเพื่อได้มาทำไฟฟ้า มีสถาบันเขาไปศึกษา ก็เคยถามเขาเขาก็อ้อมแอ้ม ๆ เสร็จแล้วบอกขอพูดตรง ๆ ใช้ไม่ได้ เขาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ก็คำนวณไปคำนวณมาแล้วเชื่อว่าใช้ยากเหมือนกันที่จะทำไฟฟ้า

ฉะนั้นการทำอย่างนี้เขาก็อยากได้สัมปทานเพื่อที่จะปลูกลงต้นไม้ ลงท้ายในทางสังคมก็ไม่ดีเหมือนกัน เพราะว่าเขาก็บอกไปหาชาวบ้าน ไปปลูกลงต้นไม้ในที่ของชาวบ้าน เสร็จแล้วก็ให้เงินเขา ต้นไม้กว่าจะขึ้นมาพอสำหรับใช้มันหลายปี แล้วทำอะไร ระหว่างนั้นก็ต้องซบซิดีเขา ต้องให้เงินกับชาวบ้าน เพื่อไม่ต้องทำงานอะไรเลย เพื่อไม่ต้องดูแลอะไรเท่าไร ถึงเวลาตัดชาวบ้านก็ไม่ได้ตัด ต้องมีเครื่องมือพิเศษสำหรับไปตัด เราก็จะต้องนำรถไปชนไม้ไผ่รถของชาวบ้าน ตกลงชาวบ้านไม่ได้ออกแรง ได้แต่รับการให้เงินชดเชยเฉย ๆ ในที่สุดอาจไม่พอใจ เพราะว่าเรียกว่าน้อยเกินไป ถ้าให้มากก็ขาดทุน กิจการขาดทุน ฝรั่งขาดทุน แล้วลงท้ายรัฐบาลไทยก็ต้องเดือดร้อนกับการเดินขบวน จะต้องเดือดร้อนกับการให้เงินเพิ่มขึ้นไป เป็นวิธีที่ทำยาก ถ้าพูดถึงเพาเวอร์ ชัฟฟลาย ก็หมายความว่าสร้างให้มีไฟฟ้าหรือให้มีพลังงาน อีกอย่างที่จะแก้ไขก็คือให้ปลูกอ้อย แล้วก็เอาอ้อยนี้มาทำแอลกอฮอล์ แอลกอฮอล์มาทำเพาเวอร์ ชัฟฟลาย ทำแอลกอฮอล์เป็นพลังงาน อย่างนั้นชาวบ้านได้ทำงานมากกว่า เพราะว่าทำงานปลูกทำงานดูแลแล้วก็ตัด ก็หมายความว่าคนไทยซึ่งมีมากขึ้น ประชากรมากขึ้นทุกที ถ้าแบบที่ไม่ต้องทำงานมันไม่ดี เพราะว่า จะเกิดปัญหาทางสังคม

มาพูดถึงเรื่องต้องจ้างไม่ให้ปลูก ที่สวีเดนนี้ทางรัฐบาลต้องจ้างชาวไร่ไม่ให้ปลูก เพราะว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องการค้า ราคาของพืชผลต่าง ๆ ราคามันจะตก นี่ใช้หลักการของเศรษฐกิจ คือว่าดอกเตอร์เศรษฐกิจบัญญัติขึ้นไม้ไผ่ธรรมชาติบัญญัติขึ้น ซึ่งดูแล้วฟังแล้วมันกลุ่มใจที่พูดที่พูด บอกว่ามาเล่นเศรษฐกิจ เล่นหลักการของเศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์ คนที่เรียนเศรษฐศาสตร์ก็ทำโน่นนี่แล้วก็ไปถามพวกนักวิชาการวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม ก็ตั้มย้ากัน ลงท้ายไม่ได้ทำอะไรที่เป็นเรื่องของมนุษย์ ของคนที่ต้องมึนงานทำเพื่อจะทำมาหากิน ลงท้ายคนจะไม่ได้ทำมาหากิน จะได้รับจ้างไม่ทำงาน เหมือนคนที่ปลูกลงต้นไม้แล้วก็ดูแลต้นไม้ ก็ไม่ได้ดูแลมากนักรับจ้างให้ไม่ทำงาน เพราะว่าไปปลูกลงต้นไม้ในที่ของเขา อันนี้มันไม่ถูก ก็พูดยากเหมือนกันว่าที่พูดอย่างนี้ถูกต้องหรือไม่ แต่ว่ามันกลุ่มใจ หลักการของสวีเดน ในประเทศสวีเดนจ้างไม่ให้คนเขาปลูก ให้เงินคนที่เป็นเจ้าของไม่ให้ปลูก

ถ้าปลูกแล้วถูกปรับนี่มันไม่ถูก เรื่องของเศรษฐศาสตร์ เศรษฐกิจ มันมีอยู่ อย่างบางแห่งที่เขาปลูกมะเขือเทศ มากเกินไป หรือมีอะไรโอเวอร์ โพรดักชั่น หมายความว่าปลูกมากเกินไปล้นตลาด แทนที่จะไปแจกคนจนที่เขาจะ ได้ไวตามิน ได้เป็นอาหารปาก เคย ไม่ใช่ เมื่อเร็ว ๆ นี้ นานมาแล้ว เขามีมะเขือเทศมากเกินไป เขาทิ้งแล้วลงใน แม่น้ำ กลายเป็นสิ่งแวดล้อมเสียไปด้วย คือว่าทำแบบนี้ ที่บราซิลเคยมีกาแฟมากเกินไป เผา เผา จนกระทั่งคน ที่ผ่านไปใกล้ ๆ บราซิลได้กลิ่นกาแฟหอมฉุยไปเลย คือมันเป็นอย่างนี้ เศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์ เป็นอย่างนี้ ที่พูดอย่างนี้อาจเหมือนกับเขาเย้ยนักเศรษฐศาสตร์ คือว่าเอาเศรษฐศาสตร์มาขึ้นหน้า ก็เลยทำให้อาจเสียหาย เหมือนกัน วิธีของฟินแลนด์ก็ตาม ของสวีเดนก็ตาม เขาก้าวหน้า เขาเป็นประเทศที่ก้าวหน้ามาก เขาเป็น ประเทศที่ใช้หลักของสังคมนิยม หรือหลักของทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มากและเขาก็เป็นประเทศที่มีประชากรน้อย สวีเดนเดี่ยวนี่เท่าไร แปะล้านห้าแสน เมืองไทยห้าสิบล้านแล้ว เกือบจะหกสิบล้านแล้ว สภาพมันต่างกัน ไม่ใช่ว่าคนไทยไม่ดี แต่ว่าเราต้องค่อย ๆ ทำ ถ้าค่อย ๆ ทำไปแล้ว ก็จะได้ จะดีขึ้นเรื่อย ฉะนั้นเรื่องที่ว่าในเรื่อง ของวิธีคิด ต้องคิดในระดับต่ำ ในระดับต่ำกว่าเขา เขาคิดในระดับสูงเพื่อใช้เทคโนโลยีมาก ของเราต้องยอมถ่อมลงมา

คราวนี้ปัญหาสำคัญอีกอันคือเรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องน้ำเสียกับขยะ ได้ศึกษามาแล้วเหมือนกัน ทำไม่ยากนัก ในทางเทคโนโลยีมันทำได้ แล้วในเมืองไทยเองก็ทำได้ หาเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาแล้วมาทำ ในเมืองไทย ก็ทำได้หรือจะจ้างบริษัทต่างประเทศมาทำก็ได้ เทคโนโลยีทำได้ แต่ข้อสำคัญเหมือน “ที่ของผม” นี่แหละปัญหา เดียวกัน เดียวนี้กำลังคิดจะทำแต่ติดอยู่ที่ที่ที่จะทำ อย่างที่บอกว่าเอาน้ำเสียมาใช้ในทางเกษตรกรรม ทำได้ แต่ที่ที่ว่ามันต้องมีที่สัก ๕,๐๐๐ ไร่ ถ้าใครเอาที่มาให้ ที่อยู่ใกล้และก็อยู่ในวิสัยที่จะนำน้ำโสโครกจากกรุงเทพไปใส่ ให้ที่ ๕,๐๐๐ ไร่ ทำได้ ภายใน ๒ ปีโครงการนั้น ๆ กำลังทำงานได้เต็มที่ ด้วยความรู้หลักวิชาขนาดที่มีอยู่เป็น แบบไม่ใช่วิศวกร หรือเป็นผู้ที่มีความรู้ในทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงนี้ พอรู้จักก๊าก ๆ ทำได้ เราก็ขอให้ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ มาช่วย ร่วมกันทำ ทำได้แน่ ถ้าใครเอาที่มาให้ ๕,๐๐๐ ไร่ ที่อยู่ใกล้กรุงเทพพอใช้ ทำให้ดู ยังไม่ทันเกษียณอายุเลย

คงได้เห็น แต่ว่าข้อสำคัญมันไม่มีที่ ถ้าจะซื้อน้ำมันเป็นพันล้าน พันล้านนี้จะมาจากไหน มันลำบาก เดียวนี้กำลังคิดที่จะทำ ยอมเสีย ๑๐๐ ล้านถ้ามี แต่ว่าไม่มีใครขายที่ขนาดใหญ่พอที่จะทำ โครงการที่จะทำนี้ไม่ยากนัก คือว่าก็มาเอาสิ่งที่เป็นพิษออก พวกโลหะหนักต่าง ๆ เอาออก ซึ่งมีวิธีทำ ต่อจากนั้นก็มาพอก ใส่อากาศ บางทีก็อาจไม่ต้องใส่อากาศ แล้วก็มาเฉลี่ยใส่ในบึงหรือเอาน้ำไปใส่ในทุ่งหญ้า แล้วก็เปลี่ยนสภาพของทุ่งหญ้าเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ส่วนหนึ่งเป็นสำหรับปลูกพืช ปลูกต้นไม้ ปลูกอะไรต่าง ๆ ที่จริงง่าย หลักการมันง่ายมาก ถ้าให้ที่มา ๕,๐๐๐ ไร่ จะทำได้ แต่ปัญหาอยู่ตรงนี้ จะเรียกว่าเป็นปัญหาเทคนิคหรือเปล่า ที่ขาดที่ ๕,๐๐๐ ไร่ แต่ที่ทำอยู่ส่วนหนึ่งมีที่ ๓,๐๐๐ ไร่ ที่ธัญบุรี ที่เขาจะสร้างเมืองเฉลิมพระเกียรติ ได้ทราบตอนนั้นคราวที่จะฉลองอายุ ๖๐ เขาจะทำที่ธัญบุรี เขากันที่ไว้จะทำเมืองเฉลิมพระเกียรติ ก่อนอายุ ๖๐ ก็บอกแล้วว่าไม่เอา ไม่ยอมรับ แต่เขาก็ทำ ๆ ๆ ไป จนกระทั่งที่หลังเข้าใจ เลยเอาที่ประมาณ ๓,๐๐๐ ไร่นี้มาให้ เดียวนี้ก็เรียกว่ากำลังอยู่ในขั้นที่เป็นที่ยกให้มูลนิธิช่วยพัฒนาดำเนินการ แต่ ๓,๐๐๐ ไร่นั้นมันอยู่สูง จะนำน้ำโสโครกจากที่นี้ไปที่ไหนต้องสูบไป ไม่ไหว แต่ว่าจะทำเป็นบึงใหญ่ที่จะเก็บน้ำได้สำหรับเวลาน้ำมีน้ำเก็บเอาไว้ หน้าแล้งก็ปล่อยลงมา ส่วนหนึ่งอาจปล่อยลงมาสำหรับล้างกรุงเทพ ได้เจือจางน้ำโสโครกในคลองต่าง ๆ เพราะว่าจะเป็นน้ำสะอาดเอาลงมา ก็ขอโทษเป็นชักโครก ชักโครกกรุงเทพ คือ หมายความว่าดึงน้ำดึงปั๊ม มันก็ไหลลงมาแล้วก็ไหลลงไป โดยที่ไม่ต้องทำอะไรเลย แต่ว่าถ้าทำแบบที่ว่า ๕,๐๐๐ ไร่นี้ แล้วก็ต้องการเรียกว่าการกรองน้ำ ให้ทำน้ำนั้นไม่โสโครกแล้วก็ปล่อยน้ำลงมาที่เป็นที่ทำการเพาะปลูกหรือทำทุ่งหญ้า หลังจากนั้นน้ำที่เหลือก็ลงทะเล โดยที่ไม่ทำให้น้ำนั้นเสีย เหมือนที่ออสเตรเลียที่ใกล้ซิดนีย์เดี๋ยวนี้ ที่อาบน้ำที่ตากอากาศมีตั้ง ๓๐ แห่ง ไม่เหลือสักแห่งเดียวหรือแห่งเดียวที่เขาจะอาบน้ำได้หรือเล่นเรือใบได้ همینโสโครกหมด แล้วก็แต่น้ำขึ้นมาเป็นฝุ่นไปหมด เมืองไทยก็กำลังเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน

คราวนี้วิธีที่จะทำ คือเอาน้ำไปทำ อย่างที่เขามีโครงการที่จะทำในกรุงเทพ เป็นเท่าไรเป็นที่สี่ล้านที่จะมีโครงการ แต่ว่าทำไม่ได้ ที่ทำไม่ได้เพราะว่าทางรัฐบาลจะต้องตั้งงบประมาณ งบประมาณต้องผ่านสภา

ต้องอะไรต่าง ๆ และถ้าดำเนินไปไม่ได้ต้องคืนแล้ว ต้องตั้งงบประมาณไปเรื่อย คนที่จะทำโครงการนี้จะต้องทำ
อย่างรอบคอบ กว่า จะทำการสำรวจขั้นต้นก็คงกินเวลาสามสี่ปีทำปี ระหว่างนี้เมืองก็ขยายออกไป ขยายไป
สิ่งโสโครกก็มากขึ้น ๆ คนก็เดือดร้อนมากขึ้น แต่ถ้าให้ที่ดิน ๕,๐๐๐ ไร่ ทำได้ภายใน ๒ ปี นั่นก็เริ่มดีขึ้น ทั้งนี้อาจ
ไม่ต้องส่งผู้เชี่ยวชาญจากไหนมาศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมาศึกษาแล้วเขาก็ต้องกลับไป ทำรายงานส่งมา แล้วก็ส่งบิลมา
ให้ยี่สิบล้าน คือว่าที่เขาทำ ยังไม่ได้ทำอะไรส่งบิลมาแล้วยี่สิบล้าน เพราะว่าโครงการมันเป็นพันล้าน แต่ที่นี่เราทำ
ไพออนเนียร์ เซอร์เวย์ แล้วก็ได้ทำแผนเบื้องต้นไม่ต้องเสียสักแดงเดียว ให้ฟรี อันนี้ที่คำตอบพูดอย่างคล้าย ๆ
ดูหมิ่น ดูหมิ่นทูตนิดหน่อย ดูหมิ่นว่าที่เขาเสนออะไรต่ออะไรมาเป็นเรื่องที่ไม่มีข้อขัดข้อง เราเหมือนอวดดีว่า
เราทำได้ของเรา แต่มาติดขัดอยู่ในปัญหา ซึ่งถ้าบริษัทต่างประเทศหรือแม้แต่รัฐบาลต่างประเทศหรือประมุข
ต่างประเทศจะมาช่วย เขาจะต้องมาเจอปัญหานี้เหมือนกัน ปัญหา “ที่ของผม” นี้ทุกโครงการ ถึงว่าจะต้องหาวิธีที่
จะดำเนินเพื่อที่จะป้องกันเรื่องปัญหา “ที่ของผม” นี้ ให้เจ้าของที่ดินนั้นเขาได้รับการชดเชยอย่างเป็นธรรม
หรืออย่างน้อยเขาก็ไม่เดือดร้อน ก็ทำได้ ในเมืองไทยคนที่มีความรู้มากไม่ใช่บ่อย แม้จะมีคนเขาจะบ่น ๆ กัน
เขาใช้ภาษาไทยว่าอะไรนะ เบรน เดรน อะไรนะ “สมองไหล” มันสยองมาก คำว่าสมองไหล ที่จริงมันไม่ใช่สมองไหล
มันน่าเกลียดนะคำว่าสมองไหล แม้จะมีสมองไหลไปบ้าง ไม่ใช่บ้างมีมาก แต่ยังมีคนที่อยู่ในเมืองไทยที่มีความรู้สูง
แต่ว่าหลบ ๆ เพราะว่าไปเจออีกปัญหาหนึ่ง ทำอะไรไม่ได้ มันมีความกดดัน จะเรียกอะไรภาษาไทยนะ ฟริสเตอร์ชั้น
คนที่มีความรู้มันฮึดฮัดใจ ฮึดฮัดใจเพราะทำไม่ได้ เพราะไปเจอปัญหาอันนี้ ปัญหานี้มันไม่ใช่เรื่องของนักวิชาการ
แต่ถ้าช่วยกันก็พอที่จะแก้ปัญหานี้ได้ แก้ปัญหาในที่นี้หมายถึงเรื่องปัญหาของน้ำโสโครก ถ้าไม่แก้กรุงเทพอยู่
ไม่ได้ ที่ไปสกลนครก็ไปดูน้ำโสโครกนั่นแหละ พอแก้ได้เพราะว่าที่ยังมี แต่กรุงเทพที่ไม่มีแล้วเดี๋ยวนี้ก็ขยายไปทาง
ตะวันออก ทางด้านตะวันตกถ้าไม่แก้ไขน้ำทั้งหลายที่ขยายออกไปทางตะวันออก ทางตะวันตก ทางเหนือ ทั้งหมด
มันไหลมาลงแม่น้ำ ลงสมุทรปราการ ต้องแบ่งออกไป แบ่งออกไปสู่ที่ ๆ จะทำนี้ ปัญหานี้ถ้าสมมุติว่าเรารับการช่วยเหลือ

เขามาเขาทำอะไรไม่ได้เหมือนกัน ลงท้ายเขามาบอกว่าคนไทยเป็นคนรับผิดชอบที่จะหาที่ให้แล้วเราทำไง เราบอกหาที่ไม่ได้ไม่ได้เขาก็มาฟรี เขามาฟรีเขาก็มาเที่ยวฟรี มันยุ่งยากอย่างนี้ ไม่รู้ว่านี่คำถามอย่างตอบอีกอย่างไม่รู้พอใจหรือเปล่า

ผู้กราบบังคมทูล.....^(๑) เขายกกว่าเมื่อ ๑๕ ปีที่ผ่านมา สวีเดนเป็นดินแดนที่มีแต่คลองน้ำเน่า ภายในสิบปีก็แก้ไขได้ น้ำที่ไหลจากบ้านลงไปสู่คลอง คลองไปสู่แม่น้ำ แก้ไขได้เรียบร้อยแล้ว น้ำใสเป็นตาตึกแดนพระพุทเจ้าข้า

พระราชดำรัส อันนี้ใช่ อังกฤษก็ได้ทำแม่น้ำเทมส์ แต่ว่าออสเตรเลียยังไม่ได้ทำแม่น้ำซิดนีย์ ของไทยนี่เรายังไม่ถึงขั้นเขา แต่อีกหน่อยก็เป็น นี่ถึงว่าเราทำ พยายามไปทำอย่างที่สกลนคร หนองหานที่สกลนครกำลังแย้ โรงประปาอยู่ข้างส่วนที่ทิ้งน้ำโสโครกลงไปในหนองหาน เขาก็ต้องทำท่อยื่นไปในหนองหาน ไปเอาน้ำมาทำน้ำประปา นี่น้ำหนักใจ ก็ต้องแก้ไข ก็ไปวางวิธีแก้ไขมา ๔ ปีแล้ว เบื้องต้นที่ทำแก้ไขเมื่อ ๔ ปีที่แล้ว เขาทำเขาปรับปรุงที่ก็ได้ผลเป็นส่วนหนึ่ง ก็ลงทุนประมาณล้านบาทแต่ก็นับว่าได้ผลไปส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งก็กำลังทำดูเหมือนลงทุนไปประมาณสักสามล้านบาทก่อน แล้วทีหลังเขาก็ทำไป จะเป็นสามร้อยล้านบาทสำหรับสกลนคร แต่กรุงเทพเป็นหมื่นล้าน นี่ถ้าหากทำแบบที่เขาเสนอ ทำในกรุงเทพดูเหมือนจะเป็นสามหมื่นล้านอะไรนั้น จะไม่พอ เพราะว่าที่มาจากชานเมือง ทางด้านตะวันออกก็ลงมาคลองแสนแสบกับคลองพระโขนง คลองบางนา คลองสำโรง ไหลลงเข้ากรุงเทพทำกรุงเทพสะอาด น้ำพวกนี้ลงมาจากเหนือก็ลงมาจากรัตนาธิเบศร์ คลองหลวงอะไรนั้นนะ ก็ลงมาเหมือนกัน ลงมาอินบุรี ลาดกระบัง แล้วก็ลงมาสมุทรปราการ แต่ถ้าเราทำโครงการจากคลองหลวงอินบุรี ลงมาอินบุรี ลาดกระบัง มากำจัดความโสโครก น้ำโสโครกในส่วนกลางของกรุงเทพก็ไม่เพิ่ม

(๑) บันทึกเสียงได้ไม่ชัดเจน

โครงการนี้ที่พูด คือเห็นคล้าย ๆ ขึ้นมาบนจอนี้ คิดนะ เห็นยังงีบบรรยายให้ฟังว่ามันน่าจะทำได้ ขาดอยู่ที่ที่จะทำ คือว่าปัญหาที่พูดเชื่อว่าถ้าใครจะถามอะไรจะมาติดที่ที่นี้ เรื่องการพัฒนา วิชาการมันใช้ได้ มี หากคนได้ ถ้าเราไม่มีไปจ้างฝรั่งก็ยังได้ แต่ถ้าฝรั่งมาเที่ยวแล้ว มาซื้ออะไรต่าง ๆ แล้วมาบอกว่าทำไม่ได้เพราะปัญหาที่นี้ เราก็อึดอัดอีก เพราะว่าเขามาแล้ว ผลสุดท้ายทั้งมาเที่ยวก็ต้องรับแขก มาตำเราว่าไม่ร่วมมือ ถึงไม่รับ บางทีเราอาจไม่รับดีกว่า ไม่รับความร่วมมือ อันนี้เป็นเรื่องปัญหาอยู่ตรงนี้ในการพัฒนา คือที่ว่ามาถามเรื่องว่าจะมีอะไรเกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริต่าง ๆ มาเจออย่างนี้เข้า คือถ้าหากว่าช่วยกันคิดว่าจะแก้ไขอย่างไร ก็นึกว่าอันนี้ไม่ใช่หลักวิชาแท้ เป็นเรื่องจิตวิทยา อันนี้ตอบแล้วก็เปะปะไปในเรื่องต่าง ๆ ก็ไม่ทราบว่าจะพอใจหรือเปล่า

ที่ท่านทั้งหลายมาก็คำถามเพื่อที่จะให้ได้พูดความคิดที่มีอยู่ในใจ ก็เป็นประโยชน์เพราะว่าเมื่อใครถามอะไรหรือมีคำถามกระตุ้นให้พูดอะไร มันก็ทำให้คิด เมื่อคิดแล้วก็อาจได้ความคิดที่ไม่เคยคิดหรือเคยคิดแล้วก็ลืม ก็มีประโยชน์กับตัวเองด้วยเหมือนกัน ก็ต้องถือโอกาสขอใจทุกคนที่มาในวันนี้ และเป็นกันเองดี ก็ทราบว่าคุณคนตั้งใจที่จะทำงาน ก็เชื่อว่าการทำงานที่ดี ๆ สำหรับในหน้าที่พูดหรือผู้แทนสถานกงสุล ก็เป็นประโยชน์สำหรับประเทศชาติ แล้วก็ประโยชน์มิใช่เฉพาะในกิจการของรัฐศาสตร์การทูต คือรัฐศาสตร์การทูตนี้จะต้องมีความรู้รอบตัวหลายด้าน แล้วก็สามารถที่จะติดต่อบุคคลทุกชนิด เพื่อที่จะให้สามารถที่จะใช้มิตรภาพของต่างประเทศมาเป็นประโยชน์กับประเทศไทย แล้วก็มาพัฒนาบ้านเมืองให้ดี ทั้งพัฒนาความมั่นคงความอยู่รอดของประเทศทุกคนก็ได้ทำหน้าที่ ขอให้ทุกคนทำหน้าที่ต่อไปด้วยความขะมักเขม้น ในเวลาเดียวกันก็ขอให้ท่านทำงานด้วยความร่าเริงใจด้วย เพื่อจะให้งานนั้นเป็นผลสำเร็จที่ดี ทำให้ทั้งตัวเองทั้งหน่วยราชการตลอดจนประเทศมีความพอใจได้รับประโยชน์ ก็เมื่อทุกคนทำงานอย่างขะมักเขม้นและร่าเริง ก็รู้สึกว่าจะทำให้คนอื่นมีกำลังใจทำงานด้วย ก็ขอให้ทุกคนได้ประสบความสำเร็จในงานการ มีทั้งร่างกายจิตใจเข้มแข็งแข็งแรงตลอดไป.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๓๓

วันอาทิตย์ ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๒

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระจะขึ้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดีมาอวยพรแก่ท่านทุก ๆ คน ทั้งขอขอบใจท่านเป็นอย่างมาก ที่มีมิตรจิตร่วมมือสนับสนุนข้าพเจ้าในภาระที่ปวงด้วยดี.

ในปีที่แล้วสถานการณ์หลายอย่าง ไม่ว่าจะทางเศรษฐกิจ การเมือง หรือสังคมเปลี่ยนแปลงแปรผันอย่างรวดเร็วและซับซ้อน. ความเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้หลายฝ่ายหลายคนมีความสับสนไม่เข้าใจกัน ซึ่งเป็นปัญหากระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติงานส่วนรวมของชาติไม่น้อย. สมควรที่เราทั้งหลายจะต้องร่วมกันแก้ไขให้คลี่คลายไปโดยเร็ว.

การแก้ปัญหา นั้น ถ้าไม่ทำให้ถูกเหตุถูกทาง ด้วยความรอบคอบระมัดระวังมักจะกลายเป็นการเพิ่มปัญหาให้มากและยุ่งยากขึ้น. แต่ละฝ่ายจึงควรตั้งใจพยายามทำความเข้าใจความเห็นให้กระจ่างและเที่ยงตรง เพื่อจักได้สามารถเข้าใจปัญหาและเข้าใจกันและกันอย่างถูกต้อง. ความเข้าใจที่ถูกต้องแนชัดนี้ จะช่วยให้เล็งเห็นแนวทางปฏิบัติแก้ไขอันเหมาะสม ซึ่งจะนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ. อีกประการหนึ่ง อันเป็นข้อสำคัญ ทุกฝ่ายจะต้องตระหนักในใจเสมอ ว่าประโยชน์ส่วนรวมนั้นเป็นประโยชน์ที่แต่ละคนพึงยึดถือเป็นเป้าหมายหลัก ในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน เพราะเป็นประโยชน์ที่ยั่งยืนแท้จริง ซึ่งทุกคนมีส่วนได้รับทั่วถึงกัน.

ในปีใหม่นี้ ขอให้ท่านทั้งหลายพยายามรักษาสุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรง เพื่อให้สามารถประกอบกิจการงานอันเป็นสัมมาชีพได้เต็มกำลัง ทั้งพยายามระมัดระวังรักษาจิตใจของตนไว้ให้หนักแน่น เพื่อให้มีสติสมบูรณ์ มีปัญญาผ่องใส เฉลียวฉลาด สามารถขบคิดวินิจฉัยเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ ได้ไม่ผิดพลาด. ผู้ใดมีภาระหน้าที่อันใดอยู่ ก็เร่งกระทำให้สำเร็จลุล่วง ด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยความจริงใจพร้อมใจ และความเมตตาปรารถดีต่อกัน. ผลการปฏิบัติของแต่ละคนแต่ละฝ่าย จักได้ประกอบและส่งเสริมกันขึ้นเป็นประโยชน์ เป็นความก้าวหน้า เป็นความมั่นคงวัฒนาของประเทศชาติไทยของเรา.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จงอภิบาลรักษาท่านทั้งหลายให้แคล้วคลาดจากภัยอันตรายและสิ่งชั่วร้ายทุก ๆ ประการ บันดาลให้มีกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา และกำลังสามัคคีอันพร้อมมูล กล้าแข็ง ที่จะประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่อันเป็นประโยชน์ตนประโยชน์ชาติ ให้บรรลุผลเลิศทุก ๆ ด้าน

ทั้งสามารถรักษาอิสรภาพ ความเป็นไทย พร้อมทั้งความผาสุกร่มเย็นในแผ่นดินไว้ ให้ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปชั่ว
นิรันดร.

ขอทุกท่านจงมีความสุข ความเจริญก้าวหน้า ความปราศจากทุกข์ ปราศจากภัย พร้อมทั้งความ
สมประสงค์ในสิ่งพึงปรารถนา จงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานลงพิมพ์ในหนังสือ “วันเด็ก”

ประจำปี ๒๕๓๓

เด็กเป็นอันมากมีความรักดีมาแต่กำเนิด จะเรียนจะเล่นจะทำสิ่งใด ก็มุ่งมั่น ทำให้ดีเด่น. ไม่มีปัญหาอุปสรรคหรือความลำบากยากแค้นใด ๆ จะกีดกันไว้ได้. เด็กเหล่านี้ ผู้ใหญ่ควรสนใจและแม่เมตตาเกื้อกูลประดับประดาให้ได้มีโอกาสพัฒนาไปในทางที่ถูกต้องที่ดี ทั้งด้านการศึกษาและจิตใจ. เขาจักได้เจริญเติบโตเป็นคนดีพร้อม และเป็นตัวอย่างแก่เยาวชนทั่วไป.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันเสาร์ ที่ ๑๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๓

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันพุธ ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

วิทยาการแต่ละสาขา ที่บัณฑิตทั้งหลายศึกษาสำเร็จมานั้น มีคุณค่ามาก เพราะหากได้นำออกใช้ด้วยความฉลาดไตร่ตรอง ให้ถูกต้องตามหลักการและจุดหมายแล้ว อาจยังประโยชน์อันพึงประสงค์แก่ตนและบ้านเมืองได้ไม่จำกัด. จึงเป็นการสมควรยิ่งที่แต่ละคนจะพยายามปฏิบัติฝึกฝน ให้สามารถใช้วิทยาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ. ปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดความสามารถดังนั้น ได้แก่ความสุจริต หนักแน่น และเป็นระเบียบในการกระทำความประพฤติ อย่างหนึ่ง ในความคิดจิตใจ อีกอย่างหนึ่ง. ความสุจริต หนักแน่น และเป็นระเบียบทั้งสองอย่างนี้ ต่างอาศัยกันและประกอบเกื้อกูลกันตลอดเวลา. จำเป็นจะต้องอบรมบำรุงให้เจริญมั่นคงขึ้นด้วยกัน. เมื่อจัดระเบียบในการกระทำและในความคิดได้พร้อมแล้ว ปัญญา หรือความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน ต่อแก่ ตรงเป้าหมาย ตรงความจริง ก็จะเกิดขึ้น. จะพิจารณาเรื่องราวหรือปัญหาใด ๆ ก็สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของเรื่องนั้นปัญหานั้นได้ทันที โดยปราศจากความลังเลสับสน ช่วยให้สามารถใช้วิทยาการสร้างสรรค์งานต่าง ๆ ได้ถูกต้อง พอเหมาะพอดีไม่มีติดขัด และสัมฤทธิ์ผลที่มุ่งหมายสมบูรณ์บริบูรณ์ทุกส่วน. ในโอกาสสำคัญที่ท่านทั้งหลายจะออกไปประกอบกิจการ ตามแนวทางที่ได้ศึกษาสำเร็จมานี้ จึงใคร่ขอฝากเรื่องการฝึกฝนความสุจริต หนักแน่น และเป็นระเบียบในกายในใจนี้ ให้ไปพิจารณาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อไป.

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในกิจการงานและขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้บัญชาการทหารบก รักษาราชการผู้บัญชาการทหารสูงสุด^(๒)

นำคณะนายทหารชั้นผู้ใหญ่ทั้งสามเหล่าทัพ

ผู้แทนนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๓๑

และผู้แทนนักศึกษาหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักรภาคร่วมเอกชน

เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓

ขอขอบใจท่านทุกคนที่ได้มาให้พรในวันนี้ และขอใจคณะนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรที่ได้นำเงินมาเพื่อการกุศลพร้อมทั้งให้เอกสารต่าง ๆ ขอขอบใจศูนย์สงครามพิเศษที่ได้มอบเครื่องหมาย คือหมวกของทหารศูนย์สงครามพิเศษ อันเป็นสัญลักษณ์ของศูนย์สงครามพิเศษซึ่งเป็นหน่วยชั้นนำของกองทัพบก นับว่าเป็นเกียรติและเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจมาก ก็ขอขอบใจท่านที่มาให้พรในโอกาสนี้

ทหารมีหน้าที่ที่สำคัญตลอดมาตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน ในการรักษาความมั่นคงและนำความเจริญแก่ประเทศชาติ ทำให้ประเทศมีความปลอดภัย สามารถที่จะพัฒนาขึ้นมาเป็นที่ที่อยู่อันมีความสงบ และสามารถที่จะพัฒนาขึ้นมาให้ประชาชนมีความสุขความสวัสดิได้ หน้าที่ของทหารได้มีการเปลี่ยนแปลงมาตลอดแล้วแต่สถานการณ์ซึ่งทหารไทยก็ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่มาอย่างดี ทำให้เห็นได้ว่าประเทศไทยมีความเจริญมั่นคงขึ้นอย่างมาก และไม่เคยมืดตกต่ำแม้แต่น้อย ทำให้เป็นประเทศที่มีเกียรติ สามารถที่จะรักษาความเป็นไทยอยู่ได้ก็ด้วยมีทหารที่ได้ปกป้องประเทศเอาไว้ หน้าที่นั้นแล้วแต่สถานการณ์ แล้วแต่สภาพของความเป็นอยู่ของทั้งประเทศ ทั้งประเทศต่าง ๆ ที่แวดล้อมเมืองไทยและของโลก เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง หน้าที่นั้นก็มีความเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เช่นเมื่อระยะสิบปีก่อนนี้สิบปีก่อนนี้ มีความไม่เรียบร้อยในการป้องกันประเทศด้วยการก่อการร้าย มาในระยะหลังนี้ด้วยความสามารถก็ได้ทำให้การก่อการร้ายนี้ลดน้อยลง การทำให้การก่อการร้ายลดน้อยลงนี้ ก็ได้ปฏิบัติทั้งในทางเชิงรบ ทั้งในด้านการพัฒนาประชาชนให้มีความอยู่ดีกินดี ข้อหลังนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าถ้าประชาชนมีความหวังและมีความอยู่ดีกินดีนั้น ก็ทำให้ไม่ต้องการที่จะมีความไม่พอใจ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ

และไม่ต้องการที่จะมีการต่อต้านด้วยกำลัง มุ่งที่จะพัฒนาประเทศและพัฒนาตัวเองให้ดี มาเดี๋ยวนี้ผลก็คือประชาชน
เข้าใจมากขึ้นและไม่สนับสนุนผู้ที่ก่อการร้าย นับว่าเป็นผลดีของการปฏิบัติของทางทหารทั้ง ๓ เหล่าทัพ ซึ่งมาบัดนี้
ก็มีหน้าที่เปลี่ยนแปลงตัดแปลงไปบ้างตามสภาพก็ต้องรักษาความปลอดภัยรักษาความอยู่ดีกินดีนี้ให้อยู่แน่นอนแน่นแฟ้น
และให้ดียิ่งขึ้น

ตั้งแต่สมัยก่อนนี้มาถึงสมัยนี้ คำว่า “ทหาร” คนก็เข้าใจว่าเป็นใครเป็นอะไร เรียกว่าตกทอดถ่ายทอด
ความเป็นทหารนั้นมาตลอดตั้งแต่โบราณกาลมาจนปัจจุบันนี้ จึงต้องมีการถ่ายทอดความรู้ถ่ายทอดความรับผิดชอบ
แก่ผู้ที่จะมารับหน้าที่ต่อไป ทหารไทยก็ได้ถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดความรับผิดชอบนี้มาด้วยดีตลอด ทำให้งาน
ของทหารเป็นไปโดยราบรื่น เรียบร้อย และสามารถที่จะปฏิบัติงานตามหน้าที่ ฉะนั้นการที่ท่านมาในคราวนี้
มายืนยันความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาตินั้นก็เป็นที่นับว่าถูกต้องตามหลัก
ของการถ่ายทอดความรู้และถ่ายทอดหน้าที่ความรับผิดชอบต่อเนื่องกันไป ก็ขอให้ทุกคนที่ได้รับหน้าที่ให้ปฏิบัติ
หน้าที่โดยเต็มความสามารถ ด้วยความรู้หลักวิชา ด้วยความตั้งใจที่ซื่อตรงเข้มแข็ง จะทำให้ประเทศชาติคับคนดี
มีความมั่นคงและความผาสุกสงบ

ก็ขอขอบใจที่ท่านทั้งหลายที่ได้มาในวันนี้ และขอให้ทุกท่านมีพลานามัยแข็งแรงจิตใจเข้มแข็ง ปัญญา
ที่เฉียบแหลม เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผลดีแก่ส่วนรวม โดยเฉพาะแก่กองทัพ ให้เป็นที่เชิดชูเป็นที่ไว้วางใจของ
ประชาชน ขอให้ทุกท่านมีความสำเร็จในงานการ และมีความสุข ความเจริญ ทั้งในส่วนราชการ ทั้งในส่วนตัว
ขอให้ประสบแต่ความสำเร็จ.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน
เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน
วันอาทิตย์ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๓

ในการปฏิบัติราชการนั้น ขอให้ทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ อย่านึกถึงบำเหน็จรางวัลหรือผลประโยชน์ให้มาก. ขอให้ถือว่าการทำหน้าที่ได้สมบูรณ์เป็นทั้งรางวัลและประโยชน์อย่างประเสริฐ จะทำให้บ้านเมืองไทยของเราอยู่เย็นเป็นสุขและมั่นคง.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ผู้สำเร็จจากสถาบันการศึกษาทางการทหาร เป็นผู้ที่ได้ผ่านการศึกษาด้านวิชาการตามหลักสูตรอันทันสมัยมาครบถ้วน ทั้งได้ผ่านการฝึกหัดอบรมด้านปฏิบัติงานและการบังคับบัญชาเป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะเข้าปฏิบัติหน้าที่นายทหารในกองทัพ. ข้อนี้ถือว่าเป็นเกียรติที่แต่ละคนควรภาคภูมิใจ และรักษาไว้ตลอดเวลา อย่่างไรก็ตาม ขอให้ถือด้วยว่าความรู้ความสามารถที่ได้รับการฝึกฝนอบรมมานั้น เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาและปฏิบัติที่ก้าวหน้าในระดับสูงขึ้นไป. ท่านทั้งหลายจำเป็นต้องขวนขวายเพิ่มพูนความรู้และความสามารถต่อไปอีกมาก เพื่อความเจริญของตนเอง.

อีกประการหนึ่ง ขอให้ทุกคนเข้าใจให้ชัด ว่าการทำหน้าที่ของทหารให้บรรลุประสิทธิผลทั้งด้านยุทธการ ทั้งด้านการปฏิบัติพัฒนาให้เกิดความเจริญมั่นคงในชาตินั้น ข้อแรกจะต้องมีความจงรักภักดีและยึดมั่นในชาติบ้านเมือง ต้องมุ่งมั่นที่จะปกป้องรักษาและธำรงอิสรภาพอธิปไตยไว้ทุกเมื่อ ด้วยสติปัญญา ความสามารถ และชีวิต. ความยึดมั่นดังนี้จะเป็นเครื่องป้องกันตน ให้พ้นอันตรายจากความชั่วความทุจริตทั้งหมด และจะเป็นพลังแรงส่งเสริมให้ก้าวหน้าไปในหน้าที่ราชการ. ข้อสอง เมื่อจะทำการใด ต้องตั้งใจทำให้จริง ด้วยความรับผิดชอบและความบริสุทธิ์ใจ มุ่งถึงผลอันเป็นประโยชน์พึงประสงค์ของการนั้นเป็นสำคัญ. ข้อสาม ต้องใช้หลักวิชา ใช้เหตุผล ความถูกต้องและความคิดไตร่ตรองที่บริบูรณ์ด้วยสติและปัญญา เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสินปัญหาและชี้แนะแนวทางปฏิบัติอยู่เสมอ. ข้อสี่ ต้องถือว่างานทุกด้าน ทุกสิ่ง สัมพันธ์พึ่งพิงกันและกันอยู่ จึงจำเป็นต้องร่วมมือประสานประโยชน์กับทุกฝ่าย ทุกคน ด้วยความเฉลียวฉลาดและเมตตาปรองดองกัน. ทั้งสี่ข้อนี้เป็นสิ่งที่จะขอให้นำไปพิจารณาให้ประจักษ์แก่ใจแล้วถือเป็นวินัยประจำตัว ควบคู่กับวินัยทหาร. เชื่อว่าจะคุ้มครองทุกคนให้สวัสดิและบันดาลให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญ พร้อมด้วยเกียรติ ด้วยศักดิ์ศรี และอำนาจบารมีทุก ๆ ประการ.

ขออวยพรให้นายทหารใหม่มีความสุข ความก้าวหน้า แคล้วคลาดจากภัยอันตรายและเหตุชั่วร้ายทุกสิ่ง
ให้มีความคิดสติปัญญาสว่างไสว มีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็งหนักแน่นเพื่อสามารถประกอบภารกิจน้อยใหญ่
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งให้มีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตตามที่มุ่งหมายทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่เลขาธิการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ฯ^(๒) นำคณะบุคคลต่าง ๆ เฝ้า ฯ

ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน กับน้อมเกล้า ฯ ถวายรถยนต์

โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ฯ

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอังคาร ที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่มีโอกาสได้พบกับกรรมการบริหารของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์และท่านทั้งหลาย ที่ได้ช่วยในกิจการของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์มีประวัติและกิจการดังรายงานของท่านประธานกรรมการบริหาร ไม่ต้องที่จะพูดมากในเรื่องนี้ แต่ขอสรุปว่ามูลนิธิราชประชานุเคราะห์ได้เริ่มต้นมาตั้งแต่ครั้งที่มีवादภัยที่แหลมตะลุมพุก เมื่อยี่สิบหกยี่สิบเจ็ดปีมาแล้ว ซึ่งทำให้เกิดความเดือดร้อนและทำให้ประชาชนทั่วประเทศได้มีความรู้สึกว่าจะต้องช่วยเหลือจึงมีผู้ที่ได้บริจาคเงินหลังไหลเข้ามา และได้นำไปใช้เพื่อสงเคราะห์ผู้ที่ประสบวาตภัยในครั้งนั้น ต่อมาก็ได้ใช้เงินที่ยังเหลือจากการบริจาคตั้งมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ขึ้นด้วยความประสงค์ที่จะช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติโดยฉับพลัน ซึ่งทางราชการก็มีหน่วยงานอยู่แล้วที่จะช่วยเหลือ แต่เห็นว่าประชาชนทั่ว ๆ ไปเมื่อทราบว่าเป็นร่วมชาติได้รับความเดือดร้อนก็อยากจะช่วยด้วย ฉะนั้นจะต้องตั้งโครงการอย่างหนึ่งซึ่งไม่ใช่เป็นทางราชการ เพื่อที่จะประสานน้ำใจเมตตาปราณีของคนทั่วประเทศ ได้ตั้งมูลนิธิขึ้นมาและได้ปฏิบัติดังนี้ คือเมื่อมีภัยธรรมชาติใด ๆ เกิดขึ้น มีเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิเข้าไปช่วยเหลือ ทำให้งานรวดเร็วและไม่บกพร่อง

สำหรับการนี้ก็ได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเช่น กรมประชาสัมพันธ์ และหน่วยของทหาร ตำรวจ และพลเรือน ที่ได้ร่วมกันให้ความช่วยเหลือ งานส่วนมากก็เป็นงานนอกเหนือจากงานปกติของตัว และมูลนิธิก็ได้ตั้งหน่วยอาสาสมัครเพื่อที่จะไปประสานงานให้ดี ทำให้การรับความช่วยเหลือนั้นรวดเร็วขึ้น ต่อมาก็ได้ตั้งกรรมการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ประจำจังหวัด ก็เป็นเจ้าหน้าที่จังหวัดนั่นเองคือผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ได้มอบเงินให้สามารถที่จะดำเนินงานไปโดยไม่ต้องคอยรับคำอนุมัติจากที่ไหน ทนใดที่มีเหตุเกิดขึ้น ทำให้การช่วยเหลือสะดวกและคล่องแคล่วขึ้น ต่อมากรรมการจังหวัดนั้นก็ได้รับเงินจากมูลนิธิ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายขวัญแก้ว วัชโรทัย

ส่วนกลาง และได้ตั้งกองทุนของตัวเพื่อที่จะปฏิบัติในเขตจังหวัด ก็ได้ผลดี เพราะว่าประชาชนได้รับความช่วยเหลือ คล่องแคล่วและรวดเร็ว

การให้ความช่วยเหลือรวดเร็วนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และได้เห็นผล โดยที่สื่อบุคคลหนึ่งที่ได้ประสบ อัคคีภัย แล้วก็ได้มาพบประมาณ ๖ เดือนภายหลัง เขาบอกว่าเมื่อประสบอัคคีภัยนั้นเขารู้สึกหมดหวัง เพราะว่า เสียบ้านที่อยู่และที่ทำมาหากินหมดหวังที่จะมีชีวิตต่อไป แต่ทันใดในไม่ช้าก็ช่วยเหลือจาก เจ้าหน้าที่มูลนิธิไปให้อาหาร และต่อมาก็ได้ให้สิ่งของอุปกรณ์ที่จะมีชีวิตอยู่ได้ต่อไป เขาบอกว่าตอนที่เขามาพูด เขาบอกว่าเขาสบายแล้ว ฟิ้นตัวมาได้ และเขาก็บอกว่าอาหารและสิ่งของที่ได้รับนั้นไม่ได้คุ้มหรือไม่ได้ช่วยทั้งหมด เพราะว่า เป็นจำนวนถ้านับเป็นเงินก็ไม่มากเขาพูดอย่างนี้ไม่ใช่ในเชิงตำหนิ แต่ในเชิงที่ทำให้เขาชื่นชม เพราะว่า แม้จะให้ไม่คุ้มกับที่ได้เสีย แต่ว่าสามารถที่จะให้กำลังใจที่จะสร้างตัวเองขึ้นมาใหม่ให้ดี และบางกรณีก็ดีกว่าเดิม ด้วยซ้ำ ข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญ เขาก็มาพูดว่าถ้าหากได้รับทันที ความท้อใจนั้นไม่เกิดขึ้น ถ้าเกิดความท้อใจแล้ว ทำงานทำการไม่ได้ ฉะนั้นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์นี้ ก็คือให้ได้ไปถึงทันที่แล้วก็ ไปให้กำลังใจให้ผู้ประสบภัยนั้นสามารถที่จะตั้งตัวขึ้นมาด้วยกำลังใจของตัวเอง ด้วยความสามารถของตัวเอง ได้รับความช่วยเหลือ ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งก็เป็นความช่วยเหลือทางกำลังใจ อันนี้ก็สำคัญ ฉะนั้นการที่ มูลนิธิสามารถที่จะปฏิบัติงานนั้น ได้ช่วยประชาชนผู้ประสบภัยธรรมชาติมากกว่ามูลค่าของเงินที่ได้กล่าวไว้ใน รายงานไม่ใช่เก๊าลิปถ่าน หรือร้อยล้านแต่เป็นเงินที่จะนับไม่ถ้วนเลย

อีกข้อหนึ่งที่ได้กล่าวในรายงานนั้นก็คือเรื่องของการศึกษา การศึกษานั้นเริ่มต้นตั้งแต่โรงเรียนที่ได้ตั้ง และทุนการศึกษาที่ได้ตั้ง ในครั้งวาทภัยแหลมตะลุมพุกนั้นเองทางมูลนิธิเห็นว่าการช่วยเหลือแบ่งเป็นส่วน ๆ

ส่วนแรก ก็คือการช่วยเหลือจับปล้นตามที่ได้กล่าวแล้ว

ส่วนที่สอง ก็เป็นการที่จะให้ประชาชนสามารถที่จะทำมาหากิน คือช่วยในด้านอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพ การทำสวน ทำนา ทำไร่ ให้เขาสามารถที่จะปฏิบัติงานได้และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากินทั้งหลาย

ส่วนที่สาม ก็คือการศึกษา ผู้ที่ประสบภัยโดยเฉพาะพวกเด็ก ๆ ได้สูญเสียทั้งโรงเรียน ทั้งผู้อุปการะ ฉะนั้นได้ตั้งนโยบายที่จะช่วยเด็กที่เป็นกำพร้าจากภัยธรรมชาติเหล่านั้น เลยตั้งโรงเรียนและได้อุปการะเด็กให้มี ที่เรียน และมีผู้ปกครองก็คือมูลนิธิให้สามารถที่จะเรียนตั้งแต่ชั้นเล็ก ๆ จนกระทั่งจบโรงเรียนชั้นมัธยม มีบางราย ก็ได้สนับสนุนจนกระทั่งถึงชั้นอุดมศึกษาและเลยต่อไปก็ได้

ผลของกิจการนี้ก็คือมีผู้ที่สำเร็จการศึกษา และมาอาสาทำงานให้มูลนิธิ เมื่อเกิดอุทกภัยและภัยธรรมชาติ ในภาคใต้ ต่อมาก็ได้อาสาไปช่วยเพื่อนที่ได้รับภัยธรรมชาติ ฉะนั้นที่ได้ช่วยเด็กที่ไม่มีที่พึ่งให้มีที่พึ่งและอบรมให้มีความรู้ เขาก็สามารถที่จะไปใช้ความรู้และกำลังใจที่ได้รับ ไปช่วยเพื่อนที่กำลังประสบภัยธรรมชาติ สำหรับใน คราวหลัง ๆ นี้ก็มีภัยธรรมชาติที่รุนแรง ก็เลยได้ทำตามนโยบายเดิมนี่ ตั้งโรงเรียนและตั้งทุนการศึกษา โรงเรียน นั้นก็มีที่อื่นด้วย ทางภาคเหนือทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็มีเหมือนกัน

ผู้ที่ได้นำเงินมาสมทบในมูลนิธินี้ จึงมีส่วนอย่างสำคัญในการที่มูลนิธิจะสามารถปฏิบัติงานต่อไป เราถือว่า มูลนิธินี้คล้าย ๆ เป็นธนาคาร คือว่าคนไหนที่ยังอยู่ดีมีฐานะดีแล้วก็อยากที่จะทำบุญสะสมเงิน ก็เท่ากับเอาเงิน มาใส่ธนาคาร ถ้าหากว่าวันไหนได้ประสบภัยมูลนิธิอาจไปช่วยได้ อันนี้เป็นหลัก ทุกคนที่มีความสุขปัจจุบันนี้ ก็เท่ากับเก็บออมเอาไว้ สำหรับเมื่อมีความทุกข์ก็จะมีการบรรเทาทุกข์ได้ อันนี้ก็เป็นหลักของมูลนิธิราชประชา นุเคราะห์ อันชื่อว่าเป็นการอนุเคราะห์ซึ่งกันและกัน แล้วเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตั้งแต่กรรมการบริการไปถึงกรรมการ ฝ่ายต่าง ๆ และอาสาสมัครต่าง ๆ ก็มีทั้งกำลังใจ ทั้งกำลังทรัพย์ ที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่ที่ได้ตั้งไว้กับตัว ฉะนั้นที่กรรมการบริหารได้มาในวันนี้ และท่านผู้ได้บริจาคเงินช่วยเหลือในกิจการ ก็ขอให้ได้รับความพอใจ จากมูลนิธิ เพราะว่ามูลนิธิสามารถที่จะปฏิบัติตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ตั้งแต่ต้นก็ขอขอบใจทั้งผู้เป็นกรรมการและ

เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิ ที่ทำงานด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความเสียสละ และขอขอบคุณท่านผู้ที่สนใจและบริจาคทรัพย์ เพื่อสนับสนุนกิจการ ทำให้มูลนิธินี้สามารถที่จะทำไปตามเป้าหมาย คือความสุขความปลอดภัยของประชาชน ในประเทศ

ก็ขอให้การที่ท่านได้ทำงานและบริจาคทรัพย์เช่นนี้ เป็นผลให้ท่านทุกคนได้รับความสำเร็จในงานการใด ๆ ที่กำลังทำ ให้ประสบความสุข ความสบาย ความรุ่งเรือง และความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๓

จะเป็นใครก็ตามมีอาชีพใดก็ตามก่อนที่จะทำงานจะต้องตั้งใจทำ เรียกว่าจะต้องตั้งใจจะหรือจะต้องตั้งอธิษฐานว่าจะทำงานนั้นให้สำเร็จ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จก็จะต้องมีความตั้งใจดี มีความมุ่งมั่น มุ่งที่จะใช้ความรู้หรือความสามารถนั้น ๆ ใ้ทำงานที่ตนทำเป็นผลสำเร็จ งานนั้นก็จะมีความสำเร็จและความก้าวหน้า

สำหรับผู้พิพากษานั้น การที่จะเริ่มชีวิตการทำงานในการเป็นผู้พิพากษาก็จะต้องตั้งใจเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะสำหรับผู้พิพากษานั้นมีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่าจะต้องมีการตั้งสัตย์ปฏิญาณ อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าหน้าที่ของผู้พิพากษาก็มีการพาดพิงถึงความเป็นอยู่ และความมั่นคงของประเทศอย่างสำคัญที่สุดในการทำงานหรือในความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคน เพราะว่าเป็นผู้ชี้ขาดว่าการกระทำของประชาชนเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง โดยมีศาล ถ้าเกิดมีคดีหรือมีสิ่งที่พิพาทกันก็จะเป็นผู้ตัดสิน ทำให้ประชาชนจะต้องอยู่ในข้อบังคับของกฎหมาย หมายความว่าให้ประชาชนปฏิบัติตามไม่ให้เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ฉะนั้นเป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก และเป็นงานที่หนัก ฉะนั้นก็ก่อนที่จะปฏิบัตินั้นก็จะต้องตั้งสัตย์ปฏิญาณ หรือจะเรียกว่าสัตย์อธิษฐานก็ได้ ว่าจะปฏิบัติอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทำงานนั้น ทุกคนก็ได้รู้ได้เรียนมา ได้ฝึกอบรมมาอย่างดี และมากล่าวคำปฏิญาณ ซึ่งมีข้อสำคัญอยู่ส่วนหนึ่ง ที่บอกว่าจะปฏิบัติตามโดยปราศจากอคติ ซึ่งเป็นจุดสำคัญของการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา เพราะว่าอคตินั้นเป็นสิ่งที่ร้ายแรงมากถ้าทำตามไป “อคติ” นั้นแปลว่าสิ่งที่ไม่ควรทำ หรือไม่ควรไป “อ” แปลว่าไม่ “คติ” การไป เป็นทางที่ไม่ควรจะไป กว้างขวางมากคำนี้ แต่ถ้าจะอธิบาย ก็ไม่ควรทำไม่ควรไปในทางที่ที่เป็นสิ่งที่ล่อใจต่าง ๆ สิ่งก็ตามอารมณ์ของตนจะชอบหรือไม่ชอบ จะกลัวหรือไม่กลัว ถ้าทำตามความที่ชอบอะไร ถ้าทำตามที่กลัวอะไร หรือทำตามที่ไม่ชอบอะไรนั้น เป็นสิ่งที่ทำให้การตัดสินใจหรือการตัดสินว่า ความดีอยู่ตรงไหน ความถูกต้องอยู่ตรงไหน ความผิดอยู่ตรงไหน เป็นไปไม่ได้ คือว่าทำให้จิตใจหรือทำให้ความฉลาด

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายอานันท์ คล้ายสังข์

ของตัวหายไปเลย ฉะนั้นที่ได้เปล่งวาจาเมื่อสักครู่นี้ ก็เป็นหลักสำคัญของผู้พิพากษาที่จะต้องยึดถือทำตามว่าจะปฏิบัติด้วยความไม่มื่อคติ หรือเรียกว่าปราศจากอคติ สำหรับข้อนี้ทุกคนก็ต้องมีความสามารถคือความรู้ ความรู้นั้นจะต้องรักษาไว้ และเพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลา ต้องมีความกล้าหาญ คือหมายความว่าไม่ยอมที่จะตามอคติ และไม่ยอมที่จะทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง

ฉะนั้นการที่เปล่งวาจาเมื่อตะกี้เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับผู้พิพากษาสำหรับผู้อื่นเขาก็คงต้องทำเหมือนกัน เมื่อเริ่มงานใด ๆ ที่สำคัญต้องตั้งสัตย์ปฏิญาณเหมือนกัน อาจไม่เปล่งออกมา อาจไม่ใช้คำหรือความคิดอย่างที่ท่านทั้งหลายได้เปล่งมา แต่ว่าทุกคนจะต้องตั้งใจให้ดีก่อนทำงาน สำหรับในกรณีนี้ก็หมายความว่า ก่อนที่จะได้รับหน้าที่เป็นผู้พิพากษา แต่ทุกครั้งที่ปฏิบัติงานใด ๆ จะปฏิบัติงานสำคัญใหญ่โตหรือเล็กน้อยปลีกย่อย ก็จะต้องซำค่าปฏิญาณเช่นนี้อยู่เสมอ และจะมีความสำเร็จ ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้ทำงานในหน้าที่ผู้พิพากษา ถึงความสำเร็จโดยอาศัยหลักการดังกล่าวนี้

ขอให้ทุกคนได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง มีความสุขกายสุขใจ และทำหน้าที่อย่างดีที่สุด เพื่อเกียรติของตัว เพื่อเกียรติของสถาบันตุลาการ และเพื่อความสงบร่มเย็นของประเทศไทย ซึ่งทุกคนมีหน้าที่ที่จะรักษา.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก “ตึกสยามินทร์”

ตึกสยามินทร์ ไม่แต่แสดงให้เห็นความเจริญมั่นคงของโรงพยาบาลศิริราชและการแพทย์ของไทย หากยังแสดงให้เห็นที่ราบชัดด้วยว่า ในบ้านเมืองไทยของเรา มีผู้ใจบุญใจกุศล ยินดีในการเผื่อแผ่เพื่อเกื้อกูลอนุเคราะห์ผู้อื่นอยู่ทุกกาลสมัย. ผู้มีภาระในกิจการของศิริราช ชอบจะร่วมมือบำเพ็ญกรณียกิจทั้งปวงให้สมบูรณ์พร้อม ด้วยความสามารถ ความฉลาดเที่ยงตรง และความเมตตากรุณา. กัลยาณเกียรติกับทั้งความเจริญรุ่งเรืองจักได้เกิดแก่สถาบันนี้ยิ่งขึ้นและยั่งยืนไป.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่คณะครู นักเรียน โรงเรียนวังไกลกังวล
ในโอกาสเข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานรางวัล ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๒
ณ หอประชุมอเนกประสงค์ โรงเรียนวังไกลกังวล

วันพุธ ที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๓

งานรับรางวัลประจำปีนี้ นับว่าสำคัญเป็นพิเศษกว่าทุก ๆ ครั้ง เพราะได้รับทราบรายงานจากประธานกรรมการบริหาร ว่าสามารถปรับปรุงงานของโรงเรียนวังไกลกังวลทุกด้านให้ก้าวหน้าไปได้มาก และที่สำคัญก็คือสามารถขยายการศึกษาให้ต่อเนื่องออกไปครบทุกระดับ นับแต่ระดับเด็กเล็กก่อนวัยเรียน จนถึงระดับปริญญา รวมทั้งการศึกษาวชิราวุธ ระดับประโยควิชาชีวะชั้นสูง และการศึกษาผู้ใหญ่สายวิชาชีวะด้วย. ความสำเร็จอันงดงามในการปรับปรุงโรงเรียนวังไกลกังวล เกิดขึ้นได้ด้วยความร่วมมือและความพร้อมเพรียง ของบรรดาผู้มีเมตตา มีศรัทธา และมีความคิดเห็นตรงกันในประโยชน์ของการให้การศึกษาที่ถูกและพอเหมาะพอดีแก่เยาวชน. แต่ละฝ่ายแต่ละคนจึงพร้อมกันเสียสละ ท่วมเท่ำกำลังกายกำลังปัญญา ตลอดจนทรัพย์สินและทุนรอนเป็นอันมากให้แก่โรงเรียน เพื่อเกื้อกูลและสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้บังเกิดขึ้นโดยรวดเร็ว น่าพอใจ. ข้าพเจ้าขออนุโมทนา และขอบใจทุกฝ่ายทุกท่านอย่างยิ่ง. นอกจากนี้ ก็ขอแสดงความยินดีกับบรรดาครู และนักเรียนผู้ที่ได้รับรางวัลประจำปี ในการเรียนดี ประพฤติดีและทำหน้าที่ได้เข้มแข็งทุกคน.

รางวัลที่นักเรียนแต่ละคนได้รับ ถือว่าเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความดีของตัว ที่ได้ตั้งใจและอุตสาหะเล่าเรียนให้มีความรู้. การทำความรู้ใส่ตัวนั้นสำคัญมาก เพราะต่อไปในชีวิต ถ้าขาดความรู้ ความคิด และคุณสมบัติ จะไม่อาจพาตัวให้เจริญก้าวหน้าและมีความสุขสวัสดิ์ได้. นักเรียนจึงจำเป็นต้องพยายามศึกษาเล่าเรียนให้เต็มกำลังและสม่ำเสมอตลอดเวลา. แม้ผู้ที่เรียนไม่เก่ง ไม่ได้รับรางวัลในวันนี้ก็ต้องมีความพยายามเหมือนกัน เพราะเมื่อได้เพียรพยายามดีแล้ว วันหนึ่งข้างหน้าจะต้องได้รับรางวัลเป็นแน่นอน. รางวัลนั้นไม่ใช่อย่างที่แจกให้วันนี้ หากเป็นรางวัลสำหรับชีวิต อันได้แก่ความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า และอนาคตที่มั่นคงสุขสบาย. สำคัญอยู่ที่ว่าทุกคนจะต้องทำใจให้เข้มแข็งและแน่วแน่ พร้อมทั้งจะเรียนรู้วิชาและทำการงาน ด้วยความอ่อนน้อมและเคารพเชื่อฟัง. การเชื่อฟังเคารพครูนั้นสำคัญอย่างยิ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูมีความสบายเบาใจ ไม่ต้องแบกภาระหนัก และมีโอกาสสั่งสอนความรู้หรือบรมความดีทุกอย่างได้เต็มที่ ซึ่งนักเรียนจะเป็นผู้ได้เรียนรู้และรับไว้เป็นสมบัติอันมีค่าสำหรับตัวยั่งยืนตลอดไป.

ส่วนครูอาจารย์ทั้งหลายนั้นก็มีความสำคัญอยู่ ที่จะต้องทำตัวให้เป็นที่รัก ที่เคารพและเชื่อถือไว้วางใจของศิษย์. แต่ละคนจึงต้องเอาใจใส่ฝึกฝนตนเองให้แตกฉานและแม่นยำชำนาญทั้งในวิชาความรู้วิธีสอน เพื่อสามารถสอนวิชาทั้งปวงให้กระจ่างแจ่มแจ้งและถูกถ้วนสมบูรณ์. อีกประการหนึ่ง จะต้องฝึกหัดปฏิบัติตนให้ดี สมกับที่เป็นครู คือต้องมีและต้องแสดงความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความสุภาพ ความเข้มแข็งและอดทน ให้ปรากฏชัดและเคยชินเป็นนิสัย. เด็ก ๆ จักได้เห็นได้เข้าใจในคุณค่าของความรู้ความดีที่มีในตัวครู อย่างลึกซึ้งและมั่นคง แล้วยึดถือเป็นแบบฉบับด้วยความเลื่อมใสและศรัทธา. ประการสำคัญที่สุด ถ้าครูแต่ละคนแต่ละฝ่ายพยายามทำตัวทำหน้าที่ให้สมบูรณ์บริบูรณ์ได้พร้อมเพรียงกัน การให้การศึกษานี้จะบรรลุผลเลิศและสำเร็จประโยชน์ตามที่มุ่งหวังไว้ทุกประการ.

ขอขอบใจคณะผู้บริหารและผู้มีอุปการคุณแก่โรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง. ขอชมเชยนักเรียนที่อุทิศส่วที่เล่าเรียนได้จนได้รับรางวัล และขออวยพรให้ทุก ๆ คน ทั้งครูทั้งนักเรียน ทั้งผู้มีส่วนช่วยเหลืองานของโรงเรียนวังไกลกังวล มีความสุข ความสวัสดิ์และความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกายใจ เพื่อจักได้สามารถทำหน้าที่ของตน ๆ ให้บังเกิดผลที่น่าชื่นชมยิ่ง ๆ ขึ้น.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบว่าการศึกษาด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยความมั่นคง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

การศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยคือการศึกษาขั้นสูง เพื่อสร้างเสริมและสะสมความรู้ ความชัดเจน ในด้านวิชาการอย่างสูง และด้านการใช้ความคิดวิจารณ์ตามเหตุผลหลักวิชา ความถูกต้อง. ผู้มีปัญหาซึ่งได้ผ่านการศึกษาระดับนี้ จัดว่าเป็นบุคคลที่ทรงคุณค่า ผู้จะเป็นกำลังสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงทุกด้านของประเทศอย่างสำคัญต่อไป. เหตุนี้ บัณฑิตทั้งหลายจึงมีหน้าที่รับผิดชอบเกิดขึ้น ที่จะต้องนำความรู้ ความคิด และความสามารถจัดเจนของตนออกปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมและบ้านเมือง. การทำงานให้สำเร็จผล อันพึงประสงค์ได้ด้วยดีนั้น เบื้องต้น แต่ละคนจะต้องมีปฏิธานที่เที่ยงตรง ในอันที่จะทำงานทำหน้าที่ด้วยความอุตสาหะพยายามและความหนักแน่นอดทน ให้บรรลุผลสำเร็จ. เมื่อจะเริ่มงานสิ่งใด ก็ให้พยายามคิดพิจารณาให้จนเห็นจุดหมาย เห็นสาระ และประโยชน์ที่แท้ของงานนั้นอย่างแจ่มแจ้ง แล้วจึงลงมือกระทำด้วยความตั้งใจ มั่นใจ และด้วยความรับผิดชอบอย่างสูง ให้งานดำเนินลุล่วงตลอดไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีให้บกพร่องเสียหาย. ข้อสำคัญ ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ต้องพยายามควบคุมกายใจและความคิด ให้สงบตั้งมั่นและหนักแน่น อย่าให้คลายจากความเพียร และอย่าให้หวั่นไหวฟุ้งซ่านไปกับความพอใจไม่พอใจ หรืออุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ. นอกจากนี้ ยังจะต้องมีความสุจริตใจและจริงใจต่อผู้เกี่ยวข้องร่วมงานทุกฝ่ายทุกคน พร้อมทั้งประพฤติปฏิบัติต่อกันและกันอย่างเหมาะสม ด้วยความเมตตาอารีและความไม่มีอคติ เพื่อให้สามารถร่วมงานประสานประโยชน์กันได้อย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ. ข้อปฏิบัติที่นำมากล่าวนี้ ใครจะขอให้บัณฑิตพิจารณานำไปปฏิบัติด้วยความใคร่ครวญ ให้ครบถ้วนและพอเหมาะพอดี เพราะเชื่อว่าจะช่วยให้แต่ละคนประสบความสำเร็จอันน่าพอใจในการทำงาน ทั้งจะเกื้อกูลให้มีความเจริญก้าวหน้าและความผาสุกราบรื่นในชีวิต พร้อมสมบูรณ์ในวันหน้า.

ขออวยพรให้บัณฑิตทั้งหลายมีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญาที่กล้าแข็งทุกเมื่อ เพื่อสามารถปฏิบัติกิจการงานให้บรรลุผลเลิศ บังเกิดประโยชน์ตามที่มุ่งหมายทุก ๆ ประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวาระนี้ และได้ทราบ รายงานว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้าด้วยความมั่นคง เป็นที่น่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชม กับผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัย ที่มอบครูประจำสถาบันแก่ข้าพเจ้า.

ปีนี้อธิการบดีได้กล่าวเน้นถึงจุดหมายในการสร้างบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อย่างชัดเจน อีกครั้งหนึ่ง. ข้อที่กล่าวมีความสำคัญมาก เพราะเป็นแม่บทใหญ่ ที่จะใช้เป็นเครื่องวัดคุณภาพของบัณฑิต พร้อมทั้งผลสำเร็จในการให้การศึกษามหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี.

ความเป็นบัณฑิต นอกจากจะหมายถึงรู้ดีที่ความรู้และความฉลาดสามารถของบุคคล ในการใช้วิทยาการ ให้เกิดประโยชน์แล้ว ยังสังเกตทราบได้ว่าการกระทำ คำพูดและความคิด อีกทางหนึ่ง. บัณฑิตนั้น เมื่อจะทำจะพูด หรือจะคิด ย่อมพยายามทำให้ดี พูดให้ดี คิดให้ดีเสมอ. ทำให้ดี หมายถึงทำความความตั้งใจและจริงจัง ให้เป็นการ สร้างสรรค์แท้. ไม่ว่าจะการเล็กรใหญ่ ก็พยายามทำอย่างดีที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและประโยชน์ของการที่ทำนั้น โดยครบถ้วน ไม่ทำโดยเพทุบาย หรือมีเจตนาไม่บริสุทธิ์แอบแฝง. การพูดให้ดี หมายถึงการกล่าววาจาขอบให้เกิด ประโยชน์ เช่นกล่าวในสิ่งที่จะก่อให้เกิดความรู้ ความฉลาด ความเจริญ ความดี ความสามัคคีปรองดองไม่กล่าว ในสิ่งที่ไม่รู้จักจริง ที่ก่อให้เกิดความสับสน หรือทำลายความดีงาม ความเจริญมั่นคง. การคิดให้ดีนั้น หมายถึง การคิดด้วยความมีสติตั้งมั่น เป็นกลาง ไม่ถูกเหนี่ยวนำด้วยอคติ หากอาศัยความถูกต้องด้วยหลักวิชา เหตุผล ความเป็นจริง และศีลธรรมจริยธรรม เป็นพื้นฐานเครื่องวินิจฉัย เพื่อให้ความคิดนั้นปราศจากจากพิษภัย เป็นคุณเป็นประโยชน์แท้จริง.

บัณฑิตทั้งหลายจะทำ จะพูด จะคิดสิ่งใด ขอให้ทำ ให้พูด ให้คิดอย่างมีหลักการและความสังวรระวัง เพราะเชื่อว่าถ้าสามารถฝึกหัดปฏิบัติให้เคยชินเป็นนิสัย จะช่วยให้สมัครสมานเข้าใจกันดีเป็นอย่างไร ร่วมงาน ประสานประโยชน์กันได้อย่างมีประสิทธิภาพและจะส่งเสริมให้แต่ละคนประสบความสำเร็จรุ่งโรจน์ในหน้าที่ การงานได้เป็นแน่นอน.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนมีความสุขสวัสดิ์ และความเจริญก้าวหน้ารุ่งเรืองในชีวิต ทั้งขอให้ทุกท่าน ที่มาประชุมกันในพิธีนี้ ถึงพร้อมด้วยความวัฒนาผาสุกทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงกิตติคุณ ผู้ได้รับรางวัลงานวิจัยดีเด่นและผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวานนี้ ข้าพเจ้าได้พูดในที่ประชุมนี้ถึงความเป็นบัณฑิต ว่าความเป็นบัณฑิตนั้นย่อมสื่อแสดงออกให้เห็นได้ในการกระทำ วาจา และความคิด. จึงได้แนะนำให้แต่ละคนฝึกอบรมการกระทำ คำพูด ความคิดให้สุจริต และเป็นไปในทางสร้างสรรค์. วันนี้ จะได้พูดกับท่านถึงการแก้ปัญหาในการทำงาน.

ในการปฏิบัติงานนั้น ย่อมมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นได้เสมอ. เมื่อปัญหาเกิดขึ้นต้องรีบแก้ไข อย่าทิ้งไว้ให้พอกพูนลุกลามจนแก้ยาก. ขอให้ทุกคนระลึกว่าปัญหาทุกอย่างมีทางที่จะแก้ไขได้. ถ้าแก้คนเดียวไม่ได้ ก็ช่วยกันคิดช่วยกันแก้หลาย ๆ คน หลาย ๆ ทาง ด้วยความร่วมมือปรองดองกัน. ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น จักได้ไม่กลายเป็นอุปสรรคขัดขวาง และบั่นทอนทำลายความเจริญและความสำเร็จของการงาน. ตัวการที่จะทำให้แก้ปัญหาไม่ออก ทั้งทำให้ปัญหายุ่งยากขึ้นนั้น คือจิตใจและความคิดที่ถูกอคติครอบงำ. คนเรา เมื่อมีอคติแล้ว มักมองไม่เห็นความจริงหรือถึงจะเห็น ก็ไม่ยอมรับ. และเมื่อไม่เห็นหรือไม่ยอมรับความจริงแล้ว ก็ทำให้ไปทราบต้นเหตุของปัญหา และแก้ปัญหาไม่ออก. ยิ่งไปกว่านั้น ยังจะถูกอคติซ้ำเติมให้เข้าใจผิด แล้วก่อปัญหาให้ใหญ่โตซับซ้อนไม่สิ้นสุด. วิธีแก้ปัญหานั้น ก่อนอื่นจำเป็นต้องทำให้มันคงเป็นกลางให้ได้ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหา และพิจารณาหาเหตุให้ทราบแจ้งชัด. การเห็นเหตุของปัญหาอย่างถูกต้องชัดเจน จะช่วยให้คิดเห็นทางแก้ไข และทราบว่าการแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ ควรจะกระทำโดยวิธีใด จะกระทำได้โดยลำพังตนเอง หรือต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้อื่น ฝ่าฝืนไปอย่างไรบ้าง. จึงขอให้บัณฑิตนำวิธีแก้ปัญหาในการทำงานตามที่กล่าวนี้ ไปคิดพิจารณาดูให้ได้ประโยชน์ สำหรับการสร้างงานสร้างอนาคตอันเจริญมั่นคงของท่านในวันข้างหน้า.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต และมีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานตามปณิธานปรารถนา ทั้งขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันให้พิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์ทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ที่ได้รับรางวัลและทุนการศึกษาทุก ๆ คน.

สองวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความสำคัญสองประการ. ประการแรก พูดถึงความเป็นบัณฑิต ว่าความเป็นบัณฑิตย่อมแสดงให้เห็นในการกระทำ คำพูด และความคิด บัณฑิตจึงควรฝึกหัดระมัดระวังการทำ การพูด การคิดให้สุจริตและสร้างสรรค์. ประการที่สอง ได้พูดถึงการแก้ปัญหาในการทำงาน ว่าการทำจิตใจให้มั่นคงและเป็นอิสระจากอคติ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างเอกของการแก้ปัญหา. วันนี้ จะพูดกับท่านทั้งหลายถึงการทำงานให้บรรลุผลและเจริญมั่นคง.

การที่บุคคลจะกระทำการใดสิ่งใดให้สำเร็จผลอันพึงประสงค์ได้สมบูรณ์แน่นอนจะต้องมีศักยภาพภายในตนเองเป็นกำลังส่งเสริม. ศักยภาพอันเป็นกำลังอย่างหนึ่งที่หนึ่ง ได้แก่ความเชื่อมั่นว่างานของตนนั้นมีประโยชน์ มีคุณค่าจริง. อย่างที่สองได้แก่ความมีวินัยที่ดีและมั่นคง ที่จะควบคุมระดับประคองตน ให้ปฏิบัติภารกิจทุกสิ่งด้วยความเข้มแข็งและสุจริต. อย่างที่สาม ได้แก่ความมีสติและความละเอียดรอบคอบที่จะป้องกันตนเองมิให้ประมาทเลินเล่อ และจะดูแลการทำงานมิให้ผิดพลาดเสียหาย. อย่างที่สี่ ได้แก่ความมีใจตั้งมั่นและแน่วแน่ที่จะปฏิบัติงานให้เที่ยงตรงสม่ำเสมอโดยไม่ขาดสาย ให้จนสำเร็จ. อย่างที่ห้า ได้แก่ความรอบรู้และความเฉลียวฉลาดในเหตุในผล ที่จะนำมาใช้พิจารณาวินิจฉัย ในการประกอบการงานให้บรรลุผลเลิศ. กำลังดังกล่าว ต่างเป็นปัจจัยอาศัยและส่งเสริมซึ่งกันและกัน จะอำนวยผลสมบูรณ์ได้ ต้องประกอบกันพร้อมทั้ง ๕ ประการ. ถ้าอย่างหนึ่งอย่างใดบกพร่องไป จะพาให้เป็นอย่างอื่นเสื่อมถอยตามกันไปหมด. เพราะฉะนั้น เมื่อบัณฑิตจะศึกษาและเสริมสร้างกำลังภายในตนเองขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกระทำให้ครบ ให้พร้อม. แล้วแต่ละคนจะเป็นผู้สามารถก้าวกล้าและจะประสบความสำเร็จพร้อมทั้งความเจริญมั่นคงในภารกิจทุกด้าน.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จความเจริญในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันให้พิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกเนื่องในงานสัปดาห์

วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

ประจำปี ๒๕๓๓

ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๓

การเพิ่มพูนค่าทรัพยากรของชาติด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีข้อควรคำนึงประการหนึ่งว่า การพัฒนาสร้างเสริมคุณค่าของสิ่งใดก็ตาม ควรมุ่งหมายให้สัมฤทธิ์ผลเลิศที่สามารถสนองความประสงค์ได้สมบูรณ์ ไม่บกพร่อง. การนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มคุณค่าทรัพยากร จึงต้องรวมหลักวิชาและเทคโนโลยีหลายด้านเข้าด้วยกัน ให้ประสานสอดคล้องและส่งเสริมกันอย่างถูกต้องพอเหมาะพอดี.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในโอกาสนี้ และได้ทราบว่าการปฏิบัติงานของสถาบันดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติ ได้รับรางวัลและได้รับความสำเร็จในการศึกษา.

วันนี้ อธิการบดีรายงานถึงภารกิจหลักข้อหนึ่งของสถาบัน ให้ทราบชัดเจนว่าสถาบันมุ่งสร้างเสริมคุณภาพบัณฑิต ให้เป็นผู้จัดเจนด้านวิชาการ เชี่ยวชาญเชิงปฏิบัติและสามารถปรับปรุงตนเอง ให้ก้าวทันวิวัฒนาการของเทคโนโลยี. ดังนี้ บัณฑิตจะทำตัวให้เฉื่อยช้าล่าช้าหลังไม่ได้ แต่หากจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนอยู่ตลอดเวลา. การศึกษาค้นคว้าที่สำคัญและจำเป็นอย่างแรก คือการศึกษาทางแนวลึก อันได้แก่การฝึกฝนค้นคว้าวิชาเฉพาะของแต่ละคน ให้เชี่ยวชาญแตกฉานลึกซึ้ง และพัฒนาก้าวหน้า. พร้อมกันนั้น ในฐานะนักปฏิบัติ ซึ่งจะต้องทำงานและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่นฝ่ายอื่นอยู่เป็นปกติ ทุกคนจำเป็นต้องศึกษาทางแนวกว้างควบคู่กันไปด้วย. การศึกษาตามแนวกว้างนี้ หมายถึงการศึกษาให้รู้ ให้ทราบ ถึงวิทยาการสาขาอื่น ๆ ตลอดจนความรู้รอบตัวเกี่ยวกับสภาวะและวิวัฒนาการของบ้านเมืองและสังคมในทุกแง่มุม เพื่อช่วยให้มองเห็นให้เข้าใจปัญหาต่าง ๆ อย่างชัดเจนถุกถ้วน และสามารถนำวิชาการด้านของตน ประสานเข้ากับวิชาการด้านอื่น ๆ ได้โดยสอดคล้อง ถูกต้อง และเหมาะสม. ในวาระสำคัญ ก่อนที่ท่านทั้งหลายจะออกไปเริ่มต้นชีวิตการทำงานนี้ ใคร่ขอฝากข้อแนะนำตามที่กล่าว ให้นำไปคิดพิจารณาและปฏิบัติ ให้บังเกิดประโยชน์อันพึงประสงค์ ทั้งแก่ตน ทั้งแก่ชาติบ้านเมืองโดยส่วนรวมต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญยั่งยืนในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันศุกร์ ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติ ได้รับรางวัล และได้รับความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันวาน ได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า บัณฑิตของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้ชื่อว่าเป็นทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติที่สามารถ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ด้วยการศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ทั้งทางลึกและทางกว้างเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานสร้างสรรค์ความสำเร็จความเจริญของตนและส่วนรวมได้ตั้งประสงค์.

วันนี้ ใครจะแนะนำหลักการสำคัญในการนำความรู้ความสามารถ ไปใช้ปฏิบัติงานให้ได้ผล สักสองข้อ. ข้อแรก ในฐานะที่เป็นนักวิชาการ บัณฑิตควรรักษาความบริสุทธิ์ใจ และความซื่อตรงต่อหลักวิชาของตนไว้ อย่างเหนียวแน่นสม่ำเสมอ ซึ่งหมายความว่าแต่ละคนจะต้องควบคุมความคิดจิตใจให้มั่นคงหนักแน่น มิให้ประมาทมักง่าย ใช้วิชาการอย่างผิด ๆ จนเกิดความเสียหาย ทำลายเกียรติและวิชาของตน หากแต่ต้องระวังตั้งใจใช้หลักวิชาให้ถูกต้อง และเป็นประโยชน์สร้างสรรค์. ข้อที่สอง บัณฑิตจะต้องเข้าใจอย่างแท้จริง ว่าความบริสุทธิ์ใจ และซื่อตรงต่อหลักวิชานั้น ทาใช่การยึดติดอยู่กับตำราหรือทฤษฎีอย่างเหนียวแน่นไม่ เพราะหลักวิชาและทฤษฎีทั้งหลายนั้น จำเป็นจะต้องนำมาใช้ด้วยความเพ่งพินิจ และความคิดพิจารณาที่ละเอียดรอบคอบ ให้ถูกหลักการ ถูกเหตุผล ถูกสัดส่วน เพื่อให้ประสานกับวิชาการอื่น ๆ ได้โดยสอดคล้องคล่องตัว พอเหมาะพอดี. นักปฏิบัติผู้ฉลาดใช้หลักวิชา จึงคำนึงถึงผลเลิศตามวัตถุประสงค์ กับทั้งประโยชน์อันยั่งยืนไปพลุลยของการที่ทําเป็นสำคัญ และเมื่อจะลงมือทำงาน ย่อมพยายามเพ่งพิจารณา มิให้การใช้วิชาความสามารถของตนผิดเป้าหมายไร้ผล. หวังว่าท่านทั้งหลายจะนำหลักการนี้ ไปขบคิดให้ได้ประโยชน์ เพื่อการสร้างเสริมความสุขความเจริญให้แก่ตนเองส่วนรวมในวันข้างหน้า.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จทุกประการในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองและมั่นคงในหน้าที่การงาน. ขอทุก ๆ ท่านที่มาประชุมในพิธีนี้ จงมีความสุขสวัสดิ์ทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันเสาร์ ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติ ได้รับรางวัล และได้รับความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดในที่ประชุมนี้ ว่าบัณฑิตของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้ชื่อว่าเป็นทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติที่สามารถ จึงควรต้องปรับปรุงตัวให้พัฒนาก้าวหน้า อยู่ตลอดเวลา ด้วยการเอาใจใส่ศึกษาค้นคว้า ทั้งทางลึกและทางกว้าง พร้อมกันนั้นควรจะต้องใช้วิชาความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจและความฉลาดรอบคอบ เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ตน ประโยชน์ส่วนรวม ให้สำเร็จผล.

การสร้างสรรค์ประโยชน์ดังกล่าวจะสำเร็จผลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการกระทำ ความประพฤติปฏิบัติ และความคิดความเห็นของแต่ละคน. ถ้าคิดได้ดีได้ถูก ประพฤติปฏิบัติได้ดีได้ถูก ก็มีความสำเร็จสูง. ถ้าเป็นตรงกันข้าม ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จสมหวังได้. การคิดการปฏิบัติให้ถูกให้ดีนั้น ก็คือการคิดและปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักการ หลักวิชา หลักเหตุผล และหลักสุจริตธรรม. ผู้มุ่งหมายจะสร้างสรรค์ประโยชน์และความเจริญ จึงควรพยายามปฏิบัติฝึกฝนตนเองให้มีความคิดจิตใจที่เที่ยงตรง และมั่นคงเป็นกลาง เป็นอิสระจากอคติ ซึ่งมีหลักฝึกหัดที่สำคัญประกอบส่งเสริมกันอยู่สองข้อ. ข้อแรก ให้หัดพูดหัดทำหัดคิดด้วยสติรู้ตัวอยู่เสมอ เพื่อหยุดยั้งและป้องกันความประมาทพลาดผิดและอคติต่าง ๆ มิให้เกิดขึ้น. ข้อสอง ให้หัดใช้ปัญญาความฉลาดรู้ เป็นเครื่องวิเคราะห์และวินิจฉัยเรื่องราว ปัญหาต่าง ๆ ทุกอย่างที่จะต้องขบคิดแก้ไข เพื่อช่วยให้เห็นเหตุเห็นสาระได้ชัด และวินิจฉัยได้ถูกต้องเที่ยงตรง ว่าข้อที่เท็จ ที่จริง ที่ถูก ที่ผิด ที่เป็นประโยชน์ ที่มีใช่ประโยชน์ อยู่ตรงไหน. สติ และปัญญาที่ได้ฝึกฝนใช้จนคล่องแคล่วเคยชินแล้ว จะรวมเข้าเป็นสติปัญญา ที่จะส่งเสริมให้บุคคลสามารถคิดอ่านและประพฤติปฏิบัติได้ถูก ได้ดี ให้เกิดประโยชน์แก่ตนแก่ส่วนรวม ได้สมบูรณ์พร้อมทุกส่วน.

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนมีกำลังกายใจที่เข้มแข็งมั่นคง พร้อมทั้งจะปฏิบัติภารกิจช่วยตนและช่วยชาติบ้านเมืองได้เต็มแรง ทั้งให้มีความสุข มีความสัมฤทธิ์ผลในสิ่งที่ปรารถนาตามทำนองคลองธรรมทุกประการ และทุกเมื่อ ทั้งขอให้ทุกท่านที่มา ร่วมในพิธีนี้ ประสบความสุขสวัสดิ์ตั้งทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้ทราบ รายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยทุกด้านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับ ผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติ และความสำเร็จ. ขอขอบใจมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มอบ ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แก่ข้าพเจ้า.

เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว บัณฑิตส่วนใหญ่จะได้ทำงานที่ต้องใช้วิชาการเป็นหลักตลอดไป. ตัวท่านกับ วิชาการจึงแยกจากกันไม่ได้. หมายความว่าแต่ละคนจะต้องติดตามศึกษาวิชาการที่พัฒนาก้าวหน้าอยู่เสมอ อย่างใกล้ชิด. ทางที่ดีที่สุด ในการศึกษาเพิ่มเติม ก็คือตั้งกฎหรือวินัยให้แก่ตนเอง ว่าจะต้องปฏิบัติศึกษา อย่างสม่ำเสมอเป็นกิจวัตร จนเคยชินเป็นนิสัย. เพื่อให้รู้สึกว่าการศึกษานั้นมิได้เป็นภาระ หากแต่เป็นที่น่าสนใจ กระทำได้สะดวกสบาย ด้วยความสนุกเพลิดเพลินและพึงพอใจ. การศึกษาที่ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องครบถ้วน จะส่งเสริม ให้ภูมิรู้และความสามารถสูงขึ้น. ให้ความคิดอ่านกว้างขวาง ลึกซึ้ง. ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้. ไม่จนปัญญา. ทั้งสามารถเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น. ได้ชัดเจน. ทำให้ร่วมงานประสานประโยชน์กับทุกคน. ทุกฝ่าย ได้อย่างราบรื่น. อีกประการหนึ่ง. ในการปฏิบัติงานนั้น. มีสิ่งสำคัญที่จะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมออยู่อย่างหนึ่ง. คือการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องราว ปัญหา. ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย. การพิจารณาจำเป็นต้องกระทำอย่างละเอียดรอบคอบทุกแง่มุม. ด้วยหลักวิชาและความรอบรู้ที่ถูกต้อง. ด้วยเหตุผลที่ครบถ้วนและ. หนักแน่น. และสำคัญที่สุด. ด้วยความคิดจิตใจที่สุจริต. ตั้งมั่น. เป็นกลาง. ไม่ถูกอคติเหนียวนา. จึงจะช่วยให้เข้าใจ. ปัญหาทุกด้าน. และบุคคลทุกคน. ได้กระจ่างแจ่มแจ้ง. ทั้งในแง่ดีแง่เสีย. และสามารถนำข้อมูลตามที่เป็นจริง. มาเทียบเคียงและวินิจฉัยการปฏิบัติทุกสิ่งได้โดยไม่ผิดพลาด. บัณฑิตผู้ปรารถนาความเจริญมั่นคงในชีวิต. และการงาน. จึงควรจักได้พยายามศึกษาเพิ่มพูนความรู้. และฝึกอบรมความคิดพิจารณาให้สมบูรณ์บริบูรณ์ตามที่กล่าวแล้ว. ทั้งสองประการ.

ขออวยพรให้ทุกคนมีความสุข. ความสำเร็จ. ความรุ่งเรืองในชีวิตสมความปรารถนา. และขอให้ทุกท่าน. ที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้. มีความเจริญสวัสดิ์ทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีกับท่านทั้งหลายที่ได้รับเลื่อนยศเป็นชั้นนายพลและรับการประดับยศเป็นทางการในวันนี้ ท่านทุกคนย่อมทราบดีว่าการเลื่อนยศขึ้นมาสูงนั้นทำให้เกิดเกียรติแก่ตัวเองและวงศ์ตระกูล รวมทั้งการเลื่อนยศขึ้นสูงก็ย่อมเกิดความรับผิดชอบสูงขึ้น เพราะอย่างยิ่งสูงยิ่งเด่น ยิ่งต้องระมัดระวังตัวในการทำงานทำการ

ในระยะนี้ว่ากันว่าทหารมีบทบาทน้อยลง เพราะเหตุการณ์ในประเทศสงบลงแต่ทุกท่านก็ได้ผ่านราชการในสนามมาแล้วเป็นส่วนใหญ่ ทราบดีว่าการปฏิบัติงานทางด้านสนามนั้นมิใช่เพียงแต่การรบพุ่งเท่านั้นเอง ย่อมต้องมีความสัมพันธ์กับประชาชนในท้องที่ และต้องการปฏิบัติทางจิตวิทยาอย่างสูง จึงจะทำให้ภารกิจในหน้าที่สำเร็จลุล่วงได้ ในปัจจุบันที่คู่แข่งสงบลงไปแล้ว ก็ยังจำเป็นที่จะปฏิบัติการเช่นนี้ต่อไป ตามที่พูดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณว่าถ้าอยู่ในยามสงบจะต้องเตรียมพร้อมอยู่เสมอ มิฉะนั้นก็อาจเป็นอันตรายต่อประเทศชาติ ในสมัยนี้ก็ยิ่งเป็นความจริงมากขึ้น เพราะถ้าหากว่าเราไม่ระมัดระวังในการเตรียมพร้อม ย่อมจะชักชวนให้มีการรุกรานประเทศได้ แล้วก็การรุกรานประเทศนั้นมิได้อยู่ในรูปการมากมาย ฉะนั้น หน้าที่ยังไม่ลดลง แม้จะมีความสงบดูท่าทางว่าจะมีความสงบ ทุกคนจึงความรับผิดชอบสูงในการปฏิบัติภารกิจในด้านนี้ปฏิบัติภารกิจในด้านนี้จะต้องมีความรู้กว้างขวาง นอกเหนือจากความรู้ในทางยุทธวิธีในทางการรบ จะต้องรู้จักการประสานกับประชาชนด้วยหลักของการพัฒนาและจิตวิทยาซึ่งเป็นความรับผิดชอบสูงมาก จะต้องอาศัยความรู้ในทางวิชาการ และต้องอาศัยการประพจน์ของผู้ปฏิบัติที่ดีเยี่ยม เพื่อให้เป็นตัวอย่างกับผู้ใต้บังคับบัญชาและต่อไปก็เป็นตัวอย่างแก่ประชาชนทุกคน จึงจะทำให้การทำงานนั้นลุล่วงไปโดยดี ถ้าทุกคนทำได้อย่างดีเราก็จะทราบได้แน่และมั่นใจได้ว่า ประเทศชาตินั้นจะพ้นอันตรายได้ทั้งในปัจจุบันทั้งโอกาสต่อไป

ฉะนั้นก็ขอให้ทุกท่านได้ระลึกถึงหน้าที่อันสำคัญยิ่งขึ้น โดยที่ท่านเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ในงานนี้ก็ขอให้ท่านเตรียมทั้งกายทั้งใจให้เข้มแข็งสมบูรณ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่กล่าวมาอย่างเต็มที่ ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้มีกำลังกายใจเข้มแข็งสมบูรณ์ มีกำลังปัญญาที่เฉียบแหลม และได้ประสบความสำเร็จในงานการใด ๆ ที่มีอยู่ข้างหน้า ขอให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองเรื่องทุกคน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ทำพิธีประดับยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล ท่านทั้งหลายก็ทราบดีว่าการเลื่อนยศนี้เป็นทั้งเกียรติเป็นภาระที่มีมากขึ้น เพราะว่าจะต้องได้เป็นนายพลก็หมายความว่าความรับผิดชอบก็เพิ่มขึ้นมากกว่าเป็นนายพัน ส่วนนายพันก็เรียกว่าเป็นผู้ที่บังคับบัญชาพันคน นายพลก็เป็นผู้บังคับบัญชากองพลก็มากกว่าพันคน ฉะนั้นความรับผิดชอบมีมากขึ้น ความรับผิดชอบนั้นหมายถึงภาระอันหนัก ถ้าทำได้ดีก็มีความดีมาก ถ้าทำไม่ดีก็มีความไม่ดีมาก ก็เชื่อว่าได้ผ่านงานมานานแล้ว ประสบการณ์ความรู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่ก็เพิ่มขึ้น ก็ขอให้ท่านตั้งใจที่จะปฏิบัติด้วยความตั้งใจที่ประกอบด้วยวิชาการ ประกอบด้วยความฉลาด ประกอบด้วยความรับผิดชอบ และด้วยความสุจริตจะได้ผลทำให้งานของส่วนรวมและทางราชการได้รับประโยชน์และสำเร็จตามเป้าหมาย

ก็ขอให้ทุกท่านที่ได้รับเลื่อนยศในครั้งนี้ ได้มีกำลังใจ กำลังใจ และสติปัญญาซึ่งจะทำให้ภารกิจต่าง ๆ ลุล่วงไปด้วยดี เป็นเกียรติประวัติแก่ตนเอง และจะมีความสำเร็จ ความพอใจ และความสุข ก็ขอให้ท่านมีกำลังใจ กำลังใจสมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติงานด้วยความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๒

ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันพฤหัสบดี ที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในวาระนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยเจริญมั่นคงเป็นที่น่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งบัณฑิตทุกสาขา ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ทั้งขอขอบใจที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มอบครุฑปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ กับธรรมจักรทองคำอันเป็นสัญลักษณ์ของสถาบันแก่ข้าพเจ้า.

การศึกษาในมหาวิทยาลัย กล่าวตามหลัก เป็นการศึกษาเพื่อสร้างเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลในทางวิชาการส่วนหนึ่ง ในทางความคิดอ่านอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเมื่อประกอบกันแล้ว จะทำให้บุคคลมีความสามารถสูง คือสามารถจะปฏิบัติงานสำคัญ ๆ ของส่วนรวมให้สำเร็จได้. วิชากับความคิดนี้เป็นปัจจัยคู่กันสำหรับใช้ทำงาน. ความรู้วิชาการเป็นศักยภาพพื้นฐานในตัวบุคคล ความคิดอ่านเป็นตัวชักนำเอาวิชาการออกมาใช้. ถ้าคิดดี คิดเป็น ก็ใช้วิชาได้ผลเป็นการสร้างสรรค์. ถ้าคิดไม่ถูก ไม่เป็น ก็ใช้วิชาผิด ๆ พลาด ๆ ก่อเกิดผลเป็นความเสียหาย. บัณฑิตจึงต้องมีหลักในการคิด.

หลักสำคัญนั้นอยู่ที่ว่า เมื่อคิดเรื่องใดสิ่งใด ต้องทำใจให้มั่นคงเป็นกลาง มีเหตุมีผล มีความจริงใจ และสุจริตเที่ยงตรง เพื่อความคิดจักได้กระจ่าง แน่วแน่ เห็นถึงจุดหมายและประโยชน์ที่แท้ของภารกิจของตนอย่างถูกต้องครบถ้วน แล้วสามารถสรรหาหลักวิชาส่วนที่เหมาะสมที่สุด มาใช้ปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ. ดังนั้น ไม่ว่าท่านทั้งหลายจะกระทำหน้าที่การงานใด จะวินิจฉัยปัญหาใด เมื่อใด ขอให้ใช้ความคิดพิจารณาอย่างรอบคอบและหนักแน่นจนรู้ชัด จงทุกเรื่องทุกคราวไป. การใช้ความคิดอย่างมีหลักนี้ ถ้าพากเพียรฝึกให้ต่อเนื่อง และจริงจัง จนเกิดเป็นนิสัยแล้ว จะทำให้แต่ละคนสามารถจำแนกความดีความชั่ว ความจริงความเท็จ ตลอดจนสิ่งที่ เป็นประโยชน์ มิใช่ประโยชน์ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว เป็นอุปการะให้สามารถใช้วิชาการประกอบกิจการงานทุกสิ่งอัน ให้บรรลุความสำเร็จก้าวหน้าได้โดยสวัสดิ์และมั่นคง.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตสมปรารถนา และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกร่มเย็นในกายในใจตลอดทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี^(๒) นำคณะรัฐมนตรี เฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๓

การที่รัฐมนตรีต้องมาปฏิบัติตนก่อนเข้ารับหน้าที่นั้น ก็เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายที่วางกับนักการปกครอง และการที่มีรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีนี้ก็ทำตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะทำให้มีการปกครองที่ควรจะนำประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและปลอดภัยอยู่ในระบอบประชาธิปไตย หมายความว่า เป็นการปกครองที่ประชาชนจะมีความพอใจได้

การที่มีคณะรัฐมนตรีนั้นก็ย่อมมีความสำคัญมาก จึงต้องเลือกบุคคลที่เหมาะสมแก่หน้าที่แต่ละหน้าที่ และมีการปรับปรุงเป็นระยะ ๆ เพื่อให้หน้าที่นั้นทำได้และปฏิบัติงานได้ลุล่วงเป็นผลดีต่อประเทศชาติ อันนี้เป็นหลักของการปกครองในปัจจุบันนี้ ซึ่งก็ต้องอาศัยบุคคลที่มีความสามารถ หมายถึงมีความรู้ มีความตั้งใจ มีความเฉลียวฉลาด และมีกำลังกายใจแข็งแรง เพื่อที่จะให้บรรลุผลได้ดี สิ่งที่สำคัญก็คำที่เริ่มปฏิญาณว่าจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตนั้น เป็นสิ่งที่นับว่าสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ถ้าทำงานด้วยความรู้ในหลักวิชา และประกอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อประเทศชาติ งานนั้นก็บรรลุผลได้เต็มที่ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด

ก็ขอให้ทุกท่านได้มีกำลังกายกำลังใจสมบูรณ์ มีความตั้งใจที่แน่วแน่ และได้พบกับความสำเร็จในงานการ ขอให้ประสบความสำเร็จในงานทุกอย่าง เพื่อความวัฒนาถาวรของประเทศชาติและประชาชน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานชมรมนักเรียนทุนมูลนิธิอานันทมหิดล^(๒)

พร้อมด้วยคณะเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงิน

โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิอานันทมหิดล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๔ กันยายน ๒๕๓๓

ขอขอบใจที่ชมรมนักเรียนทุนมูลนิธิอานันทมหิดลได้นำเงินมาสมทบ เพื่อที่จะเสริมสร้างมูลนิธิให้โต
ยิ่งขึ้น ท่านเคยประสบมาแล้วและได้แสดงถึงนโยบายของมูลนิธิมาแล้วก็ยังคงเข้าใจดี แต่ปีที่ผ่านมานั้นก็ยังคงเกิด
ความหนักใจอยู่บ้าง ที่ทางด้านผู้ที่ได้รับทุนเป็นประจำ และผู้ที่กำลังรับทุนอยู่บางคนก็อาจมีความเข้าใจน้อยลง
ตามลำดับว่ามูลนิธิมีความประสงค์อย่างไร

ความประสงค์ของมูลนิธิ เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถในการเรียนได้มีโอกาสที่จะเรียนสูง
ที่สุดเท่าที่จะสามารถ เพื่อที่จะนำความรู้ที่กลับมาช่วยประเทศชาติในด้านใช้ความรู้ที่นั้น ข้อแรกก็เพื่อที่จะได้แพร่
ความรู้ชั้นสูงในวิชาการระดับสูง ๆ เพื่อให้การศึกษาก้าวหน้ายิ่งขึ้น ข้อที่สองก็ให้กลับมาปฏิบัติงานในแนวของตัว
เพื่อที่จะให้วิชาการนั้นเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และทำให้ความเป็นอยู่ของประเทศและของประชาชน
ดีขึ้นมั่นคงขึ้น สองอย่างนี้ก็การสอนและการปฏิบัติ จะช่วยให้วิชาการเป็นประโยชน์ต่อประเทศ นอกจากนั้นก็ให้
กลับมาค้นคว้าต่อไป สามอย่างนี้ซึ่งเป็นหลักสำคัญของความก้าวหน้า ก็จะต้องให้ทุกคนเข้าใจในจุดประสงค์อย่างนี้
แต่เพื่อการนี้ นอกจากหลักวิชา จะต้องมีความรู้สึกคือจิตใจ ที่สามารถที่จะทำให้ความรู้นี้เป็นประโยชน์คือความ
มีจิตใจที่ใฝ่แท้ ความมีจิตใจที่สุจริต และความมีจิตใจที่คิดรอบคอบ

อันนี้อาจต้องย้ำต่อไปสำหรับผู้ไปศึกษา ว่าไม่ใช่ว่าจะได้ความรู้ชั้นสูง และก็ไม่มีจิตใจที่สูง ก็จะทำให้
เสียหาย โดยมากผู้ที่ไปต่างประเทศ ไปเห็นต่างประเทศเขาดีหรือไม่ดี เมื่อมากเกินไป เห็นดีเกินไปก็มี เห็นไม่ดี
มากเกินไปก็มี ไม่เข้าใจว่าแต่ละประเทศเขาก็มีดีมีไม่ดี และเมืองไทยก็มีดีมีไม่ดี ส่วนที่ดีก็ควรจะรักษาไว้ ส่วนที่
ไม่ดีก็ควรจะแก้ไข คือจิตใจอย่างนี้ที่จะต้องรักษาและจะต้องอบรมไว้ ถึงจะได้ประโยชน์ที่ได้ตั้งไว้ถ้าหากว่า
เอาหลักวิชามาเอาชนะกัน ก็ทำให้ความเป็นอยู่ส่วนรวมต้องเสียไปมากกว่าได้ ฉะนั้นที่ขออวาทก็ขออย่าข้อนี้

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายปราโมทย์ ไม้กลัด

ข้อเดียวว่า ให้อ่านความรู้ที่ได้มา ในทางที่สร้างสรรค์จริง ๆ และรอบคอบจริง ๆ อันนี้ก็เป็นการทำในสิ่งที่ถูกต้องซึ่งก็ยากมากที่จะปฏิบัติ เพราะว่าแม้จะปฏิบัติตามหลักวิชาบางทีก็ไม่เป็นผล เพราะว่าไม่ใช่หลักวิชาทั่วทุกอย่าง ใช้หลักวิชาแต่เฉพาะที่ได้เรียนมา ฉะนั้นก็ขอให้ทุกท่านตั้งใจที่จะเห็นว่าหลักวิชาของตนสำคัญ แต่ว่าจะต้องไปประสานกับหลักวิชาทั่วไปทุกอย่าง เพื่อที่จะสร้างความก้าวหน้าอันนี้ก็เป็นการศึกษาปฏิบัติที่ต้องทำและเคยได้พูดกันทุกครั้งที่ได้พบหน้า

มูลนิธิอานันทมหิดลตั้งเอาไว้สำหรับให้โอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถไปเพิ่มพูนความรู้ แต่สำคัญที่สุดจะต้องให้เข้าใจว่าความรู้นั้นต้องประสานกันทั่วทุกวิชา และให้สอดคล้องกัน จึงจะมีประโยชน์ จึงจะทำให้มีความก้าวหน้า และมีความมั่นคงได้ อันนี้เป็นจุดประสงค์ของมูลนิธิอานันทมหิดลซึ่งบัดนี้ก็ได้สร้างคนที่มีความรู้มากแล้ว ต้องให้กลับมาสอดคล้องกัน ซึ่งสมาชิกมูลนิธิอานันทมหิดลนี้ก็เหมือนเป็นผู้แทนของหลักวิชาทุกวิชาการ เพราะเดี๋ยวนี้ได้มีหลายสาขาเกือบทั่วทุกอย่าง ก็ทำให้ใช้วิชาเพื่อสร้างบ้านเมืองให้เจริญได้ โดยสอนให้ทำให้อาชีพต่าง ๆ เหล่านี้สอดคล้องกัน ขอให้ช่วยกันสร้างความเจริญแก่บ้านเมือง ด้วยการใช้อาชีพที่เหมาะสม และสอดคล้องกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะกรรมการจัดงานฉลองครบรอบ ๓๐ ปี
โลออนส์ในประเทศไทย ฝ่า ๙ น้อมเกล้าฯ
ถวายรถทันตกรรม และพุลเกล้าฯ ถวายเงิน
โดยเสด็จพระราชกุศลโครงการสาธารณุกรรมไทยสำหรับเยาวชน
ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๖ กันยายน ๒๕๓๓

ก่อนอื่นก็ขอแสดงความยินดีกับสโมสรโลออนส์ ที่ได้ตั้งมาเป็นเวลาถึง ๓๐ ปีแล้ว และระหว่างที่ได้ทำ
กิจการมาใน ๓๐ ปีนี้ ก็แสดงให้เห็นว่าได้ปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของสโมสร คือทำประโยชน์
แก่ส่วนรวมมากมายหลายโครงการ

โครงการที่ได้ช่วยมากก็คือโครงการสาธารณุกรรมเพื่อเยาวชน นโยบายก็ได้แจ้งไว้แล้วตั้งแต่ครั้งที่ได้ไป
ในงานของสโมสรและได้แสดงแนวความคิดของการสร้างสาธารณุกรรมตั้งแต่นั้นก็ได้สร้างมาเป็นลำดับ จนกระทั่ง
เดี๋ยวนี้มีสาธารณุกรรมหลายเล่มที่ได้ออกไปสู่ตลาดหรือสู่สายตาของผู้ที่จะได้รับประโยชน์ ตามชื่อสาธารณุกรรมนี้
ผู้ได้รับประโยชน์ก็คือเยาวชน แต่จะได้ฟังดูว่าผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ก็ได้รับประโยชน์เหมือนกัน แม้จะเป็นส่วนหนึ่งของเยาวชน
ผู้ใหญ่ก็สามารถที่จะได้ประโยชน์ เพราะว่าขั้นแรกก็มีความรู้ต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ ผู้ที่ไม่รู้เรื่องเลยก็สามารถที่จะ
เข้าใจได้ ถ้าใครมีความรู้มากขึ้นก็สามารถที่จะอ่านต่อไปเพิ่มพูนความรู้ จึงมีผู้ที่ชมว่าโครงการนี้มีประโยชน์มาก
แต่โครงการนี้จะไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยดีโดยสะดวก ถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนจากสโมสรโลออนส์ ซึ่งได้
สนับสนุนมาตลอด

โครงการนี้ยังไม่เสร็จ คือว่าตอนแรกนึกว่าจะทำประมาณ ๔ เล่มเท่านั้นเองแต่เดี๋ยวนี้มาถึง ๑๔ เล่ม
แล้วก็ยังไม่เสร็จ เพราะยังมีวิชาการอื่น ๆ จึงต้องทำต่อไป ยังไม่ทราบว่าจะหมดจะมีกี่เล่ม แต่อย่างไรก็ตาม
ด้วยการสนับสนุนของสโมสรโลออนส์ ก็มีหวังว่าจะดำเนินต่อไปเพื่อประโยชน์ของความรู้ และผลอย่างหนึ่งที่น่ายินดี
คือทางต่างประเทศมีผู้ที่สนใจบอกว่าวิธีการนี้เป็นวิธีการที่ใหม่ที่ไม่เคยมีในประเทศต่าง ๆ หมายความว่าเราได้ทำอะไร
ที่เป็นสิ่งที่น่าสนใจ ซึ่งก็ยิ่งทำให้มีความปลื้มใจได้ และสโมสรโลออนส์ก็ควรจะปลื้มใจว่าได้สนับสนุนกิจการหนึ่ง
ที่เป็นประโยชน์ และเป็นสิ่งที่ทั่วโลกเขาได้นิยมยกย่อง จนกระทั่งมีการมาทาบถามว่าถ้าจะแปลเป็นต่างประเทศ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

จะอนุญาตไหมก็เห็นว่าไม่น่าจะขัดข้อง แล้วก็เป็นการแสดงว่าคุณภาพของสารานุกรมนี้ดี ทั้งจะทำให้คนได้รู้จักประเทศไทยมากขึ้น เพราะสารานุกรมนี้เป็นสารานุกรมสำหรับเยาวชนไทยจึงมีเรื่องราวของประเทศไทยมาก ถ้าได้แพร่หลายไปต่างประเทศก็หมายความว่าต่างประเทศก็จะรู้จักความเป็นอยู่ของประเทศไทยมากขึ้น จะเป็นผลอย่างหนึ่งซึ่งเรียกว่าผลพลอยได้เพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่ง ฉะนั้นก็จะพูดแค่นี้ว่าที่ท่านได้สนับสนุนสารานุกรมนี้ มีผลดีจริง ๆ และขอบใจที่ได้พิจารณาตัวว่าจะช่วยต่อไป ก็เชื่อว่าสารานุกรมนี้จะสามารถที่จะปฏิบัติต่อไป คือเขียนต่อไป และก็ผลิตต่อไป เพื่อประโยชน์ของความรู้วิชาการ และเผยแพร่สิ่งที่น่ารู้ในประเทศไทยให้คนทุกคนตั้งแต่เยาวชนจนถึงผู้ใหญ่ได้รับทราบ

กิจการล่าสุดก็คือรถทันตกรรมที่ได้สร้างและนำมามอบในวันนี้ ก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะว่าหน่วยแพทย์และโดยเฉพาะหน่วยทันตกรรม ได้ออกไปปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ เกือบทั่วประเทศ และก็เป็นที่ประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างมาก เพราะว่าถ้าสุขภาพทางฟันไม่ดี ทำให้สุขภาพทั่วไปอย่างอื่น ด้อยลงไปได้มากและออกไปที่ใครก็มีผู้ที่มารับการรักษาเป็นจำนวนหลายพัน ซึ่งเมื่อความได้รู้ถึงชาวต่างประเทศเขาก็ชื่นชมอีก เขามาดูงานของหน่วยทันตกรรมที่ออกไป แล้วเขาก็บอกว่าในประเทศของเขา เขาไม่เคยเห็นอย่างนี้ การรักษาฟันตามธรรมดา ถ้าออกไปตามหน่วยอย่างนี้ก็รักษาวันละไม่กี่ราย แต่ของไทยนี้ออกไปรักษาวันละเป็นพัน ซึ่งออกจะแหวกแนวอีกแล้ววิธีปฏิบัติก็ได้พัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ คือตอนแรกรถทันตกรรมแรก ๆ มีเก้าอี้อยู่ในตัวรถ แล้วก็เข้ามาที่ละคนสองคนเท่านั้นเอง แต่แบบใหม่นี้เวลาไปที่ไหน ก็ไปจอด แล้วก็นำเก้าอี้มาต่อเป็นจำนวนมาก คล้าย ๆ ว่ารถนั้นออกลูกออกหลานออกมา แทนที่จะทำที่ละคนหรือสองคนตามกำลังของอุปกรณ์ ก็ทำที่ละ ๑๐ คน บางทีก็ทีละ ๒๐ คนแล้วก็การตรวจ ทันตแพทย์ก็ค่อย ๆ ไปตามเก้าอี้ที่ได้ออกมาจากรถ ก็ทำให้สามารถที่จะรักษาได้มากขึ้น เช่น เวลาตรวจชั้นหนึ่ง อาจต้องคอยอีกสักพักหนึ่ง ในกรณีที่จะต้องฉีดยาชาเป็นต้น ต้องพักเอาไว้ ก็ไปทำคนต่อไป ฉะนั้นก็เป็นประโยชน์เวลา การที่มียุทธทันตกรรมทันสมัยนี้จึงมีประโยชน์มากเช่นนี้ โดยมาก

คนทั่วไปและทุกคนก็มีความรู้สึกเช่นนี้ว่าไม่อยากไปทาทมอฟิน เพราะกลัว ไม่มีใครชอบ บอกว่ากลัว ก็หมายความว่า เป็นสิ่งที่น่ากลัว แต่ว่าที่น่าแปลกใจ เวลาออกหน่วยนั้นก็รู้สึกค่าเยอะ แล้วเขาก็มาเองไม่ต้องเคี้ยวเชียว เพราะว่าเขาเห็นผลดีของการที่จะรักษาฟันให้แข็งแรง ผู้พูดเองก็ต้องทาทมอฟินหรือให้การรักษาดูฟันอาทิตย์ละ ๒ ครั้ง เพราะว่าฟันมันซักไม่ค่อยดี โดยที่ไม่ได้ปฏิบัติการรักษาต่อเนื่องพอ เดียวนี้ก็เลยต้องทำ ที่พูดเสียงแปลก ๆ นี้ก็อาจเป็นเพราะว่ามันยังไม่เรียบร้อย ทำให้ยังมีความไม่สะดวกในการพูด แล้วก็อาจเป็นเพราะว่าได้อ้าปากค้างอยู่ เป็นเวลานาน ทำให้ขากรรไกรมันยึดอยู่

ก็ขอจบด้วยการขอใจสมาชิกสโมสรไลออนส์ทุกคน ที่เอาใจใส่ในงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยเฉพาะที่ได้นำเงินและอุปกรณ์มาเพื่อช่วยในสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น สารานุกรมเพื่อเยาวชน และหน่วยทันตกรรม ก็ขอให้ผลของการที่ท่านได้ปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม เพื่อความก้าวหน้า และเพื่ออนาคตของประชาชน ส่งผลให้ท่านได้รับเป็นกำลังใจและกำลังใจที่สมบูรณ์ และสิ่งใดที่ปฏิบัติก็ขอให้ประสบความสำเร็จ ขอให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองเรื่องทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่แม่ทัพภาคที่ ๔ ผู้ว่าราชการจังหวัด
ข้าราชการ และประชาชน ในภาคใต้ ทั้ง ๑๔ จังหวัด
เข้าเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย
ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชนิเวศน์

วันเสาร์ ที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๓๓

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้นำเงินมาเพื่อสมทบในการกุศล ซึ่งจะได้ไปใช้สำหรับการพัฒนาและบรรเทา
ทุกข์ช่วยเหลือประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือ

การที่มีผู้ได้บริจาคมาเนื่อง ๆ อย่างนี้ ก็นับว่าเป็นนิมิตดีและเป็นสัญลักษณ์ของประเทศไทย ที่มีคนสามารถ
ที่จะคิดว่าถ้าตนเองมีเงินพอ มีการอยู่กินพอสมควรก็จะต้องนึกถึงผู้อื่นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือ ซึ่งใน
ประเทศต่าง ๆ ก็มีเป็นในรูปกฎหมายประกันสังคมบ้าง กฎหมายสงเคราะห์บ้าง แต่ในเมืองไทยนอกจากกฎหมาย
สงเคราะห์กฎหมายประกันสังคมแล้ว ก็มีจิตใจโอบอ้อมอารีของผู้ที่คิดดี และช่วยในการบรรเทาความเดือดร้อน
ของเพื่อนร่วมชาติ ดังนั้นก็ทำให้ประเทศชาติได้อยู่เย็นเป็นสุขเพิ่มขึ้นมากเพราะว่าตามกฎของประกันสังคมนั้นเป็น
สิ่งที่ทำค่อนข้างจะยาก เพราะว่าจะต้องทั่วถึงแล้วก็ตามแต่ถ้าผู้ใดแม้จะไม่เดือดร้อนนักก็ต้องการรับประโยชน์ทั้งนั้น
ฉะนั้นการที่มีการบริจาคและช่วยเหลือเป็นเฉพาะนั้น ยังมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง อย่างการประชาสงเคราะห์ของ
ต่างประเทศ ผู้ที่ตกงานก็ได้รับความช่วยเหลือ ด้วยเหตุนี้เองจะทำให้ผู้ตกงานมีมากขึ้น เพราะว่าบางคนก็ขี้เกียจ
ที่จะไปทำงานที่ได้ผลตอบแทนน้อย จึงมารับการประชาสงเคราะห์จากประกันสังคมบ้าง หรือจากพวก
ประชาสงเคราะห์ของส่วนทางการของเขา ฉะนั้นถ้าหากว่ามีคนตกงานมาก การทำงานของบุคคลเหล่านั้นก็ไม่ได้
เกิดขึ้นก็ไม่ได้มีการช่วยสร้างสร้งรค์บ้านเมืองหรือสร้างสร้งรค์ตัวเอง จะคอยที่จะรับการช่วยเหลือแต่ฝ่ายเดียว
แต่ถ้าหากว่าเลือกผู้ที่จะช่วยตัวเองได้ และสนับสนุนคนที่ช่วยตัวเองได้โดยเงินอาจไม่มากนัก ก็สามารถที่จะ
ทำให้บุคคลเหล่านั้นได้ใช้แรงงานของตัวเองหรือแรงความคิดของตัวเอง เพื่อพยุงตัวเองและเพื่อให้ส่วนรวมได้มีความ
ก้าวหน้ามากขึ้น ฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายได้บริจาคก็จะเป็นผลดีต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

การที่มาในภาคใต้ครั้งนี้ก็เป็นเวลาไม่นานนัก แต่ก็ได้มีโอกาสไปเยี่ยมหลายแห่งและได้ปฏิบัติเพื่อ
การพัฒนาของประเทศส่วนนี้ได้มีความก้าวหน้าไปบ้าง ก็เป็นโอกาสที่ดี การที่มาอยู่ที่นี่เป็นเวลานาน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

และแม้ปีที่แล้วจะไม่ได้มา ก็เพราะว่านึกว่าถ้ามาก็จะทำให้เจ้าหน้าที่ทั้งทหารทั้งพลเรือนมีความเดือดร้อน เพราะว่าต้องทำงานเป็นพิเศษในระยะที่เมื่อปีก่อนนี้มีความเดือดร้อนจากवादภัย ฉะนั้นก็เป็นเหตุผลอย่างหนึ่งที่ไม่ได้มา เพราะว่าถ้าหากว่ามาแล้ว จะทำให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีงานเต็มมือแล้วจะต้องเดือดร้อนในการรับรองอีก แต่เวลานี้ก็ก้าวหน้าไปสู่ความเรียบร้อยขึ้นแล้ว จึงมาแล้วก็ได้เห็นความช่วยเหลือที่มี เช่นที่ได้ไปจังหวัดนครศรีธรรมราช ก็นำชมเขยเจ้าหน้าที่ที่ได้เอาใจใส่ในการฟื้นฟูให้ประชาชนได้อยู่เย็นเป็นสุขขึ้น

ก็ขอถือโอกาสขอบใจทุกท่านที่ได้มาสนับสนุนด้วยการบริจาค ในกรณีนี้ก็จะเป็นกำลังใจให้ทำงานทำการต่อไปด้วย และขอขอบใจเจ้าหน้าที่ทุกคน ทั้งทหาร ตำรวจ พลเรือน ที่ได้ทำงานอย่างหนักแน่นเข้มแข็ง เพื่อรักษาความสงบและเพื่อทำให้ท้องที่มีความเจริญมั่นคง ประชาชนมีความเจริญมีความอยู่เย็นเป็นสุขมากขึ้น ถ้าทุกคนปฏิบัติอย่างเข้มแข็งเช่นนี้ ก็จะทำให้จังหวัดและภาคนี้ได้มีความสงบเรียบร้อยดีนำพาให้ประเทศเป็นส่วนรวมมีความเจริญและความมั่นคง

ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้มีกำลังใจเข้มแข็งเพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไป งานการใด ๆ ที่ทำอยู่ก็ขอให้มีความสำเร็จ ขอให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองและมีความสุขทั่วทุกคน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย์ฐานะ
แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ
โรงเรียนเสนาธิการทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย์ฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรวมทั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของสามเหล่าทัพ อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมากกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการอบรมศึกษา.

งานรักษาความมั่นคงของประเทศเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่และละเอียดลึกซึ้ง เกี่ยวเนื่องถึงงานของบ้านเมือง ทุก ๆ ส่วน ทั้งยังต้องปรับเปลี่ยนแผนและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้องทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา. ผู้ปฏิบัติบริหารราชการระดับสูงทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน จึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษาอบรมเป็นพิเศษ เพื่อให้มีความรอบรู้อย่างทั่วถึงแท้จริงในหน้าที่ของตน กระทั่งถึงภารกิจของหน่วยงานอื่น ที่จะต้องประสาน การปฏิบัติด้วย. บัดนี้ ท่านทั้งหลายได้ผ่านหลักสูตรการศึกษาอบรมพิเศษ ในสถาบันการรักษาความมั่นคงของชาติ และสถาบันการศึกษาระดับสูงของสามเหล่าทัพ เป็นผู้มีความรู้ในสรรพวิทยาการอันเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษา ความมั่นคง และในกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดีแล้ว ควรจะได้ถือเป็นหน้าที่สำคัญอันดับแรกที่จะต้อง พยายามนำเอาความรู้ ความคิด สติปัญญา ตลอดจนวิทยาการทุกสาขาที่ฝึกรวมมา ออกใช้ปฏิบัติบริหารงาน ให้ประกอบเกื้อกูลกัน และให้บรรลุประโยชน์ที่มุ่งประสงค์โดยสมบูรณ์ครบถ้วน. พร้อมกันนั้น ก็จะต้องระมัดระวัง ตั้งใจให้หนักแน่นแน่วแน่ อยู่ในความถูกต้องเที่ยงตรง ในความฉลาดรอบคอบประกอบด้วยควมมีสติรู้เท่าทัน เสมอทุกขณะ เพื่อมิให้ปฏิบัติการของแต่ละคนคลาดเคลื่อนไปจากเป้าหมายอันสูงส่งที่ตั้งไว้ และยิ่งความมั่นคง ปลอดภัยกับทั้งความวัฒนาผาสุกของประเทศชาติ ให้ดำรงคงอยู่ตลอดกาลนาน.

ขออวยพรให้ทุกท่านมีความกล้าหาญเข้มแข็ง เฉลียวฉลาดหนักแน่น ทั้งในความคิดจิตใจและการกระทำ ทุกสิ่ง เพื่อสามารถคุ้มครองป้องกันชาติบ้านเมือง ให้เป็นอิสระรุ่งเรือง ปราศจากภัยทั้งปวง. และขอให้มีความสุข ความสำเร็จ ความสวัสดิ์ จงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันจันทร์ ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้ทำพิธีประดับยศแก่ท่านทั้งหลายผู้เป็นทหารชั้นนายพลในวันนี้ และขอแสดงความชื่นชมกับท่านที่ได้เลื่อนยศสูงขึ้น อันเป็นเกียรติส่วนตัวและเป็นเครื่องหมายของความดีความเจริญ

นอกจากนี้การที่ได้เลื่อนยศก็ย่อมมีความรับผิดชอบมากขึ้น เพราะว่าจะเด่นขึ้นจะต้องทำงานทำการให้มีผลยิ่งขึ้น เพราะว่าทุกคนก็ต้องพึ่งเล็งมากขึ้น ในสัญญาบัตรที่ท่านทั้งหลายได้รับก็มีการเตือนใจอยู่เสมอ และท่านได้รับสัญญาบัตรนี้มาหลายครั้งตั้งแต่เลื่อนยศมาเป็นลำดับ ว่าต้องบริหารต้องบังคับบัญชาด้วยความ เป็นธรรม และมีวินัยมีความเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ก็เป็นสิ่งที่ธรรมดาสำหรับทหาร ซึ่งก็ต้องมีระเบียบและวินัย

ทหารนั้นจะต้องมีหน้าที่โดยตรง คือการป้องกันประเทศชาติให้ปลอดภัยจากศัตรูใด ๆ และมีกล่าวกันมา ตั้งแต่โบราณกาลว่า ในยามสงครามก็ต้องมีความกล้าหาญเข้มแข็ง เพื่อป้องกันชาติ และในยามสงบจะต้องเตรียม ที่จะรบทุกเมื่อ อันนี้เป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของทหาร แต่ปัจจุบันนี้ก็ยังมีหน้าที่อีกมากหลาย คือเพื่อป้องกันมิให้ ประเทศชาติมีอันตราย นอกจากจะเตรียมรบหมายถึงรบด้วยอาวุธตามที่ทหารพึงทำ ก็จะต้องป้องกันมิให้ เกิดอันตราย ด้วยการช่วยกันกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นที่จะทำให้ประเทศมีความมั่นคงและประชาชนมีความสงบ มีความก้าวหน้า หมายถึงมีความสุข จึงจะมีกำลังที่จะหวงแหนประเทศชาติ ในการนี้ก็ต้องร่วมมือกับหน่วยอื่น ๆ อย่างมาก ในทางตรงคือจะต้องป้องกันเหตุที่เกิดขึ้น โดยร่วมมือกับฝ่ายเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะตำรวจและเจ้าหน้าที่ ปกครอง เพื่อที่จะให้การปกครองเป็นไปด้วยดี มีความสงบ มีความเข้าใจกันดีในทุกหมู่ทุกเหล่า ในเมื่อมี เหตุการณ์ใด ๆ ทั้งในด้านบุคคล คือมีโจรผู้ร้าย หรือมีความไม่เรียบร้อย ก็จะต้องร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ให้รักษาความสงบ ในกรณีที่มีภัยทางธรรมชาติก็ต้องร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เหล่านี้ เพื่อที่จะแบ่งเบาภาระและ ทำให้ประชาชนลดความทุกข์ ให้มีความสุขโดยอ้อม และนอกจากนี้ก็ต้องร่วมกันช่วยให้ประชาชนมีฐานะ ดีขึ้น รวมความแล้วก็มีหน้าที่มากหลาย ซึ่งไม่ใช่จะต้องฝึกในทางการทหารโดยเฉพาะแต่ต้องพยายามฝึกให้ มีความรู้ในด้านอื่น ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและด้านการพัฒนาให้ประเทศชาติมีความเป็นปึกแผ่น ในระยะหลังนี้ ที่ได้เกิดความไม่เรียบร้อยในบางจังหวัด ทหารก็ได้ทำหน้าที่ของตนอย่างดีทำให้ความสงบกลับคืนมา ในกรณี

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

มีภัยธรรมชาติทหารก็ได้ช่วยกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ทั้งฝ่ายปกครองทั้งฝ่ายเทคนิค เพื่อที่จะป้องกันมิให้อันตรายเหล่านั้นเกิดขึ้น รุนแรงขึ้น และได้บรรเทาทุกข์กับประชาชน ฉะนั้นทหารมีหน้าที่มากและจะต้องมีความรู้กว้างขวาง ก็ขอให้ท่านทั้งหลายตระหนักถึงหน้าที่อันสำคัญของทหารและความรับผิดชอบที่มี

ในการนี้ ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้รักษากำลังกายให้ดี และกำลังใจให้ดี รวมทั้งเพิ่มพูนกำลังปัญญาให้มีมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญที่ได้กล่าวไว้ ก็ขอให้ทุกท่านมีร่างกายจิตใจเข้มแข็ง และได้ประสบความสำเร็จในกิจการทุกอย่างที่ท่านได้ปฏิบัติ ขอให้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันจันทร์ ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้ทำพิธีประดับยศนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งหลายที่ได้รับยศสูงชัน

การที่ได้รับยศสูงชันนั้นย่อมถือกันว่าเป็นเกียรติ แต่ก็มีความรับผิดชอบที่มีมากขึ้น ยิ่งยศสูงชันก็ยิ่งมีความเด่นและความรับผิดชอบมากขึ้น และตำรวจนั้นก็เป็นผู้ที่ต้องรับหน้าที่ที่รับผิดชอบมากมาย ทั้งในยามปกติ ทั้งในยามที่มีความไม่เรียบร้อยตำรวจจะต้องทำหน้าที่ตลอดไป จะมีความเดือดร้อนมีสิ่งที่เป็นเหตุร้าย ตำรวจก็ต้องปฏิบัติหน้าที่ แม้จะมีการฉลองรื่นเริงกัน อย่างเช่นการลอยกระทงเป็นต้น ตำรวจก็ต้องทำหน้าที่เพื่อที่ให้การฉลองนั้นเป็นไปโดยราบรื่นและเป็นมงคล ฉะนั้นตำรวจก็เป็นผู้ที่มีหน้าที่สำคัญมากในบ้านเมือง และเป็นผู้ที่แม้เป็นข้าราชการพลเรือนที่ได้รับอนุญาตให้ถืออาวุธแต่ผู้เดียว คือผู้อื่นที่เป็นข้าราชการพลเรือนก็ไม่ได้รับอนุญาตให้ถืออาวุธเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นตำรวจก็ต้องรับผิดชอบมาก เพราะว่าการถืออาวุธนั้นย่อมรุนแรงถ้าหากว่าใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง แต่ตำรวจก็ย่อมมีอาวุธอื่นด้วยที่จะต้องใช้สำหรับปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วงโดยดี สมกับที่ได้เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ หมายความว่าความสงบสุขของประชาชนและความก้าวหน้าของประชาชน มีอาวุธอื่น ๆ มากหลาย และอาวุธที่ดีที่สุดก็คือความดีความสุจริต ถ้าใครมีความสุจริตความดี ตลอดจนความรู้ในทางหลักวิชา ที่รวมอยู่ในคำว่าปัญญา ทุกคนก็จะสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการทำหน้าที่ที่แท้จริงของตำรวจ คือทำให้บ้านเมืองมีความสงบสุข ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้รักษาเกียรติของยศที่สูง ด้วยการปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็งด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จะเป็นเกียรติสำหรับตนเอง และเป็นเกียรติสำหรับกรมตำรวจ ตลอดจนเป็นเกียรติสำหรับประเทศชาติบ้านเมืองด้วย

ขอให้ทุกท่านมีกำลังกายใจเข้มแข็งสมบูรณ์ ทั้งประกอบด้วยกำลังปัญญาเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงานทั้งหลายที่ท่านจะได้ทำ ขอให้มีความเจริญรุ่งเรืองความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้บัญชาการทหารบก^(๒) นำผู้ว่าราชการจังหวัด
๑๗ จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตลอดจนข้าราชการพลเรือน
ตำรวจ ทหาร เข้าเฝ้า ฯ

ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๓

ขอขอบใจผู้บัญชาการทัพบก ที่ได้ให้การต้อนรับในนามของข้าราชการทั้งทหาร ตำรวจ พลเรือน และประชาชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มานี้ก็จะให้มีโอกาสเยี่ยมเยียนประชาชนในภาคนี้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อติดตามผลงานของโครงการต่าง ๆ แต่สำคัญที่สุดก็คือมาดูว่าในภาคนี้ก็ยังเรียบร้อยดี และทราบข่าวอยู่ตลอดเวลาว่าข้าราชการทั้งทหาร ตำรวจ พลเรือน ได้ร่วมมือกันอย่างดี เพื่อพัฒนาให้ท้องที่มีความเจริญรุ่งเรืองและปราศจากภัยต่าง ๆ เป็นต้นว่าเรื่องที่เขื่อนที่นครราชสีมาเกิดอันตรายขึ้นมา เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันเป็นอย่างดีด้วยความเสียสละอย่างยิ่ง ร่วมมือกันจนทำให้สิ่งที่จะเป็นอันตรายอย่างมากได้เบาบางลงไปได้ ทั้งได้ช่วยกันรักษาให้ประชาชนได้มีระเบียบเรียบร้อย เพราะว่าจะต้องอพยพไป การอพยพทุกฝ่ายก็ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ทำให้งานนั้นลุล่วงไปเป็นตัวอย่าง ซึ่งทุกคนได้เห็นประจักษ์แล้วว่าทุกฝ่ายร่วมมือกันดีแล้ว ภารกิจก็ลุล่วงได้

อีกอย่างหนึ่งที่ใครจะแจ้งให้ทราบในสิ่งที่อาจมีคนไม่ทราบมากนัก การร่วมมือของทางกองทัพที่ ๒ นี้กับเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ได้ช่วยชีวิต เมื่อครั้งที่นายแพทย์ธวัชเกิดอุบัติเหตุรถยนต์ และก็อยู่ในสภาพที่ใกล้จะเสียชีวิตไป แต่ด้วยความร่วมมือของทุกคนก็รอดชีวิตมาได้ และวันนี้ก็ได้พบคุณหมอบอกว่าสบายดี แข็งแรงดี และตั้งใจมั่นด้วยว่าจะขอช่วยรักษาประชาชนต่อไปอย่างไม่คิดชีวิต ที่ทำให้นายแพทย์ธวัชนั้นรอดชีวิตมาได้ ก็ได้อาศัยทั้งเจ้าหน้าที่ของฝ่ายกองทัพที่ ๒ โดยเฉพาะแม่ทัพก็ได้ช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ได้รับความช่วยเหลือจากกองทัพอากาศและจากทางโรงพยาบาลที่ขอนแก่นทั้งแพทย์ที่มาจากกรุงเทพได้ช่วยกันระดมระดมให้แพทย์นั้นได้รับการพยาบาลอย่างดีที่สุด ไม่มีใครหรือไม่มีใครเชื่อว่าจจะรอดชีวิตได้ แต่เมื่อได้เห็นวันนี้ นายแพทย์ผู้นี้ก็มีร่างกายที่แข็งแรง และมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานต่อไป ทำให้เห็นได้ว่าความร่วมมือระหว่างทุกฝ่ายก็มีผลเป็นทางที่เห็นได้ และก็ทำให้นายแพทย์นั้นม่กังวลใจและปณิธานที่จะทำหน้าที่เพื่อที่จะช่วยชีวิตของเพื่อนมนุษย์ต่อไป เรื่องนี้

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) พลเอก สุจินดา คราประยูร

เป็นเรื่องที่เฉพาะแต่ก็เป็นเรื่องที่เป็นตัวอย่างว่า ความร่วมมือจะได้ผลอย่างยิ่ง ในด้านอื่นก็เชื่อว่าทุกคนพร้อมที่จะปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย เพื่อความก้าวหน้าของประชาชนทั้งภาค

จึงขอขอบคุณท่านทั้งหลายที่ได้ต้อนรับอย่างดี และขอขอบคุณที่ได้ปฏิบัติงานอย่างดี อย่างไม่คิดถึงความเหน็ดเหนื่อยที่จะต้องทำ ก็ขอให้ทุกคนมีพลังทั้งกายทั้งใจเข้มแข็ง เพื่อที่จะสามารถเผชิญอุปสรรคใด ๆ ที่จะมีและได้ทำงานในหน้าที่โดยมีผลสำเร็จที่ดี ขอให้ทุกคนประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี^(๒) นำคณะรัฐมนตรี เฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๓

รัฐบาลนั้นเป็นคณะที่รักษารัฐหมายความว่าประเทศชาติ รัฐมนตรีก็หมายความว่าผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ในรัฐ ในประเทศชาติ มีหน้าที่ที่จะช่วยบริหารรักษาประเทศชาติให้มั่นคงและมีความเจริญก้าวหน้า จึงเป็นหน้าที่สำคัญ ในประเทศ เป็นบุคคลที่สำคัญของประเทศมีหน้าที่ประกอบการทำงานเพื่อที่จะให้ทุกฝ่ายในการปกครองของประเทศนี้ ทำงานด้วยความปรองดอง ด้วยความสอดคล้องกัน ฉะนั้นทุก ๆ ท่านที่เป็นรัฐมนตรีบุคคลสำคัญของรัฐ ก็จะต้อง พยายามที่จะปฏิบัติงานด้วยความรู้ด้วยความสามารถ และด้วยความพยายาม ที่จะทำให้ทุกส่วนของรัฐได้ทำงาน ร่วมกัน ไม่ได้หมายความว่าต้องมีความปรองดองเฉพาะในคณะรัฐมนตรี แต่จะต้องช่วยกันสมานสามัคคี และส่งเสริมให้ทุกส่วนของประเทศทำงานพร้อมกัน ทั้งฝ่ายที่เรียกว่าทางราชการ ทั้งต้องปรองดองกับฝ่ายที่เป็น เอกชน พ่อค้า ประชาชนด้วย รวมความแล้วรัฐมนตรีมีหน้าที่สูง และมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลผลประโยชน์ของ ประเทศชาติเป็นส่วนรวม ฉะนั้นจึงมีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่จะให้มีการปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่ เพื่อที่จะ เตือนใจว่าแต่ละคนมีหน้าที่สำคัญ เป็นงานที่มีเกียรติ และมีหน้าที่จะทำทุกอย่างด้วยความเสียสละ และด้วยความ ตั้งอกตั้งใจเต็มที่

ก็ขอให้ทุกท่านที่ได้รับหน้าที่ใหม่ ได้มีพลานามัยแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง ประกอบด้วยสุขภาพอนามัย ที่สมบูรณ์ รวมทั้งจิตใจที่สูง และมีความตั้งใจที่มั่นคง เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจที่สำคัญได้ดีเพื่อประโยชน์สุข ของประเทศชาติ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่แม่ทัพภาคที่ ๒^(๒) นำข้าราชการ และประชาชน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง ๑๗ จังหวัด เข้าเฝ้า ฯ พูลเกล้า ฯ
ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย
ณ ห้องประชุมเนกประสงค์ โครงการชลประทานสกลนคร

วันศุกร์ ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๓

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาในวันนี้ และนำเงินบริจาคมามอบให้ ท่านทั้งหลายได้มาจากทุกจังหวัด
ทั่วภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นผู้ที่เป็นทั้งทหาร ทั้งพลเรือน และพ่อค้าประชาชน มีจิตใจที่จะช่วยเหลือเพื่อ
การพัฒนาและเพื่อความเป็นอยู่ของภาคนี้ เงินที่ท่านได้บริจาคมานั้น จะนำไปใช้ในการพัฒนาภาคนี้ด้วยวิธีการ
ต่าง ๆ ด้วยวิธีการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีอาชีพที่ก้าวหน้า อาชีพที่ทำให้รายได้เลี้ยงตัวได้อย่างดีขึ้น ทั้งจะนำ
ไปใช้เพื่อส่งเสริมการทำมาหากิน โดยเฉพาะในด้านการกสิกรรมหรือการเกษตรกรรมทั้งหลาย นอกจากนี้ก็จะ
ต้องใช้สำหรับช่วยในด้านสุขภาพอนามัยด้วย ซึ่งคนเราทุกคนย่อมมีเจ็บป่วยได้บ้าง ผู้ที่มีโอกาสและมีทรัพย์สินพอ
ที่จะรักษาตัวก็มีโชคดี บางคนก็เป็นคนที่ยากไร้ไม่สามารถที่จะรักษาตัวได้อย่างเต็มที่ จึงต้องช่วยเหลือเงินที่ท่าน
บริจาคมนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะได้ช่วยเพื่อนมนุษย์ที่เคราะห์ร้ายเช่นนี้ นอกจากนี้ก็ต้องใช้ในการบรรเทาทุกข์ของ
ผู้ประสบภัยธรรมชาติต่าง ๆ ซึ่งเมื่อใครก็ตามประสบภัยธรรมชาติก็จะเดือดร้อนมาก เพราะว่าทุกสิ่งทุกอย่างได้
หายไป จึงต้องมีผู้ไปช่วยเหลือฉะนั้นผู้ที่ยังไม่ได้ประสบภัยไปช่วยผู้ที่ประสบภัยนั้นก็เป็นการดีสูง อันนี้เป็นเรื่อง
ของการใช้เงินที่ท่านได้บริจาคมมา จึงขอขอบใจท่านที่มีจิตใจกุศลเช่นนี้

ในเรื่องที่ว่าท่านทุกคนมาจากที่ต่าง ๆ จังหวัดต่าง ๆ ของภาคอีสานนี้ ก็แสดงให้เห็นว่าทุกคนมีจิตใจ
ที่อยากจะช่วยกันบรรเทาความเดือดร้อน ทั้งพยายามที่จะพัฒนาให้ทั่วทั้งจังหวัดทุกจังหวัดได้มีความก้าวหน้า
ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขขึ้น เป็นจิตใจที่สำคัญมาก เพราะแสดงถึงความรู้สึกในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของคน
ที่อยู่ในท้องที่หรือในภาคเดียวกันจะต้องช่วยกัน ใครเดือดร้อนก็ได้รับความช่วยเหลือ ดังนั้นก็เป็น好事ที่ท่าน
ทุกคนได้มาจากที่ต่าง ๆ และมาอยู่ ณ ที่นี้อยู่ด้วยกัน แสดงความความรู้สึกในความสามัคคีปรองดองกัน
และความแน่วแน่ที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อชีวิตที่ปลอดภัยและเจริญ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลโท ไพบูลย์ ท้องสินทลาง

ข้อที่ท่านทั้งหลายก็เป็นเจ้าหน้าที่ข้าราชการ ทั้งทหารทั้งพลเรือนด้านต่าง ๆ ทหารก็มีเหล่าต่าง ๆ พลเรือนก็ยังมีแบ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่แตกต่างกัน เช่น ตำรวจดูแลความปลอดภัยของประชาชน ข้าราชการในทางปกครอง เพื่อที่จะให้ทุกคนได้อยู่เย็นเป็นสุข มีความปรองดองและความเป็นอยู่ที่สามารถที่จะทำมาหากินอย่างปลอดภัยและปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายที่จะพัฒนาให้การทำมาหากินของแต่ละคนดำเนินไปได้ มีผู้ที่จะให้ความรู้แก่ทุกคนทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ เพื่อที่จะมีเครื่องมือเครื่องใช้ เพื่อให้ได้ฟันฝ่าอุปสรรคและมีความรู้ในด้านที่จะทำมาหากิน ทั้งมีผู้ที่จะช่วยในด้านสุขภาพอนามัยของแต่ละคนให้มีความแข็งแรง ทุกคนทุกฝ่ายนี้ก็มาอยู่ในที่นี้เช่นเดียวกันแสดงให้เห็นว่าแต่ละคนก็ต้องอาศัยทุกด้านทุกสาขาของการทำงาน เพื่อที่จะให้ทุกคนได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง ความปลอดภัย ความมั่นคง และความก้าวหน้า

ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายได้มาประชุม ณ ที่นี้ จึงมีความหมายมาก ทั้งได้นำทรัพย์มาร่วมกันเพื่อการทำงานอันเดียว คือการให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองมีความปลอดภัย ทั้งทุกคนก็ได้ทำหน้าที่ตามที่มีหน้าที่การทำงานที่จะต้องทำมาตลอด ข้อนี้เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง และเมืองไทยนี้มีข้อนี้ที่จะทำให้ประเทศไทยอยู่เย็นเป็นสุขได้ และมีความปลอดภัยได้ เพราะฟันฝ่าอุปสรรคมากมาย และก็ต้องฟันฝ่าอุปสรรคต่อไป แต่ด้วยจิตใจเช่นนี้หมายถึงจิตใจที่ทุกฝ่ายจะเป็นผู้ที่อยู่ในที่ต่าง ๆ กัน ก็มีความคิดว่าจะต้องช่วยกันให้ส่วนรวมอยู่ดีกินดี ทั้งผู้ที่มีหน้าที่การงานแตกต่างกัน เช่น เป็นทหาร ตำรวจ พลเรือน ทางปกครอง ทางการแพทย์ ทางการศึกษา เป็นต้น ร่วมกัน ช่วยกัน เพราะทุกงานย่อมต้องสอดคล้องกัน มิใช่ทำงานของผู้หนึ่งผู้ใดจะทำได้โดยไม่อาศัยผู้อื่น ถ้าไม่อาศัยซึ่งกันและกัน งานของตัวเองจะเป็นงานอะไรก็ตามก็ล้มเหลว เพราะว่าไม่มีที่พึ่งที่พิง หมายความว่าในด้านอื่นของชีวิต ไม่ได้มีที่อาศัย ไม่มีที่ช่วยกัน เช่น ถ้าคนเราทำอาชีพอย่างหนึ่ง และไม่ได้มีฝ่ายที่จะช่วยเหลือในด้านสุขภาพอนามัย เมื่อมีโรคร้ายก็จะไม่ทราบจะทำอย่างไร ก็ต้องล้มป่วย เจ็บ ตายไป แต่ถ้ามีทางการแพทย์ มีโรงพยาบาล มีผู้ที่จะช่วย ก็ทำให้อนามัยดีขึ้น และโรคร้ายก็จะหายไป ร่างกายแข็งแรงตามเดิม อันนี้ยกตัวอย่าง เป็นต้น แต่ละคนก็มีหน้าที่ของตัวเอง ก็ขอให้ทำอย่างดี และโดยที่จะช่วยผู้อื่นด้วย จะทำให้ส่วนรวมอยู่เย็นเป็นสุข

ประเทศไทยนั้นได้ผ่านอุปสรรคมาโดยดี ยังมีอุปสรรคข้างหน้าก็จะผ่านได้โดยดี ถ้ารักษาจิตใจอันนี้ที่พูดเช่นนั้นเพราะว่าได้เคยพบชาวต่างประเทศ และเขาชมว่าเมืองไทยนี้อยู่ดี เข้าใจว่าเขาก็คงไม่ได้มาเยือนบ่อย ๆ เพราะว่าเขาพูดอย่างชื่นชม และค่อนข้างอาจอิจฉา ๆ นิดหน่อย เขาอาจไม่เข้าใจ แต่เราเข้าใจ เพราะว่าคนไทยด้วยกันเคยเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ก็จะต้องเกื้อหนุนซึ่งกันและกันต่อไป ทุกฝ่ายมีหน้าที่ที่จะทำ ถ้าทำโดยดีด้วย เห็นอกเห็นใจฝ่ายอื่นด้วย เราก็จะสามารถรักษาความเป็นปึกแผ่นได้แน่นอน ที่ถือโอกาสพูดเช่นนั้น ก็เพราะว่าท่านทั้งหลายมาจากแห่งต่าง ๆ และจากอาชีพการงานต่าง ๆ อยู่ด้วยกันแล้ว ย่อมควรจะทำความเข้าใจนี้ให้แจ่มแจ้งยิ่ง ๆ ขึ้น

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายผู้มีจิตศรัทธาในการทำการกุศล และมีจิตใจเข้มแข็งในการทำงาน จงมีกำลังกาย กำลังใจพร้อม เพื่อที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างในกิจการใด ๆ ที่จะสร้างสรรค์ให้ทั้งตัวเองทั้งส่วนรวม มีความปึกแผ่น มีความเจริญรุ่งเรือง และมีความปลอดภัยทุกประการ ขอทุกท่านได้ประสบความสำเร็จไม่มีทุกข์ ไม่มีโรค ไม่มีโรคร ไม่มีภัย ทำงานใด ๆ ที่ชอบธรรม จงเป็นผลสำเร็จด้วยดี ขอทุก ๆ ท่านประสบความสำเร็จรุ่งเรืองโดยทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพมหานคร และจากจังหวัดใกล้เคียง

เฝ้า ฯ ถวายพระพรชัยมงคล

เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๓๓

ณ ทำอากาศยานกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง

วันอาทิตย์ ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๓๓

ขอขอบใจลูกเสือชาวบ้านทั้งหลายที่ได้พร้อมเพรียงกันมาถวายพรในวันนี้ ในโอกาสที่จะใกล้ถึงวันเกิด

ความพร้อมเพรียงนี้เป็นหลักสำคัญของลูกเสือชาวบ้าน และมีความหมายหลายประการ การลูกเสือชาวบ้านได้เริ่มขึ้นในชนบท ในระยะเวลาที่มีความเดือนร้อนลำบาก ทั้งในด้านความปลอดภัย และความเป็นอยู่ในท้องที่ต่าง ๆ ในชนบท ฉะนั้น การที่ตั้งลูกเสือชาวบ้านขึ้นก็เพื่อให้ความพร้อมเพรียง ในการป้องกันให้มีความปลอดภัยในแต่ละหมู่บ้าน และช่วยกันเพื่อให้สามารถที่จะพัฒนาให้ความเป็นอยู่ของหมู่บ้านดีขึ้น ฉะนั้นในระยะแรกความพร้อมเพรียงนั้นจะอยู่ในรูปการร่วมมือกันดูแลหมู่บ้าน และร่วมมือกันสร้างสรรค์ให้หมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น ช่วยกันทำให้การทำมาหากินสะดวก และทำให้หมู่บ้านปราศจากความเดือดร้อนจากอันตรายที่จะมีผู้ใดจากภายนอกมาเบียดเบียน ต่อมาการลูกเสือชาวบ้านก็ได้ขยายออกไปสู่หมู่บ้านต่าง ๆ ทั่วประเทศที่เรียกว่าลูกเสือชาวบ้าน ก็เพราะว่าได้เอาหลักการของลูกเสือ ซึ่งสรุปอยู่ในการปฏิญาณที่ท่านทั้งหลายได้แสดงการปฏิญาณตนว่าจะทำประโยชน์ อันนี้เป็นข้อสำคัญ คือทำประโยชน์นั้นจะทำให้ส่วนรวมอยู่ดีขึ้น ทั้งตัวเองก็ได้รับความปลอดภัยและความเจริญต่อมากิจการลูกเสือก็ได้มาสู่พระนคร ซึ่งความเป็นอยู่ก็แตกต่างกับในชนบท แต่หลักการความพร้อมเพรียงนั้นก็ยังคงมีอยู่ และมีความหมายกว้างขวางยิ่งขึ้น คือถ้ามีเหตุการณ์อะไร ก็ต้องช่วยกันขจัดสิ่งที่มาเบียดเบียน จะเป็นภัยธรรมชาติหรือจะเป็นเรื่องของความไม่เรียบร้อยต่าง ๆ อื่น ๆ

ความพร้อมเพรียงนั้นจึงต้องมาในรูปอีกอย่างหนึ่ง นอกจากการช่วยกันรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้านหรือพัฒนาหมู่บ้านให้ทำการอาชีพได้คล่องแคล่วขึ้น ด้วยความสามารถขึ้น ความพร้อมเพรียงนั้นจะต้องมาถึงความพร้อมเพรียงในด้านจิตใจคือถ้าหากว่ามีปัญหาอะไรก็หันเข้าหากัน เพื่อที่จะปรึกษาหารือหาวิธีที่จะแก้ไขโดยช่วยกันคิดและช่วยกันทำ ดังนี้ความพร้อมเพรียงที่เกิดขึ้นใหม่นี้จึงมีความสำคัญยิ่งขึ้นเพราะถ้าหากว่าคนเราเข้าหากันและพูดกันให้เข้าใจกัน จะทำให้ปัญหาต่าง ๆ คลี่คลายไปได้โดยง่ายตาย ถ้ามีความขัดแย้งกันในทาง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ผลประโยชน์ก็ทำความเข้าใจกันว่า ถ้าหากว่าแต่ละคนช่วยคนอื่นและสละกันบ้าง ก็จะทำให้ตัวเองมีความสุข และความเจริญได้อย่างดียิ่ง ฉะนั้นก็ขอให้ทุก ๆ คนได้ระลึกถึงความพร้อมเพรียงนี้ว่ามีความสำคัญมาก และให้ปฏิบัติคือให้ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ด้วยความสละ ด้วยความเห็นอกเห็นใจกัน บางทีก็รู้สึกว่าจะต้องสละคือต้องเสีย แต่ว่าความเสียนั้นกลับจะมาเป็นความได้ในที่สุด เพราะว่าส่วนรวมอยู่เย็นเป็นสุข ไม่เกิดความขัดแย้งกัน หรือขัดแย้งกันก็ขจัดได้

ฉะนั้นที่ได้พูดข้างต้นว่ายินดีและชอบใจท่านที่ได้พร้อมเพรียงกันมาในโอกาสนี้เป็นสิ่งที่ทำให้ปลาบปลื้มมาก ขอให้ท่านทั้งหลายสามารถที่จะปฏิบัติงานของตัวให้ได้ผลดี และประสบความสำเร็จรุ่งเรือง ขอทุกคนประกอบด้วย ภายที่แข็งแรง ใจที่เข้มแข็งและมีปัญญาที่จะพิจารณาปัญหาใด ๆ ที่เกิดขึ้น ขอทุกท่านจงประสบแต่ความดี ความเจริญทั่วทุกคน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์

ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความชื่นชมอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นความเข้มแข็งพร้อมเพรียงของทหารรักษาพระองค์ ทุกเหล่าทัพ ในพิธีปฏิญาณตนสวนสนามครั้งนี้. ขอขอบใจในคำมั่นสัญญาและคำอำนวยการทุกข้อ ที่มาจากใจ บริสุทธิ์และภักดี. ขอทหารทั้งหลายจงได้รับพรและไม่ตรีจากใจจริงของข้าพเจ้าเช่นเดียวกัน.

เป็นที่ทราบกันอยู่ว่าทหารไทยนั้น นอกจากจะได้ทำหน้าที่สู้รบป้องกันประเทศและธำรงรักษาเอกราช อธิปไตย กับทั้งอิสรภาพของชาติไว้ให้สมบูรณ์ยืนยงมาแล้วยังได้ทำหน้าที่พัฒนาบ้านเมืองและชีวิตความเป็นอยู่ ของประชาชน อันเป็นหน้าที่ที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัดอีกประการหนึ่ง หน้าที่ประการหลังนี้ต้องถือว่าเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของทหาร เสมอเหมือนกันกับการสู้รบ เพราะการพัฒนาให้บ้านเมืองเจริญมั่นคง ให้ประชาชนเป็นคนดีมีวิชา มีสถานะความเป็นอยู่ที่ดี มีกำลังเข้มแข็งที่จะช่วยตนเอง และรวมกันเป็นปึกแผ่นได้ แข็งแกร่งนั้น สามารถป้องกันระงับเงื่อนไขสงครามและการต่อสู้อาชนะความยากไร้และศึกศัตรูภายนอกภายใน ได้ทั้งหมด. เมื่อบ้านเมืองปลอดจากภัยอันตรายของสงคราม และความทุกข์ยากแล้ว ย่อมจะมีเสถียรภาพและความ ฝาสุกร่มเย็น. เอกราช อธิปไตย กับทั้งอิสรภาพของชาติ ก็ธำรงยืนยงตลอดไปด้วยความสวัสดิ.

ทหารทั้งหลายควรตระหนักในหน้าที่ของตน แล้วร่วมมือกันใช้ความรู้ ความสามารถ และสติปัญญา ปฏิบัติภารกิจทั้งปวงอย่างมีเอกภาพ ให้สัมฤทธิ์ผลเป็นคุณ เป็นประโยชน์ เป็นความวัฒนาถาวรแก่ประเทศชาติ และประชาชน. แต่ละคนก็จะได้รับความสำเร็จและเกียรติยศที่แท้จริง อันจะภาคภูมิใจได้ทุกเมื่อ โดยมีต้องให้ผู้ใด ยกย่องสรรเสริญ.

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ กับทั้งอำนาจแห่งความจงรักภักดีโดยสุจริตจริงใจ ในชาติบ้านเมือง จงอภิบาลบำรุงทหารทุกคนให้ปลอดภัยจากข้าศึกศัตรูและภัยอันตราย ให้มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญา สามารถปฏิบัติภารกิจน้อยใหญ่ตามหน้าที่ให้บรรลุผลเลิศทุกอย่าง ทั้งให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญ ความมีชัย และความสำเร็จในสิ่งพึงประสงค์ทุก ๆ ประการจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้า ฯ ถวายชัยมงคล

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๓

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาให้พรในวันนี้ และตามคำกล่าวที่นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวนั้น ก็เป็นที่
ต้องใจ ทำให้มีความรู้สึกว่ามีกำลังใจขึ้น

แต่ก่อนนี้ในงานวันเกิดก็มีการออกมหาสมาคมอย่างเดียว คือเป็นพิธีที่ผู้ใหญ่ในราชการได้มาให้พร
ที่พระที่นั่งอัมรินทร์ ต่อมาก็มีการมาให้พรที่สวนจิตรลดาในวันที่ ๕ หลังจากมหาสมาคม ซึ่งมีผู้แทนของเอกชน
ของโรงเรียน ของสมาคม และกลุ่มต่าง ๆ ได้มาให้พรอีกคำรบหนึ่ง ต่อมาเมื่อมีคนมากขึ้น ก็ได้มีการให้พร
นอกจากที่มหาสมาคมและหลังจากมหาสมาคม ก็มีการให้พรของกลุ่มศาสนาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศ และกลุ่ม
เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือของผู้ที่กำลังเรียนตั้งแต่ชั้นโรงเรียน ชั้นอนุบาล ชั้นประถม ชั้นมัธยม จนกระทั่งถึงชั้น
วิทยาลัย มหาวิทยาลัย แยกออกมาเป็นอีกส่วนหนึ่ง ในวันที่ ๔ เช่นในวันนี้ ต่อมาเห็นว่าการที่ได้พบในรายการ
ที่เรียกว่าอนุสมาคม ๒ รายการ ก็ทำให้ต้องใช้เวลาเพราะว่าในวันที่ ๕ ธันวาคมหลังจากมหาสมาคมก็ทำให้
ต้องใช้เวลาหลายชั่วโมง และจะต้องไปงานในตอนบ่ายอีก จึงรวมหมดมาวันที่ ๔ เช่นวันนี้ มีทั้งข้าราชการ
ทั้งสมาชิกสโมสร สมาคม โรงเรียน สมาชิก คณะศาสนาต่าง ๆ และอื่น ๆ มาในวันที่ ๔ นี้ แต่ก็ยังมีคณะต่าง ๆ
ที่ได้พบกันที่บนตำหนักสวนจิตรลดา มาทีหลังก็เลยรวมหมด เพราะว่าใครก็ตามที่มาให้พรก็พร้อมกันมา
จนกระทั่งมาเป็นการให้พร เช่นที่เห็นกันวันนี้

ที่จริง ในงานวันเกิดนี้ก็มีการให้พรหลายแห่ง และปัจจุบันนี้ก็ยังมี เช่นเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม ก็มี
การสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ ซึ่งกระทำมาหลายปีแล้ว และปีนี้ก็ได้มีการปฏิบัติเมื่อวานนี้ ซึ่งก็ผ่านพ้นไป
อย่างมีสง่า และก่อนวันที่ ๓ วันที่ ๒ ธันวาคมก็มีคณะลูกเสือชาวบ้านได้มาให้พรเวลากลางคืนจากสกลนคร นอกจากนี้
ก็มีการให้พรตามถนน และมีการให้พรที่บ้าน ทุกคนที่ให้พรนั้นก็ทำให้มีกำลังใจขึ้น และขอสนองตอบพรนั้นด้วย
จริงใจ การที่มึ่งานเช่นนี้ ก็รู้สึกว่ามีประโยชน์อยู่ว่าทุกคนมาจากฐานะต่าง ๆ ฐานะนี้หมายความว่ามึ่งานการ
มีตำแหน่ง มีหน้าที่แตกต่างกัน ก็มาอยู่ในที่เดียวกัน มาในวันที่ ๔ นี้เป็นจำนวนถึง ๓๐๙ คณะ บางคณะก็ใหญ่โต

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ถึง ๑,๐๐๐ กว่าคน คือคณะ ทสพช. ที่มาจากจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ และคณะที่เล็กที่สุดก็มีคณะที่ประกอบด้วย บุคคลหนึ่งบุคคล ก็หมายความว่า ๓๐๙ คณะนี้ประกอบด้วยด้วยคนตั้งแต่ ๑ คน ถึง ๑,๐๕๐ คน มีจำนวนคน มากเช่นนี้จึงทำให้สามารถที่จะมาอยู่ในศาลาดุสิตาลัยนี้เพียงจำนวนหนึ่ง ส่วนมากไปอยู่ข้างนอก ซึ่งบางคนก็บอกว่า อยู่ข้างนอกนั้นก็ไม่ได้เข้าพบอย่างใกล้ชิด ที่จริงคนที่อยู่ข้างนอกก็ได้พบใกล้ชิดกว่า เพราะว่าเดินผ่านมาตะกี้ ก็มาถึงระยะที่ถึงตัวก็ได้ถึงตัวก็ได้ถึงตัวจริง ๆ ส่วนที่อยู่ในศาลานี้ข้างในนี้ คนที่อยู่ใกล้ที่สุดก็อยู่ในระยะประมาณ ๕-๖ เมตร ซึ่งตัวไปแล้วก็รู้สึกว่าจะยุติธรรมแล้ว

การที่นายกได้กล่าวเมื่อตะกี้ มีใจความอยู่ส่วนหนึ่งตอนต้นว่า มาบัดนี้ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน และได้ทำ ทุกอย่างแต่ผู้เดียว ข้อนี้ความจริงก็พูดมากเกินไปหน่อย ไม่ใช่พูดน้อยเกินไป แต่ตอนหลังที่นายกบอกว่าพูดเพียง เลี้ยวเดียว อันนี้ค่อนข้างจะมากกว่าเลี้ยว เพราะเหตุว่าคนเดียวคนหนึ่งทำอะไรทุกอย่างไม่ได้ ถ้าจะคิดทำอะไร ก็ต้องมีคนที่จะช่วยหรือคนที่จะคิดด้วยเหมือนกัน ถ้าคิดอยู่คนเดียวมีข้อเสียหลายอย่าง แต่ว่าข้อเสียที่มากที่สุด ก็คือคนคิดคนเดียวไม่สามารถที่จะคิดสำหรับงานใหญ่ คือการบริหารประเทศแต่ผู้เดียวไม่ได้ แล้วก็ตำแหน่งหน้าที่ พระเจ้าแผ่นดินในปัจจุบันนี้ไม่มีหน้าที่ที่จะบริหารประเทศ ต้องมีคนที่ช่วยทั้งบริหารทั้งทำให้งานการทุกอย่าง ในงานของชาติดำเนินไปได้ และแต่ละคนก็มีหน้าที่ที่ทั้งนั้น ซึ่งแต่ละคนนั้นไม่ใช่จะทำได้คนเดียวเช่นกัน จะต้อง ต่างคนต่างมีหน้าที่ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าแต่ละคนที่ต่างคนต่างมีหน้าที่ทำเฉพาะหน้าที่นั้น เพราะว่าถ้าคนหนึ่ง คนใดทำหน้าที่เฉพาะในเรื่องนั้นไม่มองไม่แลคนอื่น งานก็ดำเนินไปไม่ได้ เพราะเหตุว่างานทุกงานจะต้องพาดพิง กันจะต้องเกี่ยวโยงกัน ฉะนั้นแต่ละคนก็ต้องมีความรู้ถึงงานของผู้อื่นแล้วก็ช่วยกันทำ

อันนี้ที่พูดเช่นนี้ต่อเนื่องมาจากที่พูดถึงว่าคนเดียวทำแล้วคนอื่นไม่ได้ทำ ความจริงทุกคนก็มีหน้าที่ แม้จะมีหน้าที่เล็กน้อยก็มีหน้าที่ ทุกคนในชาติมีหน้าที่ของตัวเอง และถ้าแต่ละคนทำได้ดี ทำอย่างเข้มแข็งซื่อสัตย์สุจริต ประเทศชาติก็ย่อมต้องปลอดภัยและก้าวหน้าไปอย่างดี ก็มีข้อสังเกตได้ว่าประเทศไทยนั้นความคิดอันนี้ก็ยังคงมีอยู่ เพราะว่ามีการทำอะไรก็ต้องโยงกับคนอื่น และเพราะเหตุนี้เองที่ทำให้ประเทศไทยยังคงอยู่ ชาวต่างประเทศ ที่ได้เคยมา มีข้อสังเกตว่าประเทศไทยนี้ในสถานการณ์ปัจจุบันก็นับว่าอยู่ดีความก้าวหน้า และมีความพัฒนา

มีการพัฒนาประเทศได้อย่างดีพอสมควรทีเดียว ก็แสดงให้เห็นว่าวิธีทำงานอาจไม่ใช่ระเบียบการ แต่ว่าวิธีที่อยู่ในใจของคนยังคงมีอยู่ มีความคิดอย่างหนึ่งคือเวลาใครทำงานของตัวเอง หมายถึงอย่างพ่อค้าเขาทำงานก็ต้องหากำไร หากำไรให้แก่บริษัทหรือแก่กิจการของตัวเอง แต่เวลาทำกำไรแล้วส่วนใหญ่ก็คิดถึงกิจกรรมกุศลแก่บุคคลอื่นช่วยในด้านการศึกษา การก่อสร้าง เช่น การศึกษา การอนามัย การศาสนา หรือจะช่วยการพัฒนาประเทศโดยเป็นเงินที่บริจาคเพื่อการพัฒนาเช่นนั้น ซึ่งในประเทศอื่น ๆ อาจมีเหมือนกันอยู่ในรูปของมูลนิธิหรือกองทุนในเมืองไทยนี่ก็มีทั้งมูลนิธิ กองทุน และองค์การกุศลต่าง ๆ แต่ก็รู้สึกว่าการดำเนินงานของการกุศลนี้จะไม่เจาะจงเท่ากับมูลนิธิในต่างประเทศ จะมีคนทั่วไปได้ว่ามูลนิธิในต่างประเทศเขาทำงานทำการอะไร มีหลักการมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและเคร่งครัด แต่อย่างนั้นถ้ามีกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดก็กลายเป็นสิ่งที่เคร่งครัดและตายตัวถ้าทำงานแบบที่ทำในเมืองไทยนี่ ก็มีเหมือนกันที่ทำอย่างเคร่งครัด แต่ก็มีทำอย่างไม่เคร่งครัด คือทำอะไรแบบไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัวเกินไป

ที่พูดเช่นนี้ก็นึกถึงวิธีที่จะช่วยประชาชนอย่างหนึ่งที่ได้กระทำมาอย่างได้ผลดีเช่นเวลาไปที่ไหนเห็นคนมีอนามัยไม่แข็งแรง ก็เข้าไปไต่ถามว่าเขาเป็นอะไร ให้หมอได้ตรวจดู และบางทีก็ไปประคบไปเจอคนที่ป่วยด้วยโรคที่จะต้องเยียวยาโดยด่วน หรือบางทีก็ต้องทำการผ่าตัด เป็นต้น ก็ต้องจดชื่อเอาไว้ และนำตัวเข้าโรงพยาบาลโดยด่วน ถ้าทำแบบมีกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดก็ต้องจด และจะต้องไปหาเจ้าหน้าที่อำเภอจังหวัด ไปดู ตรวจสอบว่าสำมะโนครัวเป็นยังไง บัตรประจำตัวเป็นอะไร ก็ต้องเสียเวลา พอดีคนไข้ตาย อันนี้ก็วิธีที่พากย์พยายามที่จะนำบุคคลนั้นไปเข้าโรงพยาบาล และให้แพทย์ที่ได้ตรวจตอนแรกได้ติดตามไปถึงโรงพยาบาลและเยียวยาอย่างที่เหมาะสมที่จะทำ บางทีก็ต้องต่อเนื่องเป็นเวลานาน แต่ก็ได้ทำมาหลายราย ผู้ป่วยเหล่านั้นมีจำนวนมากที่ได้คืนสู่สภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์ สามารถที่จะทำมาหากินได้อย่างมีความสามารถยิ่งกว่าเดิมแต่ในกรณีที่คนไข้ไปโรงพยาบาลนั้น ตามปกติตามระเบียบการก็ต้องเข้ารับการรักษาแล้วก็มีแพทย์มีพยาบาลดูแล แต่ในประเทศไทยนี่ก็ทราบกันดีกว่า เจ้าหน้าที่ประจำโรงพยาบาลบางทีก็ขาด ไม่พอ ไม่ใช่ความผิดใคร เพราะว่าคนไข้มาก เจ้าหน้าที่น้อยจึงต้องมีใครดูแล โดยมากก็มีญาติของผู้ป่วยนั้นไปโรงพยาบาลแล้วก็ช่วยดูคนไข้ เท่ากับเป็นผู้ช่วยพยาบาลในตัว

ข้อนี้ก็อีกแหละถ้าหากว่าทำตามระเบียบแท้ ๆ ญาติเหล่านั้นก็จะไม่สามารถเดินทางไป แล้วไม่สามารถที่จะอยู่ดูแลผู้ป่วยเพราะว่าไม่มีงบ ก็จะต้องหาเงินบริจาคเพื่อที่จะช่วยค่าเดินทาง บางทีถ้าหากว่าทำได้ก็ใช้พาหนะที่มีอยู่ จะเป็นรถยนต์หรือบางที่ถ้าตัวนมากก็ต้องขอเฮลิคอปเตอร์ เฮลิคอปเตอร์นี้ก็มี เอกลักษณ์ไม่มี เป็นของทางราชการ ก็ต้องขอเฮลิคอปเตอร์ทางทหารหรือทางตำรวจนำผู้ป่วยนั้นไป ซึ่งก็ได้ปฏิบัติมาหลายราย สำหรับญาติของผู้ป่วยนั้นก็ให้ค่าเดินทางและค่าอยู่ โดยใช้เงินบริจาค อันนี้ก็เป็นการปฏิบัติที่ได้ผลดี เพราะว่าการที่ให้ญาติไปดูแลผู้ป่วยนั้น ความจริงในที่สุดก็ประหยัดกว่าที่จะจ้างพยาบาลให้ดูแล แล้วก็พร้อมที่จะไปเสมอ ฉะนั้นการที่จะออกเงินค่าเดินทางและค่าอยู่ของญาตินั้น ก็เป็นการออกเงินที่ทำให้ประหยัดการจ้างพยาบาลพิเศษ แต่เงินนี้ถ้าหากว่าจะทางงบประมาณ จะเป็นของงบประมาณแผ่นดินหรือของกองทุนมูลนิธิอะไรก็ยาก เพราะว่างายเป็นเงินผิดประเภทไป ฉะนั้นก็ต้องใช้เงินบริจาค ซึ่งใช้อย่างที่เขาตำหนิว่าหลวม ๆ ก็ค่อนข้างนับว่าหลวม เพราะว่าใบรับอะไรต่าง ๆ ก็ไม่มี แต่อย่างไรก็ตามคนที่ทราบว่าใช้อย่างไร ผู้บริจาคก็ไม่ว่าอะไรคือผู้บริจคนั้นก็น่าจะมีสิทธิ์ที่จะควบคุมการใช้เงินที่เขาบริจาค แต่ผู้บริจาคก็ทราบดีว่าใช้ในการบำบัดโรคบำรุงสุขภาพของประชาชน ฉะนั้นการทำงานนี้แบบนี้แม้จะหลวมก็ทำให้ได้ผล

ตอนนี้เมื่อเล่าถึงเรื่องช่วยคนที่ป่วย ก็คงเข้าใจดีว่าบางทีก็ต้องปฏิบัติงานอย่างไรระเบียบการคลายออกมาได้ อีกอย่างหนึ่งที่ใครจะกล่าวในวันนี้ก็คืองานที่จะทำ บางทีงานแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าก็ต้องทำ แต่บางที ก็จะต้องทำเป็นโครงการหรือหลักการทำงานที่กว้าง ๆ ออกไป กำลังนึกถึงในปีที่ผ่านมา ก็มีภัยพิบัติต่าง ๆ ก็จะยกเฉพาะเรื่องที่น่าท่วมเดือดร้อนในภาคกลาง ในจังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี แล้วก็กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นภัยธรรมชาติ ไม่ได้มีใครที่ต้องการให้เกิดภัยธรรมชาติเช่นนั้น แต่เราจะต้องเรียนรู้ แม้จะเป็นภัยธรรมชาติที่ทำให้เกิดเดือดร้อน เราก็ใช้ภัยธรรมชาตินั้นเป็นครูที่จะสอนเรา

คราวนี้ถ้าดูว่าเฉพาะในเรื่องนี้เรื่องมันเป็นอย่างไร เมื่อปีที่แล้วในที่ประชุมนี้ก็ได้อุบัติถึงเรื่องของธรรมชาติและก็นำตัวเลขที่ทำให้ท่านทั้งหลายอาจงงแล้วเวียนหัวอาจไม่เข้าใจ หรือเข้าใจแล้วอาจจำไม่ได้ แต่หลักการก็ได้วางเอาไว้ และเข้าใจว่าเป็นผลดีที่ทำให้คนได้ระลึกถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ปีนี้พูดถึงน้ำท่วมนี้ก็ยกตัวเลข

เพียงเล็กน้อย เพราะว่าถ่ายกตัวเลขมาก ๆ ตัวเองผู้พูดก็ไม่สามารถที่จะจำได้ แล้วก็อาจทำให้ฉงนแล้วก็ทำให้เวียนหัวเปล่า ๆ แต่ว่าดูตามหลัก ฝนที่ลงมาเขาคำนวณได้ว่าลงมาในทีนั้นเป็นจำนวน ๗๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ๗๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรนี่ อาจมองไม่เห็นว่ามันเท่าไร แต่ก็คงเข้าใจว่าเวลาน้ำถูกเทลงมาในทีจำกัด น้ำนั้นย่อมท่วมย่อมนอง เพื่อแก้ปัญหาหน้าท่วมนี้ ก็จะต้องนำน้ำนี้ออกจากทีนั้นไป วิธีเอาน้ำมันออกจากทีนั้นที่ท่วมก็มีวิธีเดียว ก็ให้ระบายออกมาทางคลองเอาลงไปที่ทะเล การระบายนั้นก็ต้องมีระบบคลองคนก็เคยนึกถึงระบบที่จะทำที่เรียกว่าเจ้าพระยา ๒ คือทำคลองยาวประมาณสามสิบลีโกลเมตร จากแถวปทุมธานีลงไปทีทะเล แต่มานึกดูคลองนั้นไม่ได้เป็นคลองที่เคลื่อนที่ เป็นคลองตายตัว ในเหตุการณ์ครั้งนี้น้ำลงมาอย่างมากแถวระหว่างนครนายก สระบุรี ปราจีนบุรี ถ้าหากว่าอยากจะระบายน้ำออกไปจากทีนั้น ก็ต้องใช้คลองนี้ยกไปไว้ทีนครนายกเป็นต้น มิฉะนั้นก็ไม่วางน้ำไปทางไหน แต่คลองที่จะสร้างใหญ่ ๆ อย่างนั้นก็ไม่สามารถที่จะยกไปได้ ไม่ใช่สิ่งที่ยกย้ายได้

ฉะนั้นวิธีที่จะทำก็ต้องใช้คลองที่มีอยู่แล้ว ที่ได้ปฏิบัติมาก็ใช้เครื่องมือที่จะเร่งให้น้ำไหลไปโดยเร็วขึ้น ก็บรรเทาความเดือดร้อนไปได้บ้าง แทนที่จะนองอยู่เป็นเวลานานเหมือนในปี ๒๕๒๖ นั้นนะ นองไปถึง ๖ เดือน ปีใหม่ก็ยังไม่หมด ก็ต้องหาวิธีที่จะทำให้น้ำนั้นออกไป เพราะถ้าน้ำนั้นไม่ออกไป ท่วมอยู่ ก็ทำให้ความเสียหายเกิดขึ้นและความเสียหายที่เกิดขึ้นในคราวนี้ก็จำนวนเป็นพันล้าน เพราะว่าจะต้องสงเคราะห์ผู้ที่ประสบภัย จะต้องช่วยให้ผู้ที่ประสบภัยนั้นทำมาหากินได้ต่อไป เช่น ผู้ที่เป็นกสิกรก็ต้องแจกพันธุ์พืชให้เขาปลูกได้ต่อไป จึงแพง การใช้จ่ายนั้นมากมาย เพราะว่าแม้จะเป็นการสูบน้ำหรือทำให้คลองคล่องตัวนั้น ก็ต้องใช้งบประมาณเข้ามามาก จึงทำให้มีแต่เสียหาย ทั้งต้องเสียค่าพันธุ์พืชทดแทนด้วย และต้องช่วยสงเคราะห์ซึ่งใช้เงินเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ก็ต้องนำน้ำนั้นลงไปทีทะเล เมื่อแห้งแล้วจะปลูกพันธุ์พืชต่าง ๆ ก็ต้องมีน้ำต่อไป น้ำนี้เอามาจากไหน เพราะว่าทั้งทะเลหมดแล้ว ก็น้ำที่กักเอาไว้ได้พอสมควรก็เอาลงมา ฉะนั้นน้ำที่เททิ้งลงไปทีทะเลถ้าสามารถจะเก็บเอาไว้ เพื่อที่จะทำการเพาะปลูกในเวลาฝนหยุดแล้วและน้ำจะขาดแคลน ถ้าเก็บน้ำที่เราเททิ้งลงไปทีทะเลได้ก็จะเป็นการดี เพราะแทนที่จะต้องเดือดร้อนในการที่ไร่นาไม่มีน้ำ ก็สามารถที่จะทำการเพาะปลูกทดแทนที่ได้ปลูกและเสียไป

ฉะนั้นข้อหนึ่งที่เราเห็นว่าน่าจะพิจารณาหาทางเก็บน้ำนั้นไว้ เพื่อทดแทนการเพาะปลูกที่เสียไป แต่นอกจากนี้เรามานึกดู ถ้าหากว่าสามารถที่จะเก็บน้ำที่ลงมาและท่วม สามารถที่จะเก็บไว้ในที่ที่ลง เขาจะลงมาไม่ได้ แล้วก็ท่วม แล้วก็บรรเทาการท่วม ก็จะเป็นการดีเพราะลดความเสียหาย ฉะนั้นการที่จะหาทางที่จะเก็บน้ำที่ลงมาท่วมเอาไว้ สำหรับให้เป็นน้ำที่ให้คุณที่ช่วยให้มีรายได้ก็จะเป็นการดี ที่พูดมานี้ก็แสดงให้เห็นว่า ถ้าหากว่าเราทำโครงการได้ เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดความเดือดร้อน จะกลับเป็นวิธีที่จะเพิ่มพูนการผลิตได้ด้วยซ้ำ ฉะนั้นการที่จะทำโครงการที่แยบคาย เพื่อป้องกันหรือลดความเสียหายในการท่วมนั้น และเพิ่มพูนผลิตผลในหน้าแล้ง ก็ได้ผลสองเท่าตัว คือไม่ต้องใช้เงินแก้ไขหรือบรรเทาทุกข์ของประชาชน ซ้ำจะได้ให้ประชาชนทำกินได้เพิ่มพูนขึ้นไปเกือบสองเท่า ฉะนั้นถ้าหากว่าสามารถที่จะทำโครงการอะไรในทำนองนี้ ก็จะเป็นการไม่ใช่ประหยัดเท่านั้นเอง เป็นการเพิ่มผลิตผลของประเทศชาติขึ้นไปอีก อันนี้เป็นตัวอย่าง

อีกประเด็น อีกเรื่องหนึ่ง ที่ได้ประสบเมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่ไปที่สกลนครก็ได้ไปดูที่ที่ทำกินของประชาชน ซึ่งเป็นที่ที่แห้งแล้ง และเมื่อแห้งแล้งทำให้ดินเสียไป เพราะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ส่วนใหญ่ได้ดินจะมีแร่เกลือ อยู่ในดิน ถ้าขุดบ่อลงไป หาน้ำได้ในระดับประมาณ ๓ เมตร ๔ เมตร น้ำที่มีอยู่นั้นก็จะบริโภคได้ แต่ในหน้าแล้ง ขุด ๓ เมตร ๔ เมตร บ่อเหล่านั้นส่วนมากจะแห้ง ถ้าขุดลงไป ลงไปถึง ๑๐ เมตร ๒๐ เมตร มีน้ำแต่น้ำนั้นเค็ม เพราะว่ามีแร่เกลือในดิน ฉะนั้นก็ต้องหาทางที่จะทำการชลประทาน เพื่อที่จะให้น้ำมีขึ้นและสามารถที่จะบริโภคได้ เมื่อประมาณ ๕ ปีมาก็ได้วางโครงการที่อำเภอบ้านม่วง ที่หมู่บ้านที่ชื่อว่าบ้านจาน แล้วก็ช่วยทำอ่างเก็บน้ำก็ได้ผล เพราะว่าชาวบ้านเหล่านั้นเขาไม่อยากจะทำการตมเกลือหรือทำนาเกลือ เพราะทราบว่าจะทำแล้วทำนาข้าวจะเสียหายไป ก็ได้สนับสนุนเขา และปีนี้เขาสามารถที่ทำนาข้าวได้ดีเขาก็ดีใจมาก แต่ก็ยังมีกิจการนาเกลือหรือตมเกลืออยู่อีกมาก ซึ่งมีผลเสียบางประการแตกต่างกัน คือข้อหนึ่งที่ทำให้ดินแฉะนั้นเค็มไม่สามารถที่จะปลูกพืชต่าง ๆ ทำให้น้ำที่ลงมาในห้วยกร่อยหรือเค็ม ทำให้ไม่สามารถที่จะทำการเพาะปลูกหรือบริโภคน้ำนั้น ข้อดีของการทำเกลือก็คือทำให้ประชาชนมีรายได้ เพราะว่ารายได้ของการตมเกลือหรือทำนาเกลือนั้นก็มีความดีพอสมควร เพราะว่าตลาดในโลกนี้ก็ยังมีมากที่จะใช้เกลือแบบเกลือที่มีอยู่ในภาคอีสาน แต่ว่าถ้าเราสามารถที่จะทำทั้งบ่อเกลือ

ทำทั้งนาเกลือด้วย และทำนาข้าวได้ด้วย โดยวางโครงสร้างโครงการไว้ให้ดี รวมทั้งมีน้ำบริโภคก็จะเป็นการดียิ่ง ถึงได้พยายามหาทางที่จะปฏิบัติ เพื่อที่จะให้มีทั้งบ่อเกลือคือนาเกลือ มีทั้งนาข้าวได้และบริโภคน้ำได้

วิธีซึ่งก็ไม่ยากนักในการทำนาเกลือ และจะป้องกันมิให้เกิดความเสียหายมากเกินไป คือสูบน้ำจากในดิน ขึ้นมาแล้วมาทำนาเกลือ และเมื่อใช้น้ำนั้นแล้วแทนที่จะเทไปในห้วยก็เทลงไปในดินอีกที ซึ่งเป็นการกระทำที่ทำได้ เพราะว่าจุดน้ำขึ้นมาจากในดินก็มีเกลือขึ้นมาด้วย ย่อมทำให้มีโพรงในใต้ดิน ก็นำน้ำเอาลงไปแทนที่ ก็เป็นการทำ ที่ทำกันได้ แล้วก็ไม่มีสิ่งปลี่ยนมากนัก แต่ย่อมต้องมีการปลี่ยนปลี่ยนบ้าง เพราะว่าถ้าเทลงไปในห้วยไม่ต้องปลี่ยนปลี่ยนอะไร แต่ว่าข้อเสียของการเทลงไปในห้วยก็คือน้ำในห้วยกร่อย ที่อื่นเขาจะทำน้ำประปาก็ไม่ได้ ทั้งใต้ดินก็เป็นโพรงมีการยุบลงไป ดังที่เคยมีแสดงในสื่อมวลชน ได้ทำให้เห็น ได้ถ่ายรูปมาแพร่ข่าวเมื่อไม่กี่เดือนนี้ ฉะนั้น ถ้าหากว่าสามารถที่จะทำให้มีระเบียบการในการทำนาเกลือหรือทำบ่อเกลือนั้นก็ดีทั้งสองทาง สามารถที่จะกำจัด หรือทำให้ไม่มีข้อเสีย และสามารถที่จะทำให้มีข้อดีได้ คือน้ำในห้วยจะไม่เค็มนาข้าวจะทำได้ ฉะนั้นที่ได้ไปเห็น นั้นเลยทำให้นึกดูว่าต้องวางระเบียบการ วิธีการแล้วก็ใช้บังคับให้ทำ ทุกคนก็จะได้ประโยชน์จากกิจการนี้ และประชาชนที่ชอบทำนาข้าวก็จะทำนาข้าวได้

ทั้งหมดนี้ ทั้งเรื่องของน้ำท่วมและเรื่องของเกลือนี้จะต้องคิดให้กว้างขวาง ให้ดูว่าทำอย่างนี้จะมีผล เป็นอย่างไรตลอดทั้งเรื่อง คำว่าตลอดทั้งเรื่องนี้ก็หมายความว่า ถ้าทำอะไรอย่างหนึ่งก็จะมีผลต่อไป แล้วผลนั้นจะเป็นเหตุให้เกิดผลดีหรือไม่ดีอย่างไร เราก็ต้องการให้ทำอะไร ปฏิบัติอย่างไรจะเกิดผลดี และผลดีนั้นให้เกิดผลดีต่อไป อย่างนี้ก็เป็นที่พัฒนา ไม่ใช่เป็นในทางที่ทายนะ ฉะนั้นที่มาพูดในเรื่องนี้ว่าเราจะต้องพยายามที่จะวางโครงการ โครงการที่พัฒนา หรือจะทำงานกิจการใด ๆ จะต้องดูรอบคือให้รอบด้าน ไม่ใช่เฉพาะวิซายอย่างหนึ่ง อย่างใด ฉะนั้นทุกคนก็มีหน้าที่ที่จะปฏิบัติ

เรื่องที่สาม ก็มีเรื่องว่าที่ตื่นเต้นกัน เมื่อฝนลงมาแล้วก็ลงในอ่างเก็บน้ำเขื่อนมูลบนทำให้เขื่อนนั้น ชำรุด และทำให้เกิดการกลัวได้ว่าหมู่บ้านต่าง ๆ จะถูกน้ำท่วมฉับพลันซึ่งอาจเป็นไปได้ เขื่อนมูลบนนั้นได้รับน้ำ ภายในไม่กี่วัน รับน้ำจำนวนมาก คือจากที่มีอยู่ในเขื่อนประมาณ ๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร จนกระทั่งเต็มขึ้นมา

เกือบเต็มเขื่อนได้ถึง ๑๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร หมายความว่าในไม่กี่วันมีน้ำลงมา ๙๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งก็น่าจะยินดี เพราะว่าสามารถที่จะไปใช้ประโยชน์เพาะปลูกในหน้าแล้งสำหรับพื้นที่กว้างใหญ่แต่ก็เกิดเรื่องขึ้นมา ที่จริงก็แปลก เพราะมีเขื่อนที่อยู่ห่างไม่มากนัก คือเขื่อนลำนางรอนั้นซึ่งจุได้ ๑๕๐ เมื่อฝนลงหนักนั้นก็ได้รับน้ำเพิ่มเติมเพียงประมาณ ๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งก็น่าเสียดาย ถ้า ๙๐ ล้านลูกบาศก์เมตรที่มาลงในเขื่อนมูลบนไปลงในเขื่อนลำนางรอนั้น ก็คงจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แต่นี่ก็เป็นเรื่องของธรรมชาติ เมื่อเขื่อนลำมูลบนนั้นชำรุดก็ต้องช่วยกัน เจ้าหน้าที่ได้มาสำรวจที่หลังว่านี่ก็ไม่มีทางแล้ว เขื่อนนี้ต้องพังแน่ จนกระทั่งได้มีการอนุมัติให้ระเบิดเขื่อนเพื่อที่จะให้ลดน้ำโดยเร็ว ซึ่งในที่สุดถ้าระเบิดเขื่อน ผลก็จะมีว่าน้ำท่วมฉับพลันลงไปตลอดลำน้ำมูล แต่นายช่างเหล่านั้นก็ได้ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และทุกฝ่ายก็ได้ช่วย ฝ่ายช่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือชลประทานแล้วก็ช่างในส่วนต่าง ๆ ที่มีเครื่องมือ เช่น สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ทางฝ่ายกองทัพภาคที่ ๒ และบริษัทต่าง ๆ ได้เข้ามาช่วยอย่างเข้มแข็ง ทั่งให้เครื่องมือเครื่องใช้และเจ้าหน้าที่มาช่วยระดมกันอย่างเข้มแข็งและไม่หยุดยั้ง จนกระทั่งสามารถควบคุมสถานการณ์ได้และน้ำที่มีอยู่ในเขื่อนเวลานั้น ๑๓๐ ล้านก็ลดลงมาถึงประมาณ ๖๗ ล้าน ซึ่งอยู่ในระดับที่ปลอดภัย และก็ยังสามารถใช้ได้ในฤดูกาลหน้าแล้งนี้เพื่อช่วยการเพาะปลูก ฉะนั้นก็ไม่เสียหาย และหลังจากนั้นก็จะต้องซ่อม

เรื่องเหตุผลหรือต้นเหตุของการชำรุดครั้งนี้ก็สันนิษฐานดูว่า เพราะว่าเขื่อนนี้สร้างด้วยดินที่ค่อนข้างจะไม่เหมาะสมสำหรับการสร้างเขื่อน เพราะว่าจรั้งได้ แล้วก็ถ้าจรั้งจะขยายการรั่วได้ ที่จริงเขื่อนดินทุกเขื่อนมีการรั่วอยู่บ้างแต่อยู่ในควบคุม ถ้าดินไม่ดีเกิดเป็นโพรงขึ้นก็ทำให้เกิดอันตรายได้ แต่ส่วนมากรั่วแล้วก็ไม่เป็นโพรงเพียงแต่รั่วเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งธรรมดา อันนี้การแก้ไขก็ต้องทำให้เส้นทางของน้ำที่จะผ่านเขื่อนนั้นให้ยาวขึ้นก็หมายความว่าทำให้เขื่อนนี้หนาขึ้นยาวลงไปในตัวอ่างสัก ๒ เท่า น้ำที่จะซึมเข้าไปกว่าจะถึงปลาย หมายถึงทางออกที่จะนำน้ำนั้นจะออกก็หมดแรงที่จะเซาะก็ปลอดภัย ฉะนั้นก็เข้าใจว่าเขื่อนนี้จะต้องรื้อบางส่วน แล้วก็สร้างขึ้นมาใหม่โดยทำให้กว้างขึ้น คือหนาขึ้น ให้น้ำที่ซึมเข้าไปไม่สามารถที่จะเซาะให้เป็นโพรงได้แล้วจะปลอดภัยสำหรับเขื่อนอื่น ๆ ที่มีอาการรั่วก็เคยได้เห็นแล้ว แต่ก็ไม่มีอันตรายใด ๆ เพราะว่าน้ำที่ออกมาไม่มีตะกอนที่น้ำนั้นเซาะออกมา ฉะนั้นเขื่อนเหล่านั้นก็ปลอดภัยได้ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่สาม เรื่องที่สามนี้แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้ที่

ทำงานป้องกันไม่ให้เขื่อนพังนั้นได้ด้วยความเสียสละ ทำงานทั้งกลางวันกลางคืน ไม่ได้หลับไม่ได้นอน และเสี่ยงต่ออันตรายมาก เพราะว่าบางคนไปอยู่ในที่ที่ถ้าสมมุติเขื่อนยุบลงไป ซึ่งก็มีการยุบลงไปบ้าง ถ้ายุบอย่างรุนแรงก็มีหวังถูกทับ ถูกดินทับหรือถูกน้ำพัดไปตายก็ได้ แต่ว่าเขาก็เข้มแข็งก็ยินดีที่จะสละเพื่อที่จะไม่ให้เกิดเรื่องใหญ่ยิ่งกว่านี้ แล้วก็ก็เป็นผลสำเร็จ ทุกคนก็ย่อมต้องได้รับคำชมเชยในการทำงานทำงานครั้งนี้

นี่ก็ได้เล่าถึงสามเรื่อง ซึ่งอาจทำให้เป็นบทเรียนกับทุกคนได้ว่า ถ้าคิดให้รอบคอบถ้าคิดให้กว้างขวาง ถ้าคิดให้ครบถ้วน ก็สามารถที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญ ให้มีความปลอดภัย และงานต่าง ๆ จะผนวกเข้ามาเป็นรายได้ ความมั่นคง และมั่งคั่งของประเทศได้แน่นอนอน ถ้าทุกคนช่วยกันคิด เพื่อให้ได้สามารถทำโครงการ เช่นนี้เป็นต้นแล้วก็ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกัน ก็จะเกิดผลดีแก้ไขปัญญาต่าง ๆ ได้อย่างไม่น่าสงสัย ฉะนั้นที่ได้เล่าเรื่องสามเรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่อยู่ในวิสัยที่จะปฏิบัติได้ และถ้าทำอย่างนี้โดยสอดคล้องก็เชื่อว่าเมืองไทยนี้อยู่ได้ ดีกว่านานาประเทศหลายประเทศ แล้วเราก็สามารถที่จะเป็นประเทศที่มั่นคงแล้วก็เจริญ

วิธีทำอย่างที่ได้แนะนำนี้ บางทีบางคนอาจคัดค้านบ้างว่า ดูเป็นสิ่งที่ทำแบบไม่ค่อยถูกหลักวิชาบางอย่าง เข้าใจว่าถ้าทำถูกหลักวิชาก็อาจดีกว่า แต่ว่าถ้าหากว่ากิจการใดทำถูกหลักวิชาส่วนหนึ่ง ส่วนอื่นทำอย่างละ ๆ ไร่ละ ๆ นี่ขณะจะทำให้การพัง พังยิ่งกว่าอีก คือยกกลับมาเรื่องที่สาม เขื่อนนั้นนะตามหลักวิชานั้นต้องปล่อยให้เขื่อนพังหลักวิชาจริง ๆ ปล่อยให้เขื่อนพังดีกว่าที่จะเสี่ยงชีวิตเสียเงินเสียทองในการถม จำไม่ได้ว่าถูกรายที่โยนลงไปในเรื่องนั้นนะก็ดู นั้นนะไม่ถูกหลักวิชาเลยแต่ก็ทำ ลงท้ายก็ได้ผลถ้าทำตามหลักวิชา ปล่อยให้เขื่อนพังดีกว่า แต่ว่านี่ก็ดูถ้ารอบคอบจริง ๆ หลักวิชาการปล่อยให้เขื่อนพังนั้นนะ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ลูกที่พันที่หมื่นที่แสนดู นั้นนะที่ทิ้งลงไป แล้วก็ไม่ต้องเสียค่าเครื่องจักร แล้วก็ไม่ต้องเสี่ยงชีวิต แต่ในที่สุดถ้าปล่อยให้พังมีความแน่นอนอย่างหนึ่ง ก็คือหมู่บ้านต่าง ๆ ที่อยู่ตามเส้นทางของน้ำที่จะลงจากเขื่อนนั้นถูกทำลายแน่นอน เสียเท่าไร อันนี้ไม่ได้คิด แต่หลักวิชาสำหรับเรื่องเขื่อนเฉพาะเขื่อนนั้นนะปล่อยให้พัง แต่หลักวิชาของการป้องกันภัยอันตรายต่อหมู่บ้านและต่อประชาชนนั้นไม่พูดถึง ฉะนั้นถ้าถูกหลักวิชาส่วนเดียว อีกส่วนข้างมัน ไม่ได้ ฉะนั้นก็ ต้องทำอะไรตามที่ควร ก็ค่อยทำไป และคราวนี้ก็เป็นอย่างนี้ เป็นผลสำเร็จดี เสียเงินเสียค่าป้องกันค่าปฏิบัตินี้ก็มากไม่ใช่หน่อย

แต่ก็เอาละได้ผล ในที่สุดไม่ต้องเสียชีวิตและทรัพย์สินของชาวบ้านเป็นอันมาก รวมแล้วก็คงได้ดีกว่าที่จะทำตามหลักวิชา อันนี้ยกเป็นตัวอย่างเพราะว่าก็ผ่านมาแล้ว แล้วก็เป็นที่ทุกคนได้ทราบ วันนี้ได้พูดถึงเรื่องต่าง ๆ นี่เป็นข้อคิดต่าง ๆ เนื่อกว่าท่านทั้งหลายก็ควรจะไปพิจารณา จะได้ทำให้ส่วนรวมของประเทศไทยนี้ มันคงยั่งยืนต่อไปได้

การที่ท่านทั้งหลายมาในวันนี้มาให้พรก็ขอขอบใจอีกทีหนึ่ง ทำให้มีกำลังใจ และทราบว่าทุกคนก็คงมีกำลังใจได้เหมือนกันว่า งานที่ตัวทำไม่เสียหาย ถ้าทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความรู้ในทางเชิงหลักการหลักวิชา และทำด้วยความตั้งใจจริง ก็ขอทุกท่านได้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง และประสบผลดีผลสำเร็จตามควรด้วยทุกคน.

พระราชดำรัส

ในการเสด็จออกมหาสมาคม

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๓๓

วันพุธ ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๓

ขอขอบพระทัยและขอใจท่านทั้งหลายเป็นอย่างยิ่ง ที่มีไมตรีจิต พร้อมเพรียงกันมาอวยพรวันเกิด ด้วยถ้อยคำที่เลือกสรรมาจากใจซึ่งปรารถนาดี มุ่งหมายให้ข้าพเจ้ามีความสุขและความเจริญสวัสดิ์ด้วยประการต่าง ๆ

ความสุขสวัสดิ์ในชาติจะเกิดมีได้ ก็เมื่อบ้านเมืองปรกติมั่นคง ประชาชาชนมีฐานะความเป็นอยู่ดี สมอรรถภาพเป็นส่วนใหญ่. ข้อนี้ท่านทั้งปวงย่อมจะทราบได้ เพราะต่างเป็นผู้มีตำแหน่งสูงในงานแผ่นดินอยู่ด้วยกัน. ข้าพเจ้าใคร่จะขอให้แต่ละฝ่ายแต่ละท่าน ตระหนักในความสำคัญของตำแหน่งหน้าที่ พยายามเร่งรัดปฏิบัติ สรรพกรณียให้สัมฤทธิ์ประโยชน์ที่แท้จริงตามเป้าหมาย. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยามที่สถานการณ์ของโลกและรอบบ้านเมืองเรากำลังเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว ท่านทั้งหลายจะต้องควบคุมสติให้ตั้งมั่น ไม่หวั่นไหวไปกับเหตุวิกฤต ทำจิตใจและความคิดให้หนักแน่นแน่วแน่ และเที่ยงตรงเสมอเหมือนกัน ที่จะยึดมั่นในเหตุผล ความสุจริตถูกต้อง และประโยชน์สุขส่วนรวม แล้วมุ่งมั่นปฏิบัติพัฒนาบ้านเมืองด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยความเฉลียวฉลาดรอบคอบ และความสามัคคีปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน. ก็จะร่วมกันบริหารงาน ทุกด้านได้อย่างเข้มแข็งเหนียวแน่น และประสบความสำเร็จอันงดงามตามเป้าหมาย.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวไทยทุกหมู่เหล่าเคารพบูชา จงอภิบาลรักษาท่านทุกคนให้มีความสุข ปราศจากทุกข์ปราศจากภัยตลอดทุกเมื่อเพื่อจักได้มีกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติและปัญญา ที่จะนำพาประเทศชาติให้ผ่านพ้นอุปสรรคกับทั้งภัยอันตรายทั้งปวง ไปสู่ความเจริญไพบูรณ์ได้โดยสวัสดิ์.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีเป็นที่น่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ข้าพเจ้าเคยพูดอยู่บ่อย ๆ ว่าใครก็ตาม แม้แต่ผู้มีความรู้ความสามารถสูง ไม่อาจทำการงานสร้างความสำเร็จให้สมบูรณ์ได้โดยลำพังตนเอง หากต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากผู้อื่นฝ่ายอื่นอย่างพร้อมปรักและถูกต้องพอเหมาะด้วย. ดังนั้น ในการที่ท่านทั้งหลายจะออกไปประกอบการทำงานให้สำเร็จประโยชน์อันเป็นแก่นสาร เพื่อความเจริญของตน ของงาน ของบ้านเมือง ต่อไปในวันข้างหน้าจึงควรศึกษาพิจารณาเรื่องการทำงานประสานประโยชน์ระหว่างกันและกันนี้ ให้ทราบถึงเป้าหมายและความสำคัญโดยแจ่มชัด แล้วถือปฏิบัติให้แน่วแน่และเที่ยงตรงต่อไปในการทำงาน.

บัณฑิตแห่งมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นผู้โชคดี ที่ได้รับการศึกษาฝึกหัดให้มีความรู้และคุณสมบัติครบถ้วนทั้งด้านวิชาการ ทั้งด้านการปฏิบัติกร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เรียกได้ว่าแต่ละคนมีประสบการณ์ที่ดี ที่กว้างขวางเป็นพื้นฐานอยู่. ขอให้ตั้งใจและพยายามพัฒนาความรู้ความสามารถของตนจากพื้นฐานที่มีอยู่นี้ ให้งอกงามและเข้มแข็งมั่นคงยิ่งขึ้นไป อย่าได้ทอดอหยหรือหยุดยั้ง. ทุกคนจะสามารถเพิ่มพูนศักยภาพในตนเองให้บังเกิดสมบูรณ์ขึ้นทุกส่วน และสามารถใช้ความรู้ ความชัดเจนชำนาญ กับทั้งความเฉลียวฉลาดคล่องตัวในการร่วมงานประสานประโยชน์ส่งเสริมกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จ และความเจริญมั่นคงในชีวิต สมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังความคิด ที่จะสร้างสรรค์ความรู้เรื่องก้าวหน้าและความดีงาม ให้บังเกิดยั่งยืนในแผ่นดินสืบไป. ขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๓

ก่อนอื่นก็ขอแสดงความยินดีกับนางขวัญใจที่ได้รับโล่รางวัล ซึ่งมีความสำคัญมากสำหรับมหาวิทยาลัย เพราะว่าแสดงให้เห็นว่าผู้ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ เมื่อศึกษาดี และวางตัวดี ออกไปทำงานอย่างขะมักเขม้น และมีความตั้งใจตลอดเวลา ก็ได้รับผลสำเร็จในกิจการงานของตัวเอง เป็นตัวอย่างสำหรับทุกคนที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน เพราะว่าทุกคนย่อมปรารถนาที่จะได้มีอนาคตที่แจ่มใส

ผู้ที่ได้ทำงานแล้วได้รับรางวัล ก็นับว่าได้รับประโยชน์และได้รับผลสำเร็จอย่างหนึ่งในชีวิต ซึ่งก็เชื่อได้ว่าที่ได้รับรางวัลนี้ เจ้าตัวก็คงถือว่าเป็นการให้กำลังใจสำหรับในงานที่จะทำต่อไป เพราะว่าไม่ใช่ที่ได้รับรางวัลแล้ว ก็ถือว่าจบงานที่ตนเองทำไม่ต้องทำต่อไปถือว่าเป็นกำลังใจที่จะทำงานให้ดีขึ้นต่อไป แต่ละคนที่กำลังศึกษา ก็ตาม จะออกไปทำงานทำการก็ตาม หรือกำลังทำงานก็ตาม ก็อาจไม่ต้องได้รับรางวัลถึงจะทำงานได้ดี ถ้าหากว่าแต่ละคน ตั้งอกตั้งใจและไม่ทอดย ีความเพียรอยู่ตลอดเวลา จะได้รับรางวัลหรือไม่ได้รับรางวัลก็ทำทุกอย่างเต็มที่ อันนี้ก็เป็นหลักของการทำงานหรือการดำรงชีวิต

ตามที่นายกสโมสรได้รายงานกิจกรรมต่าง ๆ ก็นับว่ามีกิจกรรมในทุกด้าน และดูจะเป็นโครงการดี ๆ ทั้งนั้น ฉะนั้นถ้าทุกคนได้ร่วมในโครงการใดก็ตาม ถ้าทำด้วยความตั้งใจ ด้วยความอุตสาหะ และด้วยความซื่อสัตย์ ในงาน ก็เชื่อว่าโครงการเหล่านั้นจะเป็นประโยชน์ได้อย่างยิ่ง และเป็นประโยชน์สำหรับจุดประสงค์ที่วางเอาไว้ ส่วนหนึ่งและเป็นประโยชน์ซึ่งค่อนข้างจะสำคัญกว่า ก็คือจะเป็นประโยชน์แก่ตัวเอง ที่ได้ทำงานอะไรเป็นชิ้นเป็นอันและร่วมกันทำโดยมีผลสำเร็จด้วย ข้อนี้ก็เป็นที่ถือว่าเป็นวิธีที่จะทำงาน คือตั้งใจใช้ความรู้ด้วยความขะมักเขม้น โดยความตั้งใจดีและซื่อสัตย์สุจริตความตั้งใจที่จะทำนั้น ก็หมายความว่าเมื่อทำอะไรต้องดูให้ชัดเจน และรอบคอบในขอบข่ายของงานนั้น ให้ทำความเข้าใจให้ดี ทำด้วยความเพียร หมายความว่าไม่ทิ้งงานนั้น ราบใดที่งานนั้นยังมีอยู่ก็ต้องทำให้จนถึงผลสำเร็จ ทำด้วยความซื่อสัตย์นั้น หมายถึง การตั้งใจส่วนหนึ่ง เข้าในประเภทที่ทำด้วยความตั้งใจ ด้วยความเพียร และทำด้วยความตรง คือตรงกับงาน ไม่ใช่ทำงานอย่างหนึ่ง แล้วก็ไปทำอีกอย่างหนึ่ง ความซื่อสัตย์นี้ก็มีความหมายเช่นนี้ ว่าทำให้ถูกต้องกับเป้าหมาย อีกความหมาย

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ของความซื่อสัตย์นั้นก็คือทำอะไรโดยที่ทำให้เป็นประโยชน์และไม่เป็นผลร้าย ทั้งแก่งาน ทั้งแก่ผู้อื่น รวมทั้งแก่ตัวเองด้วย ความซื่อสัตย์ในความหมายนี้ คือไม่ทำความเสียหายกับผู้อื่นนั้น ก็ความหมายว่าไม่ทำในสิ่งที่ทำลาย ทำในสิ่งสร้างสรรค์ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นและเป็นประโยชน์แก่ตัวเองด้วย เพราะว่าคนที่ซื่อสัตย์คนที่ทำอะไรด้วยความตรงนั้น ย่อมได้รับประโยชน์ย่อมได้รับผลสำเร็จในตัว ซึ่งผลสำเร็จนี้ก็ประโยชน์นั่นเอง ฉะนั้นที่ได้บรรยายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ทำและตั้งโครงการนี้ ฟังดูแล้วก็ยังเป็นโครงการที่จะมีประโยชน์ทั้งนั้น ถ้าทุกคนผู้ร่วมงานนั้นทำด้วยความเพียรและด้วยความซื่อสัตย์ ก็เชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนบุคคลด้วย เมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความตั้งใจดีเช่นนี้ ทุกคนก็คงได้รับประโยชน์และได้รับความสำเร็จในโครงการ

อีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นโครงการโดยตรงของตัว คือการศึกษาในวิชาที่กำลังเรียนอยู่ ถ้าทำด้วยความตั้งใจสม่ำเสมอ ก็เชื่อว่าทุกอย่างก็จะได้ตามประสงค์ เพียงแต่ว่าจะขอเสริมกำลังใจของท่านอีกนิดหน่อย โดยที่ขอให้พรให้ทุกคนได้มีความสำเร็จในการศึกษา ในขั้นต้นนี้ก็ขอให้ศึกษาด้วยดี เพื่อจะได้สอบไล่ได้เป็นผลดี และในที่สุดได้สำเร็จการศึกษา ได้สามารถที่จะได้รับปริญญา และออกไปทำงานทำการตามความรู้ที่ได้รับ ก็ขอทุกคนได้รับความสำเร็จในสิ่งที่กำลังทำอยู่ และประสบความสำเร็จรุ่งเรืองเรื่องทั่วกันทุกคน.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้เป็นศิษย์เก่าดีเด่นตัวอย่างของมหาวิทยาลัยขอนแก่นแสดงให้เห็นว่าพวกท่านที่เป็นนักศึกษาทั้งหลายก็จะพลอยได้มีโอกาสดีส่วนหนึ่งด้วยที่ได้เห็นแนวทางหนึ่งของการศึกษาและการปฏิบัติหน้าที่ที่ดี มหาวิทยาลัยขอนแก่นก็เป็นมหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตรต่าง ๆ กว้างขวางหลายสาขา มีคุณภาพการศึกษาที่ดี มีการดำเนินการที่ก้าวหน้า เพราะฉะนั้นแต่ละท่านก็ได้ประโยชน์ในด้านนี้ แล้วยังได้มีความริเริ่มคิดอ่านทำสิ่งที่มีประโยชน์อีก ก็หวังว่าคงจะประสบความสำเร็จกันทุก ๆ ท่าน ในโอกาสนี้คิดว่าถ้าพวกคุณทั้งหลายได้ปฏิบัติตามกระแสพระบรมราโชวาทเมื่อสักครู่นี้ คิดไตร่ตรองให้ดีก็คงจะเป็นประโยชน์ ก็ขอให้ประสบความสำเร็จดังที่ใจปรารถนาทุก ๆ ประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี^(๒) นำคณะรัฐมนตรีเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอาทิตย์ ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๓

การที่รัฐมนตรีในคณะรัฐบาลต้องมีการปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่นั้น เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และเหตุผลที่มีบทบัญญัติเช่นนั้นก็เข้าใจว่า เพราะว่าคณะรัฐมนตรีนี้เป็นคณะที่สำคัญหมายความว่า เป็นผู้ใหญ่ในรัฐหรือในประเทศ เป็นผู้ที่จะบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทั้งประเทศ เป็นคณะที่สำคัญที่สุดในราชการ ฉะนั้นการที่ได้มีการปฏิญาณก็มีประโยชน์เป็นการตั้งใจที่จะทำงานเพื่อให้ได้ผลดี

การตั้งตนงานนี้สำคัญที่สุด คำว่า “ตั้ง” นั้นก็มีไว้ เพราะว่าสำหรับทำงานใด ๆ ก็จะต้องมีความตั้งใจ ตั้งใจนั้นก็คือเอาใจตั้งในงาน หรืออีกอย่างเอางานมาตั้งไว้ข้างหน้าใจ เมื่อเอางานมาตั้งไว้ข้างหน้าใจ หรือเอาใจตั้งไว้ในงานนั้น เชื่อว่างานก็ควรจะสำเร็จลุล่วงไปได้โดยดี ตั้งใจนั้นก็ประกอบด้วยการตั้งทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในใจ คือ ความสามารถ ความรู้ และความดีของตัวเอง ให้ใส่ลงไปในงาน และงานนั้นก็จะมีความสำเร็จ มีคุณ และเป็นเกียรติสำหรับตนเอง เป็นเกียรติสำหรับหมู่คณะสำหรับประเทศชาติ การที่จะตั้งใจด้วยดี ก็จะต้องรวบรวมกำลังทุกอย่างที่มีอยู่ในตัว กำลังวิชาการ กำลังความสามารถ กำลังกาย กำลังใจ และกำลังความตั้งใจที่เรียกว่า ตั้งใจดี คือถือเอาความซื่อสัตย์สุจริตเพื่องานได้ลุล่วงไปได้โดยดี เป็นผลที่ดี หมายถึงเป็นผลที่รุ่งเรือง เป็นผลที่ก้าวหน้า เป็นผลที่พัฒนา ฉะนั้นการปฏิญาณตนนี้จึงเป็นการตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้ดี เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นการตั้งตนงานที่สำคัญมาก โดยเฉพาะเมื่อรัฐบาลนี้ได้ตั้งขึ้นใหม่ก็ต้องตั้งตนให้ดี และตั้งใจทำงานต่อไป

เพื่อการนี้ ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้มีกำลังใจและกำลังกายที่สมบูรณ์ ที่จะปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจดีที่สุด เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ ขอให้ร่วมกันทำงานเพราะว่าความรับผิดชอบก็อยู่ในคณะรัฐมนตรีนี้ อยู่ที่ทุกคน ก็ต้องร่วมกันรับผิดชอบในงาน ฉะนั้นจะต้องพยายามรักษางานให้ดี ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านประกอบด้วย กำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์ และได้ทำงานด้วยความสามารถและมีผลทำให้มีความเจริญรุ่งเรืองแก่ประเทศชาติ ขอให้ประสบความสำเร็จทุกคน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ในโอกาสขึ้นปีใหม่พุทธศักราช ๒๕๓๔

วันจันทร์ ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๓

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระจะขึ้นปีใหม่ เป็นเวลาที่เรศวรระลึกถึงกัน และอวยพรแก่กันให้มีความสุขความสำเร็จ ในสิ่งพึงประสงค์. ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดีมาอวยพรแก่ท่านทุก ๆ คน ทั้งขอขอบใจท่านเป็นอย่างมาก ที่มีมิตรจิตร่วมมือสนับสนุนข้าพเจ้าในภาระทั้งปวง.

ทุกคนย่อมปรารถนาให้บ้านเมืองเป็นปรกติมั่นคง และประชากรส่วนใหญ่มิฐานะความเป็นอยู่ดี สมอรรถภาพ. ความปรารถนาดีนี้มีใช้จะมีขึ้นได้เอง แต่หากทุกคนทุกฝ่าย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติ บริหารงานแผ่นดิน จะต้องช่วยกันสร้างเสริมขึ้น ด้วยการเร่งรัดปฏิบัติหน้าที่ของตน ๆ ให้สนับสนุนส่งเสริมกัน โดยพร้อมเพรียง ให้สัมฤทธิ์ผลที่จริงตรงตามเป้าหมาย. และเมื่อเกิดปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง กระทบกระเทือน ถึงสวัสดิภาพและความเป็นอยู่ของประชาชน ก็ควรจะร่วมกันคิดอ่านแก้ไขให้คลี่คลายไปโดยไม่ชักช้า ด้วยความรู้ สามารถ ความรับผิดชอบ และความสามัคคีปรองดอง. ยิ่งขณะนี้สถานการณ์ของโลก และรอบ ๆ บ้านเมืองเรากำลังเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทุกคนจะต้องคุมสติมิให้หวั่นไหวไปกับเหตุวิกฤต ทำจิตใจและความคิดให้ หนักแน่นแน่วแน่ และเที่ยงตรงเสมอกัน ที่จะยึดมั่นในเหตุผล ความสุจริตถูกต้อง และประโยชน์สุขส่วนรวม ให้มากเป็นพิเศษ.

ในปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอให้แต่ละคนพยายามทำความเห็นของตนให้กระจ่างแจ่มใส ทำความเข้าใจอันดี ในกันและกันให้เกิดขึ้นแน่ชัด. จะปฏิบัติพัฒนากิจการงานใด ๆ ก็ให้หนักถึงส่วนรวมและความเป็นไทยไว้เสมอ อย่าประมาท. งานของตนและของชาติจักได้ดำเนินก้าวหน้าไปโดยถูกต้อง เที่ยงตรง ไม่ติดขัด จนบรรลุถึง ประโยชน์สุขและความเจริญที่ปรารถนาปรารถนา.

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จงอภิบาลรักษาท่านทั้งหลายให้แคล้วคลาด จากภัยอันตราย และความชั่วร้ายทุก ๆ ประการ บันดาลให้มีกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญา และกำลังสามัคคี ที่กล้าแข็งพร้อมมูล เพื่อสามารถประกอบกรณียกิจใหญ่หน้อยอันเป็นประโยชน์ต่อประโยชน์ชาติ ให้บรรลุผล สมบูรณ์ และสามารถรักษาอิสราภาพ อธิปไตย พร้อมทั้งความผาสุกร่มเย็นในแผ่นดินไว้ ให้ดำรงมั่นคงอยู่ได้ ตลอดนิจรันดร์กาล.

ขอทุกท่านจงมีความสุข ความเจริญก้าวหน้า ความปราศจากทุกข์ปราศจากภัยและความสัมฤทธิ์ในศุภผล ที่พึงประสงค์ จงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานลงพิมพ์ในหนังสือ “วันเด็ก”

ประจำปี ๒๕๓๔

เด็กไทยต้องฝึกอบรมธรรมจริยาให้สมบูรณ์พร้อมในตนเอง จักได้เป็นคนดี มีคุณ มีประโยชน์ และสามารถรักษาตัวรักษาชาติบ้านเมืองให้ดำรงคงอยู่ด้วยความเจริญมั่นคงต่อไปได้.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยทุกด้านเจริญก้าวหน้ามาด้วยดี เป็นที่น่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ก่อนที่บัณฑิตจะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ต่างก็ได้รับการศึกษา มีวิชาความรู้และประสบการณ์มาระดับหนึ่งแล้ว. เมื่อมาได้รับการศึกษาเพิ่มเติมอีก ย่อมมีความรู้ความสามารถกว้างขวางและชัดเจนขึ้น. ดังนี้แต่ละคนควรจะมีควมรับผิดชอบ ที่จะต้องทำการงานสร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่ตนและส่วนรวม ให้ได้มากและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น สมกับภูมิรู้.

การที่บุคคลจะนำวิชาความรู้ความสามารถของตนมาปฏิบัติ ให้สำเร็จผลที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์อย่างแท้จริงได้ จำเป็นต้องอาศัยความเห็นความเข้าใจที่กระจ่างแจ่มแจ้ง อันเรียกว่า ปัญญา เป็นเครื่องชี้ชัดตัดสิน. ปัญญา ความเห็นความเข้าใจชัดนี้ จะเกิดได้ก็เฉพาะเมื่อมีการฝึกฝนที่ถูกและสมควร ซึ่งหมายถึงฝึกการกระทำ ความประพฤติทั้งปวงให้อยู่ในระเบียบที่สุจริตดีงาม ฝึกความคิดจิตใจให้หนักแน่น และมั่นคงในความเป็นกลาง จะพิจารณาวินิจฉัยเรื่องใดกรณีใด ก็อาศัยเหตุผล ความถูกต้องเหมาะสมเป็นหลัก ใ้จหนักแน่นในความจริง ไม่ปล่อยทิ้งไว้เป็นปัญหา. จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งสำหรับบัณฑิต ที่จะพยายามฝึกกายฝึกใจให้เที่ยงตรงดำรงอยู่ในระเบียบและระบบที่ถูกต้อง เพื่อสร้างเสริมปัญญาให้พัฒนาเพิ่มพูนยิ่ง ๆ ขึ้น. ทุกคนก็จะสามารถใช้ความรู้ความคิดปฏิบัติงาน และนำพาตนให้ก้าวถึงความเจริญความสำเร็จอันสมบูรณ์ในชีวิตได้สมประสงค์.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ และทุกท่านที่ประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีกำลังกายกำลังใจ กำลังปัญญา ที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรค ทั้งมีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในชีวิตตลอดทุกเมื่อจงทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี^(๒) นำคณะรัฐมนตรีเข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์

วันพฤหัสบดี ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๓๔

ขอขอบใจทุกท่านที่มากล่าวคำปฏิญาณว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งและด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ นั้น มีความสำคัญอยู่ไม่น้อย แม้จะไม่สืบทอดปฏิบัติที่ไหนในปัจจุบันนี้ที่จะต้องมีการกล่าวคำปฏิญาณ

ที่ท่านมาในวันนี้ก็นับว่าคงจะเป็นประโยชน์ เพราะว่าการตั้งปณิธานของแต่ละท่าน ให้ทำหน้าที่ด้วยความตั้งใจที่จะใช้ความรู้ความสามารถและจิตใจที่มั่นคงเพื่อประโยชน์ส่วนรวม จึงเป็นการตั้งจิตตั้งใจที่จะทำงานอย่างแน่วแน่ คณะรัฐมนตรีเป็นคณะที่สำคัญที่สุดในประเทศชาติ เพราะว่าเป็นผู้ที่วางแนวปฏิบัติของทางราชการ และเป็นตัวอย่างต่อผู้ที่อยู่ในกระทรวง ทบวง กรม และข้าราชการทั้งหลาย นอกจากนั้นก็เป็นตัวอย่างสำหรับประชาชนทั่วไป ว่าทุกคนจะต้องทำงานด้วยความตั้งอกตั้งใจ ด้วยความมีความรู้ มีความสามารถและเข้มแข็ง ฉะนั้นที่มาเปล่งวาจาที่เป็นวาจาสัตย์นี้จึงมีประโยชน์ และขอให้เป็นนิมิตดีสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีชุดใหม่นี้ ให้ทำเพื่อความมั่นคงถาวรของประเทศชาติ ความสุขและความเจริญก้าวหน้าของประชาชน

ในการนี้ขอให้ทุก ๆ ท่านได้มีกำลังจิตและกำลังกายที่สมบูรณ์ สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นผลสำเร็จสำหรับประเทศชาติ ขอให้ประสบความสำเร็จและความปลอดภัยทุกอย่าง ขอให้มีความสุขและมีความสำเร็จทุกท่าน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายอานันท์ ปันยารชุน

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้อำนวยการโครงการหลวง^(๒)

นำคณะบุคคลต่าง ๆ เข้าเฝ้า ฯ ถวายเงินเพื่อพระราชทานแก่โครงการหลวง

ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์

วันเสาร์ ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๓๔

ขอขอบใจที่ได้นำสิ่งของและเงินมาสมทบในการงานของโครงการหลวง ซึ่งโครงการหลวงนี้ได้มีความสำเร็จได้ ก็ด้วยอาศัยความอนุเคราะห์ของผู้ที่เข้าใจถึงเป้าหมายของโครงการ และหลายคนก็ได้เคยให้มาแล้วเป็นประจำ ทำให้โครงการสามารถที่จะปฏิบัติงานได้เป็นผลสำเร็จ

โครงการหลวงนี้ก็เริ่มต้นด้วยกิจการเล็ก ๆ น้อย ๆ และได้ขยายขึ้นมาด้วยการสนับสนุนของทางราชการ และทางเอกชนร่วมกัน ซึ่งส่วนมากงานแบบนี้จะทำได้ลำบาก เพราะว่าถ้าเป็นส่วนราชการก็ต้องทำตามระเบียบราชการ ซึ่งล่าช้าไม่ทันกาล ถ้าเป็นภาคเอกชนก็อาจไม่มีกำลังพอ การร่วมกันจึงเป็นวิธีที่ทำให้เกิดผล ผลนั้นก็ดังที่ท่านทุกคนได้เห็นประจักษ์แล้ว ทำให้คนในภาคเหนือนี้ ทั้งผู้ที่อยู่บนภูเขา ทั้งที่อยู่ในที่ราบ ได้รับการสนับสนุน และสงเคราะห์ช่วยให้พัฒนาตัวเองขึ้นมาโดยทำให้สิ่งที่เป็นปัญหาตกลงไป สิ่งที่เป็นปัญหานั้นก็ทราบกันทั่วไปว่า ในภาคเหนือนี้มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การผลิตวัตถุดิบของยาเสพติด ซึ่งโครงการหลวงก็สามารถลดจำนวนของยาเสพติดนี้ลงได้อย่างเห็นได้ชัด และนอกจากนี้ก็ได้ลดภัยของความเข้าใจผิด ในระหว่างประชาชนบนภูเขาและประชาชนในที่ราบ ทำให้มีความร่วมมืออย่างดี ทั้งทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งหมดนี้มีฐานะดีขึ้น เป็นผลให้ประเทศมีความเจริญเป็นส่วนรวมและมีความปลอดภัยมั่นคงในที่สุด

ฉะนั้นที่ท่านได้นำเงินและสิ่งของมาบริจาคให้แก่โครงการหลวงนี้ ก็เป็นส่วนที่ทำให้โครงการนี้สามารถดำเนินการจนเป็นผลสำเร็จ เป็นทางที่จะนำความเจริญให้แก่ประเทศชาติ ทุกคนก็ได้มีส่วน และเท่ากับเป็นการทำบุญ หรือทำประโยชน์แก่ประเทศ เพื่อความสงบ เรียกว่าเป็นกุศล การทำกุศลนี้ก็ย่อมจะสนองตอบให้ผู้ที่ทำมีความเจริญรุ่งเรือง

ก็ขอขอบใจทุกท่าน และขอให้ทุกท่านมีสุขภาพที่แข็งแรง จิตใจที่เข้มแข็ง และประสบความสำเร็จ ความเจริญทั่วกัน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ผู้ที่เรียนสำเร็จจากสถาบันการศึกษาระดับสูงของสามเหล่าทัพ ได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความรู้แน่นหนา และมีความสามารถเชิงปฏิบัติการสูง สมควรแก่ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาทหาร. ข้อนี้นับเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีส่วนหนึ่งของทุกคน. แต่เกียรติและศักดิ์ศรีที่แท้จริง ย่อมเกิดจากผลการปฏิบัติงานและปฏิบัติตัวของแต่ละคน ที่สามารถปฏิบัติบัญชางานให้กิจการที่รับผิดชอบอยู่สำเร็จผลสมบูรณ์ตรงตามเป้าหมาย ทั้งสามารถรักษาเกียรติภูมิในตนไว้ได้มั่นคง สมควรแก่ตำแหน่งหน้าที่. การสร้างความสำเร็จและชื่อเสียงเกียรติคุณนี้ มีหลักที่ควรยึดถือปฏิบัติบางประการดังนี้.

ประการแรก ในการกระทำทั้งปวง ทหารต้องคำนึงถึงความมั่นคงและประโยชน์ของชาติบ้านเมืองยิ่งกว่าสิ่งอื่น. ประการที่สอง เมื่อได้รับมอบหมายการงานใดมา ต้องตั้งใจปฏิบัติงานนั้นโดยเต็มกำลังความสามารถ และด้วยความรับผิดชอบเต็มที่ โดยมุ่งถึงผลสำเร็จและประโยชน์ที่แท้จริงของงานนั้น ๆ เป็นสำคัญ. ประการที่สาม จะต้องใช้หลักวิชา ใช้เหตุผล และความถูกต้องเหมาะสม พร้อมทั้งวิจารณ์ญาณอันรอบคอบ เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสินปัญหาในทุกเรื่องทุกกรณี จะละเอียดมิได้. ประการที่สี่ ต้องขยันหมั่นศึกษาและติดตามความก้าวหน้าของวิชาการอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองและหน่วยงานของตนให้เจริญรุดหน้าทันการณ์ทันสมัยไม่ให้หยุดนิ่งถอยหลัง.

หลักการทั้งหมดนี้ หากทุกคนนำไปพิจารณาให้เห็นจริง แล้วถือปฏิบัติจริงจังประจำตัว เชื่อว่าจะจะเป็นพลังอันเข้มแข็ง ที่จะหนุนนำและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ ทั้งจะปกป้องคุ้มครองให้รอดพ้นจากความผิดพลาด และความเสื่อมเสียทั้งปวงได้ทุกเมื่อ.

ขออวยพรให้นายทหารใหม่ทุกคนมีความสุข ความเจริญ ความปลอดภัย และมีกำลังกายกำลังใจอันเข้มแข็งสมบูรณ์ในอันที่จะปฏิบัติกรณียกิจ ให้ประสบความสำเร็จและความก้าวหน้ารุ่งเรืองทุก ๆ ประการตามที่ปรารถนาปรารถนา.

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกครบรอบ ๖๐ ปี
ของสโมสรโรตารีประเทศไทย

นำยินดีอย่างยิ่ง ที่สโมสรโรตารีในประเทศไทยเจริญยั้งยืนมาครบ ๖๐ ปี. ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน กิจการนี้ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า มีคุณค่าและสาระแท้จริงผ่านพ้นอุปสรรค ปัญหา และวิกฤตการณ์ต่าง ๆ มาได้ด้วยดี จนบัดนี้เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง. ข้อนี้พึงถือเป็นเกียรติประวัติอันงดงาม ที่ทุกฝ่ายทุกคนผู้เกี่ยวข้องจะได้ภูมิใจ และถือเป็นกำลังใจในอันที่จะร่วมกันทำงานให้เข้มแข็ง ก้าวหน้า เพื่อให้ชื่อเสียงของสโมสรโรตารียิ่งดีเด่น ยิ่งเป็นที่นิยมยกย่อง และยิ่งเป็นประโยชน์ต่อไปไม่สิ้นสุด.

ในวาระนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้กิจการสโมสรโรตารีในประเทศไทยดำเนินก้าวหน้า และมั่นคงยิ่ง ๆ ขึ้น และขอให้ทุกท่านผู้ร่วมเป็นภาคีสมาชิกสโมสรแห่งนี้ประสบแต่ความสุข ความเจริญ และความสำเร็จในสรรพกิจการงานตลอดกาลทุกเมื่อไป.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

วันศุกร์ ที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีเปิดประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระนี้.

การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศ และความผาสุกสงบของประชาชน. ท่านทั้งหลายจึงควรจะได้ใช้สติปัญญาความสามารถของท่านปฏิบัติโดยเต็มกำลัง ทั้งในการจัดทำรัฐธรรมนูญและในด้านนิติบัญญัติ. การปรึกษาดูแลกันในเรื่องและปัญหาใด ๆ ที่มีขึ้นในสภานี้ ก็ควรจะได้กระทำอย่างมีเหตุผลและหลักการ ด้วยความสมัครสมานสามัคคีร่วมมือกันโดยบริสุทธิ์ใจ เพื่อจักได้สัมฤทธิ์ผลเป็นประโยชน์สุขแก่บ้านเมืองอย่างแท้จริง.

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นศุภมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ทำหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรพุทธศักราช ๒๕๓๔ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป. ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์จงดลบันดาลให้การดำเนินงานของสภาเป็นไปโดยเรียบร้อยปราศจากอุปสรรคและบรรลุผลไพบูลย์ตามวัตถุประสงค์ ยังให้เกิดความผาสุกมั่นคงแก่ประเทศชาติและประชาชนทั่วหน้า ทั้งขอให้ทุกคนที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์ตลอดกาลทุกเมื่อไป.

พระบรมราโชวาท

เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันจันทร์ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๔

การปฏิบัติราชการให้ดีขึ้น กล่าวอย่างสั้น ง่าย และตรงที่สุด คือทำให้สำเร็จ
ทันการ และได้ผลเป็นประโยชน์แต่ทางเดียว ซึ่งจะได้เมื่อบุคคลมีวิชาความสามารถ
และมีปัญญาความรู้คิดพิจารณา เห็นสิ่งที่เป็นคุณเป็นโทษ เป็นประโยชน์ มิใช่ประโยชน์
อย่างชัดเจน ถูก ตรง.

ภูพิงคราชนิเวศน์

วันที่ ๑๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

พระบรมราโชวาท

พิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ที่สำเร็จ
การศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๓
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักซ์ชนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตร การบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๙
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตร ผู้กำกับการ รุ่นที่ ๑๖
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิทักษาธิปัตย์แก่ผู้สำเร็จการศึกษา
อบรมหลักสูตร ฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๑๓
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตร ฝ่ายอำนวยการตำรวจเร่งรัด ชุดที่ ๑, ๒
และผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตร ฝ่ายอำนวยการตำรวจตระเวนชายแดน ชุดที่ ๑
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อย
ตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตร กับเข็มพื้ทักซ์ชนาธิปัตย์ เข็มสันติพิทักษ์ และเข็มพิทักษาธิปัตย์ แก่ผู้สำเร็จ
การศึกษาอบรมตามหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการ และหลักสูตรฝ่ายอำนวยการ
ตำรวจ. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้.

ตำรวจในปัจจุบันมีหน้าที่มากมายและกว้างขวาง ยากจะกล่าวได้ทั่วถึง. และหน้าที่สำคัญที่สุดประการ
หนึ่ง ก็คือการสืบสวนสอบสวนหาความจริงในเรื่องต่าง ๆ และวินิจฉัยตัดสินให้ได้โดยถูกต้องเที่ยงตรง เพื่อ
อำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนทั่วหน้า และรักษาความสุจริตกับทั้งความสงบสุขในแผ่นดินให้ดำรงถาวร. ใน
การนี้ ท่านทั้งหลายมักจะถูกปิดบังอำพราง หรือบิดเบือนให้ไขว้เขวอยู่ตลอดเวลาด้วยคำเท็จและเพทุบายนานา
ของผู้กระทำผิด จนอาจทำให้บางคนเกิดความคิดอ่านสับสน ระแวงสงสัย โกรธง่าย มองเรื่องมองบุคคลด้วยอคติ
ซึ่งลงท้ายจะทำให้วินิจฉัยกรณีต่าง ๆ ผิดไปอย่างตรงกันข้ามได้ง่าย ๆ. ฉะนั้น ตำรวจจึงจำเป็นต้องฝึกตน
ให้มีความหนักแน่น ทั้งในกาย ในวาจา และสำคัญที่สุดคือในความคิดจิตใจ. นายตำรวจทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น
ผู้บังคับบัญชาระดับใด จะต้องฝึกควบคุมจิตใจให้เข้มแข็งหนักแน่นในความเป็นกลาง มิให้หวั่นไหวสะดุ้งสะเทือน

ไปกับความโกรธ ความหลง และอคติ. ความคิดเห็นพิจารณาของแต่ละคนก็จะกระจ่างแจ่มใสสามารถวินิจฉัยตัดสินกรณีทั้งปวงได้ตรงไปตรงมาตามเป็นจริง ด้วยความกล้าหาญ มั่นใจ และภาคภูมิใจ. จิตใจที่ฝึกฝนให้เข้มแข็งและเที่ยงตรงแล้วนี้ ยังจะเป็นพื้นฐานอันมั่นคงสำหรับรองรับและส่งเสริมการปฏิบัติภาระหน้าที่ ให้ก้าวหน้าไปโดยราบรื่นและบรรลุความสำเร็จความเจริญ อันเป็นเป้าหมายอีกโสดหนึ่งด้วย.

ด้วยอำนาจแห่งความสุจริตและความตั้งใจจริง ที่จะออกไปทำหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของบ้านเมืองและประชาชน ขอให้ทุกคนมีความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อและให้ประสบความสุข ความสำเร็จ กับทั้งความมั่นคง รุ่งเรืองในชีวิตและในราชการสามารถสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ตนเอง แก่สถาบันตำรวจไทย ให้ดำรงวัฒนา สืบไปชั่วกาลนาน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานชมรมนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร^(๒)

นำนักศึกษารุ่นที่ ๑ จนถึงปัจจุบัน ตลอดจนผู้บริหารและคณาจารย์

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิชัยพัฒนา

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอังคาร ที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้พบนักศึกษาของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรทั้งสองหลักสูตรในโอกาสนี้ที่ท่านได้มา และก็ได้มาบริจาคเงินสำหรับมูลนิธิชัยพัฒนา ที่ยินดีเพราะว่าได้พบกับผู้แทนของรุ่นต่าง ๆ ตั้งแต่รุ่นแรกมาถึงรุ่นปัจจุบัน ซึ่งท่านทั้งหลายได้ตั้งขึ้นมาเป็นชมรมของนักศึกษาที่ผ่านหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรทั้งสองหลักสูตร

ข้อนี้เป็นสิ่งที่ดีที่สุด เพราะว่าผู้ที่ผ่านหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรนั้น เมื่ออยู่ในการศึกษาได้มีโอกาสออกความเห็น และในที่สุดก็ได้ทำวิทยานิพนธ์อันน่าจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานของชาติ บ้านเมืองในด้านการพัฒนา และในด้านความปลอดภัยของประเทศสมชื่อของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และจะต้องกล่าวว่าส่วนมากพูดกันว่าเมื่อนักศึกษาอยู่ในหลักสูตรก็ออกความเห็นอย่างตรงไปตรงมาจะว่ารุนแรงก็ได้ ทหาทางแก้ไขสถานการณ์และสร้างวิธีการในการป้องกันราชอาณาจักร แต่แล้วเมื่อจบหลักสูตรแล้วออกมาทำงานต่อส่วนมากก็ไม่มีเวลาที่จะปฏิบัติตามโครงการหรือตามปณิธานที่ได้ตั้งเอาไว้ในเมื่อศึกษาอยู่ ทำให้มีผู้ตำหนิติเตียนอยู่มากเหมือนกัน อันนี้ก็ต่อขอโทษที่พูดอย่างนี้อาจรุนแรงเกินไปเหมือนกัน แต่เมื่อตั้งขึ้นมาเป็นชมรม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสิ่งที่ควรจะทำ ควรจะปรับปรุง ควรจะตั้งโครงการ อันนี้ก็คงจะได้ประโยชน์เต็มที่ เพราะว่าในชมรมนี้ก็ประกอบด้วยนักศึกษาที่ได้ผ่านหลักสูตรมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน ย่อมทำให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการกระทำมีประสิทธิผลมากขึ้น ส่วนมากผู้ที่อยู่ในชมรมก็เป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติงานครบจนถึงวาระที่ได้เกษียณอายุไปหลายท่าน ก็ทำให้ท่านที่เกษียณอายุนั้นสามารถที่จะออกความเห็นและปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมได้ คือได้โอกาสที่จะทำประโยชน์แก่ประเทศชาติได้อีก จึงเป็นการดีที่สุดสำหรับการตั้งชมรมของ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

(๒) พลเรือเอก สุภา ศขเสนี

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ที่จริงในที่นี่ก็จะกล่าวได้ว่าข้าพเจ้าเองก็คงจะเป็นเหมือนกับท่าน เพราะว่าก็เป็นผู้ที่ได้รับเกียรติเป็นกิตติมศักดิ์ได้เป็นสมาชิก วปอ. อยู่คนหนึ่งเหมือนกัน ตั้งแต่รุ่นที่หนึ่งซึ่งก็นับว่าเป็นเวลานานแล้ว จึงได้พูดเช่นนี้เพื่อที่จะพูดแบบที่ท่านทั้งหลายได้พูดเมื่อศึกษาคือพูดตรงไปตรงมา การที่พูดเหมือนว่าตำหนิติเตียนบ้างนั้นก็เป็นการประโยชน์ ข้าพเจ้าก็ได้รับการตำหนิติเตียนเหมือนกัน หรือสงสัย เมื่อประมาณ ๑๐ วันมานี้ได้พบกับฝรั่งที่เป็นนักเขียน แล้วเขาก็สงสัยในการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า ก็เลยได้มีโอกาสที่จะชี้แจง คือเขาไม่เชิงว่าติเตียนแท้ ๆ แต่เขาก็สงสัย เขาบอกว่าโครงการพระราชดำริต่าง ๆ มีตั้งหลายโครงการ ที่โฆษณาไปว่ามีพันโครงการประมาณนั้น มีผลสำเร็จบ้าง แต่บางทีก็ล้มเหลวไม่สำเร็จ จะทำอย่างไร เขาแนะนำเขาพูดว่าน่าจะให้ผู้เชี่ยวชาญผู้ที่มีความรู้ในการแก้ปัญหาทำ ไม่ควรจะเป็นโครงการพระราชดำริ ก็เลยสามารถที่จะชี้แจงให้ทราบว่าโครงการพระราชดำรินั้นมีเป้าหมายมีจุดประสงค์ มีไช้จะแย่งงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาประเทศ และทำให้ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัย

คำว่าโครงการพระราชดำริ คำว่าโครงการก็เป็นกิจการตามหรืออันเนื่องมาจากพระราชดำริ คำว่าพระราชดำรินั้นก็ควรจะเข้าใจว่าเป็นความคิดความเห็นไม่ใช่คำสั่ง แต่ก่อนนี้เคยเรียกว่าโครงการตามพระราชประสงค์ ซึ่งก็ประสงค์ก็เป็นความต้องการเป็นคำสั่งเกือบจะอย่างนั้น แต่โครงการพระราชดำริเป็นความคิดและเป็นคำแนะนำมากกว่า ไม่ถึงคำแนะนำด้วยซ้ำ เป็นความคิด อย่างคนพูดว่าข้าพเจ้าดำริว่าควรจะทำอย่างนั้น ๆ ก็เป็นความคิดของเขา ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะคิด ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะออกความเห็น ในประเทศนี้เราก็ทำมาตลอดว่าคนที่มีความคิดใดก็สามารถที่จะแจ้งให้คนอื่นทราบ และถ้ามีความคิดดีก็พยายามปฏิบัติตามความคิดนั้น ตั้งโครงการขึ้นมา ฉะนั้นโครงการพระราชดำรินั้น ก็อาจมีความสำเร็จบ้าง ความไม่สำเร็จบ้าง

อีกประการหนึ่ง โครงการพระราชดำรินี้มีลักษณะเป็นการค้นคว้าวิจัย เป็นโครงการวิจัย การวิจัยนั้นบางที

ก็สำเร็จ บางทีก็ไม่สำเร็จ ทุกคนทราบดีว่าในกิจการการค้า หรือการสร้างอะไร ผลิตอะไร ต้องมีหน่วยวิจัย หน่วยวิจัยนั้นก็ได้รับมอบหมายให้ค้นคว้าเพื่อที่จะทำผลิตภัณฑ์ที่ดีขึ้น ความสำเร็จบางทีก็ไม่มี ทางราชการส่วนมาก โครงการวิจัยไม่ค่อยได้รับการสนับสนุน เพราะว่าคนที่วิจัยบางทีทั้งปีไม่ได้วิจัยไม่ได้ค้นพบอะไรเลย บางทีครั้งหนึ่ง หลังจากปีสองปีสามปีจะได้พบอะไรอย่างหนึ่งที่จะมาปฏิบัติได้ หรือบางทีก็ปฏิบัติไม่ได้ ฉะนั้นการวิจัยนั้นก็มีความสำเร็จบ้าง ความสำเร็จบ้าง โครงการพระราชดำรินี้ก็เป็นเช่นเดียวกัน ความคิด วิธีทำก็อาจไม่สำเร็จ แต่ข้อสำคัญเมื่อคิดแล้วพยายามทำก็เท่ากับเป็นบทเรียน

อีกทางหนึ่งโครงการที่ได้ทำก็มีความสำเร็จมากพอสมควร ทำให้วิธีทำงานก้าวหน้าไป เช่นถ้าจะทำโครงการอันหนึ่ง ตามปกติจะต้องมีการวางโครงการ เมื่อวางโครงการแล้วจะต้องดูว่าจะใช้งบประมาณเท่าไร ต้องเข้าสำนักงบประมาณ ต้องเข้างบประมาณแผ่นดิน อาจใช้เวลาปีหรือสองปีกว่าจะได้รับงบประมาณนั้น โครงการก็ดำเนินไม่ได้ ทำให้โครงการที่ดีไม่สามารถที่จะมีประสิทธิผลภายในเวลาอันสั้น ถ้าทำตามโครงการตามพระราชดำริ บางทีทำ ทำเลย ภายในไม่กี่วันก็เกิดผลขึ้นมาแล้วสำหรับประชาชน และภายในไม่กี่เดือนประชาชนได้รับประโยชน์ เมื่อประชาชนได้รับประโยชน์ก็เท่ากับประชาชนได้รับการตอบแทนในงานของเขา ซึ่งถ้าไม่มีการตอบแทนในงานของประชาชนเท่ากับทางรัฐบาลจะต้องสงเคราะห์ ก็ต้องเป็นหน้าที่ของประชาชนสงเคราะห์เป็นเวลา ๒ ปี ซึ่งสิ้นเปลือง ถ้าหากว่าโครงการเสร็จไปภายในไม่กี่เดือน ปีต่อไปประชาชนได้ทำงานและมีผลงานทำให้เขามีรายได้ ทางฝ่ายราชการหรือกรมประชาสงเคราะห์หรือหน่วยงานอื่น ๆ ก็ไม่ต้องเสียเงินค่าสงเคราะห์เขา เท่ากับประหยัดเงินที่จะต้องสงเคราะห์ประชาชน และประชาชนก็จะอยู่ดีกินดีขึ้น โดยที่ไม่ต้องอาศัยงบประมาณสงเคราะห์แต่อาศัยงานของตนเอง

อันนี้ก็เป็นเรื่องของโครงการพระราชดำริ ซึ่งมูลนิธิชัยพัฒนาก็เป็นมูลนิธิที่จะหนุนให้โครงการในลักษณะนี้เกิดขึ้น และดำเนินไปได้โดยไม่ต้องใช้เงินงบประมาณ ฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายได้นำเงินมาบริจาคเพื่อที่จะ

เกื้อหนุนส่งเสริมมูลนิธิต่างๆ ก็เป็นการที่ท่านทั้งหลายได้ช่วยให้การพัฒนาประเทศโดยแนวความคิดนี้ ฉะนั้นวันนี้ก็เป็นที่น่ายินดี ๒ ประการ ประการแรกว่าท่านได้รวมตัวมาเป็นชมรมของนักศึกษา ก็สามารถที่จะนำ ความรู้ความสามารถของท่านมาผนึกมาเป็นกำลังเพื่อช่วยส่วนรวม ทั้งในด้านพัฒนาทั้งในด้านรักษาความ ปลอดภัยมั่นคงของประเทศ และท่านก็ได้มาช่วยอุดหนุนโครงการตามที่มีมูลนิธิต่างๆ ได้ตั้งเอาไว้ เพื่อพัฒนา ประเทศในแบบเรียกว่าไม่เป็นในแบบ เป็นนอกแบบ เป็นวิธีที่จะทำให้สามารถที่จะพัฒนาเร่งรัดขึ้นมา และ สามารถที่จะทำให้ประชาชนนำผลงานของตนมาเจือจุนในการเป็นอยู่ของตน ซึ่งเป็นการประหยัสดงบประมาณที่จะต้องช่วยเหลือสงเคราะห์เขา แล้วถึงบงเคราะห์นี้ก็จะสามารถนำไปใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ยิ่ง ๆ ขึ้น

ฉะนั้นก็ขอแสดงความยินดีกับท่านทั้งหลายที่ได้ตั้งเป็นชมรม และยินดีที่ได้พบท่านทั้งหลายที่มีความ ตั้งใจที่จะทำงานเพื่อส่วนรวม ทั้งขอขอบใจที่ได้มาสมทบในทุนของมูลนิธิต่างๆ ขอให้ทุกท่านได้รับเรียกว่า ส่วนของผลของงานนี้ซึ่งเป็นกุศล ให้ท่านทั้งหลายสามารถที่จะดำเนินงานต่าง ๆ ที่กำลังทำอยู่โดยมีความสำเร็จ ทั้งขอให้ทุกท่านมีพลานามัยแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีความสำเร็จทุกประการในงานการทั้งส่วนตัวทั้งส่วนรวม และประสบความสำเร็จรุ่งเรือง.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิราชประชานุเคราะห์

ในพระบรมราชูปถัมภ์^(๒)

นำคณะกรรมการบริหารมูลนิธิ ฯ ประจำจังหวัดต่าง ๆ พร้อมด้วยผู้มีจิตศรัทธา

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุน

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๓๔

ก่อนอื่นขอขอบใจและชมเชยกรรมการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ทั้งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ และอาสาสมัครต่าง ๆ ที่ได้ทำทำงานของมูลนิธิได้ดำเนินมาโดยดี เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างยิ่ง รวมทั้งขอขอบใจผู้มีจิตศรัทธาได้สมทบในทุนมูลนิธิของทั้งส่วนกลางทั้งส่วนจังหวัด ซึ่งทำให้สามารถดำเนินงานมาด้วยดีตลอดมา

ทุกคนได้ร่วมมืออย่างดีในการทำให้มูลนิธิได้บรรลุเป้าประสงค์ อันดับแรก คือการที่มีมูลนิธิราชประชานุเคราะห์นั้น ทำให้คนทั่วไปมีกำลังใจในเมื่อมีภัยธรรมชาติ ทำให้รู้สึกว่าผู้อื่นจะมาช่วยเหลือ ดังที่ได้เคยเล่าให้ฟังแล้วว่า มีผู้ที่ประสบภัยอัคคีภัยและมาพบตอนที่เขาได้ฟื้นตัวแล้ว เขาบอกว่าข้อสำคัญในการฟื้นตัวนั้นคือกำลังใจ เขาประสบอัคคีภัยนั้นเขาหมดตัว แล้วในระยะไม่กี่ชั่วโมงภายหลังก็ได้รับการช่วยเหลือ คือช่วยเหลือในด้านอาหารและสิ่งของที่เป็นในการดำรงชีวิต ก็บอกว่าที่ได้รับนั้นไม่ใช่ว่าคุ้มกับที่สูญเสียไป แต่ก็สามารถที่จะสร้างตัวขึ้นมาใหม่ได้ โดยที่ได้กำลังใจอย่างสูงว่าไม่ทอดทิ้งกัน ฉะนั้นงานของมูลนิธินี้มีข้อสำคัญอย่างยิ่งอยู่ที่ความจับปล้นในการช่วยเหลือเพื่อกำลังใจ และการนี้นโยบายของมูลนิธิก็ได้อาศัยอาสาสมัครที่เสียสละทำงานให้ได้ในเป้าประสงค์นี้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ดำเนินมาโดยดีก็เป็นการช่วยให้ผู้ที่ประสบภัยได้มีกำลังใจที่จะฟื้นตัวขึ้นมาได้ และหลักสำคัญของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์นี้มีอยู่ว่า ผู้ที่ประสบภัยยอมสูญเสียสิ่งของและเสียกำลังใจไป ผู้ที่ไม่ได้ประสบภัยนั้นก็ไปช่วยวันหนึ่งผู้ที่ไปช่วยอาจประสบภัย ก็มั่นใจว่าจะได้รับการช่วยเหลือ การบริจาคนี้เท่ากับเป็นการฝากเงินในธนาคารออมสินเอาไว้ ถ้าหากว่ามีเงินพอที่จะบริจาคก็บริจาค ถึงเวลาที่ประสบความเดือดร้อนก็จะได้รับการช่วยเหลือ ทั้งในด้านวัตถุทั้งในด้านจิตใจ ก็ดีใจว่ามูลนิธินี้ได้บรรลุความสำเร็จในด้านจุดประสงค์นี้อย่างดี

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายขวัญแก้ว วัชโรทัย

ตามรายงานของประธานกรรมการดูเน้นไปในทางการศึกษา พูดถึงโรงเรียน พูดถึงนักเรียนที่ได้รับการส่งเสริม เพราะเหตุว่าเป้าหมายของมูลนิธิ คือฟื้นฟูให้ผู้ที่ประสบภัยได้ฟื้นฟูชีวิต ให้มีความปกติและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้าทำให้มีความก้าวหน้ายิ่งกว่าก่อนที่ได้รับภัยก็ยิ่งดี ทำให้มีความมั่นใจในชีวิต ดังที่นักเรียนที่มานี้ก็เข้าใจว่าเขาคงรู้สึกสบายใจขึ้นมาก ที่รู้ว่าอนาคตจะดีจะแจ่มใส เพราะว่าได้รับการส่งเสริมในสิ่งที่ใครจะแย่งไปไม่ได้คือความรู้ ฉะนั้นเป้าหมายสำคัญของมูลนิธิอันหนึ่ง ก็คือให้การศึกษาแก่ผู้ที่ประสบภัยและมีอนาคตอันมืดมน เข้าใจว่าผู้ที่เป็นักเรียนนี้ตอนที่ประสบภัย ตอนแรกคงเสียใจมากแล้วก็รู้สึกมืดมน เพราะว่าตัวได้เสียสิ่งที่ทำให้ความเป็นอยู่สะดวกสบายพอควร ทำให้อาคตมืดมนที่สุด และคงได้คิดว่าต่อไปจะเรียนรู้ความรู้ต่าง ๆ เพื่อมาฟื้นฟูอุปสรรคได้อย่างไร ฉะนั้นการที่มูลนิธิได้ตั้งทุนการศึกษา ได้ตั้งโรงเรียน และได้ช่วยเหลือผู้เดือดร้อนในด้าน การศึกษานั้น ก็มีเป้าหมายว่าเมื่อให้สิ่งของเพื่อที่จะประทังชีวิตตอนต้นแล้วก็จะต้องให้สิ่งที่ประทังชีวิตทั้งชีวิตของเขาต่อไป เมื่อเรียนได้ความรู้แล้ว เขาจะสามารถที่จะดำรงชีวิตต่อไป ทำมาหากินโดยสุจริต และช่วยเหลือคนอื่นต่อไปได้

ฉะนั้นที่ประธานกรรมการได้ย้ำเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือในด้านนี้มาก ก็เข้าใจว่าอยากให้ทุกคนได้ทราบ ว่างานด้านนี้สำคัญมาก งานด้านที่จะส่งเสริมให้สิ่งของสิ่งอุปโภคบริโภคนั้น เป็นสิ่งที่ธรรมดาที่เข้าใจง่าย ว่าผู้ที่เสียสิ่งของต่าง ๆ เหล่านั้นจำเป็นที่จะได้อาหาร ได้สิ่งประกอบในการดำรงชีวิต แต่ว่าข้อที่จะให้ผู้ขาดที่พึ่งในทางการศึกษานั้นอาจยังเป็นสิ่งที่มองยากสักหน่อย แต่อย่างไรก็ดี งานทุกด้านก็ได้เริ่มมาตั้งแต่สมัยเมื่อเกือบ ๓๐ ปีแล้ว และดำเนินมาได้โดยจนถึงทุกวันนี้ ก็อาศัยความตั้งใจอันหมั่นเพียรของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ รวมทั้งอาสาสมัครของมูลนิธิที่ได้ทำงานมาโดยมีความเสียสละอย่างสูง ในโอกาสนี้ก็ขอชมเชยและขอขอบใจทุกคน ที่ได้ทำให้ความประสงค์ของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์มีผลสำเร็จ และเป็นองค์การหรือเป็น

องค์กรที่ได้ทำประโยชน์แก่ประเทศชาติส่วนหนึ่งเป็นองค์กรที่ดำเนินงานได้จริง ๆ ไม่ใช่ตั้งขึ้นมาสำหรับให้ได้อีกว่า
ตั้งมูลนิธิ แต่เป็นมูลนิธิที่ทำงานได้ และเป็นผลดีต่อประเทศชาติ

ก็ขอขอบใจทุกท่านที่ได้ปฏิบัติงานที่ได้ช่วยบริจาคเงินเพื่อให้บรรลุผล ขอให้ทุกท่านได้รับผลของการ
กระทำนี้ และขอให้ประสบผลสำเร็จความเจริญรุ่งเรืองทุกประการต่อไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ประกอบพิธีประดับยศแก่ท่านทั้งหลายผู้เป็นนายทหารชั้นนายพล และขอแสดงความชื่นชมกับท่านที่ได้รับเครื่องหมายแห่งเกียรติ

การที่ได้เลื่อนยศนี้ก็เป็นการแสดงว่าท่านได้ปฏิบัติงานมาด้วยความสามารถ ถ้าคิดถึงว่าเบื้องต้นท่านได้ผ่านโรงเรียนนายทหารมาก็หลายปีแล้ว ท่านก็ได้เรียนรู้วิชาการกว้างขวาง และต่อมาก็ได้ผ่านการศึกษาในโรงเรียนและวิทยาลัยต่าง ๆ มาจนกระทั่งปัจจุบัน หมายความว่าท่านได้มีความรู้และความเพียรอยู่เสมอ จึงมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมเพื่อกองทัพให้มีความมั่นคง นอกจากนี้หลายท่านก็ได้ผ่านการปฏิบัติในสนาม หมายถึงการปฏิบัติหน้าที่ของทหารในการสู้รบ และในการทำความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติและประชาชน ฉะนั้นแต่ละท่านจึงเป็นผู้ที่เรียกว่าคุณภาพดี และความสามารถดี ก็ขอให้ท่านรักษาความสามารถความรู้ทั้งหลายนี้ เพื่อให้เป็นผลดีในกิจการที่ท่านกำลังทำ และนอกจากนี้ก็ขอให้รักษาเกียรติของยศอย่างดี เพื่อที่จะเป็นกำลังแก่ท่านประกอบกับกำลังความรู้และกำลังกาย ก็ขอให้ท่านสามารถที่จะได้ปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นประโยชน์แก่กองทัพ เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ เพื่อความมั่นคงและความพัฒนาของประเทศชาติ

ขอทุกท่านได้ประสบความสำเร็จความดีทุกประการ มีกำลังกายกำลังใจสมบูรณ์ เพื่อที่จะรักษาเกียรติไว้ให้ดี ขอให้ท่านปฏิบัติด้วยความมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิตาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ประกอบพิธีประดับยศแก่นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ในวันนี้ และขอแสดงความยินดีกับท่านที่ได้รับยศสูงขึ้น

การที่ได้รับยศสูงขึ้นก็เป็นเกียรติอย่างสูงซึ่งจะต้องรักษา เพราะว่าเมื่อมีเกียรติสูงก็เกิดความรับผิดชอบสูงยิ่งขึ้น เป็นที่พึ่งเล็งของทุกคน ทั้งผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งประชาชนทั่วไป เพราะว่าตำรวจมีหน้าที่มากมายในปัจจุบัน ทั้งในด้านที่เป็นหน้าที่โดยตรง คือการรักษาความสงบหรือความปลอดภัยของประชาชน และนอกจากนี้ก็มีหน้าที่ต่าง ๆ อีกหลายด้าน ฉะนั้นท่านจะต้องพยายามปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความสามารถเต็มที่ เพื่อที่จะให้งานการได้ลุล่วงไปด้วยดี เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติบ้านเมือง ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้ช่วยกันปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ในการนี้ขอให้ทุกท่านมีกำลังใจที่สมบูรณ์ ร่างกายที่แข็งแรง และความตั้งใจใช้วิชาความรู้ที่มีอยู่เพื่อให้งานการในหน้าที่ลุล่วงไปด้วยดี ขอทุกท่านได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง มีพลานามัยแข็งแรง จิตใจเข้มแข็งตลอดไป.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้ทราบรายงาน ว่ามหาวิทยาลัยสามารถบริหารงานทุกด้าน ให้พัฒนาก้าวหน้ามาด้วยความมั่นคง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

บัณฑิตทั้งหลายได้ฟังรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยแล้ว คงจะทราบชัดว่ามหาวิทยาลัยนั้นมีภาระอันสำคัญอยู่ ที่จะต้องทบทวนวิเคราะห์นโยบายและวิธีการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถแก้ไขปรับปรุงให้พัฒนาก้าวหน้า และอำนวยความสะดวกแก่มหาวิทยาลัยเอง แก่นิสิตนักศึกษา แก่ท้องถิ่น ตลอดจนประเทศชาติโดยส่วนรวม ได้ยิ่ง ๆ ขึ้น. บัณฑิตแต่ละคนก็เช่นกัน ชอบที่จะถือเป็นวินัยและหน้าที่สำคัญประจำตัว ที่จะต้องเอาใจใส่สำรวจและปรับปรุงตนเองอยู่เป็นนิตย์ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และความคิดอ่านที่สมบูรณ์ ทันการณ์ ทันสมัย ทั้งต้องระมัดระวังตั้งใจที่จะใช้วิชาและความคิดนั้นอย่างรอบคอบ. ทางที่ดี ไม่ว่าจะบัณฑิตจะประกอบกิจการงานสิ่งใดอยู่ ณ ที่ใด อันดับแรก ควรตั้งเจตนาของตนไว้ให้มั่นคง ที่จะอบรมบำรุงกำลังกายกำลังใจให้เข้มแข็ง ไว้เป็นพลังและพื้นฐานอันหนักแน่นสำหรับการปฏิบัติบริหารงาน. อันดับต่อไป ควรพยายามใช้หลักวิชา ความสุจริต และความฉลาดรอบคอบ เป็นเครื่องพิจารณาวินิจฉัยปัญหาและกรณีต่าง ๆ เพื่อให้งานทุกสิ่ง ทุกส่วน สำเร็จ ลุล่วงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม. ข้อสำคัญ เมื่อทำงานร่วมกัน ควรพยายามนำความรู้ความคิดของแต่ละคนที่มีอยู่มาเชื่อมโยงประสานกันให้สอดคล้องและพร้อมเพียง แล้วนำออกปฏิบัติด้วยเหตุผลและวิจารณ์ญาณให้บรรลุผลที่สมบูรณ์แท้จริง ทั้งในการแก้ไขจุดบกพร่อง และการส่งเสริมจุดเด่นให้ยิ่งดีเด่นขึ้น. ถ้าผู้ที่มีความรู้ดีมีความสามารถสูง คิดเห็นและปฏิบัติได้ดังที่กล่าวนี้กันทั่วหน้า เชื่อว่าปัญหาและความขัดข้องต่าง ๆ ในบ้านเมือง จะค่อยคลี่คลายไป ทุกสิ่งทุกอย่างจะดีขึ้นเป็นลำดับ ประเทศชาติก็จะเจริญมั่นคงต่อไปได้โดยสวัสดิ์.

ขออวยพรให้บัณฑิตที่รับปริญญาในวันนี้ ประสบความสุข ความสำเร็จและความรุ่งเรืองก้าวหน้าใน การงานที่จะปฏิบัติต่อไป.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๓

ณ หอประชุมใหญ่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินมาด้วยความมั่นคง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาแล้ว ย่อมมีความรับผิดชอบอย่างยิ่งอยู่ ที่จะต้องใช้วิชาความรู้ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์. ความรู้ที่ใช้ได้ผลนั้น ต้องเป็นความรู้ที่ถูกต้อง แน่นหนา และแม่นยำชำนาญ ซึ่งนำมาใช้การได้ทันที. และนอกจากจะใช้ความรู้ด้านลึก คือวิชาเฉพาะสาขาที่ศึกษามาโดยตรงจากมหาวิทยาลัยแล้ว ยังต้องอาศัยความรู้ด้านกว้าง หรือวิชาการอย่างอื่น ๆ ที่เรียกว่าความรู้รอบตัว เป็นปัจจัยประกอบส่งเสริมอีกส่วนหนึ่งด้วย ทั้งนี้เพราะวิชาการทั้งปวงนั้นมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอยู่มากไม่น้อย ถ้าขาดความรู้ด้านกว้าง จะทำให้บุคคลมีความรู้ความคิดจำกัดคับแคบ ทำการงานได้ไม่คล่องตัว. บัณฑิตจึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ให้ก้าวหน้าทันการณ์ทันงานอยู่ตลอดเวลา. อีกประการหนึ่ง การใช้วิชาความรู้นั้นก็สำคัญ ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องจึงจะเกิดประโยชน์ที่พึงประสงค์. ข้อแรก ผู้มีวิชาต้องใช้วิชาของตนด้วยความจริงจังและเที่ยงตรง คือจริงจังและเที่ยงตรงต่องานต่อเหตุผลความถูกต้อง และต่อหลักวิชา ไม่บิดเบือนใช้หลักวิชาเพื่อหาประโยชน์ที่มีไข่เป้าหมายของกิจที่กระทำ. ข้อที่สอง ต้องมุ่งปฏิบัติภาระทั้งปวงด้วยความอดุสาหะและเพ่งพินิจ ใฝ่งานบังเกิดผลและก้าวหน้าต่อไปโดยไม่ชักช้าจนบรรลุจุดหมาย. ข้อที่สำคัญที่สุด ต้องพยายามใช้ความคิดใคร่ครวญ ความเฉลียวฉลาด เป็นเครื่องช่วยวิจัยวิจารณ์ ปรับปรุงตัวปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพเสมอ. พร้อมกันนั้น ก็ต้องพยายามประสานงานประสานประโยชน์กับทุกคนและทุกฝ่ายที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วย โดยสอดคล้องทั่วถึง. งานที่ทำจึงจะสัมฤทธิ์ผลเป็นประโยชน์ที่พึงประสงค์อย่างแท้จริง คือ เป็นประโยชน์แก่งาน แก่ตัวผู้ปฏิบัติ และแก่ส่วนรวม พร้อมทุกส่วน. จึงขอให้บัณฑิตน่านสิ่งทีพุดนี้ไปพิจารณาให้เข้าใจ เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบกรณียกิจต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา สามารถปฏิบัติหน้าที่การงานทั้งปวงให้บรรลุผลสำเร็จ ทั้งขอให้มีความสุข ความเจริญมั่นคง และความก้าวหน้ารุ่งเรืองในชีวิตทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านเนื่องในการประชุมใหญ่ประจำปีของสามัคคีสมาคม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

วันศุกร์ ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่สามัคคีสมาคมจัดงานประชุมประจำปีขึ้นอีกครั้งหนึ่งเพื่ออำนวยโอกาสให้สมาชิก
ได้พบปะวิสาสะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่กันและกัน.

การมาชุมนุมตามกำหนดนัดได้พร้อมเพรียงกันดังนี้ เป็นเครื่องแสดงว่าทุกคนมีสามัคคีแน่นแฟ้นและ
สมบูรณ์ทั้งทางกายสามัคคีและจิตสามัคคี. ความสามัคคีเป็นคุณสมบัติประจำตัวของคนไทย ที่ได้อบรมสืบทอดกัน
มาแต่บรรพบุรุษโดยไม่ขาดสาย ทั้งนี้เพราะคนไทยทราบตระหนักว่า หมู่คณะที่มีสามัคคีแน่นแฟ้นสมบูรณ์ ย่อมมี
กำลังกล้าแข็ง ทั้งในการคิดและการปฏิบัติ. ไม่ว่าจะคิดอ่านทำการใดแม้ยากเย็นยิ่งใหญ่ ผู้มีสามัคคีก็สามารถ
ระดมกำลังกายกำลังความคิดกันกระทำสำเร็จเด็ดขาดได้ไม่ยาก. ยิ่งถ้าความสามัคคีนั้นเป็นไปในทางที่ถูกต้อง
ดีงาม ก็ยิ่งจะส่งเสริมให้เกิดความสุข ความสวัสดิ และความเจริญมั่นคง ได้แน่นอนเต็มเปี่ยม. ท่านทั้งหลายจึง
ชอบที่จะพยายามรักษาความสามัคคีของท่านไว้ให้เหนียวแน่น พร้อมทั้งพยายามสร้างเสริมให้งอกงามแพร่หลาย
ออกไป เพื่อความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของประเทศไทยอันเป็นที่พึง ที่อาศัย และที่รักของเรา.

ขออวยพรให้การประชุมของสามัคคีสมาคมบรรลุผลที่มุ่งหมายทุกประการ และขอให้ทุกคนประสบแต่
ความสุข และความเจริญสวัสดิทุกเมื่อ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวาระนี้ และมีความพอใจ ที่ได้ทราบว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยความมั่นคง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัยที่ให้ปริญญาขั้นตแพทยศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า.

การให้การศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การแนะนำฝึกฝนให้นิสิตได้เรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ให้ทราบชัด โดยการศึกษาค้นคิด และการวิเคราะห์วิจารณ์ด้วยเหตุผลความถูกต้อง แล้วสรุปลงเป็นหลักวิชาที่สามารถจะนำไปอ้างอิงกับทั้งนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้. และเมื่อแต่ละคนได้ศึกษาค้นคว้า พร้อมกับปฏิบัติทดสอบได้ครบถ้วนตามหลักสูตรแล้ว มหาวิทยาลัยก็จะให้ปริญญาบัตรรับรองวิทยฐานะเป็นบัณฑิตระดับต่าง ๆ ในสาขาวิชาที่สมัครศึกษา. ดังนี้ จึงถือได้ว่าบัณฑิตแห่งมหาวิทยาลัยทั้งปวงนั้น นอกจากจะมีวิชาความรู้ที่หนักแน่นก้าวหน้าแล้ว ย่อมมีความสามารถที่จะใช้หลักวิชาและวิจารณ์ญาณในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงประสงค์ อีกส่วนหนึ่งด้วย.

ท่านทั้งหลายที่ได้รับปริญญาเป็นบัณฑิตทั่วกันแล้ว. ต่อไปเบื้องหน้า ไม่ว่าท่านจะอยู่ที่ใด มีหน้าที่การงานอย่างไร อย่าได้ละทิ้งหลักวิชา กับทั้งคุณสมบัติทั้งปวงที่ได้รับจากการอบรมศึกษาในมหาวิทยาลัย. ขอให้ทุกคนชวนชวนศึกษาค้นคว้าต่อไปให้กว้างขวางลึกซึ้ง พร้อมทั้งตั้งใจพยายามนำความรู้ ความคิด วิจารณ์ญาณ ที่มั่นคงในเหตุผลและความถูกต้อง ไปปฏิบัติบริหารงานในหน้าที่ให้พัฒนาก้าวหน้า. เชื่อว่าความตั้งใจพยายามกระทำดังนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและความเจริญ ทั้งในกิจการงานและการครองชีวิต ทั้งจะได้ชื่อว่าเป็นผู้สามารถรักษาความเป็นบัณฑิตไว้ได้โดยสมบูรณ์แท้จริง.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จและความก้าวหน้ารุ่งเรืองสมปรารถนา ทั้งสามารถบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติได้อย่างเต็มภาคภูมิ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติพิเศษ และผู้ที่สำเร็จการศึกษาในปีนี้ทุกคน.

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า ผู้ที่ได้ผ่านการศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยสมบูรณ์แล้ว นอกจากจะมีวิชาความรู้ที่หนักแน่นก้าวหน้า ย่อมจะมีความสามารถในการนำความรู้ ความคิด วิจรรณญาณ ไปใช้ปฏิบัติกิจการงานให้เกิดประโยชน์ได้แน่นอนด้วย. บัณฑิตแต่ละคนจึงควรตั้งใจพยายามนำวิชาความรู้ กับทั้งคุณสมบัติที่พึงประสงค์ที่ได้ฝึกฝนอบรมมา ไปประกอบกิจการงาน สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้สำเร็จผล.

วันนี้ จะกล่าวเสริมแก่ท่านทั้งหลายอีกว่า การจะคิดพิจารณาและวิเคราะห์วิจารณ์กรณีต่าง ๆ ให้ได้ถูกต้องตามเหตุตามผลและความเป็นจริงนั้น บุคคลจำเป็นต้องฝึกจิตใจให้มีปกติหนักแน่นและเป็นกลาง พร้อมทั้งฝึกกระบวนการคิดให้เป็นระเบียบ ให้ได้ก่อน ทั้งนี้เพราะจิตใจที่ไม่หนักแน่นเป็นกลาง เป็นต้นเหตุให้เกิดอคติหรือการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง อันเป็นตัวการสำคัญที่นำความคิดวิจรรณญาณของบุคคล ให้มีดมนผิดพลาดไปจากเหตุผลและความเป็นจริง. ส่วนความคิดอ่านที่ไม่เป็นระเบียบนั้น เป็นต้นเหตุของความลังเลสับสนและวุ่นวายใจ ทำให้บุคคลไม่สามารถจะคิดอ่านทำการใด ๆ ให้ถูกต้องตามขั้นตอน และสำเร็จเรียบร้อยโดยไม่ติดขัดได้. เพราะฉะนั้น บัณฑิตจึงควรพยายามระมัดระวังตั้งใจให้หนักแน่นเป็นกลาง ทั้งฝึกฝนความคิดอ่านให้เป็นระเบียบจนชินชำนาญ. จักได้สามารถใช้ความรู้ ความคิด วิจรรณญาณ สร้างสรรค์ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าทุกประการให้สมบูรณ์พร้อมได้ ดังที่ปรารถนาปรารถนา.

ขออวยพรให้ทุกคนมีกำลังกายกำลังใจอันเข้มแข็ง มีสติปัญญาอันมั่นคงเยียบแหลม ที่จะควบคุมความคิดและการกระทำทั้งปวง ให้ดำเนินไปในทางที่ถูกต้องที่เจริญและเป็นประโยชน์ โดยไม่พลั้งพลาด เพื่อสามารถนำตนและประเทศชาติให้พัฒนาก้าวหน้าตลอดไปด้วยความมั่นคงสวัสดิ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกครั้งหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ที่ได้รับรางวัล และทุนการศึกษาทุกคน.

สองวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า การศึกษาในมหาวิทยาลัยช่วยให้บัณฑิตมีวิชาความรู้ที่หนักแน่นก้าวหน้า และมีความสามารถที่จะใช้ความคิดวิจารณ์ญาณได้อย่างถูกต้องมีเหตุผล ซึ่งถ้าแต่ละคนได้นำไปใช้ในการปฏิบัติบริหารงานของตนต่อไป ด้วยจิตใจที่หนักแน่นเป็นกลาง และด้วยความคิดที่เป็นระเบียบ ก็จะส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและความเจริญ.

วันนี้ ใครจะกล่าวเสริมกับท่านทั้งหลายว่า การที่บุคคลจะทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้โดยราบรื่นนั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถของตนเองแล้ว ยังจะต้องได้รับความร่วมมือส่งเสริมจากผู้อื่น มีผู้ร่วมงานเป็นต้นด้วย. ดังนั้น บัณฑิตควรพยายามอย่างยิ่ง ที่จะประสานสัมพันธ์กับทุกฝ่ายให้ได้อย่างแนบเนียน สอดคล้อง และกว้างขวาง. ในกรณีนี้ ท่านจะต้องประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลทั้งปวงด้วยความสุจริตจริงใจ ต้องรู้จักประมาณค่าของตนเองอย่างถูกต้องเที่ยงตรง คือไม่ให้สูงเกินไป จนกลายเป็นเยอหยิ่งจองทอง ทั้งไม่ให้ต่ำเกินไป จนทำให้ถูกสบประมาทเหยียดหยาม. ทางที่ถูก ควรวางตัวให้พอเหมาะพอดีกับฐานะหน้าที่ พร้อมกับรักษาความสุภาพอ่อนโยนไว้ให้เหนียวแน่นสม่ำเสมอ. นอกจากนั้น ยังจะต้องมีความเสียสละ อดทน อดกลั้น รู้จักเกรงใจ ให้อภัย และโอนอ่อนผ่อนตามกันและกันด้วยเหตุผล. ประการสำคัญที่สุด จะต้องหัดทำใจให้กว้าง รู้จักรับฟังความคิดความเห็นแม้กระทั่งคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาด เพราะการรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้น แท้จริง คือการระดมสติปัญญา และประสบการณ์อันหลากหลาย มาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติบริหารงานให้ประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคน ตลอดจนทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีแต่ความผาสุกสวัสดิ์ตลอดกาลทุกเมื่อไป.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกครั้งหนึ่ง และได้ทราบว่าการทุกด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยความมั่นคง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัย ที่ให้ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา แก่ข้าพเจ้า.

บัณฑิตแต่ละคนถือได้ว่าเป็นนักวิชาการ นักวิชาการนั้นควรต้องสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้โดยเบ็ดเสร็จ และทราบได้แน่ชัดว่าสรรพสิ่งทั้งหลายดำรงอยู่พร้อมกับเจริญยั่งยืนไปได้ เพราะมีความสมดุลในตัวเอง อย่างชีวิตมนุษย์เรานี้ ดำรงอยู่ได้เพราะมีออกซิเจน ไฮโดรเจน และคาร์บอน อันเป็นส่วนประกอบสำคัญของชีวิต ได้สัดส่วนกัน. เมื่อใด ส่วนประกอบอันเป็นแก่นแกนของชีวิต ส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่องขาดหายไป ไม่อาจแก้ไขให้คงคืนสมดุลได้ เมื่อนั้น ชีวิตก็เสื่อมโทรมแตกดับ. ธรรมชาติอื่น ๆ ตลอดจนสิ่งที่มีมนุษย์ปรุงแต่งสรรค์สร้างขึ้น เช่น เครื่องจักร โรงงาน อาคาร บ้านเรือน แม้กระทั่งเศรษฐกิจ กฎหมาย และทฤษฎีต่าง ๆ ก็เหมือนกัน ล้วนต้องมีส่วนประกอบที่สมดุลทั้งสิ้น.

เมื่อบัณฑิตทั้งหลายทราบแน่ชัดในความจริงเรื่องความสมดุลของสรรพสิ่งทั้งปวงดังกล่าวแล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะต้องพยายามใช้ความรู้ ความคิด วิชยาการ พร้อมทั้งความฉลาดสามารถทุกอย่างในตัวเอง รักษาสมดุลของสิ่งต่าง ๆ ไว้ให้ได้มั่นคงแท้จริง. เชื่อว่าถ้าทุกคนทุกฝ่ายถือปฏิบัติได้ครบถ้วนทั่วกัน จะทำให้ความเสื่อมโทรมสูญเสีย ตลอดจนอุปสรรคและปัญหาสารพัดที่รุมเร้าอยู่ในทุกวันนี้ หุเลาเหาบางและคลี่คลายไปด้วยดีได้ ในอนาคตอันไม่ไกลเกินไปนัก.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๔

ตามที่คุณพิพากษาประจำกระทรวงซึ่งออกทำหน้าที่เป็นครั้งแรก จะต้องเปล่งคำปฏิญาณเช่นนี้ก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าเป็นการเตือนจิตใจของตัวเองว่า บัดนี้จะปฏิบัติงานเป็นผู้พิพากษา ซึ่งเป็นตำแหน่งอันทรงเกียรติ เป็นตำแหน่งที่สำคัญสำหรับความสงบของประเทศชาติและความอยู่ดีกินดีของประชาชน

ที่ได้เปล่งนั้นก็มีความสำคัญว่า จะอุ้มชูการปกครองในสิ่งที่มีระเบียบเรียบร้อย โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต สำหรับทุกคนจะเป็นผู้พิพากษาหรือจะเป็นคนอื่น ทุกคนจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งนั้น แต่ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นก็จะต้องเข้าใจว่าแปลว่าอะไร เพราะว่าเป็นคำที่เรียกว่าเป็นคำสูงและกว้างขวาง ใครขยายความออกไปโดยที่บอกว่าโดยปราศจากอคติ อันนี้ก็เป็นที่เข้าใจได้มากขึ้น เพราะว่าเข้าใจได้ว่าปราศจากอคติหมายความว่าไม่พลอยตามสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่เป็นผลประโยชน์ของส่วนรวม เมื่อจะมีอะไรในใจเป็นอคติที่ยืนยันที่จะปรับเสีย คือ “อคติ” นี้ตามศัพท์ก็แปลว่าสิ่งที่ไม่ควรจะไป ที่ที่ไม่ควรจะไป “อ” ไม่ “คติ” ไป ก็หมายความว่าสิ่งที่ไม่ควรจะทำ สิ่งไม่ควรจะเสวนาด้วย ถ้าหากว่าปราศจากอคติก็ย่อมจะเป็นผู้ที่ไปในที่สมควร หรือจะทำในสิ่งที่สมควร อคตินี้โดยมากถ้าดูตามปรัชญาก็มีเพราะเหตุว่าชอบ เวลาชอบอะไรโดยมากก็ไม่ค่อยคิด ชอบไปจนหลง ถ้าไม่ชอบก็เป็นเช่นเดียวกัน ทำอะไรโดยที่ไม่คิดให้ดี เพราะไม่ชอบ ไม่ชอบสิ่งนั้น สิ่งนั้นอาจดีก็ได้ แต่ไม่ทำ นี่เป็นอคติที่สอง บางทีทำอะไรแล้วก็กลัว ก็เป็นอคติอีกอย่างหนึ่ง คือว่าอคติทั้งหมดนี้ก็หมายความว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในใจ แล้วก็ทำให้เราไม่สามารถจะไปในทางที่ถูก อันนี้ก็เป็นที่สำคัญสำหรับทุกคน และโดยเฉพาะผู้พิพากษา

คราวนี้ผู้พิพากษาก็จะต้องทำตามระเบียบบทกฎหมายทุกอย่างให้ตรง โดยกฎหมายนี้ก็ได้อธิบายขึ้นมา อันมีประมวลกฎหมายต่าง ๆ แล้วก็ยังมีตั้งข้อบังคับต่าง ๆ เราจะต้องปฏิบัติตามหรือใช้กฎหมายเป็นฐานของการตัดสินใจหรือตัดสินใจ อันนี้ก็เป็นที่สำคัญจะต้องเข้มงวดในกฎหมาย แต่กฎหมายนั้นเมื่อมีกฎหมายก็ต้องมีช่องระหว่างกฎหมายที่เรียกว่าช่องโหว่ ช่องโหว่นี้อันหากว่าเราพยายามดูแล้วก็พยายามคิดว่าช่องโหว่นี้อยู่แต่ละคนจะกลบช่องโหว่นี้อย่างไร ถ้าเรากลบช่องโหว่เหล่านี้ด้วยอคติ ก็หมายความว่าเราจะหาทางที่จะใช้ช่องโหว่นี้

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายโสภณ รัตนกร

ลวดช่องไป แต่ถ้าเราปราศจากอคติและมีความซื่อสัตย์สุจริต ช่องโหว่เหล่านี้ก็จะพยายามกลบด้วยความคิดที่ตรง
ที่สร้างสรรค์ และเป็นธรรม ฉะนั้นกฎหมายที่มีอยู่แม้จะมีช่องโหว่ก็จะคุ้มครองประชาชนได้ จะทำให้มีความ
ยุติธรรมในแผ่นดิน ทั้งนี้ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่จะต้องคิด

ในกฎหมายนั้นก็มีอีกอย่าง ส่วนมากเวลาผู้พิพากษาจะตัดสินอะไรมีดุลพินิจของผู้พิพากษา ดุลพินิจนี้
บางทีก็กว้างมาก ดุลพินิจนี้จะต้องใช้ แต่ว่าที่กฎหมายให้ดุลพินิจก็เพราะว่ากรณีต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน แม้จะกรณี
เข้าในบทกฎหมายนั้น ๆ แต่ละกรณีก็มีความแตกต่าง ฉะนั้นจะต้องมีดุลพินิจ และดุลพินิจนี้จะใช้อย่างไร ก็จะต้อง
ใช้ด้วยความเฉลียวฉลาด ด้วยการสืบดูว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร บุคคลหรือกรณีที่อยู่ในการพิพากษานี้มีเป็น
อย่างไร เราจึงจะใช้ดุลพินิจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ทั้งช่องโหว่ทั้งดุลพินิจ ช่องโหว่เป็นช่องที่กฎหมายทิ้งไว้โดยไม่ตั้งใจ
ดุลพินิจเป็นช่องโหว่ที่กฎหมายทิ้งไว้โดยตั้งใจ ทั้งหมดนี้จึงเป็นสิ่งที่ลำบากสำหรับทุกคน แต่ถ้าถือหลักของความ
ซื่อสัตย์สุจริตโดยแท้ ความปราศจากอคติโดยแท้ เข้าใจว่างานที่ทำนั้นไม่ใช่งานที่ยาก แต่ว่าเป็นงานที่จะทำได้ดี
สะดวก ถ้าแต่ละคนได้ทำงานอย่างได้อย่างสะดวกแล้ว ตลอดชีวิตก็เชื่อว่าจะได้เป็นผู้ที่คนนับถือแท้จริง เพราะว่า
คนทั่วไปก็ต้องนับถือคนที่สุจริต คนที่ดีเป็นที่พึ่งได้ ผู้พิพากษาจะไปที่ไหนก็จะเป็นผู้ใหญ่ในที่นั้น เพราะว่าเป็น
ผู้พิพากษา แม้จะเป็นผู้พิพากษาที่อายุน้อยทุกคนก็จะนับถือ ฉะนั้นท่านทั้งหลายก็มีหน้าที่ที่สำคัญมีความรับผิดชอบ
เป็นกลุ่มชนที่จะเป็นที่พึ่งของประชาชนทั่วไป ของทุกคนในชาติ ตั้งแต่ผู้ใหญ่ที่สุดในชาติ จนคนที่เรียกว่าเป็น
คนพิการ เป็นประชาชนที่ธรรมดาคือไม่มีความเด่นอะไร คนจะมองผู้พิพากษาและฝากความหวังกับท่านทั้งหลาย
ฉะนั้นการที่ท่านได้แปลงคำปฏิญาณนั้นขอให้ไปทบทวนทุกอย่างว่ามีความหมายว่าอะไร และพยายามปฏิบัติให้
เต็มที่ให้ถูกต้อง ถึงแก่จนถึงเนื้อแท้ของคำปฏิญาณที่ท่านได้แปลงไว้

ก็ขอให้ทุกท่านได้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความสุขความเจริญทุกประการ สมกับที่ได้เป็นบุคคลที่
สำคัญและมีเกียรติ ก็ขอให้รักษาเกียรตินี้ตลอดชีวิต กับให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองและความนับถือของผู้อื่น
ซึ่งเป็นความสุขยอดเยี่ยมของชีวิตของแต่ละคน ขอทุกท่านมีกำลังกาย กำลังใจแข็งแรงแรงสมบูรณ์ เพื่อปฏิบัติ
หน้าที่ได้ตลอดไปตลอดชีวิต.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตรและเข็มวิทยฐานะ
แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ
วิทยาลัยการทัพอากาศ
โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ

และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิกับทั้งผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และสถาบันการศึกษาชั้นสูงฝ่ายทหาร อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ ท่าน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

การรักษาความมั่นคงของประเทศเป็นภารกิจที่กว้างขวางและละเอียดลึกซึ้ง มีกลไกอันซับซ้อนเกี่ยวเนื่องถึงงานแผ่นดินทุกส่วน ทั้งยังต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ของบ้านเมืองอยู่ตลอดเวลา. ผู้มีหน้าที่รักษาและพัฒนาความมั่นคงของชาติจึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติมให้มีความรู้อันก้าวหน้า และมีความสามารถชัดเจนในทางปฏิบัติ. บัดนี้ ท่านทั้งหลายได้เข้ารับการศึกษอบรมพิเศษในสถาบันการรักษาความมั่นคงระดับสูงของชาติ มีความรู้ความสามารถในสรรพวิทยาการและกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดีแล้ว ควรถือเป็นหน้าที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องตั้งใจพยายามนำความคิดวิทยาการทั้งปวง ไปปฏิบัติบริหารงานให้ประสานและส่งเสริมกันทุก ๆ ฝ่าย ให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงประสงค์. พร้อมกันนั้น ก็จะต้องสังวรระวังตั้งตัวตั้งใจให้หนักแน่นและแน่วแน่ อยู่ในความสุจริตเที่ยงธรรม และในความฉลาดรอบคอบ เพื่อป้องกันมิให้ปฏิบัติการของตนผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากเป้าหมายที่ตั้งไว้. ประการสำคัญ จะต้องไม่ลืมนึกว่ามาตรการป้องกันประเทศอย่างสำคัญนั้น ได้แก่การสร้างเสริมความมั่นคงและปลอดภัยให้เกิดขึ้นในบ้านเมือง ให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้เป็นปึกแผ่น ด้วยความรู้สึกอุ่ใจ มั่นใจ ในอันที่จะประกอบสัมมาชีพเลี้ยงตัว ทั้งรู้สึกภูมิใจว่าประเทศไทยนั้นเป็นที่อยู่ที่อาศัยที่ประเสริฐสุด. ดังนี้ ทุกท่านจึงควรสนใจศึกษาในโครงสร้างทางการปกครองและการพัฒนาบ้านเมืองให้ทราบชัดเป็นพิเศษ แล้วเพียรพยายามร่วมมือกันบำเพ็ญกรณียกิจเพื่อประชาชนและบ้านเมืองโดยเต็มกำลัง. ผลดีที่พึงประสงค์ คือความปลอดภัยมั่นคงและความวัฒนาผาสุก จักได้บังเกิดมีแก่ชาติไทยของเรา.

ขออวยพรให้ทุกท่านมีความกล้าหาญเข้มแข็งและเฉลียวฉลาดหนักแน่นทั้งในความคิดจิตใจและการกระทำทุกสิ่ง เพื่อสามารถคุ้มครองป้องกันชาติบ้านเมืองให้ดำรงคงมั่นอยู่ด้วยความเป็นอิสระและความเจริญ ทั้งขอให้มีความสุข ความสำเร็จและความสวัสดิ์ตั้งทั่วกันทุกเมื่อ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอังคาร ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ประกอบพิธีประดับยศแก่นายทหารชั้นนายพลในวันนี้ และขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ ท่านที่ได้รับเกียรติและความก้าวหน้า

ยศทหารนั้นเป็นเครื่องหมายของเกียรติและของงานที่ได้กระทำดีแล้วจึงสมควรที่จะยกย่องให้ได้รับยศสูงขึ้น ในการนี้ต้องพิจารณาว่ายศสูงก็ถือว่าเป็นเกียรติสูง ในเวลาเดียวกันก็ต้องถือว่าเป็นหน้าที่ หรือเป็นความรับผิดชอบที่สูงยิ่งขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ต้องรักษาไว้โดยดี เพื่อให้การงานนั้นรักษาระดับคุณภาพไว้ได้

ทหารทั้งสามเหล่าทัพนั้นต้องมีหน้าที่สำคัญในการป้องกัน และรักษาความปลอดภัย ความสงบของประเทศชาติ ในสมัยนี้พูดกันว่ามีความสงบหรือมีสันติภาพในโลกมากขึ้น โดยสถานการณ์ในโลกมาเปลี่ยนแปลงไป และก็พูดกันว่าควรที่จะลดกำลังทางกองทัพ เพื่อที่จะพัฒนาให้ประชาชนพลโลกมีความก้าวหน้า อันนี้ก็เป็นความคิดด้านหนึ่ง แต่ถ้าเราพิจารณาความคิดอีกอย่างหนึ่ง ตามคำพูดที่เขาพูดมานานแล้วว่า ถ้าปรารถนาความสงบจะต้องขอให้เตรียมเพื่อรบ อันนี้ก็ดูจะขัดกันและถ้าพูดถึงว่า ถ้าต้องการความสงบหรือสันติภาพ จะต้องเตรียมรบที่จริงก็เตรียมมานานแล้ว แต่สันติภาพไม่ค่อยมี ฉะนั้นจะต้องมาพิจารณาดูว่าการรบนั้นคืออะไร และสันติภาพหรือความสงบคืออะไร ถ้าพิจารณาดี ๆ การรบนั้นมิใช่เพียงแต่รบพุ่ง คือถ้าพูดเป็นแบบของภาษาต่างประเทศ กองทัพนั้นเป็นผู้ที่ถืออาวุธ อาวุธนั้นก็หมายถึงอาวุธที่ประหัตประหาร แต่ว่าถ้าพิจารณาดี ๆ อาวุธนั้นก็ควรจะเป็นอาวุธอื่น ๆ ด้วย คือความสามารถ หรือการวิทยาการต่าง ๆ เพื่อที่จะให้เกิดความสงบเรียบร้อย ซึ่งกองทัพไทยก็ได้ปฏิบัติมา จึงทำให้ประเทศไทยมีความสงบ แล้วก็มีมีความก้าวหน้าได้พอสมควร เปรียบเทียบกับประเทศหลายประเทศในโลกนี้ มีความสงบอย่างดีที่สุด เพราะว่าการรบของไทยได้ปฏิบัติทั้งในด้าน การรบพุ่ง โดยใช้อาวุธที่ประหัตประหารอย่างไม่ทอดถอย และอย่างกล้าหาญ แต่ในเวลาเดียวกัน ก็ได้ใช้ความเฉลียวฉลาดและการวิทยาการต่าง ๆ เพื่อให้ประชากรมีความก้าวหน้า มีความสงบ และความพอใจ ฉะนั้นการปฏิบัติของกองทัพนั้น มีหน้าที่สำคัญอยู่อีกอย่างหนึ่ง ก็คือความสงบของประชาชน และความพอใจความอยู่ดีกินดีของประชาชน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรัสวดีไว้

ฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายได้มีเกียรติสูง และในเวลาเดียวกัน มีความรับผิดชอบสูงยิ่งขึ้น จึงยังต้องทำ
ยังต้องรักษาความรับผิดชอบนี้ให้ดี เพื่อที่จะรักษาความสงบและรักษาความเป็นอิสระภาพของประเทศชาติ ขอให้
ท่านทั้งหลายได้พิจารณาอย่างถ่องแท้ว่า จะต้องรักษาการงานที่ทำไว้ให้ดีแล้วให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไม่ให้บกพร่องในการนี้
ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้ตั้งใจตั้งใจให้เข้มแข็งและซื่อตรง เพื่อที่จะปฏิบัติงานได้ มีความรู้วิชาการที่เข้มแข็ง และมี
ร่างกายที่แข็งแรงทั่วทุกคน

ขอแสดงความยินดีกับท่านที่มีความสำเร็จมาแล้ว และขอให้ทุก ๆ ท่านได้ตั้งใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อความ
ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น ทั้งของส่วนรวมทั้งของท่านเอง ขอให้ประสบแต่ความสำเร็จความเจริญรุ่งเรืองทั่วกันทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอังคาร ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มาทำพิธีประดับยศแก่ท่านทั้งหลาย และขอแสดงความชื่นชมโดยเฉพาะแก่ผู้ที่ได้รับเลื่อนยศเป็นพิเศษ ซึ่งท่านได้ปฏิบัติงานมาด้วยความเข้มแข็งเรียบร้อย เป็นผลดีแก่การปฏิบัติของกรมตำรวจมาเวลายาวนานแล้ว จึงสมควรที่ได้รับยศสูงขึ้น และสำหรับนายตำรวจชั้นนายพลทั้งหลายที่ได้รับยศในครั้งนี้ ก็เป็นผลของงานที่ได้กระทำมาดี เพื่อความก้าวหน้าปลอดภัยของประชาชน

งานของตำรวจทุกวันนี้ก็มีความสำคัญยิ่ง ๆ ขึ้นทุกที เพราะว่าประชากรก็เพิ่มขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ก็มีมากขึ้น ตำรวจจะต้องเป็นผู้ที่แก้ไขปัญหาเหล่านี้ และต้องใช้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถทางความเข้มแข็งของจิตใจ และความซื่อสัตย์สุจริตของตนอย่างดี เป็นหน้าที่ที่เหน็ดเหนื่อยที่สุด ฉะนั้นทุกคนที่ได้ทำหน้าที่มาเป็นเวลานาน และมีความก้าวหน้า ก็จะต้องระลึกว่าได้ทำมานั้นไม่เป็นสิ่งที่เปล่าประโยชน์ ได้รับเกียรติได้รับการรับรู้ ว่า ท่านได้ทำดี ในกรณีที่ได้รับเกียรติเช่นนี้ก็ย่อมจะต้องมีหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานต่อไป เพื่อให้งานของตำรวจลุล่วงไปโดยดี งานตำรวจนั้นไม่มีวันที่จะได้พักผ่อน จะต้องทำอยู่เสมอ และในงานที่กว้างขวาง ฉะนั้นจะต้องประกอบด้วยความเข้มแข็งสุจริตอย่างที่สุด ไม่ให้บกพร่อง ถ้ามีความบกพร่องนั้นจะทำให้ประชาชนราษฎรทั่วไปได้รับผลเสียไปมากมาย ฉะนั้นทุกคนที่ปฏิบัติงานก็ต้องปฏิบัติงานอย่างดี ก็ขอให้ทุกคนที่ปฏิบัติงานอยู่ให้พยายามอยู่ให้พยายามทุ่มเทกำลังใจทั้งกำลังกายในงานนี้ รักษาความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความซื่อตรงต่อวิชาการ คือความหมายว่าใช้วิชาการในทางที่ถูกต้องตลอด และจะได้รับผลคือความยกย่องของผู้อื่น ทั้งผู้บังคับบัญชาทั้งประชาชนทั่วไป จะยกย่องว่าตำรวจไทยนั้นมีเกียรติและมีความสามารถ ซึ่งแต่ละคนก็จะได้รับคำยกย่องนี้เป็นส่วนบุคคลด้วย เพราะว่าเป็นส่วนของกรมตำรวจ

ก็ขอให้ทุกท่านพร้อมด้วยกำลังกาย กำลังจิตใจ กำลังความรู้ และความสุจริตให้เต็มเปี่ยม ให้สามารถปฏิบัติงานการที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ทำ โดยมีผลสำเร็จเต็มที่ ซึ่งท่านเองก็คงจะมีความภูมิใจได้ ขอให้ประสบแต่ความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิราชประชานุเคราะห์

ในพระบรมราชูปถัมภ์^(๒)

นำคณะกรรมการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ประจำจังหวัดกาญจนบุรีและสมุทรปราการ

พร้อมด้วยผู้มีจิตศรัทธา เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล

สมทบทุนมูลนิธิราชประชานุเคราะห์

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันเสาร์ ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

ขอขอบใจท่านที่มาบริจาคเงินสำหรับบำรุงช่วยกิจการของมูลนิธิในวันนี้ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์สามารถที่จะปฏิบัติงานต่อไป อีกส่วนหนึ่งก็ต้องขอบใจกรรมการผู้ใหญ่ที่ได้เอาใจใส่ตลอดมา เพื่อให้กิจการของมูลนิธิได้ดำเนินไปโดยดีตามที่ได้อำนาจไว้ และขอขอบใจผ่านท่าน ขอบใจผู้ที่เป็นอาสาสมัคร และเป็นผู้ที่ได้ช่วยกิจการมูลนิธิให้ดำเนินไปโดยดี

ตั้งแต่แรกมูลนิธิก็ได้อาศัยเงินบริจาคและงานบริจาค หมายถึงได้ช่วยกันนำความช่วยเหลือไปสู่ผู้ที่ประสบภัยธรรมชาติในรูปการต่าง ๆ จนกระทั่งมาเดี๋ยวนี้สามารถที่จะได้บรรเทาความทุกข์ของประชาชนที่ประสบภัยนี้ได้ อย่างทันทั่วถึง และทำให้ผู้ที่ประสบเคราะห์ร้ายนี้มีกำลังใจที่จะตั้งตัวและทำงานต่อไป แต่เดิมก็ใช้วิธีประสานระหว่างเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง และทางกองทัพต่าง ๆ ของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ รวมทั้งตำรวจด้วย เพื่อที่จะนำสิ่งของและนำกำลังใจไปสู่ผู้ที่ประสบภัย ต่อมาก็มีการร่วมมือกว้างขวางยิ่งขึ้นไป ทั้งกระทรวงมหาดไทย ทั้งกระทรวงศึกษาด้วย เพื่อที่จะให้ผู้ที่ประสบภัยนั้นได้สามารถที่จะกลับสู่ภาวะปกติได้

งานอย่างหนึ่งที่ได้ทำ ก็คือได้ช่วยอย่างที่ได้มีรายงานว่าช่วยการศึกษาของนักเรียนทุกชั้น คือตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กจนกระทั่งถึงชั้นอุดมศึกษา เพราะว่าถือว่าผู้ที่ประสบภัยนั้นเขาเดือดร้อนในทางกายแล้ว ยังเดือดร้อนใน ชีวิตอนาคตด้วย ผู้ที่ประสบภัยนั้นถ้าสมมุติว่าได้ให้ของรับประทาน และให้เสื้อผ้า แม้จะสร้างบ้านให้ แต่มีความมิดมนในอนาคต ก็ไม่สามารถที่จะตั้งตัวได้ ฉะนั้นได้มุ่งเน้นในส่วนการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าถ้าเยาวชนเหล่านั้นได้มีความรู้ขึ้นมาประดับตัวเอง ก็สามารถที่จะปฏิบัติงานที่จะฟันฝ่าอุปสรรคในชีวิตได้ เท่ากับมีอนาคตที่

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายขวัญแก้ว วัชโรทัย

แจ่มใส จึงมีการสร้างโรงเรียนตั้งแต่ต้น สำหรับเด็กนักเรียนที่ไม่สามารถที่จะฟันฝ่าอุปสรรคของการศึกษาด้วยตนเอง และมาบัดนี้เมื่อมีทุนมากขึ้น โดยที่มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคมากขึ้นและเจ้าหน้าที่ได้ช่วยกันทำให้งานนี้ลุล่วงไป ก็สมควรที่จะให้มาตรฐานการเรียนการสอนและการเป็นอยู่ของนักเรียนเหล่านี้ให้ดีขึ้น ก็คงจะต้องพยายามที่จะเพิ่มการช่วยเหลือในด้านความเป็นอยู่ เช่นในโรงเรียนก็ต้องมีการเลี้ยงอาหาร เพื่อให้เด็กมีพลังงานมีพละนามัยแข็งแรงขึ้น ไม่ให้เดือดร้อนในการทิวโหย สิ่งเหล่านี้ก็อาจลำบากเพราะว่าจะต้องมีเงินมากขึ้น แต่โดยที่มีเงินบริจาคมากก็สามารถจะตั้งเป็นทุน คือแต่ละโรงเรียนก็มีทุนสำหรับส่งเสริมในด้านความเป็นอยู่ของนักเรียนได้และให้อยู่สบายขึ้น ตลอดจนจะมีทุนสำหรับศึกษาชั้นสูงขึ้นไป ดังเช่นที่ได้มีผู้ที่ได้รับทุนไปได้ไปศึกษาจนกระทั่งได้ถึงขั้นสูงสุดของความรู้ และเด็กที่ได้รับอุปการะตั้งแต่ต้นก็เป็นผู้ใหญ่ไปแล้ว แต่ว่าเด็กเหล่านี้ที่เป็นผู้ใหญ่ก็ได้มาช่วยกิจการของมูลนิธิอีก ฉะนั้นหลักของมูลนิธิคือการสร้างบุคคลากรที่เข้าใจแล้วก็ยินดีที่จะปฏิบัติงานวิธีที่ดีที่สุดก็คือเอาพวกที่เดือดร้อนนั่นเอง และเราช่วยเหลือเขา เขาจะมีจิตใจที่จะช่วยผู้อื่น เพราะว่าเขาได้รับการช่วยเหลือแล้ว

ฉะนั้นหลักของมูลนิธิที่มีว่า ผู้ที่กำลังไม่เดือดร้อน คือมีชีวิตที่ไม่ประสบอันตราย ก็ต้องนึกถึงว่าวันหนึ่งจะประสบอันตราย และจะมีคนมาช่วย อย่างน้อยที่สุดทางจิตใจ ก็เคยมีผู้ที่ประสบภัย ในครั้งนั้นเรายังไม่สามารถที่จะทำอะไรมาก แต่เขาบอกว่าเขามีจิตใจที่จะสู้ได้ดี เพราะว่าเขาประสบภัยและในวันนั้นเองเขาได้รับการช่วยเหลือทำให้เขามีกำลังใจที่จะตั้งตัวขึ้นมาใหม่ และเป็นจริง คือภายในไม่กี่เดือนเขาตั้งตัวขึ้นมาได้ มีความผาสุกได้หลักของมูลนิธิคือผู้ที่ยังไม่เดือดร้อนก็หันไปดูว่าใครเดือดร้อน ช่วยเขาบ้าง ถ้าผู้ที่ไม่เดือดร้อนช่วยอย่างนั้น ก็เป็นคล้าย ๆ เอาเงินหรือเอาสิ่งของเข้าไปในธนาคารออมทรัพย์ไว้ วันไหนเดือดร้อนก็อาจได้รับการช่วยเหลือ ทั้งในทางสิ่งของ ทางวัตถุ ทั้งในทางจิตใจ ฉะนั้นมูลนิธินี้ก็ก้าวหน้ามาด้วยดีก็สมควรที่จะขยายกิจการมากขึ้น โดยที่ไม่ได้

ผิดจากที่ตั้งไว้ในกฎเกณฑ์ของตราสาร แต่ว่าขยายให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น.

ในโอกาสนี้ก็ขอขอบใจที่ท่านทั้งหลายได้สนใจในมูลนิธิ โดยบริจาคทั้งทรัพย์สินทั้งเงิน ทั้งสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือกิจการ และผู้ที่ย่วยในทางบริการ คือผู้ที่มาจัดการมูลนิธิให้ดำเนินไปโดยดี หลายท่านก็ทำมาตั้งแต่ต้นก็มี ความเหน็ดเหนื่อยมาก ตั้งแต่ครั้งเมื่อเริ่มมูลนิธิจนกระทั่งถึงบัดนี้ก็เป็นเวลาเกือบ ๓๐ ปีแล้ว แต่ท่านก็ไม่ได้ ท้อถอย ก็ขอขอบใจที่ท่านได้เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับงานของมูลนิธิแล้วก็งานของการสังคมสงเคราะห์โดยทั่วไป เพราะว่ามีมูลนิธิอื่น ๆ ก็ได้เอาตัวอย่างของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ แม้ต่างประเทศก็ได้มีความสนใจในงานของ ราชประชานุเคราะห์ และเคยมาถามว่าเราทำอย่างไร ก็อธิบายให้เขาได้รู้เรื่องของอาสาสมัคร คือให้ทุนแล้วก็ให้ บริการโดยสมัครใจ งานนี้ก็ต้องสรุปอยู่ที่ว่าการที่ให้หรือการที่เสีย หมายความว่า เสียแรงเสียทรัพย์นั้นเท่ากับ เป็นการได้ คือได้ความพอใจ แล้วก็ได้ความสำเร็จ ได้ชื่อเสียง บางทีต่อไปก็ได้ทรัพย์ และได้ความผาสุกทางกาย ก็ได้ คือหมายความว่า เวลาเราเสียอะไรอย่าไปนึกว่าเราเสีย เราให้ไม่ใช่เสีย เราบริจาค แต่ในที่สุดเราก็ได้คือ ต้องถือหลักว่าเราสูญเสียไปแต่เราได้ ฉะนั้นก็ถ้าในทางนี้ ทุกคนสูญเสียเงินที่บริจาคก็เท่ากับสูญเสียไป แต่ได้ หลายอย่าง ตั้งแต่เบื้องต้นก็ได้ความปีติยินดี แล้วก็พอใจว่าได้ทำสิ่งที่จะทำให้ส่วนรวมของเราดีขึ้น

ก็ขอขอบใจท่านทุกคน แล้วก็ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จรุ่งเรือง สิ่งใดที่ปรารถนาขอให้สำเร็จ.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์

ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันอังคาร ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาอยู่ท่ามกลางเหล่าทหารรักษาพระองค์ ในพิธีปฏิญาณตนสวนสนามครั้งนี้. ขอขอบใจในคำปฏิญาณสัตย์สุจริต ตลอดจนคำอำนวยการทุกข้อทุกสิ่ง ที่มาจากใจจริงของแต่ละคน. ขอทหารทั้งหลายจงได้รับพรและไมตรีจากใจจริงของข้าพเจ้าเช่นกัน.

ประเทศของเรารักษาเอกราช อธิปไตย และอิสรภาพให้สมบูรณ์มั่นคงมาได้จนถึงทุกวันนี้ เพราะคนไทยทุกหมู่เหล่ารู้จักความสามัคคี และรู้จักทำหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ประสานส่งเสริมกัน. ทหารนั้นได้เป็นกำลังสำคัญตลอดมา ในด้านการต่อสู้ป้องกัน การบำบัดบรรเทาความทุกข์ยาก และการพัฒนาสร้างสรรค์ให้เกิดความเจริญร่มเย็น. ดังนั้น ไม่ว่าจะประพฤติก่อสิ่งใด ทหารจะต้องยึดมั่นในประโยชน์ของชาติของแผ่นดินเป็นใหญ่ ทั้งจะต้องระมัดระวังกายใจให้มั่นคง เทียงตรงในความสัตย์สุจริตและความสมัครสมานสามัคคี มีความกล้าหาญ เข้มแข็งอดทนและอดกลั้น มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ทั่วถ้วน. พร้อมกันนั้น ก็จะต้องชวนชายศึกษาวิชาการ ให้จัดเจนชำนาญทันการณ์ทันสมัย ไม่ยอมตัวเป็นคนล่าหลัง. หากมีอุปสรรคข้อขัดข้องอย่างใดเกิดขึ้น จะต้องปรองดองปรึกษาพิจารณากันด้วยเหตุผล หลักวิชา และความมีสติ ให้อำนาจทันปัญหาอย่างแท้จริง แล้วร่วมกันปฏิบัติแก้ไขให้คลี่คลายหมดสิ้นไปโดยมิชักช้า เมื่อทุกคนมุ่งใจปฏิบัติดังนี้ ความถูกต้องเรียบร้อย ความพัฒนาก้าวหน้า และความมั่นคงเป็นปึกแผ่น ก็จะบังเกิดขึ้นเป็นปัจจัยส่งเสริมให้ภารกิจทั้งปวงบรรลุถึงความสำเร็จ และเชิดชูเกียรติศักดิ์ของแต่ละคนให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้นไป.

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายอันเป็นที่ศรัทธาเคารพของชาวไทย กับทั้งอำนาจแห่งความจงรักภักดีโดยบริสุทธิ์ใจต่อชาติบ้านเมือง จงพร้อมกันอภิบาลบำรุงทหารทุกคนให้ปลอดภัยจากข้าศึกศัตรูและอันตรายทั้งมวล บันดาลให้มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย ใจ และสติปัญญา เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจน้อยใหญ่ให้สัมฤทธิ์ผลเลิศ. และขอให้ประสบความสำเร็จ สุข ความเจริญ และสิ่งพึงประสงค์ทุก ๆ ประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้า ฯ ถวายชัยมงคล

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดาฯ พระราชวังดุสิต

วันพุธ ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๔

๑ ขอขอบใจท่านนายก ฯ^(๒) ที่ได้อำนวยพรในนามของทุก ๆ ท่านที่ได้มาในวันนี้ ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะว่าแต่ก่อนนั้น เวลามีโอกาสเช่นนี้ เมื่อประมาณ ๓๐ ปีก่อน แม้จะมีผู้เข้าพบจำนวนมากพอใช้ ก็ได้ทักทายทุกคนะ เป็นอันว่า แต่ละคน ๆ เขาได้ให้พร. แต่เดี๋ยวนี้ โดยที่จำนวนทวีขึ้นมาก ถ้าทำเช่นนั้น ก็ไม่มีทางที่จะเสร็จได้ภายในวันนี้. แต่ก่อนนี้ หลังจากพิธีในวัง ก็ได้มาพบกับท่านที่มาให้พร. โดยมาก ก็ไม่ได้รับประทานอาหารกลางวัน เพราะว่าต้องรับแขกตั้งแต่เที่ยงจนถึงบ่ายสี่โมง แล้วบ่ายสี่โมงครึ่ง ก็ต้องไปงานพิธีในวังอีก.

๒ อย่างในวันนี้ถ้านับดู หากไม่มีนายก ฯ มาบรรเทาความเดือดร้อน ก็จะทำให้ต้องเสียเวลามากมาย เพราะว่าเวลาพบคณะหนึ่งก็ต้องรับพร. ถ้าเขาเริ่มต้นด้วยคำ “ขอเดชะ...” คุณด้วย ๓๐๐ คณะ ก็จะใช้เวลา ๑๕ นาที เฉพาะสำหรับ “ขอเดชะ...” แล้วต่อไปเขาก็จะต้องว่า “ข้าพระพุทธเจ้า...ชื่อนั้น ๆ ๆ...ขอถวายพระพร.” ชื่อนั้น ๆ ๆ...ก็กินเวลาอีกประมาณ ๑๕ นาที. แล้วต่อไป ก็จะต้องว่า “ขอถวายพระพรให้ทรงพระเจริญ” แล้วบางที่เขา ก็พูดติดลมต้อไปอีกมากมาย. และต่อจากนั้นเขาจะต้องว่า “ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม ขอเดชะ” ก็กินเวลาไปอีก ๑๐ นาที. ตอนที่เขาพูดเสร็จแล้ว เราก็จะต้องมีอัยาศัยไมตรี. อย่างน้อยที่สุด ก็จะต้องบอก “ขอบใจ”. คำว่า “ขอบใจ” นี้จะใช้เวลาไปอีกประมาณ ๑๐ นาที คือ “ขอบใจ” ๓๐๐ ครั้งก็ ๑๐ นาที. นอกจากนั้น เราก็ควรมีอัยาศัยไมตรีมากกว่านั้น เพราะว่าเมื่อเจอคนโน้นคนนี้ ก็จะต้องทักทายกันบ้าง. “โห้ไม่ได้พบมานาน คุณเสนาะ^(๓) สบายดีหรือ” อะไรอย่างนี้ ก็จะต้องใช้เวลาไปอีก. รวมแล้ว เวลาจะล่องไปอย่างน้อยที่สุด ๑ ชั่วโมงครึ่ง ในการทักทายปราศรัย ไม่นับเวลาเดินด้วย มิฉะนั้นงานอาจไม่เกิดอัยาศัยไมตรี. การพูดว่า “ขอบใจ” เฉย ๆ อาจไม่พอ ก็จะต้องพูดจาอะไรมากกว่านั้น.

๓ คราวนี้ท่านทั้งหลายได้มอบฉันทะให้นายกรัฐมนตรีกล่าวแทน. และคำกล่าวของนายก ฯ ทำให้คิดออก ว่าควรจะพูดเรื่องอะไรบ้าง ซึ่งมีมากมาย. บางเรื่องอาจพาให้พูดสวนทางกับหลักวิชาการก็ได้. แต่เรื่องที่สำคัญก็คือ

(๑) ทรงเรียบเรียงและปรับปรุงขึ้นจากที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายอานันท์ ปันยารชุน, นายกรัฐมนตรี

(๓) นายเสนาะ อุณาภูล, รองนายกรัฐมนตรี

การทำมาหากินของประชาชนคนไทย ซึ่งต้องให้มีความสะดวกสบาย มีความปลอดภัย มีการปกครองที่มีความเป็นธรรม.

ทุกสิ่งทุกอย่างนี้ จะต้องอาศัยหลักวิชานั้น แต่บางทีหลักวิชานั้นเราไปเอาตัวอย่างมาจากแหล่งที่มีสภาพการณ์ไม่เหมือนกับประเทศของเรา. ยกตัวอย่างในเมืองไทย เดียวนี้ แต่งตัวชุดสากลแบบนี้ ก็ร้อน ไม่เหมาะสมกับภูมิอากาศของประเทศไทย แต่ก็ได้ดัดแปลงไปบ้าง มิให้เครื่องแต่งตัวเหล่านี้ร้อนเกินไป. แต่ถ้าอยากแต่งชุดเสื้อกันหนาวหูก ๆ ก็จะต้องสร้างโรงหรือห้องที่เย็นจัด. ปัจจุบันนี้เครื่องเย็น บางแห่งก็หนาว จนกระทั่งต้องใส่เสื้อกันหนาว นับว่าเป็นการสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ ที่จะทำความเย็นให้มาก จนกระทั่งต้องใส่เครื่องแต่งตัวที่ป้องกันความหนาวในประเทศที่ร้อน. ความสิ้นเปลืองเช่นนี้ทำให้เสียเศรษฐกิจเหมือนกัน.

๔ ในเรื่องอื่นก็เป็นเช่นเดียวกัน ระเบียบการหรือวิชาการต่าง ๆ ที่นำมาใช้บางทีก็ไม่เหมาะสมกับสภาพของประเทศ หรือนิสัยใจคอของคนไทย. ทั้งนี้จะพูดได้มากมายอย่างยืดยาว หลายเรื่องหลายราว ตลอดจนถึงเรื่องว่าวันนี้เป็นวันที่ต้องเอาใจใส่สิ่งแวดล้อม เพราะทางราชการได้ประกาศ ว่าเป็น “วันสิ่งแวดล้อม”. แต่วันนี้จะไม่พูดถึงสิ่งแวดล้อม เพราะว่าพูดมามากแล้วเมื่อ ๒ ปีก่อน. ถ้าพูดมากเกินไปเดี๋ยวจะเป็นอันตรายแก่ตัวเอง เพราะว่าจะมีคนคัดค้าน.

ความจริง เมื่อวานคืนนี้ได้พบกับผู้ใหญ่ทางสหประชาชาติ ท่านเป็นผู้บัญชาการใหญ่ของยูเนสโก คือ องค์การศึกษาและวัฒนธรรมของสหประชาชาติ.^(๔) ท่านได้พูดถึงวิถีแก่สิ่งแวดล้อม ซึ่งถ้ามาเผยแพร่ในที่นี้ อาจมีเสียงเอะอะขึ้นมา จากบางท่าน บางพวกที่เป็นนักวิชาการ. แล้วก็อาจเลยเถิดไปจนเกิดการเดินขบวนคัดค้านไปจนถึงทำเนียบรัฐบาล หรือจะไปที่ไหนก็ไม่ทราบ. นี้ก็จะพูดที่จะพูด แต่จะ... จึงไม่พูด ไม่พูดเพราะว่าอาจทำให้เกิดความเดือดร้อนเปล่า ๆ.

(๔) นายเฟเดริโก มายอร์ ผู้บัญชาการใหญ่ องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติมาเฝ้าที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๓๔

๕ อีกอย่างหนึ่งที่จะแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ก็ได้พูดแล้ว ท่านก็คงได้ฟังแล้ว ได้พูดเมื่อวานนี้เองในพิธีสวนสนามของทหารรักษาพระองค์. ตอนแรกได้พูดว่าคนไทยเรา ที่รักษาเอกราชอธิปไตยไว้ได้ก็โดยอาศัย การที่ “รู้จักความสามัคคี และรู้จักทำหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ประสานส่งเสริมกัน”. ความจริงเขียนไว้ว่า “รู้จักความสามัคคี”. เดิมเขียนว่า “รู้จักสามัคคี” แต่กลัวว่าถ้าพูดผิดวรรคตอนเป็น “รู้จักสามัคคี” ก็จะกลายเป็น “รู้จักษา” แล้ว “มัคคี” ก็จะไม่ทราบว่าเป็นอะไร ก็เลยเติมคำ “ความ” เข้าด้วย แต่เวลาอ่านตามันลื่นไหล เพราะเหตุว่ายิ่งป็นสลุต แล้วคว้นของป็นสลุตมันตามลมมา มาเข้าตา ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร ต้องถามอธิบดีกรมอุตุฯ ว่าทำไมลมมันเกิดเปลี่ยนทิศมาอย่างนั้น. แต่ว่าลมมันเปลี่ยนทิศมา ทำให้คว้นของสลุตของทหารปืนใหญ่มาเข้าตา เลยทำให้อ่านว่า “รู้จักความสามัคคี.” ความจริงเขียน “รู้จักความสามัคคี” และก็ควรจะอ่านว่า “รู้จักความสามัคคี”. ที่เขียนไว้อย่างนั้นเพราะว่า คนไทยนี้ ความจริง “รู้จักสามัคคี” ถึงอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้. ถ้าไม่รู้ “รู้จักสามัคคี” อยู่ไม่ได้.

๖ แต่ก่อนนี้เมื่อ ๔๐ หรือ ๕๐ ปีก่อน ประชากรของประเทศไทย มีประมาณ ๑๘ ล้าน เดียวนี้มีมากขึ้นสามเท่า มีมากกว่า ๕๔ ล้าน จนจะ ๖๐ ล้าน. การที่จะ “รู้จักสามัคคี” ก็ลำบากมาก เพราะคนมาก ๆ รู้จักกันทั่วถึงไม่ค่อยได้. แต่ “รู้จักสามัคคี” ควรจะใช้ได้ เพราะหมายความว่า ทุกคนถือว่าตนเป็นคนไทย มีอะไรเกิดขึ้นก็ตาม ทุกคนรู้ว่าต้องมีความสามัคคี. “รู้” ก็คือ “ทราบ” ทราบความหมายของสามัคคี “รัก” คือ “นิยม” นิยมความสามัคคี. เพราะเหตุใดคนไทยจึง “รู้จักสามัคคี” ก็เพราะคนไทยนี้ฉลาด ไม่ใช่ไม่ฉลาด คนไทยนี้ฉลาด รู้ว่าถ้าหากเมืองไทยไม่ใช้ความสามัคคี ไม่เห็นอกเห็นใจกัน ไม่ใช่อะไรที่จะพอรับกันได้ พอที่จะใช้ได้ ก็คงจะไม่ได้ทำอะไร หมายความว่า ทำมาหากินก็ไม่ได้ทำมาหากิน เพราะว่าไม่มีอุปกรณ์ ไม่มีความสงบ. จะต้อง “รู้จักสามัคคี” หมายความว่า รู้จักการระลုံးล่อลวงกัน แม้จะไม่ใช้ถูกต้องเต็มที่ คือหมายความว่าไม่ถูกหลักวิชาเต็มที่ ก็จะต้องใช้ เพราะว่าถ้าไม่ใช้ ก็ไม่มีอะไรใช้. อาจมีสิ่งที่มีอยู่แล้วที่จะใช้ไปได้ชั่วคราว คุณภาพอาจไม่ค่อยดีนัก ทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีอะไรที่ตีรอยเปอร์เซนต์ แต่ว่าต้องใช้อะไรที่พอใช้ได้ไป ไม่อย่างนั้นไม่มีวันที่จะมีชีวิตรอดได้.

๗ ประเทศต่าง ๆ ในโลกได้เห็นประจักษ์แล้วว่า ในระยะ ๓ ปีนี้ ประเทศที่ตั้งหลักทฤษฎีที่เรียกว่าในอุดมคติเพื่อปกครองประเทศ ล้วนแต่สลายลงไปแล้ว. เมืองไทยจะสลายไปด้วยหรือ.

เมืองไทยนี้นับว่าอยู่มาได้ตั้งจนกระทั่งเดี๋ยวนี้. ถ้ามองชาวต่างประเทศ ที่ไม่ใช่ชาวต่างประเทศ ที่เราขอให้เขายินยอมเรา เราไม่ได้ขอให้เขามา เขาก็มา เราไม่ได้อยากให้เขาบอกว่าเราดีเรางาม ประเทศเราวิเศษ เขาบอกว่าประเทศเราดี ไม่ได้ขอเขาเลย ไม่ได้ขอให้เขาพูด ตรงข้ามเราบอกกับเขาว่า ที่จริงเมืองไทยแย่. เขาบอก “โน้ ๆ ๆ”. ไม่ใช่ เขาไม่ได้บอก “โน้ ๆ ๆ” เพราะว่าเขาพูดภาษาต่างประเทศ ที่เราไม่เข้าใจ. เมื่อสักประมาณ ๑๐ วันมานี้ มีชาวต่างประเทศคนหนึ่งมาพบ.^(๕) เขาบอกว่าเขาปรารถนาที่จะพบ แม้จะมีได้อยู่ในตำแหน่งตามเกณฑ์ที่ควรจะมาพบได้ คือไม่ใช่เป็นประมุขของประเทศ หรือเป็นนายกรัฐมนตรี หรือประธานสภาฯ ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่ควรจะมาพบ. ตำแหน่งเขาไม่ถึงอย่างนั้น แต่เขาก็จะมาพบ. เมื่อเขามาถึง ก็พูดจาอะไรต่าง ๆ ทักทายปราศรัยตามอัธยาศัยธรรมดาก่อน เขาพูดภาษาของเขา มีคนแปล. เสร็จแล้วเขาบอกว่าประธานาธิบดีของเขา ผู้เป็นเพื่อนเขามอบหมายให้มาขอโอวาท.

๘ เราถามเขาว่า “โอวาทอะไร”. เขาว่า “โอวาททั่ว ๆ ไป การปกครองประเทศการดำเนินงานของการศึกษาเยาวชน อะไรต่าง ๆ”. เราก็บอกว่า “ทำไมจึงมาถาม”. เขาก็บอกว่า “เพราะเห็นว่า ได้บริหารมาดีมาก ทำให้เมืองไทยเจริญ”. เราก็บอกว่า “ดีอย่างไร”. เขาก็บอก “ดี มีความก้าวหน้า มีความเป็นปึกแผ่น”. เราไม่ได้ نن้อมรับว่าเราเก่งเราดี เราก็บอกว่า “เราแย่นะ. ประเทศของท่านนั้น การบริหารงานต่าง ๆ ของท่าน ทั้งในด้านกีฬา ในด้าน การพัฒนา เป็นตัวอย่างทั้งนั้นดีมาก”. เขาก็บอกว่า “ขอบใจที่ชม แต่ว่าอย่างไรก็ขอโอวาท”. เราสนใจ ไม่รู้ว่า จะทำอย่างไร เพราะว่าประเทศของเขา เขาทำอะไรเป็นเรื่องเป็นราว เขาควบคุมการฝึกหัดกีฬา เขาจัดการเกี่ยวข้องกับ การสหกรณ์ ตั้งหมู่บ้าน อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ มีชื่อเสียงว่าของเขาเก่งมาก. ที่จริงพวกเรา ก็ได้ไปดูงานมาแล้ว กลับมาก็ทำแบบของเขา แต่ทำไม่ค่อยสำเร็จ. ที่เราทำสำเร็จ ก็คือทำแบบของเขานั้นแหละ แต่ว่า เรามาทำแบบ ชาวบ้าน แบบไทย ๆ. ความจริงเราทำมาก่อนเขาทำ ทำแบบหมู่บ้าน สหกรณ์. เราก็ทำเหมือนกัน แต่เราทำวิธีการแบบ “คนจน” ไม่ได้มีการลงทุนมากหลายอย่างของเขา เราก็ทำไปแล้ว.

๙ เราเลยบอกว่า ถ้าจะแนะนำก็แนะนำได้ ต้องทำแบบ “คนจน”. เราไม่เป็นประเทศร่ำรวย เรามีพอ

(๕) นาย พาร์ก จุล อุณ รัฐมนตรีการกีฬาและเยาวชน แห่งสาธารณรัฐเกาหลี มาเฝ้าที่ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๓๔

สมควร พอยู่ได้. แต่ไม่เป็นประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาก. เราไม่อยากจะประเทศก้าวหน้าอย่างมาก. เพราะถ้าเราเป็นประเทศก้าวหน้าอย่างมาก ก็จะมีแต่ถอยหลัง. ประเทศเหล่านั้น ที่เป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมก้าวหน้า จะมีแต่ถอยหลัง และถอยหลังอย่างน่ากลัว. แต่ถ้าเรามีการบริหารแบบเรียกว่าแบบ “คนจน” แบบที่ไม่ติดกับตำรามากเกินไป ทำอย่างมีสามัคคีนี้แหละ คือเมตตา กัน ก็จะอยู่ได้ตลอดไป. คนที่ทำงานตามวิชาการ จะต้องดูตำรา. เมื่อพลิกไปถึงหน้าสุดท้ายแล้ว ในหน้าสุดท้ายนั้นเขาบอก “อนาคตยังมี” แต่ไม่บอกว่าจะทำอะไร. ก็ต้องปิดเล่มคือปิดตำรา. ปิดตำราแล้วไม่รู้จะทำอะไร. ลงท้ายก็ต้องเปิดหน้าแรกใหม่ เปิดหน้าแรกก็เริ่มต้นใหม่ ถอยหลังเข้าคลอง. แต่ถ้าเราใช้ตำราแบบ “คนจน” ใช้ความอะลุ่มอล่วยกัน ตำรานั้นไม่จบ เราจะก้าวหน้า “เรื่อย ๆ”.

สรุปแล้วบุคคลนั้นมาถาม มาขอโอวาท ไม่ให้ เพราะว่าของเขาดีกว่า. แต่เขาขออีก เลยบอกเขาว่าถ้าอยากให้อโอวาท คืออยากรับโอวาท เอา จะบอกให้ ให้ฟังดี ๆ.

๑๐ เราพูดเป็นภาษาอังกฤษ แล้วก็นึกว่าจะแปลเป็นภาษาไทยอย่างไรดี. ท่านทั้งหลายคงเข้าใจภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ แต่ว่าท่านเป็นคนไทย ก็ต้องพูดเป็นภาษาไทย. แต่ออกจะสนใจ ว่าที่พูดเป็นภาษาอังกฤษนั้น จะแปลอย่างไรดี. ตอนแรกอาคันตุกะเขาก็ไม่เข้าใจ. เราพูดไปแล้วเขาก็อ้าปาก คืออ้าปากจะพูดแล้วพูดไม่ออก. สักครู่หนึ่ง เขาก็ถามว่า “แปลว่าอะไร”. โอวาทนั้นถ้าแปลเป็นภาษาไทย ก็แปลว่า “ขาดทุนเป็นการได้กำไรของเรา” หรือ “การขาดทุนของเราเป็นการได้กำไรของเรา”. ท่านนักเศรษฐกิจคงร้องว่า “ไม่ใช่”. แต่ว่าเป็นอย่างนั้น ก็เห็นนักเศรษฐกิจยืม ๆ ยืมว่าอะไร “พูดอย่างนี้ไม่ได้เรื่อง”. “การขาดทุนของเราเป็นการได้กำไรของเรา” หรือ “เราขาดทุนเราได้กำไร”.

พูดภาษาอังกฤษมันสั้นกว่า ฉะนั้นก็ต้องเผยว่าภาษาอังกฤษเป็นอย่างไรภาษาอังกฤษ “Our” หมายความว่า “ของเรา”. “Our loss...” , “loss” ก็คือการเสียหาย “การขาดทุน”. “Our loss is...” , “is” ก็ “เป็น”. “Our loss is our...” , “our” นี้ก็คือ “ของเรา”. “Our loss is our gain...” , “gain” ก็คือ “กำไร” หรือ “ที่ได้” “ส่วนที่เป็นรายรับ”. เป็นอันว่าพูดกับเขาว่า “Our loss is our gain”. “ขาดทุนของเราเป็นกำไรของเรา”. หรือ “เราขาดทุนเราก็ได้กำไร”.

๑๑ เราพูดเสร็จ เขาก็บอกว่า “ขอให้พูดซ้ำอีกที” เราก็พูดซ้ำอีกที. เขาก็นิ่งเฉยไปอีก ก็หมายความว่าต้องการจะให้อธิบายขยายความ. เราจึงอธิบายว่า ในการกระทำใด ๆ ถ้าเราอมลงทุนลงแรงไปก็เหมือนเสียเปล่า แต่ในที่สุดเราก็จะได้รับผลดี ทั้งทางตรง ทางอ้อม. เรื่องนี้ตรงกับงานของรัฐบาลโดยแท้ ถ้าหากว่าอยากให้ประชาชนอยู่ดีกินดี รัฐบาลจะต้องลงทุน ต้องสร้างโครงการซึ่งต้องใช้เงินจำนวนเป็นร้อยเป็นพันเป็นหมื่นล้าน. ถ้าทำไปก็เป็น “loss” เป็นการเสีย เป็นการขาดทุน เป็นการจ่าย คือ รัฐบาลต้องตั้งงบประมาณรายจ่าย ซึ่งมาจากเงินของประชาชน. แต่ว่าถ้าโครงการดี ในไม่ช้าประชาชนก็จะได้กำไร จะได้ผล. ราษฎรจะอยู่ดีกินดีขึ้น จะได้ประโยชน์ไปส่วนรัฐบาลไม่ได้อะไร. แต่ข้อนี้ถ้าดูให้ดี ๆ จะเห็นว่าราษฎรอยู่ดีกินดี มีรายได้ รัฐบาลก็เก็บภาษีได้สะดวก ไม่มีภาระหนี้ภาษี เพราะเมื่อมีรายได้ดีขึ้น เขาก็สามารถเสียภาษีได้มากขึ้น.

๑๒ ตอนนีถ้ราษฎร “รู้จักสามัคคี” เขาจะเข้าใจ ว่าเมื่อเขามีรายได้ เขาก็จะยินดีเสียภาษี เพื่อช่วยราชการให้สามารถทำโครงการต่อไป เพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติ. ถ้ราษฎร “รู้จักสามัคคี” และ รู้ว่า “การเสียคือการได้” ประเทศชาติก็จะก้าวหน้า. เพราะว่าการที่คนอยู่ดีมีความสุขนั้น เป็นกำไรอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งนับเป็นมูลค่าเงินไม่ได้ แต่ถ้าจะคิดให้เป็นมูลค่าเงินจริง ๆ ก็คิดได้. เราต้องจ่ายในสิ่งที่ไม่น่าจะต้องจ่าย เช่นทางรัฐบาล โดยกระทรวงมหาดไทย โดยกรมประมงกระทรวงหรือกรมอื่น ๆ จะต้องไปสงเคราะห์ราษฎรที่ยากจน ซึ่งในปีหนึ่ง ๆ ต้องใช้เงินเป็นจำนวนหลายร้อยหลายพันล้าน ในการสงเคราะห์ชาวบ้านที่ยากจน โดยไม่ได้อะไรกลับคืนมา. เพราะว่ราษฎรที่ยากจนนี้ เขาไม่มีกำลังที่จะตอบแทนอะไรได้เลย. แม้จะทำงานก็ไม่ค่อยได้ เพราะความยากจน. แต่ว่าถ้าเราสามารถที่จะทำให้เขาอยู่ดีกินดีขึ้นหน่อย. เขาจะสามารถหารายได้ได้มากขึ้น เราก็จะลดการสงเคราะห์ลงได้.

๑๓ เรื่องการประมงสงเคราะห์นี้ ก็ต้องขอผิดมารยาทนิดหน่อย คือจะต้องไปแขวะต่างประเทศบ้าง ว่าในต่างประเทศ ในเมืองใหญ่ ๆ เช่นที่สหรัฐอเมริกา ที่นิวยอร์ก วันหนึ่ง ๆ เงินสงเคราะห์คนที่ว่างงาน ต้องจ่ายจำนวนหลาย ๆ ล้านบาท. ของเขาใช้ดอลลาร์ แปลงเป็นบาทก็หลายล้าน คนพวกนั้น เขาไม่ยอมทำงานเพราะว่าถ้าทำงานจะไม่ได้รับการสงเคราะห์. ถ้าคนไหนมีงานทำ. ก็ตัดเงินสงเคราะห์ทิ้ง ๆ. ที่งานที่ทำนั้นอาจมีรายได้น้อยกว่า

เงินที่สงเคราะห์ เพราะตามกฎหมายเขาต้องสงเคราะห์เท่านั้น ๆ. เป็นสิทธิ์ของเขา ตามรัฐธรรมนูญอเมริกัน ที่จะได้รับการสงเคราะห์ถ้าไม่มียานทำ. เขาก็มาที่สำนักงานสงเคราะห์คนไม่มียานทำ แล้วก็มาบอกว่าไม่มียานทำ เจ้าหน้าที่ก็ถาม “จริงหรือ ไม่มียานทำจริงหรือ”. เมื่อตรวจสอบได้ว่าไม่มีจริง ก็จ่ายเงินให้. นั่นเป็นระเบียบของเขา. คนเหล่านั้นจึงไม่ยอมทำงาน เขาไปรับเงินประกันสังคมของเขา เขาก็ได้รับ แต่พวกนั้นไม่ยอมทำงาน คือต้องไม่ทำงานเพราะถ้าไปทำงานแล้วมีผลงาน แม้เพียงเล็กน้อยก็จะไม่ใช่คนว่างงานเสียแล้ว และจะถูกตัดการสงเคราะห์. ลงท้ายคนที่ได้รับการสงเคราะห์นั้น ก็เป็นคนที่ไม่เป็นประโยชน์ ต่อสังคมหรือแม้แต่ตนเอง ช้าต้องใช้เงินของสังคมสงเคราะห์อีกด้วย.

๑๔ ถ้าหากเราจะมาถือตามกฎแบบนี้ก็เสีย คือเสียงบประมาณเปล่า ๆ เงินของคนอื่นที่เขาทำงาน แล้วเก็บภาษีเขามาสงเคราะห์คนที่ใจไม่ทำงาน. เมืองไทยเราไม่เป็นอย่างนี้ เพราะว่าทำงานกันทุกคน จะทำมากทำน้อยก็ทำ. เราก็มีผลงานเป็นส่วนรวมมากกว่าเขามาก. แต่ที่ประเทศเราได้ชื่อว่าล้าหลัง อย่างที่เรียกอย่างสุภาพว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนา ก็เพราะว่าถ้าเปรียบเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว คนของเขาที่ทำงาน เขาทำงานอย่างดุเดือดกว่า แล้วก็ทำอย่างเป็นธุรกิจ ธุรกิจอย่างเข้มงวดคนไหนเอาเปรียบได้ก็เอาเลย เพราะฉะนั้นถ้าใช้ระบบ “ขาดทุนคือกำไร” นี้ก็คงใช้ไม่ได้.

แต่เมืองไทยนี้ “ขาดทุนคือกำไร” ใช้ได้. ยกตัวอย่างที่อยู่ใกล้ตัว คือโครงการพระราชดำริ - อันนี้ไม่ใช่การโอ้อวดยกตัว แต่เป็นการชี้แจงว่า ทำไมทำโครงการอย่างนี้ - บางคนก็บอกว่าโครงการพระราชดำรินั้น ไม่ถูกหลักวิชา. จริง ไม่ถูก แต่ว่าเราเห็นว่าที่ไหนที่โครงการได้ เราก็ต้องทำโดยเร่งด่วน แม้จะยังไม่ได้ประกวดราคาอย่างถูกระเบียบ หรือแม้ราคาของโครงการนั้นอาจแพงกว่าจริงบ้าง.

๑๕ ยกตัวอย่าง สมมุติว่าโครงการแห่งหนึ่งต้องลงทุน ๑๐ ล้านบาท. ถ้าทำการศึกษาอย่างรอบคอบแล้วมีการประกวดราคาตามระเบียบ ราคาอาจตก ๘ ล้านบาท แต่การนี้จะต้องเสียเวลาเป็นเดือนเป็นปี. แต่ถ้าหากทำไปเลยตก ๑๐ ล้าน โดยที่ปลายปีนั้นหรือก่อนปลายปี โครงการจะให้ผลแล้ว ประชาชนจะได้กำไร คือประชาชนจะมีรายได้แล้ว. เป็นอันว่าปลายปีนั้น ไม่ต้องสงเคราะห์ คือไม่ต้องเอาเสื้อผ้า เอาอาหาร เอาอะไรต่าง ๆ ไปแจก

ไม่ต้องสงเคราะห์. ก็ประหยัดการสงเคราะห์ไปได้. ในปีแรกอาจประหยัดไปถึงล้านบาทก็ได้ แต่อย่างน้อยก็เป็นแสน. แล้วก็ไม่ต้องปราบปราม เพราะว่าคนที่เดือดร้อนไม่มีเงินใช้ มักจะต้องไปขโมยบ้าง หรือไปหากินที่อื่น และระหว่างทาง ต้องเผชิญความเดือดร้อนจึงทำผิดกฎหมายบ้าง หรือแม้จะไม่ทำผิดกฎหมาย ก็จะต้องเสียเวลาเสียค่าเดินทาง ก็เสียทั้งนั้น ซึ่งถ้ามีงานทำในท้องที่ของตัวเองก็ไม่ต้องเสีย. เงินที่ใช้ในการทำโครงการ ส่วนที่เกินไปหน่อย มันกลับคืนมาแล้ว.

๑๖ หมายความว่า ถ้าหากรีบทำโครงการ ๑๐ ล้านบาทนั้น ก็ได้กำไรแล้วในปีแรก. ขาดเพียงจำนวน ๒ ล้านบาทที่วางแผนไปนั้นได้แล้ว. แต่ข้อสำคัญที่สุด ถ้าอยากทำโครงการให้ได้เป็นมูลค่า ๘ ล้านบาทนั้น จะต้องเสียเวลาสอบสวน เสียเวลาทำแผนให้รอบคอบ จึงยังทำไม่ได้ในปีนี้. ปีนี้ชาวบ้านจึงยังไม่ได้รับผลดีจากโครงการ. ครั้นปีต่อไปปูนซีเมนต์ก็แพงขึ้น เศรษฐกิจก็เปลี่ยนแปลงไป ๘ ล้านบาทไม่พอแล้ว ตกกลางต้องใช้ ๙ ล้านบาท. จึงต้องของบประมาณเพิ่มเติม. และแล้วงบประมาณเพิ่มเติมนั้นก็ถูกตัด. ปีที่สอง จึงยังทำไม่ได้. จนกระทั่งเอาจริงในปีที่สาม อนุมัติ ๑๐ ล้านก็ทำได้. แต่ผลดีที่ควรจะได้รับตั้งแต่ต้นจากโครงการนั้นก็ไม่ได้รับ. แล้วก็เป็นอันว่าต้องเสียเงิน ๑๐ ล้านบาทอยู่ดี แต่ประชาชนต้องทนเดือดร้อนไปอีกสองสามปี. ถ้ายอม "ขาดทุน" คือยอมเสีย ๑๐ ล้านบาทตั้งแต่ต้น ก็สามารถที่จะ "ได้กำไร" คือประชาชนจะได้ผลดีตั้งแต่ปีแรก. ทางวิชาเศรษฐกิจแท้ ๆ ก็เป็นอย่างนี้ได้เหมือนกัน. มติหรือความคิดเห็นที่ว่า "ขาดทุนทำให้มีกำไรได้" นั้น ก็เป็นอันพิสูจน์ได้แล้ว.

๑๗ เป็นอันว่าได้พูดกับอาคันตุกะที่มาพบนั้น อธิบายให้เขาฟังโดยละเอียดในทำนองที่ได้อธิบายมานี้. และยังสามารถเพิ่มเติมอีกอย่างหนึ่ง ว่าเงินที่ยังขาดนั้น จะเป็นเงินของใคร. บอกเขาว่า ถ้าเป็นเงินของงบประมาณ ก็คงถูกสอบสวน แล้วก็ถูกลงโทษแน่ แต่ถ้าเป็นเงินบริจาค แบบที่นายก ฯ ได้กล่าวถึงมูลนิธิชัยพัฒนา ก็ใช้ได้. เงินมูลนิธิเป็นเงินบริจาค เงินบริจาค่นี้ก็เป็นเงินที่คนที่ให้ขาดทุนไป เสียไป. แต่ว่าเมื่อมูลนิธิมีผลงานขึ้น ก็เป็นผลกำไร เป็นผลกำไรที่คิดเป็นเงินลงบัญชีไม่ได้ ว่าผู้บริจาค่นั้นมีเงินมากขึ้น. แต่ว่าโดยผลบุญของเขา เขาก็จะรวยขึ้นเหมือนกัน. ปีต่อไปเขาก็มาให้อีก อันนี้ก็เป็นอย่างอื่นเรื่องหนึ่ง. ข้อนี้คือ เรื่องผลของการทำบุญทำทาน ก็ได้บอกกับอาคันตุกะเหมือนกัน

คราวนี้ หลังจากที่ได้สนทนากันเป็นเวลาพอสมควร ก็รำลាក់ัน. ตอนแรกคือตอนที่มาถึง ได้จับมือกันแบบธรรมดา แต่พอตอนหลัง ได้จับมือกันแบบคนละสองมือเป็นสี่มือ ซึ่งสำหรับต่างประเทศเขาถือว่าจับมือสองมือคือคนละสองมือนี่เป็นการแสดงความซาบซึ้ง เกือบจะเท่ากับกอดกัน. เขาก็บอกว่า เขาชอบรับใส่ - เออเขาไม่ได้พูดใส่เกล้า - เขาบอกว่า เขาจะรับคำพูดนี้ไว้ปฏิบัติตลอดชีวิต ก็หมายความว่าเขาซาบซึ้งทีเดียวละ.

๑๘ เขามาซาบซึ้งใหม่ดีหรือคตัพจน์ หรือวิธีการ ที่ไม่ค่อยตรงหลักวิชาการนัก การปฏิบัติโดยวิธีการที่อาจไม่ถูกหลักวิชาการ แต่ประกอบด้วยความเมตตา ด้วยความสามัคคี คือ “รู้จักสามัคคี” นี้เอง ก็คงจะทำให้อยู่กันได้อยู่ไป. คือแม้จะ... - เดี่ยวนี้เป็นเรื่อง “ฮิต” มาก แม้จะ... - เป็นสิ่งที่อาจไม่ควรพูด. แม้การปกครองประเทศ การปกครองนี้ในประเทศหนึ่ง ประเทศหนึ่งก็ต้องมีการมอบฉันทะให้มีผู้ที่ปกครอง หมายถึงผู้ที่เข้ามาจัดการดำเนินงานต่าง ๆ ของประเทศ. แต่ละคน ๆ ก็อยากจะทำอย่างนี้ ๆ ๕๕ ล้านคนพูดพร้อมกันหมดทั้ง ๕๕ ล้านคนก็ฟังไม่รู้เรื่อง. เวลาพูดพร้อมกัน ๑๐ คน ก็ฟังไม่รู้เรื่องอยู่แล้ว พูดกัน ๕๕ ล้านคนก็ยังไม่รู้เรื่องใหญ่. แล้วก็ยังไม่รู้เรื่องเพราะว่า ๕๕ ล้านคนเขาอาจยังไม่ทราบว่าเป็นปัญหาอะไร. เมื่อเขาพูดกันก็ต้องพูดบ้าง เพราะต้องพูดก็พูด เสียงจึงฟังยิ่งจะนิ่งไปหมดไม่รู้เรื่อง. ฉะนั้นถึงต้องมีผู้แทนของปวงชนซึ่งตามหลักของการปกครองก็ต้องมีผู้แทนราษฎร ที่ปัจจุบันนี้กำลังตื่นเต็นกัน.

๑๙ ผู้แทนของปวงชนนั้น ถ้าเป็นผู้แทนของปวงชนจริง ๆ หมายความว่าประชาชน ๕๕ ล้านคน หรืออย่างน้อยผู้ที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง สามารถชี้ได้ว่า “ถ้าคนนี้พูด เขาพูดแทนเรา. ผู้แทนของเรา พูดแทนเรา”. ถ้าเป็นอย่างนี้ได้ก็ไม่ต้องมีปัญหาอะไรเลย. แต่ว่าโดยมากจะไม่เป็นอย่างนั้น เพราะวิธีการไม่ถูก.

ประเทศต่าง ๆ ในโลกมีวิธีต่าง ๆ กัน ในการจัดระเบียบให้ปวงชนได้ออกเสียงเลือกผู้แทนของตน. แม้ในบริเวณศาลาดุสิตาลัยนี้ - ตะกี้เขาบอกว่ามี สองพันคน แต่ที่รายงานมาเดิมน่าจะมีถึง แปดพันคน - อยู่ในที่นี้ แปดพันคน ถ้าพูดออกความเห็นอย่างหนึ่งอย่างใดพร้อมกัน เราจะไม่ทราบว่าเขาเห็นความเห็นว่าอะไร คนไหนมีความเห็นอย่างไร จะต้องเลือกบุคคลหนึ่งและมอบฉันทะให้ “คนนั้นพูดแทนเรา”. อย่างเช่นที่พูดเมื่อตะกี้ว่านายกรัฐมนตรีได้มาช่วยชีวิต เพราะถ้าแต่ละคนที่มา ขอพูดตามที่นายก ๆ ได้พูด และทุกคนบอกว่า เขาจะต้องได้

พูด ก็มีทางปฏิบัติสองทาง ถ้าหากพูดพร้อมกันก็ไม่รู้เรื่อง. ตกลงพูดพร้อมกันไม่ได้. หากพูดทีละคน ๆ ฟรุ้งนี้ก็ยัง ไม่เสร็จ. จึงต้องมอบฉันทะให้นายก ๆ พูดแทนทุกคน.

๒๐ บางคนก็อาจมีความสงสัยเหมือนกัน ว่านายก ๆ นั้นเป็นใครที่จะมาพูดแทนที่ประชุม แต่ว่าต้องจัดระเบียบอะไรอย่างหนึ่ง และมอบให้นายก ๆ เป็นผู้กล่าว. จะว่านายก ๆ เป็นผู้ใหญ่ที่สุดในที่นี้ ก็ไม่ใช่ ก็มีคนที่อายุมากกว่านายก ๆ ตั้งหลายคน. ถ้าถืออายุก็ได้ จะถือปริญญาหรือ คนอื่นที่มีปริญญาสูงกว่าท่านนายก ๆ ก็มี. ก็ไม่ทราบจะทำอะไร ต้องมอบฉันทะให้นายก ๆ เป็นคนกล่าว. ก็เสร็จกิจโดยเรียบร้อย. และรู้สึกว่าใจความที่นายก ๆ ได้พูด ก็เป็นมติโดยประมาณของทุกคนที่อยู่ในที่นี้ แล้วเมื่อรับทราบแล้ว ผู้ฟัง ผู้ได้รับพรก็ซาบซึ้งก็ชอบใจ. อย่างนี้ก็งานก็ลุล่วงไปด้วยดีโดยไม่ยุ่งกัน.

ถ้าหากว่าอยากจะทำระเบียบว่าคนพูดนั้น ต้องมีคุณสมบัติอย่างนั้น ๆ ก็จะไม่สิ้นสุด ไม่มีทางที่จะตกลงกันได้ว่าใครจะมาเป็นผู้ให้พร ก็ต้องเรียงตัวแปดพันคนมาบอก “ถวายพระพร” แล้วอย่างที่บอกเมื่อตะกี้ว่า ถ้าหากว่าทำอย่างนั้น สำหรับแต่ละคณะ ๒๙๔ คณะ - เอนั้นง่าย ๆ ๓๐๐ คณะ - จะทำให้ใช้เวลาถึง ๒ ชั่วโมง.

๒๑ ถ้าเอาทีละคน ๆ แปดพันคน โอ๊ย ไม่อยากคิด คือว่า คิดไม่ออก ต้อง...- สมัยนี้เขาก็ต้องกดเครื่องคำนวณ - ก็เสียเวลาหลายวันกว่าจะเสร็จ เพียงแต่จะพูดให้ถูกต้อง. คือต้องมี “ขอเดชะ” แล้วก็ “ข้าพระพุทธเจ้า” แล้วก็ “ขอถวายพระพรให้ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน” ไม่รู้ว่ากี่ปี หนึ่งปี หรือกว่า แล้วก็ “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ”. และระหว่างนั้น เราก็ต้องบอก “ขอบใจ” และโดยมากเขาก็จะต้องเติมอีกนิด “พระมหากรุณาเป็น...ล้นพัน...” ทั้งนี้จะใช้เวลาถึง ๒ ชั่วโมง สำหรับ ๓๐๐ คณะ ถ้าแปดพันคนเรียงตัวเข้ามาก็จะใช้เวลาหลายสิบชั่วโมง. แล้วในที่สุดก็ไม่มีใครมีความพอใจกัน เพราะว่าเขาจะบอกว่าพระเจ้าอยู่หัวพูดทวนจังเหมือนมะนาวไม่มีน้ำ บอก “ขอบใจ” ทวน ๆ อย่างนั้น เราก็เสีย. เราถึงจัดระเบียบอย่างนี้ ให้นายกเป็นผู้กล่าว. นายก ๆ อื่น ๆ ก่อนนายก ๆ อานั้นที่ ปันยารชุน เคยเป็นผู้กล่าว และก่อนนั้นเคยมีคนอื่น ที่ถือว่าเป็นผู้มีอาวุโสบ้าง เป็นปุชเนียบุคคลบ้าง เป็นคนที่เขานับถือว่าเป็นปราชญ์บ้าง เป็นผู้กราบบังคมทูลแทนที่ประชุม. นั่นก็เป็นแบบหนึ่ง เป็นวิธีการอย่างหนึ่ง.

๒๒ ที่จริงท่านประธานสภาอาจแย้งว่า ท่านนายก ฯ หรือ มีคณะรัฐมนตรีเป็นลูกน้อง ๔๐ คน ท่านประธาน สภามีเป็นร้อย ก็ควรจะมากرابังคมทุลมากกว่า. เราไม่พูดถึงองคมนตรี เพราะมีจำนวนน้อย แต่เดี๋ยวลูกผู้ บัญชาการทหารสูงสุด ท่านมีกองทัพ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ มีจำนวนเป็นพันเป็นหมื่น ก็จะแย้ง ได้ว่าใครควรจะเป็นคนกราบบังคมทุล. แต่เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วก็พอใช้ได้ ถ้าอยากเปลี่ยน ปีหน้าก็เปลี่ยนได้ ก็ลง มติกันให้เปลี่ยนได้ เราก็รับมตินั้น เปลี่ยนได้ทั้งนั้น. มีกฎเกณฑ์อะไรก็ตามเปลี่ยนได้ทั้งนั้น ไม่ใช่ตายตัวอยู่ตลอดเวลา ก็เปลี่ยนได้. แต่อย่ามาทะเลาะกัน. คืออย่ามาทะเลาะกันอย่างถึงเลือด. หรือจะเปลี่ยนเป็นเวอร์ก็ได้. เป็นว่าปีนี้คนนี้ ปีโน้นคนนั้น ก็ทำได้เหมือนกัน. เหมือนประเทศสวิสเขาผลัดเปลี่ยนกันเป็นประธานาธิบดีทุกปี ปีนี้ก็เป็นคนนี้ ปีโน้นเป็นคนโน้น เขาก็อยู่เย็นเป็นสุขได้พอสมควร. หรือประเทศมาเลเซีย เขามีพระราชา พระราชาก็เปลี่ยนกันไป ทุกสี่ห้าปีก็เปลี่ยน เขามีระเบียบ ก็แล้วแต่กฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งของเขาจะดีหรือไม่ ก็ไม่ทราบ.

๒๓ ของอเมริกาเขาก็เปลี่ยนประธานาธิบดีทุกสี่ปี มีการเลือกตั้งอย่างโกลาหล ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง เป็น ธรรมหรือไม่เป็นธรรม เราไม่รู้. เขาก็ด่ากันใหญ่ คนนี้ไม่ดีอย่างโน้น คนนี้ไม่ดีอย่างนั้น. อเมริกาเขาก็มีระเบียบ การเลือกตั้งประธานาธิบดี. แต่ก็เคยปรากฏว่าเขาปฏิวัติ คือมีประธานาธิบดีที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งก็เคยมี. ประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี ที่ไม่ได้รับเลือกตั้งก็ได้เป็นประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี. ก็เปลี่ยนแปลง อย่างที่ไม่ได้เป็นไปตามหลักการของการตั้งประธานาธิบดี.

เปลี่ยนได้ทั้งนั้น แต่ต้องไม่มีการทะเลาะกัน ถึงตีหัวกันให้ถึงเลือด. ที่พูดอย่างนี้ก็เพราะว่า เวลานี้กำลัง เวียนหัวกันว่า “จะเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยน” หรือ “จะออกหรือไม่ออก”. “เมื่อออกแล้วก็จะเปลี่ยน” หรือ “เปลี่ยนแล้ว ก็จะออก”. ไม่รู้ว่าจะเอาอย่างไร แต่ขอให้ทำงานได้ แล้วก็ถ้าทำงานได้ดี ก็ทำงานต่อไป ถ้าทำงานไม่ดีคือทำงาน ไม่ราบรื่น ก็เปลี่ยนได้. แม้ว่ามีทางที่จะเปลี่ยนได้ เพราะว่าเปิดโอกาสไว้ให้เปลี่ยนได้ไม่ยาก ก็ต้องโดยวิธีที่ จะเรียกว่าเป็นธรรม คือ ถ้าจะเปลี่ยนแปลงบ้าง ก็ให้เป็นไปโดยที่ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงทุกวัน แต่เปลี่ยนแปลงโดยมี เหตุผล.

๒๔ ทุก ๆ ลิ่งมีชีวิต และประเทศไทยก็เป็นประเทศที่มีชีวิต. ระเบียบการอะไรก็เปลี่ยนแปลงได้ แล้วถ้าเปลี่ยน

โดยวิธีพูดกันรู้เรื่อง คือเจรจกันอย่างถูกหลักวิชาที่แท้ ที่สูงกว่าหลักวิชาในตำรา ก็จะหมดปัญหา. แต่ไม่ใช่ว่าเปลี่ยนไปแล้ว ก็เปลี่ยนอย่างตายตัวไปเลย. เมื่อสถานการณ์ไม่อำนวย ก็เปลี่ยนต่อไปได้ โดยต้องไม่ทะเลาะกัน อย่างหนัก จนกระทั่งทำให้เสียหาย จนทำให้ประเทศไทยกลับเป็นประเทศที่ล้มหลัง.

ความจริงประเทศไทยนี้ก้าวหน้ามามากแล้ว และก็ก้าวหน้ามาอย่างสม่ำเสมอ. ไม่เร็วเกินไปไม่ช้าเกินไป. สิ่งที่สำคัญ ก็คือต้องใช้หลักที่พูดเมื่อวานนี้ แต่พูดผิดพลาดไป วันนี้จึงมาแก้เสียยืดยาว แก้คำเดียว แก้คำว่า “จ๊ก” เป็น “รัก” หรือ “รัก” เป็น “จ๊ก”. ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้เข้าใจว่า เมื่อวานนี้พูดผิด ยอมรับ เขียนไว้อย่างดีว่า “คนไทย รู้รักสามัคคี” โพลไปพูดว่า “รู้จักสามัคคี”. ซึ่งก็ไม่ผิดนัก แต่ “รู้จักสามัคคี” นั้นซึ่งกว่า. เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว เข้าใจว่าท่านทั้งหลายก็จะซึ่งและ “รู้จักสามัคคี”

๒๕ แล้วก็ต้องทำความเข้าใจในมติหรือคตินี้ว่า “เราขาดทุนเราได้กำไร”. ปีนี้เป็น... เอาเป็นการบ้านนะ คือ การบ้านเมื่อ ๒ ปี กว่าที่จะเกิดขึ้นมา กินเวลาถึง ๒ ปี กว่าที่จะมาตั้งวันนี้เป็น “วันสิ่งแวดล้อม”.

คราวนี้ อีก ๒ ปีข้างหน้า วันนี้อาจเป็นวันของ “ความรักสามัคคี” “ความรู้รักสามัคคี”. อีก ๒ ปี ก็ไม่สายเกินไป ให้เป็น “วันสามัคคี” แต่ระหว่างนั้นก็ต้องใช้สามัคคีต่อไป เพื่อให้มีวันนั้นขึ้นได้ คือถ้าไม่ปฏิบัติตั้งแต่วันนี้ ก็ไม่มีวันหน้า จึงขอให้ทุกท่านได้มีกำลังทั้งกายทั้งใจ เพื่อที่จะสามารถขบคิดมติหรือคตินี้ให้ไว้ในวันนี้ได้ จ๊กได้ตั้งวันของ “ความรู้รักสามัคคี” สำเร็จ ในปี ๒๕๓๖ มาพบกันใหม่.

.....

พ่ของวาน เรามุงดี ไม่ทมกมุ่น

วานของพ่ เราเพียรดี ไม่เกียจคร้าน

พ่ทั้งวาน ก็ยอมดี มีสุขสันต์

.....

พระราชดำรัส

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๓๔

วันพฤหัสบดี ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความปีติชื่นชมอย่างยิ่ง ที่ท่านทั้งหลายมีไมตรีจิต พรั่งพร้อมกันมาให้พรวันเกิด. ขอขอบพระทัยและขอบใจในคำอวยพร อันเปี่ยมด้วยความมุ่งดีมุ่งเจริญโดยประการต่าง ๆ. ขอทุกท่านจงได้รับพรและไมตรีจากใจจริงของข้าพเจ้าเช่นเดียวกัน.

บรรพชนของเรารักษาชาติรักษาแผ่นดินมาด้วยสติปัญญาความสามารถด้วยความกล้าหาญเสียสละ และด้วยคุณความดี. บางสมัยบ้านเมืองก็สงบสุขและเจริญรุ่งเรือง บางสมัยก็คับขันเดือดร้อน เปลี่ยนแปลงสลับกันมา. แต่ถึงอย่างไรเราก็มีอิสรภาพและความสุขความเจริญทุกอย่าง. ยิ่งยืนมาจนถึงทุกวันนี้. ข้อนี้ควรเป็นสิ่งเตือนใจให้คนไทยทุกฝ่ายทุกคนมีสมานฉันท์ ในอันที่จะรวมกำลังกาย กำลังใจ กำลังความสามารถและความดีให้ยิ่งเพิ่มพูนแน่นแฟ้นขึ้น. แล้วเร่งรัดปฏิบัติสรรพกิจการงานบรรดามี ด้วยความสุจริตบริสุทธิ์ใจโดยซื่อตรงซื่อสัตย์ให้งานทั้งปวงดำเนินก้าวหน้าไปโดยสอดคล้องและเกื้อกูลกันทุก ๆ ส่วน. ดังนั้น ไม่ว่าท่านทั้งหลายจะปฏิบัติภาระหน้าที่อันใด ทั้งส่วนน้อยและส่วนใหญ่ ขอให้ปรารถนาประโยชน์ของชาติบ้านเมืองเป็นสำคัญ. ใช้สติที่ตั้งมั่น และปัญญาที่กระจ่างปราศจากอคติ พิจารณาวินิจฉัยปัญหาทั้งปวงโดยสุจริตรอบคอบและรอบด้าน. เพื่อให้กิจการทุกอย่างที่ทำบรรลุผลสมบูรณ์บริบูรณ์ เกื้อกูลให้เกิดประโยชน์และความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติยั่งยืนไป.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่ศรัทธาเคารพของชาวไทยทั้งมวล จงอภิบาลรักษาท่านทุกคนให้ปลอดภัยทุกเมื่อ. เพื่อให้มีกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติและปัญญา ที่จะปฏิบัติงานของแผ่นดินทุกสาขาให้บรรลุผลอันเลิศให้ประเทศชาติผ่านพ้นอุปสรรคและภัยอันตรายทุกประการโดยสวัสดิ์ จนบรรลุถึงความวัฒนาผาสุกและอิสรภาพอันอุดม ซึ่งเป็นจุดประสงค์สูงสุดของพวกเรา.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๗
ณ ศาลาประชาคม จังหวัดอุบลราชธานี

วันเสาร์ ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๔

ขอแสดงความยินดีด้วย ที่พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยกับสมาคมพุทธศาสนาในเครือ จัดให้มีการประชุม
สมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักรอีกครั้งหนึ่ง และในครั้งนี้จะพูดถึง “พระพุทธศาสนากับการเปลี่ยนแปลงของ
สังคม” เป็นข้อใหญ่.

การนำหลักคำสอนแห่งศาสนามาใช้ในสังคมปัจจุบัน ดูจะเป็นปัญหาอยู่แก่บุคคลที่ไม่ได้สนใจศึกษาด้าน
ศาสนา. แต่ข้อนี้ไม่น่าเป็นปัญหาแก่ชาวพุทธ เพราะธรรมะในพระพุทธศาสนาเป็นคำสอนที่แสดงถึงจรรยาความ
จริงแท้ของสภาวะธรรมทุกสิ่ง. ดังนั้น ถึงหากสังคมจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร ก็ไม่เกินไปกว่าที่ชาวพุทธจะพิจารณา
เท่าทันได้. สิ่งสำคัญ ชาวพุทธควรเอาใจใส่ศึกษาธรรมะให้เข้าใจ ทั้งปฏิบัติให้ได้ผล จนสามารถจำแนกและ
เลือกเฟ้นมาใช้เป็นแนวทางนำชีวิตให้ประสบความสำเร็จ. เมื่อได้เรียนธรรมะ รู้ธรรมะ และ
ปฏิบัติอยู่ในธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยถูกต้องมั่นคงแล้ว ความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในสังคมก็ไม่ใช่เหตุที่
ควรวิตกอีกต่อไป.

ขออวยพรให้การประชุมใหญ่ของสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๗ ประสบความสำเร็จ
สมตามวัตถุประสงค์ และให้ทุกคนที่มาร่วมประชุม มีความสุขความเจริญงอกงามในธรรมยิ่ง ๆ ขึ้น.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ ทอประชุมมหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และได้ทราบรายงานว่า กิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้าไปด้วยดีทุกด้าน. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

บัดนี้ บัณฑิตได้ศึกษาสำเร็จตามหลักสูตร และได้รับปริญญาบัตรเครื่องรับรองความรู้ความสามารถ ในวิชาการต่าง ๆ ทว่าหน้ากันแล้ว. ต่อไป คงจะมีโอกาสได้นำวิชาความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติกิจการงาน และการดำเนินชีวิตตามทางที่มุ่งประสงค์ ให้ประสบความสำเร็จ ความสุข และความเจริญมั่นคง. ณ โอกาสสำคัญที่ พบกัน ก่อนจะออกไปเริ่มต้นชีวิตการงานนี้ ข้าพเจ้าใครจะแสดงความคิดฝากแก่ท่านไว้สักข้อหนึ่ง.

เมื่อเวลาศึกษาอยู่นั้น วิชาการย่อมมีความสำคัญเป็นเอก เพราะเป็นทั้งตัวงานทั้งจุดมุ่งหมายของทุกคน. แต่เมื่อออกไปประกอบอาชีพการงานแล้ว จุดหมายสำคัญจะไปอยู่ที่งานกับผลสำเร็จของงาน วิชาการนั้นต้องถือเป็นปัจจัยหรืออุปกรณ์สำหรับจะใช้ปฏิบัติ. แต่ละคนจึงควรจะเข้าใจให้ชัด ว่าการที่ได้อุตสาหกรรมศึกษาวิชาความรู้ ต่าง ๆ มาเป็นอันมาก ทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร แท้จริงคือการสะสมรวบรวมอุปกรณ์ และความชำนาญชำนาญในการใช้อุปกรณ์นานาชนิดนั้น ๆ ไว้ สำหรับนำออกใช้ปฏิบัติงานเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วนั่นเอง. แต่โดย เหตุที่งานแต่ละอย่าง ๆ ไม่เหมือนกัน เมื่อนำหลักวิชาออกใช้ จึงจำเป็นต้องเลือกสรรก่อน คือต้องพิจารณา ทยอยยกมาเฉพาะเรื่องเฉพาะส่วน ที่เหมาะสมตรงกับงานมาใช้. ยิ่งไปกว่านั้น ยังจะต้องระวังใช้ให้ถูกกับเรื่อง กับ โอกาส กับสถานการณ์ และประโยชน์อันพึงประสงค์ของกิจการที่ทำด้วย มิใช่จะยึดติดกับหลักทฤษฎีสถานเดียว จะทำให้งานไม่สำเร็จผลสมบูรณ์. หวังว่าท่านทั้งหลายจะได้ทยอยยกเอาความคิดนี้ไปคิดวินิจฉัยต่อไป ให้เป็น ประโยชน์แก่การงานและชีวิตของตน ๆ.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในการงาน มีความเจริญก้าวหน้าและความรุ่งเรืองในชีวิต ทั้งมีความสุขความสวัสดิ์ตลอดกาลทุกเมื่อ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๔

วันนี้ต้องแสดงความยินดีว่าเป็นวันที่พิเศษและไม่เคยมีตั้งนี้เลย เพราะว่ามาพบกับนักศึกษาต่าง ๆ นี้ยังเห็นหน้ากัน ตามธรรมดาเวลามาเช่นนี้ไม่ได้เห็นหน้าอาจเห็นข้างหน้า แต่ข้างหลังอาจไม่เห็นเพราะมืด วันนี้การแจกปริญญาได้ผ่านพ้นไปด้วยความคล่องแคล่วเลยทำให้สามารถที่จะเห็นหน้ากัน อันนี้ก็เป็นการชื่นชมอย่างหนึ่งแล้ว นอกจากนั้นก็มีความชื่นชมอีกอย่างหนึ่ง คือเมื่อตะกี้ก็เห็นมีบัณฑิตคนหนึ่ง ที่เขาไม่ค่อยดีแล้วก็เดินไม่สะดวก แต่เพื่อนบัณฑิตก็คอยดูแลให้เขาเดินโดยปลอดภัย อันนี้เป็นภาพน่าประทับใจ เพราะว่าตามปกติเวลาจะมีเช่นนั้นก็ต่างคนต่างไป ต่างคนต่างเดิน คนที่เดินไม่สะดวกบางทีก็ลำบาก แต่เขาก็ช่วยกันดูแลแล้วก็เห็นภาพที่น่ารักมาก

สำหรับในวันนี้ก็ผิดแปลกไปจากปีก่อน ๆ คือปีก่อน ๆ นี้มีการให้รางวัลกับบัณฑิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นตัวอย่าง ปีนี้ไม่มี ก็เลยขอถือว่าตัวเองเป็นบัณฑิตตัวอย่าง เพราะว่าได้รับปริญญาทันตแพทยศาสตรมา ก็เป็นบัณฑิตตัวอย่างคือตัวอย่างของทันตแพทย์ คือคนที่เป็นทันตแพทย์นั้นก็มักจะกลัวทันตแพทย์ด้วยกันไม่กล้าไปหาหมอฟัน ก็เป็นเช่นเดียวกัน ตลอดปีที่ผ่านมาไม่ค่อยได้ไปหาหมอฟัน ไม่ให้หมอฟันทำ ก็ทำให้ฟันรวน แล้ววันนี้พูดเสียงอาจไม่ค่อยปกติ เพราะว่าเมื่อสองวันนี้ไม่ทราบว่ามีอะไรที่อุดฟันมันร่วงกราวลงมา ก็เลยทำให้นึกคิดว่าเราแยหรือเราไม่แย เราอาจเป็นตัวอย่างของทันตแพทย์ที่ดี ฉะนั้นวันนี้ก็อาจขอให้ทุกท่านยกย่องว่าผู้พูดเป็นทันตแพทย์ที่นับว่าทันตแพทย์ตัวอย่าง คือกลัวหมอฟันด้วยกัน

นอกจากนี้วันนี้ก็ได้พูดให้บัณฑิตฟัง ว่าบัณฑิตได้เรียนมาดีแล้ว ต้องถือว่าที่เรียนมานั้นเป็นอุปกรณ์ในการทำงานอาชีพการงานในอนาคต และพูดถึงว่าผู้ที่กำลังเรียนวิชาการเป็นจุดมุ่งหมายเป็นเป้าหมายที่สำคัญ เป็นทั้งจุดมุ่งหมายที่จะต้องมุ่งในวิชาการและเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิต แต่เมื่อจบไปแล้ววิชาการนั้นก็กลายเป็นอุปกรณ์งานการนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญคือเป้าหมายที่สำคัญ เวลาที่กำลังเรียนนั้นวิชาการเป็นเป้าหมายสำคัญ และในการเรียนเหมือนท่านทั้งหลายที่กำลังเรียนนี้ก็แบ่งเป็น ๒ อย่าง การเรียนวิชาการเป็นหนึ่ง เป็นเป้าหมายอย่างหนึ่ง หรือเป็นสิ่งที่ควรจะต้องตั้งใจทำ คือเรียนวิชาการ และอีกอย่างหนึ่งก็คือกิจกรรม คือการเรียนและการกระทำ ๒ อย่าง แบ่งเป็น ๒ อย่าง ตะกี้รายงานว่าแบ่งกิจกรรมเป็น ๔ อย่าง ก็เป็นการแบ่งย่อยลงไป แต่ว่าสิ่งสำคัญที่จะ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

สำหรับท่านทั้งหลายมี ๒ อย่าง คือวิชาการที่จะเรียน และกิจกรรมที่จะทำให้วิชาการนั้นแน่นขึ้น แน่นอนขึ้น การที่ท่านทั้งหลายได้พยายามเรียนอย่างขะมักเขม้น ทั้งได้ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนก็เป็นการดีอีกอย่างหนึ่ง ฉะนั้นที่รายงานว่าได้มีกิจกรรมก็เป็นสิ่งที่ชื่นชมอีกส่วนหนึ่ง

อีกอย่างหนึ่งที่ชื่นชมก็ได้ฟังรายงานของทางมหาวิทยาลัยว่ามีนักศึกษาประมาณ ๔,๐๐๐ คน แล้วปีนี้ที่ได้รับปริญญาประมาณ ๑,๔๐๐ คน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ดี หมายความว่าผู้ที่ศึกษาอยู่และขะมักเขม้นในการงานในการเรียนก็สามารถที่จะสอบได้ ได้รับปริญญา เป็นสัดส่วนถูกต้องไม่น้อยเกินไป นอกจากนั้นก็พูดถึงเงินงบประมาณที่มีให้แก่มหาวิทยาลัยเพื่อให้ดำเนินงานได้ เป็นสัดส่วนเหมือนกัน แต่ว่าท่านทั้งหลายควรจะคิดว่า แต่ละคนใช้เงินงบประมาณหรือเงินของมหาวิทยาลัย ใช้ไปคนละแสนบาท คือว่าปีนี้ ๔,๐๐๐ คน งบประมาณก็ต้องใช้คนละแสนบาท คือเฉลี่ยไปหมดแล้ว ฉะนั้นเมื่อท่านทั้งหลายจบก็ใช้ไปแล้วแต่หลักสูตรก็ปี หลักสูตรสามสี่ปี ถ้าสี่ปีก็เป็น ๔๐๐,๐๐๐ บาท ฉะนั้นที่ทุกคนได้สามารถที่จะเรียน ก็เพราะว่าทางมหาวิทยาลัยจะต้องมีงบประมาณคนละปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ก็ขอให้เรียนเพื่อให้คุ้มเงินนี้ ถ้าเรียนได้ความรู้และสามารถไปปฏิบัติต่อไปก็คุ้ม ไม่มีใครเสียตายเงินนี้ เพราะว่าจะได้ประโยชน์จากผู้ที่ยืนดีแล้วก็ฝึกดีทำตัวให้เป็นประโยชน์ก็คุ้ม ประเทศชาติจะก้าวหน้า แล้วก็ไม่ต้องเป็นสิ่งที่สงสัยว่าประเทศชาติซึ่งเราก็อ้างทุกคนว่าเราจะต้องทะนุบำรุงอุ้มชูก็ยังอยู่ต่อไป

ที่ทุกคนเป็นห่วงและสมควรที่จะเป็นห่วงชาติบ้านเมือง เพราะเหตุว่าทั่วโลกเราเห็นสถานการณ์ในประเทศต่าง ๆ วุ่นวาย บางประเทศที่เราเห็นว่าไม่น่าจะสลายไปก็สลายไป เราเป็นประเทศที่เรียกว่าไม่ได้ใหญ่โตนัก แต่ก็ได้ทะนุบำรุงประเทศไว้อย่างดีและสามารถที่จะอุ้มชูความเป็นประเทศเป็นปึกแผ่นได้ ฉะนั้นถ้าหากว่าเราทำด้วยความตั้งใจจริง ๆ แล้วก็รู้จักการช่วยกันสร้างความปึกแผ่นมั่นคง เราก็คงต้องรักษาประเทศได้ ผิดกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งเขารู้สึกว่าเขาจะออกจะไอ้อวดมาก แล้วก็ไม่สามารถที่จะรักษาประเทศไว้ได้ ประเทศนั้นจะสลายตัวได้หลายแบบ ในประวัติศาสตร์ก็คงได้เรียนแล้วว่าบางประเทศถูกประเทศอื่นรุกรานบีบแ่นไปหมด จนกระทั่งเป็นผุยผงไม่เหลือ ก็เป็นทางหนึ่งที่ทำให้ประเทศแหลกรานไป อีกอย่างหนึ่งก็อาจทำให้ประเทศเสียหายไป ไม่ใช่เพราะว่าประเทศอื่นยกทัพมาโจมตีให้สลายไป แต่ว่า เพราะว่าภายในประเทศเองก็มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน จนกระทั่งไม่สามารถที่จะรักษาความเป็นปึกแผ่น ประเทศอื่นเข้ามายึดครองก็มี บางที่ไม่ต้องมีประเทศอื่นมายึดครอง แต่ว่าทำเหลวแหลกทำให้บ้านเมืองอยู่ไม่ได้ก็สลายไปโดยปริยาย

ประเทศไทยได้สร้างขึ้นมาแล้วก็อยู่เป็นปีกแผ่นมาเป็นเวลานาน และสามารถที่จะอยู่ต่อไปอีกเวลานับปีไม่ได้ เพราะว่าทุกคนมีความเข้าใจว่าเป็นเจ้าของประเทศสามารถที่จะร่วมกันสร้างความก้าวหน้าในทุกด้าน คือทั้งในจิตใจทั้งในทางวัตถุ แล้วก็ต่างคนต่างเห็นอกเห็นใจคนอื่น ยิ่งผู้ที่มีความรู้ คือนักศึกษาก็เป็นผู้ที่มีความรู้มีความรู้แล้ว และจะมีความรู้มากขึ้น และจะสามารถใช้ความรู้ที่ต่อไปสำหรับทะนุบำรุงประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านความเป็นอยู่ในด้านความก้าวหน้าทุกสาขา ถ้าทุกคนตั้งใจทำนายได้ว่าประเทศไทยนี้จะอยู่ คนอื่นจะไปไหนประเทศอื่นจะเป็นอย่างไรก็ไม่ทราบ แต่ประเทศไทยนี้อยู่ได้ แล้วถ้าอยู่ได้ก็เป็นเกียรติของเรา เราอยู่ได้มา เพราะว่าบรรพบุรุษของเราได้ช่วยกันทำ ในเวลาใดที่บรรพบุรุษของเราไม่ได้เอาใจใส่ไม่ได้ระมัดระวังละเลยประเทศก็หล่นลงไป หล่นลงไป หมายความว่าแตก หมายความว่าไม่เจริญแล้วก็อาจเสียเอกราชได้ เวลาใดที่ตั้งใจช่วยกันทะนุบำรุงก็ขึ้นมาสำหรับอนาคต ถ้าหล่นลงไปหมายถึงว่าพังหรือแตกเป็นเสี่ยง ๆ รู้สึกว่าจะเอาขึ้นยาก ฉะนั้นอย่าให้แตกให้หล่น ทุกคนก็ต้องพยายามร่วมแรงร่วมใจกัน ทุกคนที่อยู่ที่นี่ให้สร้างอุปกรณ์ที่ดีสำหรับการทำงานในอนาคต แล้วก็ก็สามารถรักษาความเป็นปึกแผ่นและความน่าอยู่ ความเป็นประเทศที่มั่นคงต่อไป สำหรับให้ถึงขั้นลูกชั้นหลาน ชั้นเหลน เราอาจไม่อยู่แล้วแต่ลูกหลานเราอยู่ แล้วลูกหลานเราก็น่ารัก เพราะว่าคนไทยเราฉลาดรู้จักสร้างบ้านเมืองที่มั่นคงและเจริญ โดยที่ความเจริญนั้นไม่ได้ฟูฟ้ออะไร แต่ว่าเป็นความเจริญที่มั่นคงที่สุด ความคิดที่เราจะคิดที่จะเรียกว่าฝันก็ได้ ว่าต่อไปก็ก็ยังอยู่นั้นมันมีความสุขมาก แล้วท่านทั้งหลายถ้าคิดถึงว่าเมืองไทยจะอยู่แบบนี้ต่อไปอย่างมีความสุขพอสมควรนี้ คงมีความสุขอยู่ในใจเหมือนกัน

ฉะนั้นก็ขอฝากให้ทุกคนได้พยายามทำหน้าที่ของตัวเอง โดยเฉพาะอย่างหน้าที่ที่จะเรียน ที่จะปฏิบัติในปัจจุบันนี้ให้ดี ในกรณีนี้ก็ขอให้ทุกคนตั้งใจให้มั่นคง แล้วจิตมั่นคงนี้จะทำให้ประสบความสำเร็จ ในใจของทุกคนก็คงนึกว่าอยากจะได้มีอะไรดลบันดาลให้เราสอบไล่ได้ เราเรียนได้ดี แรงอันนี้ของตัวเองที่จะดลบันดาลให้เรียนได้ให้สอบไล่ได้ ที่พูดนี้ก็พูดเพราะว่าเป็นการเตือนหรือเป็นการปลุก เรียกว่าปลุกวิญญาณของแต่ละคนให้มีพรในตัวที่จะทำอะไรได้ดี ที่จะสอบได้ดี ที่จะประสบความสำเร็จ ก็ขอให้พรให้ทุกคนสามารถที่จะเรียนได้ดี สอบไล่ได้ดี มีความสำเร็จและความสุขทั่วกันทุกคน.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ได้มาที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นนี้หลายครั้ง ทั้งตามเสด็จมางานพระราชทานปริญญา ทั้งมาในงานกิจการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ก็ได้เห็นความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาโดยตลอด ก็นึกชื่นชมทั้งคณาจารย์และทั้งนักศึกษาที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยนี้ ว่าได้โอกาสและได้ช่วยกันสร้างสรรค์ผลงานต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องเชิดชูความรู้และมีประโยชน์แก่ส่วนรวมต่อไป และเป็นเรื่องที่น่าสนุกน่าสนใจ จึงขอแสดงความชื่นชม และก็แสดงให้เห็นว่าเมื่อได้มาที่นี่ครั้งใดก็ได้เห็นอย่างนี้ ก็เกิดความชื่นชมเกิดความสุขสบายใจ ว่านักศึกษาทั้งหลายเมื่อเรียนจบไปแล้ว ก็คงจะได้เป็นบัณฑิตที่น่าภาคภูมิใจเหมือนรุ่นพี่ที่ได้รับพระราชทานปริญญาในวันนี้ ก็ขอให้มีความตั้งใจให้ถึงวันนั้นในที่สุด.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๓๕

วันอังคาร ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๔

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระที่จะขึ้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขออวยพรแก่ท่านทุกคนด้วยความปรารถนาดี ทั้งขอขอบใจท่านเป็นอันมาก ที่มีไมตรีจิต ร่วมมือสนับสนุนข้าพเจ้าในภาระที่พึงปรารถนา

บ้านเมืองไทยของเราดำรงมั่นคงมาช้านาน เพราะคนไทยมีความพร้อมเพรียงกันเข้มแข็ง. ถึงจะมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นบ้างตามกาลตามสมัย ก็เป็นไปตามความปรารถนาของพวกเขาเอง ที่จะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า. การทำนุบำรุงบ้านเมืองนั้น เป็นงานส่วนรวมของคนทั้งชาติ จึงเป็นธรรมดาอยู่เอง ที่จะต้องมีความขัดแย้งเกิดขึ้นบ้าง จะให้ทุกคนทุกฝ่ายมีความคิดเห็นสอดคล้องต้องกันตลอดทุก ๆ เรื่องไป ย่อมเป็นการผิดวิสัย. เพราะฉะนั้น แต่ละฝ่าย แต่ละคนจึงควรจะคำนึงถึงจุดประสงค์ร่วมกัน คือความเจริญไพบูลย์ของชาติ เป็นข้อใหญ่. ทุกฝ่ายขอที่จะทำใจให้เที่ยงตรงเป็นกลาง ทำความคิดความเห็นให้กระจ่างแจ่มใสทำความเข้าใจอันดีในกันและกันให้เกิดขึ้น แล้วนำความคิดเห็นของตนและกันนั้นมาพิจารณาเทียบเคียงกันโดยหลักวิชา เหตุผล ความชอบธรรม และความเมตตาสามัคคี ให้เห็นแจ้งจริง. ทุกฝ่ายจะสามารถปรับเปลี่ยนความคิดและวิธีปฏิบัติให้สอดคล้องเข้ารูปเข้ารอยกันได้ทุกเรื่อง.

ในปีใหม่นี้ ขอให้ท่านทั้งหลายพยายามรักษาสุขภาพกายสุขภาพจิตให้สมบูรณ์แข็งแรง เพื่อให้สามารถประกอบกิจการงานในหน้าที่ได้เต็มกำลัง. ผู้ใดมีภาระหน้าที่อื่นใดอยู่ ก็เร่งกระทำให้สำเร็จลุล่วงโดยไม่ชักช้า. จะปฏิบัติพัฒนากิจการงานใด ๆ ก็ให้นึกถึงส่วนรวมและความเป็นไทยไว้เสมอ อย่าประมาท. งานของตนและงานของชาติจักได้ดำเนินก้าวหน้าไปโดยถูกต้อง เที่ยงตรง ไม่ติดขัด และบรรลุถึงประโยชน์พร้อมทั้งความสุขความเจริญที่ปรารถนาปรารถนาถ้วนทุกสิ่ง.

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จงอภิบาลรักษาท่านทั้งหลายให้แคล้วคลาดจากภัยอันตรายและสิ่งชั่วร้ายทุก ๆ ประการ บันดาลให้มีความแข็งแรง กำลังใจ กำลังปัญญา และกำลังสามัคคีอันกล้าแข็งพร้อมมูล ที่จะประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่ให้บรรลุผลเลิศทุก ๆ ด้าน ทั้งสามารถธำรงอิสรภาพและความเป็นไทยพร้อมทั้งความผาสุกร่มเย็นในแผ่นดินไว้ ให้ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปชั่ววันรัตนกาล.

ขอทุกท่านจงมีความสุข ความเจริญก้าวหน้า ความปราศจากทุกข์ ปราศจากภัย และความสมประสงค์ในสิ่งพึงปรารถนา จงทุกเมื่อทั่วกัน.

บรรณานุกรม

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๙. กรุงเทพฯ ฯ บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (๑๙๘๔) จำกัด ๒๕๓๐.

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๐. กรุงเทพฯ ฯ บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (๑๙๘๔) จำกัด ๒๕๓๑.

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๑. กรุงเทพฯ ฯ บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (๑๙๘๔) จำกัด ๒๕๓๒.

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๒. กรุงเทพฯ ฯ บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (๑๙๘๔) จำกัด ๒๕๓๓.

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๓. กรุงเทพฯ ฯ บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (๑๙๘๔) จำกัด ๒๕๓๔.

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๔. กรุงเทพฯ ฯ บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (๑๙๘๔) จำกัด ๒๕๓๕.

คณะกรรมการโครงการผลิตชุดหนังสือ
ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พุทธศักราช ๒๕๕๓ — ๒๕๕๘

เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

ประธานคณะที่ปรึกษา

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

ประธานกรรมการ

นายวิสิฐ ตันตีสุนทร

กรรมการ

นางสาวสมลักษณ์ วงศ์งามขำ

นางสาววันเพ็ญ เข็นตระกูล

นางสาวศรีนิตย์ บุญทอง

นางสาวสาวิตรี แสนสว่าง

นางสาวพรพิมล วรติลก

กรรมการและเลขานุการ

นางอมฤตา สุวรรณจินดา

คณะผู้จัดทำ

- นายวิสิฐ ตันตีสุนทร : เลขธิการคณะกรรมการ กบช.
นายสิงหะ นิกรพันธุ์ : รองเลขธิการคณะกรรมการ กบช.
นางสาววริยา ว่องปรีชา : ผู้ช่วยเลขธิการ สายนโยบายลงทุน
นางสาวนัชชา พรตปกรณ : ผู้ช่วยเลขธิการ สายสมาชิก
นางวชิรา ณ ระนอง : ผู้ช่วยเลขธิการ สายบริหาร

นางอมฤตา สุวรรณจินดา

นายจีรวัฒน์ ชนะเสรีชัย

ดร.กিরณ ลิมปพยอม

นางสาวอรภัทร รังษิงค์

นางวชิรา สุวรรณศร

นางสาวปิยะดา พรหมรักษา

นางสาวชนนพพันธุ์ ไตรย์พีชน์

นายอรรณพ วิบูลยานนท์

นางสาวสุพิชยา เกตุผาสุข

นางสาวกัญญา ศิริวรাত্র

นางสาวจิรพร ก้อนสารिया

นางสาววรรณนิษฐา อธิษฐ์ดิษฐ์

นางสาวชุติภา ยังสุข

นางสาวยุวพร นนท์ภาสโสภณ

นายนันทพล สุวรรณาศรัย

นายวราห์ อภินันท์สวัสดิ์

นางดวงใจ ลีตระกูลศิลป์

นางสาวพรรณสุดา สุขวิสิฐ

นางนัศรีนัย มีสุวรรณ

นางสาวอรรวรรณ อินทรผาด

นางสุชาดา อัชฌาเจริญสถิต

นางสาวอโนมา ปัทมานนท์

นางสาวสทิพร อมรเจริญสวัสดิ์

นางสาวเอมิกา สุดสายบัว

นายมานพ เชียงคะ

นางสาวโสภิตา ทนชัย

นางสาวจิตติมา ทวาเรศ

นางสาวนิตยาภรณ์ บัวนาค

นางสาวพุทธชาติ แก้วทิพย์

นางสาวไพรัตน์ ตระการจันทร์

นางสาวสุวรรณ จุลมีวงษ์

นางสาวกมลภัทร ศักดิ์แก้ว

นางสาวพิมพ์ชนก คำดี

นางสาวธนิดา อ่อนท้วม

นายเฉลิมเกียรติ วสันต์

นางสาวทิพาพรรณ ศรีสมยา

ขอขอบคุณ	สำนักราชเลขาธิการ
ชุดหนังสือ	“ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๕๓ - ๒๕๕๘”
จัดทำโดย	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เลขที่ ๙๙๐ ถนนพระราม ๔ บางรัก สีลม กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๓๖-๑๐๐๐ โทรสาร ๐-๒๖๓๖-๐๖๐๓-๔ www.gpf.or.th
ออกแบบโดย	บริษัท เกรย์ แมทเทอร์ จำกัด
จัดพิมพ์โดย	บริษัท เกรย์ แมทเทอร์ จำกัด ๒๑/๖๑-๖๒ ซอยศูนย์วิจัย ถนนพระรามเก้า บางกะปิ ห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๒๐ โทรศัพท์ ๐-๒๒๐๓-๑๒๔๐-๓ โทรสาร ๐-๒๖๔๑-๔๒๑๑
พิมพ์เมื่อ	พุทธศักราช ๒๕๕๐
จำนวน	๕,๐๐๐ เล่ม
ISBN	๙๗๘-๙๗๔-๓๒๔๗-๒๖-๘

